

I.A.K.E.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Έβανς 83-85 Γρ. Α11 Τ.Κ. 71 201 Ηράκλειο Κρήτης Τηλ./Fax. 2815 200045
Website: www.iake.gr iake.weebly.com email: iakekriti@gmail.com

IAKE «Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών»

9^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΟΛΙΤΗΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Διαμορφώνοντας ενεργούς
πολίτες στην εποχή της
τεχνητής νοημοσύνης

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια έκδοσης: Κώστας Α. Λάβδας • Ελένη Π. Μαράκη
Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης • Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης
Ζαφειρούλα Ι. Μαρινάκη • Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης
Ειρήνη Γ. Μαρκάκη • Ευγενία Ε. Ψαλλάκη

26-28 Μαΐου 2023
Πολιτιστικό Συνεδριακό
Κέντρο
Ηρακλείου Κρήτης

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ:

I.A.K.E.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

9ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο

**ΠΟΛΙΤΗΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ:
Διαμορφώνοντας ενεργούς πολίτες
στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης**

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια έκδοσης:

Κώστας Α. Λάβδας

Ελένη Π. Μαράκη

Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης

Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης

Ζαφειρούλα Ι. Μαρινάκη

Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης

Ειρήνη Γ. Μαρκάκη

Ευγενία Ε. Ψαλτάκη

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2023

Ι.Α.Κ.Ε.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Έβανς 83-85 Γρ. Α11 Τ.Κ. 71201 Ηράκλειο Κρήτης Τηλ./Fax. 2815 200045

Website: www.iake.gr iake.weebly.com

IAKE «Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών»

iakekriti@gmail.com

Συνδιοργάνωση: Περιφέρεια Κρήτης

Οι αναφορές (citations) σε άλλες επιστημονικές - ερευνητικές εργασίες γίνονται με βιβλιογραφική παραπομπή στους συγγραφείς, τον τίτλο και την παρούσα δημοσίευση.

Επιτρέπεται η έντυπη ή ηλεκτρονική αναπαραγωγή της συγκεκριμένης επιστημονικής εργασίας μόνο για εκπαιδευτική ή ερευνητική χρήση και με την προϋπόθεση ότι τα τυχόν αντίγραφα περιλαμβάνουν την αρχική σελίδα και την παρούσα σημείωση πνευματικών δικαιωμάτων. Απαγορεύεται αυστηρά η αναδημοσίευση, μέρος ή όλου των πρακτικών για οικονομικό όφελος, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Επιμέλεια έκδοσης:

Κώστας Α. Λάβδας, Ελένη Π. Μαράκη

Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης, Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης

Ζαφειρούλα Ι. Μαρινάκη, Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης

Ειρήνη Γ. Μαρκάκη, Ευγενία Ε. Ψαλτάκη

Τυποτεχνική επιμέλεια:

Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης

Εκδόσεις Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Copyright © 2023

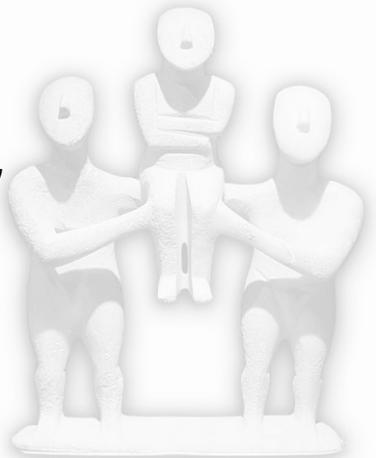
Σχεδιασμός εξωφύλλου :

Γραφικές Τέχνες ΕΜΜ. ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε

Κομνηνών 68 Πόρος, Ηράκλειο Κρήτης Τ.Κ

71307: 2810 227933, Ε.: printpat@ote.net.gr

ISBN: 978-618-5506-14-8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεματικές Ενότητες του Συνεδρίου	33
Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου	34
Ελεγκτική Επιτροπή του Ινστιτούτου	34
Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου	35
Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου	38
Γραμματεία Συνεδρίου – Ομάδες Εργασίας	39
Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Κρήτης	40
Καλωσόρισμα της Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής και του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής	41
ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ	43
Συμπεριληπτική κοινωνία: Ψηφιακή προσβασιμότητα και Ανθρωποκεντρική Τεχνητή Νοημοσύνη	45
<i>Στεφανίδης Κωνσταντίνος</i>	
<i>Καθηγητής Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών, Πανεπιστήμιο Κρήτης,</i>	
<i>Ιδρυτής και Επικεφαλής, Εργαστήριο Αλληλεπίδρασης Ανθρώπου-Υπολογιστή, Ινστιτούτο Πληροφορικής –ΙΤΕ, Πρόεδρος της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας</i>	
Οι προκλήσεις της οικονομίας της πλατφόρμας για την κοινωνική συνοχή και η σημασία της δημιουργίας μιας «ψηφιακής πολιτειότητας»	46
<i>Κοτρόγιαννος Δημήτριος Καθηγητής Πολιτικής Φιλοσοφίας Διευθυντής Κέντρου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΚΕΑΔΙΚ) Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης</i>	
Εκπαιδευτική πολιτική, δεξιότητες και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού: Διεθνείς τάσεις και εξελίξεις	47
<i>Δρακάκη Μαρία</i>	
<i>Κοινωνιολόγος (BA, MA), Δρ. Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ</i>	
Πολιτειακή Παιδεία, Ιδιότητα του πολίτη/ πολιτειότητα και Κοινωνία	48
<i>Παπαδάκης Νίκος</i>	
<i>Καθηγητής και Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής έρευνας και Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ) Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης</i>	
ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ	49
ΠΡΩΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ	51
International Symposium ERASMUS+ KA220-SCH - Cooperation Partnerships In School Education	51
<i>Pichard Philippe, Headmaster Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge – France</i>	
<i>Duloung Corinne, Coordinator Be Green, Teacher Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge – France</i>	
<i>Tunc Mustafa, Pedagogical Advisor, Adile Mermerci High School, Istanbul, Turkey</i>	
<i>Bellocchio Maria Maddalena, Science teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY</i>	
<i>Stragapede Carmela, French teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY</i>	
<i>Mr Stamatov Diyan - Headmaster 119 Secondary school "Academician Mihail Arnaudov", Chairman of the SRSNPB (Union of Leaders in the Public Education System in Bulgaria)</i>	

Mrs Mincheva Petya - Senior Teacher of Geography and Economics in 119 Secondary school "Academician Mihail Arnaudov"

Mrs Krasteva Diana - Senior Primary Teacher in 119 Secondary school "Academician Mihail Arnaudov"

Maraki Eleni, President IAKE- Legal Representative Be Green IAKE

Marinaki Zafeiroula, Med adult education - Member Be Green IAKE

Psaltaki Evgenia, Project manager Be Green IAKE

Valtýsdóttir Helena, Teacher and Environmental, Representative Fjölbrautaskóli Vesturlands, Akranes, Iceland

Krzyzanowska Anna, 48th preschool with special and integration units in Zabrze, Poland; Regional teacher training centre "WOM" in Rybnik, Poland

Wahlström Anna Sofja, Staff and project manager at the preschool Gefnarborg Iceland

Fabien Maria, trained as a dancer and singing teacher, works as an ateljérista in music Katarina Västra Förskola, Stockholm Sweden

Lewis Erika, preschool teacher and elementary teacher in maths, Swedish and English Katarina Västra Förskola, Stockholm Sweden

Seukwa Louis Henri, Prof. Dr. University of Applied Sciences Hamburg

Papoulas Andreas, Former First Education Officer, Directorate of Higher Education, Ministry of Education of Cyprus, Honorary President of the Educational Organization of Cyprus

Diakou Maria Deputy Head- Cyprus Ministry of Education Sports and Youth Lecturer (p.t.)- University of Nicosia Secretary of Cyprus Educational Association (E.O.K.) IATEFL LTSIG Coordinator

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

54

Theory, Empiricism and Methodological Pluralism in the transdisciplinary DSP College

54

Global Competence, Future Literacy and Professionalism in the Global Migration Society (GLOKFUL)

54

Prof. Dr. Wassilios Baros, University of Salzburg

Prof. Dr. Rita Braches-Chyrek, University of Bamberg

Prof. Dr. Sabine Coelsch-Foisner, University of Salzburg

Prof. Dr. Miriam Marleen Gebauer, University of Bamberg

Prof. DDr. Ulrike Greiner, University of Salzburg

Prof. Dr. Solvejg Jobst, Western Norway University of Applied Sciences

Prof. Dr. Beate Küpper, University of Applied Sciences Niederrhein

Prof. Dr. Joachim Schroeder, University of Hamburg

Prof. Dr. Louis Henri Seukwa, University of Applied Sciences Hamburg

Prof. Dr. Andreas Zick, University of Bielefeld

ΤΡΙΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

55

Open floor round table: Chances and challenges of political participation in times of crises

55

Prof. Dr. Andreas Zick, University of Bielefeld

Prof. Dr. Wassilios Baros, University of Salzburg

Prof. Dr. Beate Küpper, University of Applied Sciences Niederrhein

Prof. Dr. Louis Henri Seukwa, University of Applied Sciences Hamburg

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

57

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

59

Open floor round table: chances and challenges of political participation in times of crises	59
<i>Zick Andreas, Professor</i>	
<i>Baros Wassilios, Professor</i>	
<i>Kuepper Beate, Professor (University of Applied Science)</i>	
News competence as a contribution to professionalisation in teacher education in times of artificial intelligence	59
<i>Christmann Corinna, University of Salzburg - PhD Student</i>	
Apulia, a stunning region	60
<i>Bellocchio Maria Maddalena, Science teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY</i>	
<i>Stragapede Carmela, French teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY</i>	
Immersive IoT (Internet of Things) Systems	61
<i>Andreadou Evaggelia, Physical Education Teacher PE11</i>	
Erasmus projects for empowering teacher leaders in Greek schools	61
<i>Chasioti Vasiliki, Doctoral Candidate (Anglia Ruskin University-Cambridge) - Teacher4Europe</i>	
<i>Bouta Hara, Phd in Education, Ambassador Teacher4Europe, Head Teacher</i>	
Factors affecting teacher evaluation: The 3 T's (Time, Trust and Training)	62
<i>Chasioti Vasiliki, Doctoral Candidate (Anglia Ruskin University-Cambridge) - Teacher</i>	
Digital Governance and Artificial Intelligence in the Evaluation of Public Administration and Civil Servants	63
<i>Chronopoulou Georgia, Post Doc researcher</i>	
Artificial Intelligence and Public Administration	63
<i>Chronopoulou Georgia, Post Doc researcher</i>	
A Third Mission and the Socio-Cultural Impact of Liaising Culture, Research and Education	64
<i>Coelsch-Foisner Sabine, University of Salzburg / Professor</i>	
The impact of artificial intelligence to human rights and democracy	64
<i>Efthymiopoulos Andreas, Phd candidate</i>	
Citizenship through Freire's pedagogical and sociological lens	65
<i>Galata Paraskevi-Viviane, PhD & Postdoc in Social Sciences, Panteion University- Adjunct Lecturer, Hellenic Open University</i>	
<i>Marinaki Zafeiroula, Accredited Mediator- Med Adult Education</i>	
<i>Petinaki Maria, Philologist- Med Adult Education</i>	
Inclusion through Sensory integration as a democratic practice	66
<i>Fabien Maria, Trained as a dancer and singing teacher, works as an ateljérista in music</i>	
<i>Lewis Erika, Preschool teacher and elementary teacher in maths, Swedish and English</i>	
Human creations towards the future: which are really their effects on the future development of Mankind?	66
<i>Kalemis Konstantinos, Instructor National Centre for Local Government and Public Administration, Instructor at Council of Europe</i>	
Heritage language education between aspiration and reality - The significance of heritage language education from the parents' perspective	67
<i>Kell-Delic Aida, University of Salzburg, Doctoral candidate and university assistant</i>	

Citizen involvement in heritage policies and local cultural agendas: A case study from Jalisco, Mexico 68

Kouvatsou Paraskevi, Associate Professor, University of Guadalajara/CUCSH

Martín Macías María del Mar, Adjunct Professor, University of Guadalajara/CULagos

Márquez Lorenzo Emmanuel, Associate Professor, University of Guadalajara/CUNorte

Loneliness, political participation and anti-democratic attitudes among young people in Germany 68

Kuepper Beate, Professor (University of Applied Science)

Exploring second chance adult learners perceptions of the forest through drawings 69

Papanikolaou Anastasios, Assistant Professor, Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia

Environmental Education Program: "I learn, I discuss about the environment of my city" 69

Papanikolaou Anastasios, Assistant Professor, Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia

Georgiadis Giorgos, Environmental Scientist, MSc

Be Green 70

Pichard Philippe, Headmaster Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge - France

Duloung Corinne, Teacher Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge - France

STEAM in Bulgarian schools 70

Stamatov Diyan, Headmaster 119 Secondary "School Academician Mihail Arnaudov", Chairman Of The Srsnpb (Union Of Leaders In The Public Education System In Bulgaria)

Mincheva Petya, Senior Teacher Of Geography And Economics In 119 Secondary School "Academician Mihail Arnaudov

Krasteva Diana, Senior Primary Teacher In 19 Secondary School "Academician Mihail Arnaudov"

Environmental education in Iceland 71

Valtýsdóttir Helena, Teacher and Environmental Representative Fjölbrautaskóli Vesturlands, Akranes, Iceland

Exclusionary Middle - Inclusive Democracy: A social psychological view on polarizations in times of crisis 72

Zick Andreas, Institute for Interdisciplinary Research on Conflict & Violence (IKG) at Bielefeld University

Inclusion through sensory integration, an Erasmus+ KA2 project 72

Wahlström Anna Sofia Wahlström, Staff and project manager at the preschool Gefnarborg

Macroeconomic variables that affect stock returns 73

Sirigonaki Theodosia, Οικονομολόγος, Σύμβουλος Επιχειρήσεων, ΠΕ09

Sensory integration in outdoor education 74

Wahlström Anna Sofia, Staff and project manager at the preschool Gefnarborg

An interdisciplinary educational program for higher education (HE) students on Artificial Intelligence (AI) literacy 74

Σπηλιάνος Κωνσταντίνος, Μεταδιδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης και Εκπαιδευτικός ΠΕ2

Γαλανάκη Μαρία-Αννα, Υποψήφια Διδάκτορας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κατσαρού Ελένη, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Educate. Naturally!	75
<i>Krzyzanowska Anna, 48th preschool with special and integration units, Zabrze, Poland; Regional teacher training centre "WOM" in Rybnik, Poland</i>	
Nature is my culture	76
<i>Krzyzanowska Anna, 48th preschool with special and integration units in Zabrze, Poland; Regional teacher training centre "WOM" in Rybnik, Poland</i>	
A ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ	77
A Η ΕΜΦΥΛΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΑΣΚΑΛΑΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟ ΜΙΛΛΕΤ ΤΗΣ ΑΡΤΑΚΗΣ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ "ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΜΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ" (1891)	77
<i>Πίκουλος Κωνσταντίνος, Ιστορικός</i>	
ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	78
ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής. Εσωκομματικές εκλογές και πολιτική συμμετοχή	78
<i>Ανδρονίδης Συμεών, Διδάκτωρ-Ερευνητής</i>	
Ο ενεργός πολίτης: από τον Αριστοτέλη στον Κορνήλιο Καστοριάδη	79
<i>Οικονόμου Αναστασία, Δρ. Φιλοσοφίας- Εκπαιδευτικός ΠΕ02</i>	
ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	80
Ψηφιακός μετασχηματισμός της δημόσιας διοίκησης: πολιτικές και προκλήσεις	80
<i>Νάσιος Γεώργιος, Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου</i>	
ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	81
Τεχνητή νοημοσύνη και φιλελεύθερη πολιτεία	81
<i>Παπαδόπουλος Παναγιώτης, Μηχανικός Πληροφορικής</i>	
Τεχνητή νοημοσύνη και πολιτική: Κίνδυνοι και προοπτικές	81
<i>Μαυρίδης Φίλιππος, Προπτυχιακός Φοιτητής (Πάντειο Πανεπιστήμιο)</i>	
Η Τεχνητή Νοημοσύνη και η αναγκαιότητα γενναίων αλλαγών στην Εκπαίδευση	82
<i>Βογά Ηλέκτρα, Δασκάλα</i>	
<i>Γεωργούσης Βάιος, Διευθυντής δημοτικού σχολείου</i>	
Φύλο και τεχνητή νοημοσύνη	83
<i>Γεωργιάδου Κερατώ, Δρ ΕΔΙΠ ΤΓΦΠΧ ΔΠΘ</i>	
ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΥΤΑΡΧΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ	84
Συνείδηση και Τεχνητή Νοημοσύνη. Παράδοξο του ζην ή δυσοίωνη πραγμάτωση;	84
<i>Κρητικού Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ Φιλοσοφίας</i>	
ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ	85
Η μεταναστευτική πολιτική μέσα από τη βιωμένη εμπειρία των Αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα από το 1990-2023	85
<i>Παντελέου Μαρία, Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Επισκέπτρια Ερευνητρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου</i>	

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ	86
«Εμείς και οι Άλλοι»: ο μετ'εξετάσεων δρόμος για την απόκτηση της ιθαγένειας	86
<i>Δεληγιάννη Ευφροσύνη, Εκπαιδευτικός, τ. Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, PhD Σκιαθίτη Αικατερίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MEd Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης</i>	
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΟ	87
Η τεχνητή νοημοσύνη ως εργαλείο ενίσχυσης του ρόλου του ενεργού πολίτη στην προσαρμογή στην κλιματική κρίση	87
<i>Τζίγκου Αθηνά, Γεωγράφος, MSc. Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΠΜΣ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ Μάιπας Σωτήριος, Φυσικός, MSc, MBA, PhD. Μεταδιδακτορικός Ερευνητής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Διδάσκων και Επιβλέπων ΜΔΕ, ΠΜΣ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ</i>	
Επιστημονικός λουδιτισμός και τεχνοφοβία. Ο σύγχρονος πολίτης απέναντι στις θεωρίες συνωμοσίας	88
<i>Τζώτζης Βασίλειος, Υποψήφιος διδάκτορας</i>	
Επικοινωνιακή Στρατηγική για τους Πρόσφυγες. Η περίπτωση της Ύπατης Αρμοστείας (UNHCR) στην Ελλάδα	88
<i>Καθβαδία Αργυρώ, Φοιτήτρια του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ Τσολακίδου Σαββατού, ΕΔΙΠ στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ</i>	
Η συμβουλευτική λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου ως μέσο άσκησης δημόσιας πολιτικής	89
<i>Σελίμης Ιωάννης, Υποψήφιος Διδάκτορας Φίλος Ιωάννης, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου</i>	
Ο ρόλος των οπτικοποιήσεων στη δημοσιογραφία δεδομένων: Η περίπτωση των πολιτικών δημοσκοπήσεων	90
<i>Καρυπίδου Χριστίνα, Υποψήφια διδάκτωρ Βέγλης Ανδρέας, Καθηγητής</i>	
Digital Marketing & Social Media	91
<i>Μπελαδάκη Δέσποινα, Οικονομολόγος MSc Μαντά Αικατερίνη, Υποψήφια διδάκτορας ΕΚΠΑ, Θέματα διοίκησης εκπαίδευσης και ανθρώπινου δυναμικού</i>	
Ο ρόλος της νέας διαδικτυακής πύλης «www.zerotoeighteen.gr» στην ζωή της οικογένειας - Ποια η προσφορά της σε γονείς και παιδιά - Ποια η θέση της, στην κοινωνία P221	92
<i>Μπέκα Μάρα, Δημοσιογράφος</i>	
ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	92
Ομάδες ψυχοεκπαίδευσης και εργασιακό άγχος στους εκπαιδευτικούς	92
<i>Δούκη Σταματίνα, Υποψήφια διδάκτορας ιατρική σχολή εκπα, ακαδημαϊκή υπότροφος ΠΑΔΑ Δούκη Νίκη Χριστίνα, Πολιτική επιστήμονας</i>	
Ο Ρόλος της Γυναίκας στο "Νοικοκυριό" και στον Δημόσιο Χώρο. Ρόλοι αλληλοσυμπληρούμενοι ή αλληλοαποκλειόμενοι;	93
<i>Κεχαγιά Πέρσα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc "Γυναίκες και Φύλα, Ανθρωπολογικές και Ιστορικές προσεγγίσεις"</i>	

Η ρύθμιση του συναισθήματος και του κοινωνικού άγχους ως διαμεσολαβητικών παραγόντων στη σχέση μεταξύ αποδοχής- απόρριψης μητέρας και επιθετικότητας μαθητών **94**

Νικηφόρου Παρασκευή, Κλινικός-Σχολικός Ψυχολόγος, Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ηρακλείου

Κοινωνική Εργασία με Ομάδες: Παρέμβαση σε ομάδα γονέων με στόχο τη βελτίωση της επικοινωνίας τους με τα έφηβα παιδιά τους **95**

Ανδρεάδου Δέσποινα, Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

Χατζηφωτίου Σεβαστή, Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Φύλου και Ενδοοικογενειακής βίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

Μορφές κακοποίησης σε ομόφυλα ζευγάρια: μια απρόσμενη και σχεδόν αόρατη εμπειρία **96**

Καμπέρης Νίκος, Κοινωνιολόγος, Ερευνητής Α' βαθμίδας, Διευθύνων το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών

Πέτσα Ευγενία, Κοινωνική Ανθρωπολόγος, Εθελόντρια Ερευνήτρια στο Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών

Ο αντίκτυπος της κυβερνοχονδρίασης (cyberchondria) στην κτηνιατρική περίθαλψη **96**

Διαμαντή Γεωργία, Φοιτήτρια Κτηνιατρικής

Χρήση ουσιών και αλκοόλ στις συντροφικές σχέσεις: Μία ποιοτική μελέτη **97**

Τοντόροβιτς Θεοδώρα, Προπτυχιακή φοιτήτρια

Νικολακάκη Στυλιανή, Προπτυχιακή φοιτήτρια

Κασσέρη Ζαχαρούλα, Επίκουρη καθηγήτρια ΕΛΜΕΠΑ

Μελέτη των στάσεων απέναντι στο στίγμα της ψυχικής ασθένειας **98**

Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος –ερευνητής

Η επίδραση των ταυτοτικών χαρακτηριστικών στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης **99**

Τζαβάρας Παναγιώτης, ΣΕΠ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο/Λέκτορας Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ζαχαράτου Παναγιώτα, ΠΕ80

Το παιδικό τραύμα, η λανθάνουσα ευπάθεια και η συμβολή του προγράμματος reflective parenting σε ανάδοχους και θετούς γονείς **99**

Λαμπρινέα Σταυρούλα, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Ντούλια Αθηνά, Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η σημασία των διαπροσωπικών σχέσεων για την πρόληψη φαινομένων στην εργασία **100**

Μεραμβελιωτάκης Ηλίας, Κοινωνικός λειτουργός (BSW), 7ο Σ.Δ.Ε.Υ. Ρεθύμνου, BBPIS, MBA, TMI, PhD (c), Ακαδημαϊκός υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Εξωτερικός συνεργάτης Εργαστηρίου Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, ΕΛΜΕΠΑ

Φουκάκη Ειρήνη Μιχαέλα, Κοινωνική λειτουργός, MSc, PhD (c), Κέντρο Φυσικής & Ιατρικής Αποκατάστασης Ρεθύμνου, Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Μέλος του Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ **101**

Τεχνητή νοημοσύνη και ορθόδοξος ανθρωπισμός: θεολογικές και ηθικές προεκτάσεις	101
<i>Χοϊλούς Δημήτριος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής θεολογικής σχολής Α.Π.Θ.</i>	
Η ηθική παρενόχληση στην εργασία: το φαινόμενο mobbing	102
<i>Δούκη Σταματίνα, Υποψήφια διδάκτορας Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ακαδ. υπότροφος ΠΑΔΑ</i>	
<i>Δούκη Νίκη Χριστίνα, Πολιτική επιστήμονας</i>	
Ο/Η Εν-Εργός Πολίτης ως Καθημερινό Έργο	103
<i>Μπαρμπαγιάννης Παναγιώτης, Εργοθεραπευτής Μ.Εδ., Ακαδημαϊκός Υπότροφος Τμήματος Εργοθεραπείας ΠΑΔΑ</i>	
<i>Μπαδογιάννη Κατερίνα, Εργοθεραπεύτρια</i>	
<i>Παναγιώτου Ξανθίπη, Εργοθεραπεύτρια</i>	
Το προφίλ του χρήστη που απευθύνεται σε κέντρο απεξάρτησης ουσιών στην Κύπρο	103
<i>Χρυσοστόμου Κωνσταντίνος, Μεταπτυχιακός φοιτητής</i>	
<i>Πάρλαλης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας</i>	
Προϋποθέσεις για μια αποτελεσματική λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση	104
<i>Χαρισσοπούλου Μαρίνα, ΠΕ70 υποψήφιος διδάκτορας</i>	
Πειοθήσεις, αντιλήψεις, στάσεις και πρακτικές των νοσηλευτριών κατά την πρώτη διετία της εμφάνισης του COVID-19	105
<i>Σημαντηράκη Χριστιάννα, Φαρμακοποιός, ΜΑ Δημόσια υγεία</i>	
Covid-19: η προσέγγιση ενός επείγοντος ζητήματος και οι αντιδράσεις του ιατρικού προσωπικού	106
<i>Σημαντηράκη Χριστιάννα, Φαρμακοποιός, ΜΑ Δημόσια υγεία</i>	
Ο ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης στη διαχείριση της συμμετοχής των πολιτών στη δημοσιογραφία: Προβλήματα και λύσεις	106
<i>Σαρίδου Θεοδώρα, Διδάκτορας Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ</i>	
ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	107
Η επιρροή της δημοφιλούς κουλτούρας στην πολιτική: κατανοώντας τα δυσδιάκριτα όρια μεταξύ δημόσιου πολιτικού και καταναλωτικού λόγου	107
<i>Πέππα Ματίνα, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια - εκπαιδευτικός</i>	
Η πραγμάτωση της ιδιότητας του ενεργού πολίτη μέσω μορφών ενεργοποίησης του αυτοελέγχου της Διοίκησης	108
<i>Μηλάκης Ηρακλής, Δικηγόρος ΜΔΕ/ΜΑ</i>	
Συγκριτική ανάλυση των συνταγματικών διατάξεων που διασφαλίζουν την ιδιοκτησία	109
<i>Κοψιδάς Οδυσσέας, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής</i>	
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	110
Το Βιώσιμο Πρότυπο Τουρισμού και η συμβολή του στην Οικονομική Ανάπτυξη	110
<i>Μπελαδάκη Νίκη, Αρχαιολόγος – Βιβλιοθηκονόμος - Μουσειοπαιδαγωγός</i>	
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ	111

Τέχνη και «πολιτεότητα» στην Ελλάδα από τη Δικτατορία έως τη Μεταπολίτευση	111
<i>Στειακάκης Χρυσοβαλάντης, Δρ. στις «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» (Α.Π.Κ.Υ.) – Ιστορικός Τέχνης – Εκπαιδευτικός ΠΕ02</i>	
Ένας βυζαντινός πρίγκιπας μιλάει για το Ισλάμ. Η επιστολή του Μανουήλ Παλαιολόγου στον αδερφό του Θεόδωρο	112
<i>Καρατόλιος Κωνσταντίνος, υπ. Διδάκτορας Βυζαντινής Ιστορίας</i>	
Μουσείο και Μικρασιατική Καταστροφή: διαθεματικές προσεγγίσεις της ιστορίας	112
<i>Κερτεμελίδου Παρασκευή, Επίκουρη καθηγήτρια ΔΕΠ Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας</i>	
Η Βιομηχανία της Μαζικής Κουλτούρας και η Αισθητική Αυτονόμηση: Η ερμηνεία των μηχανισμών της δημοφιλούς τέχνης	113
<i>Σιφακάκης Εμμανουήλ-Λουκάς, Προπτυχιακός φοιτητής</i>	
Η σημασία της αντίληψης των τοπικών κοινωνιών της επικοινωνίας και πληροφόρησης του πολιτισμού μέσω των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	114
<i>Ιωακειμίδης Παναγιώτης, Μεταδιδακτορικός ερευνητής Ιονίου Πανεπιστημίου Βλίζος Σταύρος, Αναπληρωτής καθηγητής</i>	
Ο πολιτισμός ως μέσον πολιτικής κριτικής στα κοινωνικά - πολιτικά δρώμενα	115
<i>Λινάρδου Ελένη, Υποψήφια Διδασκίστρια Ιστορία της τέχνης και Πολιτική Ιστορία (Πάντειο Πανεπιστήμιο, τμήμα επικοινωνίας, μέσων και πολιτισμού)</i>	
"Ιερά Γεωγραφία" - "Προσκυνητάρια" ως μέσα επικοινωνίας και πληροφόρησης: Το προσκυνητάριο "Αθανάτου Πατρός"	115
<i>Κυριακάκη-Σφακάκη Αθηνά, Ξεναγός-Τραπεζικός -Συγγραφέας</i>	
Ελληνική Φαρμακοποιία : Ιστορία και γαλλικές επιρροές	116
<i>Φραγκάκης Αντώνιος, Δρ. Φαρμακοποιός - Αρωματοθεραπευτής Qualification aromathérapie par la faculté de pharmacie de l'université de Strasbourg. Τακτικό μέλος της Γαλλικής εταιρίας της ιστορίας της φαρμακευτικής (Société d'Histoire de la Pharmacie)</i>	
Η Τέχνη στο διαδίκτυο: το συνταγματικό δικαίωμα της ελευθερίας της τέχνης του πολίτη μέσα από το παράδειγμα της μηχανής αναζήτησης Art Boulevard	117
<i>Πάσχου Σοφία, Εντ. Διδάσκουσα Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο Περγαντής Μηνάς, Ερευνητής - Υπ. Δρ. Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο Γιαννακουλόπουλος Ανδρέας, Καθηγητής, Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο</i>	
Το σύγχρονο μουσείο και ο ρόλος του μέσα από την επικοινωνία και την πληροφόρηση στον πολιτισμό, στην τέχνη και στην εκπαίδευση	118
<i>Χρήστου Πέτρος, Υποψήφιος Δηδάκτωρ ΕΜΠ</i>	
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	119
Επικοινωνία, πληροφόρηση και ψυχαγωγία στον πολιτισμό	119
<i>Χατζηδήμου Τριαντάφυλλος, Ε.Δ.Ι.Π ΙΑΚΑ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας</i>	
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	120
Β ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ Γ2/ΞΓ ΑΠΟ ΤΟ Ε.ΔΙ.ΕΛ. (Δ.Π.Θ.)	120
<i>Δημάση Μαρία, Καθηγήτρια – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ. Κωνσταντινίδου Γρηγορία Καρολίνα, Φιλολογος, Υποψήφια Διδάκτορας - Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ. Αμπεντίν Αίλιν, Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτορας - Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.</i>	

Κορφιώτη Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

B ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ 121

Αλεξοπούλου Πελαγία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Κουτούζης Εμμανουήλ, Καθηγητής ΕΑΠ

Λισιόβα Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ψυχολόγος, υποψήφια διδάκτωρ στην αναπτυξιακή και γνωστική ψυχολογία

B ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ 121

Νικολάου Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτορας Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ματσιώλα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων

B ΞΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΓΕΝΙΑ Σ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΗΧΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ 122

Νικολάου Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτορας Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ματσιώλα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ 123

Δημοκρατία στη σχολική τάξη & καλλιέργεια πολιτικών δεξιοτήτων: έρευνα δράσης σε δημοτικό σχολείο του νομού Ρεθύμνου 123

Ντεντάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Πολιτότητα: Δημοκρατικές πρακτικές συμπερίληψης σε προσχολικές τάξεις 123

Ιωαννίδου Μαρία, Υποψήφια Διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Μουσένα Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Ψηφιακή Πολιτειότητα και Εκπαίδευση: Διδάσκοντας για την Ψηφιακή Νοημοσύνη στο Δημοτικό Σχολείο 124

Ανδρικού Ασημίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε. Π.Δ.Μ.

Αναστασιάδης Θεοδόσιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Ed.

Εκπαίδευση και πολιτειότητα. Ο ρόλος του σχολείου 125

Παπαγάλου Φωτεινή, MSc, εκπαιδευτικός ΠΕ86

Βορβή Ιωάννα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ02

Δανιηλίδου Ευγενία, Φιλολόγος, Δρ Παιδαγωγικών Επιστημών

Η ιδιότητα του μαθητή-πολίτη σήμερα: ρήσεις και αντιρρήσεις 126

Πετρά Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών και καλλιέργεια Ικανοτήτων Δημοκρατικού Πολιτισμού. Η περίπτωση του eTwinning 127

Λυτσιούση Στυλιανή, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Post doc

Σούνουγλου Μαρίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Καλογήρου Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ06, Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Επικοινωνιακές στρατηγικές για την οικοδόμηση δημοκρατικής πολιτότητας στην προσχολική εκπαίδευση 128

Μουσένα Ελένη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Σταμάτης Παναγιώτης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Το eTwinning ως δυναμικό πλαίσιο για την καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη στο νηπιαγωγείο **128**

*Καλογήρου Ευαγγελία, Υποψήφια Διδάκτωρ ΠΘ
Σούνουλου Μαρίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Λυτσιούση Στυλιανή, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Post doc*

Η προσέγγιση της πολιτειότητας και του ενεργού πολίτη, μέσα από έργα παιδικής λογοτεχνίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα **129**

*Πλιόγκου Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικής και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας- Πρόεδρος ΟΜΕΡ (Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Εκπαίδευσης) Κ. Μακεδονίας
Φράγκου Μαρία, Πολιτικός και Νομικός Επιστήμονας, ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, με ειδίκευση στο Συνταγματικό Δίκαιο, Εκπαιδευτικός ΠΕ78*

Αναδεικνύοντας ενεργούς πολίτες το παράδειγμα του γυμνασίου Χανδρά **130**

*Χρηστάκη Αγγελική, Εκπαιδευτικός ΠΕ06, διευθύντρια γυμνασίου Χανδρά
Ευσταθοπούλου Αγγελική, ΠΕ78 πολιτικών επιστημών*

Το μονοθέσιο Δημοτικό Σχολείο του Αγίου Κωνσταντίνου του Οροπεδίου Λασιθίου και η συμβολή του στη διαμόρφωση των μαθητών του ως ενεργών Πολιτών **131**

Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη Πόπη, Διευθύντρια ΠΕ Χανίων

Η ψηφοφορία ως διαδικασία προετοιμασίας των νηπίων για τις μελλοντικές κοινωνικές και συλλογικές δράσεις **132**

Ζέζου Αναστασία, Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κάτοχος πτυχίων: ΠΕ70, Πτυχίο Διεθνών Σχέσεων

Μπαριανού Ειρήνη, ΜSc Παιδικής Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κάτοχος πτυχίου ΠΕ70

Μαθητές μεταναστευτικής βιογραφίας και σχολικός εκφοβισμός. Υφιστάμενες πολιτικές και προτάσεις καταπολέμησής του **132**

Λιάπη Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Μαθαίνοντας για τη δημοκρατία: Η βιωματική μάθηση για την Ευρωπαϊκή Ένωση ως εργαλείο για την ευαισθητοποίηση στις δημοκρατικές αξίες **133**

Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης, Διδάσκων Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Γενικός Γραμματέας Ελληνικού Οργανισμού Πολιτικών Επιστημόνων (ΕΟΠΕ)

Κρήτας Δημήτριος, Υποψήφιος διδάκτορας, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η εκπαίδευση ως κοινωνικό δικαίωμα **134**

*Καρούντζου Γεωργία, Διευθύντρια Α/θμιας Εκπ/σης Αρκαδίας
Καρούντζου Θεοδώρα, ΕΚΠΑ*

Η πολιτειότητα ως κομμάτι των εκπαιδευτικών πολιτικών των διεθνών οργανισμών: μια κριτική προσέγγιση **134**

Κώστας Αλέξανδρος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ενεργός Πολιτειότητα και Loose Parts **135**

*Αγγελιδάκη Μαρία, Σύμβουλος Β' Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Καθβαδά Μαριλένα, Συγγραφέας- Εκπαιδευτικός*

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ **136**

Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου στην πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας **136**

Ξενούλη Γεωργία, Υποψήφια διδάκτωρ ΕΚΠΑ

*Βουδούρη Αγγελική, Καθηγήτρια ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ
Μαντάς Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ ΕΚΠΑ*

Το Όλον και το Μέρος: Κοινότητα Μάθησης και Εκπαιδευτικός. Προκλήσεις /Δεσμεύσεις – Δεξιότητες για τον επαγγελματία εκπαιδευτικό του 21ου αιώνα 137
Τηλιγάδα Ευμορφία (Μορφούλα), Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Δρ.ΕΚΠΑ

Ο ρόλος του σχολείου στην ανάπτυξη της ιδιότητας του πολίτη: δυνατότητες και όρια 137

Κολυμπάρη Τάνια, Διδάσκουσα Τμήμα Φιλοσοφίας-Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Από τη θεωρία στην πράξη: κοινοτική δράση φοιτητών/τριών τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΠΑ.Δ.Α. στον Δήμο Νέας Σμύρνης. 138

Βουλγαρίδου Μαρία, Ε.Δι.Π. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Ο ρόλος της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ταυτότητας του κοινωνικού λειτουργού 139

Κομπότη Δέσποινα, ΜΕΛΟΣ ΔΕΠ

Γονική αποδοχή-απόρριψη, κίνητρα για μάθηση και ακαδημαϊκή αυτοαποτελεσματικότητα: μοντέλο διαμεσολάβησης 140

Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος –ερευνητής

Συναισθηματική και Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση: Ο ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας. 141

Μελίστα Θεοδώρα, Κοινωνική Λειτουργός- Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ30- Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ

Εσπερινό Γυμνάσιο Γρεβενών- ιδιομορφίες, ιδιαιτερότητες και προκλήσεις 142

Κυρικλίδου Δέσποινα, Ψυχολόγος ΠΕ23

Χαριζάνη Ελισάβετ, Κοινωνική Λειτουργός ΠΕ30 - Εκπαιδύτρια Ενηλίκων

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 143

Ο ρόλος της επικοινωνίας στην ηγεσία και στις διαπροσωπικές σχέσεις στην εκπαίδευση 143

Λουμάκου Μαριάνθη, Υποψήφια Διδάκτορας, Πανεπιστημίο Πελοποννήσου

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της ΕΞΑΕ για την εκμάθηση της Braille σε ενήλικες εκπαιδευτικούς 143

Σκαράκη Ευαγγελία, ΠΕ60

Η ολοκληρωμένη βάση δεδομένων του ΙΝΕ ΓΣΕΕ για τα επαγγέλματα και επαγγελματικά δικαιώματα 144

Καρατράσογλου Ιάκωβος, Επιστημονικός Συνεργάτης ΙΝΕ ΓΣΕΕ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ 145

Καλλιέργεια και ενίσχυση της δημιουργικής σκέψης, μέσω της επινόησης λύσεων για μη συνήθη μαθηματικά προβλήματα 145

Μαστρογιάννης Αλέξιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕΚΕΣ Δυτικής Ελλάδας

Η διδασκαλία των φυσικών καταστροφών στα εργαστήρια δεξιοτήτων 146

Σκαρβελάκης Βασίλειος, Εκπαιδευτικός ΠΕ81-Υποψήφιος Διδάκτορας

Η επίδραση των θεωριών της μετασηματιζουσας μάθησης και της κοινωνικής αλλαγής στην Εκπαίδευση Ενηλίκων	147
<i>Ιωσήφ Στυλιανή, Εκπαιδευτικός Π.Ε.70</i>	
Η συμβολή της Κριτικής Παιδαγωγικής στα Εκπαιδευτικά Συστήματα	147
<i>Κουράκη Ελένη, Εκπαιδευτικός Βογιατζάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός</i>	
Ηθική ανάπτυξη και ηθική κρίση: περιεχόμενο - τρόποι επίδρασης στη διαμόρφωση ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος	148
<i>Μαργέτη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02</i>	
Σχολικό κλίμα, κουλτούρα/πολιτισμός/ενεργός εκπαιδευτικός-πολίτης και η αποτελεσματικότητα της Σχολικής Μονάδας	149
<i>Τερεζάκη Χρυσή, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70-Καθηγήτρια Σύμβουλος ΕΑΠ</i>	
Αυτονομία στην μάθηση - Ένας επαναπροσδιορισμός του κόνσεπτ στα πλαίσια των αναγκών του σχολείου του 21ου αιώνα	150
<i>Καλπακίδου Μελάνα, Υποψήφια διδάκτωρ</i>	
Διερεύνηση των απόψεων των γονέων για την εθνοπολιτισμική ετερότητα	151
<i>Καρούντζου Γεωργία, Διευθύντρια Α/θμιας Εκπ/σης Αρκαδίας Καρούντζου Θεοδώρα, ΕΚΠΑ</i>	
Το ρομπότ και η πεταλούδα: Μια προσέγγιση της τεχνητής νοημοσύνης στο νηπιαγωγείο μέσα από τη φιλοσοφία με παιδιά	151
<i>Νικολιδάκη Σοφία, ΕΔΙΠ Π.τ.Π.Ε.</i>	
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	152
Στάσεις και απόψεις για την πρόσβαση στην Ανώτατη εκπαίδευση των γυναικών: Μια κοινωνιολογική έρευνα πεδίου στην Ιορδανία	152
<i>Καλέμης Κωνσταντίνος, Επιμορφωτής ΕΚΔΔΑ-ΙΝΕΠ, Διαπολιτισμικός Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης</i>	
Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 και η σημαντικότητά της	153
<i>Καλλέργης Στέργιος, M.Sc. Special Education and Greek Modern History</i>	
Η συγκρότηση της Ελληνικής Εκπαίδευσης μετά τον Αγώνα του 1821: Το παράδειγμα της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	154
<i>Καλλέργης Στέργιος, M.Sc. Special Education and Greek Modern History</i>	
Μέτρηση της Ικανοποίησης των Φοιτητών σε Ιδιωτικούς Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς Επαγγελματικής Κατάρτισης με Χρήση της Κλίμακας SERVQUAL	154
<i>Κακαλέτρης Παναγιώτης, Λέκτορας Κοψιδάς Οδυσσεάς, Λέκτορας</i>	
Σε αναζήτηση της κοινωνικής διάστασης της εκπαιδευτικής πολιτικής	155
<i>Χουρδάκης Μαρίνος, Δρ Πολιτικής Επιστήμης, Έκτακτο Διδακτικό Προσωπικό ΕΛΜΕΠΑ</i>	
Η ανάδυση του υπερεθνικού χαρακτήρα της εκπαιδευτικής πολιτικής: οι διεθνείς οργανισμοί και ο «νέος» ρόλος του κράτους	156
<i>Χουρδάκης Μαρίνος, Δρ Πολιτικής Επιστήμης, Έκτακτο Διδακτικό Προσωπικό ΕΛΜΕΠΑ</i>	

Στυλ Ηγεσίας και η επίδραση τους στη διαχείριση προβλημάτων σχολικής μονάδας - Μελέτη περίπτωσης 157

Καφαντάρη Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Χουσεΐν Τζενέτ, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής ΠΕ71

Συγκριτική προσέγγιση των εθνικών πλαισίων προσόντων δυο ευρωπαϊκών χωρών Πολωνία-Σλοβακία 157

Χουσεΐν Τζενέτ, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής ΠΕ71

Καφαντάρη Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ανάλυση του Σχεδίου Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2021-2027): Οι προοπτικές για την επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη των Ελλήνων Εκπαιδευτικών 158

Μούρτου Σοφία, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ70

Φούζας Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Καραμουσλής Σωτήριος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το επιμορφωτικό Πρόγραμμα για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό "ΜΕΛΙΝΑ" υπό το πρίσμα της οργανωσιακής αλλαγής του J. Kotter χρόνια μετά ... 159

Τερεζάκη Χρυσή, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70-Καθηγήτρια Σύμβουλος ΕΑΠ

Ομαλή Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Η περίπτωση της Κύπρου 160

Μικελλίδης Δημήτρης, Μέλος Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, Πρώην Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης και Πρόεδρος Ενδοτμηματικής Επιτροπής Ομαλής μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο

Αποκρίσεις & επικρίσεις σχολικών ηγετών για τη διαδικασία της συνέντευξης και της ψηφιοποίησής της στις «κρίσεις» στελεχών εκπαίδευσης. Οι Νόμοι 4473/2017 και 4547/2018 160

Γιαννούλη Καλομοίρα, Med Επιστήμες της Αγωγής, Med Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Φιλολογος

Η μαθητική ηγεσία στην υπηρεσία του Κριτικού Διαπολιτισμού: Αναπτύσσοντας μια νέα παιδαγωγική ατζέντα λήψης αποφάσεων στο διαπολιτισμικό σχολείο 161

Σόρκος Γεώργιος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Αναπηρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Αγγελίδης Παναγιώτης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Η Ενεργός Πολιτειότητα στα προγράμματα των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων 162

Σταμούλης Ευθύμιος, Σύμβουλος Α' ΙΕΠ

Αγγελιδάκη Μαρία, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ

Χαροκοπάκη Αργυρώ, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ

Η αισθητική αγωγή στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά εγχειρίδια από το 1974 μέχρι σήμερα στην Ελλάδα. Το παράδειγμα του μαθήματος της μουσικής 162

Αυλωνίτου Χρυσάνθη, Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01 Μουσικολόγος- Καθηγήτρια Μουσικής- Υποψήφια Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διερεύνηση του βαθμού ασυμβατότητας της τουριστικής εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας στο τομέα του τουρισμού 163

Κακλέα Ζαχαρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ09

Σεργόπουλος Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

**Η συμβολή του Συλλόγου Διδασκόντων στη σχολική διοίκηση και η εμπειρία τον
ν.4327/2015** 164

Ντεντάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

**Ο εσωτερικός οργανωτικός και διοικητικός σχηματισμός του εκπαιδευτικού
συστήματος ως μια λειτουργική ενότητα και οντότητα στο πλαίσιο της οργανωτικής
και διοικητικής θεωρίας** 165

Μαμάκης Γεώργιος, Δ/ντής Π.Ε. Λασιθίου

**Επισκόπηση της εισαγωγής του θεσμού του Μέντορα στο πλαίσιο της εισαγωγικής
επιμόρφωσης στην Ελλάδα** 166

Παρίση Μαρία, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης

*Δημόπουλος Κωνσταντίνος, Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής
(Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ 167

**Το πρόγραμμα πρόληψης και αντιμετώπισης του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ των
μαθητών στο δημοτικό σχολείο "Stop! στην ενδοσχολική βία** 167

*Χατζηπέμου Θεολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστήμιο Δυτικής
Ατικής*

**Κριτική μελέτη του προγράμματος σπουδών και του σχολικού εγχειριδίου της
Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Στ' τάξης του ελληνικού δημοτικού σχολείου** 168

Λεπίδα Μαριάννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Πολιτεότητα & Ιστορία: κριτική ματιά στα προγράμματα σπουδών Ιστορίας 169

Ματσακαλίδης Χαράλαμπος, Μ.Εδ ΠΤΔΕ ΠΔΜ, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ανδρικού Ασημίνα, Διδάκτωρ ΠΤΔΕ ΠΔΜ, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

**Διερεύνηση των απόψεων των νηπιαγωγών για το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την
Προσχολική Εκπαίδευση στο θεματικό πεδίο «Παιδί και Επικοινωνία»** 170

Λαδά Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

*Σιφακάκης Πολυχρόνης, Μέλος ΕΔΙΠ στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου Τμήμα Κοινωνικής και
Εκπαιδευτικής Πολιτικής*

**Περιεχόμενο διδασκαλίας και διαφοροποιημένη διδασκαλία στα αναλυτικά
προγράμματα των Φυσικών Επιστημών** 171

Σκόνδρα Βάια, Μed Κοινωνιολογία στην Εκπαίδευση, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

*Παπαλεξόπουλος Φ. Παναγιώτης, Μεταδιδακτορικός ερευνητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Διδάσκων
Πανεπιστημίου Λευκωσίας*

*Βερέθη Άλκηστις, Ερευνήτρια Α' Βαθμίδας, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας, Ακαδημία
Αθηνών*

**Το Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος της Λογοτεχνίας Μέσης Γενικής
Εκπαίδευσης στην Κύπρο και οι αξίες του ενεργού πολίτη: Το παράδειγμα της
ενότητας «Οικουμενικές αξίες και Λογοτεχνία» της Γ' Γυμνασίου** 171

*Χατζηνεοφύτου Σαλώμη, Καθηγήτρια Ελληνικής Φιλολογίας, Βοηθός Διευθύντρια, Λειτουργός
Αναλυτικών Προγραμμάτων Λογοτεχνίας στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου*

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ 172

Στρατηγικές και τεχνικές ενδυνάμωσης του προφορικού και γραπτού λόγου: από τη σύλληψη των ιδεών στην δημιουργική έκφρασή τους 173

Ντούλια Αθηνά, Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η εφαρμογή της μεθόδου LEGO® SERIOUS PLAY® στην ανώτατη τουριστική εκπαίδευση 173

Κλάδου Στέλλα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Τριχάς Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Το αποτύπωμα της Επείγουσας εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας στις διδακτικές στρατηγικές που εφαρμόζονται στα δημοτικά σχολεία της Ελλάδας. Προετοιμασία για την επόμενη μέρα 174

Χαλκιαδάκης Λεωνίδας, Υποψήφιος Διδάκτωρας - Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Συχνότητα χρήσης διδακτικών πρακτικών για την ανάπτυξη πολύπλευρων διαστάσεων των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων των παιδιών στο νηπιαγωγείο 175

Γρηγοράκης Ιωάννης, Μέλος ΔΕΠ

Ομαδοσυνεργατικότητα και συνεργατική μάθηση στο νηπιαγωγείο: προσεγγίσεις εργασίας ή επιδιωκόμενοι διδακτικοί στόχοι; 176

Αντωνάτου Σπυριδούλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60/υποψήφια διδάκτορας Πανεπ.Κρήτης

Η διδασκαλία «συγκρουσιακών θεμάτων» στο μάθημα της Ιστορίας και στο μάθημα των Θρησκευτικών. Μία διεπιστημονική προσέγγιση στο πλαίσιο της ανάπτυξης της πολιτειότητας των μαθητών/τριών 176

Κογκούλη Πελαγία, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια - Εκπαιδευτικός ΠΕ02

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΕΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ 178

Το Project Based Learning ως μέσο για την καλλιέργεια της πολιτότητας και των δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα στο πλαίσιο του προγράμματος Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ 178

Πήχας Αλέξανδρος, Εκπαιδευτικός ΠΕ 02, Μ. Ed.

Βαρνακιώτη Ιωάννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Όταν το μοντέλο του ενεργού πολίτη αντικαθιστά το βασιλιά του παραμυθιού σε συλλογικό θεατρικό έργο νηπίων 178

Ηλία Ελένη, Δρ. Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Η αντίσταση του πολίτη: Η Αντιγόνη από την Πόλη – Κράτος ως τον Εμφύλιο 179

Κατσαραπίδης Σπυρίδων, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

...και οι λέξεις των κειμένων έγιναν ήχος και εικόνα: Προσεγγίζοντας με ψηφιακό τρόπο σχολικά λογοτεχνικά κείμενα για τη Μικρασιατική Καταστροφή 180

Πατεράκη Χρυσούλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 αν. Διευθύντρια ΓΕΛ Νεάπολης Λασιθίου

Τσιτριδίου Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 ΓΕΛ Νεάπολης Λασιθίου

Μια διδακτική πρόταση για τη διδασκαλία της Τεχνητής Νοημοσύνης στο μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο 181

Τόλη Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ05

Κριτική ανάλυση λόγου, κριτικός γραμματισμός και πολιτειότητα: εκπαιδευτική παρέμβαση στο μάθημα της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής της Ε΄ τάξης δημοτικού 181

Καραγιάννη Ζωή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Πάμε μουσείο	182
<i>Αρβανιτάκης Μιχαήλ, ΠΕ70 -Διευθυντής 35ου δημοτικού σχολείου Ηρακλείου</i>	
Εκπαιδευτικό σενάριο για την δευτεροβάθμια εκπαίδευση με στόχο την ενεργοποίηση των πολιτών	183
<i>Φιλιππάκη Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός ΠΕ80</i>	
Η αξιοποίηση του ψηφιακού γραμματισμού στη διδακτική διαδικασία: παράδειγμα διδακτικής παρέμβασης στο Δημοτικό	183
<i>Παυλίδου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70</i>	
Ενίσχυση της ενσυναίσθησης στο δημοτικό σχολείο	184
<i>Γκικοπούλου Ουρανία, Εκπ/κός ΠΕ70, PhD</i>	
<i>Αξιμάκαρος Βασίλειος, Εκπ/κός ΠΕ70, M.Ed.</i>	
Καλές πρακτικές διαθεματικής διδασκαλίας των εργαστηρίων δεξιοτήτων της θεματικής "Φροντίζω το Περιβάλλον" στο δημοτικό σχολείο	185
<i>Τσακίρη Παρθένα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Med Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης</i>	
<i>Βασιλούδη Ευτυχία, Εκπαιδευτικός ΠΕ08</i>	
<i>Νεστορίδου Θεοδοσία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Med Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης</i>	
<i>Κολοκοτρώνης Φώτιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ86</i>	
Νοεροί υπολογισμοί και νευροεπιστήμη	185
<i>Συμεωνίδης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70</i>	
Διδακτικές προτάσεις και σενάρια πολιτότητας στο νηπιαγωγείο	186
<i>Κατσούλα Αικατερίνη, Νηπιαγωγός ΠΕ60-Υποψήφια Διδάκτωρ στο ΠΑΔΑ-ΤΑΦΠΠΗ</i>	
Λίμνες και ποτάμια του Ν.Ροδόπης. Διδακτικό σενάριο για τη Γεωγραφία	187
<i>Παναγιωτίδου Γλυκερία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70</i>	
Χρήση της μεθόδου της ανεστραμμένης τάξης στην εξ' αποστάσεως διδασκαλία. Ένα παράδειγμα στη χρήση της για τη διδασκαλία του στατικού ηλεκτρισμού	188
<i>Δημοσθενίδης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70</i>	
Διδασκαλία Γλώσσας και αιεφόρες πρακτικές εκπαίδευσης	188
<i>Μακρογιάννη Τσαμπίκα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70</i>	
Η συμβολή του γλωσσικού μαθήματος στην ανάπτυξη απαραίτητων δεξιοτήτων αυτόνομης μάθησης και κριτικής σκέψης σε μαθητές δημοτικού	189
<i>Χαραλάμπους Άντρη, Διδάκτορας στις Επιστήμες της Αγωγής - Βοηθός Διευθύντρια - Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρος</i>	
Διδακτική πρόταση Πληροφορικής για διόρθωση γνωστικών σφαλμάτων με τη σύνταξη λογικών εκφράσεων συνδυαστικά με δομές ελέγχου επιλογής μέσω λογισμικού scratch	189
<i>Κοντομίχης Αφεντουλίδης Οδυσσέας, Μεταπτυχιακός φοιτητής</i>	
Ψηφιακά σενάρια για την προσχολική τάξη στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση	190
<i>Τσούρα Ανδρονίκη, Νηπιαγωγός ΠΕ60</i>	
Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία: καλλιεργώντας την ιδιότητα του πολίτη στη σχολική τάξη	191
<i>Πετεινάκη Μαρία, Φιλολόγος- Med Εκπαίδευση Ενηλίκων</i>	

Δαγκώματα σκύλων σε παιδιά: Η σημασία της προσχολικής αγωγής για την πρόληψη και αντιμετώπισή τους 191

*Γαϊτανάκης Ιωάννης, Υποψήφιος Διδάκτορας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Τριχάς Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο*

"Παιχνίδι Θησαυρού". Ένα διαθεματικό βιωματικό παιχνίδι 192

Αθανασάκη Νεκταρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Η χρήση των εκπαιδευτικών τεχνικών κατά την υλοποίηση εκπαιδευτικής δράσης, στο Δημόσιο Τομέα, η οποία συνδυάζει σύγχρονη, ασύγχρονη και εξ αποστάσεως εκπαίδευση 193

*Σαρακινιώτη Αικατερίνη, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων
Νιφόρου Αφροδίτη, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων
Χαμάκος Γεώργιος, Εκπαιδευτής Ενηλίκων*

Η Εβραϊκή Κοινότητα της Χαλκίδας: Διαδρομή στον χρόνο 194

Πολυχρόνου Ζωή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ 195**Πολιτικές ενίσχυσης της εργοδότησης ατόμων με αναπηρία στην Κυπριακή Δημοκρατία** 195

*Γεωργίου Ιωάννα, Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας
Χριστοδούλου Ανδρέας, Υποψήφιος Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας
Πάρλαλης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας*

Αξιοποίηση της διαβούλευσης στον επιχειρησιακό σχεδιασμό εκπαιδευτικών μονάδων. Ανάδειξη στοιχείων αξιοποίησης του νέου Κανονιστικού Πλαισίου των Πειραματικών ΙΕΚ και συμπεράσματα αξιολόγησης από πρόγραμμα του ΙΝΕΠ 196

*Κομσέλη Φωτεινή (Φανή), Υπεύθυνη σπουδών & έρευνας ΙΝΕΠ/ΕΚΔΔΑ, Μέλος ΣΕΠ, ΕΑΠ ΕΚΕ53
Εκπαιδευτική Ηγεσία/Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων*

Η αξιολόγηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα και οι δείκτες εργασιακής αποκατάστασης 197

*Τζαβάρας Παναγιώτης, Δρ Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου
Καραμανώλη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ86*

Ενίσχυση των δυνατών σημείων και εμπύχωση του μαθητή και της οικογένειας μέσω της συμβουλευτικής στην Κοινωνική Εργασία 197

*Καθούκης Μιχαήλ, Κοινωνικός Λειτουργός, BSc, MSW, MEd, cPhD
Πανταζής Απόστολος, Κοινωνικός Λειτουργός, BSc, MSW, MSc, cPhD*

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 198**Erasmus+: Παράθυρο με θέα** 198

Κοντογιαννάκης Εμμανουήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Συνέργειες της εκπαίδευσης στις τέχνες και στην αειφόρο ανάπτυξη: συνδέοντας τις τέχνες με ζητήματα καθημερινής ζωής 199

*Παύλου Βικτωρία, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick
Κάτζη Χρυσάνθη, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick*

Υποστήριξη της ένταξης και της διαφορετικότητας στη διδασκαλία - SIDIT Erasmus+ Project **200**

Γκικοπούλου Ουρανία, Εκπαιδευτικός, Μεταδιδάκτωρ ΕΚΠΑ

Κατσομαλιάρη Βασιλική, Εκπαιδευτικός, Συντονίστρια Προγραμμάτων, Goethe-Institut Athen

Ανάπτυξη Καινοτόμων Προσεγγίσεων για την Κοινωνική ένταξη των Μεταναστριών. Το έργο integrate 2EU **201**

Σάννας Δημήτριος, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού/Εκπαιδευτής Ενηλίκων

Μοσχοβάκου Αλοίζια Αικατερίνη, Project and CSR Manager

Μωραϊτης Νικόλαος, Project Manager

Πρόγραμμα Erasmus+ KA1 Let's Lab **202**

Κατσαρού Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ80

Ζωγράφου Μαρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Αθανασάκη Νεκταρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ03

«Strade culturali: πολιτιστικές διαδρομές»: Μια διαθεματική και βιωματική προσέγγιση της μάθησης **202**

Γκιουρέμου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός ΠΕ0404, PhD

Μαυρογιάννη Αριστεά, Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MA, PhD

Καραδήμου Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Και έπειτα βγήκαμε να ξαναδούμε τα αστέρια... **203**

Τσιάτρα Παρασκευή, MA Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Συντονίστρια του Προγράμματος

Χατζάκης Στέργιος, Msc Εκπαιδευτικός ΠΕ70-ΠΕ04.04

Παλαμούτη Γραμματική, Msc Εκπαιδευτικός ΠΕ07-ΠΕ02

Fiorillo Eduardo, Εκπαιδευτικός ΠΕ34

Erasmus+ KA122-2021, Μαθησιακή κινητικότητα ατόμων. Σχέδια μικρής κλίμακας κινητικότητας προσωπικού στη σχολική εκπαίδευση: Βήματα προς την Κοινωνική ένταξη **204**

Τσιλεπώνη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ **205**

Παιδαγωγική αξιοποίηση των ηλεκτρονικών φορητών συσκευών – Mobile learning **205**

Γεωργιακάκη Κυριακή, Πληροφορικός εκπαιδευτικός ΠΕ86

Λουλούδη Κλεάνθη, Πληροφορικός εκπαιδευτικός ΠΕ86 και Δασκάλα ΠΕ70

Μια εκπαιδευτικά παιγνιώδης αυτο-κατάδυση στην ιστορία, την κοινωνία και τον πολιτισμό των Ρομά: Κονστρουκτιονιστικές δραστηριότητες, μέσω εποικοδομιστικών λογισμικών, για μαθητές Ρομά **206**

Κατσιώπη Παρασκευή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου

Μαστρογιάννης Αλέξιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου

Οι ΤΠΕ ως ισχυρό γνωστικό και διαμεσολαβητικό εργαλείο για την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης σε μαθητές Δημοτικού Σχολείου **207**

Κατσιώπη Παρασκευή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου

Τεχνητή νοημοσύνη και εκπαίδευση: σύγχρονες τάσεις, δυνατότητες και προοπτικές **208**

Πρόδρομος Νικόλαος, Φοιτητής Πολυτεχνικής Σχολής Πανεπιστημίου Πατρών, τμήμα Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής

Η εισαγωγή της ρομποτικής (STEM) στην εκπαιδευτική πράξη και η επίδραση της στα παιδιά στην εποχή της τεχνολογίας 208

Μίχα Αθανασία, Παιδαγωγός Προσχολικής Ηλικίας σε ιδιωτικό βρεφονηπιακό σταθμό, Απόφοιτος Μεταπτυχιακού Δ.Π.Μ.Σ.: Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Παράγοντες που επιδρούν στην πρόθεση υλοποίησης σύγχρονης από απόσταση διδασκαλίας: Η περίπτωση των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 209

*Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα, Φιλολόγος
Κασαπίδης Βασίλειος Παράσχος, Πληροφορικός*

Απόψεις εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τη σύγχρονη από απόσταση εκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας webex 210

*Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα, Φιλολόγος
Καλούτσα Αικατερίνη, Φιλολόγος*

Νέες τεχνολογίες και σχολική ηγεσία στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού των εκπαιδευτικών οργανισμών 211

*Ψύρρας Νικόλαος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, MSc
Ράπτης Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κουρουτσίδου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου, MSc, PhD*

Ενεργός πολιτεότητα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Μια διαθεματική, διακρατική συνεργασία του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου Dusseldorf και του 6ου Δημοτικού Σχολείου Ιλίου σε ζητήματα που αφορούν την διαμόρφωση της ταυτότητας του ενεργού πολίτη του αύριο 211

*Τσολοπούλου Ευγενία, Καθηγήτρια Γερμανικών ΠΕ 07
Πασιά Αναστασία, Καθηγήτρια αγγλικών ΠΕ06*

Αξιοποιώντας την ψηφιακή μάθηση για την ενίσχυση της αναγνωστικής ευχέρειας μαθητή γ' δημοτικού με μαθησιακές δυσκολίες: Μελέτη περίπτωσης 212

*Κακούρα Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ71
Τζιβινίκου Σωτηρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας*

Εκπαιδευτικές δραστηριότητες διερεύνησης κλιματικών και μετεωρολογικών φαινομένων μέσω της χρήσης εργαλείων Γεωπληροφορικής και γεωδοσμένων 213

*Δήμου Αθανάσιος, M.Sc., M.Sc.(M.Eng.) Μηχανικός Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Παν. Αιγαίου
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ*

Αναγνωστόπουλος Χρήστος-Νικόλαος, Καθηγητής Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ερευνούμε, Παράγουμε, Επιδρούμε: Η ιδιότητα του πολίτη στη σχολική εκπαίδευση με όχημα ένα μαθησιακό πλαίσιο και οδηγό τις νέες τεχνολογίες 214

*Τσιάρτα Άννα, Λειτουργός Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
Κακουρή Θεοδώρα, Λειτουργός Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου*

Ψηφιακά μέσα και αυτοαποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών 215

Διαμαντής Κωνσταντίνος, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΑΠΘ

Δημιουργία, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης για τη θεματική ενότητα «Το φυσικό περιβάλλον», στη Γεωγραφία ΣΤ' Δημοτικού 216

Παπατριανταφύλλου Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ανάπτυξη ψηφιακού εργαλείου για την ενίσχυση της επίδοσης των μαθητών με δυσκολίες μάθησης στα μαθηματικά του δημοτικού σχολείου 217

Βολακάκης Αργύρης, Μεταπτυχιακός Φοιτητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τζιβνίκου Σωτηρία, Επίκουρη Καθηγήτρια ΠΤΕΑ ΠΘ

Η «κριτική προσέγγιση» του ενεργού πολίτη-εκπαιδευτικού στην ψηφιοποίηση εκπαιδευτικών διαδικασιών 218

Γιαννούλη Καλομοίρα, Med Επιστήμες της Αγωγής, Med Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Φιλολόγος

"Βαλκανικό Οδοιπορικό": ένα συνεργατικό πολυμεσικό περιβάλλον ως αρωγός μάθησης και αλληλεγγύης 218

Μαυρογιάννη Αριστεά, Εκπαιδευτικός ΠΕ 02, ΜΑ, PhD

Απόψεις και εμπειρίες εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας 219

Νιαστή Καλομοίρα, Υποψήφια διδάκτωρ ειδικής αγωγής ΕΚΠΑ

Ψηφιακές καινοτομίες στην επιστημονική τεχνολογία 220

Γκουτσίδης Ιωάννης, Πληροφορικός, Υποψήφιος Διδάκτορας – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Δημάση Μαρία, Καθηγήτρια – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Κωνσταντινίδου Γρηγορία Καρολίνα, Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ 221

Ο ενεργειακός γραμματισμός στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ο ρόλος του οικιακού περιβάλλοντος των μαθητών-τριών. Θεωρητικές προσεγγίσεις 221

Ποιμενίδης Δημήτριος, Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ιωαννίδου Γεωργία, Υποψήφια Διδασκτορίσσα Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αξιολόγηση ποιοτικών στοιχείων της Εκπαίδευσης για Αειφορία μέσα από το μάθημα της Τέχνης 222

Κάτζη Χρυσάνθη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Παν. Frederick

Παύλου Βικτωρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Παν. Frederick

Εκπαιδευτικός Τουρισμός 223

Κουκάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Ο ρόλος των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Κύπρο στην προώθηση των Στόχων για Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΒΑ): διερεύνηση των αντιλήψεων τους και του βαθμού κατανόησης των ΣΒΑ 223

Ποταμίτης Λοΐζος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70-Διδακτορικός Φοιτητής

Η σχολική αυλή ως χώρος περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης: Μελέτη περίπτωσης οι παιδικοί σταθμοί του Δήμου Ρόδου 224

Σαραντοπούλου Χρυσή, Νηπιαγωγός, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Ματζάνος Δημήτριος, ΣΕΕ ΠΕ70, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Στεφούδη Φεβρωνία, Νηπιαγωγός, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

- Υπαίθρια εκπαίδευση και εκπαίδευση για την αειφορία: Γνώσεις και απόψεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Χαλκιδικής** 225
*Τσιώνη Ειρήνη, Νηπιαγωγός, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
 Ματζάνος Δημήτριος, ΣΕΕ ΠΕ70, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου
 Ποζαπαλίδου Σταυρούλα, ΣΕΕ ΠΕ70, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου*
- Αειφόρος ηγεσία και εκπαίδευση στον Δήμο Μινώα Πεδιάδας: απόψεις εκπαιδευτικών και γονέων** 226
*Κριτσιλίδου Παρθένα, Εκπαιδευτικός, Μεταπτ. Φοιτήτρια, Π.Μ.Σ. "Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων
 Παπαβασιλείου Βασίλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου*
- Η δυνατότητα αξιοποίησης των εγχειριδίων διδασκαλίας της ελληνικής και της τουρκικής γλώσσας στην Ε΄ τάξη των μειονοτικών δημοτικών σχολείων για τη προώθηση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης** 227
Αμπεντίν Αιλίν, Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτορας - Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.
- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ** 228
- Επαγγελματική Ικανοποίηση Τεχνολόγων Εκπαιδευτικών σε περιόδους κρίσης** 228
*Τσακிரάκης Γιάννης, Καθηγητής Εφαρμογών ΑΣΠΑΙΤΕ
 Κιμουλάκης Νίκος, ΕΔΙΠ Μετσόβειο Πολυτεχνείο*
- Η εφαρμογή καινοτόμου ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας με τη συμβολή Τεχνητής Νοημοσύνης** 228
Σπυριδάκη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ8708, Υποψήφια διδάκτορας
- Ο σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού ως μέλος της διεπιστημονικής ομάδας: σχεδιασμός ολιστικών παρεμβάσεων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση ζητημάτων ψυχικής υγείας εργαζομένων στην κοινότητα** 229
*Δρόσος Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
 Αθανασίου Ελένη, Λέκτορας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου*
- Τεχνολογική εκπαίδευση φοιτητών/τριών στο φάσμα του αυτισμού: Αντιλήψεις και περιορισμοί των συμβούλων σταδιοδρομίας** 230
Καλούρη Ράνυ, Καθηγήτρια ΑΣΠΑΙΤΕ
- ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ** 231
- Υποστηρίζοντας τις συνεργατικές και κοινωνικές δεξιότητες μαθητών με ΔΕΠΥ (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα) με τη χρήση πολυμεσικών δραστηριοτήτων που οργανώνονται και παρουσιάζονται στο περιβάλλον ενός Wiki** 231
Μουδατσάκη Ελένη, Καθηγήτρια Πληροφορικής Ειδικής Αγωγής
- Οπτικά προγράμματα** 232
Ηλιοπούλου Μάρθα, Ειδική Παιδαγωγός - Φιλολόγος
- Συνοπάρχουμε - Συνδημιουργούμε - Συνεργαζόμαστε** 232
Ανδρικοπούλου Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02-Διεργμηνέας Νοηματικής Γλώσσας
- Η εμπειρία της πανδημίας μέσα από τα μάτια γονέων ή συνοδών παιδιών και νέων ατόμων με αναπηρία της Κύπρου.** 233
*Αθανασίου Ελένη, Λέκτορας/Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
 Φιλιππίδης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής/ Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Το πρόγραμμα «Η Δύναμη της Κατασκηνωτικής Ενσωμάτωσης»: εγκυρότητα περιεχομένου του προγράμματος 234

Αλεξάνδρου Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ71- MSc
Ευαγγελινού Χριστίνα, Καθηγήτρια τεφαα

Οι “Σωκρατικές ερωτήσεις” ως διαγνωστικό και θεραπευτικό εργαλείο στη Συμβουλευτική γονέων παιδιών με αναπηρίες και άλλες ψυχοσυναισθηματικές δυσκολίες 235

Φιλιππίδης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ.
Παπαδοπούλου Αθηνά, Ψυχολόγος - Msc, ΠΕ23 ΕΕΠ Δ.Δ.Ε. Δράμας
Μπουκόρου Βασιλική, ΠΕ02 Φιλολόγος, Msc - Med, Δ.Δ.Ε. Δράμας
Σιαροπούλου Μαρία, Ψυχολόγος

Εμπόδια μάθησης και συμπεριληπτικές πρακτικές που προάγουν τη σχολική βελτίωση 236

Καλαϊτζίδου Μαγδαληνή, Υποψήφια Διδάκτορας- Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Καλαϊτζίδης Παναγιώτης, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Οι διατροφικές συνήθειες των μαθητών με αναπηρία ως παράγοντας επιπολασμού της παχυσαρκίας 236

Νοβάκος Ιωάννης, Εκπαιδευτικός ΠΕ70.50

Αξιολόγηση νηπίων με αναπηρία στο πλαίσιο εφαρμογής του Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος υπό το πρίσμα της ενταξιακής προοπτικής 237

Γελαστοπούλου Μαρία, Σύμβουλος Α΄ Ειδικής και Ενταξιακής Ενταξιακής Εκπαίδευσης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η οικογένεια με παιδί με αυτισμό στην μετά - covid εποχή 238

Κατσούγκρη Αναστασία, Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας - Συγγραφέας

Η Αναγκαιότητα σχεδιασμού Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Παρέμβασης μαθητών/τριών με Διαταραχή Ελλειμματικής προσοχής Υπερκινητικότητας στο Νηπιαγωγείο 238

Γωγάκη Ηλιάννα, ΠΕ60

Τερζοπούλου Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η διερεύνηση των στάσεων, γνώσεων και αντιλήψεων των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τη συνεκπαίδευση των μαθητών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες 239

Κυριάκου Μαρία, Εκπαιδευτικός ψυχολόγος, Ειδική εκπαιδευτικός, υποψηφια διδάκτωρ ειδικής εκπαίδευσης

Λοϊζίδου Ιερείδου Νάταλη, Δρ. Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Frederick

Στρατηγικές και Μέσα στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία ως μέσο ενταξιακής προσέγγισης σε παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία 240

Νεοκοσμίδου Παναγιώτα, Κοινωνική Λειτουργός/Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η διερεύνηση της ειδητικής μνήμης σε παιδί με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος και ο ρόλος της στο σχεδιασμό προγράμματος εκπαιδευτικής παρέμβασης: μια μελέτη περίπτωσης 241

Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία, Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (PhD)

Ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια για την ενίσχυση της αυτογνωσίας και της κοινωνικοποίησης μέσω της εξερεύνησης του περιβάλλοντος 242*Καραβελάκη Μαρία, Αναλύτρια Εκπαιδευτικών Συστημάτων, Intellearn ΕΠΕ (Information Technology In Learning ΕΠΕ)**Γελαστοπούλου Μαρία, Σύμβουλος Α΄ Ειδικής & Ενταξιακής Εκπαίδευσης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής***Ανίχνευση μαθησιακών δυσκολιών σε ενήλικες μαθητές του Εσπερινού Γυμνασίου και Εσπερινού ΓΕΛ Γρεβενών 242***Τζικούλα Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02.50**Μιχαλόπουλος Μιχαήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ86***Ιχνογράφημα: ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανίχνευση συναισθημάτων στα άτομα με νοητική υστέρηση 243***Γρηγορίου Παρασκευή, Απόφοιτη του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ**Κεραμίδης Άγγελος, Απόφοιτος του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ**Οικονόμου Κατερίνα, Phd στην Κοινωνική Εργασία, Έκτακτο επιστημονικό προσωπικό, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ***ΆΤΥΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 244****Προσαρμογή ενός ερευνητικού εργαλείου στην ελληνική γλώσσα που μετρά τις στάσεις των Κυπρίων εκπαιδευτικών απέναντι στην επαγγελματική τους ανάπτυξη 244***Ιωάννου Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός- Διδακτορική Φοιτήτρια***Το Ενιαίο Πλαίσιο Δεξιοτήτων του νόμου 4940/2022 και η ανθρωποκεντρική του διάσταση στη Δημόσια Διοίκηση (ΔΔ): Ο ρόλος της επιμόρφωσης στις ήπιες δεξιότητες μέσα από τα επιμορφωτικά προγράμματα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσι 245***Μπουρμπούλη Αγγελική, Υπεύθυνη σπουδών και έρευνας, Αναπληρώτρια Διευθύντρια ΙΝΕΠ, ΕΚΔΔΑ***Μετά την Αφυπηρέτηση... 246***Παπούλας Ανδρέας, Πρώην Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας Κύπρου***Ενσυναίσθηση στην Εκπαίδευση Πρώτων Βοηθειών. Απόψεις ενήλικων εθελοντών 246***Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα, ΜΕΛΟΣ ΣΕΠ ΕΑΠ***Παραδείγματα εφαρμογής διαγενεακών δράσεων:οφέλη και προοπτικές 247***Φουκάκη Ειρήνη Μιχαέλα, Κοινωνική λειτουργός, MSc, Phd (c), Κέντρο Φυσικής & Ιατρικής Αποκατάστασης Ρεθύμνου, Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Μέλος του Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ**Μεραμβελιώτακης Ηλίας, Κοινωνικός λειτουργός (BSW), 7ο Σ.Δ.Ε.Υ. Ρεθύμνου, BBPIS, MBA, TMI, PhD (c), Ακαδημαϊκός υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Εξωτερικός συνεργάτης Εργαστηρίου Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, ΕΛΜΕΠΑ***Οι δυσκολίες παροχής προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης 248***Γωγάκη Ηλιάννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60**Τερζοπούλου Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ**249****Παράγοντες που επηρεάζουν την φοίτηση και συμβάλλουν στην Μαθητική Διαρροή στην Εσπερινή Επαγγελματική Εκπαίδευση** **249***Παπαδήμας Παπαδήμας Χρήστος, Υποψήφιος Διδάκτορας***Οι εμπειρίες για το διαδικτυο και το φαινόμενο του διαδικτυακού εκφοβισμού μαθητών δημοτικού σχολείου** **249***Νικηφόρου Παρασκευή, Κλινικός-Σχολικός Ψυχολόγος, Πρωτ/θμια Εκπαίδευση Ηρακλείου***Η σχέση μετασημασιτικών διαστάσεων ηγεσίας και επαγγελματικής ανάπτυξης των δασκάλων, πολυθέσιων και ολιγοθέσιων σχολείων του νομού Εύβοιας** **250***Τσακάρη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μ.Εδ. Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση***Η συνεργασία των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας: Αλλαγές-οφέλη που προκύπτουν μέσω της συνεργασίας- κίνητρα για περισσότερη συνεργασία στη σχολική ζωή** **251***Βιδάκης Χρήστος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70***Οι επιδράσεις των οργανωσιακών αλλαγών της Covid-19 εποχής στην υγεία των εκπαιδευτών Δ.Ι.Ε.Κ** **251***Λωρίδα Πηνελόπη, Εκπαιδευτικός, MSc**Κουρουτσίδου Μαρία, Επίκουρη καθηγήτρια**Ράπτης Νικόλαος, Επίκουρος καθηγητής**Μαράκη Ελένη, Προϊσταμένη Κέντρου Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης Ηρακλείου, MSc, PhD***Απόψεις μαθητών/τριών Δημοτικού Σχολείου για τα εργαστήρια δεξιοτήτων** **252***Ιωαννίδου Γεωργία, Υποψήφια Διδασκτορίσα Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου**Ποιμενίδης Δημήτριος, Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου**Παπαθασιλείου Βασίλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου***Κριτική Παιδαγωγική: κινητήριος δύναμη της κοινωνίας και της εκπαιδευτικής κοινότητας. Κατάθεση εμπειριών φοιτητών του μεταπτυχιακού προγράμματος Κριτικής Παιδαγωγικής** **253***Κουράκη Ελένη, Εκπαιδευτικός**Βογιατζάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός***Η ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στη λήψη αποφάσεων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από την υποστήριξη εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής** **254***Αλεξίου Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ60 Διδάκτωρ Παιδαγωγικής ΠΤΝ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας***Κάθε μέρα... στην αυλή μας με χαρά.** **255***Χατζάκης Εμμανουήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ02**Μαργέτη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02***Ερμηνεία λανθασμένης πορείας λύσης ανοικτών προβλημάτων γεωμετρίας** **255***Ππεκρή Χριστίνα, Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Frederick***Διερεύνηση αν η συναισθηματική νοημοσύνη και η αυτοπειθαρχία μπορούν να ενισχύσουν την ακαδημαϊκή επίδοση μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου** **256***Κωνσταντίνου Σάντηρ, Διδακτορική Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Frederick*

- Η ελληνική εκπαίδευση στη υποδιοίκηση Δεμίρ Ισάρ την περίοδο 1870- 1913** 257
*Στεφάνου Πασχάλης, Δάσκαλος
 Ταουσάνης Νικόλαος, Δάσκαλος
 Στρίκας Κωνσταντίνος, Δάσκαλος*
- Η ανθρωπογεωγραφία , η διοίκηση και ο πληθυσμός της υποδιοίκησης του Δεμίρ Ισάρ (Σιδηρόκαστρο) 1870-1913** 258
*Στεφάνου Πασχάλης, Δάσκαλος
 Ταουσάνης Νικόλαος, Δάσκαλος
 Στρίκας Κωνσταντίνος, Δάσκαλος*
- Η σχετική αυτονομία των περιφερειακών διοικητικών δομών δημόσιας εκπαίδευσης μέσα από τις προσλαμβάνουσες - αντιλήψεις των Διευθυντών τους** 258
*Γάγαλης Δημήτριος, Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ03
 Κώντσας Σταμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας*
- Προσαρμογή ενός ερευνητικού εργαλείου στην ελληνική γλώσσα που μετρά την επαγγελματική ικανοποίηση και την ικανοποίηση από τη ζωή στους εκπαιδευτικούς της Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Κύπρο και αξιολόγηση της εγκυρότητας** 259
Σίφουνα Χρυσοβαλάντα, Διδακτορική φοιτήτρια Πανεπιστημίου Frederick
- Προσαρμογή στην ελληνική γλώσσα ερευνητικού εργαλείου που μετρά τις στάσεις των Κυπρίων εκπαιδευτικών απέναντι στη δημιουργική γραφή και αξιολόγηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας του** 260
Φιλίππου Μαρίνα, Διδακτορική φοιτήτρια
- Αναγνωστικές στάσεις και προτιμήσεις των μαθητών του δημοτικού σχολείου** 261
Καραγιάννη Σοφία, Εκπαιδευτικός, Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Χαρτογραφώντας την ιστορική συνείδηση, τις αντιλήψεις και τις στάσεις των εν ενεργεία Ελλήνων εκπαιδευτικών αναφορικά με το τραυματικό γεγονός της Μικρασιατικής Καταστροφής: Μια πανελλαδική έρευνα** 261
Αποστολόπουλος Νικόλαος, Δρ. Ιστορίας Πανεπιστημίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
- Επαγγελματική ανθεκτικότητα των ηγετών εκπαίδευσης** 262
*Βαρσαμα Μαρία, Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής και Φυσικών Επιστημών του Δημοκriteίου Πανεπιστημίου Θράκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ60/ΠΕ60ΕΑΕ
 Αγγελίδης Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του ΠΑΜΑΚ/ Εκπαιδευτικός ΠΕ70*
- Το Brain Drain των Ιατρών με καταγωγή από το νησί της Κρήτης προς το εξωτερικό: Το προβλεπτικό μοντέλο για τον επαναπατρισμό τους** 263
*Πιτέρης Χρήστος, M.D., MSc.
 Μαρκάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ78, M.A.Ed., Ph.D.*
- Τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Η περίπτωση της περιφερειακής ενότητας Σερρών** 264
Τόνιου Δήμητρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc
- Διοίκηση και Ηγεσία Εκπαιδευτικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης** 264
*Κουτσουράη Σεβασμία - Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ-70 / Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας
 Μαράκη Ελένη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης 2ης Περιφέρειας Ηρακλείου*

Χαλεπλή Γεωργία, Εκπαιδευτικός ΠΕ-70

Κούτσικας Λεωνίδα, Εκπαιδευτικός ΠΕ-11

Απόψεις φοιτητών νηπιαγωγών για την αυτό-αποτελεσματικότητα στη συμμετοχική εκπαίδευση 265

Βαρσαμά Μαρία, Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής και Φυσικών Επιστημών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ60/ΠΕ60ΕΑΕ

Φροσύνης Αθανάσιος, Διδάκτορας Τμήματος Ιατρικής Α.Π.Θ. /Πρώην Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ70/ΠΕ04

Απόψεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τη σχολική ενσωμάτωση παιδιών με συμπεριφορικές διαταραχές 266

Αδαμίδου Βασιλική, Διευθύντρια του 63ου Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Σχολική Εκπαίδευση τον καιρό της πανδημίας: πώς τη βίωσαν οι μαθητές 267

Παπαδημητρίου Όλγα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Πάσχου Σοφία, Εντεταλμένη Διδάσκουσα Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ 268

Προοπτικές και επιφυλάξεις από την εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση. Η περίπτωση του chat GPT 269

Τζωρτζάκης Ιωάννης, Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Βλαχοκυριάκου Φωτεινή, Εκπαιδευτικός ΠΕ84, 1ο Γυμνάσιο Τρίπολης

Μορφές εκφοβισμού στο χώρο της εργασίας με επικέντρωση στην ηθική παρενόχληση (σύνδρομο mobbing) 269

Παρίση Αλίκη, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Αναδιατυπώσεις της έννοιας του ενεργού πολίτη και σύγχρονη μουσική πρωτοπορία: η περίπτωση των "Διαμαρτυριών" 270

Σταυρούλη Μαρίλη, Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Ο ρόλος της εκπαιδευτικής μονάδας στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Νέες συνθήκες στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Διαχείριση της πρόκλησης του πολιτισμικού πλουραλισμού 271

Κορέλλα Άννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 ΕΑΕ

Νερό πάει κι έρχεται. Πρόταση διδακτικού σεναρίου με την υποστήριξη των Τ.Π.Ε. 272

Αναγνωστάκης Γεώργιος, Δάσκαλος, μέλος ΙΑΚΕ

Η διδασκαλία συγκρουσιακών θεμάτων στο μάθημα της Ιστορίας 272

Μαρκούγιας Ευάγγελος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ο ρόλος του πατέρα στη φροντίδα παιδιών με αυτισμό - Συμβουλευτική παρέμβαση 273

Κορέλλα Άννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 ΕΑΕ

Ο Διευθυντής της Σχολικής μονάδας ως παρακινητικός παράγοντας υλοποίησης καινοτόμων δράσεων 274

Μπούτλα Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Εκπαιδευτικοί ηγέτες και δια βίου μάθηση 274

Παρίση Αλίκη, Φιλολόγος, MSc.

Η συμβολή της εφαρμογής αναστοχαστικών διεργασιών αυτορρύθμισης στην επιτυχή παρακολούθηση προγραμμάτων MOOCs	275
<i>Γιασιράνης Στέφανος, Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου</i>	
ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	277
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	278
Παρουσίαση της παρέμβασης του έργου Safe-Net με θέμα “Η Διαδικτυακή βία και ο ρόλος του σχολικού επαγγελματία στην αντιμετώπιση του φαινομένου»”	278
<i>Σπετσιδής Νικόλαος, Συντονιστής έργων</i>	
<i>Θανασούλα Σοφία, Ψυχολόγος</i>	
<i>Μαρινάκη Ζαφειρούλα, Med Εκπαίδευση Ενηλίκων</i>	
<i>Φαλιτάκη Ευγενία, Γραμματέας Καινοτόμων Προγραμμάτων, Διεθνών Συμπράξεων και Ανταλλαγών ΙΑΚΕ</i>	
Απώλεια: Ένα βιωματικό εργαστήριο για την διαχείριση του	279
<i>Μουδάτσου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ</i>	
<i>Φακιολά Μαργαρίτα Σπυριδούλα, Κοινωνική Λειτουργός</i>	
Θυμός: Ένα βιωματικό εργαστήριο για την διαχείριση του	279
<i>Μουδάτσου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ</i>	
<i>Φακιολά Μαργαρίτα Σπυριδούλα,</i>	
Βιωματικό εργαστήριο ανάπτυξης δεξιοτήτων βραχύχρονης συμβουλευτικής παρέμβασης για την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών σε σχολεία μη αστικών περιοχών της Κρήτης	280
<i>Φουντουλάκη Κυριακή, Κοινωνική λειτουργός - Εκπαιδευτικός (M.Sc.)</i>	
<i>Κριτωτάκη Άννα Μαρία, Κλινική ψυχολόγος (M.Sc.)</i>	
Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας των μαθητών στο σχολείο: το παράδειγμα πρόληψης του σχολικού εκφοβισμού και της βίας με έμφαση στην αποδοχή της διαφορετικότητας	281
<i>Χατζηπέμου Θεολόγος, Επίκουρος καθηγητής Τμήμα Κοινωνικής Κργασίας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής</i>	
Αξιοποίηση τεχνολογιών στη διδασκαλία: η εκπαιδευτική πραγματικότητα και οι προοπτικές μέσα από την πανδημία	281
<i>Διάκου Μαρία, Εκπαιδευτικός - Λέκτορας</i>	
Εκπαίδευση στη διαπολιτισμική επικοινωνία και τις ανάγκες ένταξης των μεταναστριών με τη χρήση της ενσυναίσθησης	282
<i>Σάννας Δημήτρης, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού/Εκπαιδευτής Ενηλίκων</i>	
Preschool museum education	283
<i>Petousi Eleni, Principal at Pre School of Karteros - Legal Representative of the Erasmus project</i>	
<i>Margiolaki Maria, Pre Primary Teacher at Pre School of Karteros</i>	
International mobilities under Erasmus+: The case of Be Green Turkey mobility	283
<i>Tunc Mustafa, Pedagogical Advisor , Adile Mermerci High School , Istanbul, Turkey</i>	
Quality as a problem of educational institutions	284
<i>Tunc Mustafa, PhD Student, Istanbul University, Istanbul, Turkey</i>	
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ	286

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**A. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ**

Ιδιότητα του πολίτη και πολιτική συμμετοχή στην Ελλάδα και την Ευρώπη
Ψηφιακή διακυβέρνηση και δικαιώματα του πολίτη
Τεχνητή νοημοσύνη και φιλελεύθερη πολιτεία
Τεχνητή νοημοσύνη και αυταρχικά καθεστώτα
Μελέτες του αντίκτυπου της μετανάστευσης στις προσεγγίσεις της ιθαγένειας
Διαφορετικά εμπειρικά μοντέλα απόκτησης ιθαγένειας
Επικοινωνία και πληροφόρηση στον δημόσιο βίο
Διαπροσωπικές σχέσεις και επικοινωνία
Προκλήσεις, προβληματισμοί, ζητήματα δεοντολογίας
Δημοσιολογία και πολιτική
Ενημέρωση, κατάρτιση και οικονομία
Επικοινωνία και πληροφόρηση στον πολιτισμό, στην τέχνη και στη θρησκεία
Επικοινωνία και ψυχαγωγία

B. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Εκπαίδευση και πολιτειότητα
Ο ρόλος της εκπαίδευσης
Πληροφόρηση και επικοινωνία στην εκπαίδευση
Παιδαγωγική, εκπαιδευτική και διδακτική θεωρία
Πολιτικές για την εκπαίδευση, προσανατολισμοί και δομές της εκπαίδευσης
Προγράμματα Σπουδών, υποστηρικτικά και διδακτικά υλικά
Διδακτική μεθοδολογία και στρατηγικές
Διδακτικές προτάσεις, σενάρια διδασκαλίας
Γενική παιδεία, επιστημονική εξειδίκευση και επαγγελματική κατάρτιση
Ευρωπαϊκά, καινοτόμα προγράμματα
Νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση
Εκπαίδευση για την αειφορία
Επαγγελματικός προσανατολισμός
Ειδική αγωγή και ενταξιακή εκπαίδευση
Άτυπη εκπαίδευση, δια βίου μάθηση
Εκπαιδευτικές έρευνες

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Πρόεδρος:

Μαράκη Ελένη του Παντελή

Αντιπρόεδρος:

Μπελαδάκης Εμμανουήλ του Δημητρίου

Γενική Γραμματέας:

Ζαφειρούλα Μαρινάκη του Ιωάννη

Ταμίας:

Ντρουμπογιάννης Χρήστος του Σταύρου

Γραμματέας Εκδόσεων, Βιβλιοθήκης και Έντυπου Υλικού:

Μαρκάκη Ειρήνη του Γεωργίου

Γραμματέας Οργανωτικού, Ηλεκτρονικής Δικτύωσης
και Επικοινωνίας:

Τζωρτζάκης Ιωάννης του Αντωνίου

Γραμματέας Καινοτόμων Προγραμμάτων,
Διεθνών Συμπράξεων και Ανταλλαγών:

Ψαλλάκη Ευγενία του Ευαγγέλου

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Πρόεδρος:

Γιαμαλάκης Γρηγόρης του Εμμανουήλ

Αντιπρόεδρος:

Βαρδιάμπαση Τερψιχόρη του Χαραλάμπους

Γραμματέας:

Σκουλά Ειρήνη του Νικολάου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

Λάβδας Α. Κώστας, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πανταζής Σπύρος, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΜΕΛΗ:

Aristarco Regalado Pinedo, Πρύτανης Πανεπιστημίου Guadalajara / CULagos

Baros Wassilios, Professor, Universität Salzburg

Braches- Chyrek Rita, Professor, Universität Bamberg

Coelsch-Foisner Sabine, Professor of English Literature and Cultural Theory, University of Salzburg

Green Andy, Professor, UCL Institute of Education

Greiner Ulrike, Professor, Universität Salzburg

Kempf Wilhelm, Professor, Universität Konstanz

Küpper Beate, Professor, University of Applied Sciences Niederrhein, Mönchengladbach

Liu Ye, King's College London

Moran-Ellis Jo, Professor, University of Sussex, UK

Owens Gareth, Δρ Γλωσσολογίας ΕΚΠΑ

Sailer Maximilian, Professor, Universität Augsburg

Schroeder Joachim, Professor, Universität Hamburg

Seukwa Louis-Henri, Professor, HAW Hamburg

Solvejg Jobst, Professor, Western Norway University of Applied Science

Sünker Heinz, Professor, Universität Wuppertal

Thiessen Barbara, HAW Landshut

Zick Andreas, Professor, Universität Bielefeld

Αγγελίδης Παναγιώτης, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Ανδρουλιδάκης Εμμανουήλ, ΕΔΙΠ, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης

Αρβανίτης Χριστόφορος, Επ. Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης

Αργυριάδης Αλέξανδρος, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Frederick

Αργυρίου Αθανάσιος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών

Βαρβούνης Εμμανουήλ, Καθηγητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Βιτσιλάκη Χρυσή, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Βλίζος Σταύρος, Επίκουρος Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γεωργιάδου Κερατώ, Δρ. υπ. Υφηγήτρια Πανεπιστημίου Salzburg
Γκασούκα Μαρία, Πρόεδρος ΙΝΕΠ–ΕΚΔΔΑ / Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Γρηγοράκης Ιωάννης, Επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Δεμίρογλου Παντελής, Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου, Δ.Π.Ε Δράμας
Δουνδουλάκης Εμμανουήλ, Επ. Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Ελευθεράκης Θεόδωρος, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Ζορμπάς Κωνσταντίνος, Γενικός Διευθυντής Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης
Ζώρας Οδυσσέας, Καθηγητής, Πρόεδρος του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
Καδιανάκη Μαρία, Συντονίστρια Ε.Ε., ΠΕΚΕΣ Κρήτης
Καλογιαννάκης Μιχάλης, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Καλοκύρη Βασιλεία, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Καραβασίλης Ιωάννης, Μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ
Καραγιάννη Φλώρα, Δ/τρια του Ευρ. Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων
Κατσαγκόλης Αθανάσιος, Δρ. Φυσικής Αγωγής, Διευθυντής Π/θμιας Εκπαίδευσης
Κατσαντώνη Σπυριδούλα, Προϊσταμένη ΚΕΣΥ Αν. Αττικής, Διδάσκουσα ΠΜΣ, Παν. Θράκης
Κολιός Γεώργιος, MD, PhD, Καθηγητής Φαρμακολογίας, Τμήμα Ιατρικής Δ.Π.Θ.
Κορνηλάκη Αικατερίνη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κοτρόγιαννος Δημήτριος, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης
Κουβάτσου Εύα, Καθηγήτρια, Universidad de Guadalajara/CULagos
Κουκουνάρας-Λιάγκης Μάριος, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών ΕΚΠΑ
Κουρκούτας Ηλίας, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κουτούζης Μανώλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Ε.Α.Π.
Κουτσελίνη Μαίρη, Καθηγήτρια, Πρόεδρος Τμήματος Επιστημών της Αγωγής, Univ. of Cyprus
Κουτσιλιέρης Μιχαήλ, Ομ. Καθηγητής Ιατρικής, ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Ι.Κ.Υ.
Κυπριωτάκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κωνσταντινίδης Δημήτριος, Πρόεδρος Εταιρίας Επιστημών Αγωγής Δράμας
Λιβεράκος Πάνος, Senior Expert at the UNDP, Regional Hub for Civil Service
Μαντάς Παναγιώτης, Σύμβουλος Α΄, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Μανωλίτσης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μαράκη Ελένη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Μεταξάς Δ. Α.-Ι., Ομότ. Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης ΕΚΠΑ
Μητροπούλου Βασιλική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Μουζάκη Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Μπαμπάλης Θωμάς, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Δρ. Πανεπιστημίου Κρήτης, Δ/ντής Δ/νσης Π/Ε. Ηρακλείου
Μυλωνάκου-Κεκέ Ηρώ, Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.
Νικολάου Σουζάννα-Μαρία, Αναπλ. Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Οικονομίδης Βασίλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παναγιωτοπούλου Αλεξάντρα, Επιστημονικά Υπεύθυνη εκπαίδευσης Κοινωνικού Πολύκεντρου, ΑΔΕΔΥ
Πανούσης Γιάννης, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, πρ. Πρύτανης ΔΠΘ, πρ. Υπουργός
Παπαδάκης Νίκος, Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης
Παπαϊωάννου Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παπαπέτρου Σάββας, Λέκτορας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Παπούλας Ανδρέας, Επίτιμος πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου
Ράπτης Νικόλαος, Προϊστάμενος Πρωτ/θμιας Εκπ. Νομού Δωδεκανήσου, ΠΔΕ Νοτίου Αιγαίου
Ρογδάκη Αγάθη, Διδάκτωρ Επιστημών Αγωγής
Σαραφίδου Κατερίνα, Διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Σιφακάκης Πολυχρόνης, Διδάκτωρ Επιστημών Αγωγής
Σολωμού Α. Αιμίλιος, Ιστορικός, Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Στριλιγκάς Γεώργιος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Σπαντιδάκης Ιωάννης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Στρουμπάκης Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Στυλιανού Αντρέας, Βοηθός Δ/ντή, Ταμίας Επιστημονικού Ομίλου Κύπρου
Τζωρτζάκης Γιάννης, , Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Αττικής
Τριχοπούλου Αντωνία, Ακαδημαϊκός, Ομ. Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, Πρόεδρος του Ελλ. Ιδρύματος Υγείας
Τσατσαρώνη Άννα, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Φωτόπουλος Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας/Φλώρινα
Χατζηδάκη Ασπασία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Χρυσουλάκης Ιωάννης, Ομ. Καθηγητής, Γεν. Γραμματέας Αποδήμου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μαράκη Ελένη

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μπελαδάκης Εμμανουήλ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μαρινάκη Ζαφειρούλα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ντρουμπογιάννης Χρήστος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τζωρτζάκης Ιωάννης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Στριλιγκάς Γεώργιος

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Σιφακάκης Πολυχρόνης,
Δέρβας Απόστολος

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Μαρκάκη Ειρήνη,
Παπαζαχαριάκη Μαριλένα,
Διαλυνά Ευαγγελία

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΞ

ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Γεωργιακάκη Κυριακή,
Καπετάνιου Ελένη,
Λουλούδη Κλεάνθη,
Τσουβαλά Αλεξία

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αρβανίτης Χριστόφορος,
Χανιωτάκης Ιωάννης,
Μίλκα Μαρία

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Πατεράκη Άννα,
Βλαχοκυριάκου Φωτεινή,
Μαρκογιαννάκη Σοφία

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

Ψαλτάκη Ευγενία,
Καφφετζάκη Καλλιόπη,
Μπελαδάκη Νίκη

ΜΕΛΗ:

Μπάρος Βασίλειος
Θεοφάνους Κωνσταντίνος
Κουβάτσου Εύα
Παπαπέτρου Σάββας
Παρίση Μαρία
Κατσαγκόλης Αθανάσιος
Μαμάκης Γεώργιος
Ρινάκη Αικατερίνη
Ζαχαριουδάκης Ευάγγελος

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αλεξάκη Αλεξάνδρα
 Αναγνωστάκης Γεώργιος
 Ανδρονίδης Συμεών
 Ασικλάρη Φανή
 Βαρσαμά Μαρία
 Βιδάκης Χρήστος
 Βλαχάκη Αντωνία
 Γαϊτανίδα Άννα Λαμπρινή
 Γερακιανάκη Γαλάτεια
 Γιαλιτάκης Νίκος
 Δραϊνάκης Γιάννης
 Δουκιαντζάκη Ράνια
 Ζαφειροπούλου Αντωνία
 Ζήκου Ιωάννα
 Θεοφάνους Ειρήνη
 Καλέμης Κωνσταντίνος
 Καλλέργης Στέργιος
 Καλυκάκη Έφη
 Καλογιαννάκη Μαρία
 Καρακωνσταντάκης Γεώργιος
 Καρατάσος Νικόλαος
 Καρκανάκη Μαρία
 Καρκανάκης Στυλιανός
 Κατσούγκρη Αναστασία
 Κομποχόλη Άντυ
 Κοπιδάκη Αικατερίνη
 Κουγιεντή Μαριγιάννα
 Κωνσταντινίδης Χριστόφορος
 Μαγκλάρα Γεωργία
 Μανουσάκη Χρυσή

Μαρκογιαννάκη Αθηνά
 Μαρκογιαννάκη Μιχαέλα
 Μαράκη Αγγελική
 Μαρινάκη Μαρία
 Μαυρουδή Μαρία
 Μπαγκέρη Βασιλική
 Μπελαδάκη Μαρία
 Μπελιμπασάκης Εμμανουήλ
 Μουδάτσου Μαρία
 Ντρουμπογιάννης Αντώνης
 Ντρουμπογιάννης Σταύρος
 Ξυπάκη Σοφία
 Ορφανού Νικολέτα
 Παπαζαχαριάκη Ιωάννα
 Παπαστεφανάκη Μαρίνα
 Παπουτσάκη Άννα
 Πατεράκη Ευαγγελία
 Περισυνάκη Εμμανουέλα
 Σαμαρά Νικολέτα
 Σηφάκης Νίκος
 Σκαράκη Ευαγγελία
 Στιβακτάκη Καλλιόπη
 Στριλιγκά Μαλαματενια
 Στριλιγκά Μαρία
 Τερζάκης Γιάννης
 Τζιαναμπέτη Αναστασία
 Τσικαλάκης Γιάννης
 Φαραζάκης Νικόλαος
 Χατζηδάκη Μαρία

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΚΡΗΤΗΣ

Για ένατη συνεχή χρονιά το Ι.Α.Κ.Ε. διοργανώνει ένα Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που συγκεντρώνει το ενδιαφέρον της εκπαιδευτικής και ακαδημαϊκής κοινότητας. Μέσα στις ιδιαίτερες συνθήκες που διαμορφώνει το γεωπολιτικό περιβάλλον αστάθειας στην Ευρώπη και τον κόσμο, τα ζητήματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή του πολίτη στα δημόσια πράγματα καθίστανται ιδιαίτερα επίκαιρα. Στην αυγή της εποχής της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης οι ψηφιακές τεχνολογίες θα πρέπει να προστατεύουν τα δικαιώματα των ανθρώπων, να στηρίζουν τη δημοκρατία και να διασφαλίζουν ότι όλοι οι παράγοντες του ψηφιακού τομέα ενεργούν υπεύθυνα και με ασφάλεια. Με αυτό το δεδομένο, η Δημοκρατία καλείται να ανταποκριθεί σε σύγχρονες ανάγκες, να εξελιχθεί, διατηρώντας όμως ανέπαφο το κύριο συστατικό της, που τοποθετεί τον πολίτη σε ρόλο πρωταγωνιστή. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η ψηφιακή τεχνολογία, με την απρόσκοπτη ενημέρωση και τις δυνατότητες δικτύωσης που παρέχει, είναι ένα πρώτης τάξης εργαλείο για να γίνουμε πιο ενημερωμένοι, ενεργοί και, εν τέλει, καλύτεροι πολίτες.

Ως Περιφέρεια Κρήτης, συγχαίρουμε ιδιαίτερα τη Διοίκηση του Ι.Α.Κ.Ε., την οργανωτική και επιστημονική επιτροπή και βεβαίως όλους τους συμμετέχοντες εισηγητές για τις παρεμβάσεις τους.

Σταύρος Αρναούτακης

Περιφερειάρχης Κρήτης

ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση σας καλωσορίζουμε στο 9ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, με θέμα

«ΠΟΛΙΤΗΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ:

Διαμορφώνοντας ενεργούς πολίτες στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης»,

που διοργανώνουμε στο Ηράκλειο Κρήτης, από 26 έως και 28 Μαΐου 2023, στο Πολιτιστικό και Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου Κρήτης.

Πέρα από την ιδιαίτερη χαρά και την προσμονή, υπάρχει και η ικανοποίηση για το γεγονός ότι, παρά την μεγάλη πρόκληση της πανδημίας που μεσολάβησε, το ετήσιο διεθνές συνέδριο του I.A.K.E. καθιερώθηκε πια ως ένα μείζονος σημασίας γεγονός για το Ηράκλειο και την Κρήτη γενικά. Όπως και στο παρελθόν έτσι και φέτος, βασικός σκοπός του I.A.K.E. είναι να θέσει έναν άξονα γύρω από τον οποίο να συζητηθούν και να διερευνηθούν μεγάλα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία μας.

Το φετινό Συνέδριο επικεντρώνεται στις κομβικής σημασίας έννοιες του πολίτη και της συμμετοχής στην πολιτική κοινότητα. Ειδικότερα μας ενδιαφέρουν μελέτες για τις διαφορετικές προσεγγίσεις και απόψεις σχετικά με τον ρόλο της ιδιότητας του πολίτη στα σημερινά σύνθετα πολιτικά συστήματα και για τις σχέσεις μεταξύ εκπαίδευσης, τεχνολογικών δυνατοτήτων και πολιτικής συμμετοχής, ιδιαίτερα μάλιστα σε μια εποχή που οι νέες τεχνολογίες σταδιακά διαμορφώνουν νέους ρόλους όχι μόνο στην επικοινωνία αλλά και στις σχέσεις του πολίτη με την πολιτεία.

Η ιδιότητα του πολίτη ή πολιτειότητα (citizenship) είναι ταυτόχρονα νομική ιδιότητα και πολιτικό ιδεώδες που πραγματώνεται με την ουσιαστική συμμετοχή στην πολιτική κοινότητα. Η σύγχρονη πολιτική σκέψη τείνει να δίνει έμφαση στην ιδιότητα του πολίτη ως ζήτημα δικαιωμάτων: οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν, αλλά έχουν επίσης το δικαίωμα να επιλέγουν έναν βαθμό σχετικής απομάκρυνσης από τις δημόσιες υποθέσεις, ακόμη και να τοποθετούν τις ιδιωτικές μέριμνες πάνω από τη δημόσια δέσμευση και την πολιτική ανάμειξη. Ωστόσο, καθώς τα φιλελεύθερα ρεύματα έτειναν να δίνουν όλο και περισσότερο μεγαλύτερη έμφαση σε αυτά τα χαρακτηριστικά των σύγχρονων προσεγγίσεων για την ιδιότητα του πολίτη, άρχισε σταδιακά να αναδεικνύεται μια σειρά κριτικών προσεγγίσεων και αντιπαραθέσεων. Μέσα από αυτές τις προσεγγίσεις καλούμαστε να επανεκτιμήσουμε πτυχές των κλασικών, αναγεννησιακών και νεωτερικών πολιτικών θεωριών που επικρίνουν την παραμέληση των πολιτικών καθηκόντων και επισημαίνουν την κομβική σημασία του ενεργού πολίτη.

Παράλληλα, οι νέες τεχνολογίες, η ψηφιακή διακυβέρνηση και, γενικότερα, η τεχνητή νοημοσύνη, διαδραματίζουν έναν ολοένα σημαντικότερο ρόλο στη σημερινή τρέχουσα κοινωνική αναπτυξιακή πορεία αλλά και, δυνητικά, στις μορφές της πολιτικής συμμετοχής.

Οι άνθρωποι όλο και περισσότερο έχουν προσδοκίες από την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και από την είσοδό της στην καθημερινότητα τους, παρόλο που πολλές φορές εκφράζονται φόβοι και ανησυχίες για την ανεξέλεγκτη και αβέβαιη προοπτική που διαμορφώνεται σε κοινωνικό, πολιτιστικό αλλά κυρίως σε πολιτικό επίπεδο, σε σχέση και με τις φιλελεύθερες ή αυταρχικές τάσεις σε διαφορετικά πολιτικά συστήματα.

Βασικός σκοπός του 9ου Συνεδρίου του I.A.K.E. είναι η κριτική διερεύνηση και η ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου γύρω από τα ζητήματα αυτά. Αναφορικά τόσο με τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται όσο και με τα προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν, είναι απαραίτητη η γνώση και η προετοιμασία των πολιτών για τις μορφές συνύπαρξης με την τεχνητή νοημοσύνη και τις νέες σχέσεις που θα διαμορφώνονται μεταξύ των πολιτών και της πολιτείας. Η εκπαίδευση, η παιδεία και η πολιτική συμμετοχή έχουν να διαδραματίσουν καθοριστικούς ρόλους σε αυτή την πορεία.

Με άξονα το κεντρικό θέμα, το Συνέδριο αγκαλιάζει μια σειρά κρίσιμων θεματικών, όπως οι εξής: Τεχνητή νοημοσύνη και μορφές αναβάθμισης της πολιτικής συμμετοχής, ιδιότητα του πολίτη και πολιτική συμμετοχή στην Ελλάδα και την Ευρώπη, Ψηφιακή διακυβέρνηση και δικαιώματα του πολίτη, Τεχνητή νοημοσύνη και φιλελεύθερη πολιτεία, Τεχνητή νοημοσύνη και αυταρχικά καθεστώτα, Προοπτικές και κίνδυνοι της τεχνητής νοημοσύνης για την ατομική και κοινωνική ελευθερία, Οι ρόλοι και η επιρροή της αγωγής του πολίτη – συγκριτική ανάλυση, Πολιτική και πολιτειακή παιδεία για μια νέα εποχή, Επικοινωνία και πληροφόρηση στον δημόσιο βίο, Ταυτότητες και πολιτική επικοινωνία, Μελέτες των επιπτώσεων της μετανάστευσης στις προσεγγίσεις της ιθαγένειας, Διαφορετικά εμπειρικά μοντέλα απόκτησης ιθαγένειας, Πληροφόρηση και επικοινωνία στην εκπαίδευση – και άλλες, σχετιζόμενες θεματικές.

Σας προσκαλούμε να συμμετάσχετε στο 9ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και ευελπιστούμε σε μια γόνιμη επιστημονική συζήτηση. Αξιοποιώντας την εμπειρία από τη διοργάνωση των προηγούμενων οκτώ επιτυχημένων Συνεδρίων μας, θα επιχειρήσουμε και φέτος να διαμορφώσουμε ένα υψηλό επίπεδο ακαδημαϊκής συζήτησης και να προχωρήσουμε πιο πέρα τον προβληματισμό αλλά και τη συμβολή του I.A.K.E.

Περιμένουμε την ενεργή συμμετοχή σας και σας καλωσορίζουμε στην όμορφη και φιλόξενη πόλη του Ηρακλείου. Ευχαριστούμε θερμά όλους και όλες που βοήθησαν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επιτυχία αυτού του Συνεδρίου και εργάζονται ήδη εντατικά για την υλοποίησή του.

Εκ μέρους της Οργανωτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής

Η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Ελένη Π. Μαράκη

Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Κώστας Α. Λάβδας

Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Στεφανίδης Κωνσταντίνος

*Καθηγητής Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Ιδρυτής και Επικεφαλής, Εργαστήριο Αλληλεπίδρασης Ανθρώπου-Υπολογιστή, Ινστιτούτο
Πληροφορικής –ΙΤΕ, Πρόεδρος της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας*

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αφορά στη σχεδίαση και ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου προϊόντων και υπηρεσιών, με κατάλληλο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η ευχρηστία και η προσβασιμότητά τους από Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ). Αποτελεί ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα που σήμερα αναγνωρίζεται διεθνώς και προστατεύεται παγκοσμίως μέσω εθνικών συνταγματικών διατάξεων και νόμων, καθώς και διεθνών συμφωνιών, όπως η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (2008). Πολλές χώρες έχουν ήδη θεσπίσει νομοθεσία που επιτάσσει τη συμμόρφωση ιστοτόπων και εφαρμογών για έξυπνες κινητές συσκευές με πρότυπα προσβασιμότητας σύμφωνα με τη σύμβαση αυτή. Ωστόσο, παρατηρείται ένα χάσμα μεταξύ της πολιτικής, νομοθετικής και θεωρητικής προσέγγισης και της υλοποίησης της προσβασιμότητας στην πράξη, όπως διαπιστώνεται από σχετικούς ελέγχους.

Το χάσμα αυτό αναμένεται να αυξηθεί έτι περαιτέρω, καθώς μεταβαίνουμε από τα καλά ορισμένα ζητήματα προσβασιμότητας του διαδικτύου στον αχαρτογράφητο χώρο της ψηφιακής προσβασιμότητας των αναδυόμενων έξυπνων περιβαλλόντων, λόγω της τεχνολογικής πολυπλοκότητας και των προηγμένων δυνατοτήτων τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση της φωνητικής αλληλεπίδρασης με έξυπνους βοηθούς, μια αποκαλούμενη τεχνική «φυσικής» αλληλεπίδρασης η οποία, ενώ αποτελεί μια πολλά υποσχόμενη μέθοδο για ορισμένες κατηγορίες ΑμεΑ, επιφέρει όμως εμπόδια στην αλληλεπίδραση ατόμων με διαταραχές ομιλίας, προβλήματα ακοής, ακόμη και ηλικιωμένους.

Ειδικότερα μάλιστα στον τομέα της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ), εγείρονται πρόσθετες ανησυχίες σχετικά με ζητήματα ηθικής, δικαίου και διαφάνειας ως προς τον σχεδιασμό και τη χρήση της. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικό ζήτημα αποτελεί η αλγοριθμική μεροληψία κατά ατόμων ή ολόκληρων κοινωνικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ, των ηλικιωμένων και γενικότερα όλων των ευάλωτων ατόμων. Για παράδειγμα οι αλγόριθμοι αναγνώρισης προσώπου ή φωνής εκπαιδεύονται με σύνολα δεδομένων που δεν περιλαμβάνουν ΑμεΑ, τα οποία ενδέχεται να έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά προσώπου ή φωνής. Ως αποτέλεσμα, σε ένα σύστημα ΤΝ ανίχνευσης ασθενειών, ελλοχεύει σημαντικός κίνδυνος αποτυχίας της ανίχνευσης μιας ασθένειας απλώς και μόνο λόγω της αναπηρίας του ατόμου που εξετάζεται (π.χ. ενός ατόμου με σύνδρομο Down).

Καταδεικνύεται έτσι η ανάγκη τα συστήματα ΤΝ να σχεδιάζονται λαμβάνοντας υπόψιν τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες όλων των τελικών χρηστών, υιοθετώντας την προσέγγιση της

Καθολικής Πρόσβασης και τη μεθοδολογία της Σχεδίασης για Όλους. Σύμφωνα με αυτές, για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών που είναι προσβάσιμα και εύχρηστα από όλους, πρέπει να εφαρμόζονται εκ των προτέρων οι απαραίτητες αρχές, μέθοδοι και εργαλεία, αποφεύγοντας την ανάγκη για εκ των υστέρων τροποποιήσεις ή εξειδικευμένη σχεδίαση. Παράλληλα, ακολουθώντας την προσέγγιση της Ανθρωποκεντρικής Σχεδίασης Τεχνητής Νοημοσύνης πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις ανθρώπινες αξίες και ανάγκες και ο άνθρωπος να τοποθετείται στο επίκεντρο της σχεδίασης των συστημάτων ΤΝ, ώστε να υποστηρίζεται και να ωφελείται από αυτά, επαυξάνοντας τις ανθρώπινες δυνατότητες και αποφεύγοντας τα «σκοτεινά σενάρια» της αντικατάστασης του ανθρώπου από την ΤΝ, αλλά και την περιθωριοποίηση ή τον αποκλεισμό συγκεκριμένων ομάδων χρηστών.

Ως εκ τούτου, η Ανθρωποκεντρική Καθολική Σχεδίαση ΤΝ προάγει τη συμπεριληπτικότητα, υιοθετεί τις αρχές και οδηγίες ψηφιακής προσβασιμότητας, βασίζεται στη συμμετοχική σχεδίαση και συν-δημιουργία με τους τελικούς χρήστες (συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ), αλλά και με εμπειρογνώμονες ευχρηστίας και προσβασιμότητας. Παράλληλα, μεριμνά για την ακεραιότητα των αλγοριθμικών αποφάσεων, τη δικαιοσύνη και τη διαφάνεια του συστήματος ΤΝ προς όλους τους τελικούς χρήστες. Σε ένα τόσο πολύπλοκο πλαίσιο όπως αυτό των ευφύων περιβαλλόντων, που μια τεχνολογική αστοχία μπορεί να έχει σοβαρές ή και ολέθριες συνέπειες, αλλά και σε ένα κοινωνικό γίγνεσθαι όπου οι δεξιότητές μας ως χρήστες της ραγδαία εξελισσόμενης τεχνολογίας μεταβάλλονται διαρκώς, ενώ παράλληλα η γήρανση του πληθυσμού αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση, είναι καιρία και αδιαμφισβήτητη η υιοθέτηση της προσέγγισης της Ανθρωποκεντρικής Καθολικής Σχεδίασης της ΤΝ. Έτσι θα μπορέσουμε να διασφαλίσουμε μια συμπεριληπτική κοινωνία, όπου όλοι οι πολίτες, ανεξάρτητα από την καταγωγή, τα χαρακτηριστικά, ή τις ικανότητές τους θα έχουν ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα και θα είναι ισότιμα κοινωνοί στην αναδυόμενη τεχνολογική ευημερία.

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ «ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ»

Κοτρόγιαννος Δημήτριος

Καθηγητής Πολιτικής Φιλοσοφίας

Διευθυντής Κέντρου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΚΕΑΔΙΚ) Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης

Η ανάπτυξη της οικονομίας της πλατφόρμας αναδιαμορφώνει την αγορά εργασίας και δημιουργεί νέες προκλήσεις για τους πολίτες αλλά και για την ίδια τη δημοκρατία και το κοινωνικό κράτος. Υφίσταται μια θετική προσέγγιση, η οποία υποστηρίζει ότι η εργασία της πλατφόρμας θα λειτουργήσει ως κοινωνικός σταθεροποιητής, καθώς θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για εισοδήματα, ειδικότερα για όσους έχουν μεγαλύτερες ανάγκες. Από την άλλη

πλευρά όμως, πολλοί υποστηρίζουν ότι η οικονομία της πλατφόρμας αυξάνει τις ήδη υπάρχουσες ανισότητες. Εντούτοις, πρόσφατες μελέτες αναδεικνύουν ότι υφίστανται πολλοί παράγοντες και διαφορετικές μορφές εργασίας στην πλατφόρμα που οδηγούν σε διαφορετικά αποτελέσματα. Συνεπώς, φαίνεται ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί διακριτά και πάντα σε συσχέτιση με τη διαφορετική εξειδίκευση των εργαζομένων. Την ίδια στιγμή, η ψηφιακή εκπαίδευση των πολιτών είναι απαραίτητη ώστε να μειωθεί το χάσμα μεταξύ «νικητών και ηττημένων» (laggards versus leaders cleavage), δηλαδή της ανισότητας λόγω του συγκεκριμένου μετασχηματισμού και ως εκ τούτου, να αναπτυχθεί η «ψηφιακή πολιτειότητα», η οποία είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της δημοκρατίας στην ψηφιακή εποχή, καθώς αναπτύσσει την κριτική σκέψη, με ταυτόχρονη εμπέδωση μιας κοινωνικής δικαιοσύνης εντός της οικονομίας της πλατφόρμας και του ευρύτερου συγκείμενου του ψηφιακού μετασχηματισμού. Για να γίνει αυτό θα πρέπει το κοινωνικό κράτος να είναι ενεργό τόσο ως προς την παροχή των απαραίτητων δεξιοτήτων όσο και ως προς την παρέμβαση στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται διεύρυνση των ανισοτήτων λόγω της οικονομίας της πλατφόρμας. Η αποδελτίωση και ανάλυση των συγκεκριμένων φαινομένων και των κατευθύνσεών τους αποτελεί στόχο της παρούσας εισήγησης

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Δρακάκη Μαρία

*Κοινωνιολόγος (BA, MA), Δρ. Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης,
Μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ*

Στην παρούσα εισήγηση, επισκοπούνται αφηγηρικά ο ρόλος της Δια Βίου Μάθησης (ΔΒΜ) στην επαγγελματική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και η ανάδειξη της ατζέντας του reskilling στην σύγχρονη ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική. Έμφαση δίδεται στις οριζόντιες δεξιότητες και στη σχέση τους με την απασχολησιμότητα, όσο και στη σχέση Δεξιοτήτων και Επιμόρφωσης (με όρους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού – HRD), εστιάζοντας στη διαδικασία και τις τεχνικές διάγνωσης-ανίχνευσης αναγκών και του ρόλου τους στο capacity building. Σ' αυτό το πλαίσιο ανακινούνται και ζητήματα που αφορούν στη διάκριση γνώσης-δεξιότητας-ικανότητας [με βάση το CEDEFOP (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης)], στο επικαιροποιημένο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Βασικές Ικανότητες (European Reference Framework for Key Competences), στις 16 Δεξιότητες/Ικανότητες του Μέλλοντος (Futured Skills) με βάση τα ευρήματα της πρόσφατης διεθνούς έρευνας Delphi (Ehlers & Kellermann, 2019) και στις νέες απαραίτητες δεξιότητες με βάση την μελέτη του World Economic Forum για το μέλλον της εργασίας (WEF 2020)

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ, ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ/ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Παπαδάκης Νίκος

*Καθηγητής και Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής έρευνας και Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ) Τμήματος
Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης*

Η ομιλία εστιάζει στο μείζον ζήτημα της ιδιότητας του πολίτη και συνακόλουθα στην πολιτειακή παιδεία (citizenship education). Η ίδια η ιδιότητα του πολίτη, διαμεσολαβώντας μεταξύ συλλογικής ταυτότητας και ετερότητας- ατομικότητας, συσχετίζεται καταστατικά με τις «ποιότητες» και διεργασίες, που απηχούν τους 4 τύπους των «αστικών αρετών» (σύμφωνα με τον Galston). Η ισόρροπη ανάπτυξη και των 4 αποτελεί, για μια σειρά από σύγχρονα ρεύματα πολιτικής σκέψης όπως τον ηθικό φιλελευθερισμό, ουσιώδη προϋπόθεση για τη διαμόρφωση της ιδιότητας του πολίτη (με την μορφή της ενεργούς συμμετοχής σε μια Πολιτεία, όπως έχει επισημάνει ο Λάβδας) στις σύγχρονες δημοκρατίες (βλ. αναλυτικά Kymlicka & Norman). Η εκπαίδευση, δεδομένου του ρόλου της στην δευτερογενή αξιακή στερέωση/ θεμελίωση, επιτελεί (ή τουλάχιστον οφείλει να επιτελέσει) μια από τις πλέον καθοριστικές λειτουργίες στην κατεύθυνση της ανάπτυξης της ενεργού πολιτειότητας (active citizenship). Τούτων δοθέντων, η παρουσίαση αναλύει ευσύνοπτα το ρόλο και τη σημασία της πολιτειακής παιδείας για τη συγκρότηση της ιδιότητας του πολίτη/ πολιτειότητας. Εν συνεχεία, επισκοπεί τις διεθνείς τάσεις και εστιάζει ιδιαίτερα αφενός στην κατάσταση των πραγμάτων στην Ελλάδα κι αφετέρου στις προκλήσεις και τα διακυβεύματα για την ελληνική εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική.

ΠΡΩΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ERASMUS+ KA220-SCH - COOPERATION PARTNERSHIPS IN SCHOOL EDUCATION

BE GREEN

Coordination: Corinne Duloung, Rita Braches-Chyrek, Miriam Marleen Gebauer, Evgenia Psaltaki, Louis Henri Seukwa

Participants:

BE GREEN

Pichard Philippe,

Headmaster Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge – France

Duloung Corinne,

Coordinator Be Green, Teacher Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge – France

INTERNATIONAL MOBILITIES UNDER ERASMUS+: THE CASE OF BE GREEN TURKEY MOBILITY

Tunc Mustafa,

Pedagogical Advisor, Adile Mermerci High School, Istanbul, Turkey

APULIA, A STUNNING REGION

Bellocchio Maria Maddalena,

Science teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY

Stragapede Carmela,

French teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY

STEAM IN BULGARIAN SCHOOLS

Mr Stamatov Diyan - *Headmaster 119 Secondary school "Academician Mihail Arnaudov", Chairman of the SRSNPB (Union of Leaders in the Public Education System in Bulgaria)*

Mrs Mincheva Petya - *Senior Teacher of Geography and Economics in 119 Secondary school "Academician Mihail Arnaudov"*

Mrs Krasteva Diana - *Senior Primary Teacher in 119 Secondary school "Academician Mihail Arnaudov"*

BE GREEN IN HERAKLION BY IAKE “PROMOTION OF ECOSYSTEM SERVICES AND SUSTAINABLE AGRICULTURE IN CITIES AND PERIURBAN NATURAL AREAS IN DIFFERENT EUROPEAN COUNTRIES”.

Maraki Eleni,
President IAKE- Legal Representative Be Green IAKE

Marinaki Zafeiroula,
Med adult education - Member Be Green IAKE

Psaltaki Evgenia,
Project manager Be Green IAKE

ENVIRONMENTAL EDUCATION IN ICELAND

Valtýsdóttir Helena,
Teacher and Environmental, Representative Fjölbrautaskóli Vesturlands, Akranes, Iceland

EDUCATE NATURALLY

Krzyzanowska Anna,
48th preschool with special and integration units in Zabrze, Poland; Regional teacher training centre "WOM" in Rybnik, Poland

SENSORY INTEGRATION IN OUTDOOR EDUCATION

Wahlström Anna Sofia,

Staff and project manager at the preschool Gefnarborg Iceland

INCLUSION THROUGH SENSORY INTEGRATION AS A DEMOCRATIC PRACTICE

Fabien Maria,

trained as a dancer and singing teacher, works as an ateljérista in music Katarina Västra Förskola, Stockholm Sweden

Lewis Erika,

preschool teacher and elementary teacher in maths, Swedish and English Katarina Västra Förskola, Stockholm Sweden

ENVIRONMENTAL EDUCATION

Seukwa Louis Henri,

Prof. Dr. University of Applied Sciences Hamburg

REINFORCING AND SUPPORTING ENVIRONMENTAL AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT ISSUES IN EDUCATION IN CYPRUS

Papoulas Andreas,

Former First Education Officer, Directorate of Higher Education, Ministry of Education of Cyprus, Honorary President of the Educational Organization of Cyprus

Diakou Maria

Deputy Head- Cyprus Ministry of Education Sports and Youth Lecturer (p.t.)- University of Nicosia Secretary of Cyprus Educational Association (E.O.K.) IATEFL LTSIG Coordinator

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ
THEORY, EMPIRICISM AND METHODOLOGICAL PLURALISM
IN THE TRANSDISCIPLINARY DSP COLLEGE

GLOBAL COMPETENCE, FUTURE LITERACY AND PROFESSIONALISM IN THE
GLOBAL MIGRATION SOCIETY (GLOKFUL)

Symposium Bureau:

Wassilios Baros, Eleni Maraki, Maria Siganou, Niki Beladaki

Presenters

Prof. Dr. Wassilios Baros, University of Salzburg

Prof. Dr. Rita Braches-Chyrek, University of Bamberg

Prof. Dr. Sabine Coelsch-Foisner, University of Salzburg

Prof. Dr. Miriam Marleen Gebauer, University of Bamberg

Prof. DDr. Ulrike Greiner, University of Salzburg

Prof. Dr. Solvejg Jobst, Western Norway University of Applied Sciences

Prof. Dr. Beate Küpper, University of Applied Sciences Niederrhein

Prof. Dr. Joachim Schroeder, University of Hamburg

Prof. Dr. Louis Henri Seukwa, University of Applied Sciences Hamburg

Prof. Dr. Andreas Zick, University of Bielefeld

Interpretation GERMAN GREEK

Fotini Daniel

ΤΡΙΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

OPEN FLOOR ROUND TABLE: CHANCES AND CHALLENGES OF POLITICAL PARTICIPATION IN TIMES OF CRISES

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΕ ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ

Participants:

Prof. Dr. Andreas Zick, University of Bielefeld

Prof. Dr. Wassilios Baros, University of Salzburg

Prof. Dr. Beate Küpper, University of Applied Sciences Niederrhein

Prof. Dr. Louis Henri Seukwa, University of Applied Sciences Hamburg

Greek-English-German (trilingual panel discussion)

**ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ**

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

OPEN FLOOR ROUND TABLE: CHANCES AND CHALLENGES OF POLITICAL PARTICIPATION IN TIMES OF CRISES

Zick Andreas, Professor

Baros Wassilios, Professor

Kuepper Beate, Professor (University of Applied Science)

Times of crisis challenge democracy and bring it into crisis. After decades of global development towards more democracy, there has recently been a backlash towards more authoritarian governments and societal moods. While on the one hand the participation of citizens is becoming increasingly important, anti-democratic currents are questioning participation and endangering it. It becomes also clear that participation is not democratic per se, but requires a democratic attitude and culture.

Against this background, we would like to discuss the challenges and opportunities of (societal, social and political) participation together with interested colleagues from academia and practice. We are interested to talk together e.g. about the impact of crisis on formal and informal participation in politics, (anti-)democratic challenges of political participation, about expectations, trust and distrust as well as frustration and new ideas on how participation can work for democracy and if and how education could help. And many other things that are related to this topic.

We invite you to an open exchange, open to all who are interested in these questions. Those who wish can open the discussion with a 3-minute statement/thesis (without slides). The round-table is planned in a classical Greek format outside in the forum, weather permitting. Please bring a chair if possible.

NEWS COMPETENCE AS A CONTRIBUTION TO PROFESSIONALISATION IN TEACHER EDUCATION IN TIMES OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Christmann Corinna, University of Salzburg - PhD Student

In today's world, it becomes increasingly difficult to filter out correct and important news from a multitude of information that reaches us every day. Artificial intelligence plays a major role in this, as it significantly shapes our news feeds through algorithms. Our own selection of sources and news itself is becoming a rarity. We unconsciously and thoughtlessly follow the suggestions of our devices. It is easy to get caught up in so-called echo chambers or filter

bubbles in which world views are confirmed. Perspectives published and discussed outside these digital spaces no longer reach us. The tendency towards decreasing individual initiative in the selection of media and content is becoming more and more pronounced. It is therefore important that a special area of media literacy is promoted: news literacy. It is part of critical media literacy and refers to the ability to distinguish between information, news, opinions, and advertising. Furthermore, it includes the knowledge of sources, e. g. the national media landscape, but also the assessment of the credibility of these very media. According to studies, news literacy is worryingly weak. This is one reason to focus on the teaching of news literacy in the debate on digital literacy that has intensified since COVID-19. Work on this is being done as part of a dissertation: The coverage of flight and migration before and during the COVID-19 pandemic and during the first months of the war of aggression on Ukraine is analysed in depth. With the help of different methods, a corpus of newspaper articles is examined to show that news reporting is - in any case - an instrument of reality construction. Some of the texts analysed in detail will then be used to explore in teacher education how news literacy can be taught in a meaningful and effective way.

APULIA, A STUNNING REGION

Bellocchio Maria Maddalena, Science teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY
Stragapede Carmela, French teacher at ITES "Vitale Giordano", Bitonto – ITALY

Puglia is an enchanting region located in the southeastern part of Italy, largely surrounded by the Adriatic and Ionian Seas, characterized by a typically Mediterranean climate. In addition to the blue of the sea, inland we find the green and other colors of the Mediterranean maquis, with its inebriating scents, very rich in endemic wild species. Majestic olive trees characterize the landscapes of the region. Our farmers produce an extra virgin olive oil of the highest quality, which historically has also played a key role in the economic development of part of our territory and of our city, Bitonto, called "City of the Olives". In the region there are 2 national parks, those of Gargano and Alta Murgia, in addition to numerous regional parks and protected areas typical of karst and marine environments. There are also the salt pans of Margherita di Savoia, the largest in Europe, with their unique ecosystem. Unfortunately, serious environmental problems plague this paradise of nature. Climate change is drying up already water-poor territories and cities, and industries present significant air pollution. Solutions are being sought with renewable sources of energy, such as photovoltaics and wind power, for which Puglia has a real vocation. The Apulian cities and towns have been centers of agricultural production and trade for centuries. Our products are of excellent quality: oil, wine, bread, pasta, vegetables, fruits, dairy products, meat, fish are produced at "zero kilometer" and short chain, with sustainable methods. The link between food, culture, tradition, and innovation is very close. Innovation also concerns the industrial and advanced

tertiary sector, with the presence of technological and productive hubs of international significance. Today, international tourism has discovered the luminous beauty of Apulia, a crossroads of peoples and cultures, and is making our history and nature known worldwide.

IMMERSIVE IOT (INTERNET OF THINGS) SYSTEMS

Andreadou Evaggelia, Physical Education Teacher PE11

Although the significant impact of Internet of Things (IoT) systems on the quality of teaching and learning has been demonstrated, there is a need for more research, especially when considering that advancement in the field of IoT is rapid. The present paper aims at reviewing the existing literature regarding immersive IoT systems applied in education and their infrastructural components, and discussing issues that may arise in practice, for each of which solutions will be suggested. For these goals to be achieved, a bibliographic research was conducted. According to the results, there is a variety of IoT systems applied in educational settings, all of which enrich teachers' and students' experiences and improve learning outcomes. With respect to the challenges identified, a number of issues are discussed in relation to their solutions, so that stakeholders can make informed decisions.

ERASMUS PROJECTS FOR EMPOWERING TEACHER LEADERS IN GREEK SCHOOLS

*Chasioti Vasiliki, Doctoral Candidate (Anglia Ruskin University-Cambridge) - Teacher4Europe
Bouta Hara, Phd in Education, Ambassador Teacher4Europe, Head Teacher*

This paper presents the design and implementation of two Erasmus+ projects in one Greek primary school within the years of 2019-2022. The study discusses the effects of this European experience on the empowerment of primary school teachers participating in these projects to act as teacher leaders in their school community. The stages and the results of the projects are analysed in detail. In particular, the KA1 Erasmus+ project «Accepting ourselves and the others. An intercultural journey to human diversity» provided the teaching staff with opportunities to participate in professional development programs. This project promoted collaborative learning and prepared teachers for future European and international programs. Participants were informed about different educational systems and educational practices in other European countries and exchanged best practices regarding the inclusion of all students in the school environment, multiculturalism, and differentiated teaching. Hence, participants were empowered to become teacher leaders in their school and developed their intercultural awareness so as to cope with all the challenges in the increasingly differentiated modern class. The second project was elaborated in the framework of the European project Erasmus+ KA3

«Teachers4Europe: setting an Agora for Democratic Culture». Initiated in 2020, this project developed into a joint project shared by seven primary schools in five different countries. The aim of this project was to motivate students and teachers to reflect on cultural and linguistic unity and diversity and to question their preconceived ideas pertaining to the European values. Partner schools from Greece, Japan, Cyprus, Ireland and the UK collaborated through online meetings to exchange best educational practices. This paper contributes to the ongoing research on teacher leadership and illustrates how innovative educational practices can be devised by teachers willing to make a difference in their school community and act as teacher leaders in the framework of distributed leadership.

FACTORS AFFECTING TEACHER EVALUATION: THE 3 T'S (TIME, TRUST AND TRAINING)

Chasioti Vasiliki, Doctoral Candidate (Anglia Ruskin University-Cambridge) - Teacher

This research examines Greek teachers' perceptions of teacher evaluation. Based on a qualitative research paradigm, this study focuses on teachers' ability to actively participate in teacher evaluation and analyses the factors affecting teachers' perceptions of the design and implementation of teacher evaluation. Drawing on the "Critical Pedagogy" model suggesting that teachers should be committed to emancipatory educational practices, this research is based on a wide range of research literature to explore the available empirical data on teacher evaluation. The sample of participants consists of primary school teachers and head teachers serving in an urban area of Greece. Based on specific criteria, fifteen volunteers were selected in order to participate in semi-structured interviews. Results were analysed with NVIVO V12 and presented into a comprehensive interpretation. The majority of the respondents are favourably disposed towards teacher evaluation. The most important factors affecting teacher's perceptions of teacher evaluation are time, trust and training. These factors are considered as an impediment to the effective implementation of teacher evaluation in Greek schools but also as the contributing factors to the success of a prospective teacher evaluation system. All respondents referred to the absence of systematic and pertinent teacher training, the lack of time for implementing teacher evaluation as well as the lack of trust for the state or teacher evaluators. The research provides empirical evidence about Greek teachers' perceptions of teacher evaluation and explores a new model of teacher evaluation linked to the constructs of time, trust and training, which could contribute to the success of prospective teacher evaluation procedures. The research contributes to the ongoing debate about teacher evaluation and provides an insight into teachers' perceptions of an optimum evaluation model, primarily designed in order to help teachers improve their professional practice and contribute to school improvement.

DIGITAL GOVERNANCE AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EVALUATION OF PUBLIC ADMINISTRATION AND CIVIL SERVANTS

Chronopoulou Georgia, Post Doc researcher

Its problematic proposal approximates the effectiveness of the work of civil servants in a transparent, objective manner through the digital modernization of the functioning of public administration structures and services. Ongoing modernization expects to reduce administrative burdens resulting from mergers, acquisitions, structures and services through the use of digital governance and technical intelligence. The implementation of the civil servants mobility and evaluation system was set up to serve the needs of the public sector and the Citizen / Client aims to support-upgrade the capacity of public administration in line with international cost-benefit metrics. It is the result of the operation of an international evaluation system which is constantly changing to the requirements of the times.

ASEP, the institution of the selection of civil servants and the implementer of the evaluation through the mobility of civil servants (Law 2190/1994 and 4440/2016), is transformed into a "Super-institutional" Independent Authority, with Law 4590/2010 and the provisions of Article 20 Law 4325/2015. With the "Public Services Registry and other public administration bodies" the institution delineated human resources to meet the needs of managers and to fill gaps in the Public Sector Personnel Registry. The final demarcation and mapping of public administration (Law 4622/2019) requires the proper allocation and management of human resources (Law 2008 / Articles 103 and 104) reinforced by the recent recruitment process legislation for ASEP (Law 4590 / 2019). The result of their implementation is the reduction of administrative burdens for a centralized and decentralized public administration under the Constitution. In detail, Law 4622/2019 refers to the functioning of Public Administration as it seeks to safeguard administrative normality, economic and social development.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

Chronopoulou Georgia, Post Doc researcher

In this essay the role of Artificial Intelligence (AI) is widely mentioned to improve its importance. Human beings for their work and daily duties handle essential tools such as ICT projects well known since the early '90s. Globalisation, the neo-liberal aspect apply tools to facilitate their assignment. The necessity to manipulate the economic crisis as well as the pandemic situation of Covid-19 transforms the Artificial Intelligence (AI) as a tool for scientific purposes and public services.

The author proceeds through articles, books to proceed in approving the use of AI in

combination with ICT projects confronting the work assignment. According to the EU's testament on February 2020, to apply AI in today's assignments helps the citizens to understand technologies encourages private sector to upraise, to make public services more efficient. Europe as a reliable digital leader, its main purpose is to make known Data-driven applications that benefit citizens and businesses in many ways. Their principles are justice, competitive economy in order to obtain an open, democratic and sustainable society. Greece, member state of the EU, applies with sustainability the common decisions of ICT projects especially in any kind period of crisis.

Keywords: AI protects society, part of digital era, tool to facilitate citizen's life.

A THIRD MISSION AND THE SOCIO-CULTURAL IMPACT OF LIAISING CULTURE, RESEARCH AND EDUCATION

Coelsch-Foisner Sabine, University of Salzburg / Professor

Under the rubrics of 'life-long education' and 'learning and citizenship' I shall present both my DH project S.C. CORE® - Theatre | Opera | Festival, a publicly accessible online resource for education containing creative material from over 100 productions, and an innovative third-mission programme which I launched in 2009 and which is run in cooperation with a range of cultural institutions and brings together researchers, artists and cultural practitioners from all fields and disciplines. By giving examples of recent events with a particular focus on topical societal and political issues, such as migration, poverty, interpersonal conflict and communication, ecological concerns such as climate change, ethical debates about body politics and healthy aging, I shall address the relevance of life-long learning programmes as well as methods and parameters of social and cultural outreach. A particular focus will be put on the transdisciplinary quality of liaising the cultural sector, research and education as well as the sociocultural impact of this collaboration.

Presentation with the presence of presenter. I can offer my paper in English or in German.

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY

Efthymiopoulos Andreas, Phd candidate

Artificial Intelligence¹ (AI) is a fast evolving technology that is closely linked to the use of digital connectivity and data management technologies. AI can contribute to a wide array of economic and societal benefits across the entire spectrum of industries and social activities. By improving prediction, optimising operations, resource allocation and personalizing service delivery, the use of AI can support socially beneficial outcomes.

While in several sectors, applications that are AI-powered, improve the lives of people, there are several concerns have been raised about today's AI. By online tracking and profiling of individuals, AI systems can lead to decisions influenced by data on ethnicity, sex, age when hiring or firing, offering loans, or even in criminal proceedings. As a consequence, loss of privacy concerning informed consent for data to be stored or unlawful discrimination and limitations to the right of freedom of expression, possibly caused by intrusive surveillance or monitoring systems, can severely affect fundamental rights.

AI may also present challenges to democracy by harming freedom of assembly and protest as it could track and profile individuals linked to certain beliefs or actions. Also it can even be used to create “deepfakes”, which can present financial risks, harm reputation, and challenge decision making. This could lead to separation and polarisation in the public sphere and manipulate electoral processes. For a democracy to work properly, people need to think and decide for themselves what is really good or bad for them. It is therefore of utmost importance to strike the right balance between mitigating the risks and making full use of the advantages that AI can offer in promoting a better life for all.

CITIZENSHIP THROUGH FREIRE'S PEDAGOGICAL AND SOCIOLOGICAL LENS

*Galata Paraskevi-Viviane, PhD & Postdoc in Social Sciences, Panteion University-
Adjunct Lecturer, Hellenic Open University
Marinaki Zafeiroula, Accredited Mediator- Med Adult Education
Peteinaki Maria, Philologist- Med Adult Education*

Citizenship and knowledge have been closely intertwined since Greek antiquity in the context of political society, which should pursue social and moral goals to ensure the well-being of citizens. Active citizenship requires a comprehensive attitude to life as a result of free choices, which for Aristotle can only be achieved through praxis, i.e. transformative action, a process that engages individuals in a dialectical relationship with knowledge and society. However, the dominance of neoliberal politics and ongoing crises in contemporary societies have significantly limited efforts for active citizenship. Mistrust of economic liberalism that perpetuates inequalities and discontent fuelling populist movements further threaten citizenship and democracy.

Freire's pedagogical and sociological analysis of social transformation, which uses praxis as a key concept for welding consciousness and action, can inform explorations of ideas and strategies for strengthening community and active citizenship. This paper aims to analyse in-depth Freire's work on Pedagogy of the Oppressed considering both his principles for critical pedagogy and social justice and the class analysis. Particular emphasis will be given on the theory of dialogical action, which involves cooperation, unity, organisation and cultural synthesis and highlights the social process of learning and knowing.

Specific practices in critical areas of governance in local communities that can enhance active citizenship and democracy will also be examined. Participatory process that gives credibility to the outcome for the community, creative partnerships to address key citizens' problems and motivation for action, encouraging communities to start a process of developing partnerships with local government, and shaping public policy with input from communities are some of the proposals that can support the process of citizen involvement in the transformation of their social reality.

INCLUSION THROUGH SENSORY INTEGRATION AS A DEMOCRATIC PRACTICE

*Fabien Maria, Trained as a dancer and singing teacher, works as an ateljérista in music
Lewis Erika, Preschool teacher and elementary teacher in maths, Swedish and English*

Working with our senses through the lens of inclusion gives the children the opportunity to learn and express themselves in multiple ways, enabling them to communicate and learn in various ways in addition to the verbal and written worlds. Non verbal languages are crucial to our communicative and learning abilities. An awareness and understanding of sensory integration and its importance in preschool practices, has been the focus. The aim and purpose of working with our senses is that it offers many different ways of acquiring knowledge regardless of your initial capability or preferred learning strategy. We wish to counterbalance the status that the spoken word has in today's educational forums and accompany the traditional ways of didactics by giving every child a strong voice and the ability to fully participate in a democratic society. It is up to us to include all children in our daily practices and in our educational system, regardless of their prerequisites. Sensory integration is an important aspect to consider when striving towards this goal.

HUMAN CREATIONS TOWARDS THE FUTURE: WHICH ARE REALLY THEIR EFFECTS ON THE FUTURE DEVELOPMENT OF MANKIND?

*Kalemis Konstantinos, Instructor National Centre for Local Government and Public
Administration, Instructor at Council of Europe*

The development of technology and the implementation of the use of sciences, is one of the main reasons of scientific and technical progress. Whereas, in early years, technique was mainly related to empirical knowledge and accumulated experience in the means of work, today, to an increasing extent, it is being implemented within scientific knowledge. Today, the greatest achievements of the technique are the result of fundamental scientific discoveries. In a purely empirical way, it is no longer possible to create technical instruments, such as

nuclear reactors, lasers, computers, etc. Man's admiration for the achievements of science and technology alternates with anxiety, fear and awe. Thus, examining the technological component of the working effect of man on nature, integrated into being and into the becoming of society as a whole and the peculiarity of the aesthetic form and artistic creation, we will proceed to the examination of certain points of convergence, intersection of these fields of human civilization, demonstrating the difficulties, the contradictions, but also the feasibility and necessity of the perspective of the all-round development of the personality, as a synthetic unity of meaning, feeling, poetry and doing, of truth, beauty and virtue. Our work aims to explore these answers through a thorough evaluation of data from databases.

HERITAGE LANGUAGE EDUCATION BETWEEN ASPIRATION AND REALITY - THE SIGNIFICANCE OF HERITAGE LANGUAGE EDUCATION FROM THE PARENTS' PERSPECTIVE

Kell-Delic Aida, University of Salzburg, Doctoral candidate and university assistant

This presentation addresses the marginalised position of heritage language education in Austria in the context of multilingual school development. The contradiction between the educational policy goals of heritage language education and school reality in a conceptually monolingual school with partial inclusion of languages other than German is discussed. This raises the question of how the target group positions itself in regard to the school offer. Parental attitudes towards heritage language education have a significant influence on the use of the tuition.

Starting from a brief outline of the development and the current position of heritage language education in Austria, first results of a research project, that focuses the parents' perspective on the school offer are presented. Their attitudes for and against heritage language education and the underlying motives are analysed with regard to their experiences in the "migration society". A special characteristic of the project is the possibility to analyse the parents perspective (investigated group: Bosnian/Croatian/Serbian/Montenegrin native speaking parents) in connection with collective experiences in the context of a "post-conflict society". The mixed-method-design of the project will be briefly presented, which is capable to evaluate and analyse the variety of parental motives towards heritage language education.

It is assumed, that the subjective meaning of (heritage) language(s) and their transmission for individual agents in society (here: parents) can only be understood with a focus on individual life situations and migration projects. Parental attitudes and motives towards heritage language education must be assessed and interpreted from the societal context, i.e. institutional contexts and possible collective experiences of a "post-conflict society" must be included in the analysis.

CITIZEN INVOLVEMENT IN HERITAGE POLICIES AND LOCAL CULTURAL AGENDAS: A CASE STUDY FROM JALISCO, MEXICO

Kouvatsou Paraskevi, Associate Professor, University of Guadalajara/CUCSH
Martín Macías María del Mar, Adjunct Professor, University of Guadalajara/CULagos
Márquez Lorenzo Emmanuel, Associate Professor, University of Guadalajara/CUNorte

In recent decades, Mexico's heritage policies increasingly consider the importance of citizen participation for a sustainable management of cultural heritage. Despite international guidelines, this involvement is established at a national, state and local level, and is intended to be associated with the broad perspective of cultural development.

The present work compiles the experiences and challenges of the Civil Association PARLA whose main objective is the preservation of the architectural heritage of the city of Lagos de Moreno, Jalisco, Mexico. Through the challenges encountered in their recent projects, it is demonstrated that, despite some common goals which take into consideration the involvement of communities, approaches to heritage are shifting substantially as the political administrations change, while highlighting the absence of a solid legal framework to indicate the way in which this social participation must be carried out.

LONELINESS, POLITICAL PARTICIPATION AND ANTI-DEMOCRATIC ATTITUDES AMONG YOUNG PEOPLE IN GERMANY

Kuepper Beate, Professor (University of Applied Science)

Loneliness is not only a psycho-social problem for the people affected, but also a challenge for democracy as democracy relies on participation and involvement. Loneliness is widespread worldwide and has increased significantly during the Covid-19 pandemic. Adolescents and young adults are particularly affected and this at a stage when they are growing into society as citizens, developing political attitudes and are open to new – democratic as well as anti-democratic – offers.

Findings from a recent qualitative and representative quantitative youth study from Germany will be presented; interviewed participants were 16-23 years old. Results show: many young people feel lonely, in particular those in precarious social situations. They are more likely to feel uncomfortable in public places such as school, the job training place or university. At the same time, many (and more and more) young people doubt democracy, distrust it and feel little political self-efficacy, even if they want to participate. This is especially true for the socially and collectively lonely young people. Lonely young people feel less politically self-efficacious, tend more often towards conspiracy myths and authoritarian attitudes, and are more likely to approve political violence. Contrary to expectations,

politically self-efficacious goes along with populism. Challenges for (political) participation will be discussed.

EXPLORING SECOND CHANCE ADULT LEARNERS PERCEPTIONS OF THE FOREST THROUGH DRAWINGS

*Papanikolaou Anastasios, Assistant Professor, Dept. of Primary Education,
University of Western Macedonia*

Drawings reflect images of our minds of complex concepts, such as a forest, and provide insight into our knowledge, perceptions, feelings and experience of the environment unimpededly in any educational setting. Using drawings as an assessment tool is valuable to an environmental education which promotes constructivist learning. The present qualitative study aims to explore second chance adult learners' perceptions of the forest in a Greek urban environment through drawings. Ninety-six (96) participants were asked to draw 'a forest' with no further instructions. The elements of the drawings were identified and analyzed descriptively and thematically focusing on observable criteria related to content. The results reveal paucity of depiction of biodiversity and social aspects of forests in the drawings and highlight areas of focus for planning and implementing adult environmental education.

ENVIRONMENTAL EDUCATION PROGRAM: "I LEARN, I DISCUSS ABOUT THE ENVIRONMENT OF MY CITY"

*Papanikolaou Anastasios, Assistant Professor, Dept. of Primary Education,
University of Western Macedonia
Georgiadis Giorgos, Environmental Scientist, MSc*

The present study describes the environmental educational program "I learn, I discuss about the environment of my city" which was implemented in secondary schools of Thessaloniki in the framework of the program "Actions for the strengthening of ecological awareness and volunteerism in the urban environment". The main focus of the project was on Goals 11: "Sustainable Cities and Communities", 12: "Responsible Consumption and Production" and 13: "Climate Action" from the Sustainable Development Goals adopted by the United Nations. Using participatory and experiential teaching methods, during four two-hour sessions, the students who participated in the project learned about and discussed issues such as Sustainable Urban Mobility and the Circular Economy and envisioned a city that is prosperous and resilient to crises such as Climate Change.

BE GREEN

Pichard Philippe, Headmaster Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge - France
Duloung Corinne, Teacher Lycée Jean-Pierre Timbaud Brétigny sur Orge - France

The project BE GREEN is a collaboration of 5 schools (France, Bulgaria, Italy, Iceland and Turkey) and an Institute of Humanities and Social Sciences (IAKE). It's a project which is organized by a team of several teachers, it is an international relationship of 6 places with a different culture, different educational systems and a different integration in the EU because of their location. The priority of the partnership BE GREEN is through using PBL, ICT and English as a foreign language to study in non-formal and formal class on topics like the environment, sustainability. During the project period, our goal will be to use new technologies and to make students think of the Environment and sustainable future. We will focus on the development and evaluation of the Green Deal topics: Biodiversity and Measures to protect our fragile ecosystem, From farm to fork or Ways to ensure more sustainable food systems, Sustainability in EU agriculture and rural areas thanks to the common agricultural policy, Clean energy, Sustainable industry and Ways to ensure more sustainable, more environmentally-respectful production cycles, Building and renovating and The need for a cleaner construction sector, Sustainable mobility - Promoting more sustainable means of transport, Eliminating pollution and Measures to cut pollution rapidly and efficiently, Climate action and Making the EU climate neutral by 2050. The project BE GREEN will allow us to have: - tangible results: a book in 6 different languages, new ICT skills, improving spoken English, eTwinning, reports, a website, etc. - intangible results: helpful lessons in periods of distant education and ways of teaching/learning, changes in students' attitudes and many insights gained that will show afterwards. Therefore, our project will be opened to other educational stakeholders in order to encourage cooperation between schools and other organizations.

STEAM IN BULGARIAN SCHOOLS

*Stamatov Diyan, Headmaster 119 Secondary "School Academician Mihail Arnaudov",
 Chairman Of The Srsnpb (Union Of Leaders In The Public Education System In Bulgaria)
 Mincheva Petya, Senior Teacher Of Geography And Economics In 119 Secondary School
 "Academician Mihail Arnaudov*

*Krasteva Diana, Senior Primary Teacher In 19 Secondary School "Academician Mihail
 Arnaudov"*

STEAM education in Bulgaria has gained wide popularity only in the last two years, with the introduction of a Ministry of Education and Science program, equipping school institutions with STEAM centres. The presentation includes three main points:

1. Why do we need STEM - STEAM combines several learning approaches that include science, technology, engineering and mathematics. The combination of these four aspects is a harmonious combination for dealing with problems that occur in everyday life and adding A by introducing the arts into our life.

2. What do we have to do for the Implementation of the STEAM

In Bulgaria, a large number of STEM centres are being established in school institutions. In addition to the technological provision of these centres, it is of great importance to provide staff training that is sufficiently qualified to successfully cope with the use of modern technologies with which STEAM centres are equipped.

3. Showing examples of good practices across the country and in 119 Secondary School "Academician Mihail Arnaudov".

ENVIRONMENTAL EDUCATION IN ICELAND

Valtýsdóttir Helena, Teacher and Environmental Representative Fjölbrautaskóli Vesturlands, Akranes, Iceland

Iceland places a high value on environmental education and has a strong focus on sustainability. The country has a unique and fragile ecosystem that is sensitive to climate change and other environmental impacts. Therefore, environmental education, is considered a key component in raising awareness and promoting sustainable practices. Environmental education is integrated into the national curriculum for kindergarten, primary and secondary schools, and it is also incorporated into various university programs. The Ministry for the Environment and Natural Resources is responsible for developing and implementing environmental policies, including education and awareness-raising campaigns. Environmental education is, therefore, an important part of the curriculum. Students are taught about the natural environment, its diversity, and the human impact on it. The goal is to encourage students to become environmentally responsible and to take action to protect the environment. In primary schools, environmental education is integrated into various subjects such as science, social studies, languages and arts. Students learn about the importance of environmental protection, recycling, and sustainable living. Outdoor activities such as field trips and nature walks are also quite common. In secondary schools, environmental education is offered as a separate subject, often called Environmental Science. The course covers topics such as ecology, climate change, and environmental policy. Students are encouraged to take an active role in environmental protection by participating in local projects and initiatives. As in primary schools, environmental education is often integrated into other subjects, such as natural science, social studies and languages. Outdoor education is getting more popular all the time, particularly in primary schools, although our weather sometimes makes this difficult. Outdoor education programs are often integrated into the school curriculum and are

considered an important part of environmental education. Overall, environmental education is considered to vital part of Iceland's efforts to promote sustainability and protect the planet.

EXCLUSIONARY MIDDLE - INCLUSIVE DEMOCRACY: A SOCIAL PSYCHOLOGICAL VIEW ON POLARIZATIONS IN TIMES OF CRISIS

*Zick Andreas, Institute for Interdisciplinary Research on Conflict & Violence (IKG)
at Bielefeld University*

Many societies have entered deep crises. The corona pandemic and its aftermath, the war in Ukraine, climate change, inflation, and many other challenges create them. Crises are moments and times when the future becomes uncertain. Decisions seem necessary, but they also do not seem certain. Central to crises is the extent to which rituals no longer take hold, routines are lost, rules and norms can no longer simply be invoked or no longer take hold at all. From both a social and a psychological point of view, crises are burdens for which no simple solutions can be found, but which must be dealt quickly. When stabilities and normalities dissolve, there are new opportunities for inclusion, but also opportunities for new populism and extremism that attack inclusive orientations. For more than 20 years, we have been investigating misanthropic, populist and extremist beliefs in the middle of society, primarily in representative studies for Germany. The studies show that it is precisely those groups on which inclusive efforts to make democracy more stable are directed that are under attack. A new authoritarian, neo-right, and supposedly rebellious extremism in the middle is trying to occupy radical and ultraconservative notions of normality. At the same time, another part of the center moves into a grey zone of ambiguous attitudes when it comes to ascriptions of superiority or inferiority toward groups. So, it is a good time to bring inclusion research and practice more clearly to the forefront of debates about the future of democratic societies as well. Do we know what is needed to support societies in their pillars? We can contribute to the question of which guiding principles should be particularly relevant in times of crisis. A few thoughts on which guiding principles these might be put forward for discussion.

INCLUSION THROUGH SENSORY INTEGRATION, AN ERASMUS+ KA2 PROJECT

Wahlström Anna Sofia Wahlström, Staff and project manager at the preschool Gefnarborg

From 2020, five countries in Europe have been participating in an Erasmus+ KA2 project called "Inclusion through Sensory Integration". The project is action research. Learning through our senses is habitual and something that we all have in common. Learning through our senses are not defined by a migrant background, the language we speak, a socio-economic

background or in the need of special support. Therefore, we asked ourselves how we as teachers could support inclusion and children's learning processes purposefully, offering children learning experiences using their senses. The aim of the project being to develop an understanding among teachers and working methods on how to explore and develop the different senses to benefit all children and as a mean to support inclusion. The project was divided into 3 time periods focusing on different aspects in education: Sensory integration in educational sessions including literacy; Sensory integration in outdoor education; Sensory integration in creative processes and a well organised learning environment.

Thematic area: Modern education and vocation

- Teaching methodology and strategies
- Special and inclusive education
- Educational research

MACROECONOMIC VARIABLES THAT AFFECT STOCK RETURNS

Sirigonaki Theodosia, Οικονομολόγος, Σύμβουλος Επιχειρήσεων, ΠΕ09

The objective of this study is to analyze the relationship between the macroeconomic factors and the stock market index (returns). More specifically, the existence of a positive or negative relationship between macroeconomic variables and stock indices will be investigated. There have been several studies studying the effect of macroeconomic factors on the Stock Market Indices. This study examined whether there is an effect between the stock performance of the S&P500 and FTSE100 indices and a range of macroeconomic variables. For the purpose of this study, data was extracted for the monthly prices of the S&P500 and FTSE100 indices for the period 2008-2020. In addition, monthly data were extracted for the same period 2008-2020, focusing geographically on the US region, regarding the following macroeconomic indicators: unemployment rate, inflation, interest rate, money supply, GDP. In order to achieve the objectives of the study, we employed Granger Causality, multiple regression and Johansen's cointegration test.

Our results reveal that the growth of the stock market seems to cause the growth of the US economy as well, but the opposite is not true, that is, the growth of the US economy does not significantly affect the performance of the stock indices. Macroeconomic variables are mainly related to stock market fluctuations and play an important role in trading in any country. Policymakers should adopt appropriate monetary measures that will help promote economic growth.

SENSORY INTEGRATION IN OUTDOOR EDUCATION

Wahlström Anna Sofia, Staff and project manager at the preschool Gefnarborg

If we agree on that sustainability is an important value, we also need to realize the necessity of children being able to spend time in a natural environment. For children to have the opportunity to connect emotionally with nature and develop empathy towards nature. So that they may wish to nurture nature in the future. From 2020, five countries in Europe have been participating in an Erasmus+ KA2 project called "Inclusion through Sensory Integration". The project was divided into 3 time periods focusing on different aspects in education. One of these periods being sensory integration in outdoor education. During the timeperiod we focused on how we could improve children's possibilities to explore their environment and nature through their senses. We explored the outdoors through sensory integration from children's literacy and invited parents to participate in "learning communities" where parents were being responsible for different workshops.

AN INTERDISCIPLINARY EDUCATIONAL PROGRAM FOR HIGHER EDUCATION (HE) STUDENTS ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) LITERACY

*Σπητιάνος Κωνσταντίνος, Μεταδιδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης και Εκπαιδευτικός ΠΕ2
Γαλανάκη Μαρία-Άννα, Υποψήφια Διδάκτορας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κατσαρού Ελένη, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης*

How can a HE course develop students' AI literacy? How has it to be structured? What educational material has to be included? The basic aim of this presentation is to discuss the procedures through which an AI literacy course with critical orientation for all HE students is developed. This is a course that aims to resist technocratic orientation, giving emphasis on societal issues and following a multidisciplinary approach for developing students' digital citizenship. A course developed with the main objective to help students understand how decision making is made within AI applications and how human beings can behave as active agents and citizens in the new and complex era of Big Data.

The course development is based on the multiliteracies framework (Kalantzis & Cope, 2018). We investigate in the stages of situated practice, overt instruction, critical framing and transformed practice whether this educational model is capable of developing students who identify the dominant ideas about technology and rethink the relations between citizens and technology, aiming at advancing common good (Emejulu & McGregor, 2019: 132).

In order to create the course, the interdisciplinary team that was created engaged in the following procedures: a) identifying how AI affects social interactions in the web and everyday life, b) discovering and testing AI literacy practices that can support the development of skills

like using of AI for the benefit of the learners and their communities, and c) promoting citizen awareness on AI applications.

EDUCATE. NATURALLY!

*Krzyzanowska Anna, 48th preschool with special and integration units, Zabrze, Poland;
Regional teacher training centre "WOM" in Rybnik, Poland*

To learn something, especially in the Early Years stage, a child needs to touch and see, smell and work with the concept. To build and transform new findings through various channels – language, art, movement and self-expression.

Keeping the reasonable balance between modern technology, emphasis on educational factors and cultural-natural roots of humanity, is crucial for at least two issues.

Firstly, it's the comprehensive development of the child (one's knowledge, skills, competences, passions here and now which will evolve in the future).

Secondly, it is necessary to realize the importance of building the bond between the child and nature in 21st century education - the connection valued possibly as much as the one with technology.

We all need to reflect on the stand of Richard Louv, saying: "The more high-tech we become, the more nature we need". When we face new challenges in upbringing and education, the benefits of natural and cultural background should be understood as a source of learning and creativity within curriculum areas. What should be taken seriously into account as a teaching approach - natural environment is indispensable for wellbeing purposes.

Landmark researches, experience and observation conclusions ask for the importance of developing students' self-esteem, problem solving and team working ability, concentration and vigilance.

A perspective of students' educating and social achievements through collaborative tasks lets preschool children become more nature- and culture-centered, with the reasonable use of digital tools (used for purpose not for itself).

AI, Coding, robotics, already became highly valued part of our life and education. Therefore, according to scientific assumption in the field, it seems to be the last call for children to avoid nature-deficit disorder, last call for adults (parents, teachers, societies) to care more for the mental and physical health of future generations, their wellness and willingness to lifelong learning.

NATURE IS MY CULTURE

*Krzyzanowska Anna, 48th preschool with special and integration units in Zabrze, Poland;
Regional teacher training centre "WOM" in Rybnik, Poland*

When creating a space for curricular achievements, there is no obligation to keep students indoors, in classrooms, with workbooks in their hands.

Nature and culture can be successfully combined and treated as learning environment enabling the acquisition of knowledge through senses and explorations.

Scope of the workshop:

Within the workshop participants will take part in a set of tasks carried out outdoors, giving sensory experiences, enabling the creation of products related to the culture of the place, exploration of colours and smells of the environment. They let us (and soon our students) experience cultural aspects and developing language competences in the course of creative activities (construction, interpretation, perception of the environment).

Hands on activities are based on the use of unusual educational materials and available elements of nature. Such learning resources are both low cost, easy to create or available in the closest vicinity.

The workshop leader will suggest a few ICT tools supporting the nature explorations.

Participants will get to know good practice examples within horticulture session (therapy through sensory contact with plants).

A space and time is planned for reflection on the results of the proposed activities for the education and upbringing of children in the spirit of participation.

Conditions:

Time: preferred duration: not less than 90 minutes, optimally 120 min

Space: outdoors, preferably close to the venue, with some natural spots – small greenery with grass, rocks, plants, trees, bushes, as well as the beach etc.

Aids: mainly brought by presenter (prepared in advance as inspiration for the tasks).

Α ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ**Α Η ΕΜΦΥΛΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΑΣΚΑΛΑΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟ ΜΙΛΛΕΤ ΤΗΣ ΑΡΤΑΚΗΣ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ "ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΜΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ" (1891)**

Πίκουλος Κωνστανίνος, Ιστορικός

Η συγκεκριμένη έρευνα, βασισμένη σε διήγημα του 1891 με τίτλο "Περιπέτειαι μιας διδασκάλου", γραμμένο από την εκπαιδευτικό και συγγραφέα Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου, έχει τις ακόλουθες θεματικές αναφορές:

1, Η ένταξη της γυναίκας δασκάλας στα κοινωνικά, θεσμικά και πολιτισμικά πλαίσια της ελληνορθόδοξης κοινότητας στην Κωνσταντινούπολη και αργότερα κυρίως στην Αρτάκη του 1891.

2. Η υποτιμημένη γυναικεία εργασία και συμβολή της στην ελληνορθόδοξη εκπαίδευση της Αρτάκης του 1891

3. Η σταδιακή έμφυλη αυτογνωσία της και αναγνώριση της εργασιακής της ταυτότητας ως οικοδιδασκάλου.

Η συγκεκριμένη έρευνα, έστω και αν βασίζεται σε διήγημα του 1891, βασίζεται σε ιστορική προσέγγιση και ανάλυση της ιστορίας του φύλου και της κοινωνικής ιστορίας. Υπάρχει μια επικαιρότητα ερωτημάτων για την αξία και την υποτίμηση της γυναικείας εργασίας και στον 21ο αιώνα. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο να παρουσιασθεί και να συζητηθεί το αναφερόμενο και λησμονημένο διήγημα της Παπαδοπούλου σε συνδυασμό με την εποχή που διανύουμε (οικονομική ύφεση, πανδημία, σύγκρουση των δύο φύλων κλπ)

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ. ΕΣΩΚΟΜΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Ανδρονίδης Συμεών, Διδάκτωρ-Ερευνητής

Η παρούσα εργασία καταπιάνεται με τις εσωκομματικές εκλογές για την ανάδειξη του νέου προέδρου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος (ΠΑΣΟΚ)-Κινήματος Αλλαγής, που εν προκειμένω, διεξήχθησαν τον Δεκέμβριο του 2021.

Όπως είναι γνωστό, στις εσωκομματικές εκλογές δύο γύρων, νικητής και νέος πρόεδρος του κόμματος, αναδείχθηκε ο Νίκος Ανδρουλάκης, επικρατώντας στο δεύτερο εκλογικό γύρο του πρώην πρωθυπουργού και προέδρου του ΠΑΣΟΚ, Γιώργου Παπανδρέου. Στον δεύτερο εκλογικό γύρο, ο Νίκος Ανδρουλάκης απέσπασε το 67,17% του συνόλου των ψήφων, έναντι του 32,19% του Γιώργου Παπανδρέου.

Οι εσωκομματικές εκλογές του 2021 ήταν οι δεύτερες που διεξήχθησαν μέσα σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, καθώς είχαν προηγηθεί εκείνες του 2017, με τότε νικήτρια την Φώφη Γεννηματά, ήδη πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ.

Πιο συγκεκριμένα, επιθυμούμε να διερευνήσουμε τα ακόλουθα ερωτήματα: Διαφοροποιείται και σε ποιον βαθμό ο αριθμός των συμμετεχόντων στις δύο εσωκομματικές εκλογικές αναμετρήσεις του εν Ελλάδι Κεντροαριστερού φορέα; Ποια ήταν η συμβολή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην πραγματοποίηση της προεκλογικής καμπάνιας συγκεκριμένων υποψηφίων όπως ο νικητής των εκλογών, Νίκος Ανδρουλάκης, και ακόμη, outsider όπως ο Παύλος Χρηστίδης;

Ποια η διαφορά μεταξύ μέλους και φίλου του κόμματος; Πως προσδιορίζεται η έννοια του μέλους και δη του κομματικού μέλους; Αναβαθμίζει μία τέτοια εκλογική διαδικασία την πολιτική συμμετοχή των πολιτών και αν ναι, σε ποιο βαθμό; Πόσο έχει συμβάλει στη συγκρότηση μίας νέας πολιτικής κουλτούρας εντός του κόμματος, η διεξαγωγή εσωκομματικών αναμετρήσεων για την εκλογή του προέδρου του;

Σε αυτά τα ερωτήματα θα εστιάσει η ανάλυση μας που έχει την 'κρυφή' προσδοκία να αποκωδικοποιήσει μία διαδικασία που πλέον, τουλάχιστον για το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής και την Νέα Δημοκρατία, αποτελεί 'σταθερά.' Και αυτή την 'σταθερά' αρχίζουν να την ενστερνίζονται και Αριστερά πολιτικά κόμματα όπως ο ΣΥΡΙΖΑ (Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς).

Ο ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ:ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΣΤΟΝ ΚΟΡΝΗΛΙΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗ

Οικονόμου Αναστασία, Δρ. Φιλοσοφίας- Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Το παρόν κείμενο αποσκοπεί στη σύνδεση των απόψεων του Αριστοτέλους και του Κορνήλιου Καστοριάδη για την ανάδειξη ενός σημαντικού ζητήματος : αυτό της ενεργητικής συμμετοχής των πολιτών στα πολιτικά δρώμενα.

Συγκεκριμένα, κατά τον Αριστοτέλη, πολίτης καλείται αυτός που «μετέχει κρίσεως και αρχής», συνεπώς η ιδιότητα του πολίτη αποδίδεται στα μέλη της κοινωνίας που μετέχουν ενεργά στην άσκηση της εξουσίας, είτε είναι δικαστική «κρίσις», είτε είναι νομοθετική και εκτελεστική «αρχή». Ομοίως κατά τον Καστοριάδη, πρέπει να παρέχεται στους πολίτες ουσιαστική δυνατότητα να συμμετέχουν στην άσκηση των εξουσιών και λειτουργιών, όχι μόνο μέσα από την εκλογική διαδικασία κατά την οποία καλούνται να επιλέξουν αντιπροσώπους, οι οποίοι θα αποφασίζουν γι' αυτούς . Για τον σύγχρονο στοχαστή, πολίτης είναι αυτός που συμμετέχει στη θέσπιση των νόμων και στη λήψη των αποφάσεων άμεσα.

Συνεπώς η έννοια του ενεργού πολίτη αποτελεί κοινό τόπο στη σκέψη των δύο φιλοσόφων. Σήμερα, που βασικό γνώρισμα της εποχής μας είναι η απολιτικοποίηση και ο ανενεργός πολίτης, καθώς είναι ισχνή η παρουσία των ανθρώπων στην πολιτική σκηνή και τα κέντρα των αποφάσεων, οι πολιτικές απόψεις των δύο στοχαστών για τη σημασία του ενεργού πολίτη εξακολουθούν να είναι επίκαιρες και να προβάλλουν πρακτικές για την επίλυση σύνθετων πολιτικών προβλημάτων.

Για την πραγματοποίηση της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της βιβλιογραφικής έρευνας, αλλά και της θεωρητικής ανάλυσης των απόψεων των δύο φιλοσόφων σχετικά με τη σημασία του ενεργού πολίτη. Συγκεκριμένα, αρχικά ερευνώνται οι αντιλήψεις του αρχαίου φιλοσόφου για την έννοια του πολίτη, στη συνέχεια του σύγχρονου στοχαστή και τέλος παρουσιάζονται τα κοινά σημεία στη σκέψη των δύο φιλοσόφων με στόχο τη σύνδεσή τους με τη σημερινή θεώρηση της έννοιας του πολίτη, προκειμένου να διαφανεί η επικαιρότητα του φιλοσοφικού στοχασμού τους.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Νάσιος Γεώργιος, Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της δημόσιας διοίκησης βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής της χώρας μας τα τελευταία χρόνια και σηματοδοτεί τη μετάβασή της στη νέα εποχή. Το όραμα των προηγούμενων ετών για την ψηφιακή ωριμότητα της χώρας αποτελεί πλέον ανάγκη και προτεραιότητα για την ανάπτυξη της οικονομίας και την ευημερία της κοινωνίας. Ειδικότερα την περίοδο της πανδημίας του κορωνοϊού υλοποιήθηκαν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα ψηφιακά έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας με θετικό αντίκτυπο στην καθημερινότητα των πολιτών, θέτοντας πλέον σε μια νέα βάση τη σχέση τους με το κράτος. Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται μια αδρομερής περιγραφή της εθνικής στρατηγικής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης με βάση τη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία και ιδιαίτερα σύμφωνα με τα κανονιστικά κείμενα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, στα οποία αποτυπώνονται οι στρατηγικές κατευθύνσεις και οι πολιτικές εφαρμογές. Πιο συγκεκριμένα αποτυπώνεται η υφιστάμενη ψηφιακή ωριμότητα της χώρας, οι κατευθυντήριες αρχές, το μοντέλο διακυβέρνησης και υλοποίησης και οι παρεμβάσεις και οι άξονες παρέμβασης στη δημόσια διοίκηση. Εξετάζεται δηλαδή η πορεία του ψηφιακού μετασχηματισμού και αναδεικνύονται οι σημαντικότερες παρεμβάσεις που έχουν συντελεστεί και έχουν οδηγήσει σε ριζικές αλλαγές όσον αφορά την άσκηση της δημόσιας πολιτικής σε όλους τους τομείς, όπως υγεία, κοινωνική ασφάλιση, παιδεία και οικονομία. Επιπρόσθετα, αναφέρονται οι εκκρεμότητες που έχει να αντιμετωπίσει η δημόσια διοίκηση της χώρας μας στον δρόμο προς την ψηφιακή μετάβαση και στη βελτίωση της θέσης της σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Τέλος, επιχειρείται η καταγραφή των προκλήσεων και των προοπτικών που προκύπτουν στις συνθήκες των υψηλών απαιτήσεων και αλλαγών που λαμβάνουν χώρα στην εποχή των αναδυόμενων τεχνολογιών και αλλάζουν ριζικά όλους τους τομείς της οικονομίας και το σύνολο της κοινωνίας.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Παπαδόπουλος Παναγιώτης, Μηχανικός Πληροφορικής

Η ολοένα και μεγαλύτερη ανάπτυξη της τεχνολογίας, η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) και η επίδρασή της σε τομείς όπως οι επικοινωνίες, η υγεία, η ασφάλεια, και ο δημόσιος τομέας θέτουν σοβαρές προκλήσεις στις κυβερνήσεις. Η διαχείριση της ταχύτητας αλλά και της κλίμακας των αλλαγών που συντελούνται σε επίπεδο κοινωνίας και τεχνολογίας, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τον πολιτισμό και το πολίτευμα. Τα νέα ευφυή συστήματα της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) προσφέρουν ευκαιρίες για αύξηση της οικονομικής αποδοτικότητας και της ποιότητας ζωής. Ωστόσο ενέχουν απρόβλεπτες συνέπειες οι οποίες οδηγούν σε νέες μορφές κινδύνων που πρέπει να αντιμετωπιστούν, καθώς θέτουν δημοκρατίες και αυταρχικά καθεστώτα έναντι εξίσου σημαντικών προβλημάτων. Ο έλεγχος και η ανατροφοδότηση που συντελείται στις κοινωνίες σχετικά με την πληροφορία (data) και τους αυτοματισμούς, είναι το νέο πεδίο προβληματισμού που αναδεικνύεται σε ευρύ κοινωνικό φάσμα. Στην παρούσα εργασία γίνεται ανάλυση του επιστημονικού πλαισίου της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN), ανάδυση των νέων ευκαιριών και των κινδύνων της χρήσης της σε ευρεία κλίμακα της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας καθώς και ανάπτυξη παραγωγικών διαδικασιών σε προβληματισμούς κυβερνητικής. Τα παραπάνω αναλύονται μέσω της ανασκόπησης βιβλιογραφικών πηγών και δημοσιεύσεων, καθώς και μέσω θεωρητικής και εμπειρικής προσέγγισης του γράφοντος με τον αναπτυσσόμενο τομέα της Τεχνητής Νοημοσύνης.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Μαυρίδης Φίλιππος, Προπτυχιακός Φοιτητής (Πάντειο Πανεπιστήμιο)

Είναι γεγονός ότι η ανάπτυξη των τεχνολογιών που σχετίζονται με την λεγόμενη “τεχνητή νοημοσύνη” είναι ραγδαία, ειδικά τα τελευταία χρόνια που είδαν το φως της δημοσιότητας εργαλεία, όπως το Dall-e mini, το Midjourney και το ChatGPT· εργαλεία που δίνουν τη δυνατότητα σε κάθε άτομο να ζητήσει από κάποιο αλγόριθμο να δημιουργήσει, σχεδόν στιγμιαία, εικόνες και σώματα κειμένου, με βάση μια φράση ή κάποιες λέξεις-κλειδιά που θα του δώσει. Οι συνέπειες της ανάπτυξης αυτής αναμένεται να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση του πολιτικού τοπίου του μέλλοντος φέρνοντας ραγδαίες αλλαγές, οι οποίες ωστόσο μπορεί να μην είναι πάντα θετικές.

Είναι ήδη γνωστές περιπτώσεις όπου ορισμένες εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης έχουν αξιοποιηθεί από πολιτικούς με στόχο την προσέγγιση δυνητικών ψηφοφόρων, ενώ οι δυνατότητες που φαίνεται να ανοίγονται μπροστά στα επικοινωνιακά επιτελεία των κομμάτων, των πολιτικών και των κυβερνήσεων, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, σχετικά με τη δημιουργία στοχευμένου επικοινωνιακού υλικού προκαλούν ανησυχίες για την ποιότητα του πολιτικού λόγου αλλά και της δημοκρατίας παγκοσμίως. Μάλιστα, από τη στιγμή που οι αλγόριθμοι των εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης βελτιώνονται και γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο να διακρίνει κανείς κάτι που δημιουργήθηκε από έναν υπολογιστή από κάτι που δημιουργήθηκε από άνθρωπο, η δημοκρατία βρίσκεται αντιμέτωπη με έναν πολύ ρεαλιστικό κίνδυνο κατάχρησης των εργαλείων αυτών με στόχο την χειραγώγηση των πολιτών και την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους. Την ίδια στιγμή, υπάρχουν τρόποι να αξιοποιηθεί η τεχνητή νοημοσύνη στην πολιτική χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο οι αρχές της δημοκρατίας.

Η παρούσα εργασία επιδιώκει, μέσω ανασκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας, την πολύπλευρη εξέταση των εφαρμογών της τεχνητής νοημοσύνης στην πολιτική με βάση τα πραγματικά δεδομένα, αφενός προειδοποιώντας για τους κινδύνους και αφετέρου προτείνοντας θετικές προοπτικές χρήσης των νέων τεχνολογιών στον χώρο της πολιτικής.

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΓΕΝΝΑΙΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

*Βογά Ηλέκτρα, Δασκάλα
Γεωργούσης Βάιος, Διευθυντής δημοτικού σχολείου*

Η ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης έχει επιφέρει αλλαγές στη Δημόσια Διοίκηση των Κρατών και έχει επηρεάσει την καθημερινότητα των Πολιτών, καθώς έχουν τη δυνατότητα διεκπεραίωσης υποχρεώσεων απέναντι σε δημόσιους φορείς, χωρίς την απαίτηση φυσικής παρουσίας. Παράλληλα, έχουν επέλθει αλλαγές στην οικονομία και την εργασία. Τα κρυπτονομίσματα, η ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων, οι ηλεκτρονικές αγορές, η αλλαγή της μορφής των θέσεων εργασίας αποτελούν μόνο μερικά αποτελέσματα των εφαρμογών της Τεχνητής Νοημοσύνης. Στον τομέα της Δικαιοσύνης, κάποιες χώρες λαμβάνουν αποφάσεις για πταίσματα μέσω αλγορίθμων, για να θεραπεύσουν την παθογένεια της καθυστέρησης λήψης απόφασης (με εγκυρότατες αξιολογήσεις), ή συντάσσουν νομοθετικό πλαίσιο για την υποδοχή ψηφιακών νομάδων. Εκτός από τις αλλαγές στο εσωτερικό κάθε κράτους έχουν επέλθει μεταβολές και στις μεταξύ τους σχέσεις. Έχουν δημιουργηθεί νέα εργαλεία πρόβλεψης και παρακολούθησης στις κρατικές υπηρεσίες, που εγγυώνται την εθνική ασφάλεια. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, γίνεται κατανοητό ότι διανύουμε την περίοδο της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης. Οι κοινωνίες μεταβάλλονται με μεγάλη ταχύτητα και διαμορφώνονται νέοι ορίζοντες στον τρόπο ζωής και στην αγορά εργασίας. Ο

χώρος της Εκπαίδευσης συνδέεται στενά με την κοινωνία και οφείλει να ακολουθεί ή καλύτερα να προβλέπει τις νέες ανάγκες, που διαρκώς ανακύπτουν. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής μελέτης είναι η διερεύνηση των αλλαγών που πρέπει να γίνουν στο χώρο της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, η εκπαίδευση καλείται να εκσυγχρονίσει τις υποδομές και το περιεχόμενό της. Η χώρα μας έχει κάνει βήματα προόδου στον τομέα των υποδομών. Πρέπει να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης και να εκσυγχρονίσει το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, ενισχύοντας την καινοτομία στην έρευνα και την παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Μέσα από κριτική ανάλυση των δεδομένων της σχετικής ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, καταλήγουμε στη διατύπωση προτάσεων για παροχή νέων υπηρεσιών, που θα προκύψουν από την ενδυνάμωση της σχέσης μεταξύ Εκπαίδευσης και Αγοράς Εργασίας.

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Γεωργιάδου Κερατώ, Δρ ΕΔΙΠ ΤΓΦΠΠΧ ΔΠΘ

Το θέμα του φύλου και της τεχνητής νοημοσύνης (TN) είναι ένα ευαίσθητο ζήτημα που έχει αρχίσει να απασχολεί την κοινή γνώμη και την επιστημονική κοινότητα. Υπάρχουν διάφορες ανησυχίες όσον αφορά την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και τη δυνατότητα της να αντανakλά τις προκαταλήψεις των ανθρώπων που τη δημιουργούν. Μια από τις ανησυχίες αφορά την αναπαραγωγή των στερεοτύπων του φύλου από την τεχνητή νοημοσύνη. Επειδή οι αλγόριθμοι της τεχνητής νοημοσύνης βασίζονται σε δεδομένα και στατιστικές, είναι δυνατόν να αντικατοπτρίζουν τις προκαταλήψεις των ανθρώπων που τα δημιούργησαν αν οι αλγόριθμοι που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη της TN βασίζονται σε προκατειλημμένα σύνολα δεδομένων ή αν τα ίδια τα μοντέλα εκπαιδεύονται χρησιμοποιώντας γλώσσα ή υποθέσεις με βάση το φύλο. Σε αυτή την εργασία, μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης θα αναδειχθεί το θέμα αυτό με την παρουσίαση παραδειγμάτων προκατάληψης έναντι των γυναικών που αναπαράγονται μέσω της τεχνητής νοημοσύνης, βάζοντας στη συζήτηση το θέμα της υπερεκπροσώπησης των ανδρών στο σχεδιασμό αυτών των τεχνολογιών, που θα μπορούσε να αναιρέσει αθόρυβα δεκαετίες προόδου στην ισότητα των φύλων και παράλληλα θα αναδειχθεί η ανάγκη να διερευνηθούν οι δυνατότητές της τεχνητής νοημοσύνης για την προώθηση της ισότητας και της ποικιλομορφίας των φύλων.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΥΤΑΡΧΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ**ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ. ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΟΥ ΖΗΝ Η ΔΥΣΟΙΩΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ;**

Κρητικού Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ Φιλοσοφίας

Η συνειδητή και η ασυνείδητη λειτουργία αποτελούν μέχρι σήμερα τη βάση των νεότερων φιλοσοφικών, φυσιολογικών και νευροφυσιολογικών αναλύσεων. Οι φιλοσοφικές θεωρίες αντιμετωπίζονται πλέον ως εργαλεία (κι όχι μόνο ως απόλυτες αλήθειες), αξιολογούμενες από την πρακτική εφαρμογή και τις επιπτώσεις που έχουν στη ζωή μας. Παρά το φαινομενικά αποδεκτό ότι ο συνειδητός νους είναι εκείνος που κυριαρχεί στη νοητική δραστηριότητα, στην πραγματικότητα αυτός αντιστοιχεί μόνο στο 5% της γνωστικής μας λειτουργίας. Το υπόλοιπο 95% διαφεύγει της αντίληψής μας, μολονότι διαδραματίζει σημαντικό ρόλο προκειμένου να καταστήσει τη ζωή ανεκτική και εφικτή. Το ζήτημα είναι αν αυτές οι ασυνείδητες λειτουργίες οφείλουν να ερμηνευτούν βάσει του συνηθέστερου προβλήματος της μεταφυσικής (υπάρχουν υλικές οντότητες; νοητικές ή και τα δύο;) ή αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της αντιληπτής εγκεφαλικής δραστηριότητας που ερμηνεύεται νευροφυσιολογικά. Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθεί κατά πόσο η δυνατότητα χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης αλληλεπιδρά ή υποδαυλίζει βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τον τρόπο ενεργοποίησης της εγκεφαλικής δραστηριότητας, την εξερεύνηση της παράκαμψης ή όχι των βασικών θεωριών του νου, τα μέσα με τα οποία μπορεί να αποδειχτούν οι προτεινόμενες υποθέσεις βάσει επιστημονικών κριτηρίων, κι αν στον σχεδιασμό της έχει συνυπολογιστεί αδιαπραγμάτευτα η εξασφάλιση της καθολικής ασφάλειας. Από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και διερεύνηση άλλων ψηφιακών και αρχειακών πηγών και σε συνδυασμό με την κριτική σάρωση της εποχής, καταδεικνύεται ότι ο κυβερνοχώρος, καθοριστικής σημασίας για την καθημερινή ασφάλεια, ζωή και οικονομία, αποτελεί σαφή πηγή κινδύνων για το δημοκρατικό πολιτικό σύστημα. Η ανθρωπότητα οφείλει να είναι προσεκτική στις αστοχίες των αλγορίθμων και να επαγρυπνά υιοθετώντας κριτική στάση απέναντι στην πληροφορική και εντοπίζοντας τις παρενέργειες των νέων μέσων, προκειμένου να γίνεται χρήση επ' ωφελεία της κοινωνίας και των χρηστών, έχοντας πάντοτε κατά νου ότι μπορεί να είναι ελαττωματικά όπως κάθε ανθρώπινο κατασκεύασμα.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΩΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1990-2023

Παντελέου Μαρία, Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Επισκέπτρια Ερευνήτρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η εισήγηση παρουσιάζει τον τρόπο που η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας γίνεται αντιληπτή μέσα από τη σκοπιά των βιωμένων εμπειριών Αλβανών μεταναστών, που διαμένουν στη χώρα από το 1990 έως το 2023. Αντλώντας εμπειρικό υλικό από τριετή (2015-2018) ανθρωπολογική επιτόπια έρευνα, συμμετοχική παρατήρηση και ημιδομημένες συνεντεύξεις και από εν εξελίξει επιτόπια έρευνα (από το 2022) σε Αλβανούς μετανάστες, που εργάζονται και διαβιούν στην ευρύτερη περιοχή της Κορινθίας, αναδεικνύει τον τρόπο που οι διαφοροποιημένες χρονικά μεταναστευτικές πολιτικές, που υιοθέτησε το ελληνικό κράτος, επηρεάζουν διαχρονικά το σύνολο της κοινωνικής πραγματικότητας τους στην χώρα, απομακρύνοντάς τους από την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας. Πιο συγκεκριμένα, μελετώντας μέσα από την οπτική των Αλβανών μεταναστών τις αποτρεπτικές πολιτικές της μετανάστευσης της δεκαετίας του 1990 στην Ελλάδα και του παράτυπου καθεστώτος τους, του φαινομένου της «από-νομιμοποίησής» τους κατά τη διάρκεια της οικονομικής και υγειονομικής «κρίσης» στη χώρα λόγω των ασταθών συνθηκών απασχόλησης και της συνακόλουθης αδυναμίας ανανέωσης των αδειών διαμονής τους, φανερώνει ότι η απόδοση ιθαγένειας στην περίπτωση των υπό εξέταση Αλβανών παραμένει ένα διαρκές, εκκρεμές ζήτημα. Η εισήγηση καταλήγει ότι οι Αλβανοί μετανάστες ενσωματώνονται επιλεκτικά στην ελληνική κοινωνία, βάσει της μεταναστευτικής πολιτικής της χώρας από το 1990-2023. Από τη μια πλευρά, εντάσσονται στον τομέα της απασχόλησης, καλύπτοντας κενά, που προέκυψαν στην προσφορά εργασίας διαφόρων εργασιακών κλάδων και από την άλλη πλευρά, αποκλείονται από την απόκτηση ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως της ιθαγένειας και της πολιτικής συμμετοχής.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

«ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΆΛΛΟΙ»: Ο ΜΕΤ' ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

*Δεληγιάννη Ευφροσύνη, Εκπαιδευτικός, τ. Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, PhD
Σκιαθίτη Αικατερίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02, ΜEd Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*

Η εισήγηση αυτή, που εντάσσεται στην ειδικότερη θεματική: Διαφορετικά εμπειρικά μοντέλα απόκτησης ιθαγένειας, παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο η χώρα μας ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραχωρεί την ελληνική ιθαγένεια σε πολίτες χωρών Ε.Ε. και σε πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε., εστιάζοντας στον ρόλο και στον βαθμό που αναλογεί στην εκπαίδευση.

Η ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα προέκυψε από τη διαπίστωση ότι η όποια «ανιθαγένεια» δε συνάδει με την πλήρωση της ιδιότητας του πολίτη, η οποία βεβαίως πραγματώνεται κυρίως με την ουσιαστική συμμετοχή του ατόμου στην πολιτική κοινότητα. Με γνώμονα τα παραπάνω όσοι δε διαθέτουν την ιθαγένεια της κατά περίπτωση χώρας στην οποία διαμένουν, δεν απολαμβάνουν πολιτικά δικαιώματα ούτε έχουν πολιτικές υποχρεώσεις. Μάλιστα, όσον αφορά στην Ελλάδα, ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι από το 2020 κ. εξής για την απόκτηση της ιθαγένειας και την πολιτογράφηση, κρίθηκε ως προαπαιτούμενη και η απόκτηση του Πιστοποιητικού Επάρκειας Γνώσεων για την Πολιτογράφηση (Π.Ε.Γ.Π) μετά από επιτυχία σε σχετικές εξετάσεις.

Στο πρώτο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης προσεγγίζεται σφαιρικά η έννοια της ιθαγένειας και παρουσιάζονται τα απαραίτητα κριτήρια για την πολιτογράφηση.

Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στη διαδικασία των πρόσφατα θεσμοθετημένων εξετάσεων για την απόκτηση του Πιστοποιητικού Επάρκειας Γνώσεων για την Πολιτογράφηση (Π.Ε.Γ.Π), στις διαφορετικές θεματικές, στην τυπολογία των ερωτήσεων και στην αξιολόγησή τους, ενώ παράλληλα σχολιάζεται το επίπεδο δυσκολίας τους σε σχέση με το γνωστικό, κοινωνικό, πολιτισμικό προφίλ των εξεταζομένων.

Τέλος, εξετάζεται ο βαθμός συμβολής του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στην προετοιμασία των υποψηφίων και προτείνεται η ενίσχυση του ρόλου της εκπαίδευσης στο όλο εγχείρημα.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΟ

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Τζίγκου Αθηνά, Γεωγράφος, MSc. Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΠΜΣ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
Μάιπας Σωτήριος, Φυσικός, MSc, MBA, PhD. Μεταδιδακτορικός Ερευνητής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Διδάσκων και Επιβλέπων ΜΔΕ, ΠΜΣ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Ο όρος «κλιματική κρίση» χρησιμοποιείται ευρέως τα τελευταία χρόνια για να περιγράψει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη νέα πραγματικότητα που διαμορφώνεται εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής. Η κλιματική αλλαγή επιδρά αρνητικά σε όλους τους τομείς της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας, αλλά και στην υγεία, καθιστώντας αναγκαίες τις στρατηγικές μετριασμού και προσαρμογής. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες, με την τεχνητή νοημοσύνη να αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό σύγχρονο παράδειγμα. Οι νέες τεχνολογίες που αξιοποιεί, σε συνδυασμό με την όλο και αυξανόμενη τεχνογνωσία, δημιουργούν ελκυστικές, διαδραστικές και ευρέως προσβάσιμες εφαρμογές, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και στη γενικότερη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της, έχοντας στο επίκεντρο την αποδοτικότερη ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού. Επιπλέον, οι νέες αυτές τεχνολογίες επιτρέπουν τη συλλογή και ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων, τα οποία μπορούν να συλλέγονται και από τους ίδιους τους ενεργούς πολίτες, για παράδειγμα, μέσω των έξυπνων κινητών συσκευών τους. Τα δεδομένα αυτά, αφού αναλυθούν κατάλληλα, μπορούν να βοηθήσουν τόσο το επιστημονικό έργο όσο και τη σχετική λήψη αποφάσεων που αφορούν σε δράσεις μετριασμού και προσαρμογής. Η τεχνητή νοημοσύνη προσφέρει καινοτόμες εφαρμογές που μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά στην ενημέρωση/εκπαίδευση και προετοιμασία του πολίτη για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Δημιουργούνται ευκαιρίες για δράση και προκλήσεις, έχοντας στο επίκεντρο τη συμμετοχή του πολίτη μέσω των νέων τεχνολογιών, κάτι που δημιουργεί ορισμένα ζητήματα ηθικής που χρήζουν προσοχής. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι, μέσω της μεθοδολογίας της συστηματικής ανασκόπησης, να ταυτοποιήσει τις πτυχές που αφορούν στην αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης στην ενίσχυση του ρόλου του ενεργού πολίτη στο πλαίσιο που δημιουργεί η νέα κλιματική πραγματικότητα και η επιτακτική αναγκαιότητα για προσαρμογή. Σε κάθε περίπτωση, είναι αδιαμφισβήτητο ότι ο ενεργός πολίτης έχει ακόμα ένα σημαντικό τεχνολογικό εργαλείο στη διάθεσή του, για να αναβαθμίσει το ρόλο και τη συμμετοχή του στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΛΟΓΔΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΦΟΒΙΑ. Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ

Τζώτζης Βασίλειος, Υποψήφιος διδάκτορας

Η υγειονομική κρίση του Covid-19, όπως και κάθε μεγάλος κοινωνικός σπασμός, προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις και εκδηλώσεις. Μία από αυτές ήταν η μαζική επανεμφάνιση θεωριών συνωμοσίας. Μέχρι στιγμής η ακαδημαϊκή και επιστημονική έρευνα στέκεται στον ορισμό του τι αποτελεί μια θεωρία συνωμοσίας, στο προφίλ των φορέων της, στο ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Το κρίσιμο είναι να διερευνηθούν οι αιτίες μαζικής υιοθέτησης των θεωριών συνωμοσίας από πολίτες την εποχή της τρισδιάστατης εκτύπωσης και της πυρηνικής σύντηξης. Αφορμή για την εισήγηση αποτέλεσαν προαιρετικές εργασίες φοιτητών/τριών του Τμήματος Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων της Καστοριάς πάνω στο ζήτημα, καθώς και ο διάλογος μαζί τους σε διάλεξη αποτίμησης των απόψεών τους. Το όχημα προσέγγισης του πολύπλοκου φαινομένου της υιοθέτησης θεωριών συνωμοσίας από συμπολίτες μας, συγκροτήθηκε ως αποτέλεσμα ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου των εργασιών των φοιτητών/τριών, με παράλληλη ανάπτυξη των χρησιμοποιούμενων, πρώιμων, εννοιών και κατηγοριών. Η ανασύνθεση των παραπάνω παράλληλα με την επαφή με ρεύματα σκέψης όπως η Κοινωνιολογία της Γνώσης, ο Μαρξισμός, η Φαινομενολογία, η κριτική της Ιδεολογίας και η Ψυχανάλυση οδήγησαν στις βασικές παραμέτρους ανάλυσης του φαινομένου. Οι θεωρίες συνωμοσίες προσεγγίζονται ως: Μορφές Γνώσης, Ιδεολογίες, Ψυχαναλυτικό υλικό, δημιουργώντας το έδαφος για μια διασαφήνιση των εννοιών της Πραγματικότητας, του Νοήματος, του γνωστικού και κοινωνικού Υποκειμένου, της Ταυτότητας, της Αλήθειας κ.α. Επιλογικά παραθέτονται τα συμπεράσματα της πραγματεύσεως, καθώς και μερικές σκέψεις για το ρόλο της Εκπαίδευσης και της δράσης των ίδιων των υποκειμένων ως φορέων ιδεολογίας και κοινωνικού νοήματος. Η διάχυση της γνώσης, η «από-ιεροποίηση» των επίσημων λόγων, η αυτοκριτική στάση των επιστημόνων προς τα μέσα και τις μεθόδους τους- συνδυασμένες με την άοκνη προσπάθεια για μια δικαιότερη κοινωνία, ίσως μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την απαλλαγή απλών ανθρώπων από ανορθολογικά και μυστικιστικά δεσμά.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΎΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ (UNHCR) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

*Καθβαδία Αργυρώ, Φοιτήτρια του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ
Τσολακίδου Σαββατού, ΕΔΙΠ στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ*

Τις τελευταίες δεκαετίες, το προσφυγικό ζήτημα έχει ενταθεί, καθιστώντας το ένα μείζον θέμα του 21ου αιώνα. Σε αυτό το πλαίσιο, Διεθνείς Οργανισμοί διαδραματίζουν

καθοριστικούς ρόλους στη διαχείριση των ρών, στην υποστήριξη και στις πολιτικές ένταξής τους, με τη διαρκή ενημέρωση των πολιτών. Η επικοινωνιακή στρατηγική αποσκοπεί στην ανάδειξη των βασικών προβλημάτων των προσφύγων.

Με αφορμή το μέγεθος του φαινομένου, διερευνήθηκε ως μελέτη περίπτωσης η επικοινωνιακή στρατηγική για τους πρόσφυγες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ στην Ελλάδα και τα κοινωνικά μέσα που αξιοποιεί. Επιπλέον, για την μελέτη και ανάλυση των αντιλήψεων των πολιτών και την εικόνα των προσφύγων/μεταναστών αλλά και άλλων ευάλωτων ομάδων (παιδιά, γυναίκες) που παρουσιάζουν οι Διεθνείς Οργανισμοί και ειδικότερα η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ στην Ελλάδα, διεξήχθη ποσοτική έρευνα με εστίαση σε δυο ερευνητικά ερωτήματα: (1) Ποιες είναι οι αντιλήψεις των πολιτών για τους πρόσφυγες και σε ποιο βαθμό μπορούν να επηρεαστούν αυτές οι αντιλήψεις από την επικοινωνιακή πολιτική της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ στην Ελλάδα και (2) ποια καινοτόμα κοινωνικά επικοινωνιακά μέσα αξιοποιεί περισσότερο η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ και ποια απήχηση στους πολίτες και για ποιους λόγους;

Το δομημένο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο βολικής δειγματοληψίας και 14 ερωτήσεων συμπληρώθηκε από 1000 άτομα. Στο πλαίσιο της μελέτης παρουσιάζονται τα ευρήματα τα οποία εμφανίζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι ερωτώμενοι θεωρούν πολύ σημαντική την ύπαρξη μιας οργανωμένης και αποτελεσματικής επικοινωνιακής πολιτικής των διεθνών οργανισμών για το προσφυγικό ζήτημα αξιοποιώντας καινοτόμα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ειδικότερα τα δημοφιλέστερα (Facebook, YouTube, Instagram) τα οποία ελκύουν περισσότερο τους πολίτες.

Η διάδοση της τεχνολογίας και του διαδικτύου και η εξοικείωση των πολιτών με τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα δημιουργούν τις βέλτιστες συνθήκες για την κατανόηση, την ένταξη και συμπερίληψη των προσφύγων/μεταναστών και άλλων ευάλωτων ομάδων στην ελληνική κοινωνία.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΩΣ ΜΕΣΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

*Σελίμης Ιωάννης, Υποψήφιος Διδάκτορας
Φίλος Ιωάννης, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου*

Η διακυβέρνηση του δημόσιου τομέα περιλαμβάνει τις πολιτικές και τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για να κατευθύνουν τις δραστηριότητες ενός οργανισμού για την ηθικά υπεύθυνη πραγματοποίηση των λειτουργιών του και την παροχή εύλογης διαβεβαίωσης για την επίτευξη των στόχων του. Στο δημόσιο τομέα, η διακυβέρνηση σχετίζεται με τα μέσα που διασφαλίζουν την αξιοπιστία της αποτελεσματικής διοίκησης. Ο εσωτερικός έλεγχος στο δημόσιο τομέα αποτελεί το θεμέλιο μέσο της αποτελεσματικής διακυβέρνησης, ο οποίος περιορίζει τους εγγενείς κινδύνους στη σχέση εντολέα και εντολοδόχου, κάμπτοντας την εμφάνιση φαινομένων δημόσιας διαφθοράς και απάτης. Από τη μια μεριά, ο εντολέας

(πολίτες, κοινωνία) επιζητά μεγιστοποίηση της κοινωνικής ωφέλειας και παροχή υψηλής ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών και δημοσίων αγαθών. Από την άλλη μεριά, οι εντολοδόχοι (κρατικοί αξιωματούχοι) λογοδοτούν για τον τρόπο διαχείρισης των δημοσίων πόρων και την ικανοποίηση των κοινωνικών σκοπών.

Στόχος της εργασίας είναι η ανάδειξη της σημασίας του συμβουλευτικού ρόλου του εσωτερικού ελέγχου στην άσκηση δημόσιας πολιτικής, τόσο σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης αλλά και τοπικής αυτοδιοίκησης. Ως προς τη μεθοδολογική προσέγγιση υιοθετείται εκτενής βιβλιογραφική επισκόπηση και ανάλυση των Διεθνών Προτύπων για την επαγγελματική εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα συμβάλλουν στην ανάδειξη των κινδύνων που συνδέονται με τη στρατηγική του οργανισμού, τη βελτίωση της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων και την υποβολή διορθωτικών προτάσεων. Τέλος, κρίσιμη συνιστώσα θα αποδειχθεί η επικοινωνία των ελεγκτικών ευρημάτων μέσω της διάχυσης της πληροφορίας στην ανώτερη διοίκηση και το συμβούλιο (top-down) αλλά και τους διαχειριστές και τα κατώτερα στελέχη του οργανισμού (bottom-up).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ

*Καρυπίδου Χριστίνα, Υποψήφια διδάκτωρ
Βέγλης Ανδρέας, Καθηγητής*

Η δημοσιογραφία δεδομένων έχει διαμορφώσει νέες συνθήκες στον τρόπο παραγωγής, διάχυσης και κατανάλωσης της είδησης. Αυτή η αλλαγή στον τρόπο αφήγησης της δημοσιογραφικής ιστορίας επιφέρει αλλαγές και στον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιούνται η ενημέρωση κι η πληροφόρηση του κοινού. Τα διαθέσιμα σύνολα δεδομένων, τα οποία πλέον, εντοπίζονται σε διάφορες θεματικές, αλλά και τα εργαλεία για τη συλλογή, την επεξεργασία και την οπτικοποίηση αυτών, καθιστούν ολοένα και πιο έντονη την παρουσία της στην κάλυψη των ειδήσεων. Έτσι, πίνακες, διαγράμματα, χάρτες και απεικονίσεις συνοδεύουν τη δημοσιογραφική ιστορία, παρέχοντας σε ορισμένες περιπτώσεις και κάποιον βαθμό διάδρασης μεταξύ των οπτικοποιήσεων και του κοινού.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα εφαρμογής της δημοσιογραφίας δεδομένων αποτελούν οι δημοσκοπήσεις, στις οποίες τα διαθέσιμα δεδομένα παρουσιάζονται οπτικοποιημένα, είτε με πίνακες είτε με διαγράμματα. Ως ποσοτικές ερευνητικές μέθοδοι οι οποίες αποτυπώνουν και διερευνούν τη συμπεριφορά και τη γνώμη του πληθυσμού, αποτελούν βασικό εργαλείο για την καταγραφή ζητημάτων τα οποία απασχολούν την κοινωνία.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία εστιάζει στα αποτελέσματα έξι δημοσκοπήσεων, εν όψει των επερχόμενων βουλευτικών εκλογών, όπως αυτά παρουσιάστηκαν σε έξι ιδιωτικά κανάλια πανελλαδικής εμβέλειας. Ειδικότερα, οι δημοσκοπήσεις αυτές αποτυπώνουν την πρόθεση ψήφου, τη δημοτικότητα των πολιτικών αρχηγών, το ζήτημα της αυτοδυναμίας και

άλλα θέματα τα οποία αφορούν στην κοινωνία. Στη συνέχεια, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται συγκεντρωτικά μέσα από τη χρήση του Tableau. Το Tableau είναι ένα εργαλείο οπτικοποίησης δεδομένων, το οποίο επιτρέπει την ενσωμάτωση αυτών σε κάποιο άρθρο. Στόχος είναι να διαπιστωθεί πόσο εύχρηστα και λειτουργικά είναι τέτοιου είδους εργαλεία οπτικοποιήσεων, προκειμένου να «ειπωθεί» η δημοσιογραφική ιστορία, και σε ποιον βαθμό μπορούν να συμβάλλουν στην πληροφόρηση του κοινού σε θέματα που άπτονται του δημόσιου βίου.

DIGITAL MARKETING & SOCIAL MEDIA

Μπελαδάκη Δέσποινα, Οικονομολόγος MSc

Μαντά Αικατερίνη, Υποψήφια διδάκτορας ΕΚΠΑ, Θέματα διοίκησης εκπαίδευσης και ανθρώπινου δυναμικού

Η εργασία παραθέτει μια μελέτη μεταξύ του ρόλου των Social Media στη στρατηγική Marketing των επιχειρήσεων.

Η διείσδυση των Social Media στην καθημερινότητα των ανθρώπων επηρέασε σε σημαντικό βαθμό τη στρατηγική που ακολουθεί κάθε επιχείρηση προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της. Η ζήτηση των πελατών για αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας συνεχίζει να αυξάνεται, γεγονός που καθιστά το ζήτημα της αφοσίωσης στο εμπορικό σήμα σημαντικό.

Υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την αφοσίωση των πελατών. Η διατήρηση των σχέσεων μεταξύ εταιρείας και πελάτη δεν μπορεί πλέον να επιτευχθεί δημιουργώντας απλά ένα καλύτερο προϊόν ή υπηρεσία, μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία αξίας, δεδομένου ότι οι μακροπρόθεσμοι αγοραστές μπορούν να θεωρηθούν ως πολύτιμα περιουσιακά στοιχεία για τις εταιρείες.

Το Web 2.0 βοηθά τις εταιρείες να επιτύχουν αυτούς τους στόχους. Τα εργαλεία επικοινωνίας μεταξύ χρηστών και εταιρειών έχουν αλλάξει σημαντικά με την εμφάνιση του φαινομένου που ονομάζεται Social Media. Η εμφάνιση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης έχει φέρει επανάσταση στις πρακτικές μάρκετινγκ και οδήγησε σε στροφή προς τεχνολογίες που βασίζονται σε χρήστες. Μερικά από τα πιο γνωστά δίκτυα κοινωνικών μέσων περιλαμβάνουν το Twitter, το Facebook, YouTube και το Instagram.

Αναλυτικότερα, στην εργασία παρουσιάζεται αρχικά μια επισκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας σχετικά με τη χρησιμότητα του marketing στις επιχειρήσεις, αναλύοντας μια προς μία τις θεμελιώδεις έννοιες. Η εργασία εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι σύγχρονες επιχειρήσεις οργανώνουν το κατάλληλο μείγμα marketing έτσι ώστε να δημιουργήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Στην πορεία της μελέτης αναλύονται τα εργαλεία καθώς και οι τεχνικές έρευνας και προώθησης προϊόντων με τη χρήση των social media. Παράλληλα επιχειρείται η μελέτη στις επιρροές και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΠΥΛΗΣ «WWW.ZEROTOEIGHTEEN.GR»
ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ - ΠΟΙΑ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΣΕ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ -
ΠΟΙΑ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ, ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ Π221

Μπέκα Μάρα, Δημοσιογράφος

Στην εργασία αυτή θα παρουσιάσουμε τη νέα ενημερωτική διαδικτυακή πύλη www.zerotoeighteen.gr που αφορά γονείς και παιδιά και εδρεύει στο Ηράκλειο. Στόχος μας, να αναλύσουμε τους τομείς ενημέρωσης της πύλης και να παρουσιάσουμε τους συνεργάτες μας σε επίπεδο Κρήτης και υπόλοιπης Ελλάδας. Θα παρουσιάσουμε αναλυτικά τα σημεία που μας διαφοροποιούν από τα υπόλοιπα ειδησεογραφικά site ανάλογης θεματολογίας και το γιατί γονείς και παιδιά πρέπει να μας διαβάζουν! Οι βασικές ενότητες της εργασίας μας περιλαμβάνουν τον συσχετισμό των άρθρων μας και των τομέων ενημέρωσης με τους τέσσερις βασικούς τομείς ανάπτυξης ενός παιδιού: τη βρεφική, τη νηπιακή, την προσχολική/σχολική ηλικία και την εφηβεία. Ακόμη, τη βελτίωση στην καθημερινότητα των αναγνωστών μας, που επιθυμούμε να φέρουμε σε επίπεδο συμπεριφοράς, τρόπου σκέψης και στάσης ζωής. Ζητάμε τη συνεργασία των γονέων και τη διάδρασή τους σε ό,τι τους απασχολεί στην ανατροφή και στην κοινή ζωή με τα παιδιά τους. Θέλουμε να είμαστε «όλοι μαζί για τα παιδιά». Τέλος, θα παρουσιάσουμε τον αναστοχασμό, τις πιθανές επεκτάσεις-ιδέες και τους στόχους της διαδικτυακής πύλης zerotoeighteen.

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΟΜΑΔΕΣ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΑΓΧΟΣ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

*Δούκη Σταματίνα, Υποψήφια διδάκτορας ιατρική σχολή εκπα, ακαδημαϊκή υπότροφος ΠΑΔΑ
Δούκη Νίκη Χριστίνα, Πολιτική επιστήμονας*

Ο εργασιακός χώρος και οι συνθήκες που επικρατούν σε αυτόν διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή των περισσότερων εργαζομένων. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε εργασιακού περιβάλλοντος, όπως των χώρων εκπαίδευσης, είναι δυνατόν να επηρεάσουν καταλυτικά τη σωματική και ψυχική υγεία των ατόμων. Το εργασιακό άγχος

αποτελεί προγνωστικό δείκτη της υγείας των εκπαιδευτικών, καθώς έχει διαπιστωθεί ότι τα υψηλά επίπεδα άγχους συσχετίζονται σημαντικά με χαμηλά επίπεδα υγείας-ευεξίας και χαμηλά επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης. Το ανεπαρκές συναδελφικό κλίμα, η αίσθηση αδικίας, το ανταγωνιστικό εργασιακό περιβάλλον, η σχέση με τους ιεραρχικά ανώτερους, αποτελούν ορισμένους από τους συνηθέστερους παράγοντες πρόκλησης του εργασιακού άγχους. Οι Ομάδες Ψυχοεκπαίδευσης αποτελούν παρεμβάσεις πρόληψης και αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους. Σκοπός της παρούσας μελέτης, είναι η διερεύνηση και η παρουσίαση της συμβολής των Ομάδων Ψυχοεκπαίδευσης στην πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού άγχους των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, ώστε να αναδειχτεί το μείζον αυτό πρόβλημα. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε περιλάμβανε ανασκόπηση μελετών και άρθρων στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar καθώς και σύνθεση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Οι Ομάδες Ψυχοεκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς χώρους φάνηκε ότι συμβάλλουν: στη μείωση του εργασιακού άγχους, στην επίλυση τυχόν συγκρούσεων σε όσο το δυνατόν χαμηλότερο ιεραρχικό επίπεδο, στη διαχείριση του άγχους των εκπαιδευτικών, στην εκπαίδευση των εργαζομένων στις αποτελεσματικές τεχνικές διαχείρισης άγχους που εφαρμόζονται διεθνώς, στη μείωση του κόστους των Εκπαιδευτικών Οργανισμών και στην παροχή αποτελεσματικότερων υπηρεσιών. Από την ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, κατέστη ξεκάθαρο ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό για έναν Εκπαιδευτικό Οργανισμό να παρέχει ανοικτή και ανεμπόδιστη επικοινωνία προς όλες τις κατευθύνσεις, ώστε οι στόχοι του να είναι καλά κατανοητοί από όλα τα μέλη του και να διασφαλίζει ένα ήρεμο και παραγωγικό εργασιακό περιβάλλον.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟ "ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ" ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ. ΡΟΛΟΙ ΑΛΛΗΛΟΣΥΜΠΛΗΡΟΥΜΕΝΟΙ Η ΑΛΛΗΛΟΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΟΙ;

*Κεχαγιά Πέρσα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc "Γυναίκες και Φύλα,
Ανθρωπολογικές και Ιστορικές προσεγγίσεις"*

Η παρούσα εργασία αποτελεί αποτέλεσμα βιβλιογραφικής έρευνας αναλύοντας το ρόλο της γυναίκας μέσα στην ελληνική κοινωνία. Μέσα από μελέτες φαίνεται ότι οι γυναίκες, κυρίως τις παλαιότερες δεκαετίες, αποκλείονται από δημόσιους χώρους και δείχνουν σεβασμό στους άντρες, κάτι που έχει άμεση σχέση με τον καταμερισμό των δραστηριοτήτων εντός και εκτός νοικοκυριού, στον οποίο όμως συμμετέχουν άντρες και γυναίκες. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μια δημόσια αντρική κυριαρχία που ωστόσο είναι τυπική διότι στην πράξη, υπάρχει μια δύναμη των γυναικών που πηγάζει μέσα από το σπίτι. Οι γυναίκες μέσα από την οργάνωση του νοικοκυριού αποκτούν δύναμη η οποία διαφαίνεται στην ελληνική κοινωνία και αυτό διότι το νοικοκυριό έχει ισχυρή, κοινωνική και οικονομική δομή. Οι γυναίκες είναι εκείνες που είναι υπεύθυνες για τη διαφύλαξη των πνευματικών ηθών του σπιτιού, την ανασχόληση με τους νεκρούς, είναι οι εκπρόσωποι της οικογένειας στην εκκλησία, επιλέγουν

τα υλικά για την προετοιμασία του καθημερινού φαγητού, κάτι που τις μετατρέπει σε ένα είδους οικονομικού προσώπου, υπεύθυνες για την αποταμίευση και την επένδυση όλης της οικογένειας. Η κουζίνα επίσης είναι ο χώρος του σπιτιού ο οποίος συνδέει τον οίκο με τη δημόσια ζωή διότι είναι εκεί όπου γίνονται τα οικογενειακά και φιλικά τραπέζια. Η γυναίκα παράγει πολιτισμό και εξασφαλίζει τη συμμετοχή της σε δυο κόσμους όπου δίνεται η ευκαιρία να ενωθούν η φύση και ο πολιτισμός. Οι γυναίκες ανήκουν και στη φύση και στον πολιτισμό, στον οικιακό χώρο και στο δημόσιο, συμμετέχουν δηλαδή σε δυο περιοχές όπου η μια προστατεύει την άλλη έτσι ώστε το σπίτι να αποκτά πνευματική έκφραση.

Η ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΓΧΟΥΣ ΩΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΠΟΔΟΧΗΣ- ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

*Νικηφόρου Παρασκευή, Κλινικός-Σχολικός Ψυχολόγος, Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
Ηρακλείου*

Η κατανόηση της επιθετικής συμπεριφοράς αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα για αποτελεσματική διαχείριση της. Οι παράγοντες που συντελούν στην επιθετική συμπεριφορά ποικίλουν, αλλά ένας από τους σημαντικότερους θεωρείται ότι είναι η αποδοχή-απόρριψη της μητέρας. Η θεωρία της γονικής αποδοχής-απόρριψης είναι μια τεκμηριωμένη θεωρία της κοινωνικοποίησης και της ανάπτυξης της ζωής του ατόμου που προσπαθεί να προβλέψει και να εξηγήσει τα κύρια αίτια, τις συνέπειες και άλλες συσχετίσεις με κοινωνικά προβλήματα όπως είναι και η επιθετικότητα των μαθητών. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ γονικής αποδοχής-απόρριψης των παιδιών από την μητέρα τους και της επιθετικότητας τους με την διαμεσολάβηση της ρύθμισης συναισθήματος και του κοινωνικού άγχους. Το δείγμα ευκολίας της έρευνας αποτελούνταν από παιδιά ηλικίας 11-12 ετών τα οποία φοιτούσαν στην ΣΤ΄ τάξη δημοτικών σχολείων της πόλης του Ηρακλείου. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν το ερωτηματολόγιο γονικής αποδοχής-απόρριψης μητέρας (PARQ-Child), το ερωτηματολόγιο κοινωνικού άγχους (SAQ-CIV), το ερωτηματολόγιο ρύθμισης συναισθήματος (ERQ) και το ερωτηματολόγιο επιθετικότητας (AQ). Τα παιδιά του δείγματος εμφάνισαν μέτρια επίπεδα επιθετικότητας όχι μόνο στο σύνολο αλλά και στις επιμέρους διαστάσεις: φυσική επιθετικότητα, λεκτική επιθετικότητα, θυμός και εχθρότητα. Σχετικά με την αυτορρύθμιση εμφάνισαν υψηλή γνωστική επανεκτίμηση και μέτρια εκφραστική καταστολή. Το επίπεδο στοργής της μητέρας κυμάνθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα ενώ το επίπεδο αδιαφορίας, επιθετικότητας και απόρριψης κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα. Επιπλέον βρέθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ του κοινωνικού άγχους με την στοργή της μητέρας, ενώ αντίθετα παρουσιάζεται αρνητική συσχέτιση γνωστικής επανεκτίμησης και επιθετικότητας. Περαιτέρω έρευνες είναι χρήσιμο να διεξαχθούν για την εξαγωγή ασφαλέστερων

συμπερασμάτων ως προς τον ρόλο των διαμεσολαβητικών παραγόντων στην σχέση αποδοχής-απόρριψης της μητέρας και της έκδηλης επιθετικότητας των μαθητών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ: ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΟΜΑΔΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΑ ΕΦΗΒΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥΣ

*Ανδρεάδου Δέσποινα, Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ
Χατζηφωτίου Σεβαστή, Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Φύλου και Ενδοοικογενειακής
βίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ*

Η εφηβεία αποτελεί το σημαντικότερο σταθμό πριν την ενηλικίωση ενώ οι αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στο συγκεκριμένο στάδιο είναι καίριες για την μετέπειτα ζωή των εφήβων, ταυτόχρονα όμως αποτελεί και πρόκληση για τους γονείς που καλούνται να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα και να ανταποκριθούν στο γονεϊκό τους ρόλο. Σε κάθε περίπτωση, οι γονείς καλό θα ήταν να προσπαθούν να διαφυλάττουν την ποιότητα της επικοινωνίας. Μέσα από τη διαδικασία της επικοινωνίας, γονείς και έφηβοι εκφράζουν τις ανάγκες τους, τις επιθυμίες τους, τις ανησυχίες τους αλλά και την αγάπη τους. Οι έρευνες υποδηλώνουν ότι η αναποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των μελών της οικογένειας μπορεί να οδηγήσει σε προβλήματα όπως, συγκρούσεις, αναποτελεσματική επίλυση προβλημάτων, έλλειψη οικειότητας και προβλήματα συμπεριφοράς στους εφήβους.

Κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση της υλοποίησης μιας παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδα γονέων με παιδιά στην εφηβεία, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ τους. Κεντρικός σκοπός της παρέμβασης είναι να εντοπιστεί πώς η επικοινωνία αυτή μπορεί να γίνει αποτελεσματική, ώστε να διαμορφώνονται υγιείς ενδοοικογενειακές σχέσεις. Η παρούσα παρέμβαση αντλεί το θεωρητικό της υπόβαθρο από τη συστημική θεώρηση και τη προσέγγιση των δυνατών σημείων και ως μοντέλο παρέμβασης χρησιμοποιείται η βιοψυχοκοινωνική εκτίμηση των καταστάσεων. Κατά την διάρκεια της παρέμβασης με την ομάδα γονέων, έγινε χρήση βιωματικών ασκήσεων εκπαιδευτικού χαρακτήρα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, ενώ από την ολοκλήρωσή της προέκυψαν συμπεράσματα και προτάσεις για τη βελτίωση της επικοινωνίας και της ποιότητας της σχέσης των γονέων και των εφήβων. Τέλος, αυτή η παρέμβαση της Κοινωνικής Εργασίας με ομάδα γονέων, θα αποτελέσει το έναυσμα για τους γονείς να αλλάξουν τις στάσεις τους σε τομείς που συνδέονται με τον εαυτό τους, τα συναισθήματα τους, την επικοινωνία, τη συνεργασία και τη διαχείριση σύγκρουσης στο πλαίσιο της σχέσης με τους εφήβους.

ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΟΜΟΦΥΛΛΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ: ΜΙΑ ΑΠΡΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΟΝ ΑΟΡΑΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

*Καμπέρης Νίκος, Κοινωνιολόγος, Ερευνητής Α' βαθμίδας, Διευθύνων το Κέντρο Ερεύνης της
Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών
Πέτσα Ευγενία, Κοινωνική Ανθρωπολόγος, Εθελόντρια Ερευνήτρια στο Κέντρο Ερεύνης της
Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών*

Τα τελευταία χρόνια στην διάρκεια της οικονομικής κρίσης και στη συνέχεια της πανδημίας, τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας και κακοποίησης έρχονται στο προσκήνιο και συζητούνται όλο και περισσότερο. Δεν γίνεται όμως συζήτηση με την ίδια σημασία, ένταση και συχνότητα για το ζήτημα της κακοποίησης μεταξύ συντρόφων του ίδιου φύλου, παρόλο που στην διεθνή βιβλιογραφία ορίζεται ως Same Sex Intimate Partner Violence (SSIPV). Βασικός σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει τις λιγότερο γνωστές και ορατές μορφές σωματικής, ψυχικής, λεκτικής και συμβολικής κακοποίησης ανάμεσα σε ομόφυλα ζευγάρια.

Το εμπειρικό υλικό της έρευνας προέρχεται από έρευνα του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών με τον γενικό τίτλο «Νέα συμβιωτικά και οικογενειακά σχήματα στα μεσαία στρώματα την περίοδο της κρίσης» και περιλαμβάνει συνεντεύξεις με ομόφυλα ζευγάρια ανδρών και γυναικών. Το υλικό συγκεντρώθηκε και επεξεργάστηκε από τους υπογράφοντες την εισήγηση.

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΟΧΟΝΔΡΙΑΣΗΣ (CYBERCHONDRIA) ΣΤΗΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Διαμαντή Γεωργία, Φοιτήτρια Κτηνιατρικής

Στόχος της παρούσας ανασκόπησης είναι να καταγράψει τις πρόσφατες έρευνες σχετικά με το θέμα της κυβερνοχονδρίασης (cyberchondria) και της κτηνιατρικής, και συγκεκριμένα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της αυτοεκπαίδευσης των ιδιοκτητών κατοικίδιων ζώων μέσω του διαδικτύου. Πρόσφατες έρευνες έχουν δείξει ότι ενώ το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο για την πρόσβαση σε πληροφορίες και την επικοινωνία με κτηνιάτρους, μπορεί επίσης να οδηγήσει σε ένα φαινόμενο γνωστό ως κυβερνοχονδρίαση, το οποίο είναι η υπερβολική και ανεξέλεγκτη χρήση του διαδικτύου για την αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με την υγεία, που οδηγεί σε αυτοδιάγνωση και αυτοθεραπεία. Αυτό μπορεί να προκαλέσει έλλειψη αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ των ιδιοκτητών και των κτηνιάτρων και τελικά να βλάψει την υγεία του κατοικίδιου ζώου. Σύμφωνα με τα ευρήματα από έρευνες των τελευταίων δέκα ετών, τα οφέλη της αυτοεκπαίδευσης περιλαμβάνουν την αυξημένη πρόσβαση σε πληροφορίες, τη βελτιωμένη επικοινωνία και τη

μεγαλύτερη ευκολία μέσω της τηλεϊατρικής. Παράλληλα, επισημαίνονται και τα μειονεκτήματα όπως η υπερφόρτωση με πληροφορίες, ο κίνδυνος παραπληροφόρησης, το αυξημένο άγχος και τελικά η μειωμένη εμπιστοσύνη στους κτηνιάτρους. Οι ιδιοκτήτες κατοικίδιων ζώων θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και κατάλληλα ενημερωμένοι για τις πηγές των πληροφοριών στις οποίες έχουν πρόσβαση και να συμβουλευονται τον κτηνίατρο όταν έχουν αμφιβολίες. Για να καταπολεμηθεί η κυβερνοχονδρίαση, είναι σημαντικό η κτηνιατρική περίθαλψη να κινηθεί προς μια ολιστική προσέγγιση με επίκεντρο την ανθρώπινη σχέση, όπου ο κτηνίατρος και ο ιδιοκτήτης συνεργάζονται αρμονικά. Με την προώθηση της ανοιχτής επικοινωνίας και την παροχή πόρων για αυτοεκπαίδευση, οι κτηνίατροι μπορούν να ενδυναμώσουν τη σχέση με τους ιδιοκτήτες ώστε να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις ανησυχίες που προκαλούνται από την ανεξέλεγκτη χρήση του διαδικτύου.

ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΚΟΟΛ ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

*Τοντόροβιτς Θεοδώρα, Προπτυχιακή φοιτήτρια
Νικολακάκη Στυλιανή, Προπτυχιακή φοιτήτρια
Κασσέρη Ζαχαρούλα, Επίκουρη καθηγήτρια ΕΛΜΕΠΑ*

Η παρούσα εισήγηση ασχολείται με τη χρήση ουσιών και αλκοόλ στις συντροφικές ετερόφυλες σχέσεις κατά την περίοδο της αναδυόμενης ενηλικίωσης. Βασίζεται σε ποιοτική έρευνα που επιχειρεί να διερευνήσει τις εμπειρίες νεαρών γυναικών (18-25 ετών), αναφορικά με τη συντροφική σχέση την οποία διατηρούν ή διατηρούσαν στο παρελθόν με άτομο που κάνει χρήση ουσιών ή/και αλκοόλ. Ο σκοπός της μελέτης είναι να αποτυπώσει τις δυσκολίες, τις προκλήσεις και τα προβλήματα που αναδύονται στις σχέσεις αυτές και τον ρόλο που οι ουσίες και το αλκοόλ διαδραματίζουν στην επικοινωνία, την ποιότητα του διαπροσωπικού δεσμού και την καθημερινότητα των συντρόφων. Ο όρος «χρήση» στην παρούσα μελέτη αναφέρεται κυρίως στην προβληματική κατανάλωση ουσιών/αλκοόλ, ενώ για τις ανάγκες της έρευνας επιλέγονται περιπτώσεις νεαρών γυναικών που είτε προτιμούν να απέχουν από τη συγκεκριμένη πρακτική, είτε υιοθετούν ηπιότερα μοτίβα κατανάλωσης ουσιών/αλκοόλ σε σύγκριση με τον σύντροφό τους. Βάσει των παραπάνω, τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας μελέτης είναι: α) Πώς νοηματοδοτούν οι νεαρές γυναίκες τη σχέση τους με άτομο που κάνει χρήση ουσιών/αλκοόλ, β) Ποια είναι η δική τους σχέση με τις ουσίες και με ποιους τρόπους επιτυγχάνουν την αποχή τους από τη χρήση ουσιών/αλκοόλ; Η μέθοδος παραγωγής εμπειρικών δεδομένων που αξιοποιείται για τις ανάγκες της έρευνας είναι η ημιδομημένη συνέντευξη. Η παρούσα μελέτη είναι σε εξέλιξη και στο πλαίσιο της εισήγησης θα παρουσιαστούν τα πρώτα της ευρήματα. Η ανάδειξη θεωρητικών προβληματισμών γύρω από τη συγκεκριμένη θεματική περιοχή δύναται να ενισχύσει τον επιστημονικό διάλογο γύρω από τους τρόπους που η χρήση ουσιών/αλκοόλ διασταυρώνεται

με το φύλο και τη συντροφικότητα. Να ανατροφοδοτήσει επίσης δράσεις πρόληψης που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των νέων στην εκπαίδευση και στην ευρύτερη κοινότητα.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος –ερευνητής

Με βάση τη βιβλιογραφία στιγματισμένος θεωρείται όποιος είναι “έξω” από τα κανονιστικά πρότυπα τα οποία έχει ορίσει η κοινωνία μας. Το στίγμα δηλαδή είναι μια κοινωνική κατασκευή, ένα κανονιστικό πρότυπο το οποίο όχι μόνο στηρίζουν αλλά οφείλουν να το εφαρμόζουν όλοι όσοι το φέρουν. Οι συνθήκες μέσα στις οποίες καλούμαστε να συνυπάρξουμε καθορίζουν αυτό που ο Goffman ονομάζει κοινωνική ταυτότητα, η οποία πολλές φορές οδηγεί σε αμηχανία. Το συναίσθημα αυτό το βλέπουμε έντονα σε ένα άτομο στιγματισμένο. Επίσης εάν κάποιος δεν είναι στιγματισμένος αλλά ακολουθείται από ένα στιγματισμένο άτομο έχει το τιμητικό στίγμα κάτι το οποίο μπορεί όλους να τους φέρει σε δύσκολη θέση.

Ένα σημαντικό στοιχείο για την ζωή ενός ατόμου στιγματισμένου είναι η συνεργασία του με τους φυσιολογικούς προσποιούμενος ότι η διαφορετικότητα δεν παίζει κανένα ρολό, έτσι οι κοινωνικές πληροφορίες οι οποίες λαμβάνουμε είναι εξίσου χρήσιμες για την θέση του.

Επιπρόσθετα στην περίπτωση της προσωπικής ταυτότητας άλλοι διαμορφώνουν τα στοιχεία ενώ στην ταυτότητα του εγώ είναι καθαρά υποκειμενική η άποψη.

Σκοπός της μελέτης είναι να διαπιστωθεί ποιά είναι η στάση των «φυσιολογικών» απέναντι στην ψυχική νόσο και τους ψυχικώς πάσχοντες, να εξεταστούν πιθανοί παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση αυτής της στάσης καθώς και να διαπιστωθεί αν οι στιγματιστικές αντιλήψεις γύρω από την ψυχική ασθένεια δύναται να τους αποτρέψουν από την αναζήτηση φροντίδας και θεραπείας.

Γίνεται προσπάθεια να απαντηθούν τα ακόλουθα ερωτήματα: Πώς διαμορφώνονται οι στάσεις απέναντι στην ψυχική νόσο;

Είναι οι «φυσιολογικοί» φορείς αρνητικών στερεοτυπικών αντιλήψεων απέναντι στους ψυχικώς πάσχοντες;

Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο για τη διερεύνηση των στάσεων απέναντι στην ψυχική ασθένεια, η σύντομη εκδοχή της κλίμακας “Community Attitudes Toward the Mentally Ill” (CAMI) των Taylor και Dear.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

*Τζαβάρας Παναγιώτης, ΣΕΠ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο/Λέκτορας Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο Κύπρου
Ζαχαράτου Παναγιώτα, ΠΕ80*

Η παρούσα έρευνα επιχειρεί αφενός να διερευνήσει τα κίνητρα των χρηστών των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) και αφετέρου να τα συνδέσει με τα ταυτοτικά τους χαρακτηριστικά. Για την υλοποίηση της χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική στρατηγική και το δείγμα αποτέλεσαν 378 χρήστες, ηλικίας τουλάχιστον 12 ετών που προέρχονταν από τον αστικό ιστό της πόλης της Καλαμάτας. Τα αποτελέσματα της έρευνας κατέληξαν σε τρία κοινά κίνητρα χρήσης των ΜΚΔ ανεξαρτήτου ηλικιακής ομάδας: ενημέρωση, διατήρηση της επαφής με παλιούς φίλους ή φίλους στο εξωτερικό και επικοινωνία με άλλους, ωστόσο διαφοροποίηση υπήρξε ως προς τη σειρά προτίμησης. Οι ηλικιακές ομάδες στο σύνολό τους φαίνεται να ταυτίστηκαν στο ότι η έκθεση της προσωπικής τους ζωής είναι ο κυριότερος λόγος άρνησης χρήσης των ΜΚΔ με τους χρήστες άνω των 46 ετών να δείχνουν τη μεγαλύτερη άρνηση. Στατιστικά σημαντικές διαφορές παρατηρήθηκαν μεταξύ των τριών ηλικιακών ομάδων για τις αιτίες χρήσης «να επικοινωνώ με τους άλλους» και «να ενημερώνομαι» με την ηλικιακή ομάδα των 12-30 ετών να έχει το προβάδισμα σε σχέση με τις άλλες. Επίσης, τα ΜΚΔ φαίνεται να χρησιμοποιούνται περισσότερο για να ενημερώνονται από τους μη-εργαζόμενους και για να επικοινωνούν από τους κατόχους μεταπτυχιακού/διδακτορικού τίτλου. Ως προς την ένταση της δραστηριότητας στα ΜΚΔ αναδείχτηκε η ομάδα των μη εργαζομένων να παρουσιάζει στατιστικά σημαντικά υψηλότερη δραστηριότητα σε σχέση με τους εργαζόμενους.

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΥΜΑ, Η ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΑ ΕΥΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ REFLECTIVE PARENTING ΣΕ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΘΕΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

*Λαμπρινέα Σταυρούλα, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής
Ντούλια Αθηνά, Σύμβουλος Εκπαίδευσης*

Ψυχολογικές μελέτες υποστηρίζουν ότι οι κοινωνικές σχέσεις είναι το κλειδί για την ψυχική μας υγεία και ευημερία. Άτομα που είχαν εμπειρίες πολύπλοκων τραυμάτων στην παιδική ηλικία, όπως η κακοποίηση είναι πιο πιθανό να μεγαλώσουν σε έναν πιο αγχωτικό και μοναχικό κοινωνικό κόσμο. Ιδιαίτερα, παιδιά που έχουν εμπειρίες κακοποίησης ή παραμέλησης, δυσκολεύονται να οικοδομήσουν και να διατηρήσουν εκείνες τις υποστηρικτικές και αξιόπιστες σχέσεις που τα βοηθούν να προστατευτούν από το άγχος.

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί μια θεωρητική ανάλυση αξιοποιώντας σύγχρονες έρευνες

της αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας και της νευροεπιστήμης, καθώς και το θεωρητικό υπόβαθρο του προγράμματος του Αναστοχαστικού Γονέα (Reflective Parenting), του Mentalization και της θεωρίας του attachment με στόχο να αναδειχθεί η σημαντικότητα της ύπαρξης ενός υποστηρικτικού και ασφαλούς περιβάλλοντος (σχολείο, ανάδοχη οικογένεια) για παιδιά με τραυματικές εμπειρίες. Σύμφωνα με αυτές, η προσαρμογή των παιδιών σε ανάδοχες ή θετές οικογένειες εξαρτάται από το πόσο ευαίσθητοι είναι οι γονείς στα συναισθήματα, στις σκέψεις και στις εμπειρίες τους. Με άλλα λόγια όσο πιο αναστοχαστικοί είναι οι θετοί γονείς ή το σχολείο τόσο καλύτερα φαίνεται να αναρρώνουν τα παιδιά από τις πρώιμες αρνητικές εμπειρίες τους. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδειχθεί ότι μια ασφαλής σχέση προσκόλλησης και η υψηλή αναστοχαστική λειτουργία εκπαιδευτικών/θετών γονέων που έχουν παιδιά με τραύμα συμβάλλουν στην άμβλυνση των τραυματικών εμπειριών και στη βελτίωση των κοινωνικών και διαπροσωπικών σχέσεων, παρέχοντας τους νέες ευκαιρίες για μάθηση και ανάπτυξη

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Μεραμβελιωτάκης Ηλίας, Κοινωνικός Λειτουργός (BSW), 7ο Σ.Δ.Ε.Υ. Ρεθύμνου, BBPIS, MBA, TMI, PhD (c), Ακαδημαϊκός υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Εξωτερικός συνεργάτης Εργαστηρίου Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, ΕΛΜΕΠΑ

Φουκάκη Ειρήνη Μιχαέλα, Κοινωνική Λειτουργός, MSc, PhD (c), Κέντρο Φυσικής & Ιατρικής Αποκατάστασης Ρεθύμνου, Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Μέλος του Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

Η περίοδος της πανδημίας φαίνεται να προσανατολίζει τους οργανισμούς σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια (σωματική, ψυχική και κοινωνική) των εργαζομένων τους. Μολονότι η οργανωσιακή τους κουλτούρα προασπίζεται την υγεία του προσωπικού, εντούτοις κάποιες φορές ευθύνεται για την εμφάνιση δυσάρεστων εργασιακών φαινομένων. Σκοπός της μελέτης αποτελεί η ανασκόπηση των φαινομένων που εμφανίζονται στον εργασιακό χώρο, πως αυτά επιδρούν στον οργανισμό, την ψυχοκοινωνική υγεία και τις διαπροσωπικές σχέσεις των εργαζομένων και πως μπορεί να γίνει πρόληψη της εμφάνισης τους. Προκειμένου να απαντηθεί ο παραπάνω σκοπός πραγματοποιήθηκε εκτενής βιβλιογραφική ανασκόπηση σε άρθρα και επιστημονικές εργασίες που αναζητήθηκαν σε βάσεις δεδομένων όπως το Google Scholar, το ScienceDirect, και η SpringerLink με λέξεις-κλειδιά («εργασιακά φαινόμενα», «οργανωσιακά φαινόμενα», «ψυχοκοινωνική υγεία εργαζομένων» και «πρόληψη εργασιακών φαινομένων»). Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας βρέθηκαν τα οργανωσιακά φαινόμενα του mobbing, του burnout, του gaslighting και της οργανωσιακής σιωπής, τα οποία επιδρούν στις διαπροσωπικές σχέσεις

του των εργαζομένων και έχουν πολύπλευρες επιδράσεις τους σε ατομικό (ημικρανίες, ταχυκαρδία, άγχος, στρες, θλίψη, στίγμα κ.α.) και περιβαλλοντικό επίπεδο (πχ μειωμένη απόδοση και ικανοποίηση, υψηλά ποσοστά αποχής). Αντίστοιχα, για την πρόληψη της εμφάνισης των φαινομένων αυτών βρέθηκαν λύσεις όπως τα προγράμματα επιμόρφωσης, τα όρια, οι ξεκάθαρες αρμοδιότητες και η θέσπιση κώδικα καλής συμπεριφοράς, ενώ, πολλές έρευνες επικεντρώθηκαν στη σημασία της επικοινωνίας, της συνεργασίας, του σεβασμού στη διαφορετικότητα, της προσωπικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, της δημιουργίας/ διατήρησης σχέσεων και της αυτοφροντίδας στην εργασία. Σήμερα, οι λύσεις αυτές μπορεί να φαντάζουν χρονοβόρες για τους οργανισμούς, όμως, μπορούν να ενισχύουν την ετοιμότητα των Τμημάτων Προσωπικού στην εφαρμογή των αρχών της εργασιακής και επαγγελματικής συμβουλευτικής και την πρόληψη της εμφάνισης δυσάρεστων φαινομένων.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ: ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Χοϊλούς Δημήτριος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής θεολογικής σχολής Α.Π.Θ.

Η Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση χαρακτηρίζεται από την παρουσία και ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και των εφαρμογών της μέσα στη ζωή. Η παραπάνω τεχνολογική εξέλιξη υπόσχεται μεγάλες αλλαγές στη ζωή του ανθρώπου αν και οι προκλήσεις που εμφανίζονται δημιουργούν έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι στα νέα δεδομένα. Η εμπειρία της ανθρωπότητας από τις βιομηχανικές επαναστάσεις του παρελθόντος οδήγησε τον άνθρωπο να αντιμετωπίζει την τεχνολογική εξέλιξη με σκεπτικισμό. Η αλληλεπίδραση του ανθρώπου με τις μηχανές είναι ανάγκη να εξεταστεί μέσα από σημεία ηθικής και θεολογικής προοπτικής ως άξονα σεβασμού και προστασίας του ανθρώπινου προσώπου. Στο σημείο αυτό η ορθόδοξη θεολογία μέσα στο πλαίσιο ενός ορθόδοξου ανθρωπισμού μπορεί να συμβάλει ώστε δώσει τα αναγκαία εκείνα στοιχεία και τις απαντήσεις με τις οποίες η τεχνολογική εξέλιξη θα μπορέσει να αντιληφθεί την ανάγκη σεβασμού της ταυτότητας του ανθρώπινου προσώπου. Η αγωνία έγκειται στο να μη θυσιαστεί το ανθρώπινο πρόσωπο στο πλαίσιο μιας ανάπτυξης χάνοντας τελικά τον άνθρωπο και αλλοιώνοντας τα ιδιαίτερα στοιχεία του. Η συνεργασία τεχνητής νοημοσύνης και θεολογίας είναι επιβεβλημένη ώστε

να δημιουργηθεί η θετική εκείνη συνθήκη που θα οδηγήσει την κοινωνία του αύριο να εμπιστευτεί τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μια βιβλιογραφική έρευνα πάνω στο ζήτημα της σχέσης τεχνητής νοημοσύνης και ανθρώπινου προσώπου στο πλαίσιο της ορθόδοξης θεολογίας. Η εισήγηση με τη βοήθεια των μέχρι τώρα μελετών, συγγραμμάτων και βιβλιογραφικών ερευνών θα δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα που διατυπώνονται γύρω από την εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης και του σεβασμού του ανθρώπινου προσώπου. Με την εισήγηση θα αποσαφηνιστούν όροι, θα γίνει ανασκόπηση στις βασικές θεωρίες πάνω στο υπο διαπραγματέυση θέμα και θα παρουσιαστούν συμπεράσματα και προτάσεις.

Η ΗΘΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ MOBBING

*Δούκη Σταματίνα, Υποψήφια διδάκτορας Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ακαδ. υπότροφος ΠΑΔΑ
Δούκη Νίκη Χριστίνα, Πολιτική επιστήμονας*

Η ηθική παρενόχληση/mobbing στο χώρο εργασίας, θεωρείται μία από τις σοβαρότερες μορφές παρενόχλησης και προκαλεί σοβαρές συνέπειες στα άτομα που την υφίστανται, καθώς και στο εργασιακό περιβάλλον. Ο όρος mobbing που χρησιμοποιείται ευρέως για να περιγράψει την ηθική παρενόχληση στην εργασία προέρχεται από το αγγλικό ρήμα “to mob” που σημαίνει: κακολογώ, προσβάλλω, κακομεταχειρίζομαι, περικυκλώνω, ενοχλώ, πιέζω και επιτίθεμαι. Σήμερα, ο όρος mobbing αναφέρεται στη συστηματική ψυχολογική επίθεση και στη στρατηγική περιθωριοποίησης που δέχονται στο εργασιακό περιβάλλον οι ανεπιθύμητοι εργαζόμενοι, από τους ιεραρχικά ανώτερους ή/και τους συναδέλφους τους. Τα τελευταία χρόνια το mobbing φαίνεται να εξαπλώνεται με γρήγορους ρυθμούς σε όλα τα εργασιακά περιβάλλοντα γεγονός που αποδίδεται κυρίως στην παρουσία πολλών στρεσογόνων παραγόντων, καθώς και στο ανταγωνιστικό προφίλ των επαγγελματιών.

Σύμφωνα με κάποιους ερευνητές, η αιτιολογία του φαινομένου εστιάζεται στον εργασιακό χώρο και στην οργάνωση των κοινωνικών σχέσεων. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση και η παρουσίαση του φαινομένου mobbing στους εργασιακούς χώρους, ώστε να αναδειχθεί το μείζον αυτό κοινωνικό πρόβλημα. Διενεργήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, στηριζόμενη σε ερευνητικές, ανασκοπητικές μελέτες και άρθρα στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar, καθώς και σύνθεση αυτών. Η συστηματική επανάληψη προσβλητικών/μειωτικών ενεργειών, πλήττουν τη σωματική και ψυχική ακεραιότητα του εργαζόμενου και συχνά τον ωθούν να εγκαταλείψει την εργασία του. Παράλληλα, διαταράσσουν τη λειτουργία του οργανισμού, υπονομεύοντας την οργανωτική και ομαδική παραγωγικότητα, μειώνοντας την αποτελεσματικότητα και αυξάνοντας το οικονομικό κόστος. Από την ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, κατέστη ξεκάθαρο ότι το mobbing αποτελεί ένα εμμένον κοινωνικό φαινόμενο, ως αποτέλεσμα συγκεκριμένων κοινωνικών σχέσεων εξουσίας και δύναμης, κατά την παραγωγή της εργασιακής διαδικασίας.

Ο/Η ΕΝ-ΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΩΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΈΡΓΟ

*Μπαρμπαγιάννης Παναγιώτης, Εργοθεραπευτής Μ.Εδ., Ακαδημαϊκός Υπότροφος Τμήματος
Εργοθεραπείας ΠΑΔΑ
Μπαδογιάννη Κατερίνα, Εργοθεραπεύτρια
Παναγιώτου Ξανθίππη, Εργοθεραπεύτρια*

Σε ένα κοινωνικό σύστημα, το κάθε άτομο αποτελεί ένα υποσύστημα που συνδέεται άμεσα και έμμεσα με άλλα υποσυστήματα που αλληλεπιδρούν και αλληλοδιαμορφώνονται σε μία κυκλική αφήγηση της πραγματικότητας. Αποδεχόμενοι/ες το αξίωμα της επικοινωνίας ότι κανείς/καμία δεν μπορεί να μην συμπεριφέρεται, αυτά που γεννούν την έννοια του/της ενεργού πολίτη είναι τα έργα του ατόμου μέσα στο εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό σύστημα που δρα και σκέφτεται. Αυτά τα έργα νοηματοδοτούν με τη σειρά τους τη λεγόμενη και 'ενεργό κοινωνική συμμετοχή', η οποία μπορεί ωφελήσει ή και να δυσχεράνει τόσο τον/την ίδιο/α όσο και τα υπόλοιπα υποσυστήματα. Άμεσα συνδεδεμένος/η και αναπόσπαστο μέρος του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζει, τόσο το άτομο όσο και η θέαση της πραγματικότητας που κατασκευάζει συνδέεται άρρηκτα και δυναμικά με τα υπόλοιπα μέρη του συστήματος. Θα μπορούσε να υπάρξει μία αφήγηση που υποστηρίζει πως όσο το άτομο αλληλοεπιδρά με το περιβάλλον του, τόσο δημιουργούνται οι συνθήκες για την ανάπτυξη των σκέψεων, των συναισθημάτων και των συμπεριφορών, και όσο δημιουργούνται οι συνθήκες αυτές, τόσο αλληλεπιδρά με το περιβάλλον του. Αυτή η κυκλική αιτιότητα δύναται να δημιουργήσει νέες αφηγήσεις και νοήματα όπως αυτά της μειονότητας ή του άλλου εγώ, καθώς κυφορούνται φυσικοί και κοινωνικοί φραγμοί που απομονώνουν σε επικοινωνιακό επίπεδο τους ανθρώπους βάσει κάποιων κοινωνικών κατασκευασμάτων που αυθόρμητα ορίζονται ως ατομικά χαρακτηριστικά. Στην επιστήμη της εργοθεραπείας, το έργο ορίζεται ως η δράση με νόημα και σκοπό σε σχέση με τη ζήση και την ποιότητα ζωής. Το σύνολο των έργων ενός ατόμου όπως από το πως κοιμάται, τι τρώει, εάν έχει κατοικίδιο, τότε παίζει ή που εργάζεται, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι μίας ενεργούς κοινωνικής συμμετοχής που κατασκευάζει και κατασκευάζεται διαρκώς και κυκλικά.

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

*Χρυσοστόμου Κωνσταντίνος, Μεταπτυχιακός φοιτητής
Πάρλαλης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας*

Η απεξάρτηση των χρηστών ουσιών αποτελεί μια επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία, για την οποία πρώτιστη σημασία διαδραματίζει η θέληση και η επιθυμία του ίδιου του εξαρτημένου ατόμου/χρήστη. Ενώ υπάρχουν πολλές αναφορές στη διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με τις διαφορετικές μεθόδους απεξάρτησης, την αποτελεσματικότητα τους καθώς

και την εν δυνάμει επανένταξη των χρηστών στην κοινωνία, υπάρχει ελλιπής πληροφόρηση σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ατόμων/χρηστών που μπαίνουν στην διαδικασία να αναζητήσουν βοήθεια και εν τέλει να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα επαξάρτησης. Η συγκέντρωση τέτοιων πληροφοριών θα επέτρεπε στις αρμόδιες υπηρεσίες να λειτουργήσουν προληπτικά και να παρέμβουν σε περιπτώσεις όπου θα κρινόταν επιτακτική η ανάγκη υποστήριξης συγκεκριμένων ομάδων ατόμων.

Η παρούσα μελέτη προσπαθεί να καλύψει το συγκεκριμένο κενό, μέσα από την διενέργεια μιας έρευνας αρχείου, κατά την οποία επιχειρείται να σκιαγραφηθεί το προφίλ του ατόμου/χρήστη που απευθύνεται στο μοναδικό κλειστό πρόγραμμα απεξάρτησης στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η έρευνα αρχείου συγκέντρωσε υλικό από τους προσωπικούς φακέλους των εισαχθέντων ατόμων στο πρόγραμμα απεξάρτησης κατά το έτος 2021, με απώτερο στόχο την κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους. Στα πλαίσια της συγκεκριμένης έρευνας συγκεντρώθηκαν 30 προσωπικοί φάκελοι. Η πρωταρχική ανάλυση των δεδομένων έχει αναδείξει ως μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων ατόμων τα ακόλουθα: 1) η μέση ηλικία της συγκεκριμένης ομάδας είναι τα 32 έτη, 2) η συντριπτική πλειοψηφία είναι άντρες (90%), 3) το βασικό κίνητρο για να αποταθούν στο πρόγραμμα απεξάρτησης είναι η έγνοια της οικογένειας και των δικών τους ανθρώπων, 4) ο απώτερος στόχος τους είναι η επιστροφή στην προηγούμενη ζωή τους και/ή εξασφάλισης μιας ήρεμης οικογενειακής ζωής για το μέλλον.

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί η συνολική ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από την έρευνα αρχείου και τη διαμόρφωση ενός σφαιρικού προφίλ του ατόμου που απευθύνεται σε πρόγραμμα απεξάρτησης.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χαρισσοπούλου Μαρίνα, ΠΕ70 υποψήφιος διδάκτορας

Η βιβλιογραφία αναδεικνύει πλήθος προσεγγίσεων της έννοιας της ηγεσίας, καθώς δεν υπάρχει ένας γενικά αποδεκτός ορισμός της. Οι ερευνητές χρησιμοποιούν ορισμούς, ανάλογα με τις πτυχές και διαστάσεις της ηγεσίας που μελετούν και σύμφωνα με τις δικές τους οπτικές. Μάλιστα, ήδη από τη δεκαετία του 1980, σύμφωνα με τον Cuban, είχαν αναπτυχθεί περισσότεροι από 350 ορισμοί για την ηγεσία, χωρίς να υπάρχει σαφής και ομόφωνη κατανόηση των στοιχείων που διακρίνουν τους ηγέτες. Ένα από τα μοντέλα ηγεσίας που αναδεικνύονται στη βιβλιογραφία είναι η ηθική ηγεσία, η οποία εστιάζει στον ηθικό κώδικα του ηγέτη, με βάση τον οποίο ενεργεί και αποφασίζει. Έχει σαφείς αξίες, τις οποίες προσπαθεί να μεταλαμπαδεύσει στα υπόλοιπα μέλη της σχολικής κοινότητας, είναι δίκαιος και ειλικρινής, δείχνει ενδιαφέρον για αυτούς και είναι αξιόπιστος. Η εργασία/έρευνα πραγματεύεται τις προϋποθέσεις για μια αποτελεσματική λήψη

αποφάσεων στην εκπαίδευση. Οι ηθικοί ηγέτες μοιράζονται τον κοινωνικό προσανατολισμό τους και το ενδιαφέρον τους για το κοινό καλό, διαθέτουν σαφείς αρχές και έχουν επίγνωση των επιπτώσεων που έχουν οι αποφάσεις τους. Ο σύγχρονος Διευθυντής/ηγέτης της σχολικής μονάδας διαδραματίζει και το ρόλο του διαμεσολαβητή, του οποίου τα χαρακτηριστικά είναι η αμεροληψία, η αμοιβαιότητα, η ισορροπία, η δικαιοσύνη, ο σεβασμός, η σοβαρότητα, η βοήθεια, η ψυχραιμία, η ενσυναίσθηση, το χιούμορ. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να αναδείξει τη μεγάλη σημασία της ηθικής στη λήψη των αποφάσεων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω της πλατφόρμας της Google με την προώθηση συνδέσμου (link) στα e-mail των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Δ. Μακεδονίας. Η συλλογή των απαντήσεων πραγματοποιήθηκε στο διάστημα μεταξύ 20/12/2022 έως 10/01/2023. Μετά τη συγκέντρωση των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε στατιστική επεξεργασία μέσω του προγράμματος στατιστικής και ανάλυσης κοινωνικών επιστημών SPSS. Το δείγμα πληθυσμού αποτελείται από 80 εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που απάντησαν σε ερωτήσεις κλειστού τύπου για την εύκολη κωδικοποίηση και την ακριβέστερη στατιστική ανάλυση των δεδομένων μας.

ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ, ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΔΙΕΤΙΑ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΟΥ COVID-19

Σημαντηράκη Χριστιάννα, Φαρμακοποιός, ΜΑ Δημόσια υγεία

Η εμφάνιση της COVID-19 έθεσε σε εγρήγορση την παγκόσμια ιατρική κοινότητα και την πολιτική ηγεσία στις περισσότερες χώρες του πλανήτη εξαιτίας της πρωτόγνωρης μεταδοτικότητας και της αυξημένης θνησιμότητας που προκάλεσε ο νέος ιός. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανέπτυξε πρωτοβουλίες επιδημιολογικής τυποποίησης, συνέταξε πρωτόκολλα γενικής επιδημιολογικής έρευνας προκειμένου να καλύψει το κενό της υπάρχουσας γνώσης σχετικά με την COVID-19 (π.χ. την ανοσία, τη σοβαρότητα, τα κλινικά χαρακτηριστικά, τους παράγοντες κινδύνου για μόλυνση κ.ά.). Στην εργασία αυτή αναπλαισιώνονται τα επιμέρους στάδια της ποιοτικής έρευνας που διενεργήθηκε το β' εξάμηνο του 2022 με στόχο την καταγραφή μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων και παρατήρησης σε δημόσιο Νοσοκομείο του Ηρακλείου Κρήτης των πεποιθήσεων (beliefs), των αντιλήψεων (perceptions), των στάσεων (attitudes) και των πρακτικών (practices) που ακολούθησαν οι νοσηλεύτριες απέναντι στην COVID-19. Τα δεδομένα που παρήχθησαν/συλλέχθησαν αναλύθηκαν με τη θεματική ανάλυση κατά Braun & Clark (2006, 2012) και ανέδειξαν τις αντιδράσεις, τον βαθμό ετοιμότητας και το σύνολο των επιλογών αυτών των επαγγελματιών υγείας.

COVID-19: Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΝΟΣ ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σημαντηράκη Χριστιάννα, Φαρμακοποιός, ΜΑ Δημόσια υγεία

Η εργασία αυτή παρουσιάζει τα αποτελέσματα ποιοτικής έρευνας που διεξήχθη σε δημόσιο νοσοκομείο σε σχέση με τις πεποιθήσεις (beliefs), τις αντιλήψεις (perceptions), τις στάσεις (attitudes), και τις πρακτικές (practices) γιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας αναφορικά με την αντιμετώπιση των πασχόντων από Covid-19 ασθενών. Η όλη η έρευνα στηρίζεται στην Grounded Theory και χρησιμοποιεί ανοιχτές (στο πρότυπο της αφηγηματικής βιογραφίας) και ημιδομημένες συνεντεύξεις τις οποίες έδωσαν στην ερευνήτρια φαρμακοποιό, γιατροί εργαζόμενοι με ασθενείς Covid-19. Ταυτόχρονα, αξιοποιήθηκαν ως ερευνητικά εργαλεία το ημερολόγιο κρίσιμων συμβάντων, η συμμετοχική παρατήρηση/observer as participant και τα focus groups προκειμένου να δοθεί στην ερευνήτρια η δυνατότητα να καταγράψει τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις πρακτικές που ακολούθησαν οι γιατροί κατά την πρώτη κρίσιμη φάση της πανδημίας. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με την θεματική ανάλυση κατά Braun & Clark (2006, 2012) και ανέδειξαν ζητήματα όπως η ανασφάλεια που δημιουργούσε η άγνοια η επιλεκτική ενημέρωση του ιατρικού προσωπικού, η εντατικοποίηση της εργασίας, τα ηθικά διλήμματα σε σχέση με την παρηγορητική φροντίδα και τον μοναχικό θάνατο, το ατομικό και κοινωνικό στίγμα, την ψυχολογική επιβάρυνση. Η μελέτη αυτή κλείνει με προτάσεις για άμεσες αλλαγές στον τρόπο περίθαλψης προκειμένου το αγαθό της υγείας να προσφέρεται σε όλους/ες (ασθενείς και επαγγελματίες υγείας) και με πληρότητα: χώροι νοσηλείας, εξειδικευμένο προσωπικό, παρηγορητική φροντίδα για τους/τις ασθενείς, ψυχική στήριξη για τους/τις επαγγελματίες υγείας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ

Σαρίδου Θεοδώρα, Διδάκτορας Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών η συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία παραγωγής των ειδήσεων αποτελεί συχνά την αφετηρία μελέτης της δημοσιογραφίας τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο. Οι συνεχώς διευρυνόμενες τεχνολογικές δυνατότητες σε συνδυασμό με το μεταβαλλόμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον έχουν καταστήσει δυνατή την παραγωγή περιεχομένου από τους χρήστες του διαδικτύου στο πλαίσιο των επαγγελματικών ειδησεογραφικών μέσων. Μέσω εργαλείων και εφαρμογών που υιοθετούνται από τα μέσα οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στη δημοσιογραφία και τον δημόσιο διάλογο εν γένει. Η αισιόδοξη θεώρηση βλέπει στις συνθήκες που

διαμορφώνονται την ευκαιρία ανανέωσης του ρόλου των μέσων στην κοινωνία και την ενδυνάμωση των δεσμών με το κοινό τους, η οποία θα συμβάλει στην αναζωογόνηση της δημοκρατίας και της πολιτικής αποτελεσματικότητας. Ωστόσο, η συνύπαρξη του ερασιτεχνικού με το επαγγελματικό περιεχόμενο συχνά εγείρει σημαντικά ζητήματα ηθικής, νομιμότητας και δεοντολογίας. Οι συνεισφορές των πολιτών αντιμετωπίζονται πολλές φορές ως πηγή προβλημάτων, θέτοντας υπό αμφισβήτηση τη σκοπιμότητα και τη θελκτικότητα της συμμετοχής. Για να ανταποκριθούν σε αυτές τις συνθήκες, τα μέσα εφαρμόζουν μεθόδους που τους επιτρέπουν να ταξινομήν, να ελέγχουν και να επαληθεύουν το περιεχόμενο που προέρχεται από τους χρήστες. Σε αυτό το πλαίσιο κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος η χρήση τεχνικών τεχνητής νοημοσύνης, με σκοπό την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση του περιεχομένου. Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στους τρόπους με τους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη συμβάλλει στη διασφάλιση της ποιότητας της συμμετοχικής δημοσιογραφίας. Μέσω της ανάλυσης περιεχομένου σε διεθνείς ειδησεογραφικούς οργανισμούς μελετάται πώς αξιοποιούνται οι τεχνικές τεχνητής νοημοσύνης για να προληφθούν και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη συμμετοχή των πολιτών στη δημοσιογραφία. Τέλος, εξετάζονται οι συνακόλουθοι προβληματισμοί που τίθενται και αφορούν -μεταξύ άλλων- τις νέες παραμέτρους στα πεδία της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, της αποφυγής της λογοκρισίας, αλλά και της ποιότητας της δουλειάς των μέσων ενημέρωσης.

ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΦΙΛΟΥΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΑ ΔΥΣΔΙΑΚΡΙΤΑ ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Πέππα Ματίνα, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια - εκπαιδευτικός

Οι influencers ή αλλιώς οι ψηφιακοί ηγέτες γνώμης πρωταγωνιστούν καθημερινά στην δημόσια σφαίρα αποτελώντας αναπόσπαστο στοιχείο της σύγχρονης δημοφιλούς κουλτούρας, δημιουργώντας συχνά κοινωνικές αντιδράσεις, δόγματα, αφορισμούς αλλά και προβληματισμούς. Όταν γίνεται αναφορά είτε στην ποπ- δημοφιλή κουλτούρα, είτε στους influencers, ως δομικό συστατικό της, στα πλαίσια της σύγχρονης, ψηφιακής και παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, αυτό το οποίο στην ουσία εξετάζεται είναι το δίκτυο των

σημασιών που συνδέονται και εκπορεύονται μέσα από αυτήν. Σε αυτό το εννοιολογικό πλαίσιο, οι influencers σήμερα, έμμεσα η άμεσα παράγουν λόγο πολιτικό και κοινωνικό διαμορφώνοντας την αντίληψη και την στάση των ανθρώπων. Η ανάλυση της επίδρασης των influencers στο πεδίο του δημόσιου βίου, της κοινωνικής και πολιτικής ζωής είναι ένα θέμα με ιδιαίτερη σημασία και επιστημονική βαρύτητα, για το οποίο η υπάρχουσα βιβλιογραφία παραμένει ελλιπής. Οι influencers γνωρίζουν σήμερα μαζικά την αποδοχή του κόσμου και κατ' επέκταση στόχος της παρούσας μελέτης είναι να υποστηρίξει την άμεση διασύνδεση, αλληλεπίδραση και συμπλοκή του ποπ στοιχείου, το οποίο συχνά χαρακτηρίζεται ως ανούσιο και ευτελές με την πολιτική σκηνή, η οποία και τοποθετείται στο άλλο άκρο. Η διερεύνηση και προσέγγιση αυτής της αλληλεπίδρασης κρίνεται απαραίτητη για την πληρέστερη κατανόηση και των δύο αυτών πεδίων, τα οποία φαινομενικά μοιάζουν παράταιρα και απομακρυσμένα, ωστόσο συνδέονται ολοένα και πιο συχνά στο σύγχρονο υβριδικό ψηφιακό επικοινωνιακό περιβάλλον. Η παρούσα μελέτη εστιάζει στην Ελλάδα ως μελέτη περίπτωσης, δεδομένου ότι η μελέτη περίπτωσης κρίνεται ως ιδανική μέθοδος όταν χρειάζεται μια συνολική, ολιστική και εις βάθος μελέτη και κατανόηση ενός σύνθετου και πολύπλευρου ζητήματος. Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίζονται στην διεξαγωγή εις βάθος ημι-δομημένων συνεντεύξεων, δίνοντας έμφαση στον επαγωγικό, επεξηγηματικό και ερμηνευτικό χαρακτήρα των ποιοτικών προσεγγίσεων της κοινωνιολογικής έρευνας.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΜΕΣΩ ΜΟΡΦΩΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Μηλάκης Ηρακλής, Δικηγόρος ΜΔΕ/ΜΑ

Ενεργός πολίτης είναι αυτός α) που ενδιαφέρεται για την άνοδο και ανάπτυξη του ευρύτερου πολιτικού ή δημόσιου βίου συμμετέχοντας ενεργά στην εξουσία, τα δημόσια αξιώματα και τη δικαιοσύνη και β) που γνωρίζει ότι ως μέλος του κοινωνικού συνόλου διαθέτει δικαιώματα (πχ. ατομικά, κοινωνικά και πολιτικά) τα οποία πρέπει με ενεργό τρόπο να ασκεί, αλλά και υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος και τους συμπολίτες του.

Περαιτέρω, η σημερινή δραστηριότητα της δημόσιας διοίκησης δημιουργεί την ανάγκη ελέγχου της λόγω α) αύξησης των κινδύνων καταχρήσεων από τα αρμόδια όργανα, β) του πλήθους υπαλλήλων που απασχολούνται στη δημόσια διοίκηση, γ) της διαχείρισης τεράστιων χρηματικών ποσών και οικονομικών συμφερόντων.

Κατόπιν των ανωτέρω, στον σημερινό ενεργό έλληνα πολίτη αναγνωρίζονται τρόποι ενεργοποίησης του αυτοελέγχου της Διοίκησης ήτοι: α) το ατομικό συνταγματικό δικαίωμα του αναφέρεσθαι στις αρχές (αρ. 10 Συντάγματος) επί του οποίου μάλιστα θεμελιώνονται οι άτυπες ή απλές διοικητικές προσφυγές σε περίπτωση που υφίσταται βλάβη των συμφερόντων του και β) το νομοθετικά κατοχυρωμένο δικαίωμα άσκησης διάφορων διοικητικών προσφυγών, αναλόγως της περίπτωσης, κατά βλαπτικών πράξεων για τον έλεγχο

της νομιμότητας ή και της ουσίας τους. Περιπτώσεις εμφάνισης του τελευταίου αυτού δικαιώματος είναι αφενός μεν το δικαίωμα ένστασης κατά πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης στο αρμόδιο δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο για πολίτη - δημόσιο υπάλληλο/εκπαιδευτικό, αφετέρου δε το δικαίωμα προδικαστικής προσφυγής κατά απόφασης αναθέτουσας αρχής στο προσυμβατικό στάδιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων στην ΕΑΔΗΣΥ (πρώην ΑΕΠΠ) για πολίτες- επιχειρηματίες/οικονομικούς φορείς.

Παρόμοιοι δε τρόποι ελέγχου της Διοίκησης από τους πολίτες εντοπίζονται και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη (π.χ. στη Κύπρο).

Συμπερασματικά ο ενεργός πολίτης, απαιτείται να ασκεί με ενεργό τρόπο τα δικαιώματά του, να ενδιαφέρεται για τον δημόσιο βίο και την εύρυθμη λειτουργία της Διοίκησης και να συμβάλλει στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας. Γι' αυτό το λόγο και είναι απαραίτητη η βαθιά πολιτική παιδεία του.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Κοψιδάς Οδυσσέας, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συγκριτική ανάλυση των συνταγματικών διατάξεων που διασφαλίζουν την ιδιοκτησία. Στο ισχύον σύνταγμα της Γερμανίας αναφέρεται το δικαίωμα στην ιδιοκτησία στο άρ. 14. Στο ισχύον σύνταγμα του Βελγίου η ιδιοκτησία προστατεύεται από το περιεχόμενο του άρ. 16, το οποίο γράφει χαρακτηριστικά: 'Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί την περιουσία του, εκτός από την περίπτωση απαλλοτρίωσης για δημόσιο σκοπό, στις περιπτώσεις και κατά τον τρόπο που ορίζει ο νόμος και σε αντάλλαγμα με δίκαιη αποζημίωση που καταβάλλεται εκ των προτέρων'. Στο ισχύον σύνταγμα της Ισπανίας και συγκεκριμένα στο άρ. 33 αναφέρεται: 'Αναγνωρίζονται τα δικαιώματα στην ιδιοκτησία και στην κληρονομιά. Το περιεχόμενο αυτών των δικαιωμάτων καθορίζεται από την κοινωνική λειτουργία που εκπληρώνουν, σύμφωνα με το νόμο. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί την περιουσία και τα δικαιώματά του, εκτός από δικαιολογημένους λόγους δημόσιας ωφέλειας ή κοινωνικού συμφέροντος και με την κατάλληλη αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου'. Επίσης στο σύνταγμα της Αλβανίας και συγκεκριμένα στο άρ. 42 παρ. 1 αναφέρονται τα εξής: 'Η ελευθερία, η ιδιοκτησία και τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από το Σύνταγμα και από τους νόμους δεν επιτρέπεται να παραβιαστούν χωρίς τη δέουσα διαδικασία'. Στη συνταγματική ιστορία της Ελλάδας αξιοπρόσεκτη είναι η μέριμνα του εκάστοτε συνταγματικού νομοθέτη για την κατοχύρωση της ιδιοκτησίας αλλά και του τρόπου αφαίρεσης της ιδιοκτησίας από το κράτος για την ικανοποίηση υπέρτερης δημόσιας ανάγκης.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΟ ΒΙΩΣΙΜΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μπελαδάκη Νίκη, Αρχιεινόςμος – Βιβλιοθηκονόμος - Μουσειοπαιδαγωγός

Στόχος της εργασίας είναι να εξεταστεί η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και να διερευνηθεί η συμβολή ενός βιώσιμου προτύπου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα βιβλιογραφία.

Ο βιώσιμος τουρισμός αποτελεί την επίσκεψη σε μια χώρα ως τουρίστας, προσπαθώντας να επιτευχθεί θετική επίδραση στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία. Ωστόσο, το ζήτημα του πώς μπορεί να επιτευχθεί αυτή, εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο συζήτησης.

Στη βάση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, έχουν αναπτυχθεί εναλλακτικές μορφές τουρισμού, που μπορούν να αμβλύνουν τις αρνητικές του επιδράσεις. Η Ελλάδα αποτελεί μια χώρα με παραθαλάσσιες πόλεις, με πεδινές, αλλά και ορεινές περιοχές και μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου τουρισμού, χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά τις διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Σήμερα, -2023 - είναι αποδεκτό πως η σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης δεν περιορίζεται μόνο στις επιπτώσεις στο περιβάλλον, αλλά και στην οικονομία και την κοινωνία. Εύλογο θα ήταν, την αρχή αυτή να ακολουθήσει και η Ελλάδα η οποία βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στον τουρισμό.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της μελέτης, πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική έρευνα και σκιαγράφιση της έννοιας της βιώσιμης ανάπτυξης και τις βασικές αρχές επίτευξής της. Οι διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης στην οικονομία, περιβάλλον, κοινωνία και πολιτισμό, αλλά και οι προεκτάσεις της στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη αποτελούν άλλο ένα σημαντικό ερευνητικό πεδίο.

Σε δεύτερο επίπεδο, παρουσιάζεται το φαινόμενο του τουρισμού, τα στάδια ανάπτυξης, ο κύκλος ζωής, οι διακρίσεις του τουρισμού, αλλά και οι επιδράσεις, θετικές και αρνητικές, της τουριστικής ανάπτυξης στην οικονομία, περιβάλλον και κοινωνία. Επίσης ερευνάται η μελλοντική ανάπτυξη του τουρισμού, η συνύπαρξή του με την βιώσιμη ανάπτυξη και οι μορφές εναλλακτικού τουρισμού.

Τέλος, εξάγονται και παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ «ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ» ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΕΩΣ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

*Στειακάκης Χρυσοβαλάντης, Δρ. στις «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» (Α.Π.Κ.Υ.) –
Ιστορικός Τέχνης – Εκπαιδευτικός ΠΕ02*

Στη Δικτατορία (1967-1974), ο Ακαδημαϊσμός του παρελθόντος και το μεσοπολεμικό ιδεολόγημα της «επιστροφής στις ρίζες» επιστρατεύτηκαν από το απολυταρχικό καθεστώς για την πολιτισμική-ιδεολογική χειραγώγηση της ελληνικής κοινωνίας στα εθνοκεντρικά οράματα των Συνταγματαρχών. Από την άλλη πλευρά, οι Έλληνες οπαδοί της νεωτερικότητας στήριξαν τις οψιφανείες μορφές τέχνης, σε μια προσπάθεια να εκφράσουν την αντίδρασή τους στη Χούντα και να φέρουν την Ελλάδα πιο κοντά στην προοδευτική Δύση. Στο πλαίσιο, όμως, του κληροδοτούμενου ελληνοκεντρισμού ουδέποτε παρέκκλιναν από τον μεσοπολεμικό Μοντερνισμό, που είχε συνδεθεί στη συνείδησή τους με τη διασφάλιση της «εθνικής» συνοχής του γένους. Έτσι, καταδεικνύεται η αισθητική τους, η οποία οικοδομήθηκε γύρω από την έννοια της νεωτερικότητας, που εμφανίζεται ως το άλλοθι της «ελληνικότητας». Στη Μεταπολίτευση (1974 και εξής), ο εμμονικός προγονισμός των Ελλήνων, ανεξαρτήτως προσανατολισμού, λειτούργησε ρυθμιστικά στη διαμόρφωση του εικαστικού σκηνικού εντός των συνόρων. Ο προγονισμός αυτός ήταν αποτέλεσμα της συνεχούς ανάγκης των Ελλήνων για «εθνική» επιβεβαίωση, η οποία εντάθηκε με αφορμή την επικείμενη ένωση της χώρας με την Ευρώπη, το 1981. Ταυτόχρονα, οι ντόπιοι υποστηρικτές της αλλαγής επεδίωξαν τη συμπόρευση της ελληνικής καλλιτεχνικής επικαιρότητας με την αντίστοιχη διεθνή, στο όνομα του εκσυγχρονισμού και του μεταμοντέρνου πλουραλισμού. Ωστόσο, προσδεμένοι στο ιδεολόγημα της «ελληνικότητας», δεν είχαν πλήρως αποδεσμευτεί από τις μοντερνιστικές κατακτήσεις των μεσοπολεμικών ετών, που θωράκιζαν την ελληνική παράδοση. Κατά συνέπεια, η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης διέπεται από μια ιδεολογική-αισθητική ασάφεια, την οποία διαιωνίζει η αδιάπτωτη παρουσία της έννοιας της εντοπιότητας.

Με οδηγό τη «Θεωρία της Πρόσληψης», η παρούσα εισήγηση θα σκιαγραφήσει την εγχώρια εικαστική πραγματικότητα, από τη Δικτατορία έως τις μέρες μας, που μένει εγκλωβισμένη σε μεγάλο βαθμό σε ελληνοκεντρικά πρότυπα. Παράλληλα, με άξονα προσανατολισμού την κοινωνικοϊστορική έρευνα, θα καταφανεί ο ρόλος της πολιτικής και η σημασία της «πολιτειότητας» στη διαμόρφωση της αισθητικής ιδεολογίας στην Ελλάδα αυτών των ετών, που κινείται στη βάση του σχήματος «Μοντερνισμός -Παράδοση».

ΈΝΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΛΑΜ. Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΣΤΟΝ ΑΔΕΡΦΟ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟ

Καρατόλιος Κωνσταντίνος, υπ. Διδάκτορας Βυζαντινής Ιστορίας

Η ολόπλευρη πληροφόρηση συνιστά θεμέλιο λίθο για την ικανοποιητική αντιμετώπιση των καταστάσεων που ανακύπτουν. Οι Βυζαντινοί ήταν γνώστες αυτής της πραγματικότητας και είχαν αναπτύξει ένα θαυμαστό δίκτυο που μετέφερε πληροφορίες για τους γείτονές τους στην Κωνσταντινούπολη. Αυτές οι πληροφορίες σχετίζονταν με την στρατιωτική ισχύ και την πολιτική κατάσταση των υπολοίπων κρατών. Καταβαλλόταν, ωστόσο, και προσπάθεια ώστε να γίνουν κατανοητές οι αντιλήψεις των λαών αυτών, οι συνήθειες και τα έθιμά τους. Οι αναλύσεις αυτές των Βυζαντινών αποτελούν για εμάς πρώτης τάξης πηγές προκειμένου να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονταν οι Βυζαντινοί τους γείτονές τους.

Η εμφάνιση του Ισλάμ στα ανατολικά σύνορα της αυτοκρατορίας υπήρξε γεγονός ιστορικής σημασίας. Οι Βυζαντινοί θα επιχειρήσουν από την πρώτη στιγμή να αναλύσουν την νέα κατάσταση που είχε δημιουργηθεί.

Στα πλαίσια αυτά, σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει η επιστολή που συνέγραψε ο Μανουήλ Παλαιολόγος και απευθυνόταν στον αδερφό του, Δεσπότη Θεόδωρο. Η επιστολή αυτή, κατά τη βυζαντινή συνήθεια, δεν είχε ιδιωτικό χαρακτήρα, αλλά είχε ως σκοπό της εξαρχής να αντιγραφεί και να διαδοθεί, ώστε να γίνει κτήμα των λογίων της εποχής. Το έργο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για πολλούς λόγους. Ο συγγραφέας της είναι μορφωμένος και οξυδερκής και μας χαρίζει μια διεισδυτική ματιά στον ισλαμικό κόσμο. Επιπλέον είναι γνώστης των πραγμάτων από πρώτο χέρι, αφού συγγράφει την επιστολή του κατά το 1390/1391, ενώ βρίσκεται αιχμάλωτος στην αυλή του Τούρκου σουλτάνου Βαγιαζήτ. Η υψηλή κοινωνική θέση συγγραφέα και αποδέκτη (ο συγγραφέας θα βασιλεύσει, μάλιστα από το 1391 ως το 1425) προσδίδει, μάλιστα, ιδιαίτερη αξία στο έργο, στο βαθμό που οι απόψεις που αναπτύσσονται εδώ θα επηρεάσουν την βυζαντινή εξωτερική πολιτική.

Η έρευνα για αυτή την εισήγηση είναι βιβλιογραφική.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Κερτεμελίδου Παρασκευή, Επίκουρη καθηγήτρια ΔΕΠ Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας

Η μουσειακή εκπαίδευση έχει στόχο να κάνει κατανοητές στο κοινό πλευρές του παρελθόντος μέσα από τα εκθέματα των μουσείων. Η φύση των αντικειμένων και των χώρων αυτών τα συνδέει με διάφορες εκφάνσεις του πολιτισμού που τα δημιούργησε. Σημαντική για την κατανόησή τους θεωρείται σήμερα η σύνδεσή τους με τα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες των επισκεπτών. Επομένως η μουσειακή εκπαίδευση, για να πετύχει το στόχο της,

χρησιμοποιεί διαθεματικές και βιωματικές μεθόδους προσέγγισης του παρελθόντος.

Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζεται ο τρόπος προσέγγισης ενός ιστορικού γεγονότος από τους φοιτητές/τριες του Τμήματος Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών Α.Π.Θ. στο πλαίσιο του μαθήματος Χώρος Αντικείμενο Ένδυμα II το οποίο το 2022 είχε σαν θέμα «Θεσσαλονίκη, 1922». Στα χρόνια της μικρασιατικής καταστροφής, η Θεσσαλονίκη δέχεται μεγάλο αριθμό προσφύγων. Από τον Αύγουστο του 1922 ως τον Μάρτιο του 1923, περίπου 120.000 πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη προστίθενται στον πληθυσμό της πόλης. Με τη συμφωνία για την ανταλλαγή των πληθυσμών, στη διετία 1923 – 1924 οι μουσουλμάνοι θα αποχωρήσουν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ νέα κύματα προσφύγων θα έρθουν να πάρουν τη θέση τους.

Οι φοιτητές/τριες με αφορμή το ιστορικό αυτό γεγονός επισκέφτηκαν μουσεία της Θεσσαλονίκης που σχετίζονται με το θέμα και επέλεξαν μέσα από τις συλλογές τους αντικείμενα, τα οποία προσφέρουν μια ικανοποιητική συγκεκριμένη και εμπειρική βάση για να επιχειρηθεί με βάση τη σύγκριση του «τώρα» με το «τότε» μια πρώτη ερευνητική προσέγγιση ενός παρελθόντος πολιτισμού, και μεθοδολογικά τοποθετεί εξαρχής τη διδακτική διαδικασία στο πλαίσιο της βιωματικής διδασκαλίας.

Το απότο αποτέλεσμα ήταν μια σπονδυλωτή ταινία μικρού μήκους με τίτλο « Θεσσαλονίκη 1922. Τέσσερις μικρές αφηγήσεις» η οποία θα παρουσιαστεί στο συνέδριο.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΜΑΖΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣΗ: Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΦΙΛΟΥΣ ΤΕΧΝΗΣ

Σιφακάκης Εμμανουήλ-Λουκάς, Προπτυχιακός φοιτητής

Στα παρούσα εισήγηση, θα αναφερθούμε σε ορισμένα θεμελιώδη προβλήματα που παρατηρούνται στο πλαίσιο της Αισθητικής και του Πολιτισμού. Αρχικά, παρατηρούμε ότι η βούληση, ως κατευθυντήρια αρχή της ανθρώπινης πράξης και αισθαντικότητας, αποτελεί τον κεντρικό παράγοντα παραγωγής τέχνης κι έκφρασης, γεγονός που επιτρέπει την παρατήρηση των κανονικότητων της ανθρώπινης πράξης. Ειδικότερα, μέσα από την ψυχαναλυτική παράδοση, η ανθρώπινη κατάσταση φαίνεται ότι τριχοτομείται στο πραγματικό, στο φαντασιακό και στο συμβολικό. Το πραγματικό αποτελεί το χώρο πραγμάτωσης της βούλησης και είναι φορέας-καταλύτης του άγχους και της αγωνίας. Θα προσεγγίσουμε τη δυνατότητα υπέρβασης αυτής της κατάστασης μέσω της τριπλής αυτονόμησης, την οποία εισηγείται ο φιλόσοφος Schopenhauer. Συγκεκριμένα, το κεντρικό ζήτημα με το οποίο θα ασχοληθούμε είναι η αισθητική αυτονόμηση, το πώς η τέχνη συνιστά διέξοδο από το αγχωτικό πραγματικό. Θα παρουσιάσουμε επίσης ορισμένους θεσμούς που ενισχύονται από το Σχήμα της Βιομηχανίας της Μαζικής Κουλτούρας και που καθιστούν αυτήν την υπέρβαση δυσκολότερη. Στη συνέχεια, θα υπογραμμίσουμε τους μηχανισμούς του Σχήματος που λειτουργούν υπό τους καπιταλιστικούς κανόνες της παραγωγής της δημοφιλούς τέχνης και

που υπάρχουν υπό τους όρους του Σκοτεινού Διαφωτισμού και του επιταχυντισμού. Το ζήτημα της δημοφιλούς τέχνης προσεγγίζεται σύμφωνα με την άποψη και την επιρροή της τεχνολογίας επί της παραγωγής της δημοφιλούς τέχνης. Επιπλέον, θα ερμηνευθούν ορισμένα αιτήματα που τοποθετούν οι μηχανισμοί του Σχήματος προς κοινωνικές θεσμίσεις, όπως λχ. η σημασία του φύλου υπό το βλέμμα της παραγωγής πραγμάτων. Τέλος, θα συμπεράνουμε ότι στο χώρο της αισθητικής τα προβλήματα που καλούνται οι άνθρωποι να διαχειριστούν είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τη βούληση, η οποία διαχέεται στο χώρο της τέχνης και της αισθητικής έκφρασης, ώστε να προωθούνται οι επιταγές της. Η εν λόγω κατάσταση ενισχύεται επιπλέον από τη Βιομηχανία της Μαζικής Κουλτούρας, η οποία σε ένα πλαίσιο επιταχυνόμενου τεχνολογικού καθεστώτος νοηματοδοτεί και κατευθύνει αυστηρά την ανθρώπινη πράξη υπό το πρίσμα της κατανάλωσης.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

*Ιωακειμίδης Παναγιώτης, Μεταδιδακτορικός ερευνητής Ιονίου Πανεπιστημίου
Βλίζος Σταύρος, Αναπληρωτής καθηγητής*

Στόχος του παρόντος άρθρου είναι η ανάδειξη μέσω της εμπειρικής, ποσοτικής έρευνας και της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, του ρόλου που έχει η πληροφόρηση και η επικοινωνία των δράσεων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όσον αφορά τον πολιτισμό της Ελλάδας, στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030. Η εργασία δομείται σε δύο μέρη, με τα πορίσματα του δεύτερου - του ερευνητικού - να αποτελεί σημαντική βάση προς αξιοποίηση λόγω της έλλειψης προηγούμενης έρευνας επάνω στην συνεισφορά των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στον πολιτισμό και πώς αυτό επικοινωνείται στις τοπικές κοινότητες. Εξίσου καινοτόμα η αξία του συναισθήματος που αποκομίζουν οι επισκέπτες αλλά και η άποψη των τοπικών κοινωνιών στην αλληλεπίδρασή τους σε έναν πολιτιστικό χώρο, καθώς και η σημασία που προσδίδει η τοπική κοινωνία στη συμβολή των τραπεζών στην πολιτισμική βιωσιμότητα. Η αξία της έρευνας είναι μεγαλύτερη αν λάβουμε υπόψιν ότι έλαβε χώρα το 2022 στο νησί της Κέρκυρας αλλά και στα Ιωάννινα, δύο επαρχιακές πόλεις με πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και μεγάλη τραπεζική παρουσία έως το 2020. Τα τελευταία χρόνια μπορεί η φυσική παρουσία των τραπεζικών καταστημάτων να μειώνεται, αλλά μέσω επενδύσεων και χρηματοδοτήσεων οι τράπεζες έχουν ενεργό ρόλο στο πολιτισμικό γίνεσθαι των δύο αυτών πόλεων. Ως μεθοδολογικό εργαλείο για την παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε το Microsoft Excel και το SPSS για τη στατιστική ανάλυση, καθώς επίσης αναλύθηκαν τα ευρήματα της Διερευνητικής Ανάλυσης Παραγόντων (Exploratory Factor Analysis) και των τεστ αξιοπιστίας με τον δείκτη Cronbach's Alpha.

Τα πορίσματα της έρευνας, όσον αφορά την επικοινωνία και πληροφόρηση των τοπικών

κοινωνιών, της συνεισφοράς των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στον πολιτισμό, αποτελούν χρήσιμα εργαλεία προς αξιοποίηση για περαιτέρω ενέργειες και βελτιώσεις στο κομμάτι της διαχείρισης της επικοινωνίας.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

Λινάρδου Ελένη, Υποψήφια Διδασκώρισα Ιστορία της τέχνης και Πολιτική Ιστορία (Πάντειο Πανεπιστήμιο, τμήμα επικοινωνίας, μέσων και πολιτισμού)

Κάθε πολίτης είναι μέρος ενός κοινωνικού συνόλου αναπτύσσοντας μια άμεση ή έμμεση σχέση με τη πολιτεία. «Η σύγχρονη πολιτική σκέψη τείνει να δίνει έμφαση στην ιδιότητα του πολίτη ως ζήτημα δικαιωμάτων: οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν αλλά έχουν επίσης το δικαίωμα να επιλέγουν έναν βαθμό σχετικής απομάκρυνσης από τις δημόσιες υποθέσεις». Όσον αφορά τη πολιτική συμμετοχή, υπάρχουν πολλοί εναλλακτικοί τρόποι εκδήλωσης ενδιαφέροντος πέραν της πολιτικής ψηφοφορίας και γενικότερα τα νομικά πολιτικά δικαιώματα. Οι εκπρόσωποι των πολιτιστικών φορέων (πολιτική ηγεσία, πρόσωπα διοικητικά, γκαλερί) αλλά και η καλλιτεχνική μάζα, είναι μέρος της κοινωνίας και κατ' επέκταση των κοινωνικών- πολιτικών δρώμενων. Η παρούσα έρευνα εστιάζει στο ρόλο των πολιτιστικών φορέων αλλά και των καλλιτεχνών στη κοινωνική ζωή μέσα από το πολιτικό ιδεώδες. Πιο συγκεκριμένα, οι πολιτιστικοί φορείς μπορούν να είναι ενεργά μέλη της πολιτικής σκηνής με τη χρηματοδότηση κοινωνικών-πολιτικών εκδηλώσεων. Κατά αυτό τον τρόπο, συνειδητοποιούμε ότι η πολιτική συμμετοχή επιτυγχάνεται έμμεσα από τη πολιτιστική δράση προάγοντας την εκπαιδευτική σημασία της πολιτικής αλλά και την αξία της πολιτικής συμμετοχής.

"ΙΕΡΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ" - "ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ" ΩΣ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟ "ΑΘΑΝΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ"

Κυριακάκη-Σφακάκη Αθηνά, Ξεναγός-Τραπεζικός -Συγγραφέας

Η παρούσα εργασία διερευνά το εικονογραφικό περιεχόμενο του Προσκυνηταρίου «Αθανάτου Πατρός», το οποίο μετέφεραν Μικρασιάτες πρόσφυγες στο Ηράκλειο της Κρήτης το 1922. Το εν θέματι εικονογραφικό κειμήλιο έχει διαστάσεις 1,53 X 0,92. Αναγνωρίζεται, επίσης, ως «Προσκυνητάριο» και «Ιερά Γεωγραφία» των Αγίων Τόπων. Των εικονογραφημένων «προσκυνηταρίων», έπονται ιστορικά τα έντυπα «προσκυνητάρια», αμφότερα προς διευκόλυνση των προσκυνητών στους Αγίους Τόπους. Άφθονα σχετικά έργα «Ιεράς Γεωγραφίας» υπάρχουν και για το Άγιο Όρος.

Το Προσκυνητάριο «Αθανάτου Πατρός» θεωρείται οικογενειακό κειμήλιο Μικρασιατών Ελλήνων Χριστιανών. Στις δραματικές ώρες του ξεριζωμού οι κάτοχοι το πήραν μαζί τους στη νέα Πατρίδα. Φυλάσσεται στον Ναό της Αγίας Τριάδας Ηρακλείου Κρήτης. Η πρώτη δημοσίευσή του υπήρξε ο πυρήνας δημιουργίας του βιβλίου «Εικονογραφίας κειμήλια Ιερού Ενοριακού Ναού Αγίας Τριάδας Ηρακλείου». Το προσκυνητάριο «Αθανάτου Πατρός» περιλαμβάνει εννέα ενότητες, στις οποίες περιγράφονται 86 παραστάσεις, στις οποίες εμπλέκονται ή πρωταγωνιστούν 261 μορφές. Ιστορούνται γεγονότα της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, γεγονότα που παραπέμπουν στις Πράξεις των Αποστόλων και στην Αποκάλυψη του Ιωάννη. Η χωροταξία παραπέμπει στις θέσεις των προσκυνημάτων των Αγίων Τόπων. Κατά την εργασία μας διερευνώνται και αναδεικνύονται οι εννέα (I-IX) θεματικές ενότητες του κειμηλίου, οι οποίες είναι:

I. Ζωοδόχος πηγή, βρεφοκρατούσα, Γέννηση και περιτομή του Ιωάννη. Κυκλοτερώς οι 24 οίκοι του Ακαθίστου Ύμνου.

II. Ο Άγιος Γεώργιος, η Οσία Μαρία η Αιγυπτία, ο Άγιος Δημήτριος.

III. Αβραάμ, Λωτ, το Τρισύνθετο δένδρο, το ξύλο της κατάρας.

IV. Ο Περιλυπόμενος Ιησούς, οι Ευαγγελιστές, 12 διάχωρα με τις ιστορήσεις από την έγερση του Λαζάρου έως τον Σίμωνα προς τον Γολγοθά.

V. Το μαρτύριο του Προφήτη Ησαΐα, η Σύναξη Μαθητών, ο εν Κανά γάμος, η Σαμαρείτιδα.

VI. Η Μεταμόρφωση, η Βάπτισμα, η αφύπνιση του προφήτη Ηλία, το Σπήλαιο της Γεννήσεως, ο Θεόπτης Μωυσής, ο Άγιος Αντώνιος ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος, Μονή Σινά.

VII. Μη μου Άπτου, Ισαπόστολοι Κωνσταντίνος και Ελένη, Αφή του Αγίου Φωτός, Ναός της Αναστάσεως, ο Επιτάφιος, η Σταύρωση και η θυσία του Αβραάμ.

VIII. Γεσθημανή, ο Άγιος Ονούφριος και η ταφή από τον Παφνούτιο.

IX. Ο λιθοβολισμός του Πρωτομάρτυρα Στέφανου, ο Ιησούς στη λίμνη της Τιβεριάδος, Αβραάμ, Παράδεισος και Άδης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΙΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΕΣ ΕΠΙΡΡΟΕΣ

Φραγκάκης Αντώνιος, Δρ. Φαρμακοποιός - Αρωματοθεραπευτής Qualification aromathérapie par la faculté de pharmacie de l'université de Strasbourg. Τακτικό μέλος της Γαλλικής εταιρίας της ιστορίας της φαρμακευτικής (Société d'Histoire de la Pharmacie)

Από την ίδρυση του ελληνικού κράτους υπάρχουν 14 βιβλία με τον τίτλο "Φαρμακοποιία". Από αυτά, τα 9 είναι ανεπίσημα βιβλία που εκδίδονται από ιδιώτες και τα 5 είναι επίσημα βιβλία που εκδίδονται υπό την αιγίδα του ελληνικού κράτους. Ωστόσο, η επίδραση της γαλλικής φαρμακοποιίας στην ελληνική φαρμακοποιία από το 1850 και μετά, γεγονός που λειτούργησε καταλυτικά στη διαμόρφωση της σύγχρονης φαρμακευτικής επιστήμης στην Ελλάδα.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί Έλληνες εκπρόσωποι του πνεύματος και της επιστήμης

πήγαν για σπουδές στη γαλλική πρωτεύουσα κατά τη διάρκεια αυτών των ετών και λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές εξελίξεις που ευνόησαν το κίνημα του παρισινισμού στις αρχές του 20ού αιώνα, η εισαγωγή νέων γαλλικών ιδεών και προσεγγίσεων στον εθνικό τομέα της φαρμακευτικής επιστήμης μπορεί εύκολα να δικαιολογηθεί.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Φαρμακοποιία του Δαμβέργη, η οποία επηρεάστηκε από τα ακόλουθα γαλλικά συγγράμματα: Codex Medicamentarius {Pharmacopée Française (1884)}, Dupuy. Cours de Pharmacie (1894), Formulaire Pharmaceutique des Hôpitaux Militaire, Andouard. Nouveaux Éléments de Pharmacie (1898).

Μέσα από την παρουσίαση των ελληνικών συγγραμμάτων και τη συγκριτική τους προσέγγιση με τα γαλλικά συγγράμματα, η γαλλική επιρροή στην ελληνική φαρμακοποιία έγινε εμφανής στο πλαίσιο της ανταλλαγής ιδεών και της υιοθέτησης νέων τάσεων, με στόχο τον επιδιωκόμενο εξευρωπαϊσμό της Ελλάδας και την ενίσχυση της επιστημονικής της ταυτότητας στη βάση των δυτικών εξελίξεων.

Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ART BOULEVARD

*Πάσχου Σοφία, Εντ. Διδάσκουσα Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Περγαντής Μηνάς, Ερευνητής - Υπ. Δρ. Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γιαννακούλοπουλος Ανδρέας, Καθηγητής, Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο
Πανεπιστήμιο*

Τις τελευταίες δεκαετίες η εξέλιξη των τεχνολογιών είναι ραγδαία και διαρκώς κλιμακούμενη. Η πρόσβαση στην πληροφορία και η διάδοση περιεχομένου αποτελούν το ζητούμενο και εισάγουν τους πολίτες σε έναν νέο κόσμο, αυτόν του διαδικτύου.

Η αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην τέχνη και στον πολιτισμό αποτελεί επίσης μια σύγχρονη πραγματικότητα και παραδοχή. Διανύουμε την εποχή της ψηφιοποίησης. Ψηφιακά μουσεία, ψηφιακά εκθέματα, εικονικές περιηγήσεις, ψηφιακοί πολίτες που τρέπονται σε ψηφιακούς επισκέπτες κ.λπ. Πώς όμως θεραπεύεται η ελευθερία της Τέχνης στο διαδίκτυο; Ποιες είναι οι δυνατότητες που προσφέρονται στο ψηφιακό κοινό; Πώς οι πολίτες ασκούν και αξιοποιούν το συνταγματικό δικαίωμα της Ελευθερίας της Τέχνης στο διαδίκτυο; Πώς ασκείται το δικαίωμα της πρόσβασης, αλλά και της καλλιτεχνικής έκφρασης;

Η παρούσα εργασία προσεγγίζει αυτά τα ερωτήματα. Στο θεωρητικό της μέρος περιγράφει τις εκφάνσεις και το περιεχόμενο που λαμβάνει το συνταγματικό δικαίωμα της ελευθερίας της Τέχνης, τόσο για τον καλλιτέχνη, όσο και για το κοινό (πολίτη) κατά την άσκηση του στον φυσικό κόσμο και περιβάλλον. Στη συνέχεια μέσα από το παράδειγμα και την παρουσίαση των δυνατοτήτων της πλατφόρμας Art Boulevard θα προσεγγίσουμε και θα αναλύσουμε με ποιον τρόπο το ανεπιφύλακτο αυτό δικαίωμα μετασχηματίζεται και ασκείται

από τους πολίτες στον ψηφιακό και διαδικτυακό κόσμο. Με ποιον τρόπο το δικαίωμα αυτό θεραπεύεται μέσω της πλατφόρμας και τι επιλογές παρέχει στο κοινό (πολίτες), αλλά και στους καλλιτέχνες.

Η πλατφόρμα Art Boulevard αποτελεί ένα ψηφιακό εργαλείο αναζήτησης καλλιτεχνικού και πολιτισμικού περιεχομένου. Στοχεύει στη διάδοση και στην πρόσβαση περιεχομένου σε θέματα Τέχνης και Πολιτισμού. Η παρουσίαση της πλατφόρμας ως παράδειγμα μέσου άσκησης του συνταγματικού δικαιώματος της ελευθερίας της Τέχνης στον ψηφιακό κόσμο θα κάνει ευκολότερα κατανοητές τις νέες δυνατότητες που δίνουν στους πολίτες οι σύγχρονες τεχνολογίες αναζήτησης. Το τελευταίο είναι σημαντικό για την ενδυνάμωση της πολιτειότητας (citizenship) στον κόσμο των νέων τεχνολογιών.

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Χρήστου Πέτρος, Υποψήφιος Δηδάκτωρ ΕΜΠ

Οι κοινωνικές, οι οικονομικές, οι πολιτικές και οι τεχνολογικές αλλαγές στον σύγχρονο κόσμο έχουν αναθεωρήσει την έννοια του μουσείου. Σήμερα τα μουσεία εκτός από τον πολιτισμό και την τέχνη συμβάλλουν και στον τομέα της ανάδειξης της σύγχρονης βιομηχανίας της ψυχαγωγίας και του τουρισμού. Είναι σημαντικός ο ρόλος του σύγχρονου μουσείου και στην Εκπαίδευση. Τα εκθέματα του μουσείου και τα έργα τέχνης συμβάλλουν στην καλλιέργεια της αισθητικής αντίληψης, στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της σχέσης των μαθητών με το σύγχρονο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Σε μία εποχή κυριαρχίας των νέων τεχνολογιών το μουσείο καλείται να αναδείξει τον σύνθετο ρόλο του μέσα σε ένα νέο περιβάλλον. Τα ψηφιακά μέσα έχουν εισχωρήσει παντού και η ενσωμάτωσή τους στα σύγχρονα μουσεία κρίνεται αναγκαία. Στον τομέα της επικοινωνίας η ψηφιακή τεχνολογία δημιούργησε ένα νέο πεδίο δυνατοτήτων. Η χρήση του διαδικτύου επηρέασε καθοριστικά τους παραδοσιακούς τρόπους επικοινωνίας. Όλα τα σύγχρονα μουσεία του κόσμου αντιλαμβάνονται την αποτελεσματικότητα της ψηφιακής επικοινωνίας και εντάσσουν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην επικοινωνιακή τους στρατηγική. Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι, μέσα από την μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, να παρουσιαστεί ο ρόλος του σύγχρονου μουσείου στον πολιτισμό, στην τέχνη και στην εκπαίδευση με την χρήση των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας και πληροφόρησης. Να γίνει διερεύνηση του ρόλου του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην επικοινωνία και πληροφόρηση και να εξεταστεί ο βαθμός αξιοποίησής τους στον πολιτισμό, στην τέχνη και στην εκπαίδευση. Η παρούσα εργασία στα συμπεράσματά της θα επιχειρήσει να αναδείξει τον ρόλο της νέας στρατηγικής στην επικοινωνία και στην πληροφόρηση του σύγχρονου μουσείου τόσο στο φυσικό όσο και στο ψηφιακό περιβάλλον. Η συμβολή του άρθρου στοχεύει στην ανάδειξη της καθοριστικής συνεισφοράς του

σύγχρονου μουσείου με χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών στην ανάπτυξη του πολιτισμού, της τέχνης και της εκπαίδευσης.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Χατζηδήμου Τριαντάφυλλος, Ε.Δ.Ι.Π ΙΑΚΑ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η επικοινωνιακή θεώρηση στράφηκε προς τον πολιτισμό για να εξηγήσει τα γεγονότα που δεν μπορούσαν να ερμηνευθούν χωρίς να ληφθεί υπόψη ο πολιτιστικός παράγοντας ως ένα στοιχείο του περιβάλλοντος όπου μελετάται οποιοδήποτε επικοινωνιακό γεγονός. Ο πολιτισμός είναι η κοινωνική πρακτική που σχετίζεται με την επικοινωνία και το νόημα της κοινωνικής πράξης της επικοινωνίας. Η επικοινωνία είναι μία σημαντική λειτουργία για τον άνθρωπο, η οποία αποτέλεσε βασικό στοιχείο για τη σύσταση των ανθρωπίνων κοινωνιών και τη δημιουργία πολιτισμών φτάνοντας στη σημερινή εποχή όπου η τεχνολογία και η μαζική επικοινωνία κυριαρχούν. Η επικοινωνία είναι πολυσημική έννοια και έχει αποτελέσει αντικείμενο μελέτης πολλών επιστημονικών κλάδων όπως της ανθρωπολογίας, της κοινωνιολογίας, της γλωσσολογίας. Ως πολιτιστική δραστηριότητα νοείται η δραστηριότητα που αποσκοπεί στην προστασία, αξιοποίηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην ενίσχυση και προβολή του νεότερου και σύγχρονου πολιτισμού. Μέσω των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, οι τοπικοί πολιτιστικοί φορείς έρχονται σε επαφή με το κοινό τους, επικοινωνούν και προβάλλουν τα έργα τους, μορφώνουν και ψυχαγωγούν το κοινό τους. Έτσι, οι ανεπτυγμένες τοπικές κοινωνίες διαθέτουν πλούτο πολιτισμού κεφαλαίου και αγαθών, τα οποία πρέπει να αφουγκράζεται και να ικανοποιεί τις ανάγκες όλων των κατοίκων της τοπικής κοινωνίας, συμβάλλοντας στην πολιτιστική δημοκρατία, την κοινωνική συνοχή αλλά και την ανάπτυξη και την αναβάθμιση του πολιτισμού κεφαλαίου της. Η συγκεκριμένη εργασία μελετά το πλαίσιο της επικοινωνίας, ης πληροφόρησης και της ψυχαγωγίας στον πολιτισμό, ενώ στόχος της έγκειται να αναδειχθεί πως οι τρεις προαναφερθείσες έννοιες (επικοινωνία, πληροφόρηση και ψυχαγωγία) συμβάλλουν στην πρόωθηση του πολιτισμού.

Β. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Β ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ Γ2/ΞΓ ΑΠΟ ΤΟ Ε.ΔΙ.ΕΛ. (Δ.Π.Θ.)

Δημάση Μαρία, Καθηγήτρια – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Κωνσταντινίδου Γρηγορία Καρολίνα, Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας - Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Αμπεντίν Αϊλίν, Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτορας - Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Κορφιώτη Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Εργαστηρίου Διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ξένης γλώσσας (Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του Δ.Π.Θ.) υλοποιούνται κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος σεμινάρια εκμάθησης ελληνικών τα οποία απευθύνονται

1. σε ενηλίκους/-ες αλλοδαπούς/-ές
2. σε Ουκρανούς/-ές πολίτες (που βρίσκονται στην Ουκρανία ή στην Ελλάδα ως πρόσφυγες)
3. σε ενηλίκους/-ες μουσουλμάνους/-ες της Θράκης
4. σε μαθητές/-τριες που επιθυμούν να βελτιώσουν τη γνώση της ελληνικής
5. σε φοιτητές/-τριες Erasmus και Erasmus+ που φοιτούν σε Τμήματα του Δ.Π.Θ. και επιθυμούν να βελτιώσουν τη γνώση της ελληνικής.

Στην προτεινόμενη εισήγηση θα παρουσιαστούν τα στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από τη μελέτη των 600 αιτήσεων που υποβλήθηκαν με σημείο αναφοράς δηλώσεις που συνιστούν το πλαίσιο για τη διατύπωση των γλωσσοδιδακτικών στόχων ανά τμήμα ενηλίκων ή ανηλίκων εκπαιδευόμενων, καθώς και τα στοιχεία κουλτούρας και για την ελληνική αλλά και για την κατά περίπτωση Γ1. Συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν:

- οι λόγοι για τους οποίους επιθυμούν να μάθουν ελληνικά ή να βελτιώσουν το επίπεδο ελληνομάθειάς τους (οι απαντήσεις κινούνται από τη θεώρηση της ελληνομάθειας ως προσόντος για την εξεύρεση εργασίας μέχρι την αξιοποίησή της για τη μελέτη και την πρόσληψη από το πρωτότυπο έργων της ελληνικής λογοτεχνίας)
- το επίπεδο στο οποίο εκτιμούν ότι βρίσκονται σε συνάρτηση με τις διαπιστώσεις που προέκυψαν από το δοκίμιο αρχικής αξιολόγησης που κλήθηκαν να συμπληρώσουν
- τις γλωσσικές δεξιότητες στις οποίες εκτιμούν ότι χρειάζονται περισσότερη άσκηση.

Παράλληλα αξιολογείται η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού υλικού που χρησιμοποιείται και βασίζεται σε σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2/ΞΓ. Το υλικό αυτό θα παρουσιαστεί για πρώτη φορά.

Β ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

*Αλεξοπούλου Πελαγία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κουτούζης Εμμανουήλ, Καθηγητής ΕΑΠ
Λισιόβα Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ψυχολόγος, υποψήφια διδάκτωρ στην
αναπτυξιακή και γνωστική ψυχολογία*

Η κοινωνική δικαιοσύνη προϋποθέτει την ενεργό εμπλοκή των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, την αξιοποίηση των εμπειριών τους και την καλλιέργεια του σεβασμού απέναντι στην ετερότητα. Η εγκαθίδρυση ενός δημοκρατικού εκπαιδευτικού συστήματος απαιτεί καλά καταρτισμένο προσωπικό, με γνώσεις, δεξιότητες και υψηλό αίσθημα ηθικής και πνευματικής ευθύνης.

Η παρούσα έρευνα εκπονήθηκε με σκοπό να διερευνηθεί πώς αναπαρίσταται από τους εκπαιδευτικούς η επαγγελματική τους ανάπτυξη σε σχέση με την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης στο σχολικό περιβάλλον. Με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία, σχεδιάστηκε ερωτηματολόγιο και χορηγήθηκε σε 114 συμμετέχοντες (εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, διευθυντές και υποδιευθυντές των δημοτικών σχολείων της πόλης του Ρεθύμνου).

Τα αποτελέσματα αποτυπώνουν τη θετική σχέση της κοινωνικής δικαιοσύνης και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και την ανάγκη των τελευταίων για βελτίωση των πρακτικών τους με σκοπό την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Προκύπτει μια αλληλουχία ζητημάτων, όπου η κοινωνική δικαιοσύνη προωθείται μέσα από την ατομική πρωτοβουλία, ελλείψει καθοδήγησης και συστηματικής επιμόρφωσης. Η σχέση της σχολικής ηγεσίας και της απόδοσης κοινωνικής δικαιοσύνης αξιολογείται ως κυρίαρχη αλλά αδύναμη. Από τις αναλύσεις των αποτελεσμάτων διαπιστώνεται πως η εκπαιδευτική κοινότητα βρίσκεται σε μεταχρυσιακή καμπή, όπου διαφαίνεται σταδιακά το πέρασμα της κοινωνικής δικαιοσύνης από ένα «αποσπώμενο» ακόμη κομμάτι του εκπαιδευτικού σώματος σε ενιαία δομή.

Β ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

*Νικολάου Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτορας Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ματσιώλα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων*

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται μία μεθοδολογία μετάφρασης, στάθμισης και διαπολιτισμικής προσαρμογής ερωτηματολογίων σε άλλη γλώσσα, σύμφωνα πάντα με ακαδημαϊκές και δημοσιευμένες επιστημονικές οδηγίες. Η διαδικασία της μετάφρασης ενός

ξενόγλωσσου ερωτηματολογίου στην εκάστοτε μητρική γλώσσα του δείγματος που θα κληθεί να το απαντήσει στο πλαίσιο μιας έρευνας, δε θεωρείται μια εύκολη διαδικασία από τους ερευνητές. Εάν αυτή η μεταφραστική διαδικασία δεν αντιμετωπιστεί με ιδιαίτερη προσοχή, τότε οι ερευνητές κινδυνεύουν με τη μη διασφάλιση ισοδυναμίας ανάμεσα στις δυο διαφορετικές εκδοχές των ερωτηματολογίων (δηλ. του αρχικού έναντι του μεταφρασμένου ερωτηματολογίου) ακόμη, ίσως, και να κατηγορηθούν για λίβελο. Συνοψίζοντας λοιπόν, η παρούσα εργασία παρουσιάζει ένα διαπολιτισμικό μεταφραστικό μοντέλο το οποίο σχεδιάστηκε, δημιουργήθηκε και χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο μιας υπό εξέλιξη διαπολιτισμικής έρευνας στην Ελλάδα και την Κύπρο, που ξεκίνησε το 2016. Η έρευνα αυτή διερευνά, μέσω του πολυεπιστημονικού επιπέδου, το τρίπτυχο Μέσα Επικοινωνίας, Οπτικοακουστικό Περιεχόμενο και Εκπαίδευση, τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και Εκπαίδευση Ενηλίκων, τη Μη Λεκτική Επικοινωνία και τις κοόρτες γενεών υπό το πρίσμα των μελετών στα μέσα ενημέρωσης και της ραδιοτηλεοπτικής δημοσιογραφίας και παραγωγής.

Β ΞΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΓΕΝΙΑ Ζ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΗΧΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

*Νικολάου Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτορας Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ματσιώλα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων*

Η Γενιά Ζ αποτελείται από νέους ανθρώπους που γεννήθηκαν εντός της ψηφιακής εποχής και ο κώδικας επικοινωνίας τους θεωρείται ως επί το πλείστον πολυμεσικός. Αυτή η εργασία διερευνά μέσω ενός πρότυπου μαθήματος με περιεχόμενο το ραδιόφωνο τις στάσεις, τις απόψεις και τις συμπεριφορές πρωτοετών προπτυχιακών φοιτητών της Γενιάς Ζ από την Ελλάδα. Το πλαίσιο στο οποίο επικεντρώνεται είναι κυρίως η χρήση του ηχητικού περιεχομένου ως εκπαιδευτικού εργαλείου για μια περισσότερο αποτελεσματική διδασκαλία. Η μελέτη αυτή βασίζεται σε ποσοτική μέθοδο ανάλυσης που χρησιμοποιεί έντυπο αξιολόγησης με τη μορφή ερωτηματολογίου. Πρόκειται λοιπόν, για μια εμπειρική έρευνα όπου τα ευρήματα της συμβάλλουν στην ποιότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων από και μέσω της χρήσης των οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και στη μελλοντική εκπαιδευτική αλλαγή και ανάπτυξη προγραμμάτων. Η έρευνα αυτή αποτελεί μέρος μιας υπό εξέλιξη έρευνας σχετικά με τη χρήση και εφαρμογή των οπτικοακουστικών μέσων επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία σε πολυεπιστημονικό επίπεδο, το τρίπτυχο Μέσα Επικοινωνίας, Οπτικοακουστικό Περιεχόμενο και Εκπαίδευση.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ & ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ: ΕΡΕΥΝΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Ντεντάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Οι πολιτικές για την εκπαίδευση τις τελευταίες δεκαετίες προωθούν την καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη. Τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τους βασικούς ποιοτικούς δείκτες του “ΕΤ2010” και “ΕΥ2020” όσο και σε εθνικό επίπεδο με μια σειρά από νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως τα Εργαστήρια Δεξιότητων, που εισήχθησαν το σχολικό έτος 2021-2022, προωθείται η αγωγή των νέων με σκοπό να καταστούν πολιτικώς εγγράμματοι και να βιώσουν από νωρίς τις δημοκρατικές αξίες και θεσμούς. Από τη σκοπιά της κριτικής παιδαγωγικής θεωρείται πως οι μαθητές οφείλουν να αναπτύξουν πολιτικές ικανότητες. Ο Giroux (2011) αντιμετωπίζει την εκπαίδευση ως ένα είδος πολιτικής παρέμβασης που είναι σε θέση να φέρει τον κοινωνικό μετασχηματισμό, ενώ ο Freire (1993) μιλάει για εκπαίδευση που βασίζεται στον διάλογο (προβληματίζουσα εκπαίδευση) και στοχεύει στην αποκάλυψη της πραγματικότητας, την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, την ενίσχυση του αναστοχασμού και στην εκμάθηση της αποστολής των ανθρώπων ως υποκείμενων. Σκοπός της παρούσας έρευνας χρησιμοποιώντας την έρευνα δράσης και την κοινωνιομετρία είναι η πολιτική διαπαιδαγώγηση των μαθητών μέσα στο πλαίσιο μιας τάξης που οργανώνεται και λειτουργεί δημοκρατικά. Επιμέρους ερευνητικοί στόχοι αποτελούν το είδος των κοινωνικών και πολιτικών δεξιοτήτων που αναπτύσσονται και αν εξαλείφονται οι όποιες ανισότητες. Οι μαθητές αποκτώντας μία ολοκληρωμένη δημοκρατική ταυτότητα κατανοούν το σύγχρονο πολιτικό σύστημα και κυρίως βιώνουν καθημερινά και εφαρμόζουν τις δημοκρατικές αξίες, συζητούν, αμφισβητούν, σκέφτονται κριτικά, συνεργάζονται και επιλύουν τα προβλήματά τους με διάλογο. Επομένως, οι μαθητές διαμορφώνουν δημοκρατικές συμπεριφορές και στάσεις και το σχολείο οικοδομεί τον ενεργό πολίτη του μέλλοντος.

ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑ: ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΕ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

*Ιωαννίδου Μαρία, Υποψήφια Διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Μουσένα Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής*

Η ιδιότητα του πολίτη (citizenship) αποκτά νέες σύγχρονες διαστάσεις αφού η εκπαίδευση για την διαμόρφωσή της αποτελεί κύριο μέλημα όλων των σύγχρονων

κοινωνιών. Πώς όμως η πολιτότητα συνδέετε με την παιδική ηλικία; Τα παιδιά μπορεί να στερούνται ωριμότητας ωστόσο η πολιτότητα μεταξύ άλλων αφορά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα, τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις, την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία και ως εκ τούτου τα ίδια θεωρούνται πολίτες. Ιδιαίτερο ρόλο για την ανάπτυξη της δημοκρατικής πολιτότητας διαδραματίζει η εκπαίδευση, μέσω διαφόρων προσεγγίσεων-δράσεων-ερευνών. Η συγκεκριμένη έρευνα στοχεύει στην προσέγγιση της έννοιά της, μέσω κατάλληλων δημοκρατικών πρακτικών με απώτερο στόχο την προετοιμασία του παιδιού για ενεργό και υπεύθυνη συμμετοχή στην κοινωνία. Εστιάζει στην προώθηση της πολιτότητας στις δομές των παιδικών σταθμών καθώς και στις εκπαιδευτικές πρακτικές καθολικής εφαρμογής της. Επιδιώκεται η ανάδειξη διαδικασιών οι οποίες στο σύνολό τους προωθούν αλληλεπιδράσεις οι οποίες με την σειρά τους αποτελούν προϋποθέσεις συγκρότησης εμπειριών που συνιστούν τη βάση της διαμόρφωσης σχέσεων μεταξύ «εαυτού» και «κοινωνικού συνόλου», δηλαδή αυτών που προσδίδουν το περιεχόμενο αλλά και την σημασία στην έννοια του πολίτη. Ως ερευνητική στρατηγική ακολουθείται η ποιοτική μέθοδος, μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων και μη συμμετοχικής παρατήρησης προσχολικών τάξεων, ενώ η επεξεργασία του υλικού γίνεται με τη μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου. Τα υποκείμενα της έρευνας είναι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας και παιδιά προσχολικών δομών του νομού Αττικής. Η παρούσα έρευνα αποτελεί μέρος ευρύτερης έρευνας για το ίδιο θέμα σε μεγαλύτερη γεωγραφική έκταση. Αναφορικά με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, αυτά οριοθετούνται στο πλαίσιο συμπεριληπτικών παιδαγωγικών πρακτικών και ανάπτυξης συμπεριφορών ενεργητικής και υπεύθυνης συμμετοχής που προσδίδουν στην διαμόρφωση δημοκρατικής προσωπικότητας.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

*Ανδρικού Ασημίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε. Π.Δ.Μ.
Αναστασιάδης Θεοδόσιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μ.Εδ.*

Αναμφίβολα, βρισκόμαστε στην εποχή της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης, κατά την οποία η τεχνολογική εξέλιξη είναι ραγδαία και όλα τείνουν να γίνονται ψηφιακά. Ακόμα και πιο αφηρημένες έννοιες, όπως η νοημοσύνη, καλούνται πλέον να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα δημιουργώντας έτσι νέους τομείς, όπως την Ψηφιακή Νοημοσύνη, την ικανότητα, δηλαδή, του ατόμου να εγκλιματίζεται στον σύγχρονο ψηφιακό κόσμο και να δρα συνειδητά και υπεύθυνα μέσα σε αυτόν (υπεύθυνος χειρισμός ψηφιακών μέσων, κατανόηση της χρησιμότητας και της λειτουργίας τους, αντίληψη των προκλήσεων και των κινδύνων που ενυπάρχουν). Όπως είναι φυσικό, η σύγχρονη πολιτείοτητα ακολουθεί τις επιταγές και τις ανάγκες της ψηφιακής εποχής, διαμορφώνοντας ένα εξελιγμένο πεδίο γνώσης, εντός του οποίου καλείται ο/η σύγχρονος/η πολίτης, με την εκπαίδευση ως το πιο ενδεδειγμένο μέσο

ενίσχυσης της ταυτότητάς του/της, να βρει τον δρόμο του/της μέσα από τις πολύπλοκες ατραπούς που ορίζει η τεχνολογική πρόοδος και εξέλιξη.

Σε αυτό το πλαίσιο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ένα project επτά διδακτικών ωρών για μαθητές Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού με βασικό σκοπό τον εγκλιματισμό τους στον σύγχρονο ψηφιακό κόσμο καλλιεργώντας ταυτόχρονα την ψηφιακή τους πολιτεότητα (αγωγή του/της ψηφιακού/ής πολίτη). Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια του προγράμματος αυτού οικοδόμησαν μια υγιή ψηφιακή ταυτότητα, γνώρισαν και κατανόησαν βασικές ψηφιακές δεξιότητες (επεξεργασία δεδομένων, δημιουργία περιεχομένου, επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων, ασφάλεια) και ανίχνευσαν το προσωπικό τους επίπεδο σε αυτές, εξασκήθηκαν στη διαδικτυακή αναζήτηση και την ψηφιακή επικοινωνία και κυρίως ενδυνάμωσαν την κριτική τους σκέψη αντιλαμβανόμενοι/ες τη σημασία της ισορροπίας μεταξύ ψηφιακής και κανονικής ζωής. Εν κατακλείδι, μέσω του εκπαιδευτικού αυτού προγράμματος συνειδητοποιήσαμε ως εκπαιδευτικοί τον πολυσχιδή χαρακτήρα της έννοιας «ψηφιακή πολιτεότητα» και τη σημασία ένταξής της στο Δημοτικό σχολείο.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

*Παπαγάλου Φωτεινή, MSc, εκπαιδευτικός ΠΕ86
Βορβή Ιωάννα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ02
Δανιηλίδου Ευγενία, Φιλολόγος, Δρ Παιδαγωγικών Επιστημών*

Στη σύγχρονη κοινωνία η ιδιότητα του πολίτη ή πολιτεότητα συνδέεται με το δημοκρατικό πολίτευμα, εντός του οποίου ο πολίτης απολαμβάνει δικαιώματα ατομικής, κοινωνικής και πολιτικής ελευθερίας καθώς και συμμετοχής στη δημόσια ζωή. Στην κατεύθυνση αυτή, η πολιτεότητα καλύπτει μεγάλο εύρος ενεργειών, που αποβλέπουν στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και στην ενεργητική παρουσία των πολιτών στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Η πολιτεότητα θεωρείται κύρια προτεραιότητα των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, καθώς περιλαμβάνεται στους βασικούς στόχους της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής.

Το σχολείο αποτελεί κατάλληλο πλαίσιο ποιοτικής εκπαίδευσης και γνωστικής, κοινωνικής, συναισθηματικής και αξιακής ανάπτυξης των μαθητών/τριών, καθώς μπορεί να προωθήσει την ισότητα, τη δικαιοσύνη, τη δημοκρατία μέσα από τον κριτικό στοχασμό, την αυτενέργεια, τη συνεργασία. Επομένως, το σχολείο συμβάλλει στην ενίσχυση της πολιτεότητας αξιοποιώντας γνωστικά αντικείμενα, μαθητοκεντρικές, ενεργητικές διδακτικές μεθόδους, καθώς και δράσεις/εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται καθημερινά σε όλο το φάσμα της σχολικής ζωής και συνδέουν τους/τις μαθητές/τριες με την κοινότητα.

Στην εργασία παρουσιάζονται προτάσεις, που αφορούν τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να προετοιμάσει τους/τις μαθητές/τριες ώστε «ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να

ζήσουν δημιουργικά», σύμφωνα και με τον σκοπό της εκπαίδευσης (ν. 1566/1985). Οι προτάσεις στοχεύουν στην ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών μέσω της συμμετοχής τους σε κοινότητες μάθησης, ομάδες εργασίες, εκπαιδευτικά προγράμματα και δίκτυα, μαθητικές κοινότητες και άλλες δράσεις που οδηγούν στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της αυτονομίας τους.

Απώτερος σκοπός είναι οι μαθητές/τριες ως αυριανοί πολίτες σκεπτόμενοι, ενημερωμένοι, υπεύθυνοι και ενεργοί να μπορέσουν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο πολυπολιτισμικό περιβάλλον και να ανταποκριθούν στις προκλήσεις των καιρών. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, αναδεικνύεται η ανάγκη για ένα σχολείο ανοιχτό που θα αναπτύσσει σχέσεις διάδρασης και αλληλεπίδρασης με την τοπική και ευρύτερη κοινωνία, οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τις εκάστοτε πολιτικές, πολιτιστικές και οικονομικές συνθήκες.

Η ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ-ΠΟΛΙΤΗ ΣΗΜΕΡΑ: ΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ

Πετρά Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Σε μια εποχή κατά την οποία επαναπροσδιορίζεται ο πολιτικός ρόλος του σχολείου και υπάρχει η δυνατότητα σύγχρονης και ασύγχρονης ψηφιακής επικοινωνίας, δράσεων και παρεμβάσεων είναι αναγκαίο να διερευνήσουμε πώς μπορεί η εκπαίδευση να προετοιμάσει ενεργούς και υπεύθυνους πολίτες για τον τόπο τους και τον κόσμο. Στην παρούσα ανακοίνωση κατατίθεται ο προβληματισμός σχετικά με τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στη λυκειακή βαθμίδα για την διαμόρφωση και την ενεργό πολιτική συμμετοχή των μαθητών/τριών μέσα στο πλαίσιο του σχολείου και έξω από αυτό. Οι αφορμή δίνεται συνήθως στη διάρκεια των μαθημάτων, ιδίως των φιλολογικών, των αποφάσεων που λαμβάνονται κατά την υλοποίηση προγραμμάτων και σχολικών εκδρομών ή ανθρωπιστικού ακτιβισμού. Μας απασχολούν θέματα που υπαγορεύουν την τοποθέτηση και ενεργοποίηση των εφήβων όπως: βιώσιμη ανάπτυξη και ενεργειακή κρίση, δεξιότητες διαχείρισης του «εαυτού» και του «άλλου», κρίσης, συγκρούσεων, ηγετικές δεξιότητες, έμφυλοι ρόλοι, εργασία, ταυτότητες και κακοποιητικές συμπεριφορές, οργανώσεις και κοινωνική δράση, προβληματικές πολιτικές επιλογές στο εθνικό ή υπερεθνικό επίπεδο, ο πόλεμος και το νεοπροσφυγικό. Η ψηφιακή τάξη, συζητήσεις, «αγώνες λόγων» και «εικονικές δίκες», ρόλοι, στρατηγικές και «ρουτίνες» μάθησης, πάνω στα θέματα αυτά και την επικαιρότητα δείχνουν ότι η όποια στάση συνήθως δεν βρίσκει πρακτική έκφραση και δεν έχει συνέχεια και συνέπεια, αφού δεν μας αγγίζει ή «θίγει» άμεσα. Παράλληλα, δημιουργεί αντιρρήσεις σχετικά με το κατά πόσο είναι μαζική, αποτελεσματική και συνειδητή και αν η ψηφιακή έκφραση της πολιτεότητας έχει συλλογικό χαρακτήρα ή κατά πόσο μπορεί να αποκτήσει κοσμοπολιτικό και διεθνή χαρακτήρα. Εφεξής, παρουσιάζονται παραδείγματα πολιτικής συμμετοχής σε Λύκειο της ελληνικής περιφέρειας και προτάσεις για την εμπλοκή και

συνειδητή συμμετοχή των μαθητών/τριών με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, της ηγεσίας του σχολείου, της οικογένειας, του δήμου – γενικότερα των παραγόντων, προσώπων, θεσμών ή δομών, που συνθέτουν τη σχολική, κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα του σχολείου.

ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ETWINNING

Λυτσιούση Στυλιανή, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Post doc

Σούνογλου Μαρίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Καλογήρου Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ06, Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναγνωρίσει τη σπουδαιότητα της εκπαίδευσης στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη στις σύγχρονες πλουραλιστικές κοινωνίες. Για το λόγο αυτό, δημιούργησε ένα Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων Δημοκρατικού Πολιτισμού (ΙΔΠ). Αυτό το Πλαίσιο Αναφοράς διακρίνει τέσσερις κατηγορίες στην ανάπτυξη των ικανοτήτων που προωθούν την πολιτειακή συνείδηση: τις Στάσεις, τις Αξίες, τις Δεξιότητες και τη Γνώση/Κριτική Κατανόηση. Τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των ΙΔΠ, καθώς οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί είναι οι μόνοι που μπορούν να περάσουν από τη θεωρία στην πράξη. Όταν είναι σε θέση να κάνουν αποτελεσματική χρήση του Πλαισίου ΙΔΠ στα σχολεία και έχουν εφοδιαστεί με ένα σύνολο ικανοτήτων, μπορούν να συνυπάρχουν ως δημοκρατικοί πολίτες σε διαφορετικές κοινωνίες και εκπληρώνουν με τον καλύτερο τρόπο και το ρόλο τους μέσα στην τάξη. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ενίσχυση των προγραμμάτων σπουδών με τα οποία εκπαιδεύονται και καταρτίζονται οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, την εφαρμογή νέων διδακτικών μεθόδων και τη συμμετοχή σε έργα έρευνας και καινοτομίας. Η συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες θα πρέπει να ενθαρρύνεται δυναμικά. Η ευρωπαϊκή δράση eTwinning συνιστάται ως ένα κατάλληλο εργαλείο για τον σκοπό αυτό, καθώς οι φοιτητές ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές, αναπτύσσουν μια ισχυρή δικτύωση και καλλιεργούν την ευρωπαϊκή διάσταση και την εκπαίδευση στην ιδιότητα του δημοκρατικού πολίτη. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον αυξανόμενο αριθμό παραδειγμάτων εισαγωγής του στην εκπαίδευση των εν δυνάμει εκπαιδευτικών. Για το λόγο αυτό, πραγματοποιήθηκε μία έρευνα σε όλα τα προγράμματα σπουδών Προσχολικής Αγωγής της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, προκειμένου να εντοπιστούν οι αναφορές που σχετίζονται με την καλλιέργεια Ικανοτήτων Δημοκρατικού Πολιτισμού. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι η ανάλυση περιεχομένου. Η καταγραφή και οργάνωση των δεδομένων, καθώς και η κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων ανέδειξε σημαντική έλλειψη αναφορών, καθώς και απουσία συνεργασίας με ευρωπαϊκές δράσεις, όπως το eTwinning.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

*Μουσένα Ελένη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής
Σταμάτης Παναγιώτης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου*

Οι επικοινωνιακές στρατηγικές που εφαρμόζονται στην προσχολική εκπαίδευση αποτελούν ουσιαστικό μέρος της διαμόρφωσης της ιδιότητας του πολίτη. Ο διάλογος και η διαπραγμάτευση απόψεων, η συμμετοχή και η αλληλεγγύη, η συνεργασία και η δημοσιοποίηση, αποτελούν κύρια χαρακτηριστικά των δημοκρατικών, παιδαγωγικών διαδικασιών. Ωστόσο, η επιστημονική έρευνα ελάχιστα έχει εστιάσει στον τρόπο με τον οποίο οι επιλογές των εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας προωθούν το ζήτημα αυτό. Η παρούσα έρευνα στοχεύει στην ανάλυση του πλαισίου επικοινωνιακών και διδακτικών στρατηγικών, καθώς και του ρόλου των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση δημοκρατικής πολιτότητας. Η μέθοδος διερεύνησης του θέματος είναι ποιοτική, με εφαρμογή ημιδομημένων συνεντεύξεων. Το σώμα των συνεντευξιζόμενων απαρτίζεται από εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, της Αττικής και της Δωδεκανήσου.

Τα αποτελέσματα δείχνουν τη σημασία του ρόλου των εκπαιδευτικών, στον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούν τις δημοκρατικές αρχές, μέσω του διαλόγου και των διδακτικών υλικών, σύμφωνα με την έννοια “Dialogic space” καθώς και στην ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διαδικασίας συγκρότησης της δημοκρατικής πολιτότητας, ειδικά στην πρώιμη παιδική ηλικία.

ΤΟ ETWINNING ΩΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

*Καλογήρου Ευαγγελία, Υποψήφια Διδάκτωρ ΠΘ
Σούνουλου Μαρίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Λυτσιούση Στυλιανή, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Post doc*

Η παρούσα έρευνα εστιάζει στην μελέτη της ανάπτυξης της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη σε παιδιά προσχολικής ηλικίας μέσα στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων eTwinning. Στη σύγχρονη, συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία των προκλήσεων, η δημοκρατία αποτελεί ζητούμενο επαναδιαπραγματεύσιμο σε ατομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Η εκπαίδευση συνιστά τομέα καλλιέργειας και ανάπτυξης της δημοκρατικής κουλτούρας ενδυναμώνοντας την κοινωνική συνοχή, την αλληλεγγύη αλλά και την ατομική ανάπτυξη. Το 2016, το έργο των εκπαιδευτικών ενισχύεται με την οριοθέτηση ενός πλαισίου αναφοράς από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Reference Framework of Competences for Democratic Culture (RFCDC), δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών που καλλιεργούν την δημοκρατική κουλτούρα στα

σχολεία, στοχεύοντας στην ενίσχυση του ρόλου τους ως φορείς αλλαγής και βελτίωσης προς την κατεύθυνση μιας κοινωνίας με σεβασμό στη διαφορετικότητα, στην πολυπολιτισμικότητα και τη διαφορετική άποψη του άλλου. Το eTwinning αποτελεί σήμερα μια δυναμική ηλεκτρονική, εκπαιδευτική κοινότητα με πάνω από 946.000 εγγεγραμμένα μέλη. Η εν λόγω δράση χρηματοδοτείται και συντονίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και προσεγγίζεται ως ευοίωνο πλαίσιο καλλιέργειας της δημοκρατικής κουλτούρας, παρέχοντας ευκαιρίες για παρατήρηση, αναστοχασμό, έρευνα και πειραματισμό στους μαθητές και ενδυναμώνοντας την ενεργό συμμετοχή τους. Ακολουθώντας μεθοδολογία ανάλυσης περιεχομένου αναζητούμε εννοιολογικούς συσχετισμούς που συνιστούν την εν λόγω δράση παιδαγωγικό πλαίσιο δημοκρατικά προσανατολιζόμενο. Αναλύονται και ταξινομούνται τα κριτήρια ποιότητας των έργων eTwinning, όπως έχουν θεσμοθετηθεί για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας τους, ως προς τις προσδιορισμένες ικανότητες στο RFCDC. Το παρών εγχείρημα θεωρούμε ότι συμβάλλει στην προώθηση της έρευνας στο πεδίο ως προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις: Πρώτον, προσφέροντας δεδομένα που συγκεκριμενοποιούν τις παραμέτρους που ενισχύουν την καλλιέργεια της δημοκρατικής κουλτούρας όπως αυτές αναπτύσσονται στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων. Δεύτερον, οριοθετώντας το θεωρητικό πλαίσιο για περαιτέρω εις βάθος έρευνα εστιασμένη στην καθημερινή παιδαγωγική πρακτική στα νηπιαγωγεία.

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΡΓΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

*Πλιόγκου Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικής και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας- Πρόεδρος ΟΜΕΡ (Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Εκπαίδευσης) Κ. Μακεδονίας
Φράγκου Μαρία, Πολιτικός και Νομικός Επιστήμονας, ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, με ειδίκευση στο Συνταγματικό Δίκαιο, Εκπαιδευτικός ΠΕ78*

Στην σύγχρονη οικουμενική πολιτειακή πραγματικότητα, αναδεικνύεται καθημερινά μία αυξανόμενη υποτίμηση της αξίας και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου. Η συνεχής υποδαύλιση των απαράγραπτων ελευθεριών και δικαιωμάτων του ανθρώπου κάθε ηλικίας, ακόμα και σε συνταγματικά οργανωμένα κράτη, αναδεικνύει emphaticά την αναπόδραστη και αδήριτη ανάγκη προστασίας τους και εκμάθησής τους, ήδη από την πρώιμη παιδική ηλικία. Σκοπό του παρόντος ερευνητικού εγχειρήματος αποτελεί η ανάδειξη, μέσα από κείμενα παιδικής λογοτεχνίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ενεργού πολιτειότητας από το ελληνικό Σύνταγμα, καθώς και των λειτουργιών ενός δημοκρατικού κράτους, όπως η Γ' Ελληνική Δημοκρατία. Πρόκειται για μία ποιοτική έρευνα, στην οποία εφαρμόζεται η ανάλυση περιεχομένου (με στοιχεία έρευνας μελέτης περίπτωσης) σε ορισμένο αριθμό έργων. Τα ερευνητικά ερωτήματα αφορούν με ποιον τρόπο και σε ποιο βαθμό, τα

εξεταζόμενα έργα παρουσιάζουν το περιεχόμενο των συνταγματικών δικαιωμάτων στο ελληνικό Σύνταγμα, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα Διεθνή Συμβατικά κείμενα, καθώς και τις λειτουργίες ενός σύγχρονου δημοκρατικού κράτους. Εξετάζεται ακόμη, αν κρίνεται παιδαγωγικά εύληπτος ο πυρήνας των δικαιωμάτων. Διερευνάται εξίσου, η ανάδειξη της ιδιότητας του πολίτη από τα έργα, καθώς αξιολογείται νομικά και εκπαιδευτικά, η δυνατότητα της παιδαγωγικής τους αξιοποίησης, για την προαγωγή της πολιτειότητας στην Ελλάδα. Τέλος, εξετάζεται η δυνατότητα εφαρμογής παιδαγωγικών προτάσεων, αξιολογώντας την συμβατότητά τους, με το ελληνικό και ευρωπαϊκό νομικό πολιτισμό, όσο και με τις Οικουμενικές Συμβάσεις, για την προαγωγή της ενεργού πολιτειότητας. Στα συμπεράσματα της έρευνας, πρόκειται να παρουσιαστούν τα δεδομένα και τα ευρήματά της, με τα οποία επιδιώκεται να εκτεθούν οι πλέον επιτακτικοί λόγοι εφαρμογής της πολιτειακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, στο πλαίσιο μίας συνταγματικής πολιτικής για την εκπαίδευση.

ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΧΑΝΔΡΑ

*Χρηστάκη Αγγελική, Εκπαιδευτικός ΠΕ06, διευθύντρια γυμνασίου Χανδρά
Ευσταθοπούλου Αγγελική, ΠΕ78 πολιτικών επιστημών*

Στο γυμνάσιο του Χανδρά Σητείας γίνονται καθημερινά, βήματα προς την ανάδειξη της πολιτειότητας και της δημιουργίας ενεργών πολιτών με πρωταγωνιστές τους μαθητές του. Η διοίκηση και το εκπαιδευτικό προσωπικό στέκονται αρωγοί των προσπαθειών και των πρωτοβουλιών των μαθητών, δημιουργώντας σταθερό έδαφος και προϋποθέσεις για τη λειτουργία της πολιτειότητας στο σχολείο.

Στόχος της εργασίας είναι η ανάδειξη όρων όπως ήπιες δεξιότητες και συμπερίληψη και η σύνδεση της θεωρίας με την σχολική πραγματικότητα. Σχετικά με το σχεδιασμό, θα προκύψουν δύο άξονες. Σε πρώτη φάση, παραδείγματα της καθημερινότητας στο γυμνάσιο Χανδρά: η σχολική πραγματικότητα, οι δράσεις και η συνεργασία του πλαισίου με άλλα σχολεία, δίκτυα και - σε τελική γραμμή - με την ίδια την κοινωνία. Σε δεύτερο επίπεδο, θα γίνει ανάλυση της θεωρίας περί πολιτειότητας, πώς αναδεικνύεται ο ενεργός πολίτης και η χρήση των ήπιων δεξιοτήτων στο σχολικό πλαίσιο.

Η παρουσίαση θα γίνει με τη μορφή εισήγησης με power point αρχικά από τη διευθύντρια του σχολείου, η οποία θα παρουσιάσει τις δράσεις του γυμνασίου τα τελευταία χρόνια και τους στόχους που αυτό θέτει. Έπειτα, θα ακολουθήσει η θεωρία και η θεώρηση του εγχειρήματος από το εκπαιδευτικό προσωπικό και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τους ίδιους του μαθητές.

Ως αποτέλεσμα, οι σύνεδροι θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και να λάβουν πληροφορίες για το πώς η θεωρία μπορεί να γίνει πράξη. Συνάδελφοι εκπαιδευτικοί και προσωπικό άλλων ειδικοτήτων, δύναται να

προβληματιστεί, να ταυτιστεί, να εμπνευστεί και γενικότερα, να αναλογιστεί αφουγκραζόμενο την πραγματικότητα και την καθημερινότητα ενός σύγχρονου σχολείου.

ΤΟ ΜΟΝΟΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΩΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη Πόπη, Διευθύντρια ΠΕ Χανίων

Σκοπός της παρούσης μελέτης ήταν να διερευνηθούν, να καταγραφούν και να αναδειχθούν τα σημαντικά σημεία της ιστορίας της σχολικής ζωής του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Κωνσταντίνου Λασιθίου μέσα από γεγονότα, σκέψεις και συναισθήματα των ανθρώπων που έζησαν σε αυτό ως μαθητές και διαμορφώθηκαν ως Πολίτες. Στόχος μας δεν ήταν η εξαγωγή συμπερασμάτων που οδηγούν σε γενίκευση, αλλά η λεπτομερής αποκάλυψη των πτυχών του θέματος, οι οποίες μπορούν να φωτίσουν την ιστορία του συγκεκριμένου σχολείου.

Το σκεπτικό της μελέτης βασίζεται στο ολοένα και αυξανόμενο ενδιαφέρον που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στον επιστημονικό χώρο για την έρευνα στην Ιστορία της Εκπαίδευσης, η οποία επικεντρώνεται πλέον και στη ζωή των απλών ανθρώπων-πολιτών. Έτσι, οι αναμνήσεις τους φαίνεται να έχουν ιδιαίτερη αποδεικτική αξία. Στο πλαίσιο των σύγχρονων ιστοριογραφικών αναζητήσεων και ερευνητικών προσεγγίσεων, οι αναμνήσεις δεν είναι απλή συντήρηση γεγονότων αλλά εμπεριέχει εικόνες, συναισθήματα, λέξεις και γενικά το άρωμα μιας ατμόσφαιρας του παρελθόντος.

Για την προσέγγιση του θέματος ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε η ημιδομημένη, ευέλικτη ατομική συνέντευξη (για τη συλλογή προσωπικών μαρτυριών) με άτομα που γνωρίζουν από 'πρώτο χέρι' πρόσωπα και πράγματα για το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Κωνσταντίνου, είχαν προσωπικό βίωμα και ήταν πρόθυμα να συμμετέχουν στην μελέτη.

Το βασικό μας συμπέρασμα είναι ότι σε κοινωνικό, ψυχολογικό και επαγγελματικό επίπεδο πολλά οφέλη αποκόμισαν οι συμμετέχοντες/ουσες από τη φοίτησή τους στο συγκεκριμένο σχολείο: Απέκτησαν πειθαρχία, σκληραγώγηση, σεβασμό, υπευθυνότητα, υπομονή, γενναιότητα στο να αντιμετωπίζουν τα δύσκολα, αυτοεκτίμηση λόγω των καλών επιδόσεων τους, αλληλεγγύη αφού από νωρίς έμαθαν να μοιράζονται «τη φέτα το ψωμί και το μήλο» και έκαναν καλές και δυνατές φιλίες που αντέχουν στο χρόνο. Έμαθαν να σκέφτονται λογικά και μετρημένα, να αναγνωρίζουν το συμφέρον τους και το επιδιώκουν, χωρίς να περιφρονούν τους άλλους γύρω τους. Όλα αυτά τα στοιχεία είναι εκείνα που αποτελούν τη βάση της λειτουργίας του ατόμου ως ενεργού Πολίτη.

Η ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΩΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

*Ζέζου Αναστασία, Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κάτοχος πτυχίων: ΠΕ70,
Πτυχίο Διεθνών Σχέσεων
Μπαριανού Ειρήνη, MSc Παιδικής Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κάτοχος πτυχίου ΠΕ70*

Στο πλαίσιο της σύγχρονης κοινωνίας που μεταβάλλεται διαρκώς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθίσταται αναγκαία και η αλλαγή στην εκπαίδευση. Έτσι, τα μικρά παιδιά, ακόμη από τη βαθμίδα του νηπιαγωγείου υποστηρίζονται να αναπτύξουν δράσεις που αποβλέπουν τόσο στην κοινωνική τους συνειδητοποίηση, όσο και στην μελλοντική ομαλή ένταξή τους σε πιο σύνθετες κοινωνικές διεργασίες.

Η διαμόρφωση του ενεργού και υπεύθυνου πολίτη δεν αποτελεί μία ατομική διαδικασία, αλλά συντελείται μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και της συλλογικότητας, ώστε να καλλιεργηθούν η συνεργασία, η συμμετοχή και ο σεβασμός στη γνώμη των άλλων.

Μια από τις μορφές λήψης απόφασης, αποτελεί η ψηφοφορία, με την οποία συνδέεται η καθημερινότητα του νηπίου με τα διάφορα επίπεδα κοινωνικής οργάνωσης μέσα σε μια δημοκρατική κοινωνία. Έτσι, παρέχεται στα παιδιά η δυνατότητα να διαμορφώσουν το πλαίσιο του κοινωνικού εαυτού τους και της συλλογικότητας, ξεπερνώντας τις διαπροσωπικές εμπειρίες. Επιπλέον, η χρήση συμμετοχικών διαδικασιών στην εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να εκφράσουν και να υλοποιήσουν απόψεις και ιδέες, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει στους ενήλικες να αποκτήσουν πρόσβαση στην οπτική των μαθητών.

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης έγκειται αφενός στην αποσαφήνιση της έννοιας του 'ενεργού και δημοκρατικού πολίτη' και της 'ψηφοφορίας' ως βασικού στοιχείου του δημοκρατικού πολιτεύματος στο νηπιαγωγείο και αφετέρου στην παρουσίαση διαφόρων δραστηριοτήτων ψηφοφορίας, ώστε να αποτελέσουν έναυσμα για αντίστοιχες δράσεις από τους/τις εκπαιδευτικούς.

ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΟΥ

Λιάπη Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω των έντονων μεταναστευτικών η σύγχρονη ελληνική κοινωνία έχει μετατραπεί σε πολυπολιτισμική, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται έντονες ανησυχίες για τον τρόπο ενσωμάτωσης των νέων πολιτισμικών ομάδων στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Παράλληλα, ιδιαίτερη πρόκληση αποτελεί η διαδικασία ενσωμάτωσης των μαθητών/μαθητριών μεταναστευτικής βιογραφίας στην εκπαιδευτική διαδικασία προωθώντας και ενισχύοντας την ισοτιμία και τον σεβασμό στην ετερότητα. Ο Σχολικός

Εκφοβισμός (bullying) είναι ένα σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο συνεχώς ενισχύεται και κατακλύζει τα σχολικά περιβάλλοντα (Σπυρόπουλος, 2011). Όταν ο εκφοβισμός σχετίζεται με την προσέλευση των μεταναστών συνδέεται άρρηκτα με τον ρατσισμό, με συνέπεια να της αποδίδεται ο όρος «racist bullying» ή και «ethnic bullying» (McKenney et al., 2006:242). Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε τις μορφές του σχολικού εκφοβισμού καθώς και με ποιον τρόπο αυτές συνδέονται με την παρουσία μαθητών/μαθητριών μεταναστευτικής βιογραφίας στο σχολικό περιβάλλον. Στη συνέχεια θα παραθέσουμε τη νομοθεσία που ισχύει αλλά και τις πολιτικές-πρακτικές που εφαρμόζει η ελληνική πολιτεία τόσο στην ευρύτερη κοινωνία όσο και εντός της σχολικής κοινότητας, ώστε να ανταποκριθεί άμεσα στο νέο πολιτικό συγκείμενο αλλά και στις μεθόδους που πρέπει να υιοθετηθούν για τη σωστή και άμεση αντιμετώπιση του φαινομένου.

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ: Η ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

*Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης, Διδάσκων Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου
Κρήτης, Γενικός Γραμματέας Ελληνικού Οργανισμού Πολιτικών Επιστημόνων (ΕΟΠΕ)
Κρήτας Δημήτριος, Υποψήφιος διδάκτορας, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο
Κρήτης*

Το σύγχρονο δημοκρατικό πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στοχεύει στην καλλιέργεια των σχετικών γνώσεων και δεξιοτήτων των φοιτητών, όπως η δημοκρατική συμμετοχή, η συνεργασία, η ανάληψη ευθύνης, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στους δημόσιους θεσμούς και τα συντάγματα, η ελευθερία της έκφρασης και της λήψης αποφάσεων. Όλα αυτά αποτελούν προϋποθέσεις για τους μελλοντικούς ενεργούς πολίτες. Ακριβώς αυτοί οι στόχοι προωθούνται στις φοιτητικές κοινότητες, η λειτουργία των οποίων υπηρετεί συνεχώς την αρχή της δημοκρατικής εκπροσώπησης. Επομένως, μέσα από την κατανόηση της μάθησης ως κοινωνικής δραστηριότητας και ως μέσου καινοτομίας και παραγωγικότητας στην κοινωνία, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί - και πρέπει - να είναι ένας πολυεπίπεδος τρόπος για την εμπέδωση της κοινωνικής συνοχής και για την προώθηση των δημοκρατικών αξιών, προετοιμάζοντας του/τις φοιτητές/τριες να γίνουν ενεργοί πολίτες. Ο κύριος στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να αξιολογήσει το ρόλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις σημερινές δύσκολες συνθήκες, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης νέων και παλαιών προβλημάτων, προωθώντας παράλληλα τη δικαιοσύνη, την ποικιλομορφία και την κοινωνική ενσωμάτωση, ήτοι τη δημοκρατία, την πολιτειότητα και την κοινωνική συνοχή. Η μελέτη αναλύει τη σημασία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την επίτευξη αυτών των στόχων, εστιάζοντας στη χρήση ενός συνδυασμού ποικίλων και καινοτόμων μεθόδων και νέων τεχνολογιών. Θα

αναλυθεί επίσης μια μελέτη περίπτωσης προσομοίωσης ενός θεσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να καταδειχθεί η σημασία τέτοιων δράσεων και εναλλακτικών τρόπων μάθησης για την επίτευξη της δημιουργίας ενεργών πολιτών. Η ανάλυση θα οδηγήσει σε προτάσεις πολιτικής για την ενσωμάτωση νέων βιωματικών μεθόδων στο σημερινό ακαδημαϊκό διδακτικό συγκείμενο, προκειμένου να ενισχυθεί η δημοκρατία και η πολιτειότητα.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

*Καρούντζου Γεωργία, Διευθύντρια Α/θμιας Εκπ/σης Αρκαδίας
Καρούντζου Θεοδώρα, ΕΚΠΑ*

Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι σύμφωνα με τον Marshall ένα γνήσιο κοινωνικό δικαίωμα, γιατί στόχος της εκπαίδευσης στην παιδική ηλικία είναι η διαπαιδαγώγηση του αυριανού ενεργού πολίτη. Η εκπαίδευση αποτελεί βασική συνιστώσα των κοινωνικών δικαιωμάτων του πολίτη. Αποτελεί, συνεπώς, τη βασική προϋπόθεση για την διεκδίκηση και εμπέδωση των υπόλοιπων κοινωνικών δικαιωμάτων. Η εκπαίδευση όμως αποτελεί και ένα από τους θεσμούς που καλλιεργούν και συμβάλλουν στη διαμόρφωση της ταυτότητας του πολίτη. Στην Ελλάδα η σύνδεση της εκπαίδευσης με την έννοια του πολίτη αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένη πρόβλεψη καθώς αναφέρεται ρητά ότι σκοπός της παιδείας είναι η διάπλαση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών. Η εκπαιδευτική διαδικασία φέρνει ένα μείγμα ανθρώπων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο στο χώρο του σχολείου. Η εκπαίδευση θα πρέπει να διαλέξει αντί της αναπαραγωγικής λειτουργίας και του εθνικά προσανατολισμένου ρόλου της να ανταποκριθεί στο αίτημα μιας περισσότερο ανεκτικής εκπαίδευσης που αναπτύσσει την αποδοχή και το σεβασμό της διαφορετικότητας και της κουλτούρας που δεν ταυτίζεται πάντα με την εκάστοτε κυρίαρχη.

Η ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ: ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Κώστας Αλέξανδρος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εργασία διερευνά το πλαίσιο γύρω από το οποίο αναδύεται η έννοια της πολιτειότητας στις εκθέσεις των μεγάλων διεθνών οργανισμών που καθορίζουν τις εκπαιδευτικές πολιτικές, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και η Ουνέσκο. Εντοπίζει την ιστορική εμφάνιση και εξέλιξη της έννοιας της πολιτειότητας και του ιδιαίτερου περιεχομένου της,

όπως αυτό αντανακλάται στις εκθέσεις των οργανισμών αυτών. Τα ερωτήματα που τίθενται, σχετίζονται με τον ακριβή προσδιορισμό της έννοιας της πολιτειότητας από τους οργανισμούς και ιδιαίτερα σχετικά με την παράδοση σύνθεση του πολιτικού πράττειν και του οικονομικού συμφέροντος στις εκθέσεις των οργανισμών. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι από τη μία πλευρά οι οργανισμοί αυτοί ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των ενηλίκων και των παιδιών στη λήψη αποφάσεων και ευρύτερα στη πολιτική ζωή, ενώ από την άλλη οι πολιτικές και οι θεωρήσεις τους, έχουν επιδράσει ιστορικά με καταλυτικό τρόπο στην οικοδόμηση μιας επιχειρηματικής αυτοαντίληψης του ανθρώπου και στην οικονομοποίηση τόσο της εκπαίδευσης όσο και ευρύτερα του κόσμου που μας περιβάλλει. Στο πλαίσιο αυτό, γίνεται μια επισκόπηση των θεωρητικών αφητηριών αυτών των οργανισμών, ήδη μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, όπου αρχίζουν να οργανώνονται οι πρώτες διεθνείς εκπαιδευτικές πολιτικές με βασικό άξονα την οικονομική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών, μέσω της επένδυσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Μπορεί άραγε η πολιτειότητα μέσα στο πλαίσιο που προτείνεται από τους διεθνείς οργανισμούς να παίξει ένα ουσιαστικό ρόλο για την διαμόρφωση περισσότερο δημοκρατικών κοινωνιών ή αποτελεί μια υπαγωγή του πολιτικού πράττειν στην οικονομική ορθολογικότητα και σε κοινωνικές ομαδοποιήσεις οικονομικού και επιχειρηματικού προσανατολισμού;

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ LOOSE PARTS

*Αγγελιδάκη Μαρία, Σύμβουλος Β' Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Καθβαδά Μαριλένα, Συγγραφέας- Εκπαιδευτικός*

Η παρούσα εισήγηση συνεισφέρει στον σύγχρονο διάλογο σχετικά με τη δυνατότητα καλλιέργειας της πολιτικής συνείδησης σε παιδιά προσχολικής εκπαίδευσης μέσω καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων. Το θεωρητικό υπόβαθρο του σχεδιασμού της εκπαιδευτικής εφαρμογής “ Χίλιοι σπόροι στην γειτονιάς μας την αυλή... χίλιοι φίλοι θα μας κελαηδούνε το πρωί!” αποτελεί η θεωρία της κοινωνικής συνειδητότητας, της ενεργούς πολιτειότητας και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Με τα αποτελέσματα που κομίζει το εργαστήριο - παράδειγμα ενεργούς συμμετοχής σε κοινότητα επίλυσης περιβαλλοντικού προβλήματος, που αφορά στη σίτιση άγριων πουλιών, με εργαλείο τη χρήση Ευέλικτων Υλικών (LooseParts) υποστηρίζεται ότι η ενεργός εμπλοκή και η έννοια του πολίτη δύνανται να καλλιεργηθούν από μικρή ηλικία, με τον κατάλληλα παιδαγωγικά τρόπο, καθώς το μικρό παιδί διαθέτει την ικανότητα να αλληλοεπιδράσει και να λάβει πολιτικές αποφάσεις και να ενεργεί προς όφελος της κοινότητας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

*Ξενούλη Γεωργία, Υποψήφια διδάκτωρ ΕΚΠΑ
Βουδούρη Αγγελική, Καθηγήτρια ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ
Μαντάς Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ ΕΚΠΑ*

Η παρούσα εισήγηση διαπραγματεύεται τον ρόλο της οικογένειας και του σχολείου στην πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς των ανηλίκων. Στόχος της είναι η εμπειρισταωμένη παρουσίαση του φαινομένου, καθώς η προσέγγιση και η προαγωγή των κοινοτικών συστημάτων φροντίδας που δημιουργούν ένα δίκτυο προγραμμάτων με έμφαση στην εκπαίδευση των γονέων, για την βελτίωση των δεξιοτήτων τους για πιο ισχυρούς δεσμούς με τα παιδιά, αλλά και για την ενίσχυση της γονικής μέριμνας. Ταυτόχρονα, εγείρονται και ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή προληπτικών στρατηγικών, χτίζοντας μια ασφαλή και σταθερή σχέση των εφήβων με τους εκπαιδευτικούς, που θα έχει ως στόχο την βελτίωση της σχολικής τους δέσμευσης, την προσκόλληση στο σχολείο και την αποτροπή της εμπλοκής τους σε περιστατικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Τα αποτελέσματα της εισήγησης καταδεικνύουν την ανάγκη για διαρκή επιμόρφωση κι επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών, όσον αφορά την διαχείριση των περιστατικών παραβατικότητας, καθώς και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους μέσα από την εποπτεία, την αξιολόγηση και την ανατροφοδότηση των γνώσεών τους. Ταυτόχρονα, όμως, αναδεικνύεται και η πρόκληση της συνεχούς επιμόρφωσης κι εξειδίκευσης των διευθυντών των σχολικών μονάδων και των συντονιστών εκπαιδευτικού έργου πάνω στα θέματα διαχείρισης της παραβατικότητας, που με την επιστημονική καθοδήγηση μαζί με τους εκπαιδευτικούς, θα μπορούν να αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους ζητήματα, βοηθώντας έτσι τους γονείς και τα παιδιά. Εν κατακλείδι, αδήριτη είναι η ανάγκη για την συνεργασία της διοίκησης των σχολικών μονάδων και των κοινωνικών υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να ενεργοποιούνται άμεσα για την εκτίμηση του κινδύνου, αλλά και την σωστή διαχείρισή του, συμβάλλοντας έτσι στην προστασία των ανηλίκων, στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε αυτούς και στις οικογένειές τους και κυρίως στην ομαλή τους ένταξη στο κοινωνικό σύνολο.

ΤΟ ΌΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ.
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ / ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ – ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Τηλιγάδα Ευμορφία (Μορφούλα), Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Δρ.ΕΚΠΑ

Η σύγχρονη κοινωνία της γνώσης υπό το πρίσμα των συνεχών εξελίξεων, προκλήσεων, ευκαιριών αλλά και "αβεβαιοτήτων" που αυτή έχει προκαλέσει εγείρει τον προβληματισμό της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας για την αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού του στόχου και των αρχών της εκπαίδευσης, μιας εκπαίδευσης ικανής να προετοιμάζει πολίτες που μπορούν να συνυπάρχουν ισότιμα και ενεργά στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Κομβικής σημασίας κρίνεται ο ρόλος των εκπαιδευτικών οι οποίοι είναι οι μεσάζοντες μεταξύ ενός ταχέως εξελισσόμενου κόσμου και των μαθητών που πρόκειται να εισέλθουν σ' αυτόν και καλούνται να εστιάζουν στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, αλλά και να εκπαιδεύσουν τους μαθητές να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες και ικανότητες που θα τους βοηθήσουν να είναι αυτόνομοι, να μαθαίνουν διά βίου, να προσαρμόζονται και να δρουν με ευελιξία στις παγκόσμιες προκλήσεις. Μελετώντας το πλαίσιο που διαμορφώνουν οι παραπάνω συνθήκες μέσα από τη διεθνή βιβλιογραφία επιχειρείται η σκιαγράφηση του προφίλ του σύγχρονου επαγγελματία εκπαιδευτικού που καλείται να λάβει δράση στο πλαίσιο της ευρύτερης κοινότητας στην οποία ανήκει, ενεργή πολιτική δράση για τη στήριξη του μαθησιακού περιβάλλοντος. Ειδικότερα, επιχειρείται η θέαση του εκπαιδευτικού όχι ως αυτόνομου ατομικού υποκειμένου αλλά ως μέρος ενός συλλογικού υποκειμένου, μέλους της Κοινότητας Μάθησης που εδραιώνει πρακτικές συναντίληψης, συνανάπτυξης και πολιτικής δράσης και συμβάλλει στη διαμόρφωση αντίστοιχα ενεργών μαθητών / πολιτών.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ:
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ

Κολυμπάρη Τάνια, Διδάσκουσα Τμήμα Φιλοσοφίας-Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες το ζήτημα της ιδιότητας του πολίτη, όπως και η άμεση σύνδεσή του με τη δημοκρατία, την ενεργό συμμετοχή των ατόμων και το κοινωνικό κράτος δικαίου, παραμένει ζωντανό και επίκαιρο. Μέσα στις αλληπάλληλες και αλληλένδετες κρίσεις, στις ανισότητες, που αυξάνονται συνεχώς, στις μορφές αποκλεισμού και περιθωριοποίησης πληθυσμιακών ομάδων, που βιώνουν οι σημερινές κοινωνίες, η αισιοδοξία, στην οποία στηριζόταν η εδραίωση των αστικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, κλυδωνίζεται συνεχώς. Οι αντιφάσεις μεταξύ νέων μορφών διακυβέρνησης και συμμετοχής, καθώς και μεταξύ συμμετοχής και αντιπροσώπευσης οξύνονται. Η

ανασυγκρότηση των θεσμών του κράτους με τον περιορισμό των ιεραρχικών δομών τους στη λήψη αποφάσεων τίθεται σε νέες βάσεις. Η ενίσχυση της συμμετοχής του πολίτη στο κοινωνικό-πολιτικό γίνεσθαι μετατοπίζεται από τους παραδοσιακούς κοινωνικούς φορείς στη λειτουργία των εκπαιδευτικών συστημάτων.

Οι εξελίξεις αυτές και κυρίως η πρωταρχικής σημασίας λειτουργία του θεσμού της εκπαίδευσης, που συμπυκνώνει μέσω των μηχανισμών του τις ποικίλες τάσεις που εμφανίζονται στο κοινωνικό-πολιτικό πεδίο, θέτουν τα παρακάτω καίρια και αλληλένδετα ερωτήματα:

α) Σε ποιο βαθμό μπορεί η εκπαίδευση να αποτελέσει πεδίο έκφρασης και εφαρμογής της δημοκρατίας χωρίς περιορισμούς που σχετίζονται με την κοινωνική προέλευση των ατόμων;

β) Μπορεί το σχολείο πράγματι να εξασφαλίσει ισοτιμία ως προς τις θέσεις και τις ιδιότητες των πολιτών της κοινωνίας;

γ) Έχει τη δυνατότητα η εκπαίδευση, όπως εφαρμόζεται σήμερα, να συμβάλει ουσιαστικά στον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας; Αν όχι γιατί και αν ναι πώς;

Στο συγκεκριμένο άρθρο επιχειρείται να δοθεί απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα μέσα από την εξέταση του τρόπου λειτουργίας των εκπαιδευτικών θεσμών. Βασική θέση των απόψεων που διατυπώνονται στο άρθρο είναι πως οι μηχανισμοί και οι αρχές που διέπουν τη λειτουργία των εκπαιδευτικών συστημάτων προσδίδουν ταξικό χαρακτήρα στις δυνατότητες έκφρασης των ατόμων ως πολιτών και ότι οι θέσεις και οι ιδιότητες ατόμων και ομάδων είναι προδιαγεγραμμένες να λειτουργήσουν σε πλαίσιο διαπραγματεύσεων και αλληλεπιδράσεων περιορισμένης εμβέλειας.

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑ.Δ.Α. ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

Βουλγαρίδου Μαρία, Ε.Δι.Π. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Στην εργασία αποτυπώνεται μια βιωματική εκπαιδευτική - κοινοτική δράση των φοιτητών/φοιτητριών στο πλαίσιο του μαθήματος "Μεθοδολογία κοινοτικών παρεμβάσεων" του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής σε συνεργασία με τον Δήμο Νέας Σμύρνης. Η Κοινωνική Εργασία ως εφαρμοσμένη επιστήμη, συνδέεται με την τρέχουσα κοινωνική πραγματικότητα και προσπαθεί να προσφέρει δόκιμες και ολιστικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων και να ενισχύσει την κοινωνική δικαιοσύνη.

Στην εργασία προσεγγίζεται ο ρόλος της εκτός ακαδημαϊκού πλαισίου εκπαίδευσης, η κριτική συνειδητοποίηση της θεωρητικής γνώσης και η αντανάκλασή της στην γνωστική επάρκεια των συμμετεχόντων/ουσών. Περιγράφεται η μεθοδολογία προσέγγισης, το περιεχόμενο ενεργειών και στόχων καθώς και η πορεία υλοποίησής της. Τέλος, γίνεται

σύνδεση με τη διεθνή εμπειρία και τη σχετική βιβλιογραφία.

Βασικός άξονας είναι η σχέση της χειραφετικής παιδαγωγικής με την εκπαίδευση στην επιστήμη της Κοινωνικής Εργασίας. Η αυτενέργεια των φοιτητών/τριών που συμμετείχαν στην κοινοτική δράση, προσέφερε το πλεονέκτημα της χειραφετικής βιωματικής εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία μέσα από την εμπειρία της διερεύνησης των αναγκών μιας κοινότητας. Ο παιδαγωγικός στόχος ήταν να επιτρέψει στους /στις φοιτητές/φοιτήτριες να μεταφέρουν τη θεωρητική γνώση από τα έδρανα και τις εποπτικές συνεδρίες μικρών ομάδων στο πεδίο της πρακτικής και του βιώματος. Η χειραφετική εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία έχει τις ρίζες της σε κριτικές και ριζοσπαστικές θεωρίες και αναδεικνύει την ανακυκλούμενη σχέση μεταξύ της βιωματικής μάθησης και της πολιτικής διάστασης της κοινωνικής ζωής.

Πέραν του εκπαιδευτικού της περιεχομένου, η κοινοτική δράση έγινε με σκοπό την ουσιαστική μελέτη και εκτίμηση των αναγκών της κοινότητας, τον σχεδιασμό κοινοτικών προγραμμάτων και τη διερεύνηση και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων, για την κάλυψη των αναγκών των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων αλλά και του συνόλου των κατοίκων, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή τους σε δράσεις που αφορούν ολόκληρη την κοινότητα. Ως εκ τούτου, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε μια ολιστική παρέμβαση για το σύνολο της κοινότητας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

Κομπότη Δέσποινα, ΜΕΛΟΣ ΔΕΠ

Στην κοινωνική εργασία υπάρχουν διεθνείς, εθνικές και τοπικές διαστάσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας επαγγελματικής ταυτότητας, όπως ορισμοί, κώδικες δεοντολογίας, πρότυπα πρακτικής, επαγγελματικές ενώσεις και διαπιστευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα. Μια επαγγελματική ταυτότητα κοινωνικής εργασίας βασίζεται στη βελτίωση των σχέσεων, στην επίτευξη περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και στη διευκόλυνση της δίκαιης πρόσβασης σε ευκαιρίες. Η παρουσία και η ανάπτυξη της επαγγελματικής ταυτότητας είναι σημαντική στην άσκηση της κοινωνικής εργασίας. Η αντίληψη για την επαγγελματική ταυτότητα συντελεί στην ενίσχυση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού, στην κινητοποίησή του, στη δέσμευσή του απέναντι στο επάγγελμα και στην ικανοποίηση που αντλεί μέσα από αυτό. Για την υλοποίηση του σκοπού αυτού πραγματοποιήθηκε εμπειρική έρευνα ώστε να διερευνηθούν και να καταγραφούν οι απόψεις των κοινωνικών λειτουργών, επί των παραμέτρων που συνθέτουν τις παραπάνω έννοιες. Η παρούσα μελέτη διερευνά το ζήτημα της διαμόρφωσης και έκφρασης της επαγγελματικής ταυτότητας μέσω μιας ερμηνευτικής φαινομενολογικής προσέγγισης επικεντρωμένη στη βιωμένη εμπειρία επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών οι οποίοι εργάζονται σε κοινωνικές υπηρεσίες σε

ΟΤΑ στην Περιφέρεια Αττικής, χρησιμοποιώντας ημιδομημένη συνέντευξη και θεματική ανάλυση. Η μελέτη εντόπισε στοιχεία για μια αναδυόμενη επαγγελματική ταυτότητα, η οποία θα μπορούσε να περιγραφεί από την οπτική γωνία της επαγγελματικής συμπεριφοράς και της αυτοαντίληψης των ερωτηθέντων.

Η έρευνα εντοπίζει μια σειρά επιρροών στην ανάπτυξη της επαγγελματικής ταυτότητας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων: εμπειριών ζωής πριν από την καριέρα, περιβάλλον εργασίας, επιρροές από άλλους επαγγελματίες και συναδέλφους, δια βίου μάθηση, επιρροή του προγράμματος επαγγελματικής εκπαίδευσης. Καθένας από αυτούς τους παράγοντες που επηρεάζουν μπορούν να αξιοποιηθούν θετικά ώστε να αναπτυχθεί μια ισχυρή επαγγελματική ταυτότητα κοινωνικής εργασίας προσανατολισμένη στις αξίες του επαγγέλματος και στην κοινωνική δικαιοσύνη.

ΓΟΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ-ΑΠΟΡΡΙΨΗ, ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος –ερευνητής

Στόχος της εργασίας είναι η διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ γονικής αποδοχής - απόρριψης, κινήτρων μάθησης και ακαδημαϊκής αυτο- αποτελεσματικότητας μαθητών Δευτεροβάθμιας, καθώς και η διερεύνηση της πιθανότητας διαμεσολάβησης των κινήτρων για μάθηση στη σχέση γονικής αποδοχής-απόρριψης και θετικής ή αρνητικής ακαδημαϊκής αυτο- αποτελεσματικότητας.

Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκαν τα ψυχομετρικά εργαλεία Γονικής Αποδοχής/ Απόρριψης (PARQ-Child), Κινήτρων Μάθησης (Οι Στάσεις μου Απέναντι στο Σχολείο και τη Μάθηση) και Σχολικής Αυτοαποτελεσματικότητας σε μαθητές Λυκείου. Το δείγμα της έρευνας ήταν 1100 μαθητές ηλικίας 16 έως 18 ετών. Από τις στατιστικές συσχετιστικές αναλύσεις προκύπτει υψηλή συσχέτιση μεταξύ σχολικής αυτοαποτελεσματικότητας και κινήτρων.

Επίσης φάνηκε ότι τα κίνητρα μάθησης φαίνεται να μην έχουν σημαντική συσχέτιση με την γονική αποδοχή ή τη γονική απόρριψη. Για το λόγο αυτό εξετάστηκαν ξεχωριστά οι συσχετίσεις μεταξύ των υποκλιμάκων του εργαλείου Γονική Αποδοχή-Απόρριψη για τους γονείς με τις υποκλίμακες των κινήτρων μάθησης και φαίνεται να προκύπτει σημαντική αρνητική συσχέτιση μεταξύ των υποκλιμάκων «αδιαφορία από την μητέρα» και «προσανατολισμός στην μάθηση». Επίσης η γονική αποδοχή φαίνεται να έχει σημαντική θετική συσχέτιση με την σχολική αυτοαποτελεσματικότητα, ενώ η γονική απόρριψη έχει υψηλή σημαντική αρνητική συσχέτιση με την σχολική αυτοαποτελεσματικότητα. Επίσης φάνηκε ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ κινήτρων μάθησης και σχολικής αυτοαποτελεσματικότητας. Εξετάστηκαν περαιτέρω οι συσχετίσεις των υποκλιμάκων των

κινήτρων μάθησης με τη σχολική αυτοαποτελεσματικότητα και επιβεβαιώθηκε ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ της υποκλίμακας «Προσανατολισμός στην μάθηση» και σχολική αυτοαποτελεσματικότητα και μεταξύ «Προσανατολισμός στην επίδοση» και σχολική αυτοαποτελεσματικότητα.

Τέλος, εξετάστηκε και αναδείχθηκε ο σημαντικός διαμεσολαβητικός ρόλος της υποκλίμακας «Προσανατολισμός στην μάθηση» μεταξύ των κλιμάκων «Γονική απόρριψη» και «Σχολική Αυτοαποτελεσματικότητα».

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Μελίστα Θεοδώρα, Κοινωνική Λειτουργός- Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ30- Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ

Τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης εξελίσσονται συνεχώς και η χρήση δεδομένων πολλαπλασιάζεται και συνεπώς υπάρχει ανάγκη να κατανοήσουμε καλύτερα τον αντίκτυπό τους, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η ταχεία αύξηση της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης απαιτεί οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να έχουν μια βασική κατανόηση της τεχνητής νοημοσύνης και της χρήσης δεδομένων για να μπορούν να εμπλακούν θετικά, κριτικά και ηθικά με αυτήν την τεχνολογία και να εκμεταλλευτούν πλήρως τις δυνατότητές της.

Οι βασικές αξίες της Κοινωνικής Εργασίας για την κοινωνική δικαιοσύνη, την ακεραιότητα και την υπεροχή των σχέσεων καθιστούν τους Κοινωνικούς Λειτουργούς ως τους πλέον κατάλληλους για να βοηθήσουν τους προγραμματιστές καθώς δοκιμάζουν εμπειρικά την αποτελεσματικότητα των αλγοριθμικών προϊόντων τους τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς.

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να διερευνήσει τον ρόλο της Κοινωνικής Εργασίας στη συναισθηματική και τεχνητή νοημοσύνη στην εκπαίδευση. Χρησιμοποιώντας τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, η εργασία ξεκινά στο πρώτο μέρος να εξετάζει τα οφέλη και τις προκλήσεις της ενσωμάτωσης της συναισθηματικής και τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται οι μέθοδοι που οι Κοινωνικοί Λειτουργοί δύναται να χρησιμοποιήσουν για να υποστηρίξουν την ακαδημαϊκή και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών και να δημιουργήσουν ένα δίκαιο εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς αποκλεισμούς. Η εργασία στοχεύει να παρέχει πληροφορίες σχετικά με το πώς η συναισθηματική και η τεχνητή νοημοσύνη μπορούν να ενσωματωθούν ηθικά και αποτελεσματικά στις πρακτικές της Κοινωνικής Εργασίας για την υποστήριξη των διαφορετικών αναγκών των παιδιών.

Στην τρίτη ενότητα αναφέρεται η ενσωμάτωση αυτών των δύο τύπων νοημοσύνης στην

υποστηρίξη των μαθητών απο τους Κοινωνικούς Λειτουργούς και Εκπαιδευτικούς στο σχολείο για την ανάπτυξη αποτελεσματικών παρεμβάσεων, την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών στους μαθητές με ειδικές ικανότητες, δυσλεξία, υπερκινητικότητα.

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ- ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΕΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κυρικλίδου Δέσποινα, Ψυχολόγος ΠΕ23

Χαριζάνη Ελισάβετ, Κοινωνική Λειτουργός ΠΕ30 - Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Διά της παρούσης σκοπείται η ανάδειξη των δυσκολιών αλλά και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές του Εσπερινού Γυμνασίου Γρεβενών. Η τοποθέτηση ΕΔΥ (Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης) για πρώτη φορά στην εν λόγω σχολική μονάδα έγινε η αφορμή ώστε να υπογραμμιστούν σημαντικά στοιχεία που χρήζουν συζήτησης και προβληματισμού, λαμβάνοντας υπόψιν την ιδιαιτερότητα και ιδιομορφία του συγκεκριμένου σχολικού πλαισίου και πληθυσμού. Πώς διαφοροποιείται ο ρόλος της ΕΔΥ στο εσπερινό γυμνάσιο σε σχέση με τις υπόλοιπες μονάδες εκπαίδευσης; Ποιο το ιδιαίτερο ψυχοκοινωνικό προφίλ των μαθητών; Με τι είδους δυσκολίες έρχονται αντιμέτωποι οι εκπαιδευτικοί; Ο σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι διττός, από τη μία η ανάδειξη του προφίλ του εσπερινού γυμνασίου έτσι ώστε η ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα να λάβει γνώση των δεδομένων της δομής αυτής, από την άλλη η επιθυμία μας για εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών και μεθόδων προσέγγισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Για τις ανάγκες της παρούσας εισήγησης πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση και ποσοτική έρευνα με τη χορήγηση ερωτηματολογίων στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές του σχολείου.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Λουμάκου Μαριάνθη, Υποψήφια Διδάκτορας, Πανεπιστημίο Πελοποννήσου

Στην παρούσα βιβλιογραφική μελέτη παρουσιάζεται ο ρόλος που έχει η επικοινωνία τόσο στην ηγεσία όσο και στις διαπροσωπικές σχέσεις στην εκπαίδευση. Από την επισκόπηση της βιβλιογραφίας φαίνεται ότι η επικοινωνία είναι βασικό συστατικό της κοινωνικής και πνευματικής ανάπτυξης και πηγή πολιτισμού, ενώ η έλλειψή της οδηγεί σε μια σχετική στατική κατάσταση στην ανθρώπινη ζωή που εμποδίζει κάθε είδους κοινωνική ανάπτυξη. Η επικοινωνία αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο των διαπροσωπικών σχέσεων, ιδιαίτερα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες επικοινωνιακές δεξιότητες προκειμένου να μεταδώσουν αποτελεσματικά τη γνώση στους μαθητές τους και να έχουν θετικά ακαδημαϊκά και μη αποτελέσματα προς όλους τους εμπλεκόμενους στη σχολική κοινότητα. Σε αυτή τη διαδικασία, χρησιμοποιούνται τόσο λεκτική όσο και μη λεκτική τεχνική επικοινωνίας. Οι λέξεις μπορεί να είναι ισχυρές, καθώς η καθμία προκαλεί ένα συναίσθημα στους ανθρώπους, συγκεκριμένα συναίσθημα και ξεχωριστές λειτουργίες.

Για μια επιτυχημένη και αποτελεσματική ηγεσία είναι σημαντικό ο ηγέτης να έχει έναν ενεργό και επικοινωνιακό τρόπο συμμετοχής. Όμως, η διαδικασία αυτή δεν μπορεί να ολοκληρωθεί ανεξάρτητα, αν δεν υπάρχει μεθοδική μάθηση και ενημέρωση.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞΑΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ BRAILLE ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Σκαράκη Ευαγγελία, ΠΕ60

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής-εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Πιο συγκεκριμένα σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η αποτίμηση εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού εκμάθησης της Braille σε ενήλικες εκπαιδευτικούς. Παράλληλα στόχοι της έρευνας ήταν η διερεύνηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το κατά πόσο αυτή

μπορεί να συμβάλλει στην ορθή και αποτελεσματική εκμάθηση της Braille από τους ενήλικες εκπαιδευτικούς. Αρχικά το εκπαιδευτικό υλικό μελετήθηκε από τρεις ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης οι οποίοι συνέβαλαν στην περαιτέρω διαμόρφωση του με σκοπό να δοθεί στην συνέχεια σε πέντε ενήλικες εκπαιδευτικούς, οι οποίοι δεν είχαν έρθει ποτέ σε επαφή με την γλώσσα της Braille. Στην συνέχεια, στα πλαίσια της εργασίας χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική έρευνα η οποία μάλιστα διεξήχθη με την μορφή των ερωτηματολογίων. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν την θετική επίδραση του εκπαιδευτικού υλικού της Braille στους συμμετέχοντες καθώς αυτοί δηλώνουν ότι απέκτησαν νέα γνώση, το εκπαιδευτικό υλικό ήταν κατάλληλα σχεδιασμένο σε ενήλικες με σωστή χρήση πολυμεσικών εργαλείων και κατανοητές δραστηριότητες που οδηγούσαν στην αύξηση της θετικής διάθεσης και στο κίνητρο ως προς την γλώσσα της Braille.

Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΝΕ ΓΣΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Καρατράσογλου Ιάκωβος, Επιστημονικός Συνεργάτης ΙΝΕ ΓΣΕΕ

Το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ, μέσω των δράσεων που υλοποιεί, επιδιώκει μεταξύ άλλων και τη διασφάλιση και ενίσχυση της ποιοτικής και έγκυρης πληροφόρησης του ανθρώπινου δυναμικού για θέματα που αφορούν την απασχόληση, τα επαγγέλματα και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ ανέπτυξε και έθεσε σε λειτουργία μια «Εξειδικευμένη Βάση Δεδομένων για τα επαγγέλματα και τα επαγγελματικά δικαιώματα». Στόχο της βάσης αποτελεί η πληροφόρηση και η υποστήριξη των εργαζομένων και ανέργων της χώρας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων όλων των βαθμίδων, των λειτουργών της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, των διαμορφωτών πολιτικής, των μελετητών και ερευνητών της αγοράς εργασίας, αλλά και κάθε ενδιαφερόμενου πολίτη, παρέχοντας πλήρη, εύχρηστη και φιλική εμπειρία πλοήγησης στην πληθώρα πληροφοριών που περιέχει.

Το έργο ολοκληρώθηκε με τη χρηματοδότηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επιχειρηματικότητα, Ανταγωνιστικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) 2014 – 2020 και σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης του προγράμματος. Η εργασία αποτελεί βιβλιογραφική έρευνα δεδομένου ότι διερευνήθηκε το σύνολο της ισχύουσα μέχρι σήμερα νομοθεσία από όλα τα Υπουργεία που έχουν την αρμοδιότητα χορήγησης επαγγελματικών αδειών ρυθμισμένων επαγγελμάτων.

Αναλυτικότερα, στον ειδικό ηλεκτρονικό ιστότοπο της βάσης (<https://profdata.inegsee.gr/>) είναι αναρτημένα και ταξινομημένα –σε απλή και κατανοητή γλώσσα– κείμενα νομοθεσίας (Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Υπουργικές Αποφάσεις, Κανονιστικές Εγκύκλιοι) αναφορικά με τα θεσπισμένα επαγγελματικά δικαιώματα για την άσκηση των επαγγελμάτων ή τις επιμέρους ειδικότητές τους. Για πρώτη φορά προσφέρεται

ένα εργαλείο που μπορεί να καλύψει όλες τις ανάγκες του ατόμου για ενημέρωση σχετικά με το επάγγελμά του.

Η ολοκληρωμένη αυτή βάση δεδομένων αποτελεί ως τώρα την πιο έγκυρη και ενημερωμένη πηγή πληροφόρησης και αναμένεται, άμεσα ή έμμεσα, να συμβάλλει με μετρήσιμο τρόπο στη βιώσιμη και ποιοτική απασχόληση με την παράλληλη ενθάρρυνση της κινητικότητας προς όφελος του ανθρώπινου δυναμικού και τη «διάχυση» των καλών πρακτικών.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΝΟΗΣΗΣ ΛΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΜΗ ΣΥΝΗΘΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Μαστρογιάννης Αλέξιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕΚΕΣ Δυτικής Ελλάδας

Τα μαθηματικά προβλήματα μπορούν να υποστούν αρκετές κατηγοριοποιήσεις. Μια σχετική, τυπική ταξινόμηση διαιρεί τα προβλήματα σε ανοιχτά προβλήματα, σε προβλήματα ανοιχτής έρευνας και σε πραγματικά προβλήματα καθημερινής ζωής. Μία άλλη διαίρεση χωρίζει τα μαθηματικά προβλήματα σε αυτά που χρησιμοποιούν μόνο λόγο (word problems) και σε αυτά που βασίζονται σε γραφήματα, σε τύπους και άλλες μαθηματικές εκφράσεις. Μια τρίτη, περισσότερο ουσιαστική κατηγορία τα κατατάσσει σε τέσσερις υποκατηγορίες: σε καλώς ορισμένα (σαφή) και σε ατελώς ορισμένα (ασαφή), όπως, επίσης, και σε προβλήματα ρουτίνας (συνήθη) ή μη. Στα καλώς ορισμένα προβλήματα (που εντοπίζονται, κατά βάση, στα σχολικά εγχειρίδια), η δοσμένη κατάσταση, οι στόχοι, οι πράξεις και οι πορείες επίλυσης είναι σαφώς καθορισμένες. Το αντίθετο παρατηρείται στα ασαφή προβλήματα, όπου ο στόχος, η πορεία επίλυσης και η αναμενόμενη λύση δεν είναι ρητώς διατυπωμένες. Στα προβλήματα ρουτίνας, ο λύτης γνωρίζει, εκ των προτέρων, την αλγοριθμική διαδικασία που θα ακολουθήσει για να φτάσει στη λύση, ενώ ένα μη σύννηθες πρόβλημα είναι μια «προκλητική» κατάσταση, η οποία δεν μπορεί να επιλυθεί με την απλή εφαρμογή ενός αλγορίθμου (ή τύπου), ο οποίος είναι, συνήθως, άμεσα διαθέσιμος στους μαθητές. Η παρούσα εργασία, μέσω παραδειγμάτων, θα αποπειραθεί να αποσαφηνίσει, εννοιολογικά, αυτές τις κατηγορίες προβλημάτων και ιδιαίτερα την τρίτη, παραπάνω κατηγοριοποίηση. Στη συνέχεια, η εστίαση θα συγκλίνει στα προβλήματα εκείνα, που προϋποθέτουν και αξιώνουν

τη δημιουργικότητα, την πρωτοτυπία αλλά και την αυθεντικότητα του λύτη. Η δημιουργική σκέψη είναι η καρδιά και το επίκεντρο των Μαθηματικών και ο πιο άμεσος τρόπος για να αναπτυχθεί είναι η εξάσκησή της μέσω της επινόησης λύσεων σε συγκεκριμένα προβλήματα. Προς τούτο, θα παρουσιαστούν ποικίλα μη συνήθη προβλήματα, με τις λύσεις τους, ως παρακινήτες της δημιουργικής σκέψης. Τέλος, θα επιχειρηθεί να καταστεί αντιληπτό ότι η ενίσχυση της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων, του ουσιωδέστερου, δηλαδή, κομματιού των Μαθηματικών, μπορεί να στηριχτεί και στον εντοπισμό λύσεων για μη συνήθη προβλήματα.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Σκαρβελάκης Βασίλειος, Εκπαιδευτικός ΠΕ81-Υποψήφιος Διδάκτορας

Τα εργαστήρια δεξιοτήτων έχουν μπει τα τελευταία χρόνια στη ζωή των σχολείων σαν κάτι καινούργιο. Και όπως οτιδήποτε καινούργιο, αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό, τόσο όσον αφορά

τη χρησιμότητα του αντικειμένου στη ζωή μας, όσο και αναφορικά με τη διδασκαλία του, στο

πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος.

Στη Β' Γυμνασίου, μια σημαντική ενότητα πού προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών, στα εργαστήρια δεξιοτήτων, είναι αυτή των φυσικών καταστροφών. Αυτή σκοπό έχει, να καλλιεργήσει και να ενισχύσει τις στάσεις, γνώσεις και τελικά δεξιότητες σχετικά με τη σημασία και την επικινδυνότητα, των φυσικών καταστροφών στην Ελλάδα, στις ηλικίες μεταξύ 13 και 15 ετών.

Με τη μέθοδο της αυτοεθνογραφικής έρευνας στην εκπαίδευση, και χρησιμοποιώντας το

εργαλείο της θεματικής ανάλυσης, ερευνώνται, τα υπέρ και τα κατά της εμπειρίας της διδασκαλίας

των φυσικών καταστροφών στη μεσαία τάξη του Γυμνασίου, και αξιολογούνται λύσεις, οι οποίες

μπορούν να δημιουργήσουν τι κατάλληλες στάσεις, γνώσεις και δεξιότητες για αυτές τις αναμφίβολα σημαντικές στη ζωή μας καταστάσεις, λαμβάνοντας υπόψη και τη συχνότητα με την οποία εμφανίζονται στη χώρας μας φυσικές καταστροφές όπως παραδείγματος χάριν πλημμύρες, πυρκαγιές και σεισμοί, που το μάθημα σύμφωνα με την επιμόρφωση του παιδαγωγικού ινστιτούτου πραγματεύεται.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Ιωσήφ Στυλιανή, Εκπαιδευτικός Π.Ε.70

Η θεωρία της Μετασχηματίζουσας Μάθησης του J.Mezirow αποτελεί μία από τις βασικές θεωρίες που διέπουν την εκπαίδευση ενηλίκων. Οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι ερμηνεύουν την πραγματικότητα βάσει των παραδοχών τους και αναπροσαρμόζοντας τις πεποιθήσεις εκείνες που αποδεικνύονται δυσλειτουργικές, διαμορφώνουν νέα νοήματα με όχημα τη μάθηση, αφού αναστοχαστούν και εξετάσουν κριτικά τις παγιωμένες τους εμπειρίες, μέσω του μετασχηματισμού των οπτικών τους. Σύμφωνα με τη θεωρία της Κοινωνικής Αλλαγής του P.Freire, στόχος της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι να απελευθερώνει τους εκπαιδευόμενους από τις κυρίαρχες επιταγές, οδηγώντας τους σε αμφισβήτηση των μέχρι τότε δεδομένων τους, ενεργώντας πάνω στην πραγματικότητά τους για να τη μετασχηματίσουν. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω του κριτικού στοχασμού στα πραγματικά προβλήματα, έχοντας ως στόχο τη συνειδητοποίηση. Μπορούμε να παρατηρήσουμε, συνεπώς, ότι για τον Freire, ο μετασχηματισμός των συνειδήσεων οδηγεί στη ριζοσπαστική κοινωνική αλλαγή, ενώ ο Mezirow εστιάζεται στην προσωπική, ψυχολογική αλλαγή. Αντίθετα από τον Mezirow, η προσωπική ενδυνάμωση και ο κοινωνικός μετασχηματισμός είναι αδιαχώριστες διεργασίες. Η κριτική ανάλυση συντελεί στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτές ενηλίκων αντιλαμβάνονται το πώς οι εκπαιδευόμενοι ενεργοποιούνται, επανεξετάζουν τη στάση και συμπεριφορά τους και γίνονται αποτελεσματικοί για δράση, σύμφωνα με τις νέες παραδοχές τους. Η παρούσα εργασία επιχειρεί μία συγκριτική μελέτη των θεωριών της Μετασχηματίζουσας Μάθησης και της Κοινωνικής Αλλαγής στην εκπαίδευση ενηλίκων, με έμφαση στη διαδικασία κριτικού στοχασμού και αναστοχασμού, μέσω βιβλιογραφικής επισκόπησης και λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα νεώτερων μελετών.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

*Κουράκη Ελένη, Εκπαιδευτικός
Βογιατζάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός*

Η Κριτική Παιδαγωγική έχει τις ρίζες της στη μεγάλη παράδοση των κοινωνικών οραματιστών και ουτοπιστών. Η Κριτική Παιδαγωγική είναι μια φιλοσοφία της εκπαίδευσης και του κοινωνικού κινήματος που ανέπτυξε και εφάρμοσε έννοιες από την κριτική θεωρία και τις σχετικές παραδόσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της μελέτης του πολιτισμού. Επιμένει ότι τα ζητήματα της κοινωνικής δικαιοσύνης και της δημοκρατίας δεν διαφέρουν από τις πράξεις διδασκαλίας και μάθησης. Ο στόχος της κριτικής παιδαγωγικής είναι η χειραφέτηση από την καταπίεση μέσω της αφύπνισης της κριτικής συνείδησης, της

συνειδητοποίησης. Όταν επιτευχθεί, η κριτική συνείδηση ενθαρρύνει τα άτομα να αλλάξουν τον κόσμο μέσω της κοινωνικής κριτικής και της πολιτικής δράσης προκειμένου να αυτοπραγματοποιηθούν. Η ταχέως μεταβαλλόμενη δημογραφία στις ελληνικές τάξεις είχε ως αποτέλεσμα μια άνευ προηγουμένου ποσότητα γλωσσικής και πολιτιστικής ποικιλομορφίας. Προκειμένου να ανταποκριθούν σε αυτές τις αλλαγές, οι υποστηρικτές της κριτικής παιδαγωγικής αμφισβητούν την εστίαση στις πρακτικές δεξιότητες των προγραμμάτων πιστοποίησης των εκπαιδευτικών. Η πρακτική του εστίαση συμβαίνει πάρα πολύ συχνά χωρίς να εξετάζει τις υποθέσεις, τις αξίες και τις πεποιθήσεις των δασκάλων και πώς αυτή η ιδεολογική στάση ενημερώνει, συχνά ασυνείδητα, τις αντιλήψεις και τις ενέργειές τους όταν συνεργάζεται με τη γλωσσική-μειονότητα και άλλους πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά διαφέροντες μαθητές. Δεδομένου ότι η διδασκαλία θεωρείται εγγενώς πολιτική πράξη για την Κριτική Παιδαγωγική, ένα πιο κρίσιμο στοιχείο της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών γίνεται η αντιμετώπιση έμμεσων προκαταλήψεων (επίσης γνωστών ως σιωπηρή γνώση ή σιωπηρά στερεότυπα) που μπορούν να επηρεάσουν υποσυνείδητα την αντίληψη ενός εκπαιδευτικού για την ικανότητα ενός μαθητή να μάθει. Οι υποστηρικτές της κριτικής παιδαγωγικής επιμένουν ότι οι δάσκαλοι, πρέπει να γίνουν μαθητές μαζί με τους μαθητές τους, καθώς και μαθητές των μαθητών τους. Πρέπει να γίνουν εμπειρογνώμονες πέρα από το πεδίο των γνώσεών τους και να βυθιστούν στον πολιτισμό, τα έθιμα και τις εμπειρίες των μαθητών που σκοπεύουν να διδάξουν.

ΗΘΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΚΡΙΣΗ: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ - ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μαργέτη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η ηθική ανάπτυξη και η ηθική κρίση ως βασικές διαστάσεις της ηθικής αγωγής είναι βαρύνουσας σημασίας στη διαμόρφωση ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος. Στη συγκεκριμένη εισήγηση προτείνονται ως κριτήρια προσδιορισμού των συνιστωσών ηθικής ανάπτυξης και ηθικής κρίσης η επίτευξη συναισθηματικής ωριμότητας, η εφαρμογή ηθικών κανόνων και η ρύθμιση της ανθρώπινης συμπεριφοράς με την οριοθέτηση της ηθικής ανάπτυξης. Η δευτερογενής έρευνα βάσει της βιβλιογραφικής επισκόπησης έχει καταγράψει ως στρατηγικές της ηθικής ανάπτυξης τα θετικά πρότυπα ρόλων, την εφαρμογή θεωριών Κοινωνικής Μάθησης και τη διαθεματικότητα των εναλλακτικών διδακτικών τεχνικών. Αποδεδειγμένα υπάρχει θετική παρουσία σε ανοιχτές κοινότητες μάθησης με πυλώνες το διδακτικό διάλογο, τη «διακαλλιτεχνική οπτική» και την επικράτηση σχέσεων ισοτιμίας. Εκτός των άλλων, η ανθρωπολογική γνώση στα νεώτερα Προγράμματα Σπουδών, οι ηθικές αρετές του εκπαιδευτικού και του σχολικού ηγέτη κρίνεται ότι λειτουργούν ως θετικό προανάκρουσμα της οργανωσιακής δέσμευσης και του «ηθικού κεφαλαίου». Ακολούθως θα τονιστεί η ηθική κρίση στις έννοιες «καλού» και «κακού» καθώς και σε διαδικασίες ανάδειξης

ηθικών επιταγών στο ρόλο του εκπαιδευτικού, του ηγέτη αλλά και την ύπαρξη μεσολάβησης στις σχέσεις με τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Θα φανεί ότι η επιλογή της ηθικής κρίσης στον ηθικό προβληματισμό αναπλαισιώνει τα κριτήρια ηθικής μέσω ενικότητας του εαυτού αμυνόμενη σε καταπιέσεις του περιβάλλοντος. Συνολικά, τα αποτελέσματα προβάλλουν τη χρηστική λειτουργία της ηθικής ανάπτυξης και ηθικής κρίσης στη χειραφέτηση και την ευδαιμονία των εμπλεκόμενων στη σχολική μονάδα. Ωστόσο, τα πιο σημαντικά αποτελέσματα εστιάζουν στην τόνωση συμμετοχικής διεύρυνσης γνώσεων και την ευχερή αντιμετώπιση συγκρούσεων. Επειδή η αντιπαλότητα παλαιών και νέων θεωριών ηθικής επηρεάζει την ευάλωτη φυσιογνωμία του σχολικού περιβάλλοντος και επιτάσσει την κατάρτιση εκπαιδευτικών στη λειτουργία ξεχωριστού πλαισίου αξιών, θα προταθεί ο μετασχηματισμός σχολικών κοινοτήτων φροντίδας παρεμβαίνοντας στον άξονα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ψηφιακού γραμματισμού.

ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ, ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ/ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ-ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Τερεζάκη Χρυσή, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70-Καθηγήτρια Σύμβουλος ΕΑΠ

Η παρούσα εισήγηση αφορά στο σχολικό κλίμα ως κρίσιμο παράγοντα ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και των μαθητών ως ενεργών υποκειμένων (πολιτών) για τη βελτίωση και την αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας.

Παρουσιάζονται η έννοια και οι διαστάσεις του, γίνεται λόγος για τις μορφές του και τους παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωσή του, για τη διαφορά του από την κουλτούρα/πολιτισμό, καθώς και για τη σημασία του στην προσωπική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών ως επαγγελματιών, στο πλαίσιο της καθημερινής διοικητικής και οργανωσιακής πράξης (ενεργά μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων). Ακόμη συζητούνται η σχέση του κλίματος με την αναβάθμιση του διδακτικο-μαθησιακού έργου και την αποτελεσματικότητα του Σχολείου ως Οργανισμού Μάθησης.

Στο παραπάνω πλαίσιο, γίνεται αναφορά στον ρόλο του Διευθυντή-Ηγέτη που καλείται να εγγυηθεί την αρμονική σύζευξη του ανθρώπινου παράγοντα (ανάγκες εκπαιδευτικών-μαθητών) με τους επιδιωκόμενους στόχους του εκπαιδευτικού συστήματος. Γίνεται λόγος για τον ηγέτη και την ηγέτιδα που δρουν βάσει των ικανοτήτων τους κι όχι βάσει της εξουσίας που διαθέτουν ή της επιβολής των όσων ο νόμος τους παρέχει.

Ο λόγος για τον Διευθυντή και την Διευθύντρια που εξασφαλίζουν την ομαδικότητα, τη συνεργασία, την επικοινωνία, την εμπιστοσύνη, την ασφάλεια και την ενεργό συμμετοχή όλων στη λήψη των αποφάσεων. Εκείνων των ηγετών που με τρόπο φυσικό ευαισθητοποιούν, εμπνέουν, εμπυχώνουν κι ενδυναμώνουν, ώστε αβίαστα να προκύπτουν τα όποια διδακτικο-μαθησιακά κι οργανωσιακά αποτελέσματα.

Η εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει τις βασικές θεωρητικές πτυχές της επιστημονικής

διοίκησης, όμως και να ευαισθητοποιήσει τους παριστάμενους του συνεδρίου στην κατεύθυνση του ότι κρίσιμος παράγοντας -πέραν του όποιου «χαρίσματος» των σχολικών ηγετών, είναι η επιμόρφωση των στελεχών εκπαίδευσης στις βασικές αρχές και πρακτικές της Οργανωσιακής και Διοικητικής επιστήμης που στη χώρα μας, χρόνια τώρα δυστυχώς, δεν φαίνεται να έχει καμία σοβαρή θέση στα σχέδια της Πολιτείας. Ας ευχηθούμε αυτό το 'κλίμα' κάποτε να αλλάξει ...

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΜΑΘΗΣΗ - ΈΝΑΣ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΝΣΕΠΤ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Καλακίδου Μελάνα, Υποψήφια διδάκτωρ

Είναι γεγονός ότι οι απαιτήσεις απέναντι στο σχολείο του 21ου αιώνα έχουν αλλάξει ριζικά. Ζούμε σ'έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, όπου η πληροφορία μας παρέχεται απλόχερα. Οπότε ο σκοπός του σχολείου μετατίθεται από την απλή παράθεση γνώσεων, στην οικειοποίηση με στρατηγικές και δεξιότητες, οι οποίες θα καταστήσουν τους μαθητές ικανούς, να χρησιμοποιήσουν σωστά την γνώση την οποία κατέχουν. Στο σημείο αυτό η προώθηση της αυτονομίας του μαθητή επέρχεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Συγκεκριμένα στο πεδίο της διδακτικής των ξένων γλωσσών η θεματική αυτή αποτελεί καίριο θέμα συζήτησης. Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έγιναν αλλαγές στα προγράμματα σπουδών, με στροφή σε νέες μεθόδους και κόνσεπτ διδασκαλίας, όπου η προώθηση της αυτονομίας του μαθητή αποτελεί βασικό στόχο. Έρευνες έχουν δείξει όμως ότι για να καρποφορήσουν εκπαιδευτικές καινοτομίες κάθε είδους δεν αρκεί μόνο η δημιουργία νέων προγραμμάτων σπουδών, νέων διδακτικών εγχειριδίων κτλ. αλλά απαιτείται η εξερεύνηση των πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών, ούτως ώστε να επέλθει αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αλλά και να εξιχνιαστούν στοιχεία τα οποία θα ανατροφοδοτήσουν την θεωρία και θα βελτιώσουν τα κόνσεπτ που δομούν τα προγράμματα σπουδών. Σχετικές έρευνες έχουν δείξει επίσης ότι συχνά τα προγράμματα σπουδών δεν συμβαδίζουν μ'αυτά που οι εκπαιδευτικοί κάνουν στην τάξη. Σ' αυτό το πλαίσιο γίνονται έρευνες, οι οποίες ασχολούνται με την διδασκαλία αλλά και την θεωρία γύρω από την αυτονομία, ώστε να ξεδιαλύνει το τοπίο σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και η εφαρμογή του στην πράξη. Στην έρευνα μου, διαλευκάνεται σε θεωρητικό επίπεδο το κόνσεπτ της αυτονομίας και μέσω εμπειρικής έρευνας εξερευνάται η εφαρμογή του στην πράξη. Μέσω ερωτηματολογίου εξερευνώνται οι πεποιθήσεις και οι πρακτικές των εκπαιδευτικών γερμανικής και πιθανοί παράγοντες που τις επηρεάζουν, με την δημιουργία δύο παιδαγωγικών αξόνων "Mentor" και "Instruktor" και την σύμφωνη γνώμη των εκπαιδευτικών σε Items της μίας ή της άλλης κατηγορίας. Πρώτα αποτελέσματα αυτής της έρευνας θα παρουσιαστούν.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ

*Καρούντζου Γεωργία, Διευθύντρια Α/θμιας Εκπ/σης Αρκαδίας
Καρούντζου Θεοδώρα, ΕΚΠΑ*

Στόχος της παρούσας μελέτης έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των γονέων σχετικά με την εθνοπολιτισμική ετερότητα και την επίδραση της φοίτησης και την κοινωνικοποίηση των μαθητών με εθνοπολιτισμική ετερότητα στην επίδοση των παιδιών τους, και τις εκπαιδευτικές πρακτικές που υλοποιούνται για την ομαλή ένταξή τους στο σχολείο. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2022 σε δημοτικά σχολεία της ΠΔΕ Πελοποννήσου. Το δείγμα αποτέλεσαν 15 γονείς γηγενών μαθητών/τριών. Για τη συγκέντρωση των δεδομένων της έρευνας επιλέχθηκε η ποιοτική μέθοδος και η ημιδομημένη συνέντευξη. Σύμφωνα με τα ευρήματα μας, οι γονείς θεωρούν σημαντικό χαρακτηριστικό της εθνοπολιτισμικής ετερότητας στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και εστιάζουν στην προσπάθεια του εκπαιδευτικού συστήματος να βοηθήσει τα παιδιά αυτά στην ένταξή τους μέσω αυτού. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων γονέων δεν έδειξαν να ανησυχούν για το γνωστικό επίπεδο και την κοινωνικοποίηση των παιδιών που συμφοιτούν σε τμήματα με παιδιά με εθνοπολιτισμική ετερότητα καθώς εκφράζουν την άποψη ότι δεν επηρεάζεται από την παρουσία μη γηγενών μαθητών. Τέλος, παρά τις μικρές διαφοροποιήσεις στις απαντήσεις των ερωτηθέντων καθίσταται σαφής η επιθυμία να συμβάλλουν με οποιοδήποτε τρόπο στην ομαλή ένταξη των παιδιών με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο στο δημόσιο σχολείο.

ΤΟ ΡΟΜΠΟΤ ΚΑΙ Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ: ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ

Νικολιδάκη Σοφία, ΕΔΙΠ Π.τ.Π.Ε.

Νιώθουν τα ρομπότ; Είναι καλά ή κακά; Μπορούν ποτέ τα ρομπότ να γίνουν πιο έξυπνα από τους ανθρώπους; Πώς καταλαβαίνουμε αν κάποιος είναι ρομπότ; Οι ερωτήσεις αυτές προέρχονται από παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να υπογραμμίσει το ρόλο της φιλοσοφίας με παιδιά στη δημιουργία πολιτών που μπορούν να σκέφτονται κριτικά και δημιουργικά αναπτύσσοντας επιχειρήματα για οποιαδήποτε θέμα αφορά την καθημερινότητά ή τους δυνητικούς κόσμους που τα παιδιά μπορούν να δημιουργήσουν.

Με μεθοδολογικά εργαλεία την παρατήρηση και την ανάλυση περιεχομένου και χρησιμοποιώντας ως ερέθισμα την προβολή ενός βίντεο στο νηπιαγωγείο με τίτλο «το ρομπότ και η πεταλούδα» επιχειρείται η καταγραφή και ο κριτικός σχολιασμός-

αναστοχασμός των: α) απόψεων των παιδιών σχετικά με τα ρομπότ και τη συμβίωσή τους με τον άνθρωπο και τα άλλα έμβια όντα και β) των επιχειρημάτων που αναπτύσσουν στις ερωτήσεις που τα ίδια θέτουν.

Η εισήγηση ολοκληρώνεται με προτεινόμενες δραστηριότητες, σχετικές με τη φιλοσοφία με παιδιά, που μπορούν να αξύνουν περισσότερο την κριτική και δημιουργική σκέψη των παιδιών σε θέματα τεχνητής νοημοσύνης.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ: ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΑ

Καλέμης Κωνσταντίνος, Επιμορφωτής ΕΚΔΔΑ-ΙΝΕΠ, Διαπολιτισμικός Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης

Η εργασία έχει ως βασικό στόχο την έρευνα των απόψεων και των κοινωνικών αντιλήψεων για την πρόσβαση των γυναικών στην Ανώτατη εκπαίδευση στην Ιορδανία και να εστιάσει τόσο στην επιθυμία τους να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο Πανεπιστήμιο όσο και στις συνθήκες που προβάλλουν για την επαγγελματική τους αποκατάσταση μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Μέσα από συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα διαπιστώνεται η αλματώδης ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος της Ιορδανίας, η απόλυτα θετική στάση σε ότι αφορά την ισότιμη πρόσβαση των γυναικών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και επιβεβαιώνεται η υψηλή θέση της Ιορδανίας στον τομέα της εκπαίδευσης ανάμεσα σε όλες τις αραβόφωνες χώρες. Από την έρευνα μας, η οποία αποτελεί μία από τις ελάχιστες στο συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο, διαφαίνεται ένας σεβασμός των οικογενειών των κοριτσιών προς τους εκπαιδευτικούς/επαγγελματικούς τους στόχους, χωρίς να προσπαθούν να παρέμβουν για να τους διαμορφώσουν σύμφωνα με τις επιθυμίες που έχουν οι γονείς, ενώ διαπιστώνεται ίδια μεταχείριση όσον αφορά τη στάση των δυο γονέων ως προς το ότι ακόμα κι αν διαφωνούν με τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των κοριτσιών, θα στηρίξουν την απόφασή τους. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην έρευνά μας, μπορεί να διαπιστωθεί ότι η Ιορδανική κοινωνία

ενθαρρύνει τις γυναίκες, για τη χρήση εξειδικευμένων προγραμμάτων Η/Υ, την απόκτηση δεξιοτήτων (αναλυτική και συνθετική σκέψη, πρακτικότητα, αποτελεσματικότητα κ.λπ.) και την απόκτηση τεχνικών γνώσεων πάνω στο αντικείμενο του πτυχίου τους.

Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στην Ιορδανία τις τελευταίες δεκαετίες η οποία και αναλυτικά παρουσιάζεται, δίνει στην έρευνά μας ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επειδή: (α) διεξάγεται εντός των ιορδανικών πανεπιστημίων (Δημοσίων και Ιδιωτικών), (β) ακολουθεί συμπεράσματα και προτάσεις που προέκυψαν από τα τέσσερα μεγάλα Ισλαμικά Παιδαγωγικά Συνέδρια στη Μέκκα, το Πακιστάν, τη Μαλαισία και το Κάιρο και (γ) το γεγονός ότι υπάρχουν περιορισμένες έρευνες και μελέτες σχετικά με την εκπαίδευση των γυναικών στις μουσουλμανικές χώρες.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ 1929 ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ

Καλλέργης Στέργιος, M.Sc. Special Education and Greek Modern History

Με την λήξη του Αγώνα του 1821 και τη συγκρότηση του νέου κράτους η οργάνωση της εκπαίδευσης ήταν από τις πρώτες μέριμνες. Κατά τον 19ο αιώνα και

κυρίως τον 20ο αιώνα τα εκπαιδευτικά νομοθετήματα ήταν πληθώρα, καθώς βασικός σκοπός του νέου κράτους ήταν η ανασυγκρότηση του εκπαιδευτικού συστήματος το οποίο θα απευθυνόταν σε όλη την ελληνική κοινωνία και θα είχαν δικαίωμα να μορφωθούν όλοι οι Έλληνες. Η προσπάθεια προφανώς και δεν θα ήταν εύκολη υπόθεση γι' αυτό και προέκυψαν πολλά εμπόδια, ωστόσο η αγάπη του κόσμου για μόρφωση ήταν αρωγός στις προσπάθειες της πολιτείας.

Η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση που προέκυψε μέσα από τα εκπαιδευτικά νομοθετήματα ήταν μία «επαναστατική» κίνηση εντός του κράτους που ως βασικό

στόχο είχε να βοηθήσει στην ανάπτυξη της οικονομικής ζωής. Ήδη πριν τον Αγώνα του 1821, τόσο η βιομηχανία όσο και η ναυτιλία, γνώρισαν τεράστια άνθιση και

ανάπτυξη και αυτός ήταν ένα από τους λόγους που ξεκίνησαν συζητήσεις ήδη από το 1829 για τη συγκρότηση τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι πρώτες όμως προσπάθειες που καταγράφονται τον 19ο αιώνα είναι κατά κύριο λόγο ιδιωτικές κινήσεις, ενώ οι κρατικές είναι αρκετά περιορισμένες. Τον 20ο όμως αιώνα και κυρίως από την μεταρρύθμιση του 1929 και εξής τα πράγματα στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση άρχισαν να αλλάζουν άρδην προς το καλύτερο.

Σκοπός της εργασίας δεν είναι απλά να καταγραφεί άλλη μία έρευνα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα, αλλά κυρίως να εξετάσει μέσα από τα νομοθετήματα της Ελληνικής Πολιτείας το πως οι κινήσεις και το στήσιμο του κλάδου αυτού της εκπαίδευσης βοήθησε την ελληνική οικονομία και κοινωνία να αναπτυχθεί περαιτέρω.

Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Καλλέργης Στέργιος, M.Sc. Special Education and Greek Modern History

Με τη συγκρότηση του Ελληνικού Κράτους και τη δημιουργία των πρώτων σχεδίων νόμων, ξεκίνησε να γίνεται συζήτηση και για τη δημιουργία ενός νέου κλάδου στην Εκπαίδευση, αυτού της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.Ε.) προκειμένου να ενισχύσει και να αναπτύξει την εθνική οικονομία. Ο νέος αυτός κλάδος τον 19ο αιώνα δε γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη λόγω ότι ήταν ακόμα κάτι άγνωστο ακόμα και στην Ευρώπη, ωστόσο από τα τέλη του 19ου αιώνα με αρχή το νομοσχέδιο του Ευταξία ξεκίνησε η σταδιακή συγκρότηση της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Στόχος της παρούσης εργασίας είναι να εξετάσει την σταδιακή συγκρότηση της Τ.Ε.Ε από τις αρχές του 20ου αιώνα έως και λίγο πριν το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση θα επιχειρήσουμε να εξετάσουμε το κατά πόσο η ανάπτυξη της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σχετίζεται με την ανάπτυξη της οικονομίας και τη βελτίωση του συνόλου της Εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα θα εξεταστούν οι τέσσερις νομοθεσίες του κράτους, 1899, 1913, 1929 και 1931 όπου γίνεται λόγος στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Στόχος μας είναι η εξετάση της Τ.Ε.Ε. τον δύσκολο 20ο αιώνα και πιο συγκεκριμένα μέχρι και το 1931

ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ SERVQUAL

*Κακαλέτρης Παναγιώτης, Λέκτορας
Κοψιδάς Οδυσσέας, Λέκτορας*

Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες κάθε σύγχρονης κοινωνίας. Ο ρόλος της παιδείας είναι κομβικός, τόσο για την πρόοδο του κοινωνικού συνόλου, όσο και για την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας και την κοινωνική ευημερία. Σε αυτό το πλαίσιο, ιδιαίτερα σημαντικός κρίνεται ο ρόλος της επαγγελματικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης. Σε αυτό το πεδίο στην χώρα μας, δεσπόζουν τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Ταυτοχρόνως, η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, εντάσσεται αναμφίβολα στον ευρύτερο τομέα παροχής υπηρεσιών. Όπως ακριβώς συμβαίνει και με την μέτρηση της ικανοποίησης των καταναλωτών από την κατανάλωση υλικών προϊόντων, έτσι και στην παροχή υπηρεσιών θεωρείται εξίσου κρίσιμη η δυνατότητα αξιολόγησης και μέτρησης της ικανοποίησης των τελικών πελατών. Αν και οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες διακρίνονται από την κοινή παροχή υπηρεσιών, εξαιτίας του σκοπού, του εύρους και της σπουδαιότητάς τους για την κοινωνία,

θεωρούμε πως είναι εξίσου αναγκαία η διαπίστωση της ικανοποίησης των φοιτητών/τριών από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες που λαμβάνουν, προκειμένου να επιτυγχάνεται αφ ενός η διαρκής βελτίωση των εκπαιδευτικών οργανισμών και αφετέρου η συνεχής αναβάθμιση των υποδομών και των εκπαιδευτικών υπηρεσιών τους. Σκοπός της παρούσας έρευνας, λοιπόν, είναι η διερεύνηση της ικανοποίησης των φοιτητών/τριών που φοιτούν σέ ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης με χρήση της αναγνωρισμένης κλίμακας μέτρησης SERVQUAL, η οποία εξειδικεύεται στην μέτρηση της ικανοποίησης των ατόμων από την ποιότητα των παρεχόμενων προς αυτά υπηρεσιών. Για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, αξιοποιείται μια ποσοτική ερευνητική μεθοδολογία με χρήση ερωτηματολογίου, ενώ τα πρωτογενή δεδομένα προέρχονται από ένα δείγμα που ήδη ξεπερνά τους 130 συμμετέχοντες. Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης των συγκεντρωθέντων δεδομένων με χρήση προηγμένων στατιστικών τεχνικών, αναμένεται να παρέχουν πρωτότυπα συμπεράσματα σχετικά με τους παράγοντες ικανοποίησης/δυσαρέσκειας των φοιτητών/τριών από τους ιδιωτικούς οργανισμούς επαγγελματικής εκπαίδευσης, το προσωπικό και τις υποδομές τους.

ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Χουρδάκης Μαρίνος, Δρ Πολιτικής Επιστήμης, Έκτακτο Διδακτικό Προσωπικό ΕΛΜΕΠΑ

Στην εποχή της αβεβαιότητας, των κρίσεων και του ψηφιακού μετασχηματισμού έχει γίνει αντιληπτό ότι η γνώση αποτελεί επένδυση για το ανθρώπινο δυναμικό της κοινωνίας και για το λόγο αυτό αναπόφευκτα συνδέεται η εκπαίδευση με την απασχόληση ή ακριβέστερα με την απασχολησιμότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, η αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων, η ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση και η ενίσχυση της απασχολησιμότητας αποτελούν κεντρικούς στόχους των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε κάθε εκπαιδευτική πρωτοβουλία που αναλαμβάνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ φαίνεται να παγιώνεται η εξάρτηση μεταξύ μορφωτικού επιπέδου και απασχόλησης. Από την άλλη, η προσπάθεια για ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και για σύνδεση της εκπαίδευσης με την απασχόληση, δημιουργεί εύλογα το ερώτημα αν επηρεάζεται ο κοινωνικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης από αυτή τη στόχευση και ανακινεί τη συζήτηση για την κοινωνική διάσταση της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Τις προηγούμενες δεκαετίες μόνο δεδομένη δεν μπορούσε να θεωρηθεί η διασφάλιση ίσων ευκαιριών για πρόσβαση στην εκπαίδευση. Ωστόσο, σταδιακά με την ανάληψη πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Διαδικασία της Μπολόνιας, Στρατηγική της Λισσαβόνας, EU2020, Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης) επιδιώκεται η αύξηση της απασχολησιμότητας μέσω της εκπαίδευσης και παράλληλα αναζητείται η «χαμένη» κοινωνική διάσταση, μέσω της προώθησης της διασφάλισης ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση και παρακολούθησης για όλους.

Στο παρόν άρθρο επιχειρείται η επισκόπηση των ανωτέρω ζητημάτων με έμφαση στην ανώτατη εκπαίδευση. Παράλληλα εξετάζονται, μέσα από την ανάλυση επίσημων εκθέσεων της ΕΕ και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), καθώς και τη χρήση στατιστικών στοιχείων από τη Eurostat, οι στόχοι της μείωσης του ποσοστού της σχολικής διαρροής, της μείωσης του ποσοστού των NEETs (Young people-Not in Education Employment or Training), της αύξησης του ποσοστού των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς και τα ποσοστά απασχόλησής τους, ως παράγοντες που συμβάλλουν στην επίτευξη κοινωνικής διάστασης στην εκπαίδευση.

Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΡΕΘΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ Ο «ΝΕΟΣ» ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Χουρδάκης Μαρίνος, Δρ Πολιτικής Επιστήμης, Έκτακτο Διδακτικό Προσωπικό ΕΛΜΕΠΑ

Είναι γεγονός ότι η εποχή μας χαρακτηρίζεται από συνεχείς αλλαγές, αλληπάλληλες κρίσεις, διακινδύνευση και ανασφάλεια. Παράλληλα, η γήρανση του πληθυσμού, η ταχύτατη ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, οι αλλαγές στο εργασιακό περιβάλλον και στην οργάνωση εργασίας, αναπόφευκτα επηρεάζουν το παρόν και ενδεχομένως το μέλλον σε πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό επίπεδο. Πρόκειται για ζητήματα που ξεπερνούν τα στενά όρια του κράτους, αποτελούν υπερεθνικά προβλήματα και απαιτούν υπερεθνικές λύσεις. Μαζί όμως με τις οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές που συντελούνται, βιώνουμε σημαντικές αλλαγές ως προς τη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής και λήψης αποφάσεων. Το στοιχείο αυτό έγινε ιδιαίτερα έντονο για την εκπαίδευση στα τέλη του περασμένου αιώνα και εντονότερο τις δύο πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα, καθώς «ευνοήθηκε» ιδιαίτερα από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Εξάλλου, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής πολιτικής περνά ολόένα και περισσότερο από το εθνικό στο υπερεθνικό επίπεδο. Οι εθνικές κυβερνήσεις έχουν κατανοήσει ότι για να αντιμετωπιστούν οι προαναφερθείσες κοινές προκλήσεις, απαιτούνται υπερεθνικές πρωτοβουλίες, τις οποίες υποστηρίζουν οι διεθνείς οργανισμοί και φυσικά η ΕΕ. Το παρόν άρθρο επιχειρεί να αναδείξει τη μετατόπιση σχεδιασμού εκπαιδευτικής πολιτικής από το εθνικό στο υπερεθνικό επίπεδο, εστιάζοντας στον αυξημένο ρόλο των διεθνών οργανισμών, στην ταυτόχρονη αποδυνάμωση του «κράτους» και στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Παράλληλα, εστιάζει στην υπερεθνική πρωτοβουλία της Διαδικασία της Μπολόνιας για την ανώτατη εκπαίδευση και στη νέα προσπάθεια για δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Οι υπερεθνικές πολιτικές που αναπτύσσονται και η δράση των υπερεθνικών οργανισμών έχουν περιορίσει την εθνική κυριαρχία του κράτους ή η αδυναμία του εθνικού κράτους να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις που δημιουργούν οι ταχύτατα μεταβαλλόμενες συνθήκες είναι εμφανής και η αλλαγή του προσανατολισμού και του χαρακτήρα του είναι αναγκαία; Η μετάβαση από το εθνικό στο υπερεθνικό είναι πλέον γεγονός και αυτό αποτελεί από μόνο του πεδίο επιστημονικής έρευνας για την εκπαιδευτική πολιτική.

ΣΤΥΛ ΗΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

*Καφαντάρη Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Χουσεΐν Τζενέτ, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής ΠΕ71*

Οι σύγχρονες θεωρήσεις και έρευνες καταδεικνύουν ότι η σχολική ηγεσία και ειδικότερα τα στυλ ηγεσίας επηρεάζουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων και ταυτόχρονα επιδρούν σημαντικά στη διαχείριση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στα πλαίσια λειτουργίας τους.

Η συγκεκριμένη εργασία επιχειρεί μια προσέγγιση των εννοιών της ηγεσίας και τον τρόπο με τον οποίο τα διαφορετικά στυλ αυτής ανταποκρίνονται στην υπηρεσία διαχείρισης προβλημάτων. Αναλυτικά, παρουσιάζεται μία Μελέτη Περίπτωσης Σχολικής Μονάδας, όπου εξετάζονται οι πρακτικές που ακολουθήθηκαν από την πλευρά της Διοίκησης, η αποτελεσματικότητα αυτών και παρατίθενται εναλλακτικές λύσεις προσέγγισης και διεκπεραίωσης του ζητήματος που δημιουργήθηκε. Στη Μελέτη Περίπτωσης αναλύεται ο ηγέτης-υπηρετής και ως εναλλακτικό μοντέλο ηγεσίας προτείνεται ο συνδυασμός του ηγέτη που υπηρετεί με το μετασχηματιστικό μοντέλο ηγεσίας και τον αποτελεσματικό Διευθυντή.

Τέλος, γίνεται αναφορά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και τους τυχόν περιορισμούς που έχει, όπου ο σχολικός διευθυντής είναι αυτός που αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λειτουργία ολόκληρης της σχολικής μονάδας, επιτελώντας έναν πολυσύνθετο ρόλο, ο οποίος εκτείνεται σε δύο βασικούς άξονες, τη διοίκηση και τη διαχείριση των ανθρώπων, διαμορφώνοντας το ανάλογο σχολικό κλίμα.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΔΥΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΩΝΙΑ-ΣΛΟΒΑΚΙΑ

*Χουσεΐν Τζενέτ, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής ΠΕ71
Καφαντάρη Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70*

Ο σύγχρονος κόσμος με τις συνεχείς αλλαγές και τις νέες απαιτήσεις έχει αναμφισβήτητη επηρεάσει και το πλαίσιο των εκπαιδευτικών συστημάτων τα οποία καλούνται να ανταποκριθούν στην πίεση που ασκείται για οικονομική, κοινωνική και επαγγελματική ανάπτυξη καθώς και σε μία διαρκή συνεργασία και επικοινωνία όλων των χωρών μεταξύ τους.

Στη συγκεκριμένη εργασία γίνεται μία σύντομη αναφορά στο ρόλο του ευρωπαϊκού θεσμού στο πέρασμα των χρόνων, στη σταδιακή ένταξη χωρών σε αυτό και την επίδραση του λόγω της εξέλιξης και της δυναμικής που αποκτά στον τομέα της εκπαίδευσης των ευρωπαϊκών χωρών.

Αναφέρεται επίσης, ο ορισμός του πλαισίου προσόντων των χωρών και στη συνέχεια αναλύονται τα εθνικά πλαίσια προσόντων δύο συγκεκριμένων χωρών της Πολωνίας και της Σλοβακίας.

Στη συνέχεια ακολουθεί η σύγκριση των εκπαιδευτικών συστημάτων καθώς και των πλαισίων προσόντων των δύο χωρών όπου διαπιστώνεται ότι οι συγκεκριμένες χώρες έχουν κοινά χαρακτηριστικά ως προς τον τρόπο εκπαίδευσης και χρήσης της μαθητείας για την μετέπειτα επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευόμενων, καθώς και ότι το πολωνικό όπως και το σλοβάκικο σύστημα εκμάθησης είναι προσαρμοσμένο στις σύγχρονες απαιτήσεις για άμεση επαγγελματική αποκατάσταση αλλά και για συνεχιζόμενη και διά βίου μάθηση. Για να φτάσουν σε αυτό τη μορφή συστήματος εξελίχθηκαν μέσα από πολλές μεταρρυθμίσεις που άλλαξαν εξ ολοκλήρου το σύστημα και το διαμόρφωσαν με κύριο μοχλό την συνεχή αξιολόγηση των δύο εκπαιδευτικών συστημάτων.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (2021-2027): ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

*Μούρτου Σοφία, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ70
Φούζας Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Καραμουσλής Σωτήριος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70*

Το πρώτο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ψηφιακή εκπαίδευση ξεκίνησε το 2018 μέσω του ομώνυμου Σχεδίου Δράσης (DIGITAL EDUCATION ACTION PLAN), με 11 άξονες που επικεντρώνονταν στον τομέα της επίσημης εκπαίδευσης. Το σχέδιο δράσης του 2018 συνέβαλε σε έναν αναδυόμενο πολιτικό διάλογο και αντιμετωπίστηκε θετικά από τα κράτη μέλη, αλλά η βραχυπρόθεσμη διάρκειά του (2018-2020) και ο περιορισμένος προϋπολογισμός του σήμαιναν ότι οι δράσεις δεν μπορούσαν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και να έχουν τον απαιτούμενο αντίκτυπο.

Η περίοδος της αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων λόγω της πανδημίας του COVID-19 αποτέλεσε σημαντική πρόκληση για το εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς σε διάστημα λίγων ημερών οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να μεταβούν από τη δια ζώσης διδασκαλία στην οργάνωση και υλοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας εξ αποστάσεως μέσω του διαδικτύου. Το φάσμα των λύσεων που τέθηκαν σε εφαρμογή για τη διασφάλιση της συνέχειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ήταν ευρύ, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών χαμηλής και υψηλής τεχνολογίας, με έντονες διαφορές εντός αλλά και μεταξύ των χωρών - μελών, γεγονός το οποίο, μεταξύ άλλων, ανέδειξε την σπουδαιότητα του ρόλου επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού στους κρίσιμους αυτούς τομείς.

Η παρούσα εργασία εστιάζει στην ανάλυση του Σχεδίου Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση της περιόδου 2021-2027, στο πλαίσιο της προοπτικής επαγγελματικής και

επιστημονικής ανάπτυξης του διδακτικού προσωπικού της χώρας μας.

Το εν λόγω Σχέδιο επικεντρώνεται ακριβώς στις προκλήσεις, προοπτικές και προβλήματα που αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής και δίνει την αφορμή έναρξης ενός ουσιαστικού και εις βάθος στρατηγικού διαλόγου μεταξύ των κρατών – μελών για τη δημιουργία ενός επιτυχημένου μοντέλου ψηφιακής εκπαίδευσης, αναπόσπαστο μέρος της οποίας είναι και η επιμόρφωση και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

ΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ "ΜΕΛΙΝΑ" ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ J. KOTTER ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ...

Τερεζάκη Χρυσή, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70-Καθηγήτρια Σύμβουλος ΕΑΠ

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι μία εκπαιδευτική πολιτική να ιδωθεί κριτικά υπό το πρίσμα της επιστημονικής θεωρίας για την οργανωσιακή αλλαγή και, συγκεκριμένα, βάσει του γνωστού μοντέλου του J. Kotter. Αρχικά παρουσιάζεται το Μοντέλο κι εν συνεχεία επιχειρείται μία συγκριτική ματιά που αναδεικνύει την απόκλιση μεταξύ θεωρίας και πράξης στην κατεύθυνση της βαθύτερης κατανόησης των ποιοτικών στοιχείων και των αδυναμιών της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η Μελίνα Μερκούρη ως Υπουργός Πολιτισμού, μπροστά στην πρόκληση της Προεδρίας της Ελλάδας στην Ε.Ε (1994-1995), με δεδομένο ότι η βαριά βιομηχανία της χώρας μας είναι ο Πολιτισμός, συνέλαβε το γνωστό εκπαιδευτικό όραμα: «Εάν επιτευχθεί η ευαισθητοποίηση του παιδιού στον Πολιτισμό, τότε θα δημιουργηθεί μία άλλη κοινωνία, μια άλλη νοοτροπία, μια άλλη πολιτική». Η εκπαιδευτική πολιτική «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» κινήθηκε στη βάση: α) της αναγκαιότητας διάδοσης του ελληνικού Πολιτισμού -και του σύγχρονου πολιτισμικού προϊόντος, ώστε να βρει τη θέση του στην παγκόσμια συνείδηση, και β) της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και του μετασχηματισμού τους σε φορείς της αλλαγής. Η ενδυνάμωση και η σταδιακή χειραφέτησή τους σε Ενεργά Υποκείμενα/Πολίτες με τρόπο Δημοκρατικό-Κριτικό-Επικοινωνιακό έπρεπε, να μεν, να ξεκινήσει από το Υπουργείο (top down), όμως και να συναντηθεί με τη βάση των εκπαιδευτικών (bottom up), προκειμένου να απελευθερωθούν οι δημιουργικές τους δυνάμεις, να επιτευχθεί το λύσιμo της σιωπής τους, να αποκτήσουν συνείδηση-επίγνωση των ικανοτήτων τους και, τελικά, να μπορέσουν να χαράξουν Σχέδια αλλά και να αποτιμήσουν παραλείψεις για τα Σχολεία και τις τοπικές κοινωνίες τους.

Ως μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας που έχει αναπτυχθεί μέσω της συγκεκριμένης πολιτικής, η οποία καθόρισε την εκπαιδευτική διαδρομή και τη δράση μας, κρίνουμε σκόπιμη τη συγκεκριμένη αναστοχαστική αναφορά, δεδομένου ότι οι όποιες πολιτικές για τον Πολιτισμό στην Εκπαίδευση εξακολουθούν να θεωρούνται, όχι μόνο επίκαιρες, μα και επιβεβλημένες στις μέρες μας.

ΟΜΑΛΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μικελλίδης Δημήτρης, Μέλος Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, Πρώην Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης και Πρόεδρος Ενδοσημασιακής Επιτροπής Ομαλής μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο

Τα τελευταία χρόνια διαπιστώνεται όλο και περισσότερο η ανάγκη να αντιμετωπιστεί το χάσμα της μετάβασης των παιδιών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Ένα χάσμα που αποτελεί πραγματικότητα και το οποίο καταδείχθηκε από πολλές έρευνες.

Στην παρουσίαση εξετάζεται η πολιτική για ομαλή μετάβαση από τη μια βαθμίδα εκπαίδευσης (Δημοτική) στην άλλη (Μέση) στην περίπτωση των σχολείων της Κύπρου. Ουσιαστικά παρουσιάζεται η εικόνα της κυπριακής πραγματικότητας και γίνεται αναφορά στις προσπάθειες που γίνονται τα τελευταία χρόνια στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα για αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στο πλαίσιο της παρουσίασης γίνεται ενημέρωση για τις πολιτικές που ακολουθούνται τα τελευταία χρόνια, γίνεται σύντομη αναφορά στον «Οδηγό Ομαλής Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο» και γίνεται παρουσίαση των προσπαθειών στις δυο βαθμίδες εκπαίδευσης για άρση του προβλήματος. Γίνεται αναφορά στις προσπάθειες που καταβάλλονται μέσα από τα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα για επιτυχία της συγκεκριμένης πολιτικής, ενώ παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο προετοιμάζονται τα παιδιά στο συναισθηματικό τομέα για τη μετάβαση στο Γυμνάσιο. Στη συνέχεια βλέπουμε τρόπους για ομαλή μετάβαση με έμφαση τον γνωστικό τομέα, την απόκτηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων, την εξοικείωση με μεθόδους αξιολόγησης καθώς και με νέες ρουτίνες και μαθησιακές διαδικασίες.

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ & ΕΠΙΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΗΓΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΙΣ «ΚΡΙΣΕΙΣ» ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΟΙ ΝΟΜΟΙ 4473/2017 ΚΑΙ 4547/2018

*Γιαννούλη Καλομοίρα, Med Επιστήμες της Αγωγής, Med Διοίκηση της Εκπαίδευσης,
Φιλολόγος*

Αναμφισβήτητα, η περίοδος της υγειονομικής καραντίνας λόγω της πανδημίας Covid-19 φέρνει αντιμέτωπες κυβερνήσεις και πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών πολιτικών, με πρωτόγνωρες καταστάσεις, καθιστώντας αυτές, αφενός απροετοίμαστες λόγω της απότομης μετάβασης της διδασκαλίας από τη συμβατική στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, αφετέρου «ανήμπορες» εκ των συνθηκών να φέρουν εις πέρας την υλοποίηση εκπαιδευτικών αλλαγών ή διαδικασιών που είχαν δρομολογήσει. Ως εκ τούτου, η επιλογή

των στελεχών της εκπαίδευσης, ως μια από τις διαδικασίες, μεταξύ άλλων, που είχε δρομολογηθεί με την έκδοση του Νόμου 4547/2018, αναβάλλεται και διαμορφώνεται εκ νέου με τη έκδοση του Νόμου 4823/2021.

Σκοπός της εν λόγω εμπειρικής έρευνας είναι η διατύπωση της θέσης των εκπαιδευτικών αναφορικά με τη διαδικασία της συνέντευξης ως συνεκτιμώμενο κριτήριο, όπως αυτή περιγράφεται στους νόμους 4473/2017 και 4547/2018. Ειδικότερα, στα ευρήματά της διατυπώνεται η ιεράρχηση των εκπαιδευτικών στα τρία συνεκτιμώμενα κριτήρια της επιλογής των διευθυντών, καθώς και η άποψη για τη διαβλητότητα ή μη της συνέντευξης σε σχέση με τη σύνθεση του Συμβουλίου επιλογής από το οποίο διενεργείται «αγνοώντας» συνειδητά την ύπαρξη της ψηφιακής ηχογράφησης της διαδικασίας και της αυτονόητης αξιοπιστίας που προσδίδεται σε αυτήν στο πλαίσιο της ψηφιακής διακυβέρνησης και προσβασιμότητας που παρέχει στον πολίτη-εκπαιδευτικό σε διεκδίκηση θέσης στελέχους. Επιπλέον, αποτυπώνεται ο βαθμός αντικειμενικότητας με τον οποίο διεξάγεται η διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη τα τυπικά προσόντα του κάθε υποψήφιου και το φύλλο αποτίμησης του Συλλόγου Διδασκόντων σύμφωνα με το Νόμο 4473/2017.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

*Σόρκος Γεώργιος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Αναπηρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Αγγελίδης Παναγιώτης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας*

Η σύγχρονη βιβλιογραφία έχει επανειλημμένα εστιάσει στον ποικίλο ρόλο των μαθητικών φωνών και στον τρόπο επίδρασής τους στις διαδικασίες της αλλαγής και της σχολικής βελτίωσης. Ωστόσο δεν έχουν διερευνηθεί οι τρόποι με τους οποίους τα ίδια τα παιδιά ερμηνεύουν τους ρόλους τους ως ηγέτες, ιδιαίτερα σε περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από πολιτισμικό πλουραλισμό. Η έρευνα που παρουσιάζουμε επικεντρώνεται στον αυτόβουλο χαρακτήρα της ανάληψης ηγεσίας εκ μέρους των μαθητών και μαθητριών, ώστε να μετεξελιχθούν σε ισότιμους συμπαραγωγούς μιας νέας παιδαγωγικής ατζέντας λήψης αποφάσεων. Το δείγμα μας αποτελούνταν από 36 μαθητές και μαθήτριες που φοιτούσαν σε τέσσερα επαρχιακά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Φθιώτιδας. Για τη συλλογή των ερευνητικών δεδομένων αξιοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος με τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων. Από την επεξεργασία του ερευνητικού υλικού αναδύονται οι αυτόβουλες κοινωνικο-ακτιβιστικές πρωτοβουλίες και δράσεις που αναλαμβάνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, που προοιωνίζουν αφενός την επίτευξη ενός κοινωνικού και εκπαιδευτικού μετασχηματισμού και αφετέρου τη μετατροπή τους από «πολίτες σε αναμονή» σε αυθεντικούς συνδιαμορφωτές των σχολικών πολιτικών. Τα αποτελέσματα που

καταγράφει η παρούσα έρευνα δύνανται να έχουν πολλαπλές επιπτώσεις τόσο στο πεδίο της εκπαιδευτικής πολιτικής όσο και σε αυτό των σχολικών πρακτικών.

Η ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Σταμουλης Ευθύμιος, Σύμβουλος Α' ΙΕΠ
Αγγελιδάκη Μαρία, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ
Χαροκοπάκη Αργυρώ, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ*

Η σύγχρονη εποχή, εποχή της παγκοσμιοποίησης, της ψηφιακής τεχνολογίας και των πολλαπλών και άγνωστων προκλήσεων, δημιουργεί νέα αιτήματα από το εκπαιδευτικό σύστημα. Το περιεχόμενο καθώς και οι μεθοδολογία της διδακτικής πράξης οφείλουν να επαναπροσδιοριστούν, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να συμμετέχουν ενεργά στην ψηφιακή κοινωνία. Το νέο εκπαιδευτικό πλαίσιο «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», ν. 3692/20 φέρει καινοτομίες, ως προς την επικέντρωση στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων του υποκειμένου, όσο και ως προς την καινοτόμο μεθοδολογία, που χαρακτηρίζεται από ανοιχτότητα, ευελιξία, δημοκρατικότητα. Η ψηφιακή κοινωνική υπευθυνότητα και η ενεργός συμμετοχή αποτελεί αναγκαιότητα και αποτυπώνεται τόσο στην οργάνωση του εκπαιδευτικού εργαλείου, ως μία από τις τέσσερις θεματικές, όσο και στη μεθοδολογία που επιτρέπει τη συμπερίληψη και την καλλιέργεια συνεργατικών δεξιοτήτων και συμπράξεων όχι μόνο στην σχολική κοινότητα, αλλά και στην εθνική και στην παγκόσμια.

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται η φιλοσοφία σχετικά με την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος, ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού εργαλείου και η συμβολή του νέου πλαισίου στην καλλιέργεια της ψηφιακής ενεργής πολιτεότητας. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της πανελλαδικής έρευνας σχετικά με την επιλογή και την υλοποίηση προγραμμάτων, με αναφορές στην ιδιότητα του ενεργού πολίτη.

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1974 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

*Αυλωνίτου Χρυσάνθη, Εκπαιδευτικός ΠΕ79.01 Μουσικολόγος- Καθηγήτρια Μουσικής-
Υποψήφια Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Η μελέτη εστιάζει στην αισθητική αγωγή, ως μέσο πολλαπλής ανάπτυξης των μαθητών, και ειδικότερα του μαθήματος της μουσικής. Η ένταξη της αισθητικής αγωγής στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα χρονολογείται από την σύσταση του ελληνικού κράτους παρά το γεγονός ότι οι προσπάθειες που έγιναν δεν ήταν συστηματικά οργανωμένες. Οι διάφορες μεταρρυθμίσεις που ενέτασσαν και την αισθητική αγωγή είχαν μεν έναν εκπαιδευτικό

προσανατολισμό, αλλά διαμορφώθηκαν χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους και το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο με αποτέλεσμα να μην μπορέσουν να ευδοκιμήσουν διότι δεν τέθηκαν οι βάσεις για την ανάπτυξη τους. Αναφορικά με την μουσική εκπαίδευση διαχρονικά θεωρήθηκε περισσότερο ως ένα μέσο ψυχαγωγίας και παραμελήθηκε η εκπαιδευτική και αναπτυξιακή της διάσταση. Τα αναλυτικά προγράμματα και τα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος της μουσικής δείχνουν ότι η προσπάθεια που έγινε δεν ήταν συστηματικά οργανωμένη και δεν είχε στόχους αντίστοιχους με αυτούς των εκπαιδευτικών συστημάτων των άλλων χωρών της Ευρώπης. Η έλλειψη οργάνωσης και στόχευσης διαφάνηκε και από το γεγονός ότι το μάθημα της μουσικής εισάγονταν μεν στην εκπαίδευση αλλά χωρίς να υπάρχει η κατάλληλη μέριμνα όπως δείχνει και η απουσία των δασκάλων μουσικής. Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μία πιο οργανωμένη προσπάθεια, όπως οι ευρωπαϊκές. Στο πλαίσιο αυτό το μάθημα της μουσικής διαμορφώνεται σύμφωνα με τις σύγχρονες προσεγγίσεις που υπάρχουν στους τομείς της ανάπτυξης και της παιδαγωγικής. Επίσης, χρησιμοποιείται μία πιο διαθεματική προσέγγιση του όπως συμβαίνει και με άλλα γνωστικά αντικείμενα. Σαφώς και υπάρχουν ακόμα κενά και ελλείψεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν αλλά προς το παρόν η τάση που ακολουθείται είναι θετική και φαίνεται να είναι και υποσχόμενη.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Κακλέα Ζαχαρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ09

*Σεργόπουλος Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής*

Στο επίκεντρο του διαλόγου των διεθνών Ευρωπαϊκών, εθνικών οργανισμών και επιστημονικών φορέων βρίσκεται το ζήτημα της αναντιστοιχίας των προσόντων μεταξύ του ανθρώπινου δυναμικού που διαμορφώνει την προσφορά εργασίας και των προσόντων που αναζητούν οι επιχειρήσεις οι οποίες διαμορφώνουν την ζήτηση του.

Στη χώρα μας, η συμβατότητα της εκπαίδευσης των εργαζομένων, με τις ανάγκες της τουριστικής αγοράς, εξελίσσεται σε μείζον πρόβλημα για την διαμόρφωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουρισμού και των επιχειρήσεων.

Ιδιαίτερα, την τρέχουσα περίοδο που ο τομέας του τουρισμού ανακτά την δυναμική του, καλύπτοντας τις τεράστιες απώλειες της διπλής κρίσης, μέσω στοχευμένης τουριστικής στρατηγικής, με παροχή ποιοτικών και ασφαλών τουριστικών υπηρεσιών, προσέλκυση επενδύσεων και αύξησης του ανταγωνισμού

Η άμεση σχέση μεταξύ, εκπαιδευτικού συστήματος μιας χώρας με την οικονομία και την παραγωγική της ικανότητα, καθορίζουν σε μεγάλο ποσοστό το επίπεδο κατάρτισης των εργαζομένων της. Οι κατάλληλα προετοιμασμένοι δυνητικοί εργαζόμενοι μπορούν να επιδείξουν δεξιότητες και προσόντα που αποκτήθηκαν μέσω υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης

και κατάρτισης.

Από τον προβληματισμό που αναπτύσσεται για το θέμα αυτό, διαπιστώνεται ότι αλλιώς ερμηνεύουν την συμβατότητα οι πάροχοι εκπαίδευσης, οι οποίοι υποστηρίζουν ότι υπάρχει συμβατότητα με τις ανάγκες της αγοράς, και αλλιώς οι συντελεστές της τουριστικής αγοράς.

Άρα, ο πρώτος στόχος είναι να υπάρξει μια κοινή γλώσσα και κοινή κατανόηση των όρων της ασυμβατότητας, μεταξύ των διαμορφωτών πολιτικής, που επηρεάζουν την σχέση προσφοράς και ζήτησης ανθρώπινου δυναμικού. Ο δεύτερος στόχος, είναι ο προσδιορισμός των κατάλληλων εργαλείων, μέσω των οποίων, θα μπορούν να διαχειριστούν τον μεταξύ τους «διάλογο» ώστε να καταλήξουν σε μια κοινή βάση για την σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΝ Ν.4327/2015

Ντεντάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι κατά βάση συγκεντρωτικό με ορισμένες τάσεις αποσυγκεντρωτικές. Η σχολική μονάδα αποτελεί τον τελευταίο κρίκο της εκπαιδευτικής αλυσίδας και τον τελικό αποδέκτη της εκπαιδευτικής πολιτικής. Η γενικότερη πολιτική, φιλοσοφική και οικονομική θεώρηση, που ισχύει στο ελληνικό συγκείμενο, επηρεάζει και λειτουργεί καταλυτικά στον τρόπο με τον οποίο υφίσταται και λειτουργεί και το σχολείο και αναπτύσσονται οι σχέσεις κι οι μορφές εξουσίας εντός και εκτός αυτού. Με τον βασικό νόμο 1566/1985 και εξής, ο σύλλογος διδασκόντων επέχει ρόλο βασικού συντελεστή της εύρυθμης λειτουργίας του σχολείου, σε συνεργασία βεβαίως με τον διευθυντή σχολικής μονάδας. Τα τελευταία χρόνια, η συζήτηση αναδεικνύει μια επιχειρούμενη σχολική αυτονομία και έναν αναβαθμισμένο ρόλο των εκπαιδευτικών. Αυτό που μένει είναι να διαφανεί η μορφή και ο ρόλος των παραπάνω. Σκοπός της έρευνας αυτής, με βάση τον παραπάνω προβληματισμό, είναι να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το ζήτημα της συμβολής και ενίσχυσης του συλλόγου διδασκόντων στη σχολική διοίκηση και τον τρόπο με τον οποίο ο νόμος 4327/2015 μπορεί να αξιοποιηθεί μελλοντικά ως στοιχείο δημοκρατικής ενίσχυσης και συμμετοχής του συλλόγου διδασκόντων. Η έρευνα αυτή έρχεται να φωτίσει αυτό το ερευνητικό πεδίο σε μια περίοδο που στη βιβλιογραφία εντείνεται ο λόγος για ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων από πλευράς των εκπαιδευτικών για ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας και για αποκέντρωση της εκπαίδευσης.

Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΩΣ ΜΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΝΤΟΤΗΤΑ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Μαμάκης Γεώργιος, Δ/ντής Π.Ε. Λασιθίου

Ένα σημαντικό στοιχείο της περιγραφής ενός εκπαιδευτικού συστήματος εκτός από τα σύνορα τα οποία το διαχωρίζουν από το περιβάλλον και οριοθετούν το χώρο μέσα στον οποίο λειτουργεί είναι και τα διαρθρωτικά του στοιχεία που κινούνται, ενεργούν και λειτουργούν μέσα στα όρια του.

Η διαδικασία οργανωτικής διαμόρφωσης του νεοελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ακολούθησε την ευρύτερη κοινωνικοπολιτική πορεία ανάπτυξης του ελληνικού κράτους και των μηχανισμών του, λειτουργώντας μέσα στα πλαίσια που προσδιορίζονταν κάθε φορά από τα χαρακτηριστικά του αντίστοιχου κρατικού σχηματισμού.

Ιδιαίτερα το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα σύστημα το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύπλοκο, λόγω μεγέθους και πλήθος δομών, και ανταποκρίνεται στα μηχανιστικά γραφειοκρατικά μοντέλα με σχετικές ιδιομορφίες.

Αυτό έχει σχέση με την αναγωγή σε αξίωμα του νομικού συστήματος, τη συγκέντρωση των λειτουργιών, το διοικητικό συγκεντρωτισμό του μηχανισμού, τον τρόπο πρόσληψης των δημοσίων λειτουργιών, τη συστηματική απόκρυψη της γνώσης του μηχανισμού, τη χαρακτηριστική ανισότητα ανάμεσα στα διάφορα στρώματα του γραφειοκρατικού μηχανισμού και κυρίως με την επικοινωνία στο κομμάτι που αναφέρεται κυρίως στον τρόπο μεταβίβασης των εντολών προς τα κάτω.

Καθώς λοιπόν από δομική ή διαρθρωτική άποψη το εκπαιδευτικό σύστημα και κάθε άλλο σύστημα περιλαμβάνει εκτός από τους μηχανισμούς ελέγχου και εποπτείας και τα δίκτυα επικοινωνίας και μεταφοράς των πληροφοριών και των εντολών διευρύνουμε το φάσμα των χρησιμοποιούμενων πηγών και τεκμηρίων αναφορικά με τον τρόπο μεταβίβασης των εντολών προς τα κάτω, παρουσιάζοντας το τηλεγράφημα ως παραδεκτή απόδειξη της ιστορικής μαρτυρίας.

Η αποσύνταξη και η άλλη «ανάγνωση» των τηλεγραφικών κειμένων απορρέουν και από την επιλογή της αναπαραγωγικής λειτουργίας ως θεωρητικής προσέγγισης για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης αναδρομικής έρευνας συμβάλλοντας στην μελέτη των σχέσεων μεταξύ εκπαίδευσης και πολιτικής συμμετοχής, ιδιαίτερα μάλιστα σε μια εποχή που οι νέες τεχνολογίες σταδιακά διαμορφώνουν νέους ρόλους όχι μόνο στην επικοινωνία αλλά και στις σχέσεις του πολίτη με την πολιτεία.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

*Παρίση Μαρία, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης
Δημόπουλος Κωνσταντίνος, Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής
(Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)*

Η καθοδήγηση και η υποστήριξη του/της νεοεισερχόμενου/ης εκπαιδευτικού στον επαγγελματικό χώρο αποτελεί μια διαδικασία με πολλαπλά οφέλη για τον/την ίδιο/α, αλλά και για το σχολείο και -κυρίως- για τους μαθητές. Η επιτυχής και πολύπλευρη «επαγγελματική κοινωνικοποίηση» των νέων εκπαιδευτικών δημιουργεί προϋποθέσεις για την παραμονή τους στο επάγγελμα και τη γρήγορη, ασφαλή και αποτελεσματική μετάβασή τους από το στάδιο της αρχικής εκπαίδευσης κατάρτισής τους στην περιπλοκότητα της επαγγελματικής πραγματικότητας. Αυτό που η σχετική βιβλιογραφία αλλά και η εμπειρία της πράξης αποδεικνύει, είναι ότι ο θεσμός του Μέντορα (mentoring) αποτελεί μια σύνθετη και πολυδιάστατη δραστηριότητα, η οποία έχει καταγραφεί στο επαγγελματικό πεδίο της εκπαίδευσης ως μία καλή πρακτική επιτυχούς και συγκροτημένης διαδικασίας εισαγωγικής επιμόρφωσης των νέων εκπαιδευτικών. Με δεδομένο ότι τα προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης αφορούν στο μακροεπίπεδο της ενημέρωσης των νεοδιοριζόμενων εκπαιδευτικών γύρω από τη δομή και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος και των προγραμμάτων σπουδών, στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση της πορείας ανάπτυξης και εξέλιξης της επιμορφωτικής διαδικασίας mentoring στην Ελλάδα λαμβάνοντας υπόψη μια συγκριτική προσέγγιση πρακτικών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων χωρών. Πιο συγκεκριμένα θα ερμηνεύσουμε τις έννοιες των όρων coaching και mentoring παραθέτοντας τα στάδια από τα οποία απαρτίζεται ο κάθε όρος. Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε αναλυτικά τους στόχους, τα θεωρητικά μοντέλα, τα στάδια καθώς και τις δεξιότητες -ικανότητες, που απαιτούνται από τον coach και τον μέντορα. Κατόπι θα περιγράψουμε ενδεικτικές πρακτικές χωρών ευρωπαϊκών και Η.Π.Α σχετικές με προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και mentoring. Θα εστιάσουμε στην περίπτωση της Ελλάδας και πιο συγκεκριμένα στο θεσμικό πλαίσιο του Μέντορα νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού. Τέλος, θα γίνει σύντομη παρουσίαση της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος mentoring νέων εκπαιδευτικών κατά την εισαγωγή τους στο επάγγελμα που υλοποιήθηκε από το πανεπιστήμιο Πελοποννήσου στα πλαίσια του προγράμματος LOOP (Empowering teachers personal, professional and social continuous development through innovative peer-induction programmes).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ "STOP! ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

*Χατζηπέμου Θεολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστήμιο
Δυτικής Ατικής*

Το πρόγραμμα "Stop! στην ενδοσχολική βία" αποτελεί ένα μοντέλο πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης/μοντέλο έγκαιρης παρέμβασης που απευθύνεται σε όλο το μαθητικό πληθυσμό ή σε ομάδες μαθητών με πρώιμες ενδείξεις εκδήλωσης εκφοβιστικών συμπεριφορών.

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ΔΑΦΝΗ. Είναι ίσως το μόνο ολιστικό πρόγραμμα πρόληψης του εκφοβισμού που έχει εφαρμοστεί μέχρι στιγμής στα ελληνικά σχολεία με συστηματικό τρόπο..

Οι εκπαιδευτικοί εκπαιδεύονται με βάση ένα εγχειρίδιο το οποίο διαμορφώθηκε από την ερευνητική ομάδα. Οι παρεμβάσεις είναι στοχευμένες και απευθύνονται σε μαθητές της Δ', Ε' και ΣΤ' δημοτικού.

Η υλοποίηση του προγράμματος γίνεται μεν από κατάλληλα επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς ωστόσο, η συνεργασία εκπαιδευτικών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας είναι απαραίτητο στοιχείο της διαδικασίας, αφενός για τη συμβουλευτική τους υποστήριξη και αφετέρου για την κατανόηση των ψυχοπαιδαγωγικών τους ορίων στο πλαίσιο του σχολείου.

Δυνατά σημεία του προγράμματος είναι:

1. Ακολουθεί την ολιστική προσέγγιση και περιλαμβάνει δράσεις που έχουν σκοπό να εμπλέξουν όλη τη σχολική κοινότητα (μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς) αλλά και εξωτερικούς φορείς (πρόσωπα κύρους, φορείς της κοινότητας).

2. Οι παρεμβάσεις στην τάξη, ακολουθούν μια συγκεκριμένη δομή η οποία παρουσιάζεται λεπτομερώς στο σχετικό εγχειρίδιο, το οποίο έχει εκπονηθεί από την επιστημονική ομάδα.

3. Από την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος αλλά και από τις παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών-συντονιστών, προέκυψε ότι το πρόγραμμα ενισχύει τη συναισθηματική ωριμότητα των παιδιών, προωθώντας την ανάπτυξη γενικότερων κοινωνικών δεξιοτήτων, την αναγνώριση και έκφραση συναισθημάτων, τη διαχείριση του θυμού και της επιθετικότητας.

4. Οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν το πρόγραμμα έχοντας την υποστήριξη των επαγγελματιών ψυχικής υγείας, από τους οποίους λαμβάνουν μια ανατροφοδότηση σχετικά

με την πορεία των εργαστηρίων καθώς και συμβουλές για διαχείριση των δυσκολιών που πιθανά να προκύψουν.

Στον αντίποδα, οι περιορισμοί του προγράμματος σχετίζονται κυρίως με τις δυσκολίες στη συνεργασία εκπαιδευτικών και γονέων αλλά και στο ότι οι παρεμβάσεις δεν είναι ενταγμένες στο πλαίσιο της διαθεματικότητας.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΣΤ' ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Λεπίδα Μαριάννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εργασία αποτελεί μία κριτική μελέτη του προγράμματος σπουδών και του σχολικού εγχειριδίου του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Στ' τάξης του ελληνικού δημοτικού σχολείου. Αρχικά, διερευνάται το περιεχόμενο και οι στόχοι που θέτει το πρόγραμμα σπουδών του εν λόγω μαθήματος, σε συνάρτηση με την έννοια της ιδιότητας του πολίτη και το πώς αυτή δομείται στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Έπειτα, η διερεύνηση προχωρά στο σχολικό εγχειρίδιο του μαθήματος, εξετάζεται η δομή και η διάρθρωσή του και μελετώνται οι δραστηριότητες που περιλαμβάνει. Στόχος της διερεύνησης είναι η ανάδειξη της ιδιότητας του πολίτη, όπως αυτή διαμορφώνεται μέσω των δραστηριοτήτων του σχολικού εγχειριδίου, σε συνάρτηση με το πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος. Η μεθοδολογία της μελέτης είναι η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου. Το παράδειγμα που ακολουθείται είναι η δόμηση περιεχομένου, μέσω της οποίας εντοπίζονται στο υλικό συγκεκριμένα θέματα και αυτά περιγράφονται μέσω της παράφρασης. Μονάδα ανάλυσης αποτελεί το θέμα, δηλαδή μια ιδέα που αναπτύσσεται στο κείμενο και σχετίζεται με το υπό εξέταση ζήτημα. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην κατανόηση εκ μέρους των μαθητών και των μαθητριών των βασικών μορφών κοινωνικής οργάνωσης και των βασικών κοινωνικών θεσμών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται να κατανοήσουν τα βασικά στοιχεία θεσμών όπως η οικογένεια, το σχολείο, η εκκλησία, ενώ εισάγονται στον τρόπο λειτουργίας του κράτους και σε θέματα που αφορούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη διεθνή κοινότητα. Οι στόχοι του μαθήματος προσανατολίζονται στην απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικά με θέματα που αφορούν στην ιδιότητα του πολίτη, αλλά δε δίνονται αρκετές ευκαιρίες για την ανάπτυξη μιας κριτικής στάσης απέναντι στα εν λόγω θέματα, ούτε για τη διαμόρφωση κριτικά σκεπτόμενων πολιτών.

ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ: ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

*Ματσακαλίδης Χαράλαμπος, Μ.Εδ ΠΤΔΕ ΠΔΜ, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Ανδρικού Ασημίνα, Διδάκτωρ ΠΤΔΕ ΠΔΜ, Εκπαιδευτικός ΠΕ70*

Στη δεκαετία του '90 μια σειρά σημαντικών πολιτικών ζητημάτων στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α. έστρεψε το ενδιαφέρον της εκπαίδευσης στην καλλιέργεια της πολιτειότητας, δηλαδή ενός συνδυασμού δυνατοτήτων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων, δεξιοτήτων, αξιών και γνώσης για τα πολιτιστικά, ηθικά, ιστορικά, παροντικά και μελλοντικά πολιτικά ζητήματα. Έτσι, η έννοια της πολιτειότητας συνδέεται με τον/την ενεργό πολίτη που αποτελεί δημιούργημα της δημοκρατίας και πλέον γίνεται λόγος για «δημοκρατική πολιτειότητα». Αναμφίβολα, το σχολείο είναι μια δημοκρατική δημόσια σφαίρα, που δημιουργούνται ευκαιρίες διαλόγου και παρουσιάζονται διαφορετικές ιδέες και απόψεις. Επομένως, η εκπαίδευση για την πολιτειότητα είναι αναγκαίο να εμπλέκει ενεργά μαθητές/τριες σε μαθησιακές διαδικασίες που έχουν νόημα για αυτούς/ές με στόχο την ανάπτυξή τους ως πολιτικά και κοινωνικά υπεύθυνα άτομα. Η καλλιέργεια της δημοκρατικής πολιτειότητας μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διδασκαλίας της Ιστορίας, καθώς ένας από τους βασικούς σκοπούς της ιστορικής εκπαίδευσης είναι η διαμόρφωση δημοκρατικών πολιτών. Λαμβάνοντας υπόψιν τα προαναφερθέντα, σχεδιάστηκε η παρούσα εισήγηση, η οποία αποσκοπεί στην κριτική ανάλυση του υφιστάμενου Προγράμματος Σπουδών Ιστορίας για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ως προς την συμπερίληψη της έννοιας της «δημοκρατικής πολιτειότητας», τη στοχοθεσία και τις προτεινόμενες διδακτικές μεθόδους για την καλλιέργειά της. Από την έρευνα προέκυψε αρχικά η ολοκληρωτική απουσία της έννοιας. Επιπλέον, τα θέματα που οι μαθητές/τριες καλούνται να μελετήσουν είναι δομημένα με αυστηρό τρόπο, ώστε να μην επιδέχονται ερμηνείας ή και αμφισβήτησης, με δυνατότητα περαιτέρω συζήτησης. Τέλος, οι προτεινόμενες δραστηριότητες ενισχύουν την παραπάνω θέση, καθώς φαίνεται ότι παρά την προτροπή άσκησης στις διεργασίες της ιστορικής επιστήμης, αυτό πραγματοποιείται μόνον από την «κλειστή» εθνική σκοπιά, γεγονός που λειτουργεί, εν μέρη, ως τροχοπέδη στις επιταγές της έννοιας της «πολιτειότητας». Συμπερασματικά, παρά τη θεωρητική απόπειρα προώθησης ορισμένων πτυχών της «δημοκρατικής πολιτειότητας», εμπράκτως διαφαίνεται μια προσπάθεια εργαλειοποίησής της, προκειμένου να επιτευχθεί ο «εκσυγχρονισμός» του μαθήματος της Ιστορίας στην εκπαίδευση.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΤΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ «ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Λαδά Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

*Σιφακάκης Πολυχρόνης, Μέλος ΕΔΙΠ στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου Τμήμα Κοινωνικής
και Εκπαιδευτικής Πολιτικής*

Η εργασία που θα παρουσιάσουμε αφορά στην έρευνα που διενεργήσαμε με αφορμή την έκδοση του νέου Προγράμματος Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση και την επακόλουθη πιλοτική εφαρμογή του. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συνεργασίας του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του ΙΕΠ για την αξιολόγηση του νέου προγράμματος. Στόχος της έρευνας ήταν η διερεύνηση των απόψεων των νηπιαγωγών για το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση στο θεματικό πεδίο «Παιδί και Επικοινωνία», όπως το αντιλήφθηκαν κατά την φάση της πιλοτικής εφαρμογής του ή της επιμόρφωσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να αξιοποιηθούν από τους δημιουργούς του για την βελτίωση και την επιτυχή υλοποίησή του. Ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας βασίστηκε στην μελέτη του θεωρητικού πλαισίου και της σχετικής με τα Προγράμματα Σπουδών βιβλιογραφίας. Η μέθοδος που εφαρμόσαμε είναι η ποιοτική προσέγγιση και για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήσαμε την ημιδομημένη συνέντευξη. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν δέκα νηπιαγωγοί που υπηρετούν σε πειραματικά, πιλοτικά και γενικά νηπιαγωγεία της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι οι περισσότερες νηπιαγωγοί του δείγματος αναγνωρίζουν τα βασικά στοιχεία του Προγράμματος Σπουδών, τις διαφορές του από το υφιστάμενο, τις καινοτομίες και τα ειδικά χαρακτηριστικά του στο θεματικό πεδίο «Παιδί και Επικοινωνία». Ως λειτουργικές αδυναμίες ορίζουν την έλλειψη σαφήνειας των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, την ανεπάρκεια του διδακτικού χρόνου και την απουσία μεθοδολογικών κατευθύνσεων. Στα λειτουργικά πλεονεκτήματα εντάσσουν τον ανάστροφο σχεδιασμό, την επιστημονική εγκυρότητα του περιεχομένου, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία, τη συνεργατική μάθηση, τη διερευνητική διδασκαλία και τη διαπολιτισμική επικοινωνία. Σημαντική δυσκολία κατά την εφαρμογή του αποτελούν οι υλικοτεχνικές ελλείψεις των σχολείων ενώ οι προτάσεις των νηπιαγωγών για βελτίωση αφορούν στη σαφή διατύπωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, στην προσθήκη μεθοδολογικών προσεγγίσεων, στην έμφαση στο παιχνίδι και στην κατάλληλα οργανωμένη επιμόρφωση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

*Σκόνδρα Βάια, Med Κοινωνιολογία στην Εκπαίδευση, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Παπαλεξόπουλος Φ. Παναγιώτης, Μεταδιδασκτορικός ερευνητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
Διδάσκων Πανεπιστημίου Λευκωσίας
Βερέβη Άλκηστις, Ερευνήτρια Α΄ Βαθμίδας, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας,
Ακαδημία Αθηνών*

Η εισαγωγή στον χώρο της εκπαίδευσης της έννοιας της διαφοροποίησης της διδασκαλίας ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών/τριών μπορεί συμβατικά να τοποθετηθεί στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και στις αρχές του 2000. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία συνίσταται σε γενικές γραμμές στην τροποποίηση της διδασκαλίας ανάλογα με το οικογενειακό, πολιτισμικό και κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των μαθητών/τριών, την εθνικότητα, τις γνωστικές τους ικανότητες, τη μαθησιακή ετοιμότητα, τον ρυθμό μάθησης, το φύλο, κ.ο.κ. Οι μαθησιακοί στόχοι θα πρέπει να παραμένουν σχεδόν πάντα οι ίδιοι για όλους τους μαθητές/τριες στη διαφοροποιημένη τάξη. Ωστόσο ο σχεδιασμός της διδασκαλίας για τους μαθητές/τριες διαφέρει έτσι ώστε να μεγιστοποιείται η μαθησιακή ικανότητα κάθε μαθητή/τριας. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία συνεπάγεται τροποποίηση του περιεχομένου, της διαδικασίας, του παραγόμενου αποτελέσματος και του μαθησιακού περιβάλλοντος. Στην παρούσα έρευνα εξετάζουμε τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών της υποχρεωτικής εκπαίδευσης για τα γνωστικά αντικείμενα που περιλαμβάνονται στις Φυσικές Επιστήμες (φυσική, χημεία, βιολογία, κ.λπ.). Το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται στη διαφοροποίηση του περιεχομένου της διδασκαλίας. Ειδικότερα, το ερευνητικό ερώτημα που επιχειρούμε να απαντήσουμε είναι πώς εξελίχθηκε η διαφοροποίηση του περιεχομένου της διδασκαλίας στα γνωστικά αντικείμενα των Φυσικών Επιστημών τις τελευταίες δεκαετίες, όπως αποτυπώνεται στα αντίστοιχα αναλυτικά προγράμματα σπουδών. Από τη μελέτη των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών συνάγεται ότι τουλάχιστον σε νομοθετικό επίπεδο, ενώ σε ορισμένα προγράμματα των Φυσικών Επιστημών της υποχρεωτικής εκπαίδευσης δεν υπάρχουν σαφείς αναφορές στη διαφοροποιημένη διδασκαλία μέσω των διδακτικών δραστηριοτήτων που παρατίθενται, υποδηλώνονται ορισμένες διαστάσεις της αναφορικά με το γνωστικό αντικείμενο και τη διδακτική πράξη.

ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΜΕΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ:
ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ «ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ»
ΤΗΣ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Χατζηνεοφύτου Σαλώμη, Καθηγήτρια Ελληνικής Φιλολογίας, Βοηθός Διευθύντρια, Λειτουργός Αναλυτικών Προγραμμάτων Λογοτεχνίας στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Ένας από τους βασικότερους στόχους των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων αποτελεί η παροχή παιδείας στους μαθητές και στις μαθήτριες που θα τους προετοιμάσει να ενταχθούν στην κοινωνία ως ενεργοί πολίτες. Η παρούσα εισήγηση θα εστιάσει στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος της Λογοτεχνίας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης στην Κύπρο και θα επικεντρωθεί στους τρόπους με τους οποίους καλλιεργούνται αξίες του ενεργού πολίτη, μέσα από το παράδειγμα της ενότητας «Οικουμενικές αξίες και Λογοτεχνία» της Γ' Γυμνασίου. Πιο συγκεκριμένα, θα γίνουν αναφορές στη φιλοσοφία του Αναλυτικού Προγράμματος της Λογοτεχνίας, το οποίο είναι οργανωμένο στη βάση των Επιδιωκόμενων Μαθησιακών Αποτελεσμάτων (Δείκτες Επιτυχίας) και των αντίστοιχων Διδακτέων (Δείκτες Επάρκειας), με έμφαση στην καλλιέργεια βασικών στάσεων και ικανοτήτων. Μέσα από την εφαρμογή της αρχής της συνεξέτασης της μορφής και του περιεχομένου των κειμένων, επιτυγχάνονται οι γενικοί σκοποί του Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών της Λογοτεχνίας, οι οποίοι οργανώνονται γύρω από το γνωστικό περιεχόμενο, το αξιακό περιεχόμενο και τα αναγκαία χαρακτηριστικά που πρέπει να κατέχει ο μαθητής–ενεργός πολίτης. Τα εργαλεία της θεωρίας της λογοτεχνίας καθίστανται απαραίτητα τόσο στην αποτίμηση-αξιολόγηση του λογοτεχνικού κειμένου με βάση την αισθητική του αξία όσο και στην αποτίμηση-αξιολόγηση του λογοτεχνικού κειμένου με βάση την ανθρωπογνωστική του αξία (στάσεις, αντιλήψεις, αξίες). Ειδικότερα για το μάθημα της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο, αυτό αναπτύσσεται σε τρεις θεματικές ενότητες που εντάσσονται, υπό την ευρεία έννοια, στον θεματικό άξονα «Λογοτεχνία και Ανθρώπινες Σχέσεις». Η πρώτη θεματική, στην οποία θα επικεντρωθεί η εισήγηση, έχει τίτλο «Οικουμενικές αξίες και λογοτεχνία», όπου γίνονται αναφορές στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις αξίες του «ενεργού πολίτη». Μέσα από την προσέγγιση των κειμένων που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη ενότητα, θα δοθούν παραδείγματα εφαρμογής συγκεκριμένων Δεικτών Επιτυχίας και Επάρκειας που σχετίζονται με την καλλιέργεια του ενεργού πολίτη, με βάση πάντα την ειδική διδακτική της Λογοτεχνίας και θα συζητηθούν τρόποι με τους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να ενισχύσει αυτή την προσπάθεια.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥΣ

Ντούλια Αθηνά, Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Μια από τις βασικές γνωστικές δεξιότητες που το σχολείο οφείλει να καλλιεργήσει είναι η παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου. Ιδιαίτερα τη σύγχρονη εποχή όπου παρατηρείται μια γενικότερη ένδεια στους τομείς αυτούς από την πρώτη σχολική ηλικία, κρίνεται επιτακτική η ενδυνάμωση των μαθητών/τριών μέσω στρατηγικών, τεχνικών και διδακτικών μοντέλων. Η παρούσα εισήγηση έχει σκοπό να παρουσιάσει μια σειρά στρατηγικών μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως η γνωστική στρατηγική διδασκαλίας (Cognitive Strategy Instruction in Writing) και η στρατηγική της αυτορρύθμισης καθώς και μια σειρά τεχνικών και διδακτικών προσεγγίσεων μέσα από παραδείγματα σε συγκεκριμένα είδη κειμένων με στόχο να παρέχει εργαλεία στους εκπαιδευτικούς, με τα οποία θα μπορέσουν να αναπτύξουν τις δεξιότητες αυτές σε όλους τους μαθητές/τριες. Τα παρουσιαζόμενα παραδείγματα αποτελούν μέρος ευρύτερης έρευνας της γράφουσας και εφαρμογής διδακτικών παρεμβάσεων σε μαθητές Δημοτικού με στόχο τη σταχυολόγηση δομημένων μοντέλων που θα ενδυναμώσουν τους μαθητές στον τομέα της έκφρασης, προφορικής ή γραπτής

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ LEGO® SERIOUS PLAY® ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

*Κλάδου Στέλλα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Τριχιάς Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο*

Τα τελευταία χρόνια έχει προκύψει η ανάγκη να αμφισβητηθούν δημιουργικά οι παγιωμένες συμβατικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, οι οποίες επικρίνονται για την αδυναμία τους να κρατήσουν το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων και να πετύχουν τον σκοπό της δημιουργίας νέας γνώσης και της καλλιέργειας κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Κατά συνέπεια, η προσοχή των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων έχει στραφεί στην υιοθέτηση δημιουργικών και καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων που θα ενισχύσουν το αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μία τέτοια εκπαιδευτική μέθοδος είναι η LEGO Serious Play (LSP), η οποία επιτρέπει την καθοδήγηση των συμμετεχόντων, τη συμπαραγωγή γνώσης με παιχνιδιάρικο, ελεύθερο τρόπο, καθώς και την ενίσχυση της δημιουργικής σκέψης, των νοημάτων και των πιθανών λύσεων σε σύνθετα προβλήματα. Η LSP έχει εφαρμοστεί με επιτυχία σε διαφορετικές βαθμίδες της εκπαίδευσης ως ένας μηχανισμός ενδυνάμωσης της ομάδας και ανάπτυξης της δημιουργικότητας. Ο σκοπός αυτού του άρθρου είναι να παρέχει μία κριτική θεώρηση της εκπαιδευτικής μεθόδου LSP, παρουσιάζοντας τα

οφέλη αλλά και τις προκλήσεις από την εφαρμογή της στην ανώτατη τουριστική εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, η μέθοδος LSP εφαρμόστηκε πιλοτικά σε μία ομάδα φοιτητών/τριών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου για τη διδασκαλία της έννοιας της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αυτής της πιλοτικής εφαρμογής χρησιμοποιήθηκε τόσο η μέθοδος της παρατήρησης όσο και τα σχόλια ανατροφοδότησης των συμμετεχόντων φοιτητών/τριών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η μέθοδος LSP είχε θετικό αντίκτυπο στη μαθησιακή διαδικασία, αφού ενίσχυσε τόσο το ενδιαφέρον και την κατανόηση, όσο και τα επίπεδα συμμετοχής και συνεργασίας των συμμετεχόντων. Η μέθοδος βοήθησε τους συμμετέχοντες (εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους) να επικοινωνήσουν δημιουργικά περίπλοκα και ευαίσθητα ζητήματα και έννοιες. Η μέθοδος LEGO Serious Play παρέχει ευκαιρίες σε εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν μία βαθύτερη κατανόηση των διαστάσεων του τουριστικού φαινομένου, να συν-δημιουργήσουν χώρους για ανταλλαγή γνώσεων και να αναπτύξουν μια εις βάθος κατανόηση των κοινωνικά κατασκευασμένων σχέσεων και πραγματικότητων.

ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Χαλκιαδάκης Λεωνίδα, Υποψήφιος Διδάκτωρας - Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στη συγκεκριμένη εργασία θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του διδακτορικού προγράμματος της Παιδαγωγικής Σχολής του Αυτόνομου Πανεπιστημίου Βαρκελώνης. Μέρος της έρευνας αφορά στις διδακτικές στρατηγικές που εφαρμόστηκαν στα δημοτικά σχολεία της Ελλάδας, την περίοδο των κλειστών σχολείων λόγω της πανδημίας, καθώς και μετά το πέρας αυτής της περιόδου. Μέσω ενός ερωτηματολογίου, 417 εκπαιδευτικοί δημοτικών σχολείων κατέγραψαν τη συχνότητα χρήσης των στρατηγικών και την διαφοροποίηση αυτής ανά περίοδο. Επιπλέον, εκδήλωσαν την άποψη τους για την αποτελεσματικότητα των επιλεγμένων στρατηγικών και τις παραμέτρους ενίσχυσης ή παρεμπόδισής της. Η συγκεκριμένη έρευνα έχει ως πρωταρχικό στόχο την εξαγωγή προτάσεων για βελτιωτικές ενέργειες που αφορούν στην εφαρμογή διδακτικών στρατηγικών σε συνθήκες πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλίας αλλά και στην προετοιμασία για μετάβαση σε επείγουσα εξ αποστάσεως διδασκαλία, όποτε κριθεί ξανά απαραίτητο.

Σε ένα σύνολο 15 καταγεγραμμένων διδακτικών στρατηγικών, οι οποίες στη συνέχεια ομαδοποιήθηκαν σε 4 κατηγορίες (Ενεργός μάθηση, Εισήγηση/Δασκαλοκεντρική μάθηση, Μάθηση μέσω περίπτωσης, Αυτόνομη Μάθηση), οι εκπαιδευτικοί δημοτικών σχολείων στην Ελλάδα εφάρμοσαν τουλάχιστον μία στρατηγική με βάση την Εισήγηση σε ποσοστό 98%,

κατά την περίοδο των κλειστών σχολείων λόγω της πανδημίας. Επίσης, το 49% των εκπαιδευτικών δήλωσαν πως αύξησαν τη χρήση της Συνεργατικής μάθησης κατά την επαναφορά στην πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, η οποία, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση, βασίζεται στην Ενεργό μάθηση. Τέλος, κατά τη διάρκεια της επείγουσας εξ αποστάσεως διδασκαλίας μόνο το 26% δήλωσε πως κατάφερε να εφαρμόσει τις διδακτικές στρατηγικές με τον τρόπο που επιθυμούσε, ενώ βρέθηκε αρνητική σχέση μεταξύ αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας και των στρατηγικών που βασίζονται στην Εισήγηση/Δασκαλοκεντρική μέθοδο.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΥΠΛΕΥΡΩΝ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Γρηγοράκης Ιωάννης, Μέλος ΔΕΠ

Στην ηλικία περίπου των πέντε ετών, ίσως και νωρίτερα, τα παιδιά αρχίζουν να αποκτούν, σε κάποιο βαθμό, ποικίλες μεταγλωσσικές δεξιότητες, οι οποίες δηλώνουν μία στοχαστική σκέψη και έναν σκόπιμο έλεγχο πάνω στη δομή και τις λειτουργίες της γλωσσικής διαδικασίας. Οι μεταγλωσσικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία, κυρίως η φωνολογική επίγνωση και η μορφολογική επίγνωση, ως συστατικά στοιχεία των δεξιοτήτων προφορικού λόγου στο πεδίο του αναδυόμενου γραμματισμού, ερευνώνται συστηματικά τα τελευταία χρόνια ειδικά ως προς τον ρόλο τους στις μελλοντικές δεξιότητες και δυσκολίες των παιδιών στη μάθηση του γραπτού λόγου. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει τη συχνότητα χρήσης διδακτικών πρακτικών που εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί προσχολικής εκπαίδευσης στο νηπιαγωγείο για την ανάπτυξη πολύπλευρων διαστάσεων των δύο αυτών μεταγλωσσικών δεξιοτήτων των παιδιών. Στην έρευνα συμμετείχαν 111 εκπαιδευτικοί προσχολικής εκπαίδευσης στις οποίες χορηγήθηκε ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις τύπου Likert πέντε σημείων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν σε κάποιο βαθμό διδακτικές πρακτικές για την ανάπτυξη της φωνολογικής και της μορφολογικής επίγνωσης, οι οποίες δεν διαφοροποιούνται μεταξύ των δύο δεξιοτήτων συνολικά. Επίσης, έδειξαν ότι η συχνότητα χρήσης διδακτικών πρακτικών διαφοροποιείται μεταξύ των πολύπλευρων διαστάσεων των δύο αυτών δεξιοτήτων (φωνημική επίγνωση, συλλαβική επίγνωση, κλιτική μορφολογική επίγνωση, παραγωγική μορφολογική επίγνωση, και επίγνωση της μορφολογίας της σύνθεσης). Συνολικά τα ευρήματα αυτά δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί προσχολικής εκπαίδευσης εφαρμόζουν διδακτικές πρακτικές για την ανάπτυξη της φωνολογικής επίγνωσης και της μορφολογικής επίγνωσης των παιδιών στο νηπιαγωγείο. Οι διδακτικές πρακτικές τους είναι πιο συχνές σε συγκεκριμένες διαστάσεις των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων, οι οποίες στηρίζονται σε ιδιαίτερα παραγωγικές γλωσσικές διαδικασίες. Εξετάζονται, επίσης, οι περιορισμοί της μελέτης και οι εκπαιδευτικές επιδράσεις

αυτών των ευρημάτων.

ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Η ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ;

Αντωνάτου Σπυριδούλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60/υποψήφια διδάκτορας Πανεπ.Κρήτης

Στα Αναλυτικά Προγράμματα για το νηπιαγωγείο εντάσσονται τα σχέδια εργασίας ως παράγοντες προώθησης της Διαθεματικότητας. Ο όρος «σχέδια εργασίας» αποδίδεται σε διερευνήσεις θεμάτων τα οποία αναδύονται από τα παιδιά. Πιο συγκεκριμένα, τα θέματα προκύπτουν στο πλαίσιο των συζητήσεων που αναπτύσσουν μεταξύ τους στην τάξη κι εν συνεχεία με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού, συνεργάζονται κι αναλαμβάνουν καθοριστικό ρόλο στη διερεύνησή τους. Ως ομαδοσυνεργατικότητα ορίζεται η ικανότητα της ομάδας να αποφασίζει το περιεχόμενο της γνώσης της καθώς και τον τρόπο που θα συνεργαστεί για να το κατακτήσει. Στο σύγχρονο Πρόγραμμα Σπουδών Προσχολικής Εκπαίδευσης, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην συνεργατική μάθηση ως διαδικασία αλληλεπίδρασης των μαθητών σε ομάδες ώστε να επιτελέσουν ένα έργο. Η ομαδοσυνεργατικότητα και η συνεργατική μάθηση, ως βασικές προσεγγίσεις εργασίας των σχεδίων εργασίας, προϋποθέτουν αυξημένες επικοινωνιακές ικανότητες από τα παιδιά, όπως το να ακούν και να παρατηρούν τις διαδικασίες στην ομάδα. Ως αυξημένες επικοινωνιακές και συνεργατικές δεξιότητες ορίζονται οι ικανότητες να μιλούν με την σειρά χαμηλόφωνα, να ακούνε προσεκτικά τις ιδέες των άλλων, να δίνουν και να παίρνουν λύσεις, να συναποφασίζουν, να συνεργάζονται για την υλοποίηση ενός κοινού έργου και για την κοινοποίησή του. Οι συγκεκριμένες κομβικής σημασίας δεξιότητες, στη κοινωνική πραγματικότητα των νέων τεχνολογιών και της ψηφιακής διακυβέρνησης, προετοιμάζουν κι ενισχύουν τα παιδιά με τα χαρακτηριστικά του ενεργού πολίτη. Προκύπτει το ερώτημα αν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας διαθέτουν τις προαπαιτούμενες επικοινωνιακές και συνεργατικές δεξιότητες. Κατά συνέπεια, αν ομαδοσυνεργατικότητα και συνεργατική μάθηση στο νηπιαγωγείο θα πρέπει να αποτελούν προσεγγίσεις εργασίας ή επιδιωκόμενους διδακτικούς στόχους. Συμπερασματικά, στη σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση είναι σκόπιμο να αποτελούν επιδιωκόμενους διδακτικούς στόχους.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ «ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ» ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ. ΜΙΑ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Κογκούλη Πελαγία, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια - Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Οι εξελίξεις στις επιστήμες αναφοράς της Διδακτικής της Ιστορίας έχουν αλλάξει το τοπίο του μαθήματος της Ιστορίας, τουλάχιστον σε ερευνητικό πλαίσιο, και έχουν αναδείξει τη σημαντικότητα της μελέτης των συγκρουσιακών και επίμαχων ιστορικών γεγονότων. Την ουσία, άλλωστε, μιας υγιούς δημοκρατίας αποτελεί ο ανοιχτός διάλογος για θέματα που απασχολούν τους πολίτες. Έτσι, λοιπόν, αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαίδευσης των νέων πολιτών αποτελεί η ενασχόληση με θέματα που έχουν προκαλέσει αντιδράσεις- πολλές φορές ακόμα και συγκρούσεις- και αφορούν στην εκπαίδευση, την ιστορία, την κοινωνία, την πολιτική, την οικονομία. Είναι πολύ σημαντικό το εκπαιδευτικό σύστημα να προετοιμάζει τους μαθητές, ώστε να είναι σε θέση να πραγματεύονται επίμαχα θέματα. Στην παρούσα εργασία θα μελετηθεί πως η διδασκαλία «συγκρουσιακών θεμάτων» στη σχολική Ιστορία και το μάθημα των Θρησκευτικών, μπορεί να προσφέρει πολλαπλά οφέλη στη σχολική πράξη μέσα από μία διεπιστημονική προσέγγιση. Το σχολείο, άλλωστε, καλείται ν' ανταποκριθεί σε νέες προκλήσεις, νέα δεδομένα, νέες συνθήκες. Είναι πια καιρός το σχολείο να βρει μια πραγματική θέση για τα «συγκρουσιακά θέματα» και να μη μένει καθηλωμένο σε «εκπαιδευτική ακινησία», σε κινδυνολογίες και στη μόνιμη αναζήτηση της μίας «σωστής απάντησης», διατηρώντας αποκομμένα μεταξύ τους τα γνωστικά αντικείμενα, εμποδίζοντας έτσι μία ολιστική και σφαιρική προσέγγιση, η οποία θα μπορούσε να ενεργοποιήσει τους μαθητές και να τους «μεταμορφώσει» σε ενεργά μέλη της σχολικής κοινότητας και κατ' επέκταση σε μελλοντικούς ενεργούς και ενημερωμένους πολίτες με αναπτυγμένη κριτική ικανότητα, με ηθική ωριμότητα, με γνωστικές δεξιότητες και με αναπτυγμένες δεξιότητες συνεργασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΕΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΟ PROJECT BASED LEARNING ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΡΧΗ ΣΤΑ ΕΠΑΛ

*Πήχας Αλέξανδρος, Εκπαιδευτικός ΠΕ 02, Μ. Ed.
Βαρνακιώτη Ιωάννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02*

Η μάθηση βάσει έργου (PBL) αποτελεί μια καινοτόμα διδακτική στρατηγική, η οποία βασίζεται στη βαθύτερη κατανόηση των υπο διερεύνηση εννοιών, στη διεύρευσή της βάσης των γνώσεων και την ενίσχυση των διαπροσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών. Επιπροσθέτως είναι ένα διδακτικό μοντέλο που στοχεύει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, όπως η συνεργασία, η επικοινωνία, η δημιουργικότητα και η κριτική σκέψη, αφού τα σχέδια εργασίας που εκπονούνται υποστηρίζουν τη συλλογική δράση, συμβάλλουν στην κοινωνικοποίηση και την αυτονομία των μαθητών, αλλά και στην καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη.

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας θα εξεταστεί η συμβολή της μάθησης βάσει έργου (PBL) στο πλαίσιο της εναλλακτικής ενισχυτικής διδασκαλίας του μαθήματος των Νέων Ελληνικών στην Α' τάξη του ΕΠΑΛ, ενώ θα παρουσιαστεί και μια πρόταση διδασκαλίας, με βάση την οποία οι μαθητές δύνανται να ενισχύσουν τόσο τον γλωσσικό τους γραμματισμό, όσο και τις ικανότητές τους για την επίλυση σύνθετων κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων, ενώ η ίδια μπορεί να αποτελέσει και μέθοδο εναλλακτικής αξιολόγησης των μαθητών για το γλωσσικό μάθημα.

ΌΤΑΝ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ ΝΗΠΙΩΝ

Ηλία Ελένη, Δρ. Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Η εισήγηση εστιάζει σε έντυπη έκδοση του 2007 με τίτλο «Μια φορά κι έναν καιρό», η οποία αναφέρεται σε θεατρική παράσταση που πραγματοποιήθηκε σε δημόσιο νηπιαγωγείο της Αττικής. Το συγκεκριμένο θεατρικό έργο συμπεριλάμβανε ατομικά κείμενα νηπίων, που παράχθηκαν με βάση τη διδακτική αρχή της φθίνουσας καθοδήγησης, στο πλαίσιο εκπαιδευτικού προγράμματος δημιουργικής γραφής μακράς διάρκειας, με ερέθισμα μεμονωμένους στίχους δημοτικών τραγουδιών. Η αξιοποίηση αυτών των κειμένων τόσο κατά τη θεατρική παράσταση όσο και με τη μορφή της αντίστοιχης αυτοτελούς έκδοσης,

αποσκοπούσε καταρχάς στην παροχή περαιτέρω ισχυρού κινήτρου για την καθολική και ενθουσιώδη συμμετοχή των μαθητών σε ανάλογες εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο μέλλον. Επιπλέον, μέσα από την ανάδειξη των επιτευγμάτων στη σχολική τάξη επιδιώχθηκε η προσέγγιση του σχολείου με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον των συμμετεχόντων στη διδακτική παρέμβαση μαθητών και η διάχυση των αποτελεσμάτων της στη μαθητική και εκπαιδευτική κοινότητα. Σύμφωνα με την αφηγηματική υπόθεση του έργου, ο βασιλιάς και η βασίλισσα του παραμυθιού, ευρισκόμενοι σε αδιέξοδο για το αν θα επέλεγαν το διάδοχό τους με κριτήριο τη δύναμη ή την ομορφιά, συγκάλεσαν το συμβούλιο των σοφών του τόπου. Αποδεχόμενοι την εισήγηση του συμβουλίου, διεξήγαγαν διαγωνισμό, ώστε να οριστεί ο/η αξιότερος διάδοχός τους με βάση τα κριτήρια της καλοσύνης και της εξυπνάδας. Ο διαγωνισμός στον οποίο συμμετείχαν όλοι και όλες οι νέοι ως υποψήφιοι για τη διαδοχή, περιλάμβανε την ανάπτυξη μιας ιστορίας από τον καθένα, με επίκεντρο ένα διαφορετικό στίχο δημοτικού τραγουδιού. Τα δεκαέξι νήπια που υποδύθηκαν τους υποψήφιους, παρουσίασαν ισάριθμες ιστορίες που είχαν παραχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος ενώ τα υπόλοιπα νήπια του τμήματος, μοιράστηκαν τους ρόλους του βασιλιά, της βασίλισσας και του πενταμελούς συμβουλίου των σοφών. Ο διαγωνισμός δεν είχε νικητή, καθώς διαπιστώθηκε ότι όλοι οι νέοι του τόπου ήταν εξίσου καλοί και εξυπνοί, άρα ικανοί να φροντίσουν οι ίδιοι συλλογικά για την επωφελή διακυβέρνηση του τόπου στο μέλλον.

Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ – ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ

Κατσαραπίδης Σπυρίδων, Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η εργασία αυτή έχει στόχο να δώσει μέσα από τη μελέτη 5 θεατρικών κειμένων διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους η Αντιγόνη, η αρχετυπική φωνή της Αντίστασης απέναντι στην Τυραννία, ορθώνει το ανάστημά της απέναντι στην Τυραννία του Κράτους, δίνοντας το παράδειγμα του υπεύθυνου πολίτη. Θα μελετηθούν τα ευρέως γνωστά κείμενα του Σοφοκλή, του Μπρεχτ, του Ανούιν, η «δίδυμη» Αντιγόνη του Άρη Αλεξάνδρου και θα γίνει αναφορά και στην πρόσφατη απόδοση της Αντιγόνης από την Ευαγγελία Ανδριτσάνου που είναι σε διαλογική/θεατρική ποιητική φόρμα. Στόχος της εργασίας είναι οι μαθητές να αντιληφθούν τις μορφές καταπίεσης και ελέγχου που μπορούν να αναπτύξουν οι εκάστοτε εξουσίες αλλά και τα προσχήματα που εφευρίσκονται κάθε φορά για να επιβληθούν οι κυβερνώντες στους πολίτες και για να αντιτάξουν τον Νόμο τους στην έννοια του Δικαίου. Ανιχνεύονται ίχνη της συμπεριφοράς και του ηθικού-πολιτικού κώδικα που υπερασπίζεται κάθε φορά (εκάστοτε) Αντιγόνη και δομείται με αυτές τις ψηφίδες μια εικόνα της πολιτικής ταυτότητας που πρέπει να έχει ο πολίτης απέναντι σε αντιδημοκρατικές και καταπιεστικές εξουσίες. Από τα κείμενα θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη σκηνή της σύγκρουσης της Αντιγόνης με τον Κρέοντα ώστε να επικεντρωθούν οι μαθητές στις αντίρροπες δυνάμεις που

κάθε φορά εκπροσωπούν οι ήρωες και να κατανοήσουν την ορθή πολιτική στάση που κάθε φορά επιβάλλει η πολιτική πραγματικότητα. Οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να εντάξουν τον δραματικό λόγο στα ιστορικά του συμφραζόμενα και να εντοπίσουν διαφορές και ομοιότητες. Παράλληλα θα έχουν την αισθητική απόλαυση της ανάγνωσης και μελέτης αξιόλογων θεατρικών κειμένων ενώ τα κείμενα προσφέρονται και για δραματουργική επεξεργασία που μπορεί να οδηγήσει σε σκηνική παρουσίαση των συγκρούσεων της Αντιγόνης με τον Κρέοντα.

**...ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΓΙΝΑΝ ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ:
ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΨΗΦΙΑΚΟ ΤΡΟΠΟ ΣΧΟΛΙΚΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ**

*Πατεράκη Χρυσούλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 αν. Διευθύντρια ΓΕΛ Νεάπολης Λασιθίου
Τσιτριδου Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 ΓΕΛ Νεάπολης Λασιθίου*

Στο παρόν άρθρο επιχειρούμε να αναδείξουμε τη χρηστικότητα του οπτικοακουστικού γραμματισμού στη διδασκαλία του μαθήματος της Λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σε μια εποχή που ο γλωσσικός κώδικας έχει παύσει πλέον να αποτελεί τον μοναδικό σημειωτικό τρόπο ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και σε μια κοινωνία στη οποία η εικόνα, ο ήχος, η δημιουργική πρωτοβουλία και η δυναμική της φαντασίας έχουν χαράξει το αποτύπωμά τους σε αυτό το νέο επικοινωνιακό σύμπαν, «ξεδιπλώνουμε» την εκπαιδευτική διαδικασία σε νέες κατευθύνσεις, παρέχοντας νέα πνοή στην ερμηνευτική προσέγγιση και δίνοντας χώρο στα ψηφιακά εργαλεία να μεγιστοποιήσουν αρχικά το ενδιαφέρον των μαθητών/μαθητριών για το γνωστικό αντικείμενο και ακολούθως τον βαθμό συμμετοχικότητάς τους εντός της σχολικής τάξης και κατά τη διαδικασία εκπόνησης των ανατιθέμενων εργασιών. Επιλέξαμε αποσπάσματα από τρία λογοτεχνικά έργα της Διδώς Σωτηρίου που φιλοξενούνται στις σελίδες των σχολικών εγχειριδίων του Γυμνασίου και του Λυκείου, η θεματική των οποίων αναφέρεται στην ευτυχησμένη καθημερινότητα των κατοίκων της Σμύρνης και στον βίαιο ξεριζωμό τους ως επακόλουθμα των μαύρων γεγονότων του 1922. Κατά τη διαδικασία προσέγγισης των εν λόγω κειμένων ενσωματώσαμε ψηφιακά εργαλεία και πιο συγκεκριμένα μια ψηφιακή αφήγηση, δημιουργία των υποφαινόμενων εκπαιδευτικών που απεικονίζει την καθημερινότητα της κοσμοπολίτικης Σμύρνης πριν από την Καταστροφή και αντιστικτικά μια ταινία μικρού μήκους σε σενάριο της μίας εκ των δύο συγγραφέων της παρούσας εργασίας στην οποία πρωταγωνιστούν μαθητές/μαθήτριες του Γυμνασίου Σαμοθράκης, που οπτικοποιεί τις ακραίες συμπεριφοριστικές αντιδράσεις της μητροπολιτικής Ελλάδας απέναντι στους «ανεπιθύμητους ξωμερίτες» της Μικράς Ασίας.

ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Τόλη Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ05

Η παρούσα διδακτική πρόταση έχει στόχο την ανάδειξη της εκμάθησης της Τεχνητής Νοημοσύνης στο μάθημα των Γαλλικών στο Γυμνάσιο. Κατά τη διδασκαλία χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος project και οι μαθητές με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών, την εφαρμογή των αρχών του εποικοδομητισμού και την τεχνική της ομαδοσυνεργατικής και βιωματικής μεθόδου ήρθαν σε επαφή με τον κόσμο της Τεχνητής Νοημοσύνης, αναζήτησαν εφαρμογές της στην καθημερινότητα και αξιοποίησαν τις γνώσεις της Γαλλικής Γλώσσας δημιουργώντας το σχέδιο εργασίας με θέμα: Μια μέρα στο Παρίσι. Από τις δυνατότητες που προσφέρει η Τεχνητή Νοημοσύνη, οι μαθητές χρησιμοποίησαν την αυτόματη μετάφραση από τα Γαλλικά στα Ελληνικά και την αναγνώριση ήχων και δημιούργησαν μια ψηφιακή τουριστική ξεναγό, η οποία υποδέχεται τους τουρίστες στο αεροδρόμιο του Παρισιού και τους ξεναγεί στα σημαντικότερα αξιοθέατα της Γαλλικής Πρωτεύουσας. Στόχος του έργου ήταν να γνωρίσουν οι μαθητές τον κόσμο της Τεχνητής Νοημοσύνης, να τον συνδέσουν με τη γαλλική γλώσσα, να παρατηρήσουν τη διεπιστημονικότητα της Τεχνητής Νοημοσύνης και να συζητήσουν ζητήματα ηθικής και προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιπλέον οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν και να βελτιώσουν τις γνώσεις τους στη Γαλλική γλώσσα, να αντιληφθούν τις δυνατότητες που προσφέρει η Τεχνητή Νοημοσύνη στην τουριστική βιομηχανία, να καλλιεργήσουν γνωστικές, κοινωνικές, ψηφιακές και μεταγνωστικές δεξιότητες, να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν υψηλής αξίας καινοτόμα προϊόντα.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ, ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ Ε ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Καραγιάννη Ζωή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Αφορμή για την παρούσα διδακτική πρόταση στάθηκε η γενικότερη παραδοχή πως από τη μία τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας -με πρωταγωνιστή το διαδίκτυο- επηρεάζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την κοινή γνώμη και από την άλλη, ολοένα και περισσότερο οι νέοι δείχνουν τάσεις παραίτησης από την ουσιαστική άσκηση των καθηκόντων τους ως πολίτες.

Κεντρικό ζήτημα – προβληματισμό του διδακτικού σεναρίου αποτελεί το πώς μπορεί μία/ένας εκπαιδευτικός να συμβάλει ουσιαστικά στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και στάσης των εκπαιδευομένων, ώστε οι τελευταίοι να προετοιμαστούν κατάλληλα για να αναλάβουν ενεργό δράση ως πολίτες της σύγχρονης, παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας.

Στο πρώτο μέρος της παρέμβασης λαμβάνει χώρα μια σύντομη αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρο. Πιο συγκεκριμένα, προσεγγίζεται η θεωρία της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου και του κριτικού γραμματισμού, με έμφαση στον ρόλο που δύνανται να διαδραματίσουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών. Έπειτα, γίνεται λόγος για το μοντέλο των Πολυγραμματισμών και τη σημασία της πολυτροπικότητας των κειμένων στη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ στη συνέχεια αναλύεται η έννοια της ιδιότητας του πολίτη, όπως αυτή περιγράφεται στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 22ης Μαΐου 2018.

Το δεύτερο μέρος της εισήγησης αφορά στο πρακτικό μέρος. Με αφορμή ένα κεφάλαιο του γνωστικού αντικείμενου της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Ε' τάξης, δομείται ένα διδακτικό σενάριο με στόχο την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και στάσης των μαθητριών/ών. Η εκπαιδευτική παρέμβαση διαρθρώνεται σύμφωνα με τα τέσσερα στάδια του μοντέλου των Πολυγραμματισμών: Τοποθετημένη Πρακτική – Αφόρμηση, Ανοιχτή Διδασκαλία, Κριτική Πλαισίωση και Μετασχηματισμένη Πρακτική. Σε κάθε στάδιο σημειώνονται ερωτήσεις και δραστηριότητες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τους συμμετέχοντες. Κάθε προτεινόμενη δραστηριότητα συνοδεύεται από έναν σχετικό ερευνητικό σχολιασμό, μέσα από τον οποίο αναδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο κάθε βηματισμός της εκπαιδευτικής παρέμβασης δύναται να συμβάλει προς την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων.

ΠΑΜΕ ΜΟΥΣΕΙΟ

Αρβανιτάκης Μιχαήλ, ΠΕ70 -Διευθυντής 35ου δημοτικού σχολείου Ηρακλείου

Η παρουσίαση αναφέρεται σε σενάριο βασισμένο σε σχέδιο μαθήματος της ταχύρυθμης επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Τ4Ε). Είναι ένα τεχνολογικά εμπλουτισμένο μάθημα που μπορεί να υλοποιηθεί και να προσαρμοστεί σε συνθήκες διαζώσης, εξ αποστάσεως και σε διδασκαλία ανεστραμμένης τάξης, με σκοπό την καλλιέργεια των γνώσεων, των ψηφιακών δεξιοτήτων και την απόκτηση στάσεων και αξιών ζωής.

Μέσα από αυτό θα ταξιδέψουμε εικονικά και με ασφάλεια σε εποχές, μουσεία και τόπους. Θα συνομιλήσουμε με αντικείμενα του παρελθόντος και με όχημα τις γνώσεις και τη φαντασία μας ως μηχανή του χρόνου, θα προσγειωθούμε στην ιστορική τους περίοδο. Θα συλλέξουμε πληροφορίες, θα τις οργανώσουμε, θα τις επεξεργαστούμε και προκειμένου να επιστρέψουμε στην εποχή μας ακόμα καλύτεροι και να πάρουμε το εισιτήριο της επιστροφής, θα πρέπει τις αξιολογήσουμε, να τις καταγράψουμε, να τις υπερβούμε και να τις κάνουμε αξίες πολιτεότητας και στάσεις ζωής.

Μετά από στοχευμένες εκπαιδευτικές διαδικασίες και ενέργειες, οι μαθητές θα γράψουν ένα αφηγηματικό και ένα επιχειρηματολογικό κείμενο για το άγαλμα του «Γραφέα» το οποίο βρίσκεται στο «Μουσείο της Ακρόπολης» που θα αφορά την επιστροφή της

κεφαλής του από το μουσείο του Λούβρου στο οποίο και βρίσκεται εκεί από το 1817, μαθαίνοντας έτσι να ενδιαφέρονται και να συμμετέχουν ενεργά σε θέματα που αφορούν τη χώρα τους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Φιλιππάκη Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός ΠΕ80

Το σενάριο που θα παρουσιαστεί επιδιώκει με βιωματικό και πρωτότυπο τρόπο οι μαθητές, η εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και ολόκληρη η κοινωνία

να αντιληφθούν την έννοια του ενεργού πολίτη και να δραστηριοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων που επιλέγουν. Το σενάριο υλοποιείται σε 12 βήματα και έχει σχεδιαστεί με γνώμονα τις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και θεωρίες. Μπορεί να εφαρμοστεί εντός και εκτός ωραρίου σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θα αναλυθεί ο σχεδιασμός του, ο τρόπος που υλοποιήθηκε σε παιδιά της Α' λυκείου και θα παρουσιαστούν οι πιθανές προεκτάσεις και οι παραλλαγές που μπορεί να λάβει.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Παυλίδου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας έχει αλλάξει τον τρόπο που οι άνθρωποι αλληλοεπιδρούν, επικοινωνούν, μαθαίνουν. Σε αυτό το πλαίσιο, η εκπαιδευτική πράξη και διαδικασία οφείλει να προσαρμοστεί και να οπλίσει τους μαθητές με εκείνα τα εφόδια που θα τους καταστήσουν ικανούς να ανταπεξέλθουν σε ποικίλες κοινωνικές και μαθησιακές καταστάσεις. Με άλλα λόγια, είναι αναγκαία η καλλιέργεια του ψηφιακού γραμματισμού ως δεξιότητα επικοινωνίας, προκειμένου οι μαθητές να εξελιχθούν σε άτομα ευέλικτα και ικανά να ανταπεξέλθουν σε όλες τις εκφάνσεις της ενήλικης ζωής τους, μέσα σε ένα κοινωνικό πλαίσιο που οι δεξιότητες οι οποίες αφορούν ψηφιακά περιβάλλοντα είναι αναγκαίες.

Ως εκ τούτου, προχώρησα στη σχεδίαση και εφαρμογή στην τάξη διδακτικής παρέμβασης που αφορούσε την αξιολόγηση των μαθητών, με τη χρήση φύλλων εργασίας σε μορφή κειμένου και φύλλων εργασίας σε ψηφιακή μορφή (liveworksheets). Σκοπός της παρέμβασης ήταν, αφενός να διερευνηθεί η κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος και η μεταγνώση των μαθητών και αφετέρου να μελετηθεί η διάθεση ενασχόλησής τους με το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Η παρέμβαση εφαρμόστηκε σε παιδιά της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα

οι μαθητές έδειξαν να ανταποκρίνονται θετικά, περισσότερο στην αξιολόγηση με τα ψηφιακά φύλλα εργασίας παρά με τα φύλλα σε μορφή κειμένου. Επίσης, το ενδιαφέρον τους για το γνωστικό αντικείμενο καθώς και η απόδοσή τους βελτιώθηκε σε μεγάλο βαθμό με τα ψηφιακά φύλλα εργασίας.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

*Γκικοπούλου Ουρανία, Εκπ/κός ΠΕ70, PhD
Αξιομάκαρος Βασίλειος, Εκπ/κός ΠΕ70, M.Ed.*

Η παρούσα εργασία αναφέρεται σε μια διδακτική παρέμβαση που στόχευε στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης, της έκφρασης συναισθήματος, της αυτοεκτίμησης, της υπευθυνότητας και του αλτρουισμού των μαθητών, ώστε να τους βοηθήσει να γίνουν πιο δεκτικοί στη δυνατότητα κατανόησης, συνύπαρξης, συνεργασίας και φιλίας με άλλους και διαφορετικούς μαθητές, αλλά και υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες. Εφαρμόστηκε κατά το προηγούμενο σχολικό έτος σε μαθητές της Ε' Τάξης του Δημοτικού Σχολείου στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων (Ενότητα «Ευ Ζην») σε συνδυασμό με σχετικές ενότητες από τα μαθήματα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και της Γεωγραφίας της Ε' τάξης και υλικό αντλήθηκε και διαμορφώθηκε από προτεινόμενα από το ΙΕΠ εργαστήρια δεξιοτήτων, σχετικά διεθνή προγράμματα, διαδικτυακές εφαρμογές, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, αλλά και τα σχολικά εγχειρίδια των παραπάνω μαθημάτων. Μερικά από τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές ήταν: να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται, να καταλάβουν τι βιώνουν οι άνθρωποι που βρίσκονται σε ανάγκη, να αυξήσουν την ενσυναίσθησή τους για τα συναισθήματα των άλλων, να μάθουν πώς να είναι πιο αλτρουιστικοί και να αναπτύξουν διάθεση για εθελοντισμό. Οι μαθητές συμμετείχαν με μεγάλο ενδιαφέρον σε όλες τις δραστηριότητες και χρειάστηκε να αφιερώσουμε περισσότερο χρόνο από όσον είχαμε αρχικά υπολογίσει καθώς οι ίδιοι ζητούσαν παραπάνω ώρες ενασχόλησης με τα ζητήματα αυτά. Δούλεψαν αρμονικά σε ομάδες και συνεργάστηκαν αξιοποιώντας τα ταλέντα και τις δεξιότητες του καθενός μέλους της ομάδας και μπόρεσαν να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να παρουσιάσουν τα θετικά στοιχεία των συμμαθητών τους. Κατάλαβαν ότι έχουν κοινά αλλά και διαφορές με τους συμμαθητές τους και με τα άλλα παιδιά του κόσμου. Τέλος, προβληματίστηκαν σχετικά με τις συνθήκες ζωής άλλων παιδιών στον κόσμο και γενικότερα ανθρώπων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και αναζήτησαν τρόπους με τους οποίους μπορούμε να τους βοηθήσουμε.

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ "ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ" ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

*Τσακίρη Παρθένα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Med Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
Βασιλούδη Ευτυχία, Εκπαιδευτικός ΠΕ08
Νεστορίδου Θεοδοσία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Med Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
Κολοκοτρώνης Φώτιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ86*

Σκοπός του σχολείου του 21ου αιώνα είναι να αποτελεί χώρο δημιουργίας, βιωματικής μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων, χρήσιμων για μαθητές και μαθήτριες. Οι εκπαιδευτικές πολιτικές και τα εκπαιδευτικά συστήματα προσανατολίζονται προς αυτή την κατεύθυνση. Στην Ελλάδα σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, τα εργαστήρια δεξιοτήτων εισάγονται στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των Νηπιαγωγείων, Δημοτικών και Γυμνασίων από το Σεπτέμβριο του 2021 και συνιστούν μία δυναμική διδακτική και εκπαιδευτική δράση. Βασικός σκοπός τους είναι η ενδυνάμωση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής, αναστοχασμού, κριτικής σκέψης, τεχνολογίας και επιστήμης. Επιπλέον, ενισχύονται δεξιότητες διαμεσολάβησης, υπευθυνότητας καθώς και οι δεξιότητες ψηφιακής μάθησης, τεχνολογίας και προγραμματιστικής σκέψης. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιαστούν οι καλές πρακτικές διαθεματικής διδασκαλίας της ενότητας "Φροντίζω το Περιβάλλον" των εργαστηρίων δεξιοτήτων. Μεταξύ άλλων αξιοποιήθηκαν τεχνικές διερευνητικής, βιωματικής και ομαδοσυνεργατικής μάθησης, σε συνδυασμό με τεχνικές 3D κατασκευής και χρήσης σύγχρονων κιτ εκπαιδευτικής ρομποτικής. Οι παραπάνω πρακτικές εφαρμόστηκαν σε τμήμα της Β' τάξης του 10ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής κατά το σχολικό έτος 2022 - 2023. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί συνεργάστηκαν για να προσεγγίσουν ολιστικά το καταστροφικό φαινόμενο της πυρκαγιάς στο δάσος και τις επιπτώσεις αυτού. Η προσέγγιση αυτή φάνηκε ότι είχε ως αποτέλεσμα την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών ανεξαρτήτως στυλ μάθησης, ανοίγοντας τον δρόμο για την προσωπική ολοκλήρωση, ανάπτυξη και την ιδιότητα του ενεργού πολίτη.

ΝΟΕΡΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ

Συμεωνίδης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση στόχος είναι οι μαθητές να εκτελέσουν τις αριθμητικές πράξεις σωστά με νοερούς υπολογισμούς. Η νευροεπιστήμη δύναται να συμβάλλει επικουρικά ώστε να προσεγγιστεί ο τρόπος με το οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται τις πληροφορίες και εφαρμόζουν νοερές στρατηγικές. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση έγινε με τη βοήθεια της διδακτικής διαδικασίας που ακολουθήθηκε και αναπτύχθηκε στην τάξη. Πραγματοποιήθηκε διδακτική παρέμβαση διάρκειας ενός μήνα. Οι

μαθητές διδάχθηκαν στρατηγικές νοερών υπολογισμών, οι οποίες βρίσκουν εφαρμογή στις διδακτικές ενότητες του γνωστικού αντικείμενου των μαθηματικών της Στ' τάξης Δημοτικού. Στην αρχή, στη μέση και στο τέλος της διδακτικής παρέμβασης, δόθηκε στους μαθητές φύλλο εργασίας. Έπρεπε να επιλύσουν ένα διαφορετικό λεκτικό πρόβλημα κάθε φορά, σχηματίζοντας και εκτελώντας τους απαραίτητους υπολογισμούς. Τα αποτελέσματα στο τέλος της παρέμβασης ήταν πολύ θετικά. Οι μαθητές έδειξαν να χρησιμοποιούν τους νοερούς υπολογισμούς και να εκτελούν με ορθότητα τις πράξεις τους. Η γνωστική νευροεπιστήμη συνέβαλε επικουρικά στην κατανόηση της επεξεργασίας των πληροφοριών για την επιλογή των νοερών στρατηγικών από τους μαθητές στην εκτέλεση των αριθμητικών πράξεων. Οι νοεροί υπολογισμοί δύνανται να βοηθήσουν τους μαθητές στην ορθή εκτέλεση των πράξεων, στην απόκτηση αυτοπεποίθησης και στη ανάπτυξη διαχειριστικής ικανότητας στην επίλυση προβλημάτων. Το θεωρητικό πλαίσιο διαφαίνεται να ενισχύεται με την παρούσα διδακτική πρόταση και να δίνεται περαιτέρω δυνατότητα για εφαρμογή και χρήση εναλλακτικών μεθόδων υπολογισμού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Κατσούλα Αικατερίνη, Νηπιαγωγός ΠΕ60-Υποψήφια Διδάκτωρ στο ΠΑΔΑ-ΤΑΦΠΠΗ

Στα σύγχρονα προγράμματα σπουδών για προσχολική ηλικία τίθενται όλο και πιο έντονα ο στόχος για εξοπλισμό των παιδιών στις δημοκρατικές αξίες του 21ο αιώνα. Η εκπαίδευση οφείλει να καλλιεργεί τον σεβασμό στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, την ευαισθησία για το περιβάλλον, την κριτική σκέψη, την δημιουργικότητα, την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, την ενεργή συμμετοχή στην κοινωνική ζωή με γνώση των δικών τους δικαιωμάτων και ευθυνών. Χρειάζεται οπότε να καλλιεργηθεί η κουλτούρα της πολιτότητας στην προσχολική ηλικία. Σκοπός της παρουσίασης είναι η ανάδειξη θετικών πρακτικών για την διδασκαλία της πολιτότητας στην προσχολική εκπαίδευση καλλιεργώντας τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η μέθοδος η οποία χρησιμοποιήθηκε είναι ο σχεδιασμός και στην συνέχεια η υλοποίηση εκπαιδευτικής παρέμβασης σε δημόσιο νηπιαγωγείο των Αχαρνών Αττικής. Οι τεχνικές διδασκαλίας που θα χρησιμοποιηθούν έχουν ως στόχο την καλλιέργεια του σεβασμού προς το άλλους, προς το διαφορετικό αλλά και προς το εαυτό μας. Επιπλέον, την ανάπτυξη αξιών που επισημαίνονται μέσα από την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την καλλιέργεια κριτικής σκέψης και επίλυσης προβλημάτων, τη συμμετοχή και τη συλλογική δημοκρατική συνεργασία. Οι δραστηριότητες θα είναι πολύπλευρες και αποσκοπούν στο να εμπλουτίσουν το γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκοινωνικό τομέα, ώστε οι μαθητές να είναι ευαισθητοποιημένοι σε θέματα κοινωνικής αδικίας και ανισότητας. Στο τέλος της παρέμβασης υπάρχουν δραστηριότητες αναστοχασμού και αξιολόγησης για να καταγραφούν τα παραγόμενα αποτελέσματα. Οι μαθητές μέσα από την εκπαιδευτική παρέμβαση άλλαξαν στάσεις και αντιλήψεις για ζητήματα σεβασμού προς το διαφορετικό,

συνεργασίας και κριτικής σκέψης. Ανέπτυξαν κοινωνικές δεξιότητες όπως αυτές της ενσυναίσθησης, της ευαισθητοποίησης και της υπευθυνότητας που χρειάζονται για γίνουν μελλοντικοί υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες. Συμπερασματικά, αποτελεί αναγκαιότητα η διδασκαλία της πολιτότητας και της κουλτούρας της μέσα από οργανωμένες και κατάλληλες πρακτικές στην προσχολική εκπαίδευση. Οι ηθικές αξίες και τα ιδανικά που αναδεικνύονται συμβάλλουν στην διαμόρφωση μελλοντικών ενεργών πολιτών και δημοκρατικότερων κοινωνιών.

ΛΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΤΟΥ Ν.ΡΟΔΟΠΗΣ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Παναγιωτίδου Γλυκερία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το σενάριο και οι δραστηριότητες απευθύνονται σε μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης μειονοτικού δημοτικού σχολείου. Σκοπός του σεναρίου είναι οι μαθητές να γνωρίσουν, να διακρίνουν τις λίμνες και τα ποτάμια του Ν. Ροδόπης και να καλλιεργήσουν ερευνητικό και ομαδικό πνεύμα μέσα από συνεργατικές διαδικασίες και δραστηριότητες ανακάλυψης. Το σενάριο αυτό υλοποιείται από εκπαιδευτικό και μαθητικό δυναμικό του 1ου Μειονοτικού Σχολείου Κομοτηνής. Χρησιμοποιήθηκε το ομαδοσυνεργατικό μοντέλο διδασκαλίας. Το μάθημα έγινε σε αίθουσα διδασκαλίας του σχολείου, όπου υπήρχαν πέντε σταθεροί υπολογιστές, τρεις φορητοί, εκτυπωτής και βιντεοπροβολέας.

Οι μαθητές χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες 4 ατόμων. Ο καθένας αναλαμβάνει και ένα ρόλο, όπως διαχειριστής Η/Υ, γραμματέας και εκφωνητής, οι οποίοι όμως εναλλάσσονται κατόπιν συμφωνίας μεταξύ τους. Οι μαθητές συμμετέχουν συγχρόνως σε δομημένες και οργανωμένες δραστηριότητες διατηρώντας παράλληλα τον επιθυμητό βαθμό αυτονομίας. Ως μοντέλο διδασκαλίας επιλέγεται η «συνεργατική καθοδηγούμενη ανακάλυψη», στα πλαίσια της οποίας οι μαθητές με συγκεκριμένες δραστηριότητες διερευνούν το διδακτικό υλικό και οικοδομούν συνεργατικά τη νέα γνώση. Η δυνατότητα των παιδιών στη συμμετοχική ανακάλυψη δεν είναι ανεξέλεγκτη αλλά μεθοδεύεται από συγκεκριμένες πληροφορίες και εξελίσσεται σε συγκεκριμένα στάδια, που το καθιστούν πρακτικά εφαρμόσιμο. Με το σενάριο αυτό έγινε προσπάθεια να κεντριστεί το ενδιαφέρον των μαθητών ώστε να ανακαλύψουν τη γνώση οι ίδιοι και να επιτευχθούν με τη χρήση των Η/Υ οι μαθησιακοί και ψυχαγωγικοί στόχοι που θέσαμε. Η διδασκαλία με τη χρήση των ΤΠΕ πιστεύουμε πως είναι επωφελής και ενδιαφέρουσα για τους μαθητές.

Το σενάριο μπορεί να προσαρμοστεί σύμφωνα με το γνωστικό επίπεδο της εκάστοτε τάξης. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να εμπλουτιστεί με επιπλέον δραστηριότητες οι οποίες να εμπλέκουν και άλλα γνωστικά αντικείμενα. Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς και διαμορφώνεται ανάλογα με τις μαθησιακές δυσκολίες των μαθητών. Εκτός από τη χρήση του λογισμικού hot potatoes στηριχθήκαμε και στην προφορική αξιολόγηση για να διαπιστώσουμε τυχόν λάθη ή παρερμηνείες που κάνουν οι μαθητές.

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΞ΄ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΈΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΤΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Δημοσθενίδης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η πανδημία του κορονοϊού έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα στην εκπαίδευση και η χρήση της εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευσης σε πολλές περιπτώσεις καθίσταται απαραίτητη. Η μέθοδος της ανεστραμμένης τάξης (flipped classroom) αποτελεί μια σχετικά πρόσφατη έννοια που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς την επίτευξη των σκοπών της εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η παρούσα εργασία αποτελεί μία διδακτική πρόταση για την εξ΄ αποστάσεως διδασκαλία του κεφαλαίου «Στατικός Ηλεκτρισμός» της Φυσικής Ε΄ Δημοτικού, ως παράδειγμα χρήσης της μεθόδου της ανεστραμμένης τάξης. Το διδακτικό σενάριο αποτελείται από πέντε φάσεις, στις οποίες πραγματοποιείται εναλλαγή σύγχρονης με ασύγχρονη μάθηση, βασισμένες στο μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης. Έχουν επιλεχθεί λογισμικά, εφαρμογές και δραστηριότητες που προάγουν τη συνεργατικότητα και την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Αρχικά πραγματοποιείται η παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου στο οποίο βασίστηκε η δημιουργία της παρούσας εκπαιδευτικής πρότασης. Αναλύεται η έννοια της εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευσης και η διάκρισή της σε σύγχρονη και ασύγχρονη μορφή καθώς και η μέθοδος της ανεστραμμένης τάξης. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι φάσεις διδασκαλίας της ενότητας που επιλέχθηκε. Η διδακτική πρόταση αναμένεται να δώσει ιδέες και κατευθύνσεις στους εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να εισάγουν τη μέθοδο της ανεστραμμένης τάξης στη διδασκαλία τους.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μακρογιάννη Τσαμπίκα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το σχολείο του μέλλοντος είναι απαραίτητο να αντισταθεί στην υπερκατανάλωση πόρων και αγαθών και να δομήσει τη λειτουργία του στην αειφορία και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Με γνώμονα αυτή τη θέση, εμπλέξαμε στη μαθησιακή διαδικασία τους αυριανούς πολίτες, τους μαθητές και τις μαθήτριες μας, μέσα από ένα γλωσσικό σχέδιο εργασίας (project), ώστε να παράγουμε νέες στάσεις και αντιλήψεις με τη βίωση καινοτόμων εκπαιδευτικών πρακτικών. Στον κεντρικό άξονα του σχεδίου εργασίας ήταν ο άνθρωπος και η σχέση του με το περιβάλλον που ζει και ενεργεί. Βασικός στόχος μας ήταν να ανάγουμε τους/τις αυριανούς/αυριανές πολίτες και πολίτισσες του κόσμου μας ηθικούς/κές, αυτόνομους και αυτόνομες/μες. Στηριζόμενοι στο θεωρητικό μοντέλο των Πολυγραμματισμών και της Νέας Μάθησης (Kalantzis & Core), και με τη χρήση των νέων μέσων, (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών / ΤΠΕ), δημιουργήσαμε μία διαδραστική παρέμβαση

διδασκαλίας, την οποία εντάξαμε στο μάθημα της Γλώσσας χρησιμοποιώντας πολυτροπικό υλικό, ψηφιακό και έντυπο.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Χαραλάμπος Άντρη, Διδάκτορας στις Επιστήμες της Αγωγής - Βοηθός Διευθύντρια - Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρος

Ένας από τους βασικότερους στόχους της εκπαίδευσης είναι η καλλιέργεια και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης καθώς επίσης και της αυτόνομης μάθησης των παιδιών. Η μείωση αλλά και η εξάλειψη των διαφόρων προβλημάτων και δυσκολιών που παρεμποδίζουν την επίτευξη του στόχου αυτού θεωρείται απαραίτητη και επιτακτική. Μέσα από τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος εφαρμόστηκαν ποικίλες δραστηριότητες οι οποίες προάγουν την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων αυτόνομης μάθησης και κριτικής σκέψης. Πιο συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες αυτές αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη των έξι βασικών γνωστικών δεξιοτήτων της κριτικής σκέψης: ερμηνεία, ανάλυση, αξιολόγηση, αυτορρύθμιση, συνεπαγωγή και επεξήγηση (Ennis et all, 2004; Facione, 2000; Facione & Facione, 1996). Τα αποτελέσματα των διδασκαλιών έδειξαν σταδιακή βελτίωση στην ανάπτυξη και ενδυνάμωση της κριτικής σκέψης των παιδιών, καθώς επίσης και της αυτόνομης μάθησής τους. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των παιδιών αναφορικά με τις γνωστικές και μεταγνωστικές τους δεξιότητες, τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο. Ως εκ τούτου, υποστηρίζεται ότι οι δραστηριότητες που εφαρμόστηκαν στο γλωσσικό μάθημα συμβάλλουν και στην πιο ομαλή μετάβαση των παιδιών ανά τάξη αλλά και ανά βαθμίδα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΓΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΙΚΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΑ ΜΕ ΔΟΜΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΣΩ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ SCRATCH

Κοντομίχης Αφεντουλίδης Οδυσσέας, Μεταπτυχιακός φοιτητής

Είναι γνωστό ότι σημαντικό εμπόδιο για την απόκτηση της γνώσης της δομής ελέγχου στα πλαίσια του μαθήματος της Πληροφορικής, αποτελούν οι αναπαραστάσεις που διαθέτουν οι μαθητές και οι μαθήτριες για τη σειριακή εκτέλεση του προγράμματος. Εξάλλου η ύπαρξη πρότερων γνώσεων μέσα στην αναπαράσταση των συνθηκών μπορεί να διαφοροποιήσει κατά πολύ τη δυσκολία μιας δομής ελέγχου. Προτείνεται μία διδακτική πρόταση κατά την

οποία γίνεται ο εντοπισμός των γνωστικών σφαλμάτων και παρανοήσεων, η διόρθωσή τους και η παραγωγή και εδραίωση της νέας γνώσης από τους ίδιους τους μαθητές και τις μαθήτριες με την καθοδήγηση και την παροχή μόνο της εντελώς αναγκαίας βοήθειας από τον/την εκπαιδευτικό. Για την επίτευξη των στόχων, κατασκευάστηκε ένα έργο στο Scratch σύμφωνα με το οποίο ο μαθητής και η μαθήτρια μπορεί να πειραματιστεί σταδιακά. Επειδή διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές/τριες έχουν σε μεγάλο βαθμό παρανοήσεις σχετικά με τις σύνθετες - εμφωλευμένες δομές ελέγχου καθώς και αδυναμία συγκέντρωσης κατασκευάστηκε ένα παιγνιώδες πρόγραμμα ευχάριστο και προκλητικό. Στην Εισήγηση αυτή παρουσιάζεται όλη η διαδικασία βήμα βήμα σχεδιασμένη στα πλαίσια ενός δίωρου μαθήματος για τη θεματική ενότητα: «Σύνταξη απλών και σύνθετων λογικών εκφράσεων σε συνδυασμό με δομές ελέγχου επιλογής για την επίλυση προβλήματος» καθώς και τα αποτελέσματα που είχε στην πιλοτική της εφαρμογή σε μικρή ομάδα μαθητών και μαθητριών της Γ΄ Γυμνασίου στο Εργαστήρι Πληροφορικής του σχολείου χρησιμοποιώντας Φύλλα Εργασίας και το λογισμικό Scratch.

ΨΗΦΙΑΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τσούρα Ανδρονίκη, Νηπιαγωγός ΠΕ60

Η παρούσα εισήγηση αναφέρεται σε ψηφιακά διδακτικά σενάρια για το νηπιαγωγείο τα οποία δημιουργήθηκαν και εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια και των δύο ετών της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Η συγγραφή των σεναρίων στηρίχθηκε στις βασικές αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Τα σενάρια είναι διαμορφωμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών και οι δραστηριότητες που έχουν επιλεγεί είναι ελκυστικές και κατάλληλες για την προσχολική ηλικία. Η δομή της περιγραφής κάθε σεναρίου έχει ως εξής: Στόχος, Μαθησιακές Επιδιώξεις, Διαθεματική Διασύνδεση, Σύνδεση με τις Δεξιότητες του 21ου αιώνα (4'Cs), Προτεινόμενη διάρκεια υλοποίησης, Δραστηριότητες για τη Σύγχρονη Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Ενδεικτικές Δραστηριότητες για τη Διά – Ζώσης και για την Ασύγχρονη εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Διαδικτυακές πηγές και Ψηφιακά εργαλεία.

Αποτελεί μέρος του Συλλογικού Τόμου Ομάδας Νηπιαγωγών Δ΄ Αθήνας, με εκδότη το 4ο Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) Αττικής και ISBN: 978-618-85219-7-1

Τα σενάρια που θα παρουσιαστούν είναι: «Οι 12 θεοί του Ολύμπου μέσα από αγγελία» στο οποίο δίνεται έμφαση στα εικαστικά, την ιστορία και τις κοινωνικές επιστήμες, τα «Παραμυθο-προβλήματα» με εισαγωγή στην αλγεβρική σκέψη και την μέθοδο επίλυσης προβλημάτων, «Οι πλανήτες του Χολστ» με ανάμειξη της μουσικής και των φυσικών επιστημών για το διάστημα, «Στα μουσεία από μακριά» όπου τα μουσεία έρχονται στο

σχολείο μέσα από τα ψηφιακά εργαλεία, και την «Καλοκαιρινή ποίηση» με την ποίηση ως μια άλλη μορφή επικοινωνίας, δημιουργίας και έκφρασης.

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΣΑ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ: ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ

Πτεινάκη Μαρία, Φιλολόγος- Med Εκπαίδευση Ενηλίκων

Οι εκπαιδευτικοί του 21ου αιώνα καλούνται να καλλιεργήσουν την ιδιότητα του πολίτη σε μια κοινωνία που έχει μάθει να παρακολουθεί παθητικά τη ζωή μέσα από την οθόνη ενός κινητού, ενώ αντιδρά στα γεγονότα με εικονίδια συναισθημάτων και «χεράκια» επιδοκιμασίας ή αποδοκιμασίας. Σε αυτή τη συνθήκη οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να αναλάβουν οι ίδιοι ενεργό ρόλο και να υποστηρίξουν τους μαθητές και τις μαθήτριές τους καλλιεργώντας τους τον κριτικό στοχασμό, την κριτική συνειδητοποίηση αλλά και την επιθυμία να αναλάβουν δράση και να μετασχηματίσουν τον κόσμο στον οποίο ζουν. Για την επίτευξη των παραπάνω αποτελεσμάτων, επιστρατεύεται η μέθοδος «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία». Στο πρώτο μέρος αναλύεται η συγκεκριμένη μέθοδος, βάσει της οποίας, στο δεύτερο μέρος, καταρτίζεται ένα διδακτικό σενάριο στο πλαίσιο της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. Σκοπός της παρούσας εισήγησης, λοιπόν, είναι, αφενός, η παρουσίαση μιας εναλλακτικής διδακτικής πρότασης για την καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο και, αφετέρου, η περαιτέρω ανάδειξη της συγκεκριμένης μεθόδου και των δυνατοτήτων εφαρμογής της στην εκπαιδευτική πράξη.

ΔΑΓΚΩΜΑΤΑ ΣΚΥΛΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ

*Γαϊτανάκης Ιωάννης, Υποψήφιος Διδάκτορας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Τριχάς Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο*

Τα παιδιά αποτελούν την ηλικιακή ομάδα εκείνη που δέχεται συχνότερα επίθεση από σκυλιά και παράλληλα έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να τραυματισθούν σοβαρά. Οι αιτίες για τις οποίες τα παιδιά είναι πιο επιρρεπή σε δαγκώματα σκύλων σε σχέση με τους ενήλικες είναι πολλαπλές και συνοψίζονται στο χαμηλό ύψος των παιδιών, τη μη εξοικείωσή τους με τη συμπεριφορά των σκυλιών, την άγνοια κινδύνου, την ελλιπή επίβλεψη από τους κηδεμόνες τους, και την απουσία σχετικών γνώσεων. Αναφορικά με τις επιπτώσεις από τα δαγκώματα, εκτός από τα ίδια τα τραύματα είναι εξίσου σημαντικές και οι συναισθηματικές και ψυχολογικές συνέπειες που έχουν άμεσο αντίκτυπο στην ψυχική υγεία των παιδιών. Η

πλειονότητα των επιθέσεων συμβαίνει κατά την καθημερινή επαφή των παιδιών με το κατοικίδιο της οικογένειας ή σκύλο φιλικού προσώπου – ο οποίος στις περισσότερες περιπτώσεις ουδέποτε είχε εκδηλώσει επιθετική συμπεριφορά στο παρελθόν – και όχι από κάποιον άγριο, αδέσποτο σκύλο, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη η πρόληψη να ξεκινάει από το οικογενειακό και προσχολικό περιβάλλον και κάθε παιδί να εκπαιδευτεί για την σωστή και ασφαλή συμπεριφορά και συναναστροφή με το κατοικίδιο. Έρευνες σε διεθνές επίπεδο δείχνουν ότι η πλειονότητα των δαγκωμάτων θα είχε αποφευχθεί εάν τα παιδιά και οι γονείς τους είχαν εκπαιδευτεί σε στοιχειώδη ζητήματα της συμπεριφοράς των σκυλιών. Ο σκοπός του συγκεκριμένου άρθρου είναι να αναδείξει τη σημασία της εφαρμογής εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε νηπιαγωγεία (και ακολούθως σε σχολεία) για την πρόληψη και αντιμετώπιση των δαγκωμάτων σκυλιών σε παιδιά. Στο πλαίσιο αυτό, στο άρθρο παρουσιάζεται η πιλοτική εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων ενημέρωσης από τη Δημοτική Αστυνομία του Δήμου Ιεράπετρας σε νηπιαγωγεία της πόλης. Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι τα παιδιά από μικρή ηλικία να εκπαιδευτούν με διαδραστικό τρόπο όχι μόνο στην πρόληψη μέσω της ερμηνείας της γλώσσας σώματος των σκυλιών, αλλά και σε ζητήματα ευζωίας των ζώων, περιβαλλοντικής ηθικής, σεβασμού απέναντι σε κάθε μορφή ζωής.

"ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΘΗΣΑΥΡΟΥ". ΈΝΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Αθανασάκη Νεκταρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ03

Η παρούσα διδακτική πρόταση αποτελεί ένα εκπαιδευτικό παιχνίδι που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες διάχυσης του προγράμματος Erasmus+ KA1 με τίτλο: «Let's Lab». Η δημιουργία του παιχνιδιού: «Κυνήγι Θησαυρού», στηρίχθηκε σε αποκτηθείσα γνώση από τη συμμετοχή στο σεμινάριο: «How to use music, art, ICT, outdoor activities and/or games, teamwork, peer learning and project method in education in a creative way». Το παιχνίδι απευθύνεται σε μαθητές της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και προϋποθέτει γνώσεις β' τάξης γυμνασίου. Μπορεί να υλοποιηθεί εξ ολοκλήρου σε μια σχολική μονάδα με χρήση του αύλειου χώρου, των εργαστηρίων και των διδακτηρίων. Στους γρίφους ενσωματώνεται πλήθος διδακτικών αντικειμένων και χρησιμοποιείται η παιχνιδοκεντρική μάθηση.

Ζώντας στην εποχή της τεχνολογίας, η εκπαίδευση οφείλει να προσαρμόζει τους στόχους της και να ανακαλύπτει στρατηγικές που καθοδηγούν τους μαθητές στην εύρεση της λύσης του προβλήματος που διαπραγματεύονται ώστε αυτοί να κατακτούν τη γνώση χωρίς να την αποστηθίζουν. Παράλληλα η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας δημιούργησε προβλήματα, όπως τη διάβρωση των κοινωνικών σχέσεων των μαθητών λόγω της σταδιακής εξάρτησής τους από τα κοινωνικά δίκτυα, αλλά και την εμφάνιση διαδικτυακού εκφοβισμού. Επομένως, κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία μιας δράσης που να αποτελέσει την αφορμή για επικοινωνία, αλληλεπίδραση, καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος, ευγενής άμιλλας και ψυχοκινητικών δεξιοτήτων. Στόχος της συγκεκριμένης διδακτικής πρότασης είναι οι μαθητές

να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν μέσω της εμπλοκής τους σε ερευνητικές-ανακαλυπτικές διαδικασίες και κατ' επέκταση σε εποικοδομητικές μεθόδους μάθησης μέσα από μια παιγνιώδη διασκεδαστική προσέγγιση. Επιπροσθέτως να ενισχύσουν την αντίληψή τους γύρω από τα μαθησιακά αντικείμενα, να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, να οδηγηθούν σε σύνθετη λήψη αποφάσεων και να καλλιεργήσουν μεταγνωστικές δεξιότητες.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ, Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΝΔΥΑΖΕΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ, ΑΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

*Σαρακινιώτη Αικατερίνη, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων
Νιφόρου Αφροδίτη, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων
Χαμάκος Γεώργιος, Εκπαιδευτής Ενηλίκων*

Στην εκπαίδευση ενηλίκων είτε πρόκειται για δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως δράση, οι εκπαιδευτές επιλέγουν την εκπαιδευτική τεχνική που θα χρησιμοποιήσουν στο πλαίσιο του μαθήματος με βάση μία σειρά από κριτήρια που σχετίζονται με την ομάδα των εκπαιδευομένων, με τον ίδιο τον εκπαιδευτή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, καθώς και με τη φύση και τη δομή του προγράμματος.

Ενώ, μέχρι πρόσφατα, η δια ζώσης εκπαίδευση ήταν η πιο διαδεδομένη, στις μέρες μας, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, μια εναλλακτική μορφή μάθησης που παρέχεται με την χρήση των νέων τεχνολογιών, διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία και έχει αντικαταστήσει αρκετές φορές και για μεγάλα χρονικά διαστήματα την διά ζώσης διδασκαλία.

Στην διδακτική μας πρόταση αναδεικνύεται η σημασία της προσέγγισης του διδακτικού αντικειμένου και με τους δύο τρόπους (σύγχρονα και ασύγχρονα) καθώς και της ανάγκης προσαρμογής των τεχνικών που επιλέγει ο εκπαιδευτής μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Επιχειρείται, αρχικά μέσα από βιβλιογραφική επισκόπηση, να αποσαφηνιστούν οι έννοιες που σχετίζονται με τις δύο μορφές μάθησης, να αναλυθούν τα εκπαιδευτικά εργαλεία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι διδακτικές μέθοδοι καθώς και τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα τους ώστε να γίνει εφικτή η σύγκριση μεταξύ τους. Επιπρόσθετα, μέσα από έρευνα σε εκπαιδευτές ενηλίκων του Δημόσιου Τομέα, επιχειρείται η διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτών αναφορικά με την αναγκαιότητα, την χρησιμότητα, την αποδοτικότητα της τηλεεκπαίδευσης και τη συγκριτική προσέγγισή της με την διά ζώσης εκπαίδευση. Επίσης, παρουσιάζονται οι εκπαιδευτικές τεχνικές που επιλέγονται όταν η εκπαιδευτική διαδικασία συνδυάζει και τις δύο μορφές εκπαίδευσης, ως προς τα επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα.

Η ΕΒΡΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ: ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Πολυχρόνου Ζωή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εργασία αφορά ένα σχέδιο διδασκαλίας διάρκειας 4 ωρών με θέμα το Ολοκαύτωμα των Εβραίων και την Εβραϊκή Κοινότητα της Χαλκίδας. Η Εβραϊκή Κοινότητα της Χαλκίδας υπήρξε μία από τις αρχαιότερες της Ελλάδας και η μοναδική στην Ευρώπη με 2.500 χρόνια συνεχούς παρουσίας σε μια περιοχή. Σήμερα η Κοινότητα απαριθμεί λιγότερα από 100 μέλη.

Με αφορμή την Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος των Εβραίων στις 27 Ιανουαρίου αλλά και την ύπαρξη της Εβραϊκής Κοινότητας στη Χαλκίδα, οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης του 10ου Δημοτικού Σχολείου Χαλκίδας, θέλησαν να μάθουν περισσότερα για τη ζωή και την τύχη των Εβραίων στην Ευρώπη, στην Ελλάδα αλλά κυρίως στην πόλη μας, τη Χαλκίδα.

Στόχος του διδακτικού σεναρίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα γεγονότα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, το Ολοκαύτωμα των Ευρωπαίων και Ελλήνων Εβραίων, να μάθουν την ιστορία των Εβραίων της πόλης μας, της Χαλκίδας μέσα από ιστορικές πηγές, να συζητήσουν τη σημασία των ηθικών ζητημάτων που προκύπτουν από το γεγονός και τη σύνδεσή τους με αντίστοιχα κοινωνικά προβλήματα, όπως ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το μίσος και ο αντισημιτισμός.

Οι μαθητές χωρίζονται σε 3 ομάδες εργασίας των 5 ατόμων. Οι ομάδες επεξεργάζονται ιστορικές πηγές (φωτογραφίες εποχής, γραπτά κείμενα, ταινίες, προφορικές συνεντεύξεις) με οδηγό φύλλα εργασίας. Στη συνέχεια συνθέτουν και παρουσιάζουν τις εργασίες τους αποκτώντας ιστορικές γνώσεις. Η μέθοδος που εφαρμόζεται είναι η ανακαλυπτική-διερευνητική και η ομαδοσυνεργατική. Όλη η εκπαιδευτική διαδικασία είναι βιωματική, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον και προωθώντας την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών.

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τη διαγνωστική, τη διαμορφωτική και την τελική αξιολόγηση-αυτοαξιολόγηση-ετεροαξιολόγηση.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

*Γεωργίου Ιωάννα, Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας
Χριστοδούλου Ανδρέας, Υποψήφιος Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας
Πάρλαλης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας*

Η εργοδότηση των ατόμων με αναπηρία πάντοτε αποτελούσε μια ιδιαίτερη πρόκληση τόσο για τα ίδια τα άτομα με αναπηρία, όσο και για την Πολιτεία. Η εξασφάλιση μιας θέσης εργασίας συνδέεται άρρηκτα με την δυνατότητα ικανοποίησης των προσωπικών αναγκών των εργαζομένων, πολύ περισσότερο όταν υπάρχουν επιπρόσθετες δαπάνες για ένα άτομο με αναπηρία. Ταυτόχρονα, η ποιότητα ζωής ενός ατόμου εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από το είδος της εργασίας, όπως και του ύψους αμοιβής της. Η Κυπριακή Δημοκρατία αφουγκραζόμενη αυτή την ανάγκη, τα τελευταία χρόνια έχει προβεί σε μια σειρά μέτρων, τα οποία αποσκοπούν στην τόνωση της εργοδότησης των ατόμων με αναπηρία, με απώτερο στόχο την κοινωνικής τους ένταξη, την όσο τη δυνατόν μεγαλύτερη αυτονόμηση τους και παράλληλα την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης.

Μερικά από τα προγράμματα και τα σχέδια τα οποία είναι σε ισχύ στην Κυπριακή Δημοκρατία είναι τα ακόλουθα: 1) Παροχή χορηγίας από το Ειδικό Ταμείο του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες σε άτομα που επιθυμούν να αυτοεργοδοτηθούν, ιδρύοντας μικρές βιώσιμες μονάδες σε οποιοδήποτε επαγγελματικό αντικείμενο, 2) Σχέδιο Απασχόλησης με Στήριξη, σύμφωνα με το οποίο εργοδοτούνται σε επιχειρήσεις στην ανοικτή αγορά εργασίας με την υποστήριξη καθοδηγητών εργασίας, 3) Σχέδιο Επιχορήγησης Κατάρτισης, το οποίο επιχορηγεί κάθε άτομο με αναπηρία που επιθυμεί να παρακολουθήσει πρόγραμμα κατάρτισης διάρκειας μέχρι έξι μηνών για τη διεύρυνση των ευκαιριών εργοδότησής του και κοινωνικής ενσωμάτωσης, 4) Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για Πρόσληψη Ατόμων με Αναπηρία για την νέα Προγραμματική περίοδο 2021-2027, και 5) ο περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμος, ο οποίος έχει δώσει την ευκαιρία μέχρι τώρα σε άτομα με αναπηρίες να διοριστούν κατά προτεραιότητα αντισταθμίζοντας τις μειωμένες ευκαιρίες απασχόλησης τους.

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί να περιγράψει την υπάρχουσα κατάσταση γύρω από τα προγράμματα ενίσχυσης της εργοδότησης που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από την Κυπριακή Δημοκρατία όπως και να πραγματοποιηθούν εισηγήσεις.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΙΕΚ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΙΝΕΠ

*Κομσέλη Φωτεινή (Φανή), Υπεύθυνη σπουδών & έρευνας ΙΝΕΠ/ΕΚΔΔΑ, Μέλος ΣΕΠ, ΕΑΠ
ΕΚΕ53 Εκπαιδευτική Ηγεσία/Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων*

Ως διαβούλευση μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τη συνάθροιση ατόμων για την παραγωγή νέων ιδεών μετά από σκέψη και ανταλλαγή απόψεων. Η διαβούλευση μπορεί να χαρακτηριστεί ως εμπειρία μάθησης, μέσα από την οποία οι συμμετέχοντες/χουσες έχουν την ευκαιρία να γνωρίζουν και να συν-διαμορφώνουν νέες πτυχές της συλλογικής τους πραγματικότητας. Με αυτή την έννοια, η διαβούλευση είναι δισυπόστατη, αποτελεί το μέσο/εργαλείο για την παραγωγή ιδεών και ταυτόχρονα είναι το παραγόμενο από αυτήν αποτέλεσμα. Στο βαθμό που η διαβούλευση είναι εμπειρία μάθησης, είναι εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο για έναν εκπαιδευτικό οργανισμό ενηλίκων, επειδή ενισχύεται ο δημοκρατικός διάλογος με στόχο την ανάπτυξη της δέσμευσης των εμπλεκομένων μερών, την ενίσχυση της διαφάνειας, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα του οργανισμού. Επιπρόσθετα, ως διαδικασία η διαβούλευση έχει μαθησιακά αποτελέσματα και αποτελεί παράδειγμα για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες. Στόχος της εργασίας αυτής είναι να καταδειχτεί η χρησιμότητα της διαβούλευσης και η δυνατότητα αξιοποίησής της για την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδιασμού στις εκπαιδευτικές μονάδες ενηλίκων. Μέσα από τη θεωρητική ανάλυση, τα αποτελέσματα αξιολόγησης και την ανάδειξη στοιχείων του νέου κανονιστικού πλαισίου για τα Πειραματικά ΙΕΚ, η εργασία εκτιμάται ότι θα συμβάλλει στην αξιοποίηση της διαβούλευσης για την ενίσχυση του δημοκρατικού διαλόγου και τη δυνατότητα χρησιμοποίησής της ως εργαλείου για την αξιοποίηση της συλλογικής ευφυΐας, δηλαδή της εμπειρίας, της γνώσης, της δημιουργικότητας και των ικανοτήτων των μελών ενός οργανισμού. Με αυτό τον τρόπο διευκολύνεται η χάραξη ενός ρεαλιστικού στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού και ενισχύεται η άσκηση αποτελεσματικής διοίκησης για την ανάπτυξη του οργανισμού. Η εργασία θα περιλαμβάνει τρεις ενότητες, α. εννοιολογικό πλαίσιο β. ανάδειξη στοιχείων αξιοποίησης της διαβούλευσης με βάση το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τα Πειραματικά ΙΕΚ και γ. παρουσίαση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης σχετικού επιμορφωτικού προγράμματος του ΙΝΕΠ (Ινστιτούτο Επιμόρφωσης) και των παρατηρήσεων των συμμετεχόντων/χουσών σε αυτό. Τέλος θα παρουσιαστούν τα συμπεράσματα που θα βασίζονται στα δεδομένα της ανάλυσης που έχει προηγηθεί.

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

*Τζαβάρας Παναγιώτης, Δρ Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου
Καραμανώλη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ86*

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) δεν έχει καταφέρει να επιτύχει ακόμα τον στόχο της για εργασιακή αποκατάσταση των αποφοίτων της, σύμφωνα με τα τελευταία ελληνικά δεδομένα, ενώ και το ποσοστό συμβολής της στην οικονομική ανάπτυξη είναι χαμηλότερο από το προσδοκώμενο. Η επικρατούσα πεποίθηση πως η γενική και η τριτοβάθμια εκπαίδευση προσφέρουν μεγαλύτερη εργασιακή αποκατάσταση, σε συνδυασμό με τη συνεχή υποβάθμισή της, την καθιστούν ως έσχατη επιλογή. Η Ελλάδα προβαίνει σε μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της ελκυστικότητας και των κοινωνικών αντιλήψεων για την ΕΕΚ, η εξυγίανση της οποίας μπορεί να συμβάλει στην εξάλειψη της ανεργίας. Η αγορά εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναμένεται να επαναπροσδιοριστεί τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά έως το 2030, λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων. Προϋποθέτοντας πως υπάρχει δυνατότητα για ομαλή εργασιακή απορρόφηση των αποφοίτων, τα προγράμματα ΕΕΚ είναι ικανά να συμβάλλουν θετικά στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανάπτυξης, στην αντιμετώπιση της συνολικής ανεργίας και της ανεργίας των νέων και στη βελτίωση των δεξιοτήτων ολόκληρου του πληθυσμού. Η εξυγισμένη ΕΕΚ πρέπει λαμβάνει υπόψη της τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, αποφεύγοντας τον κίνδυνο για μετατροπή της σε μηχανισμό ταχείας αναπροσαρμογής εργατικού δυναμικού σύμφωνα με τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων για φθηνή πηγή εργασίας, καθώς και την πιθανότητα εισαγωγής νέων ατόμων στην αγορά εργασίας πριν ενηλικιωθούν. Η ΕΕΚ στην Ελλάδα χρήζει ριζικών αλλαγών, ώστε να ανταποκρίνεται στα εργασιακά οφέλη των πολιτών και στη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου. Η προσπάθεια χάραξης πολιτικής απαιτεί σαφή επίγνωση του ποιου στοχεύει να ωφελήσει, καθώς και συγκριτική μελέτη πριν την υιοθέτηση «βέλτιστων πρακτικών» άλλων χωρών, σεβόμενη τις ποικίλες φυσιολογικές και κουλτούρες των διάφορων τόπων.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*Καβούκης Μιχαήλ, Κοινωνικός Λειτουργός, BSc, MSW, MEd, cPhD
Πανταζής Απόστολος, Κοινωνικός Λειτουργός, BSc, MSW, MSc, cPhD*

Στις μέρες μας, οι μαθητές και οι οικογένειές τους, καλούνται να επιλύσουν ζητήματα τα οποία πολλές φορές δεν μπορούν να διαχειριστούν, με αποτέλεσμα να βρίσκονται σε αδιέξοδο ή σε δυσμενείς ψυχοκοινωνικές καταστάσεις. Από τη διαχείριση του άγχους και των

ψυχοσυναισθηματικών ανισορροπιών, τις συγκρούσεις στο χώρο της οικογένειας και του σχολείου, τη προσαρμογή και τη μετάβαση του μαθητή στις διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών, την επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και τις συνεργασίες, μέχρι τις επιπτώσεις από την πανδημία του Covid – 19, μαθητές και οικογένειες έχουν να αντιμετωπίσουν δύσκολες αλλά και πρωτόγνωρες ψυχοκοινωνικές συνθήκες στις οποίες καλούνται να ανταπεξέλθουν. Οι μαθητές ζητούν υποστήριξη από την οικογένεια τους και οι γονείς ή οι κηδεμόνες, καλούνται με τη σειρά τους να διαχειριστούν τις δυσκολίες τόσο των ίδιων όσο και των παιδιών τους. Τα τελευταία χρόνια μέσα από το θεσμό των Επιτροπών Διεπιστημονικής Υποστήριξης (ΕΔΥ), στα γενικά σχολεία τοποθετούνται κοινωνικοί λειτουργοί και ψυχολόγοι προκειμένου να υποστηρίξουν με κάθε τρόπο την εκπαιδευτική κοινότητα. Η παρούσα εργασία πραγματεύεται, μέσα από μία εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τη συμβολή του κοινωνικού λειτουργού στο χώρο της γενικής εκπαίδευσης αναφορικά με την ενίσχυση των δυνατών σημείων και την εμπύχωση του μαθητή και της οικογένειας, μέσω της συμβουλευτικής στην Κοινωνική Εργασία. Ο κοινωνικός λειτουργός στην εκπαίδευση αποτελεί σταθερό σύνδεσμο μεταξύ μαθητή, οικογένειας, σχολείου και κοινότητας και μέσα από τη συμβουλευτική μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα προκειμένου να αμβλυθούν οι αρνητικές συμπεριφορές, καθώς και οι δυσμενείς ψυχοκοινωνικές συνθήκες και να επιτευχθεί ψυχοσυναισθηματική ισορροπία τόσο στο μαθητή, όσο και στο άμεσο περιβάλλον του.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ERASMUS+: ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΜΕ ΘΕΑ

Κοντογιαννάκης Εμμανουήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Το Erasmus+ της νέας περιόδου ενισχύει τις προσπάθειές του για αύξηση των ευκαιριών που προσφέρονται σε περισσότερους συμμετέχοντες και σε ευρύτερο φάσμα οργανισμών, εστιάζοντας στον ποιοτικό του αντίκτυπο και συμβάλλοντας σε κοινωνίες πιο συνεκτικές, με μεγαλύτερο οικολογικό προσανατολισμό και καλύτερα ψηφιακά προετοιμασμένες. Οι Ευρωπαίοι πολίτες θα πρέπει να διαθέτουν σε μεγαλύτερο βαθμό τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται σε μια ταχέως εξελισσόμενη κοινωνία που γίνεται ολοένα και πιο κινητική, πολυπολιτισμική και ψηφιακή. Κύριο μέλημα του προγράμματος είναι να

προσεγγίσει άτομα που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με αναπηρία και μεταναστών, καθώς και πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες. Σε αυτό το πλαίσιο, το πρόγραμμα θα ενθαρρύνει επίσης τους συμμετέχοντές του, ιδιαίτερα τους νέους, να εμπλακούν και να δραστηριοποιηθούν στην κοινωνία των πολιτών, ευαισθητοποιώντας τους σχετικά με τις κοινές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων σε τομείς με μακρόπνοες προοπτικές, όπως η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η καθαρή ενέργεια, η τεχνητή νοημοσύνη, η ρομποτική, η ανάλυση μεγάλων δεδομένων κ.λπ. έχουν ουσιαστική σημασία για το μέλλον της Ευρώπης όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη συνοχή. Η αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού μπορεί επίσης να επιδιωχθεί μέσω δραστηριοτήτων μη τυπικής μάθησης που στοχεύουν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των νέων καθώς και της ενεργού συμμετοχής τους στα κοινά. Το πρόγραμμα Erasmus+ διευκολύνει την κυκλοφορία ιδεών και τη μετάδοση βέλτιστων πρακτικών και εμπειρογνωσίας, καθώς και την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας με παράλληλη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Πρόκειται για ένα από τα πλέον προβεβλημένα και επιτυχημένα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πολύχρονη προσωπική εμπειρία έρχεται να συνοψογράψει όλα τα παραπάνω μέσα από το διαμορφούμενο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό γίνεσθαι των επόμενων ετών.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

*Παύλου Βικτωρία, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick
Κάτζη Χρυσάνθη, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick*

Το ευρωπαϊκό χρηματοδοτούμενο έργο CARE «Visual arts education in new times: Connecting Art with REal life issues» (CARE) (2019-2022) εστίασε στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης, που διδάσκουν το μάθημα της τέχνης, στο να προσφέρουν στους μαθητές και τις μαθήτριές τους μαθήματα ποιότητας, που να ανταποκρίνονται στα δικά τους ενδιαφέροντα και ανησυχίες, μέσα από το πλαίσιο των ζητημάτων της αειφόρου ανάπτυξης. Το έργο υλοποιήθηκε σε τρία στάδια: την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο έργο, την δημιουργία επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης και συνεργασίας για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την τελική εφαρμογή τους στην σχολική τάξη. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει σε συντομία το βασικό υπόβαθρο στο οποίο έχει στηριχθεί το έργο, την εκπαιδευτική διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και αναλύει βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται πώς τα διδάγματα που αντλήθηκαν από το έργο CARE

οδήγησαν στην επιτυχή χρηματοδότηση ενός νέου έργου, του CARE/SS (Critical ARts Education for Sustainable Societies) (2022-2024). Το CARE/SS φιλοδοξεί να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες απαιτήσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων στην καλλιτεχνική εκπαίδευση ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα της διδασκαλίας. Σκοπός του είναι να προσφέρει χρήσιμη καθοδήγηση για τους τρόπους με τους οποίους τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα μπορούν να βελτιωθούν ώστε να παρέχουν στους/στις εκπαιδευτικούς μέσω εξ' αποστάσεως ή/και υβριδικής εκπαίδευσης τις δεξιότητες που απαιτούνται προκειμένου να σχεδιάζουν καλλιτεχνικά προγράμματα που να προωθούν αξίες της αειφόρου ανάπτυξης έτσι ώστε οι μελλοντικές μας κοινωνίες να συνυπάρχουν με ειρήνη και σεβασμό.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - SIDIT ERASMUS+ PROJECT

*Γκικοπούλου Ουρανία, Εκπαιδευτικός, Μεταδιδάκτωρ ΕΚΠΑ
Κατσομαλιάρη Βασιλική, Εκπαιδευτικός, Συντονίστρια Προγραμμάτων, Goethe-Institut
Athen*

Η ένταξη όλων των παιδιών στην τάξη, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό, πολιτιστικό, θρησκευτικό, γλωσσικό υπόβαθρό τους ή τις ικανότητές τους, αποτελεί μια πρόκληση τα τελευταία χρόνια αλλά και απαίτηση, καθώς αποτελεί ένα ζωτικό πρώτο βήμα για να ενταχθούν επιτυχώς στην κοινωνία. Εννέα οργανισμοί από έξι διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες (Γερμανία, Ελλάδα, Βέλγιο, Ιρλανδία, Ιταλία και Κροατία) ένωσαν τις δυνάμεις τους το 2020 σε ένα τριετές Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ με τίτλο Υποστήριξη της ένταξης και της διαφορετικότητας στη διδασκαλία (SIDIT). Το SIDIT ανέπτυξε μια διδακτική μεθοδολογία για παιδιά ηλικίας 8-14 ετών. Η διδακτική μεθοδολογία SIDIT συνδυάζει υπάρχουσες διδακτικές προσεγγίσεις για την ενίσχυση των εγκάρσιων δεξιοτήτων των μαθητών που είναι ζωτικής σημασίας για την κοινωνική ένταξή τους, όπως η μάθηση για μάθηση, η κριτική σκέψη, η παιδεία στα μέσα και ο ψηφιακός γραμματισμός, η επιχειρηματικότητα και οι γλώσσες. Κατά τα δύο πρώτα χρόνια εφαρμογής του SIDIT συμμετείχαν 15 εκπαιδευτικοί και 323 μαθητές 18 τμημάτων (Γ', Ε' και Στ' τάξης) από δύο δημόσια δημοτικά σχολεία των Βρυξελλών. Η εφαρμογή του συνεχίζεται κατά το τρέχον σχολικό έτος με 10 εκπαιδευτικούς και 217 μαθητές. Τα ευρήματά μας δείχνουν στατιστικά σημαντική βελτίωση της επίδοσης και ανάπτυξη των δεξιοτήτων των συμμετεχόντων μαθητών σχεδόν σε όλους τους μελετούμενους παράγοντες. Παρατηρήθηκε επίσης αυξημένη συμμετοχή τους κατά την εκπαιδευτική διαδικασία και ενίσχυση του ενδιαφέροντός τους, με το 78% να δηλώνει ότι θα ήθελε να συμμετάσχει ξανά στο SIDIT. Όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς, η πλειοψηφία είναι ικανοποιημένη με τη μεθοδολογία του έργου, βρίσκει τα μαθήματα πιο διασκεδαστικά και ικανοποιητικά και το 70% θα

συνιστούσε αυτή τη μεθοδολογία σε άλλους συναδέλφους. Τα αποτελέσματα αυτά των δύο πρώτων ετών είναι αρκετά ενθαρρυντικά και μας προδιαθέτουν θετικά για τη συνέχιση του προγράμματος και τη βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων, ενώ μια πληρέστερη εικόνα θα έχουμε μετά την ολοκλήρωση του SIDiT και τον έλεγχο των συνολικών δεδομένων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ. ΤΟ ΕΡΓΟ INTEGRATE 2EU

*Σάννας Δημήτριος, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού/Εκπαιδευτής Ενηλίκων
Μοσχολάκου Αλοΐζια Αικατερίνη, Project and CSR Manager
Μωραΐτης Νικόλαος, Project Manager*

Το έργο integrate 2EU είναι ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα που στοχεύει στη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστριών μέσω της ανάπτυξης και βελτίωσης των ικανοτήτων τους (κοινωνικές, πολιτιστικές, αξίες, οργανωτικές, εκπαιδευτικές κ.λπ.).

Η μετανάστευση είναι ένα φαινόμενο που αποτελεί μέρος της επικαιρότητας της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ένα Σχέδιο Δράσης για το 2016 που περιλαμβάνει δράσεις για την εκπαίδευση, τη γλωσσική κατάρτιση, την κατάρτιση εκπαιδευτικών, την εκπαίδευση του πολίτη, την απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και επίσης περιλαμβάνει ενέργειες για την προώθηση της πρώιμης ένταξης στην αγορά εργασίας και την επιχειρηματικότητα των μεταναστών.

Εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη εστίασης στην πολιτική όσον αφορά την ένταξη των μεταναστριών. Αν και τα σχολεία ενηλίκων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην απόκτηση βασικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, το ποσοστό συμμετοχής στα μαθήματα είναι περιορισμένο για τις μετανάστριες, καθώς η τρέχουσα εκπαιδευτική δομή δεν εστιάζει ειδικά στις ανάγκες των μεταναστών.

Το ανώτερο έργο επιδιώκει να αυξήσει την κοινωνική ένταξη των μεταναστριών, να ενισχύσει τη συμμετοχή τους σε μαθήματα γλώσσας και επαγγελματικής εκπαίδευσης στα σχολεία ενηλίκων και να δημιουργήσει μια προσέγγιση με επίκεντρο τη μετανάστευση σε αυτά τα σχολεία που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες, τις ευαισθησίες και τις ανάγκες και κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των μεταναστριών

Το έργο υλοποιήθηκε μεταξύ 9/2020 – 1/2023 από μία διακρατική ομάδα που περιλαμβάνει το Πανεπιστήμιο KUTAHYA DUMLUPINAR της Τουρκίας και τις οργανώσεις MKO Cascade (Ισλανδία), Cumbria Credits Limited (Αγγλία), European Center for Quality Ltd. (Βουλγαρία), IBEPE ΣΕΒ (Ελλάδα) & M&M Profuture Training (Ισπανία)

Το έργο θα σχεδιάσει ένα Ψηφιακό Εργαλείο για την Κοινωνική και Επαγγελματική Ένταξη των Μεταναστριών και έναν Εναλλακτικό Οδηγό Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας για Εκπαιδευτές που διδάσκουν σε Μετανάστριες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+ KA1 LET'S LAB

*Κατσαρού Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ80
Ζωγράφου Μαρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Αθανασάκη Νεκταρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ03*

Η εισήγησή μας αφορά την παρουσίαση και τη διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος Erasmus KA1 Let's Lab. Το πρόγραμμα Let's Lab είχε ως στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της Πατριαρχικής Εκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης σε νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που αξιοποιούν την εμπλαισιωμένη μάθηση, τη συμμετοχή των μαθητών με ενεργό και συνεργατικό τρόπο, προωθούν ως μέθοδο την ομαδοσυνεργατική και ενισχύουν δεξιότητες επιχειρηματικότητας. Ο σχεδιασμός του προγράμματος έγινε με γνώμονα την ανάλυση τόσο των δυνατών σημείων του σχολείου μας, όπως η τεχνογνωσία που διαθέτουμε στην παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων, όσο και των αδυναμιών μας, όπως η ελλιπής ενσωμάτωση των εξωσχολικών δραστηριοτήτων στην εκπαιδευτική διαδικασία με τρόπο που να επιτυγχάνει σημαντικά μαθησιακά αποτελέσματα. Επιπλέον, στη διαδικασία του σχεδιασμού λάβαμε σοβαρά υπόψη τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της εκπαίδευσης στο πλαίσιο του 21ου αιώνα. Συνεπώς, με γνώμονα τον ορισμό της επιχειρηματικότητας από το EntreComp, ως μία δεξιότητα που σου επιτρέπει να δίνεις προστιθέμενη αξία - οικονομική πολιτιστική ή κοινωνική - σε ιδέες και ευκαιρίες σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε το πρόγραμμα Let's Lab.

«STRADE CULTURALI: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ»: ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

*Γκιουρέμου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός ΠΕ0404, PhD
Μαυρογιάννη Αριστέα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MA, PhD
Καραδήμου Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02*

Η επιστημολογική αντίληψη για την αυτονομία και την ανεξαρτησία των επιστημών έχει παραχωρήσει τις τελευταίες δεκαετίες τη θέση της στην αντίληψη της συμπληρωματικότητάς τους. Οι απόψεις, που θεωρούσαν πως ένα πρόβλημα αντιμετωπίζεται καλύτερα όταν υποδιαιρείται σε μικρότερα, αναθεωρούνται. Η εξειδίκευση θεωρείται αναγκαία, αλλά όχι πλέον ικανή να οδηγήσει στην αλήθεια και τη γνώση. Μόνο στην ενιαία και διεπιστημονική της μορφή αποκτά νόημα η γνώση για τις πραγματικές καταστάσεις ζωής και γίνεται αποτελεσματική στην επίλυση προβλημάτων. Παράλληλα, είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι η βιωματική / εμπειρική μάθηση, που αφορά στην αλληλεπίδραση της δράσης με την εμπειρία είναι ελκυστική, ενδιαφέρουσα και αποτελεσματικότερη για τη μάθηση σε σχέση με την απλή δραστηριότητα ή με την παραδοσιακή διδασκαλία. Την ίδια στιγμή, η σύνθετη

μεταγνωστική διαδικασία του «εκπαιδευτικού αναστοχασμού», ανατροφοδοτεί τους παράγοντες της εκπαιδευτικής πράξης και διαμορφώνει καθοριστικά τη βαθιά κατανόηση και τις διδακτικές ενέργειες των εκπαιδευτικών μέσα στο μαθησιακό περιβάλλον. Στα πλαίσια του οράματος για ένα σχολείο συμπερίληψης και συνύπαρξης, λαμβάνοντας υπόψη την σημασία της διεπιστημονικότητας και της βιωματικότητας της μάθησης, καθώς και την αξία της αναστοχαστικής προσέγγισης, σχεδιάστηκε και υλοποιείται στο σχολείο μας, στα πλαίσια των Σχεδίων Δράσης του ΥΠΕΠΘ, το διαθεματικό πρόγραμμα «Strade culturali: πολιτιστικές διαδρομές». Στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης και της γόνιμης συνεργασίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων, προκειμένου να υπάρξει ώσμωση μεταξύ διαφόρων επιστημονικών πεδίων και συγκεκριμένα της Νεοελληνικής και Αγγλικής Λογοτεχνίας, της Ιστορίας και Ιστορίας της Τέχνης, της Βιολογίας, της Φυσικής Αγωγής και των Θρησκευτικών. Η επιλεγείσα για διαθεματική προσέγγιση περίοδος σχετίζεται με την ιδιαιτερότητα της τοπικής ιστορίας του Ηρακλείου και αφορά στην Κρητική Αναγέννηση και στην περίοδο της Ενετικής Κυριαρχίας, οι οποίες προσφέρονται για ομαδοσυνεργατική εμπλοκή μαθητών/τριών διαφορετικών τμημάτων και διαφορετικών τάξεων με τις διάφορες θεματικές του προγράμματος.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΤΑ ΒΓΗΚΑΜΕ ΝΑ ΞΑΝΑΔΟΥΜΕ ΤΑ ΑΣΤΕΡΙΑ...

*Τσιάρα Παρασκευή, ΜΑ Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Συντονίστρια του Προγράμματος
Χατζάκης Στέργιος, Μsc Εκπαιδευτικός ΠΕ70-ΠΕ04.04
Παλαμούτη Γραμματική, Μsc Εκπαιδευτικός ΠΕ07-ΠΕ02
Fiorillo Eduardo, Εκπαιδευτικός ΠΕ34*

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ KA2 2019-1-IT02-KA229-062397_1 με τίτλο δανεισμένο από τον τελευταίο στίχο της Κόλασης της Θείας Κωμωδίας του Δάντη: “E quindi uscimmo a riveder le stelle” που σημαίνει: «Και έπειτα βγήκαμε να ξαναδούμε τα αστέρια», υλοποιήθηκε από την 01/09/2019 έως την 31/08/2022 με τη σύμπραξη σχολείων από πέντε διαφορετικές χώρες· της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Φινλανδίας, της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου και τη συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών ηλικίας 9-12 ετών.

Το πρόγραμμα επέτρεψε στους συμμετέχοντες μαθητές να αναπτύξουν επιστημονικές δεξιότητες μέσα από την επιστημονική προσέγγιση της αστρονομίας και της παρατήρησης του ουρανού. Η άμεση παρατήρηση ουράνιων φαινομένων, η συλλογή δεδομένων και η ανάλυσή τους, προκειμένου να επαληθευτούν ή όχι επιστημονικές υποθέσεις, ήταν στοιχεία που έφεραν τους μαθητές πιο κοντά στην επιστημονική μέθοδο και την ιστορία της επιστημονικής ανακάλυψης.

Μέσω των κινητικότητων στις συμμετέχουσες χώρες ήταν εφικτή η άμεση παρατήρηση του ουράνιου θόλου σε μέρη που βρίσκονται σε διαφορετικά γεωγραφικά πλάτη στην

Ευρώπη, ειδικά επιλεγμένα κατά τη φάση σχεδιασμού του προγράμματος. Επιπρόσθετα, οι μαθητές μπόρεσαν να διαπιστώσουν πώς το γεωγραφικό πλάτος και η διαφορετική ηλιακή ακτινοβολία επηρεάζουν πολλές πτυχές της ζωής στη γη, από τις ώρες φωτός έως το κλίμα, από το τοπίο έως τους ανθρώπινους οικισμούς.

Εκτός από την απόκτηση ουσιαστικών γνώσεων που σχετίζονται με την ουράνια σφαίρα, ήταν δυνατό για τους μαθητές να παρακολουθήσουν την ιστορία των επιστημονικών και τεχνολογικών παρατηρήσεων και έρευνας που οδήγησε τον άνθρωπο από τις σπηλαιογραφίες στην ανακάλυψη του πλανήτη και στην κατάκτηση του χώρου. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην ανθρωπιστική-φιλοσοφική και ανθρωπολογική προσέγγιση μέσω της εξέτασης μύθων, λογοτεχνικών, καλλιτεχνικών και θρησκευτικών έργων που συνδέονται με τη γνώση του ουρανού. Οι δραστηριότητες του έργου, συν τοις άλλοις, κατέστησαν δυνατή τη χρήση καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και νέων τεχνολογιών, την εφαρμογή νέων παιδαγωγικών προσεγγίσεων μάθησης και διδασκαλίας και την ανάπτυξη διεπιστημονικών προγραμμάτων βασισμένων σε εργασίες πραγματικότητας.

ERASMUS+ KA122-2021, ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΩΝ. ΣΧΕΔΙΑ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Τσιλεπώνη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η επιλογή του Erasmus+ KA122 Προγράμματος: «Βήματα προς την Κοινωνική ένταξη», προέκυψε έπειτα από την αξιολόγηση των αναγκών του σχολείου μας σε συνδυασμό με τα ενδιαφέροντα και το επαγγελματικό προφίλ των συμμετεχόντων. Η μεθοδολογία υλοποίησης του Σχεδίου σχετιζόταν με τις καλές πρακτικές στην εκπαίδευση μέσω της συνεργατικής και βιωματικής μάθησης, ενώ το Σχέδιο εστίαζε στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσα από την αποδοχή του διαφορετικού και την εξάλειψη των διακρίσεων. Γενικός σκοπός του Σχεδίου ήταν ο εκσυγχρονισμός του σχολείου μας και η διεθνοποίηση της αποστολής του μέσα από την επιμόρφωση του προσωπικού του. Σύμφωνα με τις δραστηριότητες κινητικότητας, ως επιμέρους στόχοι, ορίστηκαν: η απόκτηση γνώσεων, η βελτίωση δεξιοτήτων και ικανοτήτων, η βελτίωση των γλωσσικών ικανοτήτων, η διαπολιτισμική επαφή και η ανάπτυξη ευρωπαϊκής ταυτότητας, η δημιουργία ενός δικτύου εκπαιδευτικών για μελλοντική συνεργασία, η «ενδυνάμωση» των εκπαιδευόμενων σε ατομικό και επαγγελματικό επίπεδο. Η θεματική των σεμιναρίων αφορούσε την εξοικείωση των εκπαιδευτικών με καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικά εργαλεία, την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ιδιαίτερα σε ότι αφορά την έγκαιρη διάγνωση και πρώιμη παρέμβαση. Ακόμη, την μύηση σε νέες μεθόδους διδασκαλίας για την προώθηση της ισότητας και κοινωνικής ένταξης με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και μέσων. Το Σχέδιο, εκτός από τη θετική επίδραση στην

επαγγελματική επάρκεια των συμμετεχόντων και τη μελλοντική τους ανάπτυξη, είχε μακροπρόθεσμα και πολλαπλά οφέλη στο σχολείο μας, καθώς τα μαθησιακά αποτελέσματα από τις δραστηριότητες κινητικότητας επέδρασαν θετικά τόσο στην παιδαγωγική όσο και στην διοικητική του πρακτική, προσδίδοντάς του επιπλέον δυνατότητες για εκσυγχρονισμό και διεθνοποίηση. Ένα σχολείο για όλους, όπου η παιδαγωγική της ένταξης είχε βασικό πυλώνα την συνεκπαίδευση όλων των παιδιών.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΦΟΡΗΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ – MOBILE LEARNING

*Γεωργιακάκη Κυριακή, Πληροφορικός εκπαιδευτικός ΠΕ86
Λουλούδη Κλεάνθη, Πληροφορικός εκπαιδευτικός ΠΕ86 και Δασκάλα ΠΕ70*

Ο διάδοχος του e-learning, της ηλεκτρονικής μάθησης, καθώς και της μάθησης από απόσταση, d-learning, είναι η εκμάθηση μέσω φορητών συσκευών, το επονομαζόμενο mobile learning ή M-learning. Η μεγαλύτερη διαφορά από τις προηγούμενες μορφές ηλεκτρονικής εκμάθησης είναι ότι βασίζεται σε συσκευές που υποστηρίζουν την ασύρματη τεχνολογία και αυτές είναι κυρίως όλες οι κινητές ηλεκτρονικές συσκευές όπως κινητά τηλέφωνα, έξυπνα κινητά, ταμπλέτες κτλ. Η εκμάθηση μέσω φορητών συσκευών έχει κάποια βασικά χαρακτηριστικά που βοηθούν σε πολύ μεγάλο βαθμό τη διαδικασία της μάθησης, αλλά πέραν των πλεονεκτημάτων θα συναντήσουμε και μειονέκτημα τα οποία και θα αναλύσουμε παρακάτω.

Το M-learning χρησιμοποιεί σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές που βοηθούν στο να γίνει η εκπαιδευτική διαδικασία πιο ενδιαφέρουσα, διαδραστική, ευρέως διαθέσιμη και ευέλικτη. Η μάθηση γίνεται πιο αποδοτική και βοηθά τους μαθητές να μάθουν περισσότερα χωρίς περιορισμούς. Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα ενσωμάτωσης των συστημάτων M-learning σε υπάρχοντα συστήματα e-learning (Wains, S. I., & Mahmood, D. W., 2008). Το διαδίκτυο πλέον και οι υπολογιστές γίνονται πολύ σημαντικά εκπαιδευτικά εργαλεία, οι σύγχρονες τεχνολογίες οδηγούν σε συσκευές πιο αποτελεσματικές, φορητές και εύχρηστες.

Το M-learning καθιστά δυνατή τη συγχώνευση και τη σύνδεση μεταξύ τεχνολογίας και εκπαίδευσης. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίλυση των προβλημάτων του

παραδοσιακού συστήματος μάθησης. Αποτελεί σήμερα ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο στον κόσμο των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.). Η εκμάθηση μέσω των κινητών συσκευών θα μπορούσε να είναι ένας ουσιαστικός παράγοντας για την συμμετοχή όλων των μαθητών.

ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΑΥΤΟ-ΚΑΤΑΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΡΟΜΑ: ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΜΕΣΩ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΙΣΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΜΙΚΩΝ, ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΡΟΜΑ

*Κατσιώπη Παρασκευή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου
Μαστρογιάννης Αλέξιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου*

Οι Ρομά συγκροτούν, μάλλον, την πλέον πολυπληθή μειονότητα στον ευρωπαϊκό χώρο, με πληθυσμό που κυμαίνεται μεταξύ 10 και 15 εκατομμυρίων. Η μειονότητα αυτή, παρόλες τις προσπάθειες των κρατών, αντιμετωπίζει πολλές διακρίσεις, ανισότητες και αποκλεισμούς από αγαθά και υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να είναι, απανταχού, σχεδόν περιθωριοποιημένη και γκετοποιημένη. Στο σχολικό συγκείμενο, πέραν της μειωμένης πρόσβασης των μαθητών Ρομά, παρατηρούνται σχετικά υψηλά ποσοστά μαθητικής διαρροής τους, ίσως και ως παρεπόμενο της πολιτισμικής τους κουλτούρας. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το αντίξοο και δυσμενές βιοτικό περιβάλλον διαβίωσής τους, επιβαρύνει και φθείρει περισσότερο την κοινωνική-πολιτισμική τους υπόσταση, αλλά και δημιουργεί προβληματικές σχέσεις με την υπόλοιπη κοινωνία. Η παρούσα εργασία, υπό ένα πλαίσιο συμπερίληψης και διαφοροποίησης, θα παρουσιάσει πολλές ψηφιακές, επί το πλείστον, δραστηριότητες κονστρουκτιονιστικού στιλ, καθώς οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών θα αξιοποιηθούν, ως ευέλικτο γνωστικό εργαλείο για να μαθευτούν θέματα που συμπλέκονται με την κοινωνία, την ιστορία και τον πολιτισμό των Ρομά. Στο σχολείο, οι μαθητές Ρομά, μέσα από παιγνιώδεις δράσεις, πρωτίστως, θα αξιοποιήσουν τους υπολογιστές, όντας οι ίδιοι σχεδιαστές και κατασκευαστές των σχετικών δραστηριοτήτων, υπό του διευκολυντικού και διαμεσολαβητικού ρόλου του εκπαιδευτικού. Συγκεκριμένα, θα παρουσιασθούν προτάσεις για διδακτική αξιοποίηση, οι οποίες θα αφορούν στη δημιουργία ψηφιακών παζλ με μουσικά όργανα αλλά και πίνακες διάσημων ζωγράφων με σκηνές από την κοινωνία των Ρομά. Ακόμη, θα αποτυπωθεί, μέσω κινούμενων σχεδίων, η πορεία των Ρομά από την Ινδία προς την Ελλάδα και την Ευρώπη, αλλά και θα κατασκευαστεί η σημαία τους, ενώ με λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης θα καταχωριστούν διάσημοι Έλληνες και ξένοι Ρομά. Επίσης, θα προταθούν παραδειγματικές μεταφράσεις ποιημάτων από τα ελληνικά στη ρομανί γλώσσα, με μεταφραστές τα ίδια τα παιδιά, αλλά και θα δραματοποιηθούν τσιγγάνικα παραμύθια. Τέλος, θα αξιοποιηθούν λογισμικά παρουσίασης με σκηνές και εικόνες από την καθημερινότητά των Ρομά, καθώς και βίντεο των παιδιών, στα οποία μιλούν για τα δικαιώματά τους.

ΟΙ ΤΠΕ ΩΣ ΙΣΧΥΡΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ
ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Κατσιώπη Παρασκευή, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου

Η ανθρώπινη δραστηριότητα επηρέασε έντονα και εκτεταμένα το φυσικό περιβάλλον, συσσωρεύοντας προβλήματα και κινδύνους, γεγονός που συνέβαλε δραστικά στην έξαρση της κλιματικής αλλαγής. Εναπόκειται, βέβαια, στον ίδιο τον άνθρωπο να αναλάβει πρωτοβουλίες, ώστε να συμβάλει, καίρια και αποτελεσματικά, στην προστασία του φυσικού πλούτου. Αναμφισβήτητα, η ανατροπή αυτής της διογκούμενης ζοφερής περιβαλλοντικής κατάστασης, αποτελεί κρίσιμο ζήτημα επιβίωσης του πλανήτη. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μπορεί να θεωρηθεί ως ένα αυτονόητο και στοιχειώδες σχολικό μέσο, ικανό, υπό προϋποθέσεις, να αμβλύνει αυτή την περιβαλλοντική επιβάρυνση και ανισορροπία. Επιπλέον, μπορεί να αποτελέσει και έναν υγιή τρόπο για τη διαμόρφωση και αναβάθμιση του αξιακού κώδικα των ανθρώπων απέναντι στο περιβάλλον. Ακόμη, επειδή η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο, όσον αφορά στην αειφορική ευαισθητοποίηση των πολιτών, μέσω τυπικών και άτυπων διαδικασιών και μεθόδων, η εισαγωγή της στο εκπαιδευτικό σύστημα κρίνεται απαραίτητη και άκρως αναγκαία. Για παράδειγμα, η Εκπαίδευση για το Περιβάλλον αναπτύσσει και καλλιεργεί στους μαθητές τον σεβασμό προς την μητέρα γη, αλλά και τους βοηθά να συνειδητοποιήσουν την αξία της προστασίας της φυσικής κληρονομιάς. Σε κάθε περίπτωση, κινητήρια δύναμη και ευαγγελιστής της περιβαλλοντικής συνείδησης αποτελεί το σώμα των εκπαιδευτικών, οι οποίοι καλούνται να εφαρμόσουν κατάλληλες καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας, ώστε να διεγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών τους και συνάμα να τους μύησουν στα «περιβαλλοντικά, αειφορικά μυστικά». Προς αυτή την κατεύθυνση της καινοτομικής εισαγωγής εργαλείων στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, καθοριστικά μπορεί να συμβάλει και η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών. Πράγματι, η ψηφιακότητα προσφέρει στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα, μέσω σχετικών δραστηριοτήτων, να αναδείξουν την ομορφιά και τη γενναιοδωρία της φύσης, την ανάγκη για την προστασία της, ώστε οι μαθητές να οικοδομήσουν, μέσω εσωτερικών κινήτρων περιβαλλοντική και οικολογική συνείδηση. Η παρούσα εργασία θα παρουσιάσει μια σταχυολόγηση τέτοιων ψηφιακών δραστηριοτήτων, οι οποίες ως σκοπό έχουν την εδραίωση της ανάγκης για ανάπτυξη περιβαλλοντικού στοχασμού από τα χρόνια του Δημοτικού Σχολείου.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

*Πρόδρομος Νικόλαος, Φοιτητής Πολυτεχνικής Σχολής Πανεπιστημίου Πατρών, τμήμα
Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής*

Ο 21ος αιώνας είναι συνώνυμο της αλλαγής σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής και των δραστηριοτήτων των πολιτών. Το διαδίκτυο και οι ψηφιακές τεχνολογίες μετασχηματίζουν τον κόσμο μας και πολίτες φαίνεται να συνειδητοποιούν ολοένα και περισσότερο ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην καθημερινή τους ζωή. Η ψηφιακή επανάσταση, που είναι σε εξέλιξη, αποτελεί μια νέα πρόκληση που δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστη και την εκπαίδευση. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και οι Ψηφιακές Τεχνολογίες (Technology Enhanced Learning & Educational Technology) δημιούργησαν νέα δεδομένα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μία από τις τεχνολογικές καινοτομίες που θα αλλάξει ριζικά το τοπίο της εκπαίδευσης είναι η εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN). Η TN, εκτιμώμενη ως μέσον και όχι ως σκοπός, θα λειτουργήσει ως συνεργάτης στην εκπαιδευτική-μαθησιακή διαδικασία και θα στηρίξει το έργο των εκπαιδευτικών. Η παρούσα εισήγηση αξιοποιώντας κριτικά τη διεθνή βιβλιογραφία χαρτογραφεί και διερευνά τις δυνατότητες αξιοποίησης της TN, ως υποστηρικτικό καινοτόμο εργαλείο, στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παράλληλα, στηριζόμενη στη βιβλιογραφική έρευνα, καταγράφει ενδεικτικά προτάσεις εφαρμογής της, καθώς και τους προβληματισμούς- αφού οι καλές και ηθικές προθέσεις δεν επαρκούν από μόνες τους- που εγείρει η χρήση της στην εκπαίδευση. Η παρούσα εισήγηση έχει την πρόθεση να συμβάλλει στον διάλογο, που διεθνώς έχει ξεκινήσει, σχετικά με τις ευκαιρίες και τα εκπαιδευτικά εργαλεία που θα προσφέρει η TN σε μαθητές και εκπαιδευτικούς, και τα οποία αποσκοπούν στη βελτίωση και αναβάθμιση των μεθόδων διδασκαλίας, μάθησης και πρόσβασης στη γνώση.

Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ (STEM) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

*Μίχα Αθανασία, Παιδαγωγός Προσχολικής Ηλικίας σε ιδιωτικό βρεφονηπιακό σταθμό,
Απόφοιτος Μεταπτυχιακού Δ.Π.Μ.Σ: Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής*

Το project έχει τη βασική ιδέα: 'Η εισαγωγή της ρομποτικής (STEM) στην εκπαιδευτική πράξη και η επίδραση της στην τεχνητή νοημοσύνη των παιδιών' και πρόκειται για μια διδακτική πρόταση που πραγματοποιήθηκε σε ένα κέντρο εκπαιδευτικής ρομποτικής στα πλαίσια της παιδαγωγικής μου ιδιότητας. Η κοινωνία μεταβάλλεται και οι τεχνολογικές εξελίξεις αλλάζουν ραγδαία. Γι ' αυτό το λόγο κρίνονται αναγκαίες οι εναλλακτικές και

καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές με τη χρήση της ρομποτικής τεχνολογίας που κύριος στόχος τους είναι να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά ώστε να είναι έτοιμα να αποκτήσουν μαθησιακές, ψυχικές, κοινωνικές δεξιότητες, αποδοχή της διαφορετικότητας και ισότητα ευκαιριών. Το STEM (Science, Technology Engineering, Mathematics) είναι μια εκπαιδευτική μεθοδολογία, η οποία αναπτύχθηκε ουσιαστικά για να προάγει γνώσεις και δεξιότητες, οι οποίες λείπουν από τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών. Οι λεγόμενες 7 Cs Skills του 21ου αιώνα, είναι ικανότητες και δεξιότητες οι οποίες είναι απαραίτητες για έναν άνθρωπο του μέλλοντος. Φανταστείτε πόσα νέα επαγγέλματα θα υπάρχουν σε 20 χρόνια από τώρα και πόσο διαφορετικός θα είναι ο κόσμος και οι κοινωνικές του ανάγκες. Οι δραστηριότητες διαμορφωτικής αξιολόγησης με τη χρήση της τεχνολογίας είναι καθοριστικές για τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων για τη διδακτική αυτή πρόταση με στόχο τις βέλτιστες και πιο αποδοτικές παιδαγωγικές πρακτικές. Άραγε μπορούμε να ξεφύγουμε από τα ασφαλή όρια και να δοκιμάσουμε νέες προκλήσεις με στόχο την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών στην κοινωνία των πολιτών;

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

*Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα, Φιλολόγος
Κασαπίδης Βασίλειος Παράσχος, Πληροφορικός*

Η πανδημία του covid-19 έφερε δραστικές μεταβολές σε κάθε σφαίρα της ανθρώπινης δραστηριότητας, επομένως και στην εκπαίδευση με την υποχρεωτική εισαγωγή της σύγχρονης από απόσταση εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες διαδικτυακής εκπαίδευσης και η εμπειρία αυτή αξιολογήθηκε από τους εμπλεκόμενους ποικιλοτρόπως επισημαίνοντας τις θετικές και αρνητικές πτυχές. Σε αυτό το πλαίσιο, η έρευνα επιχειρεί να αξιολογήσει την εφαρμοσιμότητα ενός θεωρητικού μοντέλου παραγόντων που επιδρούν ταυτόχρονα αφενός στην πρόθεση των εκπαιδευτικών να μετάσχουν σε μελλοντική διδακτική πράξη μέσω της εφαρμογής cisco webex, αφετέρου στην πρόθεσή τους να λάβουν περαιτέρω σχετική επιμόρφωση στα διαδικτυακά εργαλεία εκπαίδευσης. Το δείγμα αποτελείται από 79 εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης νομού Δωδεκανήσου και εκπονήθηκε κατά το σχολικό έτος 2022-2023.

Τα δεδομένα συνελέγησαν μέσω ηλεκτρονικού on-line ερωτηματολογίου (google forms) 37 ερωτήσεων, το οποίο αναπτύχθηκε για αυτή την έρευνα και βασίστηκε στη σχετική βιβλιογραφία. Αξιοποιήθηκε η διαδικασία της διερευνητικής παραγοντικής ανάλυσης και της ανάλυσης διαδρομών (path analysis). Τα ευρήματα κατέδειξαν ότι το μοντέλο έχει ικανοποιητική εφαρμοσιμότητα και προβλεψιμότητα με μόνη αδύναμη μεταβλητή

πρόβλεψης τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τα πλεονεκτήματα της εφαρμογής cisco webex. Από τα ευρήματα ανάγεται το συμπέρασμα αναγκαιότητας περαιτέρω επιμορφώσεων, όχι μόνο με στόχο τη βελτίωση δεξιοτήτων στα διαδικτυακά εργαλεία εκπαίδευσης, αλλά και τη βελτίωση των στάσεων και αντιλήψεων που διατηρούν οι εκπαιδευτικοί για αυτό το ζήτημα.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ WEBEX

*Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα, Φιλόλογος
Καλούτσα Αικατερίνη, Φιλόλογος*

Η πανδημία του covid-19 επέφερε δραματικές επιπτώσεις, όχι μόνο σε επίπεδο παγκόσμιας υγείας, αλλά και σε οικονομικό, κοινωνικό και ψυχολογικό επίπεδο. Σε αυτό το πλαίσιο των πρωτοφανών συνθηκών και η εκπαίδευση κλήθηκε να προσαρμοστεί και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για κοινωνική αποστασιοποίηση. Οι νέες τεχνολογίες -και συγκεκριμένα οι διαδικτυακές πλατφόρμες τηλεδιάσκεψης- κλήθηκαν να αντικαταστήσουν την παραδοσιακή, διά ζώσης διδασκαλία και στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης. Η παρούσα έρευνα στόχο έχει τη διερεύνηση των πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας σχετικά με τη διαδικασία σύγχρονης από απόσταση εκπαίδευσης μέσω της πλατφόρμας webex και πραγματοποιήθηκε κατά το σχολικό έτος 2022-2023. Ειδικότερα, διερευνήθηκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της πλατφόρμας του webex και εξετάστηκε κατά πόσο αυτές οι απόψεις διαφοροποιούνται βάσει δημογραφικών μεταβλητών. Τα δεδομένα συνελέγησαν μέσω ενός ερωτηματολογίου το οποίο δομήθηκε για αυτήν την έρευνα, αποτελούμενο από 37 ερωτήσεις. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι η ηλικία και οι σπουδές διαφοροποιούν σημαντικά τις αντίστοιχες υποομάδες του δείγματος. Επιπλέον, βρέθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί διατηρούν αρκετά αρνητικές πεποιθήσεις για την εκπαίδευση μέσω διαδικτύου, θεωρούν τους εαυτούς τους μετρίως επιμορφωμένους στη χρήση αυτού του μέσου διδασκαλίας και ταυτόχρονα διακρίνονται από χαμηλή πρόθεση για περαιτέρω σχετική επιμόρφωση. Τα ευρήματα αυτά έχουν ενδιαφέρον, καθώς στην περίπτωση που η από απόσταση εκπαίδευση αξιοποιηθεί μελλοντικά, κρίσιμο είναι οι σχεδιαστές εκπαιδευτικής πολιτικής να λάβουν υπόψη όχι μόνο την ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στο θέμα, αλλά και την ανάγκη μεταβολής των σχετικών στάσεων.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

*Ψύρρας Νικόλαος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, MSc
Ράπτης Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κουρουτσίδου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου, MSc, Phd*

Οι προκλήσεις για τους σχολικούς ηγέτες στη νέα εποχή που διανύουμε, συνεχώς πολλαπλασιάζονται και περιπλέκουν ακόμη πιο πολύ το ήδη σύνθετο έργο τους. Επίσης, με βάση την πρωτοφανή περίπτωση της πανδημίας του Covid-19 οι ηγετικές πρακτικές άλλαξαν δραματικά. Προκειμένου να επιταχυνθεί η ενδυνάμωση των οργανισμών σε περιόδους κρίσεων, είναι απαραίτητο να τεθούν μια σειρά από προτεραιότητες στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον ενός εκπαιδευτικού οργανισμού, για την πρακτική εφαρμογή πολλών από των οποίων είναι αρμόδιος ο εκάστοτε σχολικός ηγέτης. Στη συγκεκριμένη συγκυρία των έντονων τεχνολογικών αλλαγών είναι απαραίτητη η παρουσία ενός σχολικού ηγέτη, που εστιάζει στο ανθρώπινο δυναμικό της σχολικής μονάδας και στις διαδικασίες εξέλιξης και προόδου του οργανισμού, παρά στις διοικητικές διαδικασίες. Η παρουσία αποτελεσματικής σχολικής ηγεσίας και η συστηματική ενσωμάτωση των Νέων τεχνολογιών στο εκπαιδευτικό συγκείμενο αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για τον επιτυχημένο ψηφιακό μετασχηματισμό των εκπαιδευτικών οργανισμών. Η συγκεκριμένη εργασία ερευνά τις απόψεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Λέσβου το σχολικό έτος 2022 – 2023, αναφορικά με τον ρόλο των σχολικών ηγετών στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού των εκπαιδευτικών οργανισμών που υπηρετούν. Η ιδιαιτερότητα και πρωτοτυπία της παρούσας εργασίας έγκειται στο γεγονός ότι διερευνά τις νέες τάσεις στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα μετά την πανδημία του Covid-19 και στην προσέγγιση του θέματος, αφού ο παραπάνω βασικός σκοπός της ερευνάται με βάση δύο κεντρικούς θεματικούς άξονες: α) Νέες τεχνολογίες και κανάλια επικοινωνίας μεταξύ σχολικού ηγέτη και προσωπικού και β) Πρακτικές σχολικής ηγεσίας και ψηφιακός μετασχηματισμός σχολικής μονάδας.

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ, ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ DUSSELDORF ΚΑΙ ΤΟΥ 6ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΙΛΙΟΥ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

*Τσολοπούλου Ευγενία, Καθηγήτρια Γερμανικών ΠΕ 07
Πασιά Αναστασία, Καθηγήτρια αγγλικών ΠΕ06*

Η εκπαιδευτική παρέμβαση πραγματοποιήθηκε από το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Dusseldorf, Γερμανίας και το 6ο Δημοτικό Σχολείο Ιλίου, εμπλέκοντας δύο τμήματα μαθητών Πέμπτης δημοτικού με υπεύθυνες του προγράμματος μια καθηγήτρια Γερμανικών(Dusseldorf) και μια καθηγήτρια Αγγλικών (Ιλίου), με στόχο την ευαισθητοποίηση των νεαρών μαθητών σε ότι αφορά την σημασία της ενεργούς πολιτεότητας. Οι μαθητές μέσα από κείμενα, ιστοσελίδες, βίντεο, χρήση αλλά και παραγωγή του δικού τους ψηφιακού υλικού(prosumers) εξοικειώθηκαν με την έννοια του δημοκρατικού, κριτικά σκεπτόμενου ενεργού πολίτη και υπερβαίνοντας τον τοπικό φραγμό, την απόσταση που χωρίζει τις δύο χώρες, μέσα από οργανωμένες τηλεδιασκέψεις, επικοινωνήσαν και αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με το προφίλ και την ταυτότητα του ενεργού πολίτη.

Η ενεργός έρευνα και η κριτική διαθεματική προσέγγιση της γνώσης ήταν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία. Το πρόγραμμα κατέστη βιώσιμο και λειτουργικό με την αρωγή των Νέων Τεχνολογιών , ως όχημα δημιουργίας πρωτότυπου υλικού αλλά και επικοινωνίας. Η χρήση της eclass χρησιμοποιήθηκε ως κύριο LMS για την ομάδα του Ιλίου, το infokiosk μέσω του οποίου επικοινωνούσαν στα Αγγλικά τα μέλη των ομάδων μεταξύ τους και παράλληλα ανέβαζαν ψηφιακό υλικό. Η ομάδα του Dusseldorf μέσω της χρήσης λογισμικών ανοιχτού κώδικα δημιούργησε πρωτόλειο ψηφιακό υλικό στη Γερμανική γλώσσα και ως σημείο ανάρτησης των δημιουργιών τους χρησιμοποιήθηκε το radlet. Σε όλα τα στάδια εφαρμογής του προγράμματος υπήρξε αδιάλειπτη μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτικών των δύο χωρών μέσω mail, voice messaging και τηλεδιασκέψεων. Οι μαθητές μέσα από κείμενα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ανέλαβαν την ευθύνη να γίνουν οι ίδιοι πρεσβευτές της παγκόσμιας ενεργούς πολιτεότητας και να συμβάλουν προληπτικά και με κάθε διαθέσιμο μέσο στην οικοδόμηση βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών. Η πρόκληση της συνεργασίας των δύο σχολείων υπό την συγκεκριμένη θεματική ομπρέλα, ενίσχυσε την υιοθέτηση της αρχής “τίποτα για σένα χωρίς εσένα” που αποτελεί και τον πυλώνα της ενεργούς πολιτεότητας και διαχέεται σε όλες τις φάσεις του προγράμματος.

ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΕΥΧΕΡΕΙΑΣ ΜΑΘΗΤΗ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Κακούρα Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ71

Τζιβινίκου Σωτηρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Στον σημερινό κόσμο, η ραγδαία εξάπλωση της τεχνολογίας επηρεάζει την εκπαιδευτική ζωή. Η ανάγνωση ψηφιακών κειμένων σε υπολογιστές, tablets και smartphones, που προτιμούνται για τη φοριτότητά τους και την εύκολη χρήση τους, αποτελούν εργαλείο που συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε πολλές χώρες. Ωστόσο, η έρευνα είναι περιορισμένη αναφορικά με το πώς η ανάγνωση ψηφιακών κειμένων επηρεάζει τις

αναγνωστικές δεξιότητες των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η ενίσχυση της αναγνωστικής ευχέρειας ενός μαθητή, με μαθησιακές δυσκολίες, Γ' τάξης, μέσω ψηφιακών κειμένων- η διερεύνηση της αναγνωστικής στάσης του μαθητή απέναντι στην ψηφιακή ανάγνωση, καθώς και η υποστήριξή του με εκπαιδευτικές στρατηγικές και διδακτικές παρεμβάσεις βασισμένες σε ψηφιακά εργαλεία. Μπορεί η ψηφιακή ανάγνωση και τα ψηφιακά εργαλεία να συμβάλουν στην ενίσχυση της αναγνωστικής ευχέρειας του μαθητή; Η έρευνα χρησιμοποίησε μικτή μεθοδολογία, συλλέχθηκαν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα στο πλαίσιο Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Διδασκαλίας στην Γλώσσα ενός (1) μαθητή της Γ' τάξης Δημοτικού Σχολείου με διάγνωση: Δυσλεξία. Η έρευνα είχε τη μορφή της Μελέτης Περίπτωσης. Η αξιολόγηση του μαθητή πραγματοποιήθηκε με την «Άτυπη Αξιολόγηση της Ανάγνωσης Προσανατολισμένη στην Παρέμβαση με Στρατηγικές – ΑΑΑΠΠΣ»: ένα ερευνητικό εργαλείο που αναπτύχθηκε από την Τζιβινίκου Σωτηρία. Στη συνέχεια, ο μαθητής υποστηρίχθηκε με στρατηγικές και διδακτικές παρεμβάσεις του ψηφιακού οικοσυστήματος Alearning.gr. Επιλέχθηκαν ψηφιακά κείμενα τριών (3) τύπων θεμάτων από την Alearning.gr: αφηγηματικά, πληροφοριακά και ποιητικά κείμενα. Ο μαθητής διάβαζε τα κείμενα αυτά σε ευρεία οθόνη laptop 14,8 ιντσών διάβαζε 3 κείμενα/εβδομάδα για 3 μήνες. Τέλος, χορηγήθηκε στον μαθητή ένα ημι-δομημένο έντυπο συνέντευξης που διερευνούσε τη στάση του απέναντι στην ψηφιακή ανάγνωση. Τα αποτελέσματα ήταν αντίστοιχα με αυτά της διεθνούς βιβλιογραφίας. Η έρευνα έδειξε ότι η ψηφιακή ανάγνωση ενισχύει την αναγνωστική ευχέρεια και ενεργοποιεί την φιλαναγνωσία. Ο μαθητής με μαθησιακές δυσκολίες ενθαρρύνεται στη μελέτη του μέσω ψηφιακών κειμένων και βελτιώνει την απόδοσή του.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

*Δήμου Αθανάσιος, M.Sc., M.Sc.(M.Eng.) Μηχανικός Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας
Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας Παν. Αιγαίου
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής
Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ
Αναγνωστόπουλος Χρήστος-Νικόλαος, Καθηγητής Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και
Επικοινωνίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Στην σημερινή εποχή, τα μετεωρολογικά φαινόμενα και η ανάλυσή τους βρίσκονται στο επίκεντρο μελέτης της εκπαιδευτικής κοινότητας. Βασική επιδίωξη αποτελεί στο πλαίσιο αυτό η καλλιέργεια της ανθεκτικότητας στους μαθητές (resilience) και βαθύτερης επίγνωσης των συνεπειών των κλιματικών φαινομένων. Στενά συνδεδεμένοι με τον σκοπό αυτό, οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών εμπεριέχουν εκτενή αναφορά στην δράση για το

κλίμα και στην προστασία των οικοσυστημάτων. Με δεδομένη την σημασία των στόχων για την εκπαιδευτική πραγματικότητα, σχεδιάστηκε μία δραστηριότητα σε μορφή project για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση που ευαισθητοποιεί τους μαθητές για τα μετεωρολογικά φαινόμενα που λαμβάνουν χώρα στην Ελλάδα αλλά και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και τις επιπτώσεις που αυτά έχουν. Με βάση παιγνιώδεις αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες σχετικές με την ανάλυση, την σύγκριση και την επεξεργασία δορυφορικών εικόνων από διεθνείς βάσεις δεδομένων και μετεωρολογικούς χάρτες, οι μαθητές εργαζόμενοι σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων προχωρούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων μέσα από την ενδελεχή ανάλυση των γεωδεδομένων. Τα δεδομένα αντλούνται μέσα από έγκυρες επιστημονικές πηγές και γεωγραφικές βάσεις δεδομένων. Μέσω των χρησιμοποιούμενων εργαλείων δίνεται η δυνατότητα για οπτικοποίηση και αποτύπωση του μεγέθους της εκδήλωσης των κλιματικών φαινομένων. Στο πλαίσιο της καθοδηγούμενης διερεύνησης (inquiry based learning) οι ομάδες εντοπίζουν το πρόβλημα σχετικό με τα κλιματικά φαινόμενα, ενώ στο τέλος της δραστηριότητας διατυπώνουν τα συμπεράσματά τους. Στην συνέχεια μέσα από την έρευνα πηγών στο πλαίσιο της ομάδας, οι μαθητές αναμένεται να αναζητήσουν λύσεις στο πλαίσιο της κατάκτησης της ανθεκτικότητας (resilience). Επομένως μέσα από την ομαδική εργασία και την ανάλυση γεωδεδομένων, χαρτών και δορυφορικών εικόνων, επιχειρείται η εμπέδωση των συνεπειών της εκδήλωσης των διαφορετικών κλιματικών φαινομένων στα πλαίσια της γενικότερης επιδίωξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για την εδραίωση των κοινωνιών στην βάση της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΕΡΕΥΝΟΥΜΕ, ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ, ΕΠΙΔΡΟΥΜΕ: Η ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΟΧΗΜΑ ΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

*Τσιάρτα Άννα, Λειτουργός Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου*

*Κακουρή Θεοδώρα, Λειτουργός Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου*

Η ανάπτυξη της κοινωνικής και πολιτειακής συνειδητότητας θα έπρεπε να αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο κάθε εκπαιδευτικού συστήματος που λειτουργεί σε ένα διαρκώς τεχνολογικά αναπτυσσόμενο κόσμο. Πώς προετοιμάζουμε τους μαθητές και τις μαθήτριες να συμμετέχουν ενεργά στο κοινωνικό και πολιτειακό γίνεσθαι, όχι του αύριο αλλά του σήμερα;

Στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης που διανύουμε, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που θα έπρεπε η σχολική εκπαίδευση να προωθεί βρίσκονται ακόμα σε πρώιμο στάδιο ενσωμάτωσης στο εκπαιδευτικό σύστημα. Ταυτόχρονα, το πλαίσιο της ψηφιακής

πολιτότητας, όπως αυτό καθορίζεται από τις πρόσφατες ευρωπαϊκές πολιτικές, δημιουργεί τη βάση πάνω στην οποία μπορεί να αναδιαμορφωθεί το μαθησιακό μοντέλο για μια σύγχρονη σχολική εκπαίδευση. Ένα πλαίσιο, όμως, που εκτός τη διαρκή αναβάθμιση που θα χρειάζεται, οφείλει παράλληλα να υποστηρίζει την ηθική και πνευματική ανάπτυξη του ατόμου, ως απαραίτητη συνοδός σε οποιαδήποτε καλλιέργεια γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων.

Οι νέες τεχνολογίες και η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης αποτελούν όχι μόνο ευκαιρία για επανασχεδιασμό του μαθησιακού μοντέλου αλλά και μονόδρομο, αφού η προσαρμογή στο ψηφιακό συγκείμενο είναι πλέον επιτακτική ανάγκη: σήμερα ήδη εφευρίσκεται από τις τεχνολογίες αιχμής κάτι νέο με το οποίο θα κληθεί να συ-ζήσει η νέα γενιά στα επόμενα χρόνια. Μέσα από το μαθησιακό μοντέλο Ερευνούμε, Παράγουμε, Επιδρούμε παρουσιάζονται προγράμματα και δράσεις του Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου που στηρίζονται στη μάθηση μέσω διερεύνησης, τη βιωματική μάθηση και τη μάθηση μέσω σχεδιασμού με την χρήση των νέων τεχνολογιών, τα οποία μπορούν να συνεισφέρουν στην οικοδόμηση ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος στο πλαίσιο της ψηφιακής πολιτότητας.

ΨΗΦΙΑΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Διαμαντής Κωνσταντίνος, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΑΠΘ

Στην παρούσα μελέτη, αναδεικνύονται οι απόψεις, αλλά και οι πρακτικές επιμορφωμένων εκπαιδευτικών σχετικά με την αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας σε ζητήματα που άπτονται της ενσωμάτωσης των Ψηφιακών Μέσων (ΨΜ) στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ειδικότερα, καταγράφονται, επισημαίνονται και αξιολογούνται οι αντιλήψεις εκπαιδευτικών σχετικά με την αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας και πώς αυτή επηρεάζει την εικόνα τους απέναντι στους μαθητές, τον εαυτό τους, τους σχολικούς συμβούλους, τους συναδέλφους και τους γονείς, όταν αξιοποιούν τα ΨΜ στη διδακτική πρακτική. Το παρόν άρθρο, αποτελεί μέρος ευρύτερης ποσοτικής έρευνας όπου συμμετείχαν επιμορφωμένοι στο Β' Επίπεδο εκπαιδευτικοί (N=1515) από όλη την Ελλάδα. Η επιμόρφωση του Β' επιπέδου λειτούργησε θετικά σε υψηλό ποσοστό, για τους εκπαιδευτικούς που παρακολούθησαν το πρόγραμμα, ως κίνητρο για την κάλυψη κενών στον «ψηφιακό γραμματισμό» τους. Η συστηματική και οργανωμένη επιμόρφωση, οι σπουδές στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΨΜ και η προσωπικότητα αποτελούν για την πλειονότητα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών σημαντικούς παράγοντες που συμβάλουν στην ενίσχυση της αίσθησης αυτοαποτελεσματικότητά τους. Για τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα, οι μαθητές και ο εαυτός τους είναι οι δύο σημαντικότεροι παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη τους, όταν προσπαθούν να αξιοποιήσουν τα ΨΜ στη διδασκαλία τους, με στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την ειδικότητα, τον τύπο της σχολικής μονάδας που

υπηρετούν και τις επιπλέον σπουδές στην τεχνολογικά ενισχυμένη μάθηση. Όπως προκύπτει από τα πορίσματα και της παρούσας έρευνας, η βιώσιμη ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία πρακτικών που αξιοποιούν αποτελεσματικά τα ΨΜ επιβάλλει να ξεπεραστούν εμπόδια όχι μόνο στο επίπεδο της πολιτείας και της σχολικής μονάδας αλλά και των πρωταγωνιστών της εκπαιδευτικής πράξης που είναι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές. Ιδιαίτερη έμφαση στις επιμορφώσεις για τα ΨΜ κρίνεται αναγκαίο να δοθεί στις δράσεις που ενισχύουν την αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών, όταν αυτοί προσπαθούν να εντάξουν τα ΨΜ στην καθημερινή διδακτική πρακτική.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ», ΣΤΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Παπατριανταφύλλου Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας δημιουργήθηκε, υλοποιήθηκε και αξιολογήθηκε εκπαιδευτικό υλικό με θέμα «Το φυσικό περιβάλλον» της Γεωγραφίας της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού σχολείου. Το υλικό σχεδιάστηκε με βάση τη μεθοδολογία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Δόθηκε σε 36 μαθητές της ΣΤ' τάξης, καθώς επίσης και σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας αλλά και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι κατείχαν τον ρόλο των «ειδικών» της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης (ως πτυχιούχοι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ» του Πανεπιστημίου Κρήτης). Απώτερος σκοπός ήταν το συγκεκριμένο υλικό να λειτουργήσει τόσο ως εκπαιδευτικό - συμπληρωματικό εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών όσο και ως μέσο που θα διευκολύνει τους/τις μαθητές/τριες στην καλύτερη εμπέδωση του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου. Το υλικό αποτιμήθηκε από τους εκπαιδευτικούς με βάση τις αρχές και τη μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης και της Πολυμεσικής Μάθησης με τη βοήθεια δομημένου ερωτηματολογίου ανοικτού τύπου. Αντίστοιχα, η άποψη των μαθητών για το υλικό εκφράστηκε μέσω μικτού ερωτηματολογίου και συμμετείχαν στην διερεύνηση της μαθησιακής του αποτελεσματικότητας με τη χρήση δύο test αξιολόγησης, 28 ερωτήσεων κλειστού τύπου. Για την ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα ποσοτικής ανάλυσης SPSS ενώ για τα ποιοτικά δεδομένα, η μέθοδος της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου. Από τα αποτελέσματα συμπεραίνεται πως οι εκπαιδευτικοί ενστερνίζονται την άποψη πως το υλικό διέπεται από τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και της Πολυμεσικής Μάθησης ενώ οι μαθητές δηλώνουν πως το υλικό αποτέλεσε μια εύχρηστη, αποτελεσματική και ευχάριστη εκπαιδευτική εφαρμογή, πράγμα που αποδεικνύεται και από τις επιδόσεις τους στα 2 test αξιολόγησης, επιβεβαιώνοντας ταυτόχρονα τη μαθησιακή αποτελεσματικότητά του.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

*Βολακάκης Αργύρης, Μεταπτυχιακός Φοιτητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τζιβινίκου Σωτηρία, Επίκουρη Καθηγήτρια ΠΤΕΑ ΠΘ*

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα για τους μαθητές με δυσκολίες μάθησης είναι αφενός, η έλλειψη πρόσβασης σε μια σύγχρονη και αποτελεσματική εκπαίδευση και αφετέρου, η χρήση μη προσβάσιμων από όλους εκπαιδευτικών υλικών. Η απουσία των εν λόγω στοιχείων, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των κινήτρων και των επιδόσεων των μαθητών. Παράλληλα, λόγω του διαρκώς αυξανόμενου αριθμού των μαθητών με δυσκολίες μάθησης, καθώς και των πολλαπλών και μοναδικών προφίλ μάθησης, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη εφαρμογής ενός πλαισίου που αναγνωρίζει το γεγονός ότι όλοι οι μαθητές μαθαίνουν διαφορετικά, απομακρύνοντας την εκπαίδευση από την προσέγγιση του «ενός μεγέθους για όλους» (one-size-fits-all). Αξίζει να σημειωθεί ότι, κανένα έντυπο σχολικό εγχειρίδιο δεν μπορεί να προσφέρει όλες τις δυνατότητες οι οποίες εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε όλους τους μαθητές. Συνεπώς, καθίσταται σημαντική η ύπαρξη πολυμεσικών ψηφιακών εργαλείων, τα οποία βασίζονται στον καθολικό σχεδιασμό της μάθησης, καθώς και η χρήση τους στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η παρούσα εργασία έχει στόχο να παρουσιάσει το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ψηφιακού εργαλείου, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της επίδοσης των μαθητών με δυσκολίες μάθησης, στα μαθηματικά του δημοτικού σχολείου. Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο ερευνητικό ερώτημα αφορά τη θεωρητική προεργασία που απαιτείται, η οποία θα αποτελέσει βάση για τη δημιουργία ενός ψηφιακού εργαλείου, ενώ το δεύτερο τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιηθούν οι θεωρητικές γνώσεις καθώς και βοηθητικά λογισμικά για την υλοποίησή του. Αναλυτικότερα, παρουσιάζεται η μεθοδολογία που καλείται ένας εκπαιδευτικός να ακολουθήσει, σε θεωρητικό επίπεδο με μορφή βημάτων. Παράλληλα, γίνεται η σύνδεση θεωρίας και πράξης, καθώς έχει δημιουργηθεί ένα ψηφιακό εργαλείο, με την πρακτική εφαρμογή της προαναφερθείσας μεθοδολογίας, το οποίο είναι βασισμένο στο αντίστοιχο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών. Τέλος, η έρευνα έχει ως απώτερο σκοπό να απαντήσει στις ανάγκες των μαθητών λαμβάνοντας υπόψη τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα έγκριτων και έγκαιρων ερευνών.

Η «ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ» ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

*Γιαννούλη Καλομοίρα, Med Επιστήμες της Αγωγής,
Med Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Φιλόλογος*

Τις τελευταίες δεκαετίες διαμορφώνονται λόγοι και πολιτικές από διεθνείς οργανισμούς για την εκπαίδευση σε όλες τις εκφάνσεις της, με ιδιαίτερη έμφαση στο σύγχρονο σχολικό ηγέτη, προσδίδοντας σε αυτόν συνδυασμό ηγετικών και διοικητικών ικανοτήτων. Οι προαναφερθείσες ικανότητες ως συνεκτιμώμενα κριτήρια στο πλαίσιο της διαδικασίας της επιλογής στελεχών εκπαίδευσης αποτυπώνονται μέσω των αντίστοιχων αποδεικτικών εγγράφων τα οποία, τουλάχιστον, τις τελευταίες δύο δεκαετίες προσκομίζονταν στις αντίστοιχες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης.

Το τελευταίο θεσμικό πλαίσιο, όπως αυτό αποτυπώνεται στο Ν.4823/2021 για τη διαδικασία επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης, εκτός από το χαρακτηρισμό της αναβάθμισης του εκπαιδευτικού γίνεσθαι προσδίδεται σε αυτόν, έρχεται να αναβαθμίσει ενέργειες του πολίτη-υποψήφιου στελέχους εκπαίδευσης με την κατασκευή του πληροφοριακού συστήματος υποβολής αίτησης για επιλογή στελεχών εκπαίδευσης. Με τη δημιουργία της ψηφιακής πλατφόρμας καλείται να αναρτήσει τα απαραίτητα ψηφιακά έγγραφα, επιβεβαιώνοντας μεν τις νεωτερικές επικρίσεις της παραμέλησης ενεργειών που διευκολύνουν τον ενεργό πολίτη, επιστρατεύοντας δε την τεχνητή νοημοσύνη στην επίκαιρη αναβάθμιση ενεργειών του υποψήφιου στελέχους εκπαίδευσης. Στην εν λόγω ποιοτική έρευνα αποτυπώνεται μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων η άποψη εν ενεργεία Διευθυντών/ντριών σχολικών μονάδων για τη διαδικασία συλλογής και προσκόμισης των απαραίτητων κάθε φορά εγγράφων που αποδεικνύει την επιστημονική-παιδαγωγική κατάρτισή τους, καθώς και η αυθόρμητη τοποθέτησή τους για απλοποίηση-αναβάθμιση της διαδικασίας.

Τα ευρήματα χαρακτηρίζουν ασύμφορη «ψυχολογικά» την πρότερη διαδικασία της προσκόμισης των εγγράφων, εξάιροντας μεν τη συμβολή της τεχνητής νοημοσύνης με την ψηφιοποίηση της διαδικασίας, επιβεβαιώνοντας δε τη σταδιακή εισβολή και συνύπαρξη της τεχνολογίας σε ποικίλες διαστάσεις της καθημερινότητας του πολίτη-στελέχους εκπαίδευσης.

"ΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ": ΕΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΩΣ ΑΡΩΓΟΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Μαυρογιάννη Αριστέα, Εκπαιδευτικός ΠΕ 02, ΜΑ, PhD

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση της συνεργατικής δημιουργίας ενός πολυμεσικού περιβάλλοντος μάθησης, το οποίο πραγματοποιήθηκε από ομάδα μαθητών και

καθηγητών της πολιτιστικής-περιβαλλοντικής ομάδας. Πρόκειται για μια γεω-χωρική εφαρμογή που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος «το 2ο ΓΕΛ Ηρακλείου στα σχολεία της ομογένειας». Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας του πολυμεσικού περιβάλλοντος «Βαλκανικό Οδοιπορικό» εκφράστηκε στο πεδίο των γνωστικών αντικειμένων της Ιστορίας, της Γεωγραφίας, της Μουσικής με τη βοήθεια των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Οι επιδιωκόμενοι εκπαιδευτικοί στόχοι: «μαθαίνω να ερευνώ», «σέβομαι τα πνευματικά δικαιώματα», «συνεργάζομαι», «αντιλαμβάνομαι τη μουσική ως κοινό στοιχείο των λαών της βαλκανικής», «αγκαλιάζω τη διαφορετικότητα» πραγματοποιήθηκαν με εργαλείο τις ΤΠΕ. Στο «Βαλκανικό Οδοιπορικό» το διαδραστικό χαρτογραφικό υπόβαθρο εμπλουτίστηκε με αναδυόμενα κείμενα, βίντεο, ψηφιακές περιηγήσεις και φωτογραφικό υλικό για σημαντικά μνημεία ή χώρους περιοχών των Βαλκανίων, όπου άλλοτε έδρασε καταλυτικά ο ομογενειακός ελληνισμός. Ο χρήστης κατά την ψηφιακή περιήγηση στο πολυμεσικό περιβάλλον έρχεται σε επαφή με την παραδοσιακή μουσική τριών βαλκανικών χωρών. Η ενσωμάτωση της μουσικής θεωρήθηκε καίριας σημασίας λόγω της ιδιότητάς της να φέρνει σε επαφή και γνήσια επικοινωνία ανθρώπους από διαφορετικές χώρες, με διαφορετικές κουλτούρες. Με «όχημα» τη σύγχρονη υπολογιστική τεχνολογία που μεταμόρφωσε τον σύγχρονο κόσμο και δίνει νέα δυναμική στην εκπαιδευτική διαδικασία επιχειρούμε, λοιπόν, να πραγματώσουμε στόχους γνωστικούς, αλλά και αξιακούς. Στο στάδιο «πριν την επίσκεψη» με φθίνουσα καθοδήγηση παρωθήσαμε τους μαθητές μας, αξιοποιώντας τη διερευνητική μάθηση, να γνωρίσουν την ιστορία και τον πολιτισμό των τόπων που επρόκειτο να επισκεφθούν. Στο στάδιο «κατά την επίσκεψη» επιβεβαιώθηκαν οι πληροφορίες που είχαν συλλεγεί από ποικίλες πηγές και τεκμηριώθηκαν με σχετικό φωτογραφικό υλικό. Στο στάδιο «μετά την επίσκεψη» ολοκληρώθηκε συνεργατικά η δημιουργία του πολυμεσικού περιβάλλοντος μάθησης. Συνεπώς, η τεχνολογία αξιοποιήθηκε στην εκπαιδευτική διαδικασία ως όχημα σύγκλισης λαών και πολιτισμών, προωθώντας την ώσμωση και τη συναδέλφωσή τους.

**ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**

Νιαστή Καλομοίρα, Υποψήφια διδάκτωρ ειδικής αγωγής ΕΚΠΑ

Η σημερινή σχολική πραγματικότητα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ψηφιακή, καθώς η τεχνολογία κατέχει πλέον σημαντική θέση στη δημιουργία και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών στον τομέα της εκπαίδευσης. Τα ψηφιακά μέσα που χρησιμοποιούνται στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, ενισχύουν τις γνώσεις των εκπαιδευτικών και υποστηρίζουν επικουρικά τον τομέα της μάθησης και της ανάπτυξης των κινήτρων και των γνώσεων των μαθητών. Την τελευταία δεκαετία, η ηλεκτρονική μάθηση, και κυρίως τα διαδικτυακά

παιχνίδια εκπαιδευτικού περιεχομένου, έχουν εισαχθεί στις σχολικές τάξεις για την υποστήριξη της διδασκαλίας. Πολλά από αυτά τα εργαλεία παρέχονται στα σχολεία δωρεάν, ενώ η χρήση τους από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές είναι εύκολη και χαρακτηρίζεται από υψηλού βαθμού δημιουργικότητα. Η παρούσα μελέτη επικεντρώθηκε στη διερεύνηση των απόψεων 42 εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά τους και το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο, τα μέσα τεχνολογίας και τις παροχές που διαθέτει το σχολείο στο οποίο διδάσκουν, τη χρήση τεχνολογικών μέσων σε προσωπικό επίπεδο και επίπεδο τάξης, τις απόψεις τους σχετικά με την τεχνολογία και τους παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση των τεχνολογικών μέσων στο σχολικό περιβάλλον. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, οι περισσότεροι από τους εκπαιδευτικούς είχαν γνώση των τεχνολογικών εργαλείων και διέθεταν τα στοιχειώδη ψηφιακά μέσα στις τάξεις τους. Ορισμένοι τύποι εργαλείων χρησιμοποιούνταν από όλους τους εκπαιδευτικούς, ενώ υπήρχαν ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιούνταν μόνο σε ορισμένες σχολικές τάξεις. Τέλος, όπως αποδείχθηκε, οι ικανότητες των εκπαιδευτικών και ο χρόνος προετοιμασίας και διδασκαλίας των μαθημάτων αποτελούν σοβαρούς παράγοντες παρεμπόδισης της χρήσης τεχνολογικών μέσων στη σχολική τάξη. Όλα τα παραπάνω συζητούνται στα πλαίσια δημιουργίας και ανάπτυξης ενός σχολικού περιβάλλοντος που θα προωθεί τα κίνητρα των μαθητών για την απόκτηση νέων γνώσεων με σύγχρονα μέσα.

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΙΑ

Γκουσιδης Ιωάννης, Πληροφορικός, Υποψήφιος Διδάκτορας – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Δημάση Μαρία, Καθηγήτρια – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Κωνσταντινίδου Γρηγορία Καρολίνα, Φιλόλογος, Υποψήφια Διδάκτορας – Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Η εφαρμογή atCite (<https://atcite.com>) αποτελεί διαδικτυακό εργαλείο παραγωγής βιβλιογραφικών παραπομπών και αναφορών για μια πληθώρα τύπων πηγών σε διάφορα βιβλιογραφικά συστήματα, στοχεύοντας στη διασφάλιση της επιστημονικής εγκυρότητας κατά την αξιοποίηση της βιβλιογραφίας. Στην παρούσα μελέτη θα παρουσιαστεί η εξέλιξη στη χρήση της εφαρμογής από τα τέλη Μαΐου του 2022 —χρόνος κατά τον οποίο το εργαλείο τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία— έως και τον Μάρτιο του 2023. Κατά τη διάρκεια αυτών των μηνών στην εφαρμογή προστέθηκε η δυνατότητα αυτόματης συμπλήρωσης των στοιχείων για τις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές που σχετίζονται με τους τύπους πηγών «Βιβλίο», «Άρθρο επιστημονικού περιοδικού» και «Διατριβές, Διπλωματικές, Πτυχιακές». Με βάση τα παραπάνω θα επιχειρηθεί η εξέταση πληροφοριών που αντλούνται από τη χρήση της εφαρμογής, με τη βοήθεια του εργαλείου Google Analytics, καθώς και η

συγκριτική μελέτη στατιστικών δεδομένων πριν και μετά την ενεργοποίηση της δυνατότητας αυτόματης συμπλήρωσης. Ειδικότερα θα εξεταστούν στοιχεία που αφορούν τα βιβλιογραφικά στυλ και τους τύπους πηγών που επιλέγονται σε μεγαλύτερο βαθμό, τις ενδεχόμενες μεταβολές που έχουν επέλθει σχετικά με τον χρόνο παραμονής των χρηστών/-στριών στην εφαρμογή ως απόρροια της αυτόματης συμπλήρωσης και επιπλέον χαρακτηριστικά που δύνανται να ποσοτικοποιηθούν και να αποτιμηθούν ποιοτικά.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΤΡΙΩΝ. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

*Ποιμενίδης Δημήτριος, Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ιωαννίδου Γεωργία, Υποψήφια Διδακτορίσσα Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Ο ενεργειακός γραμματισμός στη σχολική εκπαίδευση αφορά σε εκπαιδευτικές και στρατηγικές προσεγγίσεις απόκτησης κρίσιμων γνώσεων, ευαισθητοποίησης και διάθεσης ανάληψης δράσεων από τη σχολική ηλικία των παιδιών. Αποτελεί σημαντικό πεδίο ανάπτυξης προτύπων διαχείρισης και κατανάλωσης προϊόντων και ενέργειας, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για την αειφορία. Εμπεριέχει τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές διαστάσεις και συνιστώσες ενεργειακού υπόβαθρου, με την ενέργεια να επηρεάζει δραματικά τον τρόπο ζωής της μεταμοντέρνας εποχής στον 21ο αιώνα, ως αναγκαίο εμπορεύσιμο αγαθό.

Οι κοινωνίες σήμερα βρίσκονται σε διαρκή ανησυχία για την διασφάλιση ενεργειακών πόρων και την διατήρηση της ευημερίας τους, με όρους απρόσκοπτης παροχής και κατανάλωσης ενέργειας. Οι τεχνολογικές εξελίξεις επηρεάζουν σημαντικά τα καταναλισκόμενα ποσά ενέργειας. Όμως η αύξηση του πληθυσμού και η τεχνολογική εξάρτηση σε όλο το φάσμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, καθιστούν δυσανάλογα επιβαρυντικό το ζήτημα της απρόσκοπτης ενεργειακής επάρκειας.

Η εκπαίδευση καλείται να αναδιαμορφώσει τα πρότυπα κατανάλωσης και διαχείρισης πόρων και ενέργειας και να διασφαλίσει προοπτικές για τις επόμενες γενεές. Τα

προγράμματα σπουδών εμπλουτίζονται με ποικίλες διδακτικές προσεγγίσεις και μεθόδους θεωρητικής, διερευνητικής - βιωματικής μάθησης. Νέες τεχνολογίες και νέα εκπαιδευτικά εργαλεία αποτελούν υποστηρικτικό και καθοριστικό παράγοντα ενίσχυσης ενεργειακού γραμματισμού στη σχολική εκπαίδευση, ενώ και στο πεδίο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών τα αποτελέσματα είναι πολύ ενθαρρυντικά.

Η οικογενειακή ζωή των παιδιών, ακόμη, αποτελεί εξίσου σημαντικό άξονα στις όποιες θετικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και επιρροές αποκομίζει το παιδί στο πλαίσιο της μη χρήσης, της μείωσης, της εξοικονόμησης και της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας. Η εναρμόνιση του οικογενειακού περιβάλλοντος με τις σύγχρονες πρακτικές απομείωσης του ενεργειακού αποτυπώματος αποτελούν τη μέγιστη δυνατή ωφέλεια που μπορεί να επιτευχθεί σε κοινωνικό επίπεδο. Οι τεχνολογίες υπάρχουν, ενώ βελτιώνονται συνεχώς. Αυτό που απομένει είναι να υλοποιείται η ορθή ενεργειακή διαχείριση σε ένα συνεργατικό σύστημα σχολείου και σπιτιού των μαθητών/τριών στο πεδίο της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κάτζη Χρυσάνθη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Παν. Frederick Παύλου Βικτωρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Παν. Frederick

Το ευρωπαϊκό έργο CARE «Visual arts education in new times: Connecting Art with REal life issues» (CARE) αξιοποιώντας το πλαίσιο της εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη επιδίωξε να ενισχύσει τις ικανότητες των εκπαιδευτικών να σχεδιάζουν και να προσφέρουν μαθήματα εικαστικής εκπαίδευσης τα οποία να φέρουν στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής πρακτικής ζητήματα από την πραγματική ζωή και καθημερινότητα των παιδιών του σχολείου. Πέραν από τα αναμενόμενα οφέλη μιας τέτοιας συνέργειας στην εικαστική εκπαίδευση, οφέλη έχει να αποκομίσει και η εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη μέσα από τη δυναμική του μαθήματος της εικαστικής εκπαίδευσης στο να προσεγγίζει αποτελεσματικά μη μετρήσιμες και χειροπιαστές πτυχές της Εκπαίδευσης για την αειφορία που αφορούν στους στόχους ευαισθητοποίησης, ανάπτυξης αξιών και ικανοτήτων. Ταυτόχρονα, η εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη, φαίνεται ότι μπορεί να ανατρέξει σε καθιερωμένες ιδέες και πρακτικές αξιολόγησης που το μάθημα της εικαστικής εκπαίδευσης εφαρμόζει για να ξεπεράσει δυσκολίες που συναντά στην αξιολόγηση ακριβώς αυτών των ποιοτικών της στοιχείων. Η παρούσα εργασία περιγράφει τη διαδικασία αξιολόγησης της ΕΑΑ μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα που αναπτύχθηκαν και υλοποιήθηκαν σε δημοτικά σχολεία της Κύπρου μέσα από το έργο CARE. Η διαδικασία αυτή ακολουθεί τα βήματα του νατουραλιστικού μοντέλου αξιολόγησης και περιλαμβάνει (1) τη φάση του αναστοχασμού σχετικά με το σχεδιασμό μιας διδακτικής ενότητας, (2) τη φάση της δράσης, που αφορά στον

προβληματισμό και τη ζύμωση που προκύπτει κατά την υλοποίηση της ενότητας και τέλος (3) στη φάση της σύνθεσης κατά την οποία γίνεται κριτικός αναστοχασμός ως προς την επίδραση της μαθησιακής διαδικασίας και των έργων τέχνης στα παιδιά και τους θεατές των έργων. Μέσα από τη διαδικασία αυτή οι εκπαιδευτικοί παρατηρούν και τεκμηριώνουν αλλαγές που αφορούν σε στόχους της Εκπαίδευσης για την αειφορία, οι οποίες προκύπτουν από εμπειρίες έντονα διαδραστικές, μετασχηματιστικές και βιωματικές που η Εικαστική Εκπαίδευση μπορεί να προσφέρει.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κουκάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός σαν ευρύτερη έννοια είναι τουρισμός ειδικών ενδιαφερόντων με σκοπό να συνδυαστεί η μόρφωση και η αναψυχή. Το περιβάλλον του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι ο κοινός τόπος τουρισμού και εκπαίδευσης και διακρίνεται σε εκπαιδευτικό τουρισμό ενηλίκων, σε μαθητικό τουρισμό και σε φοιτητικό τουρισμό. Σε κάθε περίπτωση συνδέεται με πολλές άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού (οικοτουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός κ.ά.). Εκπαιδευτικός Τουρισμός θεωρείτε η επίσκεψη για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα που απαιτούν εκπαιδευτικά προγράμματα και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Υλοποιείτε για πραγματοποίηση κύκλου σπουδών οποιουδήποτε επιπέδου, αξιοποιώντας παράλληλα την παραμονή στον τουριστικό προορισμό για ψυχαγωγία και ανάπαυση. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός απευθύνετε σε τουρίστες κυρίως νέους, των οποίων τα κίνητρα είναι συνυφασμένα είτε με απόκτηση ειδικών γνώσεων είτε με επιμόρφωση σε κάποιο ειδικά θέματα άμεσου ενδιαφέροντος που αναζητούν τον εμπλουτισμό της γνώσης τους και των εμπειριών τους. Όταν τα ταξίδια συνδυαστούν με προγράμματα εκπαιδευτικού χαρακτήρα το τελικό αποτέλεσμα χαράζει μία νέα οπτική και δημιουργεί στον ταξιδιώτη μια διαφορετική βιωματική εμπειρία.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΣΒΑ): ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΒΑ

Ποταμίτης Λοΐζος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70-Διδακτορικός Φοιτητής

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχει να επιτελέσει σπουδαίο ρόλο στην αναδιαμόρφωση της κοινωνίας προς μια ανθρώπινη, δημοκρατική και πιο αειφόρο μελλοντική πορεία. Γίνεται αντιληπτό λοιπόν, πως ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην διαπαιδαγώγηση των μαθητών και η παροχή των κατάλληλων εφοδίων που θα τους επιτρέψουν να αποτελέσουν τους

μελλοντικούς ενεργούς πολίτες ώστε να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας όπως αυτές ορίζονται στην Ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών για τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) είναι καθοριστικός. Η παρούσα μελέτη σκιαγραφεί, μέσω της ποσοτικής ανάλυσης και της χρήσης ερωτηματολογίου, τις αντιλήψεις και το βαθμό κατανόησης των ΣΒΑ από τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Κύπρο και πραγματοποιήθηκε με σκοπό την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των εκπαιδευτικών προς την αναγκαιότητα για την ενσωμάτωση των ΣΒΑ στη διδακτική τους πρακτική. Οι επαρκώς καταρτισμένοι και ευαισθητοποιημένοι εκπαιδευτικοί μπορούν να καθοδηγήσουν τους μαθητές τους να αντιλαμβάνονται τα τοπικά και παγκόσμια προβλήματα που σχετίζονται με την αειφορία και να τους προωθούν εναλλακτικούς τρόπους σκέψης και δεξιότητες ώστε να μπορούν να εξετάζουν κριτικά τα ζητήματα που σχετίζονται με τους ΣΒΑ. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν πως ένα μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών, δεν αντιλαμβάνονται πλήρως τους ΣΒΑ και δεν αισθάνονται επαρκείς ώστε να τους ενσωματώσουν στην καθημερινή τους διδασκαλία στα μαθήματα που διδάσκουν. Παράλληλα, τα θέματα που αφορούν τους ΣΒΑ εμφανίζονται σε μεγάλο ποσοστό στο μάθημα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που η στοχοθεσία του αφορά σαφές περιεχόμενο της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και συνδέεται άμεσα με τους ΣΒΑ.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΥΛΗ ΩΣ ΧΩΡΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

*Σαραντοπούλου Χρυσή, Νηπιαγωγός, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Ματζάνος Δημήτριος, ΣΕΕ ΠΕ70, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου
Στεφούδη Φεβρωνία, Νηπιαγωγός, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*

Η σχολική αυλή αποτελεί μέρος του σχολικού περιβάλλοντος και χώρο μάθησης. Η διαμόρφωση της ως χώρο μάθησης αναδεικνύει τις παιδαγωγικές πτυχές που προωθούνται στον εξωτερικό χώρο, διαμορφωμένες από το εκπαιδευτικό σύστημα και τις επιρροές της τοπικής κοινωνίας. Η ύπαρξη και η κατάλληλη διαμόρφωση της σχολικής αυλής και η χρήση της από τα παιδιά, αποτελούν το πρώτο στάδιο κοινωνικής αντίληψης για τη σπουδαιότητα της φύσης, προσδιορίζοντας τις αλληλεπιδραστικές σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση.

Στην παρούσα ερευνητική εργασία γίνεται μία προσπάθεια μελέτης των παιδικών σταθμών της Ρόδου και των σχολικών αύλειων χώρων τους ως πεδίο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των μαθητών προσχολικής αγωγής. Διερευνώνται οι απόψεις και οι γνώσεις των εκπαιδευτικών για την χρήση και τη λειτουργία της σχολικής αυλής στους παιδικούς σταθμούς καθώς και η παιδαγωγική αξία της σχολικής αυλής ως χώρος περιβαλλοντικής αφύπνισης, συμβάλλοντας στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στους παιδικούς σταθμούς. Η έρευνα ήταν επιτόπια και ως μελέτη περίπτωσης επιλέχτηκε το νησί της Ρόδου. Πραγματοποιήθηκε το διάστημα Ιανουαρίου – Απριλίου 2019 με

ερωτηματολόγιο. Η έρευνα ήταν απογραφική ως προς τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Ρόδου (71 εκπαιδευτικοί).

Από τα αποτελέσματα της ερευνητικής διαδικασίας διαπιστώθηκε πως η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα και την αποτελεσματικότητα της χρήσης της σχολικής αυλής ως χώρο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των νηπίων. Η χρήση της σχολικής αυλής στους παιδικούς σταθμούς του δήμου Ρόδου περιορίζεται σε αυτή του διαλείμματος και σπάνια έως καθόλου χρησιμοποιείται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στην πλειοψηφία οι σχολικές αυλές δεν είναι διαμορφωμένες με κατάλληλα υλικά και αυτό τις καθιστά ακατάλληλες για εκπαιδευτική χρήση και υλοποίηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων. Από την έρευνα, διαφαίνεται η ανάγκη για «πράσινη» αναβάθμιση των σχολικών αυλών με συνεχή συντήρηση των χώρων της.

Συνεπώς, η παρούσα έρευνα καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αναδεικνύει τη σπουδαιότητα του ρόλου της σχολικής αυλής στην εκπαιδευτική διαδικασία και ως χώρο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των νηπίων.

ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ: ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

*Τσιώνη Ειρήνη, Νηπιαγωγός, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Ματζάνος Δημήτριος, ΣΕΕ ΠΕ70, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου
Ποζαπαλίδου Σταυρούλα, ΣΕΕ ΠΕ70, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου*

Η εκπαιδευτική πολιτική του σύγχρονου σχολείου θα πρέπει να προσανατολίζεται σε αρχές και αξίες που θα προάγουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, την κοινωνική δικαιοσύνη και ισότητα, την αλληλεγγύη, την ανοχή και αποδοχή της διαφορετικότητας, προσφέροντας παράλληλα ισότητα ευκαιριών μάθησης και συμμετοχής σε όλους τους μαθητές/τριες, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων αναγκών και χαρακτηριστικών τους. Η Υπαίθρια Εκπαίδευση ως μια μετασχηματιστική εκπαιδευτική μορφή, έχει ως βασική της επιδίωξη αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά που οφείλει να διαθέτει το σύγχρονο σχολείο.

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι η ανάδειξη της Υπαίθριας Εκπαίδευσης καθώς και η διερεύνηση των γνώσεων και απόψεων των εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπαίδευσης αναφορικά με την Υπαίθρια Εκπαίδευση, τις αξίες που προάγει, τα χαρακτηριστικά της και τη σχέση της με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Η παρούσα έρευνα είναι δειγματοληπτική ως προς τους εκπαιδευτικούς Α/θμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι επιλέχθηκαν με τυχαία δειγματοληψία στα Δημοτικά σχολεία του Νομού Χαλκιδικής. Συμμετείχαν 145 εκπαιδευτικοί (99 άνδρες και 46 γυναίκες). Η έρευνα διενεργήθηκε αποκλειστικά από τους ερευνητές στο χρονικό διάστημα από Οκτώβριο 2021 μέχρι και Ιανουάριο του 2022. Λόγω της πανδημίας του Covid 19, ακολουθήθηκαν όλα τα

προβλεπόμενα πρωτόκολλα.

Από τα αποτελέσματα της ερευνητικής διαδικασίας διαπιστώθηκε πως οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τις αξίες που καλλιεργεί η Υπαίθρια Εκπαίδευση και τα χαρακτηριστικά τα οποία θα πρέπει να διέπουν τον/την εκπαιδευτικό Υπαίθριας Εκπαίδευσης. Δηλώνουν πρόθυμοι να επιμορφωθούν ώστε να ανταποκριθούν στις ανάγκες της εκπαίδευσης έξω από την τάξη καθώς και τη συμβολή της στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών για τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Ωστόσο, δηλώνουν ότι δε γνωρίζουν σε τι διαφέρει η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από την Υπαίθρια Εκπαίδευση και σε τι συγκλίνουν. Τέλος, τονίζουν την ανάγκη για ένταξη της Υπαίθριας Εκπαίδευσης στα αναλυτικά προγράμματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Συνεπώς, η παρούσα έρευνα καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αναδεικνύει τη σπουδαιότητα του ρόλου της Υπαίθριας Εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και στην εκπαίδευση για την αειφορία.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ

*Κριτσιλίδου Παρθένα, Εκπαιδευτικός, Μεταπτ. Φοιτήτρια, Π.Μ.Σ. "Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων
Παπαβασιλείου Βασίλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Η αειφορία αποτελεί μια νέα θεώρηση για την ηγεσία των σχολικών μονάδων. Σύμφωνα με αυτήν, στο επίκεντρο των στόχων της ηγεσίας δεν είναι μόνο η επίτευξη υψηλών σχολικών επιδόσεων από τους μαθητές/τριες, αλλά κυρίως η ενσωμάτωση των αρχών της αειφορίας στην αποτελεσματική διοίκηση των σχολικών μονάδων, για την επίτευξη του αειφορικού εγγραμματισμού. Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να αποτυπώσει τις απόψεις εκπαιδευτικών και γονέων, ως προς την εφαρμογή των αρχών της αειφόρου ηγεσίας στα σχολεία τους. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε γονείς και εκπαιδευτικούς του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου της περιφέρειας Κρήτης και συνιστά μελέτη περίπτωσης. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια. Οι άξονες της έρευνας αντιστοιχούν με τις αρχές της αειφόρου ηγεσίας, σύμφωνα με τις επτά διαστάσεις του μοντέλου των Hargreaves & Fink, του βάθους, του μήκους, του εύρους, της δικαιοσύνης, της ποικιλομορφίας, της ευρηματικότητας και της διατήρησης. Το ερευνητικό δείγμα των γονέων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν 136, ενώ οι εκπαιδευτικοί ήταν 65. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι γονείς και εκπαιδευτικοί συμφωνούν ότι στα περισσότερα σχολεία του Δήμου η σχολική ηγεσία δεν πραγματοποιεί, σε ικανοποιητικό βαθμό, δράσεις που προετοιμάζουν τους μαθητές/τριες να γίνουν ενεργόι και υπεύθυνοι πολίτες. Εν αντιθέσει με τις αρχές της αειφόρου ηγεσίας, δεν υπάρχει μακροπρόθεσμος σχεδιασμός, δεν δίνεται η δέουσα προσοχή στις αρχές της

αιεφόρου μάθησης και δεν προωθούνται δράσεις που σχετίζονται με ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης. Ως προς την κατανομή της ηγεσίας σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, το δείγμα τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των γονέων φαίνεται διχασμένο. Η παρούσα έρευνα συνδέεται με τον αιεφορικό εγγραμματισμό, δεδομένου ότι η αιεφόρος ηγεσία καλλιεργεί τα δημοκρατικά ιδεώδη, στοχεύοντας στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με οικολογική συνείδηση.

Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΑΙΕΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αμπεντίν Αϊλίν, Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτορας - Τ.Γ.Φ.Π.Π.Χ. Δ.Π.Θ.

Στην προτεινόμενη εισήγηση θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα έρευνας στο πλαίσιο της οποίας μελετήθηκαν τα εγχειρίδια της γλωσσικής διδασκαλίας (για την ελληνική ως Γ2 και την τουρκική ως Γ1), τα οποία χρησιμοποιούνται στα μειονοτικά πρωτοβάθμια σχολεία της Θράκης. Με δεδομένη την παλαιότητα και των δύο όσον αφορά τον χρόνο έκδοσης και ταυτόχρονα τη σύγχρονη θεώρηση ως σημαντικής της Εκπαίδευσης για την Αιεφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) τα περιεχόμενα θα αξιολογήθηκαν ως προς την παρουσία σχετικών αναφορών.

Για τις ανάγκες της έρευνας εφαρμόστηκε η σύζευξη ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης περιεχομένου, ώστε να αντιμετωπισθούν οι όποιοι περιορισμοί προκύπτουν από την εφαρμογή μόνο της δεύτερης. Μέσω της σύζευξης ο «επιμερισμός» του κειμένου/της ερευνώμενης πηγής καθώς και η έμφαση στις μονάδες ανάλυσης συνεξετάζουν ως πλαίσιο αναφοράς του περιεχομένου την εποχή, τον χώρο χρήσης και την ιδεολογική του προέλευση.

Η εισήγηση θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση συγκεκριμένης διδακτικής πρότασης για την αξιοποίηση των ευρημάτων.

Λέξεις κλειδιά: εγχειρίδια, ελληνική γλώσσα, τουρκική γλώσσα, μειονοτικά δημοτικά σχολεία, αιεφόρος ανάπτυξη

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ

*Τσακιράκης Γιάννης, Καθηγητής Εφαρμογών ΑΣΠΑΙΤΕ
Κιμουλάκης Νίκος, ΕΔΙΠ Μετσόβειο Πολυτεχνείο*

Την τελευταία πενταετία, η οικονομική και στη συνέχεια η υγειονομική κρίση διαφοροποίησαν την καθημερινότητα όλων των εργαζομένων. Ιδιαίτερα στον χώρο της εκπαίδευσης βιώνεται συνεχής απογοήτευση από τους εκπαιδευτικούς και δυσκολία αντιμετώπισης προβλημάτων που δημιουργούνται τόσο όσον αφορά στους μαθητές όσο όμως και στην επικοινωνία με τους γονείς και τους λοιπούς εκπαιδευτικούς. Έκφραση δυσαρέσκειας, συγκρούσεις με συναδέλφους και ηγεσία, burnout και mobbing αποτελούν συχνά φαινόμενα στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, τουλάχιστον έτσι όπως εμπειρικά από τα σχόλια σε διάφορες ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου αποτυπώνονται.

Στόχος της παρούσα εργασίας είναι να τονίσει την σημαντικότητα της επαγγελματικής ικανοποίησης και της παρώθησης των τεχνολόγων εκπαιδευτικών ως αποτελεσματικού μέσου αντιμετώπισης των δύσκολων συγκρουσικών καταστάσεων. Αναλύεται τόσο το θεωρητικό πλαίσιο της επαγγελματικής ικανοποίησης σε περίοδο κρίσης όσο όμως και διερευνώνται μέσω ερωτηματολογίου οι παράγοντες που συνθέτουν την επαγγελματική ικανοποίηση -και αντίστοιχα η έλλειψή τους- για τους εκπαιδευτικούς της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΣΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Σπυριδάκη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ8708, Υποψήφια διδάκτορας

Η χρήση νέων τεχνολογιών σηματοδοτεί μία νέα εποχή για την κοινωνία μας. Οι ψηφιακές δεξιότητες ενσωματώνονται στην καθημερινότητά μας δημιουργώντας μια δυναμική όπου τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης οφείλουν να ακολουθήσουν. Από την άλλη παρατηρούνται κοινωνικές και ψηφιακές ανισότητες που σε πολλές περιπτώσεις διευρύνονται. Αυτό το γεγονός δυσχεραίνει σε πολλές περιπτώσεις την ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση. Μεταξύ άλλων επισημαίνει ο ΣΕΒ, σε έκθεση για τον

Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων (European Skills Index) του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP) ότι για την Ελλάδα τα ποσοστά δεξιοτήτων και πρόσληψη νέων γνώσεων στο εργατικό δυναμικό των πληθυσμιακών ομάδων 20-54 ετών είναι πολύ χαμηλά σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Για το λόγω αυτό οργανισμοί καλούνται να αναπτύξουν στοχευμένες δράσεις και δημιουργία εργαλείων, τα οποία θα επενδύουν στην κατάρτιση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον υποψήφιο εργαζόμενο. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει τα πρώτα συγκεντρωτικά αποτελέσματα της χρήσης ενός καινοτόμου εργαλείου ανάπτυξης δεξιοτήτων, μίας ηλεκτρονικής πλατφόρμας εργασιακής καθοδήγησης, που συμβάλλει στην ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας με τη βοήθεια Τεχνητής Νοημοσύνης. Η διενέργεια της έρευνας πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου για την αποτύπωση του επιπέδου καινοτομίας και την αποτελεσματικότητα της πλατφόρμας ως προς τους ωφελούμενους. Εξάγονται συμπεράσματα για τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην ορθολογική διαχείριση προσόντων, επιθυμιών και δεξιοτήτων των υποψήφιων, όπου μέσω ειδικού λογισμικού επεξεργασίας δεδομένων αξιοποιείται ισότιμη πρόσβαση όλων ανιχνεύοντας και νοηματοδοτώντας τη σταδιοδρομία τους. Η πλατφόρμα προσφέρει αυτόματη αντιστοίχιση ωφελούμενων με τους κατάλληλους μέντορες/εργοδότες. Με αυτό το γεγονός, το άτομο είναι σε θέση να ανακαλύψει ενδιαφέροντα, ικανότητες, να βελτιώσει δεξιότητες να δηλώσει τις αξίες του, ώστε να διαχειρίζεται αποτελεσματικά την σταδιοδρομία υπό την καθοδήγηση μέντορα με τελικό στόχο την απασχόληση.

**Ο ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ
ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΟΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ**

*Δρόσος Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Αθανασίου Ελένη, Λέκτορας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η ψυχική υγεία δεν αποτελεί απλά μια συνθήκη κατά την οποία απουσιάζει η νόσος, αλλά συνάδει με την ευρύτερη ευημερία του ατόμου, τη λειτουργικότητά του, την ικανότητά του να σχετίζεται με συνανθρώπους του και γενικότερα τη συμμετοχή του στην κοινωνία. Επιπλέον, ζητήματα ψυχικής υγείας επηρεάζουν μεγάλο τμήμα του πληθυσμού, περί τα 84 εκατομμύρια άτομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με σχετική έκθεση του 2018. Η εικόνα αυτή αναμένεται ότι έχει επιδεινωθεί μετά την πανδημία και επομένως εντείνεται η ανάγκη να αναγνωρίζεται η ψυχική υγεία ως προτεραιότητα για τη δημόσια υγεία. Στην καθημερινότητα τα θέματα ψυχικής υγείας όχι μόνο δεν αναδεικνύονται αρκετά, αλλά συχνά αποτελούν ταμπού μια και υπάρχει φόβος στιγματισμού, ο οποίος δύναται να ενταθεί ιδιαίτερα όταν πρόκειται για το εργασιακό

περιβάλλον. Χωρίς πρόληψη, κατάλληλη διαχείριση ή/και θεραπευτική αντιμετώπιση τέτοια θέματα μπορούν να αποτελέσουν τροχοπέδη για την εύρεση και τη διατήρηση εργασίας και κατά συνέπεια να συμβάλλουν στην αύξηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η συγκεκριμένη παρουσίαση τεκμηριώνει θεωρητικά την ανάγκη ολιστικών, διεπιστημονικών παρεμβάσεων σε επίπεδο κοινότητας με στόχο την πρόληψη, την ευαισθητοποίηση αλλά και τη διαχείριση θεμάτων ψυχικής υγείας με τη συνεργασία ψυχιάτρων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών, συμβούλων απασχόλησης και νομικών συμβούλων. Η πρωτοβουλία που παρουσιάζεται αποτελεί μια μεγάλη καινοτομία για τα ελληνικά δεδομένα και θα λειτουργήσει και μέσα από την ευρεία συνεργασία και διασύνδεση με δομές που παρέχουν υπηρεσίες πρόνοιας, υγείας, παιδείας, εργασίας, και ασφάλισης. Βάση για την ανάπτυξη της μεθοδολογίας αποτελούν σύγχρονες προσεγγίσεις επαγγελματικής συμβουλευτικής, όπως οι κονστрукτιβιστικές θεωρίες και συγκεκριμένα το μοντέλο σχεδιασμού ζωής (life design model), οι αρχές της κοινοτικής ψυχιατρικής και το κίνημα του δικαιωματος και της συνηγορίας.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ: ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

Καλούρη Ράνυ, Καθηγήτρια ΑΣΠΑΙΤΕ

Οι Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) παρουσιάζουν ραγδαία αύξηση τις τελευταίες δεκαετίες σε όλες τις χώρες. Έρευνες της τελευταίας τριακονταετίας έκαναν λόγο για 50-70 άτομα στα 10.000 στο αυτιστικό φάσμα, ενώ πρόσφατες έρευνες μιλούν ακόμα και για 1 στα 100 άτομα (1%). Σημαντικός αριθμός ατόμων στο φάσμα έχουν «ιδιαιτερες ικανότητες», υψηλή ευφυΐα και καλές ακαδημαϊκές προοπτικές. Ενώ το ενδιαφέρον των ερευνητών εστιάζει στην πρώιμη διάγνωση, παρέμβαση και βελτίωση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών δυσκολιών που σχετίζονται με τον αυτισμό στα άτομα με υψηλή λειτουργικότητα, λίγες έρευνες έχουν ασχοληθεί με την επαγγελματική αποκατάσταση και διατήρηση της εργασίας σε ενήλικες του φάσματος που έχουν διαφορετικά νευροτυπικά χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με τις έρευνες αυτές τα άτομα με αυτισμό βιώνουν συχνά ανεργία, χαμηλότερα ποσοστά εργασιακής απασχόλησης, απασχόληση σε επαγγέλματα που δεν έχουν σχέση με τα ενδιαφέροντά τους, εξάρτηση από τις οικογένειές τους και τελικά κοινωνικό αποκλεισμό. Άλλες έρευνες (πχ. Griffith et al., 2012) αναφέρουν πως οι ενήλικες στο αυτιστικό φάσμα (με σύνδρομο Asperger) απασχολούνται σε ευκαιριακές εργασίες, δεν είναι ικανοποιημένοι από την εργασία τους και δε νιώθουν αυτο-αποτελεσματικότητα. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να διερευνήσει τις αντιλήψεις και τις στάσεις Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΕΠ) και Υποψηφίων ΣΕΠ ως προς τις επαγγελματικές επιλογές και προοπτικές ατόμων με υψηλά λειτουργικό αυτισμό αλλά και την ικανότητά τους

να στηρίζουν τα άτομα αυτά στη μετάβαση στο χώρο εργασίας αλλά και στον εργασιακό βίο. Ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο με κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις με ικανοποιητική αξιοπιστία. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν σημαντικές προκλήσεις αλλά και εμπόδια στο έργο των ΣΕΠ στην αποτελεσματική ένταξη των ατόμων με αυτισμό στο χώρο εργασίας, που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης Συμβούλων Σταδιοδρομίας και Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

**ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΜΕ ΔΕΠΥ (ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ)
ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΟΡΓΑΝΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΝΟΣ WIKI**

Μουδατσάκη Ελένη, Καθηγήτρια Πληροφορικής Ειδικής Αγωγής

Η εμφάνιση της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας στους μαθητές αυξάνεται διαρκώς και παρά την προσπάθεια που έχει καταβληθεί για την αναγνώρισή της, οι μελέτες που εστιάζουν στην κοινωνική απομόνωση αυτών των μαθητών είναι ακόμη υπανάπτυκτες. Το σύνδρομο της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας και τα συμπτώματά του, από εκπαιδευτική και κοινωνική προοπτική έχουν μεγάλη σημασία στη συγκεκριμένη μελέτη, καθώς τα γνωστικά ελλείμματα των μαθητών με ΔΕΠΥ επηρεάζουν ιδιαίτερα την κοινωνική ζωή τους στο πλαίσιο της σχολικής ζωής. Η έρευνα που παρουσιάζεται περιλαμβάνει, εκτός από μια εκτενή ανασκόπηση της επιστημονικής βιβλιογραφίας για τις έννοιες της ΔΕΠΥ, το εργαλείο Wiki και τις οδηγίες της σχολικής ψυχολογίας για αυτό το συγκεκριμένο θέμα, ένα προτεινόμενο μοντέλο παρέμβασης βασισμένο στην πλατφόρμα PBworks. Το μοντέλο παρέμβασης που περιλαμβάνεται στην έρευνα, ασχολείται με την ολοκλήρωση συνεργατικών πολυμεσικών δραστηριοτήτων, οργανωμένων και παρουσιαζόμενων σε μια εύκολα προσβάσιμη πλατφόρμα Wiki, που απευθύνεται σε 250 μαθητές σχολείων Α' και Β' τάξης 2 Γυμνασίων του Ηρακλείου Κρήτης, στο καθένα από τα οποία υπάρχει τουλάχιστον ένας μαθητής με ΔΕΠΥ. Η μελέτη στοχεύει στην εξαγωγή δεδομένων σε σχέση με τη βελτίωση του επιπέδου

συνεργασίας και επικοινωνίας των μαθητών κατά την εργασία τους στο Pbworks, με τη βοήθεια του λογισμικού SPSS Statistics. Η έρευνα περιλαμβάνει επίσης τη συλλογή απόψεων των εκπαιδευτικών πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την παρέμβαση, καθώς και με επιτόπια παρατήρηση των διαδικασιών. Τέλος, όλες οι ενέργειες των μαθητών θα αποθηκευτούν και θα παρουσιαστούν στην ενότητα «Πρόσφατη Δραστηριότητα» του Pbworks, καθιστώντας τις εύκολα ορατές και επεξεργάσιμες. Αναζητείται ανατροφοδότηση σχετικά με την καταλληλότητα του μοντέλου παρέμβασης και την προσαρμογή του στις ειδικές ανάγκες αυτού του τύπου παιδιών, καθώς και για τις συνολικές επιπτώσεις των διαδικασιών για ολόκληρη την τάξη, συμπεριλαμβανομένων των δασκάλων και όλων των μαθητών με ή χωρίς ΔΕΠΥ.

ΟΠΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ηλιοπούλου Μάρθα, Ειδική Παιδαγωγός - Φιλολόγος

Το πρόγραμμα T.E.A.C.C.H (Treatment and Education of Autistic and Communication Handicapped Children) ακολουθεί ατομική αξιολόγηση έτσι ώστε να προχωρήσει στον σχεδιασμό των στόχων, ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιείται μέσα σε λειτουργικά περιβάλλοντα με αποτέλεσμα να αποτελεί εκείνο που ονομάζουμε «δομημένη διδασκαλία». Αναλογιζόμενοι τις επικοινωνιακές αδυναμίες των παιδιών με αυτισμό οι οποίες τα οδηγούν στο να στραφούν στον ίδιο τους τον εαυτό με αποτέλεσμα να εγκλωβίζονται μη μπορώντας να αναπτύξουν διαπροσωπικές σχέσεις, προχωρήσαμε στη δημιουργία ενός διδακτικού υλικού που έχει ως βασικό σκοπό την υποστήριξη ατόμων με δυσκολίες στην επικοινωνία, την κοινωνική συναναστροφή, τις γνωστικές δεξιότητες και τη συμπεριφορά, προκειμένου να ενισχυθεί η αυτονομία τους. Απευθύνεται σε παιδιά με αυτισμό αλλά και διάσπαση ελλειμματικής προσοχής καθώς η αδυναμία συγκέντρωσης αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό και στις δύο περιπτώσεις με αποτέλεσμα να μη βοηθάει τα παιδιά να κατευθύνουν την προσοχή τους στα σκόπιμα ερεθίσματα του περιβάλλοντος. Τέλος, αξιοποιώντας τη μέθοδο παρέμβασης και υποστήριξης μέσω οπτικών προγραμμάτων, το υλικό βασίστηκε στα κύρια χαρακτηριστικά της δομημένης εκπαίδευσης και έχει ως βασικό σκοπό την ομαλή ένταξη των παιδιών στο κοινωνικό περιβάλλον και την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτο-οργάνωσης.

ΣΥΝΥΠΑΡΧΟΥΜΕ - ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ - ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΣΤΕ

Ανδρικοπούλου Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02-Διερμηνέας Νοηματικής Γλώσσας

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται εν συντομία τα μοντέλα ένταξης των μαθητών/τριών με κώφωση/βαρηκοΐα και αναπτύσσεται το εκπαιδευτικό μοντέλο που λειτουργεί στο 18ο Γυμνάσιο Πατρών για τη φοίτηση των μαθητών-τριών αυτών. Είναι

η μοναδική σχολική δομή στην Ελλάδα που λειτουργεί με Ειδικά Τμήματα και Λυκειακές Τάξεις Κωφών και αυτό προσφέρει στους εκπαιδευτικούς την ευελιξία να εκπαιδεύουν τους μαθητές στο πλαίσιο που τους ταιριάζει. Οι μαθητές με κώφωση/βαρηκοΐα συνυπάρχουν με τους ακούοντες μαθητές και τα οφέλη για όλους τους μαθητές του Σχολείου ανεξάρτητα από την ακουστική τους κατάσταση αποτελεί τον σκοπό της παρούσας εισήγησης. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η ποιοτική έρευνα. Η έρευνα βασίστηκε στην παρατήρηση της διεπιστημονικής ομάδας των εκπαιδευτικών της ειδικής αγωγής τόσο σε μαθητές με κώφωση/βαρηκοΐα όσο και σε μαθητές τυπικής ανάπτυξης. Η παρατήρηση έλαβε χώρο τόσο εντός του σχολικού πλαισίου όσο και σε δραστηριότητες που συμμετείχαν οι μαθητές σε προγράμματα που γινόντουσαν εκτός αυτού. Καταγράφηκαν οι αντιλήψεις, οι στάσεις και οι συμπεριφορές των υποκειμένων της έρευνας. Τέλος, χρησιμοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις των μαθητών με κώφωση/βαρηκοΐα, των γονέων τους, καθώς και των εκπαιδευτικών της τυπικής ανάπτυξης που συμμετείχαν στα προγράμματα. Η ουσιαστική συνύπαρξη όλων των μαθητών/τριών ανεξάρτητα της ακουστικής τους κατάστασης δείχνει το πώς αντιλαμβάνονται τη συνεκπαίδευση όλοι οι συμμετέχοντες που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΓΟΝΕΩΝ Η ΣΥΝΟΔΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

*Αθανασίου Ελένη, Λέκτορας/Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Φιλιππίδης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής/ Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Η πανδημία του COVID-19, αντίθετα από το αναμενόμενο, επιδείνωσε τις ανισότητες αναφορικά με την προστασία ενάντια στον κίνδυνο μόλυνσης, την πρόσβαση στη θεραπεία καθώς και τις επιπτώσεις των μέτρων δημόσιας υγείας. Τα μέτρα αυτά επηρέασαν ιδιαίτερα τις ευάλωτες ομάδες και ειδικά αυτές που ζούσαν υπό συνθήκες φτώχειας, ανήκαν σε κάποια μειονοτική ομάδα, ή είχαν μακροχρόνια προβλήματα υγείας (Douglas et al., 2020; Winskill et al., 2020). Μεταξύ αυτών βρίσκονται και τα άτομα με αναπηρία που εκτέθηκαν ιδιαίτερα στους κινδύνους της πανδημίας, καθώς αντιμετωπίζουν ανισότητες και προβλήματα, και ακόμα και τα μέτρα που λαμβάνονταν για την αντιμετώπιση της πανδημίας είχαν μεγαλύτερο αντίκτυπο στη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα (Kuper et al., 2020).

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αναδείξει το πώς επηρεάστηκαν, καθώς και την υποστήριξη που έλαβαν οι γονείς και οι συνοδοί παιδιών και νέων με αναπηρία εν μέσω πανδημίας COVID-19 στην Κύπρο. Η εν λόγω έρευνα εγκρίθηκε από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου. Για την παρούσα έρευνα επιλέχθηκε η ποσοτική προσέγγιση με τη χρήση ερωτηματολογίου. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 100 γονείς και συνοδοί παιδιών και νέων με αναπηρία. Η ανάλυση του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS.

Η έρευνα έδειξε πως οι γονείς-συνοδοί ατόμων με αναπηρία, αλλά και τα ίδια τα άτομα, επηρεάστηκαν περισσότερο όσον αφορά στην αγορά των βασικών προμηθειών, την ακύρωση άλλων υπηρεσιών, από περιορισμούς που επιβλήθηκαν στην εκπαίδευση, την ανικανότητα εργασίας, την αυτοαπομόνωση λόγω θεμάτων υγείας, με συνολικά αρνητικό αντίκτυπο στην ψυχική τους υγεία και ευεξία. Η πανδημία είχε ως αποτέλεσμα οι γονείς των παιδιών και των νέων με αναπηρία να κληθούν να ανταποκριθούν σε σημαντικές δυσκολίες που επιδείνωσαν ακόμα περισσότερο τις προκλήσεις που ήδη αντιμετώπιζαν. Αντίστοιχα, εντοπίστηκε έλλειψη υποστήριξης και πληροφόρησης που θα μπορούσε να συμβάλλει στην καλύτερη αντιμετώπιση των, σε κάποιο βαθμό, πρωτόγνωρων προβλημάτων και των δυσκολιών που προέκυψαν.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ»: ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

*Αλεξάνδρου Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ71- ΜSc
Ευαγγελινού Χριστίνα, Καθηγήτρια τερφαα*

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η επικαιροποίηση του προγράμματος «Η Δύναμη της Κατασκηνωτικής Ενσωμάτωσης» το οποίο στοχεύει στην ενσωμάτωση παιδιών με αναπηρία στο εκπαιδευτικό περιβάλλον της κατασκήνωσης με παιδιά χωρίς αναπηρία. Αρχικά, ελέγχθηκε η Εγκυρότητα Περιεχομένου (Content Validity)* του προγράμματος από τρεις επιστήμονες της Παιδαγωγικής. Ολοκληρώθηκε η καταγραφή των πτυχών που εξετάζει το πρόγραμμα ως προς την θεωρητική βάση και υλοποίηση του, ακολουθώντας τα στάδια σχεδιασμού και λειτουργίας του. Συμπερασματικά, αποφαίνεται μέσω των προαναφερθέντων μεθόδων ανάλυσης και αξιολόγησης, ότι το πρόγραμμα προωθεί τον σκοπό και τους στόχους του βασισμένο σε επιστημονικά κριτήρια ελέγχου του θεωρητικού πλαισίου και της πιλοτικής εφαρμογής ενώ κρίθηκε ότι πληροί τα κριτήρια επιστημονικής εγκυρότητας, παιδαγωγικής σκοπιμότητας και καταλληλότητας, στοχεύοντας στην ενημέρωση, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ευαισθητοποίηση και την ενδυνάμωση καθώς απευθύνεται στην εξωσχολική εκπαιδευτική κοινότητα. Τέλος, η παρούσα έρευνα υπογραμμίζει την αναγκαιότητα υλοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων με βασική θεματική την συμπεριληπτική εκπαίδευση και την ενίσχυση της φιλοσοφίας ενσωμάτωσης της διαφορετικότητας σε πολλαπλά εκπαιδευτικά πλαίσια.

Συμπληρωματικά, μέσω του ελέγχου της εγκυρότητας περιεχομένου (content validity) αξιολογείται εάν το εν λόγω εργαλείο αντιπροσωπεύει πραγματικά τον σκοπό και τους στόχους για το οποίο διαμορφώθηκε. Επίσης, αξιολογεί εάν μια δοκιμή του εν λόγω εργαλείου είναι αντιπροσωπευτική όλων των πτυχών της δομής του. Για την παραγωγή έγκυρων αποτελεσμάτων, το περιεχόμενο μιας μεθόδου δοκιμής, έρευνας ή μέτρησης πρέπει να καλύπτει όλα τα σχετικά μέρη του θέματος που σκοπεύει να μετρήσει. Στην

παρούσα εργασία, η αναλυτική περιγραφή του προγράμματος, σ' ένα κείμενο 50 σελίδων αναφορικά με την εγκυρότητα περιεχομένου, δόθηκε, τον Απρίλιο του 2019, σε τρεις ειδικούς επιστήμονες στον χώρο της Παιδαγωγικής (Α & Β αξιολογητής) και Ειδικής Εκπαίδευσης (Γ αξιολογητής). Συγκεκριμένα, ο αξιολογητής Α, είναι καθηγήτρια Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με αντικείμενο την Παιδαγωγική Ψυχολογία, Ο αξιολογητής Β είναι υπεύθυνος των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του νομού Σερρών, και ο αξιολογητής Γ, δασκάλα Ειδικής Αγωγής.

ΟΙ “ΣΩΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ” ΩΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΨΥΧΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

*Φιλιππίδης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ.
Παπαδοπούλου Αθηνά, Ψυχολόγος - Msc, ΠΕ23 ΕΕΠ Δ.Δ.Ε. Δράμας
Μπουκόρου Βασιλική, ΠΕ02 Φιλολόγος, Msc - Med, Δ.Δ.Ε. Δράμας
Σιαροπούλου Μαρία, Ψυχολόγος*

Αποτελούν κοινό τόπο για τους ειδικούς ψυχικής υγείας οι δυσκολίες συνεργασίας που ανακύπτουν στα πλαίσια της συμβουλευτικής με τις οικογένειες παιδιών με αναπηρία και ψυχοσυναισθηματικά προβλήματα, όταν οι τελευταίοι δυσκολεύονται να κατανοήσουν και να αποδεχθούν τις δυσκολίες των παιδιών τους. Αποτέλεσμα αυτού να προκύπτουν προβλήματα τόσο στη συνεργασία με τους φορείς εκπαίδευσης και τους ειδικούς ψυχικής υγείας, όσο και με την δέσμευση στη θεραπεία, αλλά και την εκπαίδευση του παιδιού. Μια καινοτόμα γνωσιακή-συμπεριφορική πρακτική που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι κλινικοί ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί, τόσο στη διαγνωστική εκτίμηση, όσο και στο στάδιο της θεραπείας, είναι οι Σωκρατικές ερωτήσεις, με σκοπό να νιώσει ο γονέας ενεργός και συμμετοχικός μέσα στη συμβουλευτική διαδικασία και να αποφευχθούν έτσι εντάσεις που δημιουργούν σημαντικά προβλήματα στη συνεργασία και τη θεραπευτική σχέση.

Ο Σωκρατικός διάλογος (Socratic questioning) αποτελεί την κύρια θεραπευτική μέθοδο που έχει ως στόχο να αναγνωρίσει ο εξυπηρετούμενος υποκείμενες σκέψεις, να διακρίνει εναλλακτικές λύσεις ή να μετατρέψει τα πιστεύω του. Να αποκαλύψει αυτά που ήδη γνωρίζει, αλλά δεν έχει σκεφτεί ακόμη ή τα έχει ξεχάσει. Οι Σωκρατικές ερωτήσεις βοηθούν τον εξυπηρετούμενο να αναστοχαστεί τα δεδομένα του και να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα ή να ελέγξει τα συμπεράσματα που ήδη έχει εξάγει.

Πρόκειται για ερωτήσεις που οδηγούν σε νέες εναλλακτικές οπτικές, τίθενται στο πλαίσιο μιας καλής θεραπευτικής σχέσης, σε ένα πλαίσιο επικοινωνίας με ενσυναίσθηση, ισοτιμία και με μη-επικριτική στάση, έτσι ώστε το άτομο να αποκτά επίγνωση και να ενισχύεται η αυτοπεποίθησή του.

Σκοπός της εισήγησης αυτής είναι να αναδειχθεί η σημασία των Σωκρατικών ερωτήσεων

κατά τη Συμβουλευτική γονέων παιδιών με αναπηρία και ψυχοσυναισθηματικές διαταραχές, ως μία καινοτόμα γνωσιο-συμπεριφορική πρακτική που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ειδικούς ψυχικής υγείας στην κλινική πράξη.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΑΓΟΥΝ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

*Καλαϊτζίδου Μαγδαληνή, Υποψήφια Διδάκτορας- Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Καλαϊτζίδης Παναγιώτης, Εκπαιδευτικός ΠΕ70*

Το γεγονός ότι οι μαθητές δεν εξελίσσονται στον κατά το δυνατό βαθμό οφείλεται σε κάποια εμπόδια που δρουν στη διαδικασία της μάθησής τους. Παρόλα αυτά, με τις κατάλληλες πρακτικές αυτά τα εμπόδια μπορούν να βελτιωθούν. Γενικά, «αφετηρία για την ανάπτυξη της πρακτικής μέσα σε ένα σχολείο πρέπει να είναι η διερεύνηση του πώς οι υπάρχουσες πρακτικές μπορεί να δρουν ως εμπόδια στη μάθηση». Με αυτό τον τρόπο θα επέλθει η βελτίωση της σχολικής πραγματικότητας, ούτως ώστε το σχολείο να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες όλων των μαθητών και να στοχεύει στη δημιουργία τους ως κριτικούς και σκεπτόμενους πολίτες, που θα μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει πως οι υπάρχουσες πρακτικές μπορεί να δρουν ως εμπόδια στη μάθηση και να προτείνει την ανάπτυξη πρακτικών που μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση του σχολείου και συγκεκριμένα στη διαδικασία της μάθησης.

Για αυτό το σκοπό, αρχικά, γίνεται παρουσίαση των υπάρχοντων πρακτικών- εμποδίων στη μάθηση, στη συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία μικρή ανάλυση των εννοιών της σχολικής βελτίωσης και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και, έπειτα, περιγράφονται καινοτόμες πρακτικές, οι οποίες συμβαδίζουν κατά βάση με τη φιλοσοφία της συμπερίληψης. Τέλος, εξάγονται τα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας.

ΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΠΙΠΟΛΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

Νοβάκος Ιωάννης, Εκπαιδευτικός ΠΕ70.50

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση του παράγοντα των διατροφικών συνηθειών των μαθητών/τριών με αναπηρία και η επίδρασή του στη δημιουργία και στον επιπολασμό της παχυσαρκίας. Η επιλογή της μεθόδου βασίζεται στην επισταμένη και διεξοδική ανασκόπηση και παρουσίαση δεδομένων και στοιχείων μαθητομετρικών

μετρήσεων σε Πανελλαδική κλίμακα μέσω συγκεκριμένου σχεδιασμένα ερωτηματολογίου, που κατατείνει στην αξιολόγηση των διατροφικών/γευματικών συνηθειών τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας, καταδεικνύουν ότι η παχυσαρκία των παιδιών/μαθητών και, δη αυτών που χαρακτηρίζονται ως άτομα με αναπηρία, σχετίζεται αναπόδραστα με τον ημερήσιο αριθμό μικρο-γευμάτων και γευμάτων, από τη συχνή παρακολούθηση τηλεόρασης, από την καθημερινή χρήση του υπολογιστή, από το διατροφικό πρότυπο, από την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση και από τις ώρες της καθημερινής μελέτης των μαθημάτων τους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΝΗΠΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ

*Γελαστοπούλου Μαρία, Σύμβουλος Α΄ Ειδικής και Ενταξιακής Ενταξιακής Εκπαίδευσης,
Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής*

Βασικό συστατικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί η αξιολόγηση που αφορά αφενός στο μαθητή και αφετέρου στον εκπαιδευτικό, το έργο του τα μέσα, τους τρόπους και τις διαδικασίες που χρησιμοποιεί. Η αξιολόγηση δεν αποτελεί μια «ουδέτερη» διαδικασία, αλλά συνδέεται άμεσα με την ιδεολογική τοποθέτηση των ατόμων που την εφαρμόζουν και κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο εφαρμόζεται. Ως πολυδιάστατη και αλληλοεξαρτώμενη διαδικασία, μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στην πρόοδο όλων των μαθητών ή να αποτελέσει μέσο διαχωρισμού, αποκλεισμού και αναπαραγωγής ανισοτήτων στο σχολείο. Αξιολογικές κρίσεις που δε στηρίζονται σε μια ολιστική αξιολόγηση διευκολύνουν την κατηγοριοποίηση των μαθητών και την αυθαίρετη διαμόρφωση της ταυτότητάς τους. Προκύπτουν, λοιπόν, ερωτήματα του τύπου τι αξιολογείται στο σχολείο και πώς; Ποιες είναι οι αρχές που διέπουν μια παιδαγωγική αξιολόγηση στη βάση των ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης;

Στην περίπτωση των μαθητών με αναπηρία η εφαρμογή του Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος αποτελεί τη Λυδία λίθο της εκπαίδευσής τους και στηρίζεται στην παιδαγωγική αξιολόγηση του μαθητή προκειμένου να συνταχθεί το καταλληλότερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω προβληματισμών, η παρούσα εργασία διερευνώντας τις αξιολογικές διαδικασίες που εφαρμόζονται στο πλαίσιο εκπαίδευσης νηπίων με αναπηρία παρουσιάζει μια πρόταση παιδαγωγικής αξιολόγησης των εν λόγω μαθητών υπό την οπτική της ενταξιακής προοπτικής. Πρόκειται για ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση αξιοποιώντας τη μη συμμετοχική παρατήρηση, τη συνέντευξη και την έρευνα δράσης που υλοποιήθηκε σε νηπιαγωγείο με τμήμα ένταξης διάρκειας μιας σχολικής χρονιάς. Η διαδικασία αρχικής, διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης προάγει αξιολογικές διαδικασίες δυναμικού τύπου λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο της

προσωπικότητας του μαθητή και το κοινωνικοπολιτισμικό του πλαίσιο. Η εν λόγω μεθοδολογία εμπλέκει τους γονείς ως σημαντικούς άλλους στην εκπαίδευση των παιδιών τους, αξιοποιεί τον αναστοχασμό, την αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν την αύξηση του βαθμού συμμετοχής των μαθητών, των κινήτρων και του ενδιαφέροντος, αλλά και της εξέλιξής τους σε όλους τους τομείς ανάπτυξης.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΕ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑ - COVID ΕΠΟΧΗ

Κατσούγκρη Αναστασία, Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας - Συγγραφέας

Ο αυτισμός είναι η διαταραχή που επηρεάζει όλο το φάσμα της ανάπτυξης ενός παιδιού, το δυσκολεύει στις κοινωνικές συναλλαγές και στην επικοινωνία του με τους γύρω του. Η δυσκολία αυτή σχετίζεται και με τις ελλείψεις που έχει το παιδί με αυτισμό στην θεωρία του νου. Οι δυσκολίες του όμως αυτές και οι ελλείψεις επηρεάζουν και τις οικογένειες των παιδιών αυτών. Ειδικά αν οι γονείς και τα αδέρφια είναι νευροτυπικοί γιατί δεν μπορούν να κατανοήσουν τον τρόπο σκέψης τους και την συμπεριφορά τους. Σε όλες αυτές τις δυσκολίες είχε έρθει να προστεθεί και η περίοδος του Covid όπου για τα παιδιά με αυτισμό ήταν πιο επώδυνο γιατί δεν μπορούν εύκολα να διαχειριστούν τις αλλαγές της καθημερινότητάς τους και δεν μπορούσαν να συνειδητοποιήσουν τι τους συμβαίνει δεν μπορούσαν να διαχειριστούν τις αλλαγές στο πλαίσιο αυτό. Οι οικογένειες των παιδιών που είναι στο φάσμα είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένες από τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα για τα άτομα που έχουν αυτισμό. Την περίοδο της πανδημίας είχαν να αντιμετωπίσουν εκτός των δικών τους ψυχολογικών συγκρούσεων και τη διαχείριση των συμπεριφορών των παιδιών τους που είναι στο φάσμα του αυτισμού. Με την επάνοδο στην κανονικότητα έχουν να αντιμετωπίσουν πάλι τις αλλαγές που αποδιοργανώνουν και αποσυντονίζουν τα παιδιά τους. Η παρούσα εργασία είναι μία μελέτη για το πως αντιμετωπίζουν οι γονείς που έχουν παιδιά με αυτισμό τις αλλαγές στην καθημερινότητά τους, στην ζωή τους και πως να βοηθήσουν τα παιδιά τους στην μετάβασή τους στην μετά covid εποχή.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Γωγάκη Ηλιάννα, ΠΕ60

Τερζοπούλου Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η Διαταραχή Ελλειμματικής προσοχής Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) θεωρείται από τις συχνότερες νευροαναπτυξιακές διαταραχές της παιδικής ηλικίας, η οποία τις περισσότερες

φορές επιμένει και στην ενήλικη ζωή των ατόμων, δημιουργώντας πλήθος ζητημάτων. Τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά το ποσοστό των μαθητών/τριών προσχολικής ηλικίας με ΔΕΠΥ. Αρκετές φορές κρίνεται αναγκαία η στήριξη των παιδιών αυτών με ποικίλους τρόπους, όπως η παράλληλη στήριξη, τμήματα ένταξης αλλά και εξατομικευμένο πρόγραμμα παρέμβασης. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανάδειξη της σημασίας σχεδιασμού ενός εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης και στήριξης παιδιών με ΔΕΠΥ, προσχολικής ηλικίας, τα οποία που φοιτούν στο Νηπιαγωγείο. Για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας έρευνας πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις σε 25 νηπιαγωγούς σε δημόσια Νηπιαγωγεία και στη συνέχεια, σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα σε 10 παιδιά προσχολικής ηλικίας με ΔΕΠΥ. Από τις απαντήσεις, των νηπιαγωγών, αναδείχθηκαν οι δυσκολίες ένταξης μαθητών/τριών με ΔΕΠΥ στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και η σημασία στήριξής τους, μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης ενός εξατομικευμένου προγράμματος παρέμβασης. Ολοκληρώνοντας, τα αποτελέσματα απόδοσης των μαθητών/τριών με ΔΕΠΥ στο εξατομικευμένο πρόγραμμα παρέμβασης ήταν θετικά και λειτούργησαν ενισχυτικά σε ψυχολογικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο.

Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ, ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

*Κυριάκου Μαρία, Εκπαιδευτικός ψυχολόγος, Ειδική εκπαιδευτικός,
υποψηφία διδάκτωρ ειδικής εκπαίδευσης*

Λοιζίδου Ιερείδου Νάταλη, Δρ. Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Frederick

Το θέμα με το οποίο ασχολείται η παρούσα έρευνα είναι οι στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την ενσωμάτωση παιδιών με ειδικές ανάγκες εντός σχολικού πλαισίου αλλά και τι είδους επιμόρφωση προτιμούν οι εκπαιδευτικοί να τύχουν για την καλύτερη προσέγγιση αυτών προς τους μαθητές παράδειγμα εκπαιδευτικών τεχνικών, διδακτικών μεθόδων, μεθοδολογία, προσέγγιση, διαχείριση προβλημάτων στην τάξη, εκπαιδευτική νομοθεσία, καινοτόμες δράσεις. Αρχικά θα διερευνηθούν οι στάσεις οι απόψεις ενός ευρύτερου πληθυσμού εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στην συνέχεια θα επιλεχθούν εκπαιδευτικοί από ένα Γυμνάσιο μιας Επαρχίας για εμβάθυνση και διερεύνηση των ερωτημάτων. Οι στόχοι είναι η διερεύνηση των στάσεων των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα της συνεκπαίδευσης, η επαγγελματική επάρκεια των εκπαιδευτικών μέσης εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν κατά την εφαρμογή προγραμμάτων συνεκπαίδευσης των παιδιών, ο εντοπισμός των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας ως προς τις δυνατότητες μάθησης και εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές ανάγκες εντός γενικού σχολείου ποιοι είναι δηλαδή καταρτισμένοι, ποιοι έχουν τύχει εκπαίδευσης η προσαρμογή του εκπαιδευτικού

υλικού και τροποποιήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας με στόχο την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Επιπλέον η διερεύνηση της διαφοροποίησης των στάσεων των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τη συνεκπαίδευση με βάση την προϋπηρεσία τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την προηγούμενη διδακτική εμπειρία σε μαθητές με ειδικές ανάγκες και την επιμόρφωσή τους σε θέματα ειδικής εκπαίδευσης, η διερεύνηση των στάσεων των μαθητών γυμνασίου προς τους μαθητές με ειδικές ανάγκες και προς τη συνεκπαίδευσή τους με μαθητές με ειδικές ανάγκες καθώς και την άποψή τους για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης παιδιών με και χωρίς ειδικές ανάγκες. Τέλος ίσως η παρούσα έρευνα αποτελέσει σημαντική συνεισφορά αφού έχει στόχο να δώσει εισηγήσεις και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης (ενός Γυμνασίου), όσον αφορά την ένταξη μαθητών με ειδικές ανάγκες και ίσως δια μέσω αυτού του τρόπου προσέγγισης θα βοηθήθουν στην εφαρμογή της ενιαίας εκπαίδευσης.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ
ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Νεοκοσμίδου Παναγιώτα, Κοινωνική λειτουργός/Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στα πλαίσια της επιμόρφωσης σε πρακτικές υποστήριξης των μαθητών και των μαθητριών στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία ως επιμορφώτρια Β΄ του ΙΕΠ θα επιχειρηθεί να γίνει μια συνοπτική αποτύπωση τα βασικών στρατηγικών και τεχνικών μέσω των οποίων πραγματώνεται αυτή. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία δεν αποτελεί ένα σύνολο στρατηγικών διδασκαλίας που εφαρμόζονται τυχαία για να δώσουν τη δυνατότητα επιλογών στους μαθητές και να κάνουν πιο ελκυστική τη μαθησιακή διαδικασία και κυρίως στους μαθητές που αντιμετωπίζουν μαθησιακές ιδιαιτερότητες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία απευθύνεται σε όλους τους μαθητές της τυπικής τάξης οι οποίοι έχουν τους ίδιους μαθησιακούς στόχους με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα της σχολικής βαθμίδας στην οποία φοιτούν Μαθητές με Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (π.χ. μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες) ακολουθούν στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας τους προσαρμοσμένους στόχους που έχουν τεθεί γι' αυτούς με τη χρήση εξειδικευμένων στρατηγικών και μέσων που ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ειδικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες (π.χ. ΔΕΠΥ, ΔΑΦ κλπ). Στα πλαίσια της παρούσας εισήγησης θα επιχειρηθεί να αναλυθεί ο όρος Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας σε επίπεδο περιεχομένου διαδικασίας αλλά και τελικού προϊόντος. Επιχειρείται μια παρουσίαση των βασικών παραμέτρων στα πλαίσια των οποίων πραγματώνεται η εν λόγω διδασκαλία. Πιο συγκεκριμένα αυτό το οποίο θα επιχειρηθεί είναι μια αποτύπωση των βασικών μέσων και στρατηγικών που χρησιμοποιούνται στα πλαίσια μιας διαφοροποιημένης διδασκαλίας όπως είναι τα κέντρα ενδιαφέροντος, οι σταθμοί μάθησης, οι κολλητοί

ανάγνωσης αλλά και ο έντεχνος συλλογισμός, η μέθοδος Raft. Όλα αυτά τα μέσα και οι στρατηγικές έχουν ως στόχο να διερευνήσουν τη μαθησιακή ετοιμότητα του μαθητή αλλά και να ανιχνεύσουν τις ανάγκες και τις δεξιότητες του, αλλά και να διαμορφώσουν μια τέτοια εκπαιδευτική συνθήκη η οποία θα είναι απόλυτα συμβατή με τα ενδιαφέροντα του.

Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΗΤΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία, Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (PhD)

Η ειδητική αντίληψη και μνήμη (ειδητικότητα) αποτελεί ένα πολυσύνθετο φαινόμενο, το οποίο έχει απασχολήσει τους ερευνητές από τις αρχές του 20ού αιώνα και έχει αποτελέσει πεδίο έντονων αντιπαραθέσεων, καθώς πρόκειται αφενός για ένα σπάνιο φαινόμενο και αφετέρου, λόγω της ιδιαίτερης φύσης του, έχει μελετηθεί υπό το πρίσμα διαφόρων θεωρητικών προσεγγίσεων και μεθοδολογιών. Ένα άτομο με ειδητική ικανότητα μπορεί να ανακαλέσει την εικόνα ενός οπτικού ερεθίσματος ως οπτικό βίωμα (ειδητική εξεικόνιση) και να το περιγράψει με ακρίβεια και πιστότητα, ακόμα και αν έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την παρατήρησή του. Εικάζεται πως η ικανότητα αυτή μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην πρόοδο και στη μαθησιακή διαδικασία των παιδιών που τη διαθέτουν. Η παρούσα έρευνα έχει ως στόχο τη μελέτη περίπτωσης παιδιού με αυτισμό και ειδητική ικανότητα μέσω της προφορικής ανάκλησης και της σχεδιαστικής αναπαραγωγής διαφόρων και ποικίλων οπτικών ερεθισμάτων σε βάθος χρόνου. Για την επίτευξη του στόχου πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της πιλοτικής έρευνας αξιολόγηση της ειδητικής μνήμης: α) μέσω της προφορικής ανάκλησης σε 12 παιδιά με αυτισμό και 10 παιδιών τυπικής ανάπτυξης, β) μέσω της σχεδιαστικής αναπαραγωγής σε δυο παιδιά με αυτισμό διάρκειας πάνω από έναν χρόνο. Κατά την κύρια μελέτη, διερευνήθηκε η ειδητικότητα σε ένα παιδί με αυτισμό με την εφαρμογή δύο διακριτών τεχνικών αναπαραγωγής των ειδητικών εικόνων, την προφορική ανάκληση οπτικών ερεθισμάτων και τη σχεδιαστική αναπαραγωγή τους. Επίσης, χορηγήθηκε το τεστ Σύνθετου Σχήματος (Complex Figure) Rey-Osterrieth. Τα ευρήματα της μελέτης καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το παιδί διαθέτει εξαιρετική ειδητική μνήμη. Διαπιστώθηκε ότι η ειδητική ικανότητα δεν συνιστά «φωτογραφική μνήμη» και επισημαίνεται ότι λανθασμένα ταυτίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία οι δυο αυτοί όροι. Η διερεύνηση της ειδητικής ικανότητας σε παιδιά με αυτισμό κρίνεται σκόπιμη με στόχο την αξιοποίηση των ευρημάτων για την εκπαίδευση της συγκεκριμένης ομάδας παιδιών, μέσω του σχεδιασμού ειδικά προσαρμοσμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.

ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Καραβελάκη Μαρία, Αναλύτρια Εκπαιδευτικών Συστημάτων, Intellearn ΕΠΕ (Information Technology In Learning ΕΠΕ)

Γελαστοπούλου Μαρία, Σύμβουλος Α΄ Ειδικής & Ενταξιακής Εκπαίδευσης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η αίσθηση της αυτονομίας είναι σημαντική για την αυτοεκτίμηση του παιδιού. Καθώς η διαδικασία της προώθησης της αυτονομίας είναι συνεχής, χρειάζεται να δίδεται η ευκαιρία στα παιδιά να δοκιμάσουν και να εξερευνήσουν τις δυνατότητες και τις γνώσεις τους μέσω ενός ασφαλούς περιβάλλοντος.

Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που η εκπαίδευση παιδιών του γενικού σχολείου αλλά εκείνων με ιδιαιτερότητες καλείται να αντιμετωπίσει. Η κοινωνικότητα του παιδιού θα καθορίσει τελικά σε μεγάλο βαθμό την αυτοπεποίθησή του, τις φιλίες του και την προσαρμογή του στη σχολική ζωή αλλά και στην ενήλικη ζωή του.

Στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου έργου του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής με τίτλο «Ανάπτυξη προσβάσιμων εφαρμογών για μαθητές/τριες με κινητική αναπηρία» σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν δύο ψηφιακά παιχνίδια τα οποία βασίζονται σε εκπαιδευτικά διαθεματικά σενάρια που προβλέπουν τις ειδικές ανάγκες του μαθητών, προσφέρουν πολύ-αισθητηριακά περιβάλλοντα με υψηλή διάδραση και παροτρύνουν τους μαθητές να τα εξερευνήσουν και να δοκιμάσουν τις γνώσεις που απέκτησαν. Τα παιχνίδια αυτά υποστηρίζουν αποτελεσματικά την προαγωγή της αυτογνωσίας και αυτονομίας καθώς και τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών με κινητικά προβλήματα αλλά και των μαθητών της γενικής εκπαίδευσης. Είναι διαθέσιμα για χρήση από την εκπαιδευτική κοινότητα μέσω της ιστοσελίδας <https://prosvasimo.iiep.edu.gr/el/dimosieuseis-paradotea/nea-logismika>.

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Τζικούλα Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02.50

Μιχαλόπουλος Μιχαήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Τα εσπερινά σχολεία δίνουν μία δεύτερη ευκαιρία σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν σε μικρή ηλικία τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το Εσπερινό Γυμνάσιο και Εσπερινό Γενικό Λύκειο Γρεβενών είναι σχολεία με ίδιο προφίλ ως προς τα χαρακτηριστικά των μαθητών. Οι ενήλικοι μαθητές έχουν μεγάλο μέσο όρο ηλικίας και σε πολλούς από αυτούς εμφανίζονται χαρακτηριστικά διαφόρων μαθησιακών δυσκολιών. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να

εντοπιστεί το είδος των μαθησιακών δυσκολιών που έχουν, οι οποίες δεν διαπιστώθηκαν κατά την κανονική φοίτησή τους ελλείπει σχετικών διερευνητικών εργαλείων κατά την παιδική και εφηβική ηλικία τους. Για τον λόγο αυτό στους μαθητές των συγκεκριμένων σχολείων που έλαβαν μέρος στην έρευνα, δόθηκαν κείμενα από το τεστ ανάγνωσης Τεστ-Α, καθώς και κείμενα επιλογής της εξετάστριας άτυπου τεστ, καθώς και δραστηριότητες ανάγνωσης ψευδολέξεων και πραγματικών λέξεων με στόχο να εκτιμηθεί η Αναγνωστική τους ικανότητα. Το δείγμα των αξιολογήσεων επιβεβαίωσε την ύπαρξη μαθησιακών δυσκολιών και άλλων προβλημάτων. Η παρούσα εργασία επιβεβαίωσε την έλλειψη διαγνωστικών εργαλείων μαθησιακών δυσκολιών που αφορούν ενήλικους μαθητές. Επιπλέον, ανέδειξε τις μαθησιακές δυσκολίες ενηλίκων συμμετεχόντων μαθητών της έρευνας, που δεν εντοπίστηκαν εγκαίρως με συνέπεια να απομακρυνθούν από το σχολικό περιβάλλον και την ανάγκη να βοηθηθούν με στόχο την ολοκλήρωση σπουδών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

ΙΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ: ΕΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

*Γρηγορίου Παρασκευή, Απόφοιτη του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ
Κεραμίδας Άγγελος, Απόφοιτος του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ
Οικονόμου Κατερίνα, Phd στην Κοινωνική Εργασία, Έκτακτο επιστημονικό προσωπικό,
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ*

Η εισήγηση αναφέρεται στη διερεύνηση της συσχέτισης του ιχνογραφήματος (art therapy) και της έκφρασης του συναισθήματος της πληθυσμιακής ομάδας των ενήλικων Ατόμων με Νοητική Υστέρηση (ΑμεΝΥ). Η εικαστική θεραπεία ή εικαστική ψυχοθεραπεία ή αλλιώς art therapy είναι μια διεθνώς αναγνωρισμένη πρακτική προσέγγισης για την αναγνώριση, διάγνωση, θεραπεία και ψυχομετρική ανάλυση ατόμων (νευροτυπικά άτομα αλλά και με αναπηρίες ή ψυχιατρικές διαταραχές) κάθε ηλικιών (Deaver, 2020). Το ιχνογράφημα είναι το κύριο εργαλείο που χρησιμοποιεί η εικαστική θεραπεία και αποτελεί ένα διεπιστημονικό εργαλείο για πολλές ειδικότητες των κοινωνικών επιστημών και των επαγγελματιών υγείας. Μέσα από μία ποιοτική μελέτη με τη χρήση ιχνογραφήματος και με εστίαση στο «τεστ της ανθρώπινης φιγούρας» (Κρότι και Αλμπέρτο (2003), ημι-δομημένης συνέντευξης και παρατήρησης, σε δείγμα τεσσάρων ενήλικων ατόμων με ήπια ΝΥ ωφελούμενων του Συλλόγου «Ροδαυγή», επιχειρήθηκε να διερευνηθεί εάν και με ποιο τρόπο μπορεί να συμβάλει το ιχνογράφημα στην έκφραση των συναισθημάτων των ενήλικων ΑμεΝΥ και ποια στοιχεία μπορούν να αντληθούν μέσω αυτού. Τα ερωτήματα προς διερεύνηση αφορούσαν στη συσχέτιση της χρήσης του ιχνογραφήματος με την έκφραση συναισθήματος, το είδος του συναισθήματος που δημιουργείται και η διάρκειά του, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο αποτυπώνεται στο ιχνογράφημα. Τα κυριότερα συμπεράσματα της

μελέτης είναι πως οι συμμετέχοντες/ουσες πράγματι εξέφρασαν συναισθήματα μέσα από το ιχνογράφημα. Η έκφραση των συναισθημάτων στο ιχνογράφημα αποτυπώθηκε μέσα από τον τρόπο με τον οποίο σχεδίασαν και χρωμάτισαν τα άτομα αυτό που τους ζητήθηκε, το οποίο επιβεβαιώθηκε με τον τρόπο που στη συνέχεια μίλησαν και εκφράστηκαν για τα σχέδιά τους κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. Σημαντικό είναι ότι αναδείχθηκε η χρησιμότητα του ιχνογραφήματος ως μία επιπρόσθετη προσέγγιση αποτύπωσης και έκφρασης των συναισθημάτων των ΑμεΝΥ, που δυσκολεύονται να το κάνουν μέσω της λεκτικής επικοινωνίας.

ΆΤΥΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΜΕΤΡΑ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ιωάννου Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός- Διδακτορική Φοιτήτρια

Ο όρος επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών αναφέρεται στην ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών οι οποίες θα τους βοηθήσουν να προσαρμοστούν και να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις του εκπαιδευτικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. (Hangreaves & Fullan, 1995) Παράλληλα, ο Guskey (2000) ορίζει την επαγγελματική ανάπτυξη ως μια μέθοδο η οποία σε συνδυασμό με τις ανάλογες δραστηριότητες αυξάνει τις γνώσεις και τις διαθέσεις των εκπαιδευτικών. Επίσης, οι Guskey & Huberman (1995) τονίζουν πως η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών αποτελεί μια δυναμική και συνεχής διαδικασία η οποία διαρκεί από το διορισμό ενός εκπαιδευτικού μέχρι την συνταξιοδότηση του. Επιπρόσθετα, ο Day (2003) επισημάνει πως όλες οι δραστηριότητες που εμπεριέχονται στην διαδικασία της επαγγελματικής ανάπτυξης βελτιώνουν όχι μόνο τον εκπαιδευτικό και τις πρακτικές του αλλά και την σχολική μονάδα. Για να διερευνηθούν οι στάσεις και οι εισηγήσεις των εκπαιδευτικών ως προς την επαγγελματική τους ανάπτυξη, μεταφράστηκε και προσαρμόστηκε στη κυπριακή πραγματικότητα το εργαλείο που αναπτύχθηκε από τους Aldridge et al (2018). Το ερευνητικό εργαλείο αποτελείται από 15 ερωτήσεις κλειστού τύπου στην κλίμακα Likert και χορηγήθηκε σε 100 εκπαιδευτικούς 8 δημοσίων γυμνασίων της Δυτικής Λεμεσού της Κύπρου. Τα

αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν την σημαντικότητα των προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης που οδηγούν στη βελτίωση των μαθητών. Ανάμεσα στις εισηγήσεις που προτάθηκαν είναι και ο βιωματικός χαρακτήρας που πρέπει να έχουν τα προγράμματα.

ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4940/2022 ΚΑΙ Η
ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΔΔ):
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΗΠΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΙΝΕΠ)
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙ

*Μπουρμπούλη Αγγελική, Υπεύθυνη σπουδών και έρευνας, Αναπληρώτρια Διευθύντρια
ΙΝΕΠ, ΕΚΔΔΑ*

Ζούμε σε μια εποχή μετάβασης. Το δίδυμο «πράσινη μετάβαση» και «ψηφιακή μετάβαση» αναδιαμορφώνουν τον τρόπο που ζούμε, εργαζόμαστε και αλληλεπιδρούμε. Η Πρόεδρος Ursula Von der Leyen τονίζει ότι η καλύτερη επένδυση στο μέλλον της Ευρώπης είναι η επένδυση στους ανθρώπους της. Για το λόγο αυτό, οι Δεξιότητες και η εκπαίδευση οδηγούν την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία της Ευρώπης. Η μετάβαση της Ευρώπης σε μια αποδοτική από πλευράς πόρων, κυκλική, ψηφιοποιημένη και κλιματικά ουδέτερη οικονομία αναμένεται να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Επίσης, η δημογραφική αλλαγή οδηγεί στην αξιοποίηση όλων των ταλέντων και της διαφορετικότητας.

Αυτές οι μεταβάσεις δείχνουν την ανάγκη για μια απaráμιλλη αλλαγή σε σύνολα δεξιοτήτων (hard skills, soft skills & digital skills), που θα δώσουν τη δυνατότητα στους πολίτες γενικότερα και στους δημόσιους λειτουργούς ειδικότερα να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Η παρούσα προσέγγιση στοχεύει να εστιάσει στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων των ενηλίκων, όπως αυτές εντάσσονται στις σύγχρονες πολιτικές διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, μελετώντας σε πρώτη φάση το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων 2021-2030, το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων και το Ενιαίο πλαίσιο δεξιοτήτων (ν. 4940/2022), κείμενα που οριοθετούν μια αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη κατεύθυνση στην εκπαίδευση ενηλίκων τόσο για τη Δημόσια Διοίκηση (ΔΔ) όσο και για την πολιτεία στο σύνολό της.

Εν συνεχεία, θα παρουσιαστούν συγκεκριμένα παραδείγματα μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα του ΕΚΔΔΑ που αναπτύχθηκαν την τελευταία διετία, τα οποία έχουν ως βασικό μαθησιακό αποτέλεσμα την ανάπτυξη των ήπιων δεξιοτήτων ή δεξιοτήτων ζωής. Κρίνεται σημαντικό να σημειωθεί ότι οι ήπιες δεξιότητες αποτελούν σημαντική θεματική ενότητα σε επιμορφωτικά προγράμματα του ΕΚΔΔΑ για περισσότερο από μία δεκαετία, καθώς η ανθρωποκεντρική προσέγγιση αποτελεί μία από τις βασικές στοχεύσεις του ΕΚΔΔΑ. Το άρθρο θα αποτελέσει μία αποτύπωση των προσπαθειών που γίνονται στην Ελληνική Δημόσια

Διοίκηση μέσα από την κύρια επιμορφωτική δομή της που είναι το ΕΚΔΔΑ για μία ανθρωποκεντρική Δημόσια Διοίκηση.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗ...

Παπούλας Ανδρέας, Πρώην Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας Κύπρου

Η εισήγηση μου θα εστιασθεί στα άτομα που αφυπηρετούν, τερματίζεται δηλαδή, κατα τον νόμο, η εργασιακή περίοδος της ζωής τους.

Θα γίνει αναφορά στην ψυχολογική τους κατάσταση και πως αυτή αντιμετωπίζεται. Πως τα αφυπηρετήσαντα άτομα συνεχίζουν την κοινωνική τους εμπλοκή. Αν και πώς συνεχίζεται η άτυπη εκπαίδευσή τους. Με ποιούς τρόπους η Πολιτεία συμβάλλει στην συνέχιση της κοινωνικότητας και της πολιτότητας αυτών των ατόμων. Πώς συνεχίζεται η δια βίου μάθηση και πως αυτή συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του κοινωνικού συνόλου. Ποιός ο ρόλος των οργανωμένων συνόλων και της Πολιτείας.

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα, ΜΕΛΟΣ ΣΣΕΠ ΕΑΠ

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει τα αποτελέσματα μιας επερισκέψιμης έρευνας σχετικά με την διερεύνηση των επιπέδων ενσυναίσθησης σε ενήλικους εθελοντές, πριν και μετά την εκπαίδευσή τους στο αντικείμενο των Πρώτων Βοηθειών (ΠΒ), καθώς και το βαθμό της αλλαγής που επήλθε στα επίπεδα αυτά μέσα από την εκπαίδευση αυτή. Βασικό έναυσμα της έρευνας υπήρξε η υπόθεση πως η συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων σε προγράμματα ΠΒ επηρεάζει και αυξάνει το επίπεδο της ενσυναίσθησης τους. Στο ερευνητικό μέρος διερευνάται το επίπεδο ενσυναίσθησης των ενηλίκων εθελοντών που εκπαιδεύτηκαν σε ΠΒ, αλλά και το κατά πόσο μεταβάλλεται από την εκπαίδευση αυτή το επίπεδο ενσυναίσθησης καθώς και οι αντιλήψεις τους σχετικά με θέματα αλληλεγγύης και προσφοράς στο συνάνθρωπο. Το δείγμα αποτέλεσαν 159 άτομα, ενήλικα μέλη εθελοντικών ομάδων που εκπαιδεύτηκαν και παρέχουν ΠΒ και τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη μέθοδο συμπλήρωσης ατομικών ερωτηματολογίων. Για τη μέτρηση των επιπέδων ενσυναίσθησης χρησιμοποιήθηκαν το Ερωτηματολόγιο Ενσυναίσθησης του Τορόντο (Toronto Empathy Questionnaire, TEQ) και το Ερωτηματολόγιο Δείκτη Διαπροσωπικής Αντίδρασης (Interpersonal Reactivity Index, IRI). Προέκυψαν συγκεκριμένα αποτελέσματα: το επίπεδο ενσυναίσθησης των ερωτηθέντων εθελοντών, τόσο σύμφωνα με την κλίμακα TEQ όσο και με

βάση τις διαστάσεις της κλίμακας IRI, κυμάνθηκε σε μεσαία προς υψηλά επίπεδα. Η εκπαίδευσή-συμμετοχή τους στις ΠΒ έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του συναισθήματος συμπόνιας προς το συνάνθρωπο. Τα συναισθήματα αυτά με τη σειρά τους λειτούργησαν αμφίδρομα, ενισχύοντας την ενσυναίσθηση των ενήλικων εθελοντών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ: ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Φουκάκη Ειρήνη Μιχαέλα, Κοινωνική λειτουργός, MSc, Phd (c), Κέντρο Φυσικής & Ιατρικής Αποκατάστασης Ρεθύμνου, Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Μέλος του Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

Μεραμβελιωτάκης Ηλίας, Κοινωνικός λειτουργός (BSW), 7ο Σ.Δ.Ε.Υ. Ρεθύμνου, BBPIS, MBA, TMI, PhD (c), Ακαδημαϊκός υπότροφος ΕΛΜΕΠΑ, Εξωτερικός συνεργάτης Εργαστηρίου Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, ΕΛΜΕΠΑ

Στα τέλη της δεκαετίας του 1970, αναδύθηκαν τα διαγενεακά προγράμματα ως μοντέλα κοινωνικού σχεδιασμού για την αποτελεσματική δημιουργία ενεργών κοινοτήτων. Βασικός σκοπός τους αποτελεί η γεφύρωση του «χάσματος» μεταξύ ηλικιωμένων και νέων, σε επίσημους χώρους, προωθώντας την ανταλλαγή απόψεων και τη διαγενεακή μάθηση.

Σκοπός της παρούσας μελέτης αποτελεί η παρουσίαση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης αναφορικά με τα οφέλη εφαρμογής των διαγενεακών προγραμμάτων για τους συμμετέχοντες πληθυσμούς και την κοινωνία γενικότερα, αλλά, παράλληλα και τις προοπτικές ανάπτυξης. Για τη συγκεκριμένη μελέτη πραγματοποιήθηκε εκτενής βιβλιογραφική ανασκόπηση άρθρων και εργασιών, σε βάσεις δεδομένων όπως το Google Scholar και το ScienceDirect, με λέξεις-κλειδιά («τρίτη ηλικία», «διαγενεακές δράσεις», «σύνδεση γενεών» και «οφέλη διαγενεακών δράσεων»).

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας βρέθηκε πως οι διαγενεακές δράσεις συμβάλλουν στη μείωση του «χάσματος» των γενεών, τη δημιουργία υγιών σχέσεων, την αλληλοκατανόηση καθώς και την αύξηση της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησης. Επιπλέον, έρευνες έδειξαν την επίδραση τους στις αντιλήψεις και τα στερεότυπα για το γήρας, στην εγγύτητα των οικογενειακών δεσμών και τις αντιλήψεις για τον οικογενειακό θεσμό, ενώ, βρέθηκε πως συμβάλλουν στην κοινωνική ανάπτυξη, τη μάθηση και τη συναισθηματική σταθερότητα που συχνά χαρακτηρίζει τις σχέσεις μεταξύ μεγαλύτερης και νεότερης γενιάς.

Αξίζει να σημειωθεί, πως τα διαγενεακά προγράμματα αποτελούν, σήμερα, μία από τις βασικές στρατηγικές προώθησης της ενεργού και υγιούς γήρανης αλλά και μια σημαντική μέθοδο δια βίου μάθησης, αντιμετωπίζοντας πάντοτε την πρόκληση για τη δημιουργία συνδέσεων ανάμεσα σε ηλικιωμένους και νέους, χωρίς βιολογικούς δεσμούς. Τέτοιου είδους προγράμματα δύναται να αναπτυχθούν από υπηρεσίες που εξυπηρετούν ηλικιωμένα άτομα,

όπως Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), Κέντρα Ημέρας, Βοήθεια στο Σπίτι (ΒΣΣ), σε συνεργασία με τις διάφορες βαθμίδες τυπικής εκπαίδευσης (Νηπιαγωγεία έως και Πανεπιστήμια).

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

*Γωγάκη Ηλιάννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60
Τερζοπούλου Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ60*

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση αποτελεί πεδίο της Δια Βίου Μάθησης και Εκπαίδευσης. Τα τελευταία χρόνια, προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) προσφέρθηκαν με την μέθοδο της εξ Αποστάσεως διδασκαλίας, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Τόσο οι προκλήσεις όσο και οι δυσκολίες με τις οποίες ήρθαν αντιμέτωπες/οι εκπαιδευτριες/ές αλλά και εκπαιδευόμενες/οι, ήταν ποικίλες. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανάδειξη των δυσκολιών παροχής της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τη χρονική περίοδο Μαρτίου - Ιουνίου 2022 και μετείχαν 100 εκπαιδευτριες και εκπαιδευτές, οι οποίοι πρόσφεραν μαθήματα σε διάφορες ειδικότητες σε ΙΕΚ της Αττικής, της Ρόδου και της Θεσσαλονίκης. Το ερευνητικό εργαλείο που σχεδιάστηκε για τις ανάγκες της έρευνας ήταν το ερωτηματολόγιο. Από τις απαντήσεις διαπιστώθηκε η ανάγκη παροχής της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την εξ αποστάσεως μέθοδο διδασκαλίας, ως εξέλιξη του θεσμού αυτού. Όμως, οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν σε υλικο-τεχνικό επίπεδο καθώς και παιδαγωγικό, ήταν έντονες. Ολοκληρώνοντας, σύμφωνα με τις απαντήσεις του δείγματος, η παροχή Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω της εξ Αποστάσεως μεθόδου διδασκαλίας, συνοδεύεται με ποικίλες δυσκολίες και προβλήματα, παρόλα αυτά μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στην δια ζώσης διδασκαλία, ως πολύτιμο εργαλείο.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΦΟΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΡΟΗ ΣΤΗΝ ΕΣΠΕΡΙΝΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παπαδήμας Παπαδήμας Χρήστος, Υποψήφιος Διδάκτορας

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την φοίτηση των μαθητών/τριών και συμβάλλουν στην Μαθητική Διαρροή στην Εσπερινή Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Στην έρευνα συμμετείχαν 145 μαθητές/τριες Εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων από την περιφέρεια της Θεσσαλίας. Για τη συλλογή των δεδομένων δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο που περιλάμβανε 27 ερωτήσεις τύπου Likert. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου κατανεμήθηκαν σε τρεις θεματικούς άξονες, ως εξής: α) Οικονομικο-επαγγελματικοί λόγοι που οδηγούν στη διακοπή της φοίτησης, β) Οικονομικο-κοινωνικοί λόγοι που οδηγούν στη διακοπή της φοίτησης, γ) Προσωπικοί λόγοι που οδή και δ) Εκπαιδευτικοί λόγοι που επηρεάζουν τη διακοπή της φοίτησης.

Από την έρευνα προέκυψε ότι η επαγγελματική και η οικογενειακή κατάσταση των μαθητών/τριων, επηρεάζει την φοίτηση και την μαθητική διαρροή. Τα αποτελέσματα της έρευνας καθώς και οι εκπαιδευτικές και θεωρητικές τους προεκτάσεις συζητήθηκαν υπό το φως της πρόσφατης βιβλιογραφίας. Γίνονται επίσης και προτάσεις προς την κατεύθυνση λήψης μέτρων αντιμετώπισης και περιορισμού του φαινομένου της μαθητικής διαρροής.

ΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Νικηφόρου Παρασκευή, Κλινικός-Σχολικός Ψυχολόγος, Πρωτ/θμια Εκπαίδευση Ηρακλείου

Το διαδίκτυο αποτελεί σημαντικό τμήμα της καθημερινότητας των μαθητών με ωφέλειες, αλλά είναι δυνατόν να αναδείξει αντικοινωνικές συμπεριφορές όπως το φαινόμενο του διαδικτυακού εκφοβισμού, που αποτελεί πεδίο συστηματικής έρευνας, καθώς ένας ολοένα αυξανόμενος αριθμός περιστατικών έχει τεκμηριωθεί στην ελληνική πραγματικότητα. Ως διαδικτυακός εκφοβισμός ορίζεται η επαναλαμβανόμενη και εκ προθέσεως βλάβη που προκαλείται διαμέσου της χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών, κινητών τηλεφώνων και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών και εμφανίζεται συχνότερα σε ιστότοπους όπου συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός μαθητών. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός έχει ένα ευρύ φάσμα αρνητικών επιπτώσεων για τα θύματα, τις οικογένειές τους και την κοινωνία

γενικότερα. Ειδικότερα, τα παιδιά παρουσιάζουν άγχος, θλίψη, χαμηλή αυτοεκτίμηση, ζητήματα συμπεριφοράς και δυσκολίες στο σχολείο και άλλα. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η περιγραφή εμπειριών διαδικτυακού εκφοβισμού των μαθητών των ΣΤ' τάξεων δημοτικού σχολείου της πόλης του Ηρακλείου. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιήθηκαν ανώνυμα ερωτηματολόγια. Τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικά καθώς οι μαθητές χρησιμοποιούν αρκετά και με πολλούς τρόπους το διαδίκτυο και αισθάνονται ενημερωμένοι για την ασφάλεια τους στο διαδίκτυο και επιπλέον στην πλειοψηφία τους δεν έχουν εκφοβιστεί διαδικτυακά. Εξ όσων εκφοβίστηκαν αυτό συνέβη με απειλητικά και υβριστικά μηνύματα αλλά και με φωτογραφίες που έστειλαν σε άλλους. Αντέδρασαν κυρίως ενημερώνοντας γονείς ή φίλους, αγνόησαν το περιστατικό και προσπάθησαν να τα βγάλουν πέρα μόνοι τους απαντώντας. Η έγκαιρη αναγνώριση από τους μαθητές, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς περιστατικών διαδικτυακού εκφοβισμού θα συμβάλλει στην συστηματικότερη ανάληψη δράσεων για την αποτελεσματική διαχείριση του.

Η ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ ΗΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ, ΠΟΛΥΘΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΟΛΙΓΟΘΕΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ

Τσακλάρη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μ.Εδ. Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Τα τελευταία χρόνια συντελούνται ραγδαίες αλλαγές αναφορικά με το ρόλο του εκπαιδευτικού, διαφοροποιώντας τους όρους και τις συνθήκες εργασίας του και ταυτόχρονα το παραγόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα. Αδιαμφισβήτητα, η εκπαίδευση πρέπει να δημιουργεί συνθήκες μάθησης προσανατολισμένες στην καινοτομία και τη δημιουργία, όπου μέσα σε έναν ανοιχτό και δυναμικό ευρωπαϊκό χώρο, θα παρέχονται σε όλους τους πολίτες τα κατάλληλα μέσα για συνεχή επικαιροποίηση γνώσεων, συνεργασία, ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών. Σε αυτό το πλαίσιο των καταιγιστικών εκπαιδευτικών αλλαγών ο ρόλος του διευθυντή για να τις αντιμετωπίσει, μέσα από στρατηγικές ηγεσίας που θα εφαρμόσει, είναι καταλυτικός. Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση του βαθμού ικανοποίησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Π.Ε.70 – δασκάλων), σχετικά με την εφαρμογή μετασχηματιστικών διαστάσεων ηγεσίας από τους διευθυντές/διευθύντριες, ανάλογα με την οργανικότητα του σχολείου που διδάσκουν (ολιγοθέσιο, πολυθέσιο). Ειδικότερα διερευνήθηκε η σχέση μεταξύ της οργανικότητας των δημοτικών σχολείων (ολιγοθέσιων, πολυθέσιων) και των διαστάσεων ηγεσίας (ιδανική επίδραση, εμπνευσμένο κίνητρο, πνευματική παρώθηση, εξατομικευμένη στήριξη), και εάν και κατά πόσο αυτές οδηγούν στην επαγγελματική ανάπτυξη.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ: ΑΛΛΑΓΕΣ-ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ- ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Βιδάκης Χρήστος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στην παρούσα εισήγηση μελετάται, στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής, μέσω μελέτης περίπτωσης οι απόψεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Πιερίας όσον αφορά το φαινόμενο της συνεργασίας των εκπαιδευτικών σε σχέση με τον εννοιολογικό άξονα: Το σχολικό περιβάλλον στο οποίο εμφανίζεται το κοινωνικό φαινόμενο της συνεργασίας. Η έρευνα διενεργήθηκε από αρχές Οκτωβρίου 2018 έως τα τέλη του Ιουνίου 2019. Στην έρευνα επιλέχτηκαν 31 Δημοτικά σχολεία από τα 61 Δημοτικά σχολεία της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Πιερίας. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν σε 31 από τα 61 Δημοτικά Σχολεία της ΔΙΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ (Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πιερίας) . Σκοπός της έρευνας ήταν να αποτυπωθούν οι απόψεις που εξέφρασαν οι εκπαιδευτικοί αρχικά όσον αφορά τα αποτελέσματα που επιφέρει η συνεργασία σε επίπεδο περιβάλλοντος (σχολική μονάδα) και στο επίπεδο του ατόμου (εκπαιδευτικό προσωπικό) που ενεργεί μέσα σε αυτό το περιβάλλον. Συγκεκριμένα διερευνήθηκαν τα αποτελέσματα της συνεργασίας που μπορεί να είναι σε επίπεδο οργανισμού (οργανωσιακή μάθηση), σε επίπεδο διδασκαλίας σχετικά με την επαγγελματική ανάπτυξη, αλλά και σε συνάρτηση με την συναισθηματική αποφόρτιση και φόρτιση του εκπαιδευτικού.

ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΤΗΣ COVID-19 ΕΠΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ Δ.Ι.Ε.Κ

*Λωρίδα Πηνελόπη, Εκπαιδευτικός, MSc
Κουρουτσίδου Μαρία, Επίκουρη καθηγήτρια
Ράπτης Νικόλαος, Επίκουρος καθηγητής
Μαράκη Ελένη, Προϊσταμένη Κέντρου Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης
Ηρακλείου, MSc, Phd*

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτών/τριών με απώτερο σκοπό τον προσδιορισμό των επιδράσεων των οργανωσιακών αλλαγών που συντελέστηκαν κατά την εποχή πανδημίας του Covid –19 στην υγεία των εκπαιδευτών που απασχολούνται στα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.). Η εργασία διαρθρώνεται σε δύο βασικές ενότητες, όπου στην πρώτη περιλαμβάνονται στοιχεία σχετικά με την οργανωσιακή αλλαγή στο εκπαιδευτικό σύστημα, ξεκινώντας με την εννοιολογική προσέγγισή της και συνεχίζοντας με υποκεφάλαια αναφορικά με το πότε χρειάζονται οι οργανωσιακές αλλαγές, πώς προκύπτουν οι οργανωσιακές αλλαγές, ποια είναι τα

προβλήματα που δυσχεραίνουν την διαδικασία της αλλαγής αλλά και πώς η πανδημία επέφερε αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα. Στην δεύτερη ενότητα, παρουσιάζονται οι μεταβολές στην υγεία των εκπαιδευτικών, οι οποίες χωρίζονται σε μεταβολές στην σωματική τους υγεία και στην ψυχική τους υγεία. Αναφορικά με τις δεύτερες, δίνεται έμφαση στο εργασιακό άγχος και στην επαγγελματική εξουθένωση των εκπαιδευτών, ενώ η ενότητα κλείνει με τις συνθήκες της πανδημίας ως παράγοντες άγχους και επαγγελματικής εξουθένωσης. Στη δεύτερη ενότητα μελετάται ο βαθμός εξουθένωσης των εκπαιδευτών των ΔΙΕΚ σε δύο χρονικές περιόδους, στην προ της Πανδημίας Covid-19 εποχή και από την αρχή της πανδημίας μέχρι σήμερα. Τα ερευνητικά ερωτήματα, σχετίζονται με την επαγγελματική εξουθένωση και με δημογραφικά/προσωπικά τους χαρακτηριστικά (φύλο και σπουδές) πριν και μετά την περίοδο της πανδημίας Covid-19. Το δείγμα της έρευνας ήταν 165 εκπαιδευτές, που επιλέχθηκαν μέσω της δειγματοληψίας ευκολίας. Σχετικά με τους παράγοντες της επαγγελματικής εξουθένωσης τα αποτελέσματα της ανάλυσης του ερωτηματολογίου έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες είχαν μία μεταβολή των συναισθημάτων τους συμπτώματα μέτριας επαγγελματικής εξουθένωσης κατά την Covid-19 εποχή σε σχέση με την περίοδο προ Covid-19, ενώ διαπιστώθηκε ένας σημαντικά υψηλότερος επιπολασμός συμπτωμάτων κατάθλιψης στις γυναίκες.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Ιωαννίδου Γεωργία, Υποψήφια Διδακτορίσσα Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ποιμενίδης Δημήτριος, Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Παπαβασιλείου Βασίλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Τα «εργαστήρια δεξιοτήτων», τα οποία εισήχθησαν στο ωρολόγιο πρόγραμμα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης το σχολικό έτος 2021-2022, έχουν ως κύριο στόχο την ενίσχυση των «ήπιων δεξιοτήτων», οι οποίες θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνου και ενεργού πολίτη, που ανταποκρίνεται επαρκώς στον επαγγελματικό χώρο και στις κοινωνικές διαπροσωπικές σχέσεις. Με στόχο να διερευνηθούν οι απόψεις των μαθητών/τριών για την εφαρμογή αυτής της καινοτομίας σχεδιάστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο δόθηκε σε 56 μαθητές και μαθήτριες Ε΄ και Στ΄ τάξης, δύο τμημάτων ενός Δημοτικού σχολείου αστικής περιοχής, τον Νοέμβριο του 2022. Η έρευνα ήταν επιτόπια και αποτελεί μελέτη περίπτωσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές/τριες θεωρούν ενδιαφέροντα τα εργαστήρια δεξιοτήτων και επιθυμούν τα υπόλοιπα αντικείμενα του ωρολογίου προγράμματος να διδάσκονται με παρόμοιες διδακτικές μεθόδους, καθώς μαθαίνουν πιο ευχάριστα. Επίσης, αντιλαμβάνονται ως θετικό στοιχείο την απουσία των κατ' οίκον εργασιών και εκφράζουν την προτίμησή τους στην ομαδική εργασία. Θεωρούν σημαντικά τα θέματα που πραγματεύονται κατά τη διάρκεια των μαθησιακών αντικειμένων και πιστεύουν ότι ο χρόνος υλοποίησής τους

δεν επαρκεί, όπως έχει διαμορφωθεί στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Ακόμη δηλώνουν ότι από το περιεχόμενο των θεματικών που επεξεργάζονται αντλούν χρήσιμα στοιχεία τόσο για τη σχολική ζωή τους όσο και για την προσωπική τους ζωή. Από τις τέσσερις Θεματικές Ενότητες οι οποίες υλοποιούνται υποχρεωτικά, οι μαθητές/τριες, στην πλειονότητά τους, δείχνουν προτίμηση στη Θεματική Ενότητα «Φροντίζω το Περιβάλλον», ενώ ακολουθεί η Θεματική Ενότητα «Δημιουργώ και Καινοτομώ». Σημαντικό, επίσης, θεωρείται το γεγονός ότι τα εργαστήρια δεξιοτήτων αποτρέπουν το άγχος της επίδοσης, καθώς δεν υπάρχει αριθμητική βαθμολόγηση, ενώ φαίνεται να ενισχύουν τη δημιουργική σκέψη και τη συνεργατική μάθηση. Οι τεχνικές και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται φαίνεται ότι επιφέρουν θετικά αποτελέσματα ως προς την υλοποίηση των στόχων, εύρημα που μπορεί να αποτελέσει έναυσμα συζήτησης για τη διαμόρφωση των μεθόδων διδασκαλίας και στα υπόλοιπα διδακτικά αντικείμενα.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ: ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

*Κουράκη Ελένη, Εκπαιδευτικός
Βογιατζάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός*

Η κριτική σκέψη νοείται καλύτερα ως η ικανότητα των στοχαστών να αναλάβουν τον έλεγχο της σκέψης τους. Αυτό απαιτεί να αναπτύξουν υγιή κριτήρια και πρότυπα για την ανάλυση και την αξιολόγηση της σκέψης τους και να χρησιμοποιούν τακτικά αυτά τα κριτήρια και πρότυπα για τη βελτίωση της ποιότητάς του. Στην ίδια γραμμή, η Κριτική Σκέψη είναι μια πολύτιμη δεξιότητα που, μόλις μαθευτεί, μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλούς διαφορετικούς κλάδους. Σκοπός της παρούσης έρευνας, ήταν η αξιολόγηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής, Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών», από την οπτική των φοιτητών που παρακολουθούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών. Για την διερεύνηση των απόψεων του δείγματος επιλέχθηκε η έρευνα επισκόπησης (surveyresearch). Εργαλείο της έρευνας αποτέλεσε ερωτηματολόγιο που αποτελούνταν από 31 κλειστές ερωτήσεις. Δείγμα ευκολίας 100 ατόμων συλλέχθηκε με ηλεκτρονικό τρόπο μέσω της φόρμας της Google. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε ότι το υπό μελέτη μεταπτυχιακό πρόγραμμα αξιολογείται πολύ θετικά από τους/τις φοιτητές/τριες καθώς ανταποκρίνονται πλήρως σε αυτό, το θεωρούν εύκολο έως και μέτριο, χρησιμοποιούν Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ), αποκομίζουν γνώσεις και δεξιότητες και αξιολογούν θετικά τους εκπαιδευτικούς τους. Τέλος, παιδαγωγικά προτείνεται η συνέχιση του προγράμματος με τα ίδια δεδομένα καθώς δεν προέκυψε κάτι αρνητικό από τις απαντήσεις των φοιτητών. Σε θέματα αντικειμένου, διαδικαστικών, εκπαιδευτικών, οι φοιτητές/τριες φαίνονται ικανοποιημένοι. Το

συμπέρασμα αυτό κρίνεται ιδιαιτέρως θετικό δεδομένου ότι το εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα εξαιτίας των πολύ θετικών αξιολογήσεων μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για τον σχεδιασμό και την οργάνωση και άλλων αντίστοιχων μεταπτυχιακών. Η Κριτική Παιδαγωγική είναι αναγκαία και ουσιαστική όχι μόνο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης καθώς η νέα εποχή απαιτεί μαθητές και αργότερα πολίτες κριτικά σκεπτόμενους και ενεργούς για το καλό και τη βιωσιμότητα της κοινωνίας.

Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

*Αλεξίου Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ60 Διδάκτωρ Παιδαγωγικής ΠΤΝ Πανεπιστημίου
Δυτικής Μακεδονίας*

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται να αναδειχθεί το ζήτημα της ενεργής συμμετοχής των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από τις αντιλήψεις και πρακτικές μιας ομάδας νηπιαγωγών που συμμετείχαν σε μια συνεργατική έρευνα-δράση. Η ανάγκη να συμμετέχουν ενεργά τα παιδιά στην εκπαίδευση σχετίζεται με διαφορετικές αρχές όπως είναι η αρχή της εξασφάλισης των δικαιωμάτων των παιδιών, οι εισηγήσεις και προτάσεις του ΟΟΣΑ για την εκπαίδευση, οι κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες, σύμφωνα με τις οποίες η συμμετοχή αποτελεί προϋπόθεση μάθησης, καθώς και η κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας που συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου σύμφωνα με το οποίο ακόμα και το μικρό παιδί θεωρείται ένας ενεργός πολίτης. Θεωρώντας λοιπόν ότι η ενεργή συμμετοχή των παιδιών αποτελεί ένα παιδαγωγικό και πολιτικό πρόταγμα, το ζητούμενο της παρούσας μελέτης ήταν κατά πόσο οι συμμετέχοντες νηπιαγωγοί δημιουργούσαν ευκαιρίες ώστε τα παιδιά να μπορούν να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία εκφέροντας τη γνώμη τους, λαμβάνοντας συλλογικές αποφάσεις για ποικίλα ζητήματα, συνδιαμορφώνοντας το περιεχόμενο και την πορεία της μαθησιακής διαδικασίας και πως μπορούσαν να υποστηριχτούν προς αυτή την κατεύθυνση. Στόχος της έρευνας-δράσης ήταν η καταγραφή του προφίλ των νηπιαγωγών σχετικά με τις αντιλήψεις και τις συμμετοχικές πρακτικές που εφαρμόζαν στις τάξεις του νηπιαγωγείου και η ανάλογη υποστήριξή τους στην ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στην καθημερινή παιδαγωγική διαδικασία. Μέσα από τον σχεδιασμό, τη μεθοδολογία και τη διαδικασία της έρευνας-δράσης προέκυψαν αποτελέσματα που σχετίζονται με τις αντιστάσεις - δυσκολίες των νηπιαγωγών, τις ποικίλες προσπάθειές τους καθώς και με το είδος και τις διαδικασίες υποστήριξης, ανατροφοδότησης και αναστοχασμού για να προσπαθήσουν οι νηπιαγωγοί να τροποποιήσουν και να βελτιώσουν τις συμμετοχικές πρακτικές τους. Η συμβολή αυτής της έρευνας-δράσης αφορά στην ανάδειξη ενός ερμηνευτικού πλαισίου για την κατανόηση των εκπαιδευτικών πεποιθήσεων και πρακτικών που συνδέονται με τη συμμετοχική προσχολική εκπαίδευση και

για τη διαφοροποίηση τόσο των διαδικασιών υποστήριξης όσο και των αποτελεσμάτων της έρευνας-δράσης.

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ... ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΜΑΣ ΜΕ ΧΑΡΑ.

*Χατζάκης Εμμανουήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Μαργέτη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02*

Στα πλαίσια του προγράμματος Αγωγής Υγείας που υλοποιείται στο σχολείο μας κατά τη φετινή χρονιά 2022 - 2023 εφαρμόζεται μια σειρά από πολύπλευρες δράσεις. Οι μαθητές και οι μαθήτριες παρακολούθησαν, ήδη κινηματογραφική ταινία και συζήτησαν με την καλεσμένη ηθοποιό - σκηνοθέτιδα η οποία συνομίλησε με το έργο και την κοινότητα. Συνεργαζόμαστε με δύο Κέντρα Πρόληψης του Δήμου Αθηναίων και μέσα από αυτό τον άξονα προβλέπεται συνεργασία με το σύλλογο διδασκόντων και τα τρία τμήματα που εμπλέκονται ενεργότερα. Στα παιδιά μοιράστηκε ερωτηματολόγιο που εντοπίστηκε στη διδακτορική διατριβή του κ Ιωαννίδη Χαρίλαου. Αναμένεται οι δημογραφικοί παράγοντες να σχετίζονται με περιστατικά εκφοβισμού όπως και οι παράγοντες της κοινωνικής ζωής και η αυτοεκτίμηση των εφήβων. Θετική συσχέτιση αναμένεται και όσον αφορά επίπεδα κατάθλιψης και άγχους των μαθητών - τριών. Από τη διπλωματική εργασία της κ Γκουδίνα Βασιλικής επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο για τους συναδέλφους. Αναμένεται ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα αντιμετώπισης των φαινομένων, έχουν την πρόθεση να παρέμβουν και να αναλάβουν δράση και πως κατανοούν την έννοια της θυματοποίησης μέσα από την ικανότητα ενσυναίσθησης. Στα μέσα Μαρτίου προγραμματίζεται ημερίδα στην οποία θα ανακοινωθούν τα συμπεράσματα που θα καταλήξουμε.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΛΥΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ

Ππεκρή Χριστίνα, Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Frederick

Πολλές έρευνες εξετάζουν την ανάπτυξη της γεωμετρικής σκέψης και την καταλληλότητα των διδακτικών προσεγγίσεων επίλυσης προβλημάτων γεωμετρίας σε διαφορετικά επίπεδα της εκπαίδευσης. Η γεωμετρία αποτελεί μία από τις κύριες ενότητες περιεχομένου διδασκαλίας των μαθηματικών από την προσχολική ηλικία μέχρι το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ενώ η λύση προβλήματος είναι στο επίκεντρο της μαθηματικής εκπαίδευσης τις τελευταίες δεκαετίες. Η παρούσα έρευνα, ως μέρος ενός προγράμματος διερεύνησης της γεωμετρικής σκέψης σε συνδυασμό με τη χωρική ικανότητα, επικεντρώνεται στη

λανθασμένη πορεία λύσης των μαθητών σε ανοικτά προβλήματα γεωμετρίας. Η πορεία λύσης περιλαμβάνει τη στρατηγική που επιλέγεται και τον χειρισμό της μαθηματικής γνώσης για να φτάσει το άτομο σε απάντηση. Η επίλυση ανοικτών προβλημάτων απαιτεί την αναζήτηση διαφορετικών λύσεων και την αξιολόγησή τους ως προς την πληρότητα, την επάρκεια και το νοητικό φόρτο που απαιτούν. Επιπρόσθετα τα ανοικτά προβλήματα που επιδέχονται διαφορετικές προσεγγίσεις επίλυσής τους, είναι συνήθως πιο ρεαλιστικά προβλήματα. Στην έρευνα έλαβαν μέρος μαθητές της τελευταίας τάξης του δημοτικού στην Κύπρο. Συγκεκριμένα δομήθηκε δοκίμιο με 16 ανοικτά προβλήματα γεωμετρίας το οποίο συμπλήρωσαν 380 μαθητές Στ' τάξης. Η ποιοτική ανάλυση της λανθασμένης πορείας λύσης των μαθητών στα προβλήματα που τους δυσκόλεψαν περισσότερο (με πολύ χαμηλό μέσο όρο), καταδεικνύει τα συχνότερα λάθη και φανερώνει παρανοήσεις που υπάρχουν και χρήζουν διδακτικής αντιμετώπισης. Η ερμηνεία της λανθασμένης πορείας λύσης, βάσει του θεωρητικού πλαισίου που παρουσιάζεται μας επιτρέπει να συζητηθούν διδακτικές πρακτικές τόσο για τη διδασκαλία της γεωμετρίας όσο και την επίδειξη ευχέρειας και ευελιξίας στη λύση μαθηματικού προβλήματος.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝ Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Η ΑΥΤΟΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ

Κωνσταντίνου Σάντρη, Διδακτορική Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Frederick

Η παρούσα έρευνα διερευνά αν η συναισθηματική νοημοσύνη και η αυτοπειθαρχία μπορούν να ενισχύσουν την ακαδημαϊκή επίδοση μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου. Σύμφωνα με τους Mayer, Salovey & Caruso (1999-2000-2004) η συναισθηματική νοημοσύνη είναι μια ικανότητα του νου που αντιστοιχεί με άλλα είδη νοημοσύνης, ως προς την οργάνωση και τη δομή της.

Στη βιβλιογραφία εντοπίστηκε η ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης των τρόπων με τους οποίους, η συναισθηματική νοημοσύνη συμβάλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην έρευνα συμμετείχαν 108 παιδιά, 60 (55.6%) αγόρια και 48 (44.%) κορίτσια, τα οποία φοιτούσαν από την Α' Γυμνασίου ως και την Γ' Λυκείου, ενός ιδιωτικού σχολείου μέσης γενικής εκπαίδευσης και επιλέγηκαν με τυχαίο τρόπο. Οι μαθητές συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο βασισμένο στους Moneva και Gatan (2020), το οποίο μεταφράστηκε και τροποποιήθηκε κατάλληλα για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ήταν 21 κλειστού τύπου και ήταν τύπου Likert πέντε επιπέδων. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη χρήση διερευνητικής παραγοντικής ανάλυσης και υπολογισμού του δείκτη εσωτερικής συνέπειας Cronbach's α . Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η συνολική αξιοπιστία του ερωτηματολογίου ήταν .744, το οποίο φανερώνει ότι στο σύνολο του είναι αξιόπιστο. Ως εκ τούτου, έχουν εξαχθεί επτά παράγοντες. Το ερωτηματολόγιο θα

μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μελλοντικά στον Κυπριακό μαθητικό πληθυσμό για τη μέτρηση της συναισθηματική νοημοσύνης και της αυτοπειθαρχίας, αφού το εργαλείο μπορεί να χαρακτηριστεί ως έγκυρο, αλλά σχετικά αξιόπιστο.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΕΜΙΡ ΙΣΑΡ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1870- 1913

Στεφάνου Πασχάλης, Δάσκαλος
Ταουσάνης Νικόλαος, Δάσκαλος
Στρίκας Κωνσταντίνος, Δάσκαλος

Η παρούσα εργασία, αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα της χρονικής περιόδου 1870-1913, τις δυσκολίες των ελληνικών κοινοτήτων στην Μακεδονία, τον έντονο εθνικισμό και τον εθνικό ανταγωνισμό των βαλκανικών κρατών, προσανατολίστηκε στην, κατά το δυνατό, διερεύνηση των τεκταινόμενων στην υποδιοίκηση του Δεμίρ Ισάρ, δηλαδή της σημερινής περιοχής της Σιντικής (Σιδηροκάστρου) και ειδικότερα στη ελληνική Εκπαίδευση στη υποδιοίκηση Δεμίρ Ισάρ την περίοδο 1870- 1913. Το ζήτημα της παιδείας των κατοίκων της Μακεδονίας πρωταγωνίστησε στη διαμάχη μεταξύ των διαπλεκόμενων μερών και στον εθνικό ανταγωνισμό που

χαρακτηρίζει την περίοδο αυτή, από το 1870 έως το 1912. Ήδη μετά το 1865, όταν ολόκληρη η περιοχή γνώρισε οικονομική ανάπτυξη - ιδίως οι Σέρρες με την αύξηση της τιμής του βαμβακιού εξαιτίας του αμερικανικού εμφυλίου, του 1864 και της αύξησης των εξαγωγών και της καλλιέργειας του καπνού. Γι αυτό το λόγο κατά την μελετώμενη χρονική περίοδο, παρά τις δυσχέρειες, παρατηρήθηκε μια ραγδαία ανάπτυξη της ελληνικής εκπαιδευτικής και φιλεκπαιδευτικής δραστηριότητας ως αποτέλεσμα του έντονου ανταγωνισμού μεταξύ Ελλήνων και Βουλγάρων, ιδίως για τις περιοχές των Σερρών και της Θεσσαλονίκης, ο ελληνισμός του Δεμίρ Ισάρ και της περιοχής του, αγωνίστηκε για να αναπτύξει και να διατηρήσει την κοινωνική του συνοχή και την εκπαιδευτική του πρόοδο. Η ίδρυση σχολείων, ναών, βιβλιοθηκών, αναγνωστηρίων, θεάτρων, φιλεκπαιδευτικών και φιλανθρωπικών συλλόγων, αποδεικνύει την αποφασιστικότητα του πληθυσμού και την εμμονή του στον Ελληνισμό και τα πάτρια. Ιδρύθηκαν αρκετά σχολεία, ενώ συντεχνίες και αδελφότητες μαζί με την Εκκλησία ανέλαβαν τη συντήρησή τους. Σημαντικό μέλημα των ελληνικών κοινοτήτων αποτελούσε η εξεύρεση ελληνοδιδασκάλων, αλλά και η συμπαραστάση των απόρων και δυστυχούντων της κοινότητας. Οι στόχοι που πραγματοποιήθηκαν μέσω των σωματείων και των αδελφοτήτων, αποδεικνύουν πως ο ελληνισμός της υποδιοίκησης του Δεμίρ Ισάρ ήταν ιδιαίτερα ενεργητικός και αποφασισμένος να διατηρήσει τις παραδόσεις και την ταυτότητά του.

Η ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΕΜΙΡ ΙΣΑΡ (ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ) 1870-1913

*Στεφάνου Πασχάλης, Δάσκαλος
Ταουσάνης Νικόλαος, Δάσκαλος
Στρίκας Κωνσταντίνος, Δάσκαλος*

Ο καζάς του Δεμίρ Ισάρ αποτελούσε μια από τις σημαντικότερες και ίσως από τις πιο κρίσιμες περιοχές για τον Ελληνισμό. Η περιοχή αυτή, της οποίας η ελληνοφωνία ενισχύθηκε σημαντικά μετά και την είσοδο πληθυσμού από το ελληνόφωνο Μελένικο αντιμετώπισε τα ίδια προβλήματα που αντιμετώπισε σχεδόν ολόκληρη η μακεδονική χώρα. Ο καζάς -εμίρ Ισάρ υπαγόταν στην εκκλησιαστική επαρχία Μελενίκου, και στο Σαντζάκι των Σερρών. Ειδικότερα, ο καζάς -εμίρ Ισάρ περιελάμβανε την ομώνυμη κωμόπολη του Σιδηροκάστρου, καθώς και ακόμη άλλα 59 χωριά. Σε διοικητικό επίπεδο, ο καζάς Δεμίρ Ισάρ είχε τρεις ναχιγιέδες (δήμους) το 1889, οι οποίοι μειώθηκαν σε δύο τον επόμενο αιώνα. Ο αριθμός των χωριών, όπως έχει ήδη αναφερθεί με τις διαφορές του από πηγή σε πηγή, ποίκιλε ανάλογα με τον ερευνητή, είτε εξαιτίας προχειροτήτων, είτε εξαιτίας των αλλαγών που συνέβαιναν συχνά σε διοικητικό επίπεδο, στα όρια των διοικήσεων. Στην ευρύτερη περιοχή των Σερρών, υπήρχαν περίπου 20.000 ελληνόφωνοι στις αρχές του 20ου αιώνα. Οι Σέρρες λειτουργούσαν επί της, ως κέντρο εξελληνισμού των σλαβόφωνων της γύρω περιοχής, προκαλώντας τη δυσφορία των Βουλγάρων και των Σέρβων εθνικιστών του 19ου αιώνα. Η σταδιακή παρακμή του Μελενίκου, ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα, οδήγησε πολλούς από τους κατοίκους του, ιδίως εμπόρους, να μετοικήσουν στο Πετρίτσι, στην Άνω Τζουμαγιά, και κυρίως στο Δεμίρ Ισάρ, καθώς και άλλα μέρη, δημιουργώντας ελληνόφωνους πυρήνες σε σλαβόφωνες κωμοπόλεις.

Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΥΣΕΣ - ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΤΟΥΣ

*Γάγαλης Δημήτριος, Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας,
Εκπαιδευτικός ΠΕ03*

*Κώντσας Σταμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης
Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας*

Η εργασία στοχεύει να αναδείξει τα υφιστάμενα επίπεδα οργανωσιακής αυτονομίας (organisational autonomy) των περιφερειακών διοικητικών δομών δημόσιας εκπαίδευσης της ελληνικής επικράτειας (Περιφερειακές Διευθύνσεις και Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης). Παράλληλα στοχεύει να παρουσιάσει τα υφιστάμενα εμπόδια οργανωσιακής

αυτονομίας και το βαθμό και τις ενδεικτικές δράσεις αξιοποίησής της από τους Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης (Π.Δ.Ε.) και τους Διευθυντές Διευθύνσεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης (Δ.Π.Ε., Δ.Δ.Ε.) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Σχεδιάστηκε η υλοποίηση ποιοτικής έρευνας και αρχικά πραγματοποιήθηκε η ανασκόπηση της αντίστοιχης ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας. Ακολούθησαν η σχεδίαση κατάλληλου ημιδομημένου ερωτηματολογίου – οδηγού συνέντευξης και 3 πιλοτικές συνεντεύξεις, προκειμένου να ενσωματωθούν οι επιμέρους παρατηρήσεις στη τελική διαμόρφωση του ερωτηματολογίου. Οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν με τη μέθοδο δειγματοληψίας της χιονοστιβάδας (Snowball Sampling) και η εξαγωγή συμπερασμάτων έγινε με την τεχνική της ανάλυσης περιεχομένου. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 16 εν ενεργεία - διατελούντες και διατελέσαντες διευθυντές περιφερειακών δομών εκπαίδευσης (6-ΠΔΕ, 5-ΔΠΕ, 5-ΔΔΕ) από 10 Περιφέρειες και 14 Περιφερειακές Ενότητες. Ανάμεσα στα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας ξεχωρίζουν: α) τα σχεδόν μηδενικά περιθώρια αυτονομίας σε θέματα νομικής και χρηματοοικονομικής φύσεως και η διαφαινόμενη προσπάθεια αξιοποίησης μίας σχετικής αυτονομίας, τόσο σε επιμέρους διοικητικά ζητήματα όσο και στην άσκηση μίας εσωτερικής τοπικής πολιτικής, β) η σημαντικότητα των Άτυπων Δικτύων Πληροφόρησης που δημιουργούν οι διευθυντές μεταξύ τους, προκειμένου να αντιμετωπίζουν τα εμπόδια (πολυνομία, γραφειοκρατία κ.α.) που περιορίζουν την αυτονομία τους και γ) η έντονη δυσάρεσκεια των διευθυντών των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, για την μη οικονομική αυτοτέλεια και τη συνεχιζόμενη εξάρτησή τους από Ο.Τ.Α. και σχολικές επιτροπές και ταυτόχρονα η επιθυμία τους να ανταποκριθούν εξ' ολοκλήρου στην οικονομική διαχείριση της δομής τους με αυξημένη λογοδοσία. Τα συμπεράσματα της εργασίας μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην προσπάθεια σχεδιασμού και εφαρμογής των απαραίτητων εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, με απώτερο σκοπό τη μετακύλιση πολλαπλών ωφελειών σε όλες, ανεξαιρέτως, τις οντότητες στην αλυσίδα διακυβέρνησης του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ
ΜΕΤΡΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗ
ΖΩΗ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ
ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ

Σίφουνα Χρυσοβαλάντα, Διδακτορική φοιτήτρια Πανεπιστημίου Frederick

Η επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών θεωρείται ύψιστης σημασίας παράγοντας που επηρεάζει τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών και στην επιτυχή υλοποίηση των στόχων του σχολείου (Leithwood, Day, Sammons, Harris, & Hopkins, 2008) και ως εκ τούτου μελετάται εκτεταμένα (Πασιαρδής, 2004). Έρευνες έδειξαν επίσης την

επίδραση της επαγγελματικής ικανοποίησης στην ποιότητα ζωής των εκπαιδευτικών και τον βαθμό ικανοποίησής τους από τη ζωή (Frye & Breaugh, 2004). Οι έρευνες στην Κύπρο περιορίζονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και δεν υπάρχει εκτεταμένη έρευνα που εστιάζει στους εκπαιδευτικούς που Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ως εκ τούτου, η παρούσα εργασία εξετάζει την επαγγελματική ικανοποίηση και ικανοποίηση από τη ζωή των εκπαιδευτών της Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Κύπρο. Στόχος της ήταν η προσαρμογή του ερευνητικού εργαλείου του Demirel (2014) για τη μέτρηση της επαγγελματικής ικανοποίησης και της ικανοποίησης από τη ζωή και η αξιολόγηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας του.

Το προσαρμοσμένο ερευνητικό εργαλείο περιελάμβανε 24 ερωτήσεις τύπου Likert και χορηγήθηκε σε 117 εκπαιδευτικούς έξι Τεχνικών Σχολών της Κύπρου. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι αφενός η παραγοντική δομή του εργαλείου ήταν τέτοια που διασφάλιζε την εγκυρότητα της μέτρησης, ενώ και ο δείκτης αξιοπιστίας του ήταν πολύ ψηλός ($\alpha=.862$).

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΠΟΥ ΜΕΤΡΑ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΟΥ

Φιλίππου Μαρίνα, Διδακτορική φοιτήτρια

Η ένταξη δημιουργικής γραφής στην εκπαίδευση τυγχάνει ιδιαίτερης συζήτησης και ενδιαφέροντος καθώς φαίνεται να επιχειρείται υιοθέτησή της όλο κι από περισσότερους εκπαιδευτικούς διεθνώς και να προωθείται έτσι όλο και πιο πολύ στους κόλπους της εκπαίδευσης. Η δημιουργική γραφή εντάχθηκε στα Αναλυτικά Προγράμματα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κύπρου από το 2011. Ως εκ τούτου, η παρούσα έρευνα εξετάζει τις στάσεις των Κύπριων εκπαιδευτικών για τη δημιουργική γραφή καθώς είναι κρίσιμες για την προώθηση ή όχι της δημιουργικής γραφής στη διδακτική τους πρακτική, γνωρίζοντας ότι γενικότερα οι στάσεις επιδρούν στις συμπεριφορές (Koballa, 1988; Shrigley, 1990). Η παρούσα έρευνα, έχει ως στόχο, την προσαρμογή του εργαλείου των Adam & Babiker (2015), που είναι από την αγγλική γλώσσα στην ελληνική και ακολούθως την αξιολόγηση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας του, ούτως ώστε να αναπτυχθεί ένα εύχρηστο εργαλείο μέτρησης των στάσεων απέναντι στη Δημιουργική γραφή, που να απευθύνεται στον εκπαιδευτικό πληθυσμό της Κύπρου, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το προσαρμοσμένο ερευνητικό εργαλείο αποτελείται από 28 ερωτήσεις κλειστού τύπου Likert και χορηγήθηκε σε 100 εκπαιδευτικούς έξι δημοτικών σχολείων της αστικής περιοχής της πόλης Λεμεσού της Κύπρου. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι αφενός η παραγοντική δομή του εργαλείου ήταν τέτοια που διασφάλιζε την εγκυρότητα της μέτρησης, ενώ και ο δείκτης αξιοπιστίας του ήταν πολύ ψηλός ($\alpha=.930$).

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Καραγιάννη Σοφία, Εκπαιδευτικός, Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η ανάγνωση ως ατομική πράξη αλλά και ομαδική δραστηριότητα στο δημοτικό σχολείο αποτελεί μια ιδιαίτερη διαδικασία στην καθημερινή ζωή των μαθητών και την εκπαιδευτική πρακτική. Το σχολείο και ο εκπαιδευτικός αποτελούν βασική πηγή διαμεσολάβησης ανάμεσα στο παιδί και το βιβλίο και καλούνται να μετατρέψουν την επαφή σε μόνιμη σχέση. Οι αναγνωστικές προτιμήσεις των μαθητών ανέκαθεν αποτελούσαν πεδίο ενδιαφέροντος της έρευνας της επιστημονικής κοινότητας. Υπό το πρίσμα των αναγνωστικών θεωριών η παρούσα έρευνα αποσκοπεί να ανιχνεύσει την αναγνωστική συμπεριφορά των μαθητών του δημοτικού σχολείου. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε συμμετείχαν 2.086 μαθητές, της Δ' και της Στ' τάξης του δημοτικού από τρεις νομούς: Αττικής, Θεσσαλονίκης και Κοζάνης. Οι μαθητές συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο σχετικά με τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις, όσον αφορά στο είδος του βιβλίου, καθώς και το χώρο και το χρόνο που διαβάζουν. Επίσης, απάντησαν σχετικά με τον τρόπο που επιλέγουν τα βιβλία που διαβάζουν. Παράλληλα, αποτυπώθηκε πώς διαμορφώνεται η στάση τους απέναντι στην ανάγνωση μέσα στο χώρο του σχολείου ανάλογα με τις αντίστοιχες δράσεις. Σε ένα πρώτο επίπεδο επιχειρήθηκε η περιγραφή των αναγνωστικών προτιμήσεων των μαθητών. Σε ένα δεύτερο επίπεδο υπήρξε η προσπάθεια σκιαγράφησης του προφίλ των αναγνωστών βάσει του φύλου, της ηλικίας και του είδους του σχολείου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον ενέχει ο ρόλος του εκπαιδευτικού. Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς όλες τις μεταβλητές που μελετήθηκαν. Τα ευρήματα συζητούνται με αναφορά στη σχετική ελληνική και διεθνή ερευνητική βιβλιογραφία και ερμηνεύονται με βάση τις υπάρχουσες και γνωστές απόψεις για τη σχέση του παιδιού με το βιβλίο και γενικότερα με την ανάγνωση. Τέλος, με βάση τα ευρήματα, παρουσιάζονται μερικές προτάσεις για την εκπαιδευτική πράξη με στόχο την ενίσχυση της ελεύθερης ανάγνωσης και την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας.

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ, ΤΙΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ: ΜΙΑ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Αποστολόπουλος Νικόλαος, Δρ. Ιστορίας Πανεπιστημίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Με την παρέλευση ενός αιώνα, το τραυματικό και ενίοτε επίμαχο παρελθόν της Μικρασιατικής Καταστροφής φαίνεται πως εξακολουθεί να διαπερνά τη συλλογική μνήμη και την ιστορική κουλτούρα της ελληνικής κοινωνίας, προσδιορίζοντας ως έναν βαθμό την ταυτότητά της, την ιστορική της συνείδηση, καθώς επίσης και τις παροντικές της στάσεις και

αντιλήψεις. Συνιστώντας ένα κατεξοχήν εθνικό, ψυχολογικό και διαγενεακό πολιτισμικό τραύμα, η οδυνηρή αυτή για τον μικρασιατικό ελληνισμό εμπειρία, κατέχει μια εμβληματική θέση τόσο στην ιστορία της Ελλάδας όσο και σε εκείνη της Τουρκίας, για διαφορετικούς όμως λόγους. Κατά καιρούς μάλιστα και προς όφελος πολιτικών κυρίως σκοπιμοτήτων, το συγκρουσιακό παρελθόν της Μικρασιατικής Καταστροφής αποικίζει τη ζωή του σήμερα, εγείροντας αντιπαραθέσεις και επιφέροντας κλυδωνισμούς στις διμερείς σχέσεις των δύο χωρών.

Μέσα από έναν ολόκληρο αστερισμό επιτελέσεων στη δημόσια σφαίρα και ιστορικών πρακτικών συλλογής και ανάδειξης μνημονικών θραυσμάτων ανθρώπων της εποχής, τα γεγονότα της μικρασιατικής εκστρατείας (1919-1922) και το συνακόλουθο προσφυγικό δράμα του ξεριζωμού προκαλούν σε ένα σημαντικό τμήμα του ελληνικού πληθυσμού μια αναπόφευκτη συναισθηματική φόρτιση, η οποία μετουσιώνεται άλλοτε σε λύπη και νοσταλγία και άλλοτε σε θυμό, άγχος ή ανάγκη για αναγνώριση και ιστορική δικαιοσύνη.

Η παρούσα εργασία, βασιζόμενη στα αποτελέσματα πανελλαδικής ποσοτικής έρευνας που διεξήχθη από τον Ιούνιο έως και τον Σεπτέμβριο του 2022 σε τυχαίο δείγμα 1.241 εν ενεργεία εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας, αποσκοπεί στη χαρτογράφηση των στάσεων τους, των ιδεών τους και της ιστορικής τους συνείδησης αναφορικά με τον συμβολικό τόπο μνήμης της Μικρασιατικής Καταστροφής. Παράλληλα όμως επιχειρεί να αναδείξει και στοιχεία που σχετίζονται αφενός μεν με τη διδακτική προσέγγιση του εν λόγω ιστορικού γεγονότος στη σχολική τάξη, αφετέρου δε, με τα ιδεολογικά και ταυτοτικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΗΓΕΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

*Βαρσαμα Μαρια, Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής και Φυσικών Επιστημών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ60/ΠΕ60ΕΑΕ
Αγγελίδης Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του ΠΑΜΑΚ/ Εκπαιδευτικός ΠΕ70*

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αλλαγή στην εκπαιδευτική πολιτική που προσανατολίζεται στην αξία της ηγεσίας. Η ηγεσία είναι μια έννοια που ορίζεται δύσκολα (Antonakakis, Ciancolo & Strenberg, 2004· Silva, 2016). Όσα χρόνια έχει μελετηθεί ως όρος έχουν παρατηρηθεί συγκλίνουσες και αποκλίνουσες απόψεις, το κοινό χαρακτηριστικό όλων, είναι ότι για να λέγεται κάποιος «ηγέτης» πρέπει να υπάρχει μια ομάδα ανθρώπων που να τον ακολουθεί (ακόλουθοι). Ένα άτομο δύναται να είναι και ηγέτης και ακόλουθος, ταυτόχρονα (Hunt, 2004). Το γεγονός που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον διεθνώς αναφορικά με την ηγεσία αφορά στα σημαντικότερα προσόντα που πρέπει να φέρει ένας ηγέτης. Στην εκπαίδευση, συγκεκριμένα, ως ηγέτης λογίζεται εκείνος που ως πρόσωπο που θα εξελίξει το συγκείμενο περαιώσης των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, θα εμπνεύσει

τους υφιστάμενους του, θα διευκολύνει τις διαδικασίες και θα είναι σε θέση να διαχειρίζεται προβλήματα ή συγκρούσεις που αναμένεται να εκδηλωθούν μεταξύ του ανθρωπίνου δυναμικού (Βιολιντζής, 2020). Η αποτελεσματική διοίκηση είναι μια απαιτητική διαδικασία και οι εκπαιδευτικοί ηγέτες οφείλουν να επιδεικνύουν υψηλές δεξιότητες προσαρμογής στις καθημερινές αλλαγές αλλά και στις αλλαγές της σύγχρονης πραγματικότητας. Η επαγγελματική ανθεκτικότητα, αποτελεί μια παράμετρο βαρύνουσας σημασίας για την αποτελεσματική ηγεσία. Αφορά την ικανότητα ενός ανθρώπου να ανταποκρίνεται διαρκώς σε πολλές επαγγελματικές παραμέτρους, οι οποίες συνεχώς γίνονται πολυπλοκότερες (Mishra & McDonald, 2017). Η παρούσα εργασία διερευνά τα επίπεδα επαγγελματικής ανθεκτικότητας των ανώτατων στελεχών στην εκπαίδευση ώστε να αναδειχθούν τα κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους, ως σημαντικά και απαραίτητα. Για τη μέτρηση της επαγγελματικής ανθεκτικότητας των στελεχών χρησιμοποιήθηκε η Κλίμακα Επαγγελματικής Ανθεκτικότητας (Career Resilience Scale) της Kodama (2015). Πρόκειται για ποσοτική έρευνα όπου η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με την τεχνική χιονοστιβάδας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει υψηλή θετική συσχέτιση μεταξύ της επαγγελματικής ανθεκτικότητας, της αποτελεσματικότητας, της προϋπηρεσίας, του ακαδημαϊκού επιπέδου και ορισμένων χαρακτηριστικών της προσωπικότητας που ήταν κοινά στους συμμετέχοντες.

ΤΟ BRAIN DRAIN ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΜΕ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ: ΤΟ ΠΡΟΒΛΕΠΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟ ΤΟΥΣ

Πιπέρης Χρήστος, M.D., MSc.

Μαρκάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ78, M.A.Ed., Ph.D.

Η επιστημονική έρευνα που διεξήχθη από τα έτη 2016-2019, κατά τη διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με θέμα: «Διαστάσεις του φαινομένου “Διαρροής Εγκεφάλων” (Brain Drain) στην Κρήτη από το έτος 2008 μέχρι σήμερα» με φορέα το Πανεπιστήμιο Κρήτης, ανέδειξε τους κυριότερους λόγους μετανάστευσης των Ιατρών με καταγωγή από την Κρήτη προς το εξωτερικό. Στην παρούσα Εισήγηση θα παρουσιαστούν αναλυτικά οι λόγοι της μετανάστευσης των Κρητών Ιατρών, οι προϋποθέσεις για την επιστροφή τους στην Ελλάδα, καθώς και η πρόθεση επαναπατριsmού τους, μέσω ενός προβλεπτικού μοντέλου (μέσω της χρήσης Ordinal Logistic Regression). Η μεθοδολογία της δειγματοληψίας που υιοθετήθηκε ήταν μεικτή, ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε ημι-δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο περιλάμβανε ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου, τόσο για την διεξαγωγή της ποσοτικής όσο και της ποιοτικής έρευνας. Η εξειδικευμένη στατιστική ανάλυση η οποία εφαρμόστηκε στα δεδομένα του δείγματος, κατέδειξε χρήσιμα πορίσματα και συμπεράσματα, λαμβάνοντας πάντα υπόψιν τους κανόνες της ηθικής και δεοντολογίας που διέπουν την επιστημονική έρευνα.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΕΡΡΩΝ

Τόνιου Δήμητρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc

Κάθε σχολική μονάδα αποτελεί μια κοινωνία, που παρομοιάζεται με έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο ζωντανό οργανισμό. Εντός της κοινωνίας αυτής, εντοπίζονται πολλαπλοί εμπλεκόμενοι παράγοντες, όπως ο διευθυντής, ο σύλλογος διδασκόντων, οι μαθητές και οι γονείς τους. Η συνύπαρξη όλων των απόμων αυτών, αναπόφευκτα συνδέεται με την εμφάνιση συγκρούσεων μεταξύ τους. Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαία η διαχείριση των ανακυπτουσών, εντός της σχολικής μονάδας συγκρούσεων, προκειμένου να προωθηθεί η ομαλή λειτουργία του σχολείου, αλλά και η εκπλήρωση του σκοπού του. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν ορισμένες τεχνικές που έχουν αναπτυχθεί σχετικά, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως τεχνικές διαχείρισης των συγκρούσεων. Πρόκειται για μοντέλα, τα οποία εφαρμόζονται με διαφορετικό μεταξύ τους τρόπο και ορισμένες φορές, επιδιώκουν και διαφοροποιημένα αποτελέσματα.

Με την εργασία αυτή, επιχειρείται η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφερειακής ενότητας Σερρών, σχετικά με τις τεχνικές διαχείρισης των συγκρούσεων, που εμφανίζονται εντός των σχολικών μονάδων. Προς την κατεύθυνση αυτή πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα, με εργαλείο συλλογής δεδομένων το ερωτηματολόγιο. Η έρευνα διεξήχθη τον Απρίλιο του 2021, ενώ το δείγμα αποτέλεσαν 211 εκπαιδευτικοί της Περιφερειακής ενότητας Σερρών. Από την έρευνα προκύπτει ότι η συνηθέστερη τεχνική διαχείρισης της σύγκρουσης είναι η συνεργασία, ενώ ακολουθεί η εφαρμογή εναλλακτικών τρόπων δράσης. Από την άλλη σε μικρότερο βαθμό επιλέγεται ως λύση η αποφυγή διαχείρισης της σύγκρουσης.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΗΓΕΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

*Κουτσουράη Σεβασμία - Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ-70 / Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας
Μαράκη Ελένη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης 2ης Περιφέρειας Ηρακλείου
Χαλεπλή Γεωργία, Εκπαιδευτικός ΠΕ-70
Κούτσικας Λεωνίδα, Εκπαιδευτικός ΠΕ-11*

Βασικός σκοπός της παρούσας ερευνητικής μελέτης είναι η διερεύνηση, περιγραφή και ερμηνεία των απόψεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του βορείου συγκροτήματος του νομού Δωδεκανήσου, αναφορικά με το περιεχόμενο της ηγετικής συμπεριφοράς των διευθυντών/τριών σχολικών μονάδων. Αναλυτικότερα, μελετάται ο βαθμός συμφωνίας των εκπαιδευτικών με τους ηγετικούς ρόλους σε δύο επίπεδα: στο

επίπεδο «σπουδαιότητας», δηλαδή αυτό που επιθυμούν οι εκπαιδευτικοί και σε επίπεδο «εφαρμογής», δηλαδή αυτό που ισχύει στην πράξη. Αρχικά γίνεται ένας εννοιολογικός προσδιορισμός των εννοιών της διοίκησης και της ηγεσίας και στη συνέχεια παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας. Για την επιλογή του δείγματος η ερευνητική διαδικασία βασίστηκε στη δειγματοληψία κατά συστάδες και ως εργαλείο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο ατομικής συμπλήρωσης, το οποίο στάλθηκε στις επιλεγείσες σχολικές μονάδες (από διαθέσιμο στις ερευνήτριες δειγματοληπτικό πλαίσιο) μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Τα ερευνητικά δεδομένα που συλλέχθηκαν με τα ερωτηματολόγια εισήχθησαν στο λογισμικό του SPSS (v.26) με τη βοήθεια του οποίου πραγματοποιήθηκε η περιγραφική και η επαγωγική στατιστική ανάλυση. Από την στατιστική ανάλυση προέκυψε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του βαθμού «σπουδαιότητας» που δηλώνουν οι εκπαιδευτικοί του δείγματος αναφορικά με τις ηγετικές συμπεριφορές και του βαθμού που βιώνουν στην πράξη αυτές τις ηγετικές συμπεριφορές από τους/τις διευθυντές/τριες τριών σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Βορείου συγκροτήματος του νομού Δωδεκανήσου.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΗΣΙΑΓΩΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

*Βαρσαμά Μαρία, Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής και Φυσικών Επιστημών του Δημοκριτείου
Πανεπιστημίου Θράκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ60/ΠΕ60ΕΑΕ
Φροσύνης Αθανάσιος, Διδάκτορας Τμήματος Ιατρικής Α.Π.Θ. /Πρώην Διευθυντής
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης/ Εκπαιδευτικός ΠΕ70/ΠΕ04*

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στην εκπαίδευση συμπεριλαμβανομένης και αυτής που αφορά στο δικαίωμα όλων των μαθητών να φοιτούν στο σχολείο της γειτονιάς τους, ανεξαρτήτως της όποιας διαφορετικότητας μπορεί να τους χαρακτηρίζει (Tziviniou & Kagkara, 2019). Η εν λόγω αλλαγή αποτελεί πρόκληση για την εκπαιδευτική κοινότητα και προϋποθέτει την ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων από τους εκπαιδευτικούς (Goddard&Evans, 2018). Στο πλαίσιο της συμμετοχικής εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι και έρευνες σε διεθνές επίπεδο καταδεικνύουν πως η καταλληλότερη περίοδος προετοιμασίας τους είναι κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Επίσης, η αυτό-αποτελεσματικότητα των μελλοντικών εκπαιδευτικών είναι καθοριστικός παράγοντας για να καταφέρουν να σταθούν ικανοποιητικά στις απαιτήσεις που θα προκύψουν μέσα στις αίθουσες διδασκαλίας (Brown, Myers&Collins, 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλές πεποιθήσεις αυτό-αποτελεσματικότητας των μελλοντικών εκπαιδευτικών στη συμπεριληπτική εκπαίδευση, δηλαδή στην εκπαίδευση που αφορά στον μετασχηματισμό της σχολικής κουλτούρας, των εκπαιδευτικών πολιτικών και των πρακτικών, ώστε να ανταποκρίνονται στην ποικιλομορφία των μαθητών, αντιμετωπίζοντας τη

διαφορετικότητα όχι ως πρόβλημα, αλλά ως ευκαιρία για τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας δηλαδή (Unesco, 2019), έχουν συνδεθεί αρκετές φορές με καλύτερα αποτελέσματα στη μάθηση αλλά και με τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας για το σύνολο των μαθητών. Σκοπός, της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση των απόψεων των μελλοντικών νηπιαγωγών αναφορικά με την αντίληψη για την αποτελεσματικότητά τους. Διεξήχθη ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου σε δείγμα 120 φοιτητών του τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τα ερευνητικά εργαλεία που αξιοποιήθηκαν ήταν η κλίμακα TEIP και η σύντομη μορφή της κλίμακας TSES για τις οποίες βρέθηκε ότι οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί αισθάνονται αρκετά αποτελεσματικοί αναφορικά με την συμπεριληπτική εκπαίδευση, με μικρότερες τιμές αυτό-αποτελεσματικότητας όσο αφορά την ικανότητα διαχείρισης προβληματικών συμπεριφορών για την πρώτη κλίμακα. Για τη δεύτερη κλίμακα τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μελλοντικοί νηπιαγωγοί αισθάνονται από μέτρια έως αρκετά αυτό-αποτελεσματικοί στη διδασκαλία σε γενικές τάξεις.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

*Αδαμίδου Βασιλική, Διευθύντρια του 63ου Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης/
Εκπαιδευτικός ΠΕ70*

Τα τελευταία χρόνια μια σημαντική πρόκληση που καλείται να διαχειριστεί η εκπαιδευτική κοινότητα αφορά τα παιδιά με συναισθηματικές διαταραχές. Το άγχος για αποτυχία στα μαθήματα, η καταθλιπτική διάθεση, η υπερβολική ντροπή, η υπερεξάρτηση από τον εκπαιδευτικό και προβλήματα συμπεριφοράς όπως ανυπακοή, υβριστική γλώσσα, νευρική και ανησυχία, είναι ορισμένα από αυτά (Μπαϊρακτάρη, 2020). Λαμβάνοντας υπόψη τη σπουδαιότητα της σχολικής ενσωμάτωσης παιδιών που παρουσιάζουν διαταραχές στο συναίσθημα και τη συμπεριφορά, γίνεται κατανοητή η ανάγκη μελέτης του εν λόγω ζητήματος. Η παρούσα ερευνητική προσπάθεια είχε σκοπό να εξετάσει και να παρουσιάσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την σχολική ενσωμάτωση παιδιών με διαταραχές στο συναίσθημα και τη συμπεριφορά. Ως στόχο είχε να διερευνήσει τη στάση των εκπαιδευτικών για τη σχολική ενσωμάτωση των μαθητών αυτών, τους παράγοντες που ευθύνονται για τις εν λόγω διαταραχές, το αν έχουν γνώση για σχετικές υποστηρικτικές υπηρεσίες, αν θα ζητούσαν τη σύμπραξη ειδικού από το χώρο του σχολείου σε περίπτωση που είχαν τέτοια περίπτωση μαθητή μέσα στην τάξη τους και ποιο παράγοντα θεωρούν πως είναι πιο αποτελεσματικός ώστε να προσεγγίσουν ανάλογες περιπτώσεις. Χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία της ποσοτικής έρευνας με τη χρήση ερωτηματολογίου σε βολικό δείγμα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι μαθητές που αντιμετωπίζουν διαταραχές συναισθήματος και προβλήματα συμπεριφοράς έχουν τις ίδιες

ικανότητες με τους υπόλοιπους συμμαθητές τους και μπορούν να παρακολουθήσουν στην γενική τάξη. Επίσης, αναδείχθηκε πως πιστεύουν ότι οικογενειακό περιβάλλον αποτελεί αιτιολογικό παράγοντα για την εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς στα παιδιά. Οι ίδιοι, γνωρίζουν την ύπαρξη υποστηρικτικών υπηρεσιών για ανάλογες περιπτώσεις και όπως δήλωσαν θα ζητούσαν τη βοήθεια ειδικού προκειμένου να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότερη προσέγγιση για τον εκάστοτε μαθητή.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ: ΠΩΣ ΤΗ ΒΙΩΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

*Παπαδημητρίου Όλγα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Πάσχου Σοφία, Εντεταλμένη Διδάσκουσα Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο
Πανεπιστήμιο*

Η εμφάνιση της πανδημίας οδήγησε σε πρωτόγνωρες καταστάσεις, Η ανθρωπότητα κλήθηκε να προσαρμοστεί σε μια νέα πραγματικότητα. Μεγάλο αντίκτυπο είχε η πανδημία και στην εκπαιδευτική κοινότητα. Οι σχολικές μονάδες αναγκάστηκαν να καταφύγουν στην εξ αποστάσεως διδασκαλία. Η παραδοσιακή δια ζώσης και με αλληλεπίδραση διδασκαλία αντικαταστάθηκε από τις οθόνες των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το σχολείο που έως τώρα αποτελούσε μια κοινότητα της οποίας τα μέλη έρχονταν σε επαφή και αλληλοεπιδρούσαν μεταξύ τους αλλάζει μορφή. Το πολύπλευρο του ρόλου των εκπαιδευτικών κλονίστηκε και αποπροσανατολίστηκε από τη χρήση και την παρουσία της οθόνης. Τον ίδιο όμως αποπροσανατολισμό βίωσαν και οι μαθητές. Πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια της εξ αποστασεως διδασκαλία; Πώς βίωσαν τη μαθησιακή διαδικασία; Τι θα ήθελαν να διορθωθεί; Τι θα ήθελαν να ήταν διαφορετικό;

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τα ως άνω ερωτήματα και αναδεικνύει την άποψη των μαθητών. Συγκεκριμένα, με τη χρήση ερωτηματολογίων ερευνά την άποψη των μαθητών αναφορικά με την εξ αποστασεως διδασκαλία κατά την περίοδο του covid-19 σε ασύγχρονο και σύγχρονο επίπεδο. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να γίνει η αποτίμηση της εμπειρίας των μαθητών/τριων των τριών τελευταίων τάξεων του Δημοτικού και συγκεκριμένα του Δημοτικού Σχολείου Νέου Χωριού Νομού Χανίων. Να ερευνηθεί δηλαδή και να αποτυπωθεί κατά πόσο επηρεάστηκαν σε ψυχοσυναισθηματικό και γνωστικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα αποτελέσουν το έναυσμα για την ανάδειξη καλών πρακτικών κατά τη χρήση πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης, ενώ παράλληλα θα αναδείξουν για πρώτη φορά την άποψη και την οπτική των μαθητών αναφορικά με την πρωτόγνωρη εξ αποστάσεως διδασκαλία. Το τελευταίο έχει ιδιαίτερη σημασία τόσο για τους εκπαιδευτικούς, όσο και για τη σχολική κοινότητα εν γένει.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ CHAT GPT

*Τζωρτζάκης Ιωάννης, Σύμβουλος Εκπαίδευσης
Βλαχοκυριάκου Φωτεινή, Εκπαιδευτικός ΠΕ84, 1ο Γυμνάσιο Τρίπολης*

Η εργασία αποτελεί επικαιροποίηση των εργασιών των συγγραφέων για την Τεχνητή Νοημοσύνη και την αξιοποίηση των αναδυόμενων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, που παρουσιάστηκαν στα συνέδρια του ΙΑΚΕ το 2018 και το 2022 αντίστοιχα. Φαίνεται ότι στοιχεία που πριν από μία πενταετία χαρακτηρίζονταν ως δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης και άλλα που προκαλούσαν επιφυλάξεις, έχουν πλέον εφαρμογές όχι μόνο στο εμπόριο και τη διασκέδαση, αλλά και στην πολιτική και την εκπαίδευση.

Με την ανακοίνωση της ελεύθερης πρόσβασης των χρηστών σε ισχυρές εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης, με πιο πρόσφατες τις εφαρμογές δημιουργίας περιεχομένου και τη δοκιμαστική εφαρμογή του γλωσσικού μοντέλου του Chat GPT3, πολλοί έσπευσαν να τα χρησιμοποιήσουν και στην εκπαίδευση, τόσο για δημιουργικούς όσο και για μη ευγενείς σκοπούς.

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και η αλλαγή του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας είναι πλέον ιδιαίτερα επίκαιρα ζητούμενα. Η διδασκαλία, όπου ο καθηγητής παραδίδει στον πίνακα το μάθημα και οι μαθητές λύνουν ασκήσεις στο σπίτι πρέπει να αντικατασταθεί με την υιοθέτηση παιδαγωγικών στρατηγικών και δραστηριοτήτων που εμπλέκουν ενεργά τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία και αποδεικνύουν τη μάθηση με έργα. Στην εργασία παρουσιάζονται δυνατότητες και πιθανοί τρόποι αξιοποίησης εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης και του Chat GPT3 για την καλλιέργεια της δημιουργικότητας των μαθητών, καθώς και επιφυλάξεις που σχετίζονται με μη κατάλληλους τρόπους χρήσης του

ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ (ΣΥΝΔΡΟΜΟ MOBBING)

Παρίση Αλίκη, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια ιδιαίτερη αύξηση όσον αφορά τις έρευνες που σχετίζονται με τον εκφοβισμό στο χώρο της εργασίας και ειδικότερα με το φαινόμενο της εργασιακής παρενόχλησης ή σύνδρομο mobbing, όπως είναι επίσης γνωστό. Έτσι η παρούσα μελέτη καθίσταται βαρύνουσας σημασίας, αφού συμβάλλει στην απόκτηση επιπλέον στοιχείων και στην διατύπωση μιας σφαιρικής άποψης πάνω σε ένα τόσο καίριο θέμα, το οποίο έχει μελετηθεί ελάχιστα πέραν των ορίων της Σκανδιναβίας. Φυσικά κάτι τέτοιο δεν υφίσταται για τις περιπτώσεις εκφοβισμού μεταξύ παιδιών και σεξουαλικής παρενόχλησης

των εργαζόμενων θηλυκού γένους, φαινόμενα για τα οποία έχουν υλοποιηθεί πολλές έρευνες, καθώς κυριαρχούσαν μέχρι τις αρχές του '70. Οι πολυετείς έρευνες πάνω σε αυτά έδωσαν ώθηση στην αύξηση της επίδοσης της αρμόζουσας προσοχής σε ένα εξαιρετικά σημαντικό πρόβλημα, αυτό της ηθικής παρενόχλησης. Πρόκειται για επαναλαμβανόμενη επιθετική συμπεριφορά τόσο εντός όσο και εκτός του οργανισμού ενεργώντας εκφοβιστικά πάνω σε κάποιον. Πέραν των ενεργειών, εκφοβισμό δημιουργούν και λόγια ή τρόποι οργάνωσης της εργασίας που αποσκοπούν στην προσβολή της αξιοπρέπειας, της προσωπικότητας και της ψυχοσωματικής υγείας του εργαζόμενου, οδηγώντας στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος γεμάτο εχθρότητα και ταπείνωση. Στόχος αυτών των πράξεων δεν είναι άλλος από την παραίτηση του εργαζόμενου. Έρευνες έχουν φανερώσει ότι ένας στους δέκα Έλληνες βιώνει τον εκφοβισμό στο χώρο που εργάζεται, ενώ δεν είναι μικρό και το ποσοστό των εργαζομένων που έχουν δηλώσει ότι υφίστανται σωματική βία στη δουλειά τους. Είναι, δηλαδή, ένα φαινόμενο που εξαπλώνεται με ταχύτατους ρυθμούς στη χώρα μας. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η μελέτη και κατανόηση του φαινομένου του εκφοβισμού στον εργασιακό χώρο στρέφοντας το ενδιαφέρον στην ηθική παρενόχληση (σύνδρομο mobbing). Η βιβλιογραφική αυτή ανασκόπηση αποσκοπεί στην παροχή ενός εργαλείου πολύ σημαντικού για κάθε οργανισμό αποβλέποντας στην αποφυγή εμφάνισης του φαινομένου αυτού στα όριά του.

ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ "ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΩΝ"

Σταυρούλη Μαρίλη, Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Η προτεινόμενη ανακοίνωση εξετάζει την υπόθεση επαναπροσδιορισμού της έννοιας του ενεργού πολίτη όπως προκύπτει από τη μελέτη των πολιτικοκοινωνικών συγκείμενων στα μουσικοθεατρικά happenings "Διαμαρτυρίες" του πρωτοποριακού συνθέτη Θόδωρου Αντωνίου. Οι "Διαμαρτυρίες I & II" (1970-1971) βασίζονται στον συνδυασμό πολυμέσων, αυτοσχεδιασμών, διάδρασης με το κοινό και σε έμμεσες αναφορές στις λογοκριτικές μεθόδους της χούντας. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές μορφές έκφρασης που ήταν πιο εύληπτες από το καθεστώς, η καινοτομία τόσο στο επίπεδο των σημειώντων όσο και των σημαινόμενων προσέδωσε ιδεολογική βαρύτητα στο έργο, διευκολύνοντας τον Αντωνίου να αμφισβητήσει εμμέσως τη δικτατορία και να ενημερώσει το κοινό για τις ανελεύθερες πρακτικές της. Η σημαντικότητα του εγχειρήματος έγκειται στη δυνατότητα διαμόρφωσης νέων μοντέλων δράσης μέσα στη δημόσια σφαίρα που από τη μια πλευρά αφορούν στην ενεργοποίηση της συνειδητοποίησης των ιδεολογικών μηχανισμών του θεατή-πολίτη, οι οποίοι τον εμποδίζουν να δρα κατά βούληση και στην αναγνώριση νέων τρόπων πρόσληψης της σύγχρονης πρωτοπορίας. Από την άλλη, στην ανάληψη ενός νέου ρόλου για τον καλλιτέχνη-πολίτη, ο οποίος σχετίζεται με την υπέρβαση της ιεραρχικής σχέσης δημιουργού

και θεατή και την αναζήτηση κοινωνικού περιεχομένου στην τέχνη. Με δεδομένο, ότι ανάλογες πρακτικές περιορισμού της ελευθερίας του λόγου εξακολουθούν να υφίστανται έως σήμερα σε ανελεύθερα και όχι μόνο καθεστώτα, συχνά υποβοηθούμενα από την εξέλιξη της τεχνολογίας, όψεις της οποίας διαμορφώνουν παθητικές μορφές ψυχαγωγίας και κατανοώντας την επιρροή που άσκησε η κωδικογραφία της σύγχρονης τέχνης στο ρεπερτόριο δράσης του νεότερου ακτιβισμού, η εισήγηση θα κάνει αναγωγή στη σημερινή εποχή και θα επιχειρήσει να αποδείξει ότι η σημειογραφία των μουσικοθεατρικών happenings μπορεί να συμβάλλει στη συγκρότηση νέων υποκειμενικότητων, στην υπονόμηση της καταχρηστικής εξουσίας και στην κατάδειξη των συγκρούσεων που υπάρχουν στον κοινωνικό χώρο, συνιστώντας μια σημαντική διάσταση της δημοκρατικής πολιτικής. Μεθοδολογικά, η εισήγηση στηρίζεται σε πρωτογενή έρευνα (συνεντεύξεις του συνθέτη και των συντελεστών στην ερευνήτρια και μελέτη αρχείων) και σε σχετική βιβλιογραφία.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΥ

Κορέλλα Άννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 ΕΑΕ

Η ελληνική κοινωνία σήμερα βρίσκεται μπροστά σε μια ήδη διαμορφωμένη πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική πραγματικότητα. Τα σχολεία στην Ελλάδα, είναι σε μεγάλο βαθμό ετερογενή και υπάρχει επιτακτική ανάγκη για ένα διαφορετικό είδος εκπαίδευσης, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, η οποία αντανακλά τις αλλαγές στην κοινωνία και επομένως είναι κοινωνικά συναφής και παιδαγωγικά ευαίσθητη. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση νοείται ως η παιδαγωγική απάντηση στην υπάρχουσα πολυπολιτισμική πραγματικότητα. Βασίζεται στην παιδοκεντρική παιδαγωγική, που στηρίζεται στην αυτενέργεια, στον αυθορμητισμό και στο σεβασμό των ατομικών διαφορών. Η παρούσα εργασία μελετά το ρόλο της εκπαιδευτικής μονάδας στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής, προκειμένου να διαχειριστεί την πολιτισμική ανομοιογένεια του μαθητικού της πληθυσμού. Η Διεύθυνση και ο Σύλλογος Διδασκόντων αποτελούν τους δυο βασικούς φορείς λήψης και διαμόρφωσης εκπαιδευτικής πολιτικής της σχολικής μονάδας. Σημαντική προς αυτή την κατεύθυνση, είναι η συνεισφορά του Συλλόγου Γονέων/Κηδεμόνων και ο ρόλος του Σχολικού Συμβουλίου, της Σχολικής Επιτροπής και Τοπικών Φορέων. Σκιαγραφούνται, επίσης, οι επιρροές των νέων συνθηκών στο επάγγελμα των εκπαιδευτικών και προτείνονται τρόποι αξιοποίησης των γλωσσικών και πολιτισμικών διαφορών που υφίστανται στις μικτές σχολικές τάξεις, προς όφελος όλων των μαθητών, αλλοδαπών και γηγενών.

ΝΕΡΟ ΠΑΕΙ ΚΙ ΕΡΧΕΤΑΙ. ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ Τ.Π.Ε.

Αναγνωστάκης Γεώργιος, Δάσκαλος, μέλος ΙΑΚΕ

Η παρούσα εργασία περιγράφει μια πρόταση διδακτικού σεναρίου για το Νερό με τίτλο «Νερό πάει κι έρχεται». Σκοπός της διδακτικής πρότασης είναι οι μαθητές να ενημερωθούν για τη σημασία του νερού στη ζωή μας και πως αυτό παρουσιάζεται στη φύση. Το προτεινόμενο διδακτικό σενάριο αποτελείται από δώδεκα επιμέρους δραστηριότητες και εκτείνεται σε 23 διδακτικές ώρες. Σύμφωνα με αυτό οι μαθητές θα κληθούν να δημιουργήσουν συννεφώλεξ, να διαβάσουν παραμύθι και να το παρουσιάσουν, να γίνουν δημοσιογράφοι παίρνοντας συνέντευξη από μια Σταγόνα νερό, να δημιουργήσουν ηλεκτρονικό παζλ, να παίξουν ένα παιχνίδι ρόλων με θέμα τη δημιουργία ενός ιχθυοτροφείου Τσιπούρας, να πειραματιστούν με τις τρεις καταστάσεις του νερού, να μάθουν την οικογένεια λέξεων του νερού, να γράψουν ένα ομαδοσυνεργατικό παραμύθι, να παίξουν ένα παιχνίδι ταξινόμησης, να πραγματοποιήσουν μια εκδρομή σε ένα οικοσύστημα που βρίσκεται κοντά σε νερό και τέλος να παρουσιάσουν τις δραστηριότητές τους στη Σχολική Κοινότητα. Όλες οι προηγούμενες δραστηριότητες θα υποστηριχτούν από τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, και θα συνεισφέρουν στη δημιουργία και στον εμπλουτισμό του ιστολογίου της τάξης.

Λέξεις-κλειδιά: παιχνίδι ρόλων, ιστολόγιο, παραμύθι, νερό, διδακτικό σενάριο

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μαρκούγιας Ευάγγελος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η διδασκαλία των συγκρουσιακών θεμάτων υποστηρίζεται στις ΗΠΑ από τις αρχές του 20ού αιώνα σε συσχέτιση κυρίως με την εκπαίδευση στη δημοκρατία ή την αγωγή του πολίτη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στο πλαίσιο αυτό το σύγχρονο σχολείο πρέπει να προετοιμάζει τους αυριανούς πολίτες για τη διαχείριση θεμάτων που θα αντιμετωπίσουν στη ζωή τους, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να αναγνωρίσουν προκαταλήψεις και στερεότυπα, να αναπτύξουν ηθικές στάσεις και ικανότητα ενσυναίσθησης, να έχουν διάθεση για ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία, να συνδυάσουν την καλλιέργεια δεξιοτήτων κριτικής σκέψης με τη συναισθηματική ανάπτυξη κλπ. Η διδασκαλία της ιστορίας συνδέεται κατεξοχήν με τη χρησιμότητα τέτοιων θεμάτων, στη διαμόρφωση δηλαδή των μελλοντικών πολιτών που καλούνται να ζήσουν σ' έναν κόσμο σύνθετο, πολύπλοκο, γεμάτο αντιφάσεις και διενέξεις, τον οποίο βέβαια θα πρέπει να κατανοήσουν. Άλλωστε η ιστορία, η ίδια η φύση της ως επιστήμη, δημιουργεί πολλές συγκρούσεις ακόμα και μεταξύ των ιστορικών. Στη συγκεκριμένη εργασία- και μέσω της Μελέτης Περίπτωσης- γίνεται προσπάθεια να

αναδειχθεί η σημασία των συγκρουσιακών θεμάτων στη διδασκαλία της ιστορίας. Στόχος δεν είναι να δικαιώσουμε κάποιες από τις συλλογικές μνήμες ή τεκμήρια, αλλά να λειτουργήσουμε εισαγωγικά στα ιστορικά θέματα που έχουν διχαστική δυναμική και διορθωτικά στον έκδηλο ιστορικό ανταγωνισμό. Η επίσκεψη των μαθητών/τριων στις πηγές της ιστορίας, μέσω της έρευνας και της συνεργατικότητας, είναι δυνατόν να φέρει σημαντικά αποτελέσματα, καθώς μέσω των ιστορικών φαινομένων γίνεται αντιληπτή η κατανόηση της φυσιογνωμίας του σύγχρονου κόσμου. Η διαμόρφωση ενός γενικού οργανωτικού κι ερμηνευτικού πλαισίου, η απόκτηση της ιστορικής εικόνας και η ιστορική γνώση, συνεπικουρούν στον ένα και μοναδικό στόχο, αυτόν της αυτογνωσίας των μαθητών/τριων. Τέλος, σημαντικός πρέπει να θεωρείται ο ρόλος του εκπαιδευτικού, αφού στον ίδιο κυρίως οφείλεται η δημιουργία μιας ευάρεστης στους/στις μαθητές/τριες ψυχικής κατάστασης, η οποία κρατάει αμείωτο τον ενθουσιασμό και το ζήλο για τη σχολική εργασία και μάθηση

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Κορέλλα Άννα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 ΕΑΕ

Ο παιδικός αυτισμός έχει πολυεπίπεδες συνέπειες σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής των γονέων, αν και σημαντικές διαφοροποιήσεις έχουν καταγραφεί ανάμεσα στα δύο φύλα. Στο πλαίσιο της θεωρίας των κοινωνικών ρόλων και ταυτοτήτων, οι μητέρες αυτιστικών παιδιών τείνουν να έχουν υψηλά επίπεδα άγχους, σωματικής και ψυχολογικής επιβάρυνσης, κόπωσης και συναισθηματικής εξουθένωσης, ενώ οι πατέρες γίνονται περισσότερο ευαίσθητοι όσον αφορά τον αντίκτυπο του αυτισμού στη λειτουργία της οικογένειας, παρουσιάζοντας υψηλό βαθμό άγχους στις κοινωνικοποιητικές τους αλληλεπιδράσεις με το παιδί. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των επιδράσεων της ενασχόλησης των πατέρων αυτιστικών παιδιών με αυτά στις αντιλήψεις τους για τον πατρικό τους ρόλο, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που συμβαίνουν στη βιωματική του πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, η μελέτη επιχειρεί να αποτυπώσει το πώς μεταβάλλονται οι ιδέες του πατέρα για τον κοινωνικό και πατρικό του ρόλο, πώς αλληλεπιδρούν οι πατέρες με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας και πώς επιδρά η συμβουλευτική παρέμβαση στη στάση τους, καθώς και το κατά πόσο αυτή κρίνεται απαραίτητη. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, διαπιστώθηκε ότι οι πατέρες αυτιστικών παιδιών ενστερνίζονται την εικόνα του πατέρα «προμηθευτή» και θέτουν ως βασικό τους ρόλο την προστασία και το βιοπορισμό της οικογένειας. Ωστόσο, οι αντιλήψεις αυτές δεν οικοδομούνται αποκλειστικά στη βάση των βιωματικών αναπαραστάσεων αλλά και λόγω των δυσμενών αντικειμενικών συνθηκών που διαμορφώνονται σχετικά με τις δομές απασχόλησης των αυτιστικών παιδιών και τις υποστηρικτικές υπηρεσίες που παρέχονται στους γονείς.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΩΣ ΠΑΡΑΚΙΝΗΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Μπούτλα Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Τα τελευταία χρόνια έχουν εισαχθεί και εφαρμοστεί στις Σχολικές μονάδες μια σειρά από Καινοτόμα Εκπαιδευτικά Προγράμματα τα οποία, στο πλαίσιο της παιδοκεντρικής διάστασης της μάθησης, στοχεύουν στην ανανέωση του περιεχομένου της σχολικής γνώσης και στην αναμόρφωση της διδακτικής διαδικασίας προωθώντας νέες προσεγγίσεις στη μάθηση και θέτοντας τον μαθητή στο επίκεντρο της μαθησιακής διαδικασίας. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται ο ρόλος της Σχολικής Ηγεσίας στην εφαρμογή των καινοτόμων προγραμμάτων (ΚΠ) στην Α/θμια εκπαίδευση στο νομό Μαγνησίας. Για το σκοπό αυτό αναπτύχθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε σε όλες τις περιοχές του νομού. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 69% του δείγματος υλοποίησε κάποιο ΚΠ, με τις γυναίκες να κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό σε αυτούς που υλοποίησαν ΚΠ. Οι μαθητές και ο Διευθυντής είναι αυτοί που έπαιξαν τον πρώτο ρόλο στους παρακινητικούς παράγοντες υλοποίησης ΚΠ από τους εκπαιδευτικούς. Η ενδοσχολική επιμόρφωση λειτουργεί ενισχυτικά στην εφαρμογή των ΚΠ αφού το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευτικών που υλοποίησαν ΚΠ επιμορφώθηκαν σχετικά. Κατά την υλοποίηση των ΚΠ οι Διευθυντές είναι αυτοί που παίζουν το μεγαλύτερο παρακινητικό, ενθαρρυντικό και καθοδηγητικό ρόλο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, σημαντικό στοιχείο που πρέπει να έχουν οι Διευθυντές για να προωθήσουν την υλοποίηση ΚΠ είναι οι επικοινωνιακές δεξιότητες και τελευταίο η γνώση σε θέματα διοίκησης και νομοθεσίας. Τέλος, βρέθηκε ότι η υποστήριξη του Διευθυντή κατά την εφαρμογή των ΚΠ, διαφαίνεται από την αποσαφήνιση των ρόλων εντός της σχολικής μονάδας και από την πρόληψη δυσάρεστων καταστάσεων, ενώ η ενθάρρυνση, η κατανόηση των αναγκών των εκπαιδευτικών εκ μέρους του Διευθυντή και το χιούμορ επιδρούν καταλυτικά στο άγχος που δημιουργείται στους εκπαιδευτικούς λόγω της υλοποίησης των ΚΠ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΗΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Παρίση Αλίκη, Φιλόλογος, MSc.

Οι έννοιες «Δια Βίου Μάθηση» και «Δια Βίου Εκπαίδευση» βρίσκονται στις μέρες μας στο επίκεντρο των θεωρητικών αναζητήσεων της εκπαιδευτικής κοινότητας. Οι αναφορές στους όρους αυτούς, στο περιεχόμενό τους και στο ρόλο που διαδραματίζουν στη σύγχρονη εποχή γίνονται όλο και περισσότερες. Άμεση σύνδεση με τους παραπάνω όρους υπάρχει με τον τομέα της διοίκησης και ειδικότερα της διοίκησης σχολικών μονάδων, αφού οι εκπαιδευτικοί ηγέτες είναι αυτοί που όχι μόνο πρέπει να κατευθύνουν τους υπολοίπους στην «επέκταση»

των γνώσεων τους, αλλά και οι ίδιοι να συμμετέχουν σε δράσεις για δια βίου μάθηση που οργανώνουν, αποτελώντας θετικό παράδειγμα για όλους. Οι εκπαιδευτικοί ηγέτες, για να μπορέσουν να συμβάλουν τα μέγιστα στην σχολική μονάδα που «υπηρετούν», πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους κάποιες θεωρίες πάνω στις οποίες θα βασίζονται ώστε να διοικούν με σώστο και αποτελεσματικό τρόπο. Μέσα από τη θεωρία ή πιθανόν τις θεωρίες στις οποίες επιλέγει να στηριχθεί ο διευθυντής καθιστά την οργάνωση του σχολείου που ηγείται πιο αποδοτική. Παρά το γεγονός ότι ο όρος «ηγεσία» καταλαμβάνει καίρια θέση τόσο στην επιστήμη της Διοίκησης γενικότερα όσο και στην λειτουργία των σχολικών μονάδων ειδικότερα, δεν έχει δοθεί ένας σαφής ορισμός για τον «ηγέτη» και τον «διευθυντή». Μια ακόμα σημαντική έννοια είναι αυτή του αποτελεσματικού ηγέτη, καθώς να μην μπορεί κάποιος να διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και γνωρίσματα ώστε να χαρακτηριστεί ηγέτης, όμως αυτό δεν σημαίνει απόλυτα ότι η ηγεσία που θα ασκήσει θα είναι αποτελεσματική. Προϋπόθεση, λοιπόν, για ένα αποτελεσματικό σχολείο είναι μια εκπαιδευτική ηγεσία τέτοια που θα φροντίζει να επιμορφώνεται συνεχώς. Σκοπός, έτσι, της βιβλιογραφικής αυτής ανασκόπησης είναι να γίνει αντιληπτή η σύνδεση της δια βίου μάθησης με την εκπαιδευτική ηγεσία, καθιστώντας κατανοητή τη σημασία των εννοιών που εμπλέκονται στη σχέση αυτή.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΥΤΟΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ MOOCS

Γιασιράνης Στέφανος, Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Τα τελευταία χρόνια τα MOOCs (Massive Open Online Courses-Μαζικά Ανοικτά Διαδικτυακά Μαθήματα) αποτελούν έναν δημοφιλή τρόπο εξ αποστάσεως επιμόρφωσης τόσο στην μη-τυπική όσο και στην άτυπη εκπαίδευση, καθώς προσφέρουν τη δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο να αποκτήσει γνώσεις για το αντικείμενο που τον ενδιαφέρει χωρίς κάποιου είδους περιορισμό ή προϋποθέσεις. Σημαντικό ρόλο στην ολοκλήρωση των μαθημάτων και στην επίτευξη των προσωπικών στόχων συμμετοχής παίζει ο βαθμός αυτορρύθμισής κάθε συμμετέχοντα. Στην παρούσα μελέτη εξετάζουμε τη συμβολή του αναστοχασμού στην επίτευξη των στόχων των εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Ενδοσχολική βία και εκφοβισμός» του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο πλαίσιο της διδακτορικής έρευνας του ερευνητή. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η συμμετοχή των εκπαιδευόμενων, στο τέλος κάθε εβδομαδιαίας ενότητας του προγράμματος, σε αναστοχαστικές δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονταν με την 3η φάση (Αναστοχασμός) του μοντέλου αυτορρυθμιζόμενης μάθησης του Zimmerman, συνέβαλλαν στατιστικά σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που έθεταν για την επόμενη εβδομαδιαία ενότητα. Τα συμπεράσματα της έρευνας μπορούν να φανούν χρήσιμα στο σχεδιασμό μελλοντικών προγραμμάτων MOOCs τα οποία θα υποβοηθούν τους εκπαιδευόμενους να τα παρακολουθούν επιτυχώς πετυχαίνοντας τους στόχους τους.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Προεδρείο Συντονισμός

*Κουγιεντή Μαριγιάννα,
Μαρκογιαννάκη Μιχαέλα,
Καρακωσταντάκης Γεώργιος,
Περυσινάκη Εμμανουέλα*

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ SAFE-NET ΜΕ ΘΕΜΑ “Η
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΒΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ ΣΤΗΝ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ»”**

*Σπετσίδης Νικόλαος, Συντονιστής έργων
Θανασούλα Σοφία, Ψυχολόγος
Μαρινάκη Ζαφειρούλα, Med Εκπαίδευση Ενηλίκων
Ψαλτάκη Ευγενία, Γραμματέας Καινοτόμων Προγραμμάτων, Διεθνών Συμπράξεων και
Ανταλλαγών ΙΑΚΕ*

Ένα από τα ζητήματα που απασχολεί ιδιαίτερα την κοινωνία της ψηφιακής εποχής είναι η διαδικτυακή βία. Μάλιστα, η βία αυτή φαίνεται ότι απασχολεί ιδιαίτερα τα κορίτσια και τις γυναίκες, δεδομένου ότι πηγάζει, ενισχύει και αναπαράγει τις ίδιες δομικές ανισότητες και διακρίσεις όπως και οι άλλες μορφές βίας. Ένα έργο που προσπαθεί να συμβάλει στην εξάλειψη της διαδικτυακής βίας μέσα από την εκπαίδευση για την πρόληψή της μαζί με την αποτελεσματική διαχείρισή της είναι το έργο Safe-Net.

Το έργο Safe-Net είναι ένα διακρατικό έργο διάρκειας 26 μηνών (2021-2024), το οποίο χρηματοδοτείται από το Active Citizens Fund στο πλαίσιο του EEA Grants 2021. Εταίροι είναι ο Σύνδεσμος Ηρακλείου & Ν. Ηρακλείου (Ελλάδα) που είναι ο Επικεφαλής Εταίρος, το KUN – Κέντρο για την Ισότητα και τη Διαφορετικότητα (KUN) (Νορβηγία) και το Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (ΙΑΚΕ) (Ελλάδα). Σκοπός του έργου είναι να δημιουργήσει ένα δίκτυο ασφαλείας για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής βίας και την υποστήριξη των κοριτσιών θυμάτων βίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχει δημιουργηθεί μια παρέμβαση με θέμα: «Η Διαδικτυακή βία και ο ρόλος του σχολικού επαγγελματία στην αντιμετώπιση του φαινομένου». Στόχος του παρόντος εργαστηρίου είναι η βιωματική εφαρμογή της παραπάνω παρέμβασης, έτσι ώστε να μοιραστούμε τη γνώση του έργου με όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους και ειδικά εκπαιδευτικούς. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα τους εργαστηρίου θα συνεισφέρουν εποικοδομητικά στην κριτική αποτίμηση της αξίας της παρέμβασης και κατ' επέκταση του έργου Safe-Net.

ΑΠΩΛΕΙΑ: ΈΝΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ

*Μουδάτσου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ
Φακιολά Μαργαρίτα Σπυριδούλα, Κοινωνική Λειτουργός*

Στην ζωή μας όλοι έχουμε βιώσει μικρές ή μεγάλες απώλειες. Το πένθος και η απώλεια είναι συνυφασμένα με την διαδικασία της ίδιας της ζωής. Όσο και να θέλουμε να τα αποφύγουμε αυτό δεν μπορεί να γίνει. Εκείνο όμως που μπορούμε να αλλάξουμε είναι ο τρόπος που τα διαχειριζόμαστε. Η αναγνώριση της απώλειας στη ζωή μας και η διαχείριση των συναισθημάτων που απορρέουν από αυτή είναι κομβική για την καλή ψυχική υγεία μας. Μαθαίνοντας να διαχειριζόμαστε την απώλεια στην ουσία σημαίνει ότι μαθαίνουμε να την αποδεχόμαστε χωρίς να ξεχνάμε ότι ή όποιον/α «χάσαμε».

Στόχος του παρόντος εργαστηρίου θα είναι να επιχειρήσουμε μια μικρή «γνωριμία» με τον τρόπο που βιώνουμε την απώλεια στη ζωή μας και να δούμε κάποιες τεχνικές για τους τρόπους που μπορούμε να βελτιώσουμε την διαχείριση της.

Τεχνική – μεθοδολογία: Ο τρόπος που θα δουλέψει το εργαστήριο είναι βιωματικός, δηλαδή οι συμμετέχοντες θα κάνουν ασκήσεις με την καθοδήγηση των συντονιστών προκειμένου να μάθουν να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα θέματα που σχετίζονται με την απώλεια.

Χρόνος συνάντησης: Το εργαστήριο αναμένεται να διαρκέσει περίπου δυόμιση με τρεις ώρες.

Αποτελέσματα: Τα άτομα που θα ολοκληρώσουν την παρακολούθηση στο εργαστήριο θα έχουν αποκτήσει περισσότερα «εργαλεία» για να διαχειρίζονται ικανοποιητικότερα θέματα της διαχείρισης της απώλειας στη ζωή τους.

ΘΥΜΟΣ: ΈΝΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ

*Μουδάτσου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ
Φακιολά Μαργαρίτα Σπυριδούλα,*

Η αναγνώριση και η διαχείριση των συναισθημάτων μας, είναι σημαντικό αφενός στην διατήρηση της ψυχικής μας υγείας και αφετέρου στην επικοινωνία μας με τους συνανθρώπους μας. Ο θυμός είναι ένα συναίσθημα που βιώνουμε συχνά τόσο στην επαγγελματική μας ζωή όσο και στην προσωπική. Ο θυμός είναι ένα φυσιολογικό συναίσθημα που όμως πολλές φορές δυσκολευόμαστε στην διαχείριση του. Οι άνθρωποι είτε τον αγνοούμε με αποτέλεσμα να στρέφεται εναντίον του εαυτού μας είτε τον διαχειριζόμαστε με λάθος τρόπο. Όταν τον αποδεχτούμε και μάθουμε να τον διαχειριζόμαστε στην ουσία συμβάλουμε στην ψυχική ευεξία μας καθώς βελτιώνουμε την συνύπαρξη μας με τους άλλους.

Στόχος του παρόντος εργαστηρίου θα είναι να επιχειρήσουμε μια μικρή «γνωριμία» με τον τρόπο που βιώνουμε τον θυμό μας και να δούμε κάποιες τεχνικές για τους τρόπους που μπορούμε να βελτιώσουμε την διαχείριση του.

Τεχνική – μεθοδολογία: Ο τρόπος που θα δουλέψει το εργαστήριο είναι βιωματικός, δηλαδή οι συμμετέχοντες θα κάνουν ασκήσεις με την καθοδήγηση των συντονιστών προκειμένου να μάθουν να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα θέματα που σχετίζονται με τον θυμό τους.

Χρόνος συνάντησης: Το εργαστήριο αναμένεται να διαρκέσει περίπου δυόμιση με τρεις ώρες.

Αποτελέσματα: Τα άτομα που θα ολοκληρώσουν την παρακολούθηση στο εργαστήριο θα έχουν αποκτήσει περισσότερα «εργαλεία» για να διαχειρίζονται ικανοποιητικότερα θέματα της διαχείρισης του θυμού τους.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΗ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

*Φουντουλάκη Κυριακή, Κοινωνική λειτουργός - Εκπαιδευτικός (M.Sc.)
Κριτσωτάκη Αννα Μαρία, Κλινική ψυχολόγος (M.Sc.)*

Στο συγκεκριμένο εργαστήριο θα παρουσιαστούν πρακτικές κλινικές δεξιότητες για την υποστήριξη και ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα, θα συστηθούν τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από ειδικούς ψυχικής υγείας και σχολικούς συμβούλους, ώστε να ενισχύσουν τους εκπαιδευτικούς στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους πρακτική. Οι δυσκολίες αυτές σχετίζονται με την διαχείριση κρίσεων στην τάξη και άλλων δυσλειτουργικών συμπεριφορών, την οριοθέτηση των μαθητών και το συναίσθημα αβοηθησίας που μπορεί να βιώνουν οι διδάσκοντες. Στο πρώτο μέρος του εργαστηρίου θα υπογραμμιστούν οι δυσκολίες με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι οι εκπαιδευτικοί αγροτικών περιοχών, οι οποίες συνδέονται με τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά των μαθητών. Στο δεύτερο μέρος θα δοθεί έμφαση στην συμβουλευτική και στις μεθόδους παρέμβασης (π.χ. διαμόρφωση συμβολαίου με κανόνες, roleplaying, επαναπλαισίωση δυσλειτουργικών συμπεριφορών κ.α.). Στο τρίτο μέρος, θα λάβει χώρα παιχνίδι ρόλων, κατά το οποίο θα προσομοιωθεί μία ζωντανή συμβουλευτική παρέμβαση από ειδικούς ψυχικής υγείας προς εκπαιδευτικούς. Στόχος της συμβουλευτικής των εκπαιδευτικών είναι η έγκαιρη παρέμβαση σε θέματα σχέσεων, συναισθημάτων και συμπεριφορών που λαμβάνουν χώρα στη σχολική κοινότητα.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

*Χατζηπέμου Θεολόγος, Επίκουρος καθηγητής Τμήμα Κοινωνικής Κργασίας
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής*

Το σχολείο ως πεδίο παρέμβασης του σχολικού κοινωνικού λειτουργού, εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών ψυχικής υγείας αποτελεί ένα σταθερό πλαίσιο για το σχεδιασμό και για την υλοποίηση διαθεματικών παρεμβάσεων προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας των μαθητών στο σχολείο. Ένα παράδειγμα τέτοιων παρεμβάσεων αποτελεί η πρόληψη και αντιμετώπισης της βίας καθώς και η αναγνώριση, η αποδοχή, ο σεβασμός και η αλληλοσυμπληρωματική διαχείριση της διαφορετικότητας. Ο σκοπός του εργαστηρίου αφορά την εκπαίδευση των συμμετεχόντων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και αξιολόγηση ενός προγράμματος πρόληψης. Στο εργαστήριο θα αξιοποιηθεί εκπαιδευτικό υλικό από το Πρόγραμμα «stop στην ενδοσχολική βία: δραστηριότητες για την πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας στο σχολείο». Επίσης αφορά την κατανόηση της συμπληρωματικότητας και τη διεπαγγελματική συνεργασία των επαγγελματιών κλάδων που εργάζονται σε σχολικό περιβάλλον.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Διάκου Μαρία, Εκπαιδευτικός - Λέκτορας

Σε μία εποχή που όλα εξελίσσονται με τη χρήση της τεχνολογίας, η εκπαίδευση δεν μπορεί και δεν πρέπει να μείνει πίσω. Σαφέστατα η διαδικτυακή εκπαίδευση των μαθητών σε αυτές τις δύσκολες στιγμές της πανδημίας, έχει αποδειχθεί το κλειδί για την επιτυχή διδασκαλία σε αυτή την περίοδο κρίσεως. Τι έχουμε όμως μάθει και τι κρατάμε στην μεταπανδημική περίοδο; Οι παραδοσιακές στρατηγικές διδασκαλίας καλούνται πλέον να προσαρμοστούν και νέες στρατηγικές για διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης αναπτύσσονται. Οι διαδραστικές δραστηριότητες και η αύξηση της αλληλεπίδρασης μέσα από τα διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης είναι αποδείχθηκε ότι δεν είναι μόνο μια αποτελεσματική εκπαιδευτική στρατηγική στο παραδοσιακό περιβάλλον μάθησης, αλλά είναι επίσης αποτελεσματική σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον. Μέσα από το εργαστήριο αυτό θα μοιραστούμε ιδέες για το πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν σε περιόδους διαζώσης διδασκαλίας, έναν συνδυασμό ενεργών στρατηγικών μάθησης προσαρμόζοντας ταυτόχρονα με επιτυχία δραστηριότητες σε διαδικτυακά περιβάλλοντα. Θα δούμε

δραστηριότητες που θα υποστηρίζουν τους μαθησιακούς μας στόχους, συνδυάζοντας το παραδοσιακό περιβάλλον της τάξης, και τις διαδικτυακές συνθήκες της εξ αποστάσεως διδασκαλίας αξιοποιώντας ακόμη και τον φανταστικό κόσμο της τεχνητής νοημοσύνης.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ

Σάββας Δημήτριος, Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού/Εκπαιδευτής Ενηλίκων

Αυτό το εργαστήριο στοχεύει στην Εκπαίδευση Εκπαιδευτών (Training of Trainers T.O.T) και είναι μέρος τους Ευρωπαϊκού προγράμματος K2 Integrate2EU. Ο κύριος στόχος αυτής της Εκπαιδευτικής Δραστηριότητας Μάθησης Διδασκαλίας είναι να θέσει τα θεμέλια για τους συμμετέχοντες ώστε να μάθουν μεθόδους Μη Τυπικής Εκπαίδευσης με βάση τη Βιωματική Μάθηση του Kolb που εφαρμόζεται στην ανάπτυξη Τεχνικών Ενσυναίσθησης και δεξιοτήτων Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας.

Οι δραστηριότητες που θα παρασχεθούν κατά τη διάρκεια αυτής της εκπαίδευσης θα δώσουν ακριβή εργαλεία για τους εκπαιδευτικούς & επαγγελματίες που αντιμετωπίζουν προβλήματα μετανάστευσης, ειδικά όσον αφορά τις μετανάστριες. Αυτά τα εργαλεία χωρίζονται σε τρία διαφορετικά όργανα: Ενσυναίσθηση, Διαπολιτισμική Ικανότητα, Φύλο και Μετανάστευση

Τέλος, αυτή η εκπαίδευση είχε επίσης σκοπό να πείσει τους εκπαιδευτές-επαγγελματίες να υιοθετήσουν τη διαπολιτισμική προοπτική, όχι μόνο ως μέθοδο για τη δημιουργία καλύτερης κατανόησης μεταξύ ανθρώπων από διαφορετικά υπόβαθρα αλλά και ως ιδεολογική θέση. Η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση επαινεί την ισότητα, η οποία συνεπάγεται την επανεξέταση του ρόλου ΟΛΩΝ των παραγόντων για την αλλαγή της υπάρχουσας δυναμικής ισχύος στην κοινωνία μας από το σχολείο μέσω του εκδημοκρατισμού της γνώσης και των εκπαιδευτικών εμπειριών.

Αντιμετωπίζουμε αυτό το θέμα με διαφορετικούς τρόπους, με ιδιαίτερη αναφορά στις Καλλιτεχνικές δραστηριότητες που σκοπεύουμε να κάνουμε. Η τέχνη είναι μια υποτιμημένη μορφή γνώσης και συμμετοχής που πιστεύουμε ότι πρέπει να αξιοποιηθεί. Η προοπτική της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης σημαίνει παροχή ευκαιριών μάθησης σε όλα τα είδη μαθητών, ανεξάρτητα από την καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τις αναπηρίες ή τις μαθησιακές προτιμήσεις τους. Χρησιμοποιώντας τη Βιωματική Μέθοδο Εκμάθησης, διασφαλίζουμε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τη γνώμη τους ως ενεργοί παράγοντες στη μαθησιακή διαδικασία.

PRESCHOOL MUSEUM EDUCATION

Petousi Eleni, Principal at Pre School of Karteros - Legal Representative of the Erasmus project

Margiolaki Maria, Pre Primary Teacher at Pre School of Karteros

In this presentation we will present the Learning Teaching and Training Activities of preschool teachers, from six different countries, which took part in Karteros Kindergarten, in Heraklion, last October. These activities are part of an Erasmus+ KA2 project "Inclusion through sensory integration" and the objective is to support inclusion through sensory integration of all children through literacy, outdoor education and considering the capacity of creativity and a well-organized learning environment. So, we involved teachers, parents and children into creating an environment and teaching methods supporting sensory integration throughout the activities based on outdoor education and preschool museum education. Participants had the opportunity to observe (job shadowing) daily routines and practices based on the ideas that every child is born with creative potential. Also, they took part into small workshops according to topical culture such as dance, music, pottery, mosaic, drama and excavation. They had some cultural visits/explorations in order to discover the local culture, environment and heritage. Discussions, sharing ideas and exchanging of practice between participants took place emphasizing on the next questions: How can we include the local history/ culture/ heritage in the educational program of kindergarten? The impact of the museums and the culture places on students, educational programs and kids' psychology. How can we use archaeological places, open air museums and historical buildings-museums as a resource in teaching and learning in kindergarten?

INTERNATIONAL MOBILITIES UNDER ERASMUS+: THE CASE OF BE GREEN TURKEY MOBILITY

Tunc Mustafa, Pedagogical Advisor , Adile Mermerci High School , Istanbul, Turkey

The Be Green project is a 25-month project numbered 2021-1-FR01-KA220-SCH-000029945 coordinated by the French Jean Pierre Timbaud High School. Its total budget is 259,949 €. The project is based on the cooperation of a total of 5 schools from France, Italy, Bulgaria, Iceland and Turkey and an institute from Greece. Be Green is centered on the European Green Deal and covers many topics related to agriculture, architecture, clean energy and sustainable living.

The Turkey mobility of the project was held between 10-14 October 2022, hosted by Adile Mermerci Anatolian High School in Istanbul. 14 students and 8 teachers from partner schools and 3 institute members from Greece participated in the mobility.

When the questionnaire applied after the mobility was completed, it was observed that the students and teachers who participated in the mobility were satisfied.

It can be said that the first striking feature in Turkey's mobility is the emphasis on interdisciplinary studies. Because, during this activity, Turkish students prepared two different theater works called "Be Green" and an exhibition. This shows that mobilities that include artworks can be stronger. One of the important points that attracted attention in Turkey's mobility was the team and cooperation work. It is seen that the teachers related to the subject were assigned while the project team was being formed. School counselor Mustafa Tunç, who is experienced in international projects, Geography teacher Dr. Meltem Geveli and Biology teacher Özlem Çakır, an award-winning eTwinner. Support was received from Hamide Kara and Sevil Taşkın, the English teachers of the school. While planning the activities within the scope of the project, support was requested from two different universities. These became Istanbul Technical University and Istanbul-Cerrahpasa University. Prof. While Özlem Karahan Özgün (ITU) made a presentation about biorefineries, Dr. Safa Balekoğlu made statements by focusing on the problem of forestation.

QUALITY AS A PROBLEM OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Tunc Mustafa, PhD Student, Istanbul University, Istanbul, Turkey

Quantitative expressions are often used to describe educational institutions. In this sense, it is natural to start with the number of students and teachers when giving information about a school. Because, although quality is the result desired to be achieved, it is different from quantity with its structure that is difficult to measure. Quality is like the truth in terms of its structure that can make itself felt as a whole. Finding the formula for quality in an education system is as valuable as discovering the truth.

Measures should be taken to protect the existing quality as well as to seek quality in educational institutions. Plato is one of those who touch on this subject. According to him, once an education system is firmly established, it does not need to be changed for thousands of years. He thinks that the education system of Ancient Egypt should be taken as an example. In this sense, frequent changes and reforms in education systems can reduce the quality as well as increase it.

The education-quality relationship can also be questioned through modern cases. During the pandemic period, many countries have tried distance education. It has been seen that countries that are good in face-to-face education are also good in distance education. In this sense, although technology is used intensively as an element of the modern age, it is not the only determining factor of quality. On the contrary, it can hinder education by bringing some distracting elements such as mobile phones into the classrooms. It can be said that education has four basic elements apart from the student to be trained. These; purpose, method,

curriculum, and teacher. The most important of these four elements is teacher quality. Teacher quality: It can also profoundly affect purposefulness, appropriate methods, and curricula. Teacher sacrifice provides a quality.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

Andreadou Evaggelia	61	Küpper Beate	54
Baros Wassilios	54	Küpper Beate	55
Baros Wassilios	55	Lewis Erika	53
Baros Wassilios	59	Lewis Erika	66
Bellocchio Maria Maddalena	51	Maraki Eleni	52
Bellocchio Maria Maddalena	60	Margiolaki Maria	283
Bouta Hara	61	Marinaki Zafeiroula	52
Chasioti Vasiliki	61	Marinaki Zafeiroula	65
Chasioti Vasiliki	62	Márquez Lorenzo Emmanuel	68
Christmann Corinna	59	Martín Macías María del Mar	68
Chronopoulou Georgia	63	Mincheva Petya	52
Chronopoulou Georgia	63	Mincheva Petya	70
Chyrek Rita Braches	54	Papanikolaou Anastasios	69
Coelsch-Foisner Sabine	64	Papanikolaou Anastasios	69
Diakou Maria	53	Papoulas Andreas	53
Douloug Corinne	51	Peteinaki Maria	65
Douloug Corinne	70	Petousi Eleni	283
Efthymiopoulos Andreas	64	Pichard Philippe	51
Fabien Maria	53	Pichard Philippe	70
Fabien Maria	66	Psaltaki Evgenia	52
Fiorillo Eduardo	203	Schroeder Joachim	54
Foisner Sabine Coelsch	54	Seukwa Louis Henri	53
Galata Paraskevi-Viviane	65	Seukwa Louis Henri	54
Gebauer Miriam Marleen	54	Seukwa Louis Henri	55
Georgiadis Giorgos	69	Sirigonaki Theodosia	73
Greiner Ulrike	54	Stamatov Diyan	52
Jobst Solvejg	54	Stamatov Diyan	70
Kalemis Konstantinos	66	Stragapede Carmela	51
Kell-Delic Aida	67	Stragapede Carmela	60
Kouvatsou Paraskevi	68	Tunc Mustafa	51
Krasteva Diana	52	Tunc Mustafa	283
Krasteva Diana	70	Tunc Mustafa	284
Krzyzanowska Anna	52	Valtýsdóttir Helena	52
Krzyzanowska Anna	75	Valtýsdóttir Helena	71
Krzyzanowska Anna	76	Wahlström Anna Sofia	53
Kuepper Beate	59	Wahlström Anna Sofia	74
Kuepper Beate	68	Wahlström Anna Sofia Wahlström	72

Zick Andreas	54	Βογιατζάκη Ειρήνη	147
Zick Andreas	55	Βογιατζάκη Ειρήνη	253
Zick Andreas	59	Βολακάκης Αργύρης	217
Zick Andreas	72	Βορβή Ιωάννα	125
Αγγελιδάκη Μαρία	135	Βουδούρη Αγγελική	136
Αγγελιδάκη Μαρία	162	Βουλγαρίδου Μαρία	138
Αγγελίδης Νικόλαος	262	Γάγαλης Δημήτριος	258
Αγγελίδης Παναγιώτης	161	Γαϊτανάκης Ιωάννης	191
Αδαμίδου Βασιλική	266	Γαλανάκη Μαρία-Άννα	74
Αθανασάκη Νεκταρία	192	Γελαστοπούλου Μαρία	237
Αθανασάκη Νεκταρία	202	Γελαστοπούλου Μαρία	242
Αθανασίου Ελένη	229	Γεωργιάδου Κερατώ	83
Αθανασίου Ελένη	233	Γεωργιακάκη Κυριακή	205
Αλεξάνδρου Αικατερίνη	234	Γεωργίου Ιωάννα	195
Αλεξίου Βασιλική	254	Γεωργούσης Βάιος	82
Αμπεντίν Αϊλίν	227	Γιαννακουλόπουλος Ανδρέας	117
Αναγνωστάκης Γεώργιος	273	Γιαννούλη Καλομοίρα	160
Αναγνωστόπουλος Χρήστος-Νικόλαος	213	Γιαννούλη Καλομοίρα	218
Αναστασιάδης Θεοδόσιος	124	Γιασιράνης Στέφανος	276
Ανδρεάδου Δέσποινα	95	Γκικοπούλου Ουρανία	184
Ανδρικοπούλου Ειρήνη	232	Γκικοπούλου Ουρανία	200
Ανδρικού Ασημίνα	124	Γκιουρέμου Καλλιόπη	202
Ανδρικού Ασημίνα	169	Γκουτσίδης Ιωάννης	220
Ανδρονίδης Συμεών	78	Γρηγοράκης Ιωάννης	175
Αντωνάτου Σπυριδούλα	176	Γρηγορίου Παρασκευή	243
Αξιομάκαρος Βασίλειος	184	Γωγάκη Ηλιάννα	238
Αποστολόπουλος Νικόλαος	261	Γωγάκη Ηλιάννα	248
Αρβανιτάκης Μιχαήλ	182	Δανηλίδου Ευγενία	125
Αυλωνίτου Χρυσάνθη	162	Δεληγιάννη Ευφροσύνη	86
Βαρνακιώτη Ιωάννα	178	Δημάση Μαρία	220
Βαρσαμα Μαρία	262	Δημόπουλος Κωνσταντίνος	166
Βαρσαμά Μαρία	265	Δημοσθενίδης Δημήτριος	188
Βασιλούδη Ευτυχία	185	Δήμου Αθανάσιος	213
Βέγλης Ανδρέας	90	Διάκου Μαρία	283
Βερέβη Άλκηστις	171	Διαμαντή Γεωργία	96
Βιδάκης Χρήστος	251	Διαμαντής Κωνσταντίνος	215
Βλαχοκυριακού Φωτεινή	270	Δούκη Νίκη Χριστίνα	92
Βλίζος Σταύρος	114	Δούκη Νίκη Χριστίνα	102
Βογά Ηλέκτρα	82	Δούκη Σταματίνα	92
		Δούκη Σταματίνα	102

Δρακάκη Μαρία	47	Καραμουσλής Σωτήριος	158
Δρόσος Νίκος	229	Καρατόλιος Κωνσταντίνος	112
Ευαγγελινού Χριστίνα	234	Καραπράσογλου Ιάκωβος	144
Ευσταθοπούλου Αγγελική	130	Καρούντζου Γεωργία	134
Ζαχαράτου Παναγιώτα	99	Καρούντζου Γεωργία	151
Ζέζου Αναστασία	132	Καρούντζου Θεοδώρα	134
Ζωγράφου Μαρία	202	Καρούντζου Θεοδώρα	151
Ηλία Ελένη	178	Καρυπίδου Χριστίνα	90
Ηλιοπούλου Μάρθα	232	Κασατίδης Βασίλειος Παράσχος	209
Θανασούλα Σοφία	280	Κασσέρη Ζαχαρούλα	97
Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα	246	Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη Πόπη	131
Ιωακειμίδης Παναγιώτης	114	Κάτση Χρυσάνθη	199
Ιωαννίδου Γεωργία	221	Κάτση Χρυσάνθη	222
Ιωαννίδου Γεωργία	252	Κατσαραπίδης Σπυρίδων	179
Ιωαννίδου Μαρία	123	Κατσαρού Βασιλική	202
Ιωάννου Παναγιώτα	244	Κατσαρού Ελένη	74
Ιωσήφ Στυλιανή	147	Κατσιώπη Παρασκευή	206
Καββαδά Μαριλένα	135	Κατσιώπη Παρασκευή	207
Καββαδία Αργυρώ	88	Κατσομαλιάρη Βασιλική	200
Καβούκης Μιχαήλ	197	Κατσούγκρη Αναστασία	238
Κακαλέτρης Παναγιώτης	154	Κατσούλα Αικατερίνη	186
Κακλέα Ζαχαρία	163	Καφαντάρη Ευαγγελία	157
Κακούρα Ειρήνη	212	Καφαντάρη Ευαγγελία	157
Κακουρή Θεοδώρα	214	Κεραμίδας Άγγελος	243
Καλαϊτζίδης Παναγιώτης	236	Κερτεμελίδου Παρασκευή	112
Καλαϊτζίδου Μαγδαληνή	236	Κεχαγιά Πέρσα	93
Καλέμης Κωνσταντίνος	152	Κιμουλάκης Νίκος	228
Καλλέργης Στέργιος	153	Κλάδου Στέλλα	173
Καλλέργης Στέργιος	154	Κογκούλη Πελαγία	177
Καλογήρου Ευαγγελία	127	Κολοκοτρώνης Φώτιος	185
Καλογήρου Ευαγγελία	128	Κολυμπάρη Τάνια	137
Καλούρη Ράνυ	230	Κομπότη Δέσποινα	139
Καλούτσα Αικατερίνη	210	Κομσέλη Φωτεινή (Φανή)	196
Καλπακίδου Μελάνα	150	Κοντογιαννάκης Εμμανουήλ	198
Καμπέρης Νίκος	96	Κοντομίχης Αφεντουλίδης	189
Καραβελάκη Μαρία	242	Οδυσσεάς	
Καραγιάννη Ζωή	181	Κορέλλα Άννα	272
Καραγιάννη Σοφία	261	Κορέλλα Άννα	274
Καραδήμου Αλεξάνδρα	202	Κοτρώγιαννος Δημήτριος	46
Καραμανώλη Ειρήνη	197	Κουκάκης Γεώργιος	223

Κουράκη Ελένη	147	Μαργέτη Αικατερίνη	148
Κουράκη Ελένη	253	Μαργέτη Αικατερίνη	255
Κουρουτσίδου Μαρία	211	Μαρινάκη Ζαφειρούλα	280
Κουρουτσίδου Μαρία	251	Μαρκάκη Ειρήνη	263
Κούτσικας Λεωνίδας	264	Μαρκούγιας Ευάγγελος	273
Κουτσουράη Σεβασμία - Αικατερίνη	264	Μαστρογιάννης Αλέξιος	145
Κοψιδάς Οδυσσέας	109	Μαστρογιάννης Αλέξιος	206
Κοψιδάς Οδυσσέας	154	Ματζάνος Δημήτριος	224
Κρήτας Δημήτριος	133	Ματζάνος Δημήτριος	225
Κρητικού Μαρία	84	Ματσακλίδης Χαράλαμπος	169
Κριτσιλίδου Παρθένα	226	Μαυρίδης Φίλιππος	81
Κριτσωτάκη Αννα Μαρία	282	Μαυρογιάννη Αριστέα	202
Κυριακάκη-Σφακάκη Αθηνά	115	Μαυρογιάννη Αριστέα	218
Κυριάκου Μαρία	239	Μελίστα Θεοδώρα	141
Κυρικλίδου Δέσποινα	142	Μεραμβελιωτάκης Ηλίας	100
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα	209	Μεραμβελιωτάκης Ηλίας	247
Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα	210	Μηλάκης Ηρακλής	108
Κωνσταντινίδου Γρηγορία	220	Μικελλίδης Δημήτρης	160
Καρολίνα		Μίχα Αθανασία	208
Κωνσταντίνου Σάντρη	256	Μιχαλόπουλος Μιχαήλ	242
Κώντσας Σταμάτης	258	Μοσχοβάκου Αλοίζια Αικατερίνη	201
Κώστας Αλέξανδρος	134	Μουδατσάκη Ελένη	231
Λαδά Αικατερίνη	170	Μουδάτσου Μαρία	281
Λαμπρινέα Σταυρούλα	99	Μουδάτσου Μαρία	281
Λεπίδα Μαριάννα	168	Μούρτου Σοφία	158
Λιάπη Ευαγγελία	132	Μουσένα Ελένη	123
Λινάρδου Ελένη	115	Μουσένα Ελένη	128
Λοιζίδου Ιερείδου Νάταλη	239	Μπαδογιάννη Κατερίνα	103
Λουλούδη Κλεάνθη	205	Μπαριανού Ειρήνη	132
Λουμάκου Μαριάνθη	143	Μπαρμπαγιάννης Παναγιώτης	103
Λυτσιούση Στυλιανή	127	Μπέκα Μάρα	92
Λυτσιούση Στυλιανή	128	Μπελαδάκη Δέσποινα	91
Λωρίδα Πηνελόπη	251	Μπελαδάκη Νίκη	110
Μάιπας Σωτήριος	87	Μπελαδάκης Εμμανουήλ	211
Μακρογιάννη Τσαμπίκα	188	Μπουκόρου Βασιλική	235
Μαμάκης Γεώργιος	165	Μπουρμπούλη Αγγελική	245
Μαντά Αικατερίνη	91	Μπούτλα Κωνσταντίνα	275
Μαντάς Νικόλαος	136	Μωραΐτης Νικόλαος	201
Μαράκη Ελένη	251	Νάσιος Γεώργιος	80
Μαράκη Ελένη	264	Νεοκοσμίδου Παναγιώτα	240

Νεστορίδου Θεοδοσία	185	Πάρλαλης Σταύρος	103
Νιαστή Καλομοίρα	219	Πάρλαλης Σταύρος	195
Νικηφόρου Παρασκευή	94	Πασιά Αναστασία	211
Νικηφόρου Παρασκευή	249	Πάσχου Σοφία	117
Νικολακάκη Στυλιανή	97	Πάσχου Σοφία	267
Νικολιδάκη Σοφία	151	Πατεράκη Χρυσούλα	180
Νιφόρου Αφροδίτη	193	Παυλίδου Καλλιόπη	183
Νοβάκος Ιωάννης	236	Παύλου Βικτωρία	199
Ντεντάκης Γεώργιος	123	Παύλου Βικτωρία	222
Ντεντάκης Γεώργιος	164	Πέππα Ματίνα	107
Ντούλια Αθηνά	99	Περγαντής Μηνάς	117
Ντούλια Αθηνά	173	Πετεινάκη Μαρία	191
Ξενούλη Γεωργία	136	Πετρά Βασιλική	126
Οικονόμου Αναστασία	79	Πέτσα Ευγενία	96
Οικονόμου Κατερίνα	243	Πήχας Αλέξανδρος	178
Παλαμούτη Γραμματική	203	Πιτέρης Χρήστος	263
Παναγιωτίδου Γλυκερία	187	Πλιόγκου Βασιλική	129
Παναγιώτου Ξανθίπη	103	Ποζαπαλίδου Σταυρούλα	225
Πανταζής Απόστολος	197	Ποιμενίδης Δημήτριος	221
Παντελέου Μαρία	85	Ποιμενίδης Δημήτριος	252
Παπαβασιλείου Βασίλης	226	Πολυχρόνου Ζωή	194
Παπαβασιλείου Βασίλης	252	Ποταμίτης Λοΐζος	223
Παπαγάλου Φωτεινή	125	Ππεκρή Χριστίνα	255
Παπαδάκης Νίκος	48	Πρόδρομος Νικόλαος	208
Παπαδήμας Παπαδήμας Χρήστος	249	Ράπτης Νικόλαος	211
Παπαδημητρίου Όλγα	267	Ράπτης Νικόλαος	251
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης	209	Σάννας Δημήτριος	201
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης	210	Σάννας Δημήτριος	284
Παπαδόπουλος Παναγιώτης	81	Σαρακινιώτη Αικατερίνη	193
Παπαδοπούλου Αθηνά	235	Σαραντοπούλου Χρυσή	224
Παπαλεξόπουλος Φ. Παναγιώτης	171	Σαρίδου Θεοδώρα	106
Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία	241	Σελίμης Ιωάννης	89
Παπαναγιώτου Ζωγραφιά	213	Σεργόπουλος Κωνσταντίνος	163
Παπαπέτρου Σάββας	98	Σημαντηράκη Χριστιάννα	105
Παπαπέτρου Σάββας	140	Σημαντηράκη Χριστιάννα	106
Παπατριανταφύλλου Γεώργιος	216	Σιαροπούλου Μαρία	235
Παπούλας Ανδρέας	246	Σιπητάνος Κωνσταντίνος	74
Παρίση Αλίκη	270	Σιφακάκης Εμμανουήλ-Λουκάς	113
Παρίση Αλίκη	275	Σιφακάκης Πολυχρόνης	170
Παρίση Μαρία	166	Σίφουνα Χρυσοβαλάντα	259

Σκαράκη Ευαγγελία	143	Τριχάς Νικόλαος	191
Σκαρβελάκης Βασίλειος	146	Τσακιράκης Γιάννης	228
Σκιαθίτη Αικατερίνα	86	Τσακίρη Παρθένα	185
Σκόνδρα Βάια	171	Τσακλήρη Αικατερίνη	250
Σόρκος Γεώργιος	161	Τσιάρα Παρασκευή	203
Σούνογλου Μαρίνα	127	Τσιάρτα Άννα	214
Σούνογλου Μαρίνα	128	Τσιλεπώνη Αικατερίνη	204
Σπετσιδής Νικόλαος	280	Τσιτιρίδου Χριστίνα	180
Σπυριδάκη Αικατερίνη	228	Τσιώνη Ειρήνη	225
Σταμάτης Παναγιώτης	128	Τσολακίδου Σαββατού	88
Σταμουλης Ευθύμιος	162	Τσολοπούλου Ευγενία	211
Σταυρούλη Μαρίλη	271	Τσούρα Ανδρονίκη	190
Στειακάκης Χρυσοβαλάντης	111	Φακιολά Μαργαρίτα Σπυριδούλα	281
Στεφανίδης Κωνσταντίνος	45	Φακιολά Μαργαρίτα Σπυριδούλα	281
Στεφάνου Πασχάλης	257	Φιλιππάκη Καλλιόπη	183
Στεφάνου Πασχάλης	258	Φιλιππίδης Γεώργιος	233
Στεφούδη Φεβρωνία	224	Φιλιππίδης Γεώργιος	235
Στρίκας Κωνσταντίνος	257	Φιλίππου Μαρίνα	260
Στρίκας Κωνσταντίνος	258	Φίλος Ιωάννης	89
Συμεωνίδης Νικόλαος	185	Φούζας Γεώργιος	158
Ταουσάνης Νικόλαος	257	Φουκάκη Ειρήνη Μιχαέλα	100
Ταουσάνης Νικόλαος	258	Φουκάκη Ειρήνη Μιχαέλα	247
Τερεζάκη Χρυσή	149	Φουντουλάκη Κυριακή	282
Τερεζάκη Χρυσή	159	Φραγκάκης Αντώνιος	116
Τερζοπούλου Θεοδώρα	238	Φράγκου Μαρία	129
Τερζοπούλου Θεοδώρα	248	Φροσύνης Αθανάσιος	265
Τζαβάρας Παναγιώτης	99	Χαλεπλή Γεωργία	264
Τζαβάρας Παναγιώτης	197	Χαλκιαδάκης Λεωνίδα	174
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης	133	Χαμάκος Γεώργιος	193
Τζιβινίκου Σωτηρία	212	Χαραλάμπους Άντρη	189
Τζιβινίκου Σωτηρία	217	Χαριζάνη Ελισάβετ	142
Τζίγκου Αθηνά	87	Χαρισσοπούλου Μαρίνα	104
Τζικούλα Παναγιώτα	242	Χαροκοπάκη Αργυρώ	162
Τζωρτζάκης Ιωάννης	270	Χατζάκης Εμμανουήλ	255
Τζώτζης Βασίλειος	88	Χατζάκης Στέργιος	203
Τηλιγάδα Ευμορφία (Μορφούλα)	137	Χατζηδήμου Τριαντάφυλλος	119
Τόλη Θεοδώρα	181	Χατζηνεοφύτου Σαλώμη	172
Τόνιου Δήμητρα	264	Χατζηπέμου Θεολόγος	167
Τοντόροβιτς Θεοδώρα	97	Χατζηπέμου Θεολόγος	283
Τριχάς Νικόλαος	173	Χατζησωτηρίου Χριστίνα	161

Χατζηφωτίου Σεβαστή	95
Χοϊλούς Δημήτριος	101
Χουρδάκης Μαρίνος	155
Χουρδάκης Μαρίνος	156
Χουσεΐν Τζενέτ	157
Χουσεΐν Τζενέτ	157
Χρηστάκη Αγγελική	130
Χρήστου Πέτρος	118
Χριστοδούλου Ανδρέας	195
Χρυσοστόμου Κωνσταντίνος	103
Ψαλτάκη Ευγενία	280
Ψύρρας Νικόλαος	211

ISBN 978-618-5506-14-8